

DANIEL EASTERMAN

TESTAMENTUL
LUI IUDA

Daniel Easterman

**TESTAMENTUL
LUI
IUDA**

Traducere
din limba engleză

Bogdan Nicolae Marchidan

editura rao

Editura RAO București
Grupul Editorial RAO
C.P. 2-124 București, ROMÂNIA
DANIEL EASTERMAN
The Judas Testament
© Daniel Easterman 1994
Traducere din limba engleză
BOGDAN NICOLAE MARCHIDAN
Coperta
DONE STAN
Ediția I
© Editura RAO București 2000
pentru versiunea în limba română
Tiparul executat de
ALFÖLDI NYOMDA AG
Debrecen, Ungaria
Martie 2000
ISBN 973-8077-03-6

CUPRINS

MULȚUMIRI

PARTEA ÎNTÂI

PROLOG

CAPITOLUL UNU

CAPITOLUL DOI

CAPITOLUL TREI

CAPITOLUL PATRU

CAPITOLUL CINCI

CAPITOLUL ȘASE

CAPITOLUL ȘAPTE

CAPITOLUL OPT

CAPITOLUL NOUĂ

CAPITOLUL ZECE

CAPITOLUL UNSPREZECE

PARTEA A DOUA

CAPITOLUL DOISPREZECE

CAPITOLUL TREISPREZECE

CAPITOLUL PAISPREZECE

CAPITOLUL CINCISPREZECE

CAPITOLUL ȘAISPREZECE

CAPITOLUL ȘAPTESPREZECE

CAPITOLUL OPTSPREZECE

CAPITOLUL NOUĂSPREZECE

CAPITOLUL DOUĂZECI

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI UNU

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI DOI

PARTEA A TREIA

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI TREI

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI PATRU

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI CINCI

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI ȘASE

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI ȘAPTE

PARTEA A PATRA

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI OPT

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI NOUĂ
CAPITOLUL TREIZECI
CAPITOLUL TREIZECI ȘI UNU
CAPITOLUL TREIZECI ȘI DOI
CAPITOLUL TREIZECI ȘI TREI
CAPITOLUL TREIZECI ȘI PATRU
CAPITOLUL TREIZECI ȘI CINCI

PARTEA A CINCEA

CAPITOLUL TREIZECI ȘI ȘASE
CAPITOLUL TREIZECI ȘI ȘAPTE
CAPITOLUL TREIZECI ȘI OPT
CAPITOLUL TREIZECI ȘI NOUĂ
CAPITOLUL PATRUZECI
CAPITOLUL PATRUZECI ȘI UNU
CAPITOLUL PATRUZECI ȘI DOI
CAPITOLUL PATRUZECI ȘI TREI
CAPITOLUL PATRUZECI ȘI PATRU
CAPITOLUL PATRUZECI ȘI CINCI
CAPITOLUL PATRUZECI ȘI ȘASE
CAPITOLUL PATRUZECI ȘI ȘAPTE
CAPITOLUL PATRUZECI ȘI OPT
CAPITOLUL PATRUZECI ȘI NOUĂ

PARTEA A ȘASEA

CAPITOLUL CINCIZECI
CAPITOLUL CINCIZECI ȘI UNU
CAPITOLUL CINCIZECI ȘI DOI
CAPITOLUL CINCIZECI ȘI TREI
CAPITOLUL CINCIZECI ȘI PATRU
CAPITOLUL CINCIZECI ȘI CINCI
CAPITOLUL CINCIZECI ȘI ȘASE
CAPITOLUL CINCIZECI ȘI ȘAPTE
CAPITOLUL CINCIZECI ȘI OPT
CAPITOLUL CINCIZECI ȘI NOUĂ
CAPITOLUL ȘAIZECI
CAPITOLUL ȘAIZECI ȘI UNU
CAPITOLUL ȘAIZECI ȘI DOI
CAPITOLUL ȘAIZECI ȘI TREI

PARTEA A ȘAPTEA

CAPITOLUL ȘAIZECI ȘI PATRU

CAPITOLUL ȘAIZECI ȘI CINCI

CAPITOLUL ȘAIZECI ȘI ȘASE

CAPITOLUL ȘAIZECI ȘI ȘAPTE

CAPITOLUL ȘAIZECI ȘI OPT

CAPITOLUL ȘAIZECI ȘI NOUĂ

CAPITOLUL ȘAPTEZECI

CAPITOLUL ȘAPTEZECI ȘI UNU

CAPITOLUL ȘAPTEZECI ȘI DOI

CAPITOLUL ȘAPTEZECI ȘI TREI

CAPITOLUL ȘAPTEZECI ȘI PATRU

CAPITOLUL ȘAPTEZECI ȘI CINCI

CAPITOLUL ȘAPTEZECI ȘI ȘASE

CAPITOLUL ȘAPTEZECI ȘI ȘAPTE

CAPITOLUL ȘAPTEZECI ȘI OPT

Pentru Beth

*O soave fanciulla, o dolce viso
Di mite circonfuso alba lunar;
In te ravviso il songo
Ch'io vorrei sempre sognar.*

MULȚUMIRI

A mulțumi nu este niciodată un lucru simplu, însă sunt mângâiat de faptul că această povară mi-a fost ușurată de cei mulți care au contribuit la sarcina de a transforma o idee într-o carte încheată. În capul listei este, ca întotdeauna, pentru ajutorul dat, sprijinul moral și sfaturile oferite, minunata mea soție, Beth. Editorii mei – Patricia Parkin în Londra, Katie Tso și Karen Solem în New York – au atins, cu lumina minții lor, manuscrisul meu, căruia i-au dat – sper – viață. Mary-Rose Doherty mi-a netezit multe căi de acces. Jeffrey Simmons, agentul meu, s-a dovedit, ca de obicei, a fi adevărata forță ascunsă în spatele scenei (un cuvânt special de mulțumire aici pentru mama lui, Jane, și pentru comentariile ei amabile pe marginea textului).

De asemenea, mulțumiri lui Collen Cairns, care a făcut cea mai mare parte a muncii de cercetare și care s-a descurcat atât de bine cu cererile mele aparent nebunești; lui Roderick Richards de la Tracking Line pentru informațiile din domeniul polițienesc; lui Igor Kisenov și Katyei Wik din Moscova pentru atenția acordată de ei detaliilor, și lui Barry Martin de la Russia House Ltd., pentru că a aranjat totul acolo; lui Alan Robinson pentru ajutorul lui neprețuit în privința chestiunilor de securitate; lui Clare Robertson-McIsaac pentru că a aranjat un program de concert atât de magnific; lui Reg Gill, superintendentul plin de solitudine al cimitirului din Wembley; și soacrei mele, Nancy, pentru că a făcut tot ce putea ca lucrurile să meargă ca pe apă.

Aș vrea să-mi exprim recunoștința pentru diverșii autori ale căror lucrări le-am devorat în scopul de a găsi surse de informare pentru scenele mele. Printre ei vreau să-i scot în evidență pe Mark Aarons și pe John Loftus, al căror studiu documentat referitor la asistența socială acordată fugarilor naziști, numit Ratlines reprezintă o acuzație impresionantă adusă unuia dintre cele mai triste episoade ale istoriei europene moderne. Aș dori ca exercițiul meu de ficțiune să alerteze tot mai mulți cititori în privința trădării comise după război de către lideri politici și religioși, de aici și din Statele Unite, trădare scoasă acum la lumină prin eforturile celor doi și ale altor autori. Din nefericire, există mai puțină ficțiune în aceste pagini decât ne place să credem.

PARTEA ÎNTÂI

PROLOG

Iunie 1945

Berlinul sub ocupația rusească

Plafonierele clipiră, după care se stinseră. În secunda următoare prinse viață un proiector din spatele încăperii. Câteva clipe ecranul mare de proiecție se umplu cu diferite numere, apoi încăperea fu inundată de muzică și pe ecran apăru imaginea unei zvastici, căreia, în scurt timp, îi luă locul silueta unui vultur german și cuvântul *Wochenschau*.

Imediat ecranul se umplu de embleme înfățișând același vultur, care purta de data asta o zvastică cu ghirlandă între gheare și, dedesubt, un drapel pătrat pe care se găsea o a doua zvastică și cuvintele *Deutschland Erwache*. Sunet de cizme mășăluind. Chipul lui Adolf Hitler, cu gura exprimând hotărâre și îndârjire, apoi o filmare de la distanță, arătându-l sus pe o tribună înaltă, între aripile larg desfăcute ale unui vultur gigantic. Hitler trecea în revistă o paradă a vânătorilor de munte. Camera de luat vederi își modifică poziția și prinse în obiectiv parada avioanelor de vânătoare de deasupra, siluetele inconfundabile ale unor Messerschmitt, urmate de avioanele Me 163, cu aripi îndreptate spre spate. Majoritatea oamenilor care urmăreau imaginile nu văzuseră nici unul din cele două tipuri de avioane în acțiune, cu toate că mulți dintre ei văzuseră desene ale prototipurilor.

Din nou un prim-plan al Führer-ului. O expresie victorioasă acum, plină de satisfacție nedisimulată. Încet înapoi, încet înapoi, brațul întins în salutul hitlerist, din nou înapoi, după care o imagine generală a tribunei și a construcției în fața căreia aceasta fusese înălțată.

Din rândul publicului se înalță un strigăt, redus imediat la tăcere de un ordin lătrat în germană. Clădirea de pe ecran nu putea fi confundată: Palatul Buckingham. Era imposibil. Numai că filmul arăta clar trupe germane, tancuri germane și transportoare germane de trupe mășăluind de-a lungul Mall-ului și cotind pe după tribună către Constitution Hill. Spectatori nefericiți stăteau aliniați pe ambele părți

ale Mall-ului, cu brațele întinse, fără entuziasm, în salutul hitlerist. Oamenii erau tăcuți și triști, cu chipurile marcate de sentimentul înfrângerii, cu capetele plecate.

Muzica se opri brusc și o voce începu să răcnească. Nu în germană, așa cum s-ar fi așteptat cei care urmăreau filmul, ci în engleză. Recunoscură cu toții vocea pe care o auziseră și de care râseseră acasă: ea aparținea lui William Joyce, trădătorul pe care *Daily Express* îl poreclise cândva „Lordul Hau-Hau”.

Ieri dimineață, la orele nouă, primul-ministru britanic Winston Churchill a semnat declarația formală de capitulare în fața forțelor victorioase ale Reich-ului german, punând astfel capăt lungului război din Europa. Înfrânte pe toate fronturile, jalnicele armate ale fostului Imperiu Britanic au depus astăzi armele, la capătul unei bătălii lungi și inutile împotriva unei voințe superioare, o bătălie pe care încăpățânarea și egoismul conducătorilor au prelungit-o în mod inutil și care a costat viața a milioane de tineri. În cele din urmă, trupele inferioare, dotarea lor inferioară și moralul scăzut n-au putut rezista în fața talentului și tăriei de caracter ale germanilor, după cum nici populația civilă a Marii Britanii nu a putut îndura atacurile cu noile arme ale groazei lansate împotriva ei de pe țărmurile Franței.

Cât timp se auzi vocea, pe ecran apără imaginea unui interior de încăpere. La o masă lungă, acoperită cu pânză verde, câțiva bărbați, îmbrăcați în uniforme militare, semnau documente.

Mult îndrăgitul nostru Führer, Adolf Hitler, s-a aflat în Londra pentru a accepta capitularea britanică din partea primului-ministru și a șefilor lui de Stat Major. Iată-l aici, în Downing Street, cuceritorul neînvins al Europei, Führer-ul Reich-ului celor o mie de ani.

Chipul lui Hitler, zâmbind. Fața lui Churchill, întunecată și tristă. Mâna lui, semnând un document, tremurând ușor. Din nou Hitler, primind documentul, semnându-l la rândul lui cu o mână nepăsătoare. Apoi, din nou chipul lui Churchill, încruntat.

El pare îngrijorat. Așa și trebuie. Deoarece el știe că jocul s-a sfârșit. Nu va mai dura mult până când generalul Guderian, noul comandant militar al Marii Britanii, va da instrucțiuni de începere a primelor procese dintr-o lungă serie asupra crimelor de război, în Coventry. Știm cu toții că ei vor fi pedepsiți cu maximă asprime. Churchill, Bomber Harris, Montgomery, Portal – toată banda de

nelegiuți. Aceștia sunt indivizii care au huzurit timp de șase ani lungi, până ce au îngenuncheat Anglia și mare parte din restul Europei o dată cu ea. Puteți să fiți siguri că ei vor ajunge la spânzurătoare.

Nici unul dintre ei însă nu va fi linșat. Pentru prima dată în istoria lor, britanicii vor recunoaște gustul adevăratei justiții. Justiția germană. Se va termina cu toate vechile privilegii, favoritisme și jocuri de culise. Un nou vânt suflă peste Europa, iar numele lui este Fair Play pentru toți. Acesta a fost scopul războiului.

Sistemul de ordine și dreptate, care constituie mândria Reich-ului german, va fi acum adus pe țărmurile Angliei. Reich-ul va numi judecătorii acestui sistem, oameni buni, adevărați și netemători, care nu se află la mâna vreunui lord cu titlu aristocratic sau a vreunui evreu cu o geantă plină de arginți.

Ecranul se umple acum cu scene de la procesele germane, toate având loc în incinta unor instanțe somptuoase, unde vulturii și zvasticile se înălțau întunecate deasupra capetelor judecătorilor. Cei din sală priveau nemișcați, reduși la tăcere de șocul celor văzute pe ecran.

După ce l-a instalat pe generalul Guderian în Downing Street, Führer-ul s-a dus la Palatul Buckingham, unde a fost primit în mod oficial de către regele Edward și consoarta lui, regina Wallis, care au sosit cu avionul din Bahamas alaltăieri, gata să-și ia în primire îndatoririle. Radiind de bucurie, cuplul regal a urat bun venit cuceritorului țării lor, întâmpinându-l ca pe un vechi prieten și ca pe un eliberator al poporului lor.

Scene cu ducele și ducesa de Windsor împreună pe balcon, făcând semne cu mâna. Apoi o mișcare rapidă spre dreapta, pentru a-l arăta pe Hitler stând lângă perechea regală, fără a face semn cu mâna, însă urmărind totul cu atenție.

Bineînțeles că evreilor nu le va plăcea asta. O să facă totul ca să-și salveze pielea mizerabilă. Ei s-au aflat în spatele conspirației Baldwin din 1936, care a dus la abdicarea forțată a regelui, și tot ei au fost responsabili pentru împingerea micuței Anglii într-un război în care această țară n-a avut nici o șansa de victorie. Germania a întins o mână prietenească, însă sioniștii și Rotschilzii au făcut totul ca Anglia să nu strângă această mână. În loc să-și unească forțele în scopul înfrângerii dușmanului comun, forțe armate ale Rusiei

staliniste și celulele de conspiratori roșii din propriile orașe și sate, Marea Britanic și Germania au irosit viața celor mai buni tineri într-un război lipsit de orice rațiune. Ei bine, noi am învățat cum să-i tratăm pe evrei în Germania. Nu peste mult timp și britanicii, care au suferit atât de mult, vor scăpa de aceste jigodii, care acum nu vor mai reveni.

În timpul ultimului paragraf al cuvântării, pe ecran se derulează scene cu sinagogi arse și evrei împinși pe stradă, de la spate, de trupe SS. Într-una din scene, un steag britanic fu rupt cu brutalitate de pe ușa unei sinagogi.

După ce a luat prânzul la palat, mult îndrăgitul nostru Führer a făcut o vizită la Shipton în Oxfordshire, unde a fost întâmpinat de Sir Oswald și Lady Diana Mosley. După eliberarea lui din penitenciar, petrecută în 1943, sir Oswald s-a aflat sub supravegherea constantă a serviciilor secrete britanice. Führer-ul l-a invitat să preia fotoliul de prim-ministru până la ținerea alegerilor generale, când toată lumea se așteaptă ca partidul lui Sir Oswald, Uniunea Britanică a Fasciștilor, să fie purtat spre victorie de un val de entuziasm popular.

Pe parcursul paragrafului se prezentaseră scene cu Sir Oswald și Hitler strângându-și reciproc mâna și zâmbind camerei de luat vederi.

Apoi, brusc, imaginea Capitoliului din Washington, sub un cer noros.

Între timp, ieri după-amiază, în Washington, fostul consul german, Hans Thomsen, a fost rechemat pentru convorbiri cu secretarul de stat, Edward Stettinins. Se crede că el va face o vizită la Casa Albă de dimineață, pentru o întrevedere cu președintele Truman, în vederea deschiderii negocierilor pentru încheierea ostilităților dintre Statele Unite și Germania. Mai multe surse diplomatice sunt de părere că președintele intenționează să efectueze o vizită de stat la Berlin, în cursul toamnei.

Pe ecran apărură două steaguri, un drapel german alături de drapelul înstelat american. Cadrul se schimbă din nou. De această dată, pe ecran apăru un cer senin. Imaginea se modifică până când pe ecran apăru un dom, după care se focaliză asupra pieței Sfântul Petru, plină cu pelerini.

În Roma, Sanctitatea sa Papa Pius al XII-lea l-a felicitat pe Führer cu ocazia victoriei obținute.

Pe ecran apăru o scenă din interiorul Vaticanului, în care se vedea cum Pius al XII-lea și Hitler își strâneau mâinile.

Această întâlnire urmează celei din săptămâna precedentă, când Suveranul Pontif și noul stăpân al Europei au semnat un nou Concordat, înlocuind acordul depășit din 1933. Cu ocazia acelei întâlniri, papa și-a declarat disponibilitatea de a recunoaște schimbările politice de teritoriu care au avut loc de la începutul războiului. La rândul lui, reinstauratul guvern fascist al Mareșalului Pietro Badoglio și-a declarat disponibilitatea de a recunoaște termenii Tratatului de la Lateran și de a păstra relația de natură specială cu Statul Vatican.

Joyce făcu o scurtă pauză, apoi reveni cu o voce triumfătoare.

Oameni ai Marii Britanii! Lunga voastră noapte s-a sfârșit. Mână în mână cu frații și surorile voastre din Germania, vă aflați în pragul unei epoci noi și minunate. Pacea, justiția și libertatea vor lua locul tiraniei pe care ați cunoscut-o. Sub umbra ocrotitoare a zvasticii, o Europă unită se va împotrivi cu fermitate hoardelor subumane dezlănțuite împotriva ei din stepele Rusiei comuniste. Împreună, vom făuri pe nicovalea suferinței comune un destin glorios pentru rasa ariană.

Muzica izbucni din nou, acompaniind noi scene cu soldați mășăluind, drapele enorme cu zvastici și insigne SS sclipind în lumina soarelui. Ultima imagine fuse cea a Parlamentului. Deasupra Turnului Victoria, fâlfâind maiestuos în briza aspră, drapelul roșu, alb și negru al celui de-al Treilea Reich.

Lichter!

Ecranul se stinse. Deasupra luminile reveniră la viață. O tăcere profundă se lăsă peste încăpere. Se găseau acolo cam o sută de oameni, așezați pe scaune metalice rabatabile care fuseseră rânduie cu precizie militară pe nouă rânduri. Nici unul dintre spectatori nu făcea vreo mișcare. Un singur om se luptă în zadar să-și stăpânească tusea.

Capetele oamenilor fuseseră rase. Chipurile le erau marcate de durere și oboseală. Sub uniforme gri, de prizonieri de război, li se întrezăreau cu ușurință trupurile scheletice.

Camera în care se găseau se afla la mare adâncime sub pământ. Avea douăzeci de metri lungime și opt lățime, iar tavanul era foarte coborât. Din spatele unui perete se putea auzi murmurul unui generator

electric. Pe lângă acest sunet se mai auzea zgomotul pompelor de ventilație, care, prin intermediul unui sistem bine proiectat de conducte, asigurau o rezervă constantă de aer proaspăt și invizibilitatea complexului, din care făcea parte acea încăpere, față de suprafață.

Pereții fuseseră drapați cu pânză neagră. La mijlocul lor atârna câte un drapel imens, roșu sângerieu. Fiecare drapel avea un cerc alb înăuntrul căruia se găsea o zvastică. În lumea din afară, adică la cincizeci de metri deasupra complexului, toate drapelele, precum acestea, fuseseră sfâșiate și arse de soldații ruși. Aici, jos, nu existau soldați ruși. Aici singurele trupe prezente purtau uniforma neagră Waffen-SS.

Paznicii SS erau postați de jur împrejurul camerei. Stăteau cu spatele la zid și cu armele încărcate, gata să tragă.

În fața spectatorilor se afla un ofițer german, care purta pe epoletă însemnele argintii ale gradului de Standartenführer SS.

Pe antebrațul drept al hainei avea cusut un mic diamant inscripționat cu literele „SD”, sigla pentru Sicherheitsdienst, serviciul secret al Reich-ului. Era un bărbat tânăr pentru gradul pe care-l avea, un absolvent al *Vogelsang Ordensburg*, care fusese promovat către sfârșitul războiului, datorita morții ofițerilor superiori. Nimic din înfățișarea lui nu trăda vreo urmă de nervozitate. Cizmele lui lustruite, însemnele SS, șapca neagră cu insigna cu capul de mort, toate păreau gata de paradă.

Filmul avusese efectul anticipat de el și de oamenii care-l montaseră. Prizonierii din fața lui erau nu numai șocați, ci de-a dreptul devastați. În câteva minute dispăruse tot ceea ce reprezenta credința lor, tot ceea ce-i ținuse în viață, pentru unii timp de trei sau chiar patru ani, în închisorile Gestapoului și în centrele de interogare ale SD-ului, tot ceea ce le mai oferise un pic de speranță.

— Domnilor, începu ofițerul, vorbind cu vag accent englezesc, sper că ați găsit buletinul de știri al acestei săptămâni mai interesant decât de obicei. Peste câteva momente vă veți întoarce în celulele dumneavoastră. Vi se va distribui, fiecăruia, câte un exemplar din ediția de astăzi a ziarului londonez *Times*. Veți putea citi acolo termenii capitulării britanice, precum și articole detaliate asupra recentelor evenimente. Puteți face câte comentarii vreți pe marginea lor.

Înainte de asta, însă, cred că îmi veți da voie să mă prezint. Mă numesc Standartenführer SS Klietmann. Sunt noul comandant al acestei închisori, iar dumneavoastră trebuie să vă socotiți ca fiind sub jurisdicția mea. Din câte am înțeles, sub comanda Obersturmbannführer-ului SS Grossmann, în ultimele luni condițiile de viață de aici au devenit mai mult decât lejere. Această situație a luat sfârșit. Obersturmbannführer-ului SS Grossmann a fost eliberat din funcție. De acum înainte veți trata numai cu mine.

Am intenția să conduc această închisoare ca la carte, încălcările disciplinei vor fi sever pedepsite. Orice tentativă de evadare se va plăti cu moartea celui care încearcă și a unui coleg de-al lui. Nu vor exista evadări reușite. Veți descoperi singuri că măsurile de securitate de aici sunt cele mai dure din tot Reich-ul.

După ce veți termina lectura, poate vă veți gândi mai bine la situația dumneavoastră personală. Să nu cumva să credeți că poporul german intenționează să lase nepedepsită vina. Tribunalele pentru crimele de război, care au și apărut, nu se vor mulțumi doar cu cei care au condus războiul de agresiune britanic împotriva Germaniei. Firește, accentul va cădea pe Churchill și pe banda lui. Însă noi nu ne vom găsi odihna până ce nu îi vom aduce în fața justiției pe toți criminalii, oricât de mici ar fi ei. Sunt multe întrebări la care trebuie să se găsească răspuns. Trebuie dezvăluită adevărata amploare a crimelor comise de britanici. Puteți fi convinși că nu se va precupeți nici un efort pentru descoperirea acestor crime și a înfăptuitorilor lor.

În cazul dumneavoastră, vina nu poate intra în discuție. Ați fost cu toții arestați pe pământ german sau pe pământul națiunilor administrate de Reich-ul german. În cursul zilei de astăzi veți fi vizitați de o echipă de avocați numiți ca să vă instrumenteze cazurile. Vi se va atribui în timp util un avocat al apărării. Peste câteva zile veți primi instrucțiuni scrise din partea autorităților din Marea Britanie, prin care vi se va cere să lămuriți lucrurile.

Până acum, refuzul dumneavoastră de a divulga faptele legate de misiunile pe care le-ați avut de îndeplinit a fost lăudabil. Sunteți cu toții oameni curajoși și, în alte circumstanțe, n-am nici o îndoială că ați fi primit cele mai înalte decorații pentru curaj. Numai că războiul s-a sfârșit. Țara dumneavoastră a fost învinsă cu mijloacele luptei curate și deschise. Acum este de datoria dumneavoastră să sprijiniți forțele legii

și ordinii pentru atribuirea vinilor, acolo unde e cazul și pentru exonerarea de vină a nevinovaților. Comandantul făcu o pauză, după care continuă: Sunteți liberi. Sper că vă veți dovedi cu toții cooperanți. Vă asigur că e în interesul dumneavoastră să fiți așa.

În spatele sălii se deschiseră ușile. La un semn, primul se ridică în picioare. Pe măsură ce ieșeau, prizonierii evitau să se uite în ochii colegilor lor. Mai mulți oameni plângeau.

— Dumnezeu să ne ajute pe toți, rosti cineva încet.

CAPITOLUL UNU

Paris

Iulie 1979

Era cea mai rea perioadă în Paris, când turiștii umpleau orașul. Cafenelele înșirate de-a lungul bulevardului St. Germain erau pline cu tineri americani naivi și globetrotteri australieni. Turiștii se găseau peste tot, pozând pentru restul lumii în parizieni get beget, plictisiți de bunătațile vieții din Franța, ca și cum ar fi stat la aceleași mese, în aceleași cafenele, pe aceleași scaune prăpădite, tot timpul anului.

Se înghesuiau la Aux Deux Magots și Café de Flore, cu țigări Gitanes atârându-le de buze și cu pantofi de vară Gucci mângâindu-le picioarele obosite. Toți simulau indiferența, în vreme ce, în sinea lor, își aminteau de Des Moines și de Warmambool și se minunau de ceea ce vedeau în jur. Parisul era al lor pentru un anotimp; se afla în posesia lor ca nici un alt oraș din lume, era străbătut cu pasul și cu vaporul noaptea, era transformat într-un univers multicolor, atât de diferit de cenușiul obișnuit și de lunga solitudine din timpul verii.

Jack Gould nu și-ar fi dat seama, în naivitatea lui, de ceea ce se întâmpla, dacă n-ar fi auzit vorbindu-se englezește în stânga și în dreapta. El străbătea orașul cu pasul ziua. El nu se așeza la cafeneaua din cartier ca să fie văzut sau să-i urmărească pe alții. Mai degrabă, el era genul de om care nu prea observa ce se întâmplă în jurul lui. Stând acum la o masă și bând cafea, privirea lui era ațintită asupra unei cărți pe care o ținea în poala, primul volum din *Istoria evreilor din Babilon*, scrisă de Neusner.

La douăzeci și doi de ani, Jack devenise deja un „personaj”. Purta o haină de tweed peticită la coate cu piele, cam nepotrivită pentru vremea frumoasă de afară, o cămașă albă scrobită și pantaloni din velur verde închis, tociți. Când își putea permite să cumpere tutun, îi plăcea să fumeze câte o pipă. Părul îi era neîngrijit, iar pe nas i se odihnea o pereche de ochelari cu ramă metalică, reparați în chip stângaci cu bandă izolatoare. Cu o atare înfățișare, era greu de observat că Jack arăta la fel de bine ca oricare dintre indivizii în haină de piele care își pierdeau timpul pe terasă.

Cafeneaua era un mic local pe Rue Chabanais, la mică distanță de biblioteca Națională. Jack se ducea acolo o dată dimineața și o dată după-amiaza, când făcea o pauză în timpul cercetărilor pe care le desfășura în bibliotecă. Deoarece nu-și putea permite un prânz ca lumea, de obicei cumpăra pâine și brânză de capră, pe care le înghițea cu o sticlă de Badoit în apropiere de Jardin du Palais Royal. Cafelele de dimineață și după-amiază, foarte tari și foarte dulci, îi dădeau energia de care avea nevoie în cursul muncii lui zilnice de răsfoirea textelor antice.

Dizertația la care lucra, „Profețiile stelei și ale sceptrului în Documentul din Damasc, în Papirusurile de război de la Qumran și în Florilegia”, îl adusese în Paris împotriva propriei voințe. Jack era doctorand, în al doilea an de studii ebraice la Trinity College din Dublin și se simțea excelent când lucra acolo sau în Biblioteca Chester Beatty din Ballsbridge. Nu-i plăcea Biblioteca Națională și birocrația acesteia, îi displăcea să vorbească în franceză (limbă pe care n-o cunoștea bine), și, mai mult decât atât, se simțea nelalocul lui într-un oraș în care toată lumea părea că se distrează. Jack Gould se bucura deja de faima unui lingvist de primă mână. Era în stare să găsească sensul unui document ebraic din care rămăseseră doar câteva fragmente sau să pună la loc bucățile unui papirus datând din primul secol al erei noastre, cu ușurința cu care alți oameni jucau golf de plăcere o dată pe săptămână. Profesorii lui îl adorau. Nimeni nu se îndoia că teza lui de doctorat avea să fie prima dintr-o serie de mai multe contribuții majore în domeniu. Pe plan uman însă, viața lui era un dezastru. În plus, la douăzeci și doi de ani, Jack era încă virgin.

Nu observă când cineva se așeză la masa lui. Era o cafenea mică, deseori aglomerată. Nici măcar nu-și luă privirea din cartea pe care o citea.

— Jack Gould? Tu ești, nu-i așa?

În fața lui ședea o tânără blondă, cu un chip angelic, îmbrăcată cu un tricou bleu, care îi zâmbea ca o veche prietenă, cu toate că nu o cunoștea. Sau, poate...

— *Je m'excuse, mais...*

— Oh, nu-i nevoie de asta. Ne înțelegem foarte bine și fără franceză.

Fără a fi pronunțat, accentul irlandez al femeii îi trăda originea. Jack începu să caute în memorie locul și timpul când ar fi putut-o cunoaște pe această tânără.

— Îmi pare rău, domnișoară...

— Tu nu mă știi, dar eu te cunosc din vedere. Mă numesc Caitlin. Caitlin Nualan. Sunt studentă la studii semitice la Trinity. Ai ținut un seminar cu tema Iezechiel anul trecut; eu stăteam în ultimul rând. Probabil că nu-ți amintești de mine.

— Da, bineînțeles... Jack se opri și clătină din cap. Nu. Nu. Îmi pare rău, nu-mi aduc aminte.

— Erai preocupat de acea temă. Fata schimbă subiectul. N-am știut că ești în Paris.

În acel moment se ivi un chelner. Caitlin se întoarse și dădu comanda într-o franceză care lui Jack i se păru a avea un accent perfect.

— *Un café crème, s'il vous plaît.*

Fata privi țintă la cana pe jumătate goală a lui Jack.

— Mai vrei una?

El clătină din cap și se uită la ceas.

— Îmi pare rău. Eu... trebuie să plec. Fac niște cercetări la bibliotecă.

Se ridică în picioare și lăsă câteva monede pe masa.

— Mă bucur că te-am întâlnit, încheie el. Sper să-ți placă Parisul.

A doua zi, imediat după ora unsprezece, când el intră în cafenea, ea îl aștepta. La aceeași masă, ca și cum nu s-ar fi ridicat de acolo. Părul îi era legat la spate și peste tricou purta o haină ușoară din material de blugi, de culoare roz. Jack se apropie și fata ridică ceva de pe masă, după care îi făcu semn cu mâna.

— Ți-ai uitat asta ieri, rosti ea.

Era exemplarul din Neusner, „lectura ușoară” cu care el își pierdea timpul în cafenea.

— Mulțumesc, murmură Jack, întinzând mâna după carte.

Ea refuză să i-o dea.

— Am răsfoit-o azi-noapte, rosti fata. E vară, noi suntem în Paris, și tu citești o carte ca asta?

Jack nu-i răspunse.

— Vrei o cafea? întrebă ea.

El clătină din cap. Nici nu-și mai amintea de când nu-i mai vorbise o femeie astfel. Când intrase în local, observase că fata era foarte drăguță. Frumusețea îl tulbura. Nu putea fi interpretată ca o poezie ebraică, n-avea conjugări, declinări, nu putea fi redusă la paradigme. Jack se simțea amenințat de frumusețe, așa cum se simțea amenințat de toate lucrurile pe care nu le controla.

— Să nu-mi spui că începi cu lucrurile grele înainte de prânz, rosti ea.

— Eu... Nu, adică... Jack ezită, apoi se resemnă în fața inevitabilului. O să beau o cafea.

Fata făcu un gest și un chelner apărură ca din pământ. Jack era impresionat de manierele ei care trădau încrederea în sine. Fata ceru cafea și briose, după care se întoarse înspre Jack.

— Stai jos, pentru numele lui Dumnezeu. Și povestește-mi despre tine.

El se așeză și începu să vorbească.

Era un tip cam rigid. Fata îi dezvăluie ulterior această constatare, cu prima ocazie când se culcaseră împreună. Ar fi trebuit să se aștepte că munca cea mai grea abia începea. Parisul era un ajutor, bineînțeles. Nici cel mai sobru spirit n-ar fi rezistat pe deplin farmecelor orașului. Ea începu să-l ducă peste tot și, mai ales, în locurile care nu erau menționate în ghidurile turistice. Exemplarul din Neusner rămase încuiat în camera fetei. După două zile Jack încetase să-l mai ceară înapoi. După prima săptămâni petrecută împreună, uitase total de existența cărții. Ea îl transformase complet.

Sentimentul de iubire puna încet stăpânire pe el. Înainte nu cunoscuse o asemenea emoție și nici nu fusese interesat să o cunoască. Ca și frumusețea, iubirea însemna ceva situat dincolo de posibilitățile lui de control. Jack semăna cu cineva care se trezea treptat dintr-un lung somn, auzind, venind de departe, o voce îndrăgită care îi șoptea numele. Și care, la trezire, descoperă că vocea e foarte aproape și că ființa pe care o iubește el s-a aflat tot timpul în apropiere și l-a urmărit cu neliniște.

Fata ajunsese pentru un timp să reprezinte ochii și urechile lui, până ce învăță din nou cum să-și folosească organele proprii. Ea aparținea

lunii lui doar într-o anumite măsură, intrând în acea lume cumva fraudulos. Niciodată nu discuta cu el pe tema asta. La început Jack încercă să abordeze o discuție, însă descoperi că ea refuza să-l asculte, iar această ignorare din partea ei era mult mai dureroasă pentru el decât lipsa unei conversații pe marginea subiectelor lui favorite. Ca atare, treptat, fata îl atrase în lumea ei.

În prima săptămână îl forță să devină turist. Jack ajungea la cafenea în fiecare dimineață, cu puțin după ora nouă, și o găsea pe fată acolo, așteptându-l cu cafea fierbinte și cornuri. După micul dejun plecau către diversele obiective turistice ale orașului: Notre Dame, Arcul de Triumf, Turnul Eiffel, Sainte-Chapelle, Luvru. Jack era ca un copil care are revelația că lumea înseamnă mai mult decât cei patru pereți ai dormitorului propriu. Se împiedica adeseori, însă ea îl ridica de jos, îl scutura de praf și îl făcea să continue cu explorarea orașului.

Ea constată destul de repede că lucrul cel mai important era să-l țină pe Jack cât mai departe de bibliotecă. Fără papirusurile și documentele lui, el semăna cu o pagină goală. În cea de-a doua săptămână încetară cu vizitele turistice. Fata îl duse în baruri și cafenele mici, unde se aflau turiști și unde stăteau la câte o masă ore întregi și discutau. Era pentru prima dată că el descoperea pe cineva cu adevărat interesat de persoana lui, nu pentru ceea ce știa, ci pentru ceea ce era. Se trezi curând că începe să-i dezvăluie fetei amănunte despre un Jack Gould necunoscut de profesorii lui.

— Tata e evreu, rosti el la un moment dat, iar mama e catolică.

— Atunci, tu ce ești?

El înălță din umeri.

— Nimic. Eu însumi. Orice ar însemna asta.

Ea încercă să afle. Despre ea însăși dezvăluia puține. Îi spuse lui Jack că părinții ei muriseră cu zece ani în urmă la o distanță de opt luni unul de celălalt. Tatăl se stinsese de cancer, iar mama, de inimă rea. Fuseseră amândoi îngropați în Londra, în Cimitirul Paddington, în apropiere de locul unde crescuse ea. El se interesă dacă ea mai avea rude în viață, iar ea îi răspunse că nu mai avea pe nimeni apropiat. Câteva mătuși și câțiva unchi, asta era tot – oameni pe care nu-i mai văzuse de ani de zile și cu care n-avea nimic în comun. El respectă reticențele ei și nu insistă să afle mai multe.

Ea nu încercă să ascundă că existaseră și alți bărbați în viața ei. Jack și Caitlin nu erau încă amanți, și totuși Jack se simțea cuprins de gelozie când auzea că existaseră și alții înaintea lui, oricât de scurtă ar fi fost durata relației.

Într-o seară, se duseră să vadă *Lacombe Lucien* de Louis Malle, într-un mic cinema de pe bulevardul St. Germain. Jack avu dificultăți cu urmărirea dialogurilor, însă din când în când ea se apleca și îi șoptea la ureche ce se petrecea pe ecran. Filmul nara povestea unui tânăr muncitor francez care devine colaboraționist în timpul ocupației naziste. Jack nu prea acorda atenție acțiunii. Se mulțumea cu Caitlin aplecându-se și șoptindu-i la ureche ce se întâmplă.

La ieșirea din cinematograful fata păru retrasă. Era pentru prima dată când el o vedea așa. Jack se întreabă de ce o afectase acest film atât de mult.

— Ce s-a întâmplat? se interesă el.

Ea nu-i mai răspunse și se învălui pentru multă vreme în tăcere. Pe lângă ei treceau oameni vorbind cu însuflețire, însă fata nu le acordă nici o atenție. La un moment dat, se sprijini cu spatele de un zid.

— Ce e? întrebă el.

— Vino aici, răspunse ea.

El nu știu ce să facă.

— Vino aici.

Jack se apropie, așa cum nu se mai apropiase niciodată de o femeie. Ea întinse brațele, îl atrase și îl sărută. Pe chip îi șiroiau lacrimi sărate, pe care el le culese cu limba. În acea noapte deveniră amanți. Însă fata nu-i dezvălui niciodată de ce plânsese sau pentru cine, iar el lăsa subiectul baltă.

După câteva zile își dădură amândoi seama că n-aveau cale de întors. La începutul lui septembrie se deciseră să se căsătorească. Se țină o scurtă ceremonie la Consulatul Irlandei, urmată de o cină la un mic restaurant de pe malul stâng al Senei. Jack le scrisese părinților, povestindu-le despre căsătorie. Maică-sa îi răspunse, tot în scris, supărată că nici ea nici taică-său nu fuseseră invitați la nuntă, însă Jack îi trimise o nouă scrisoare, lungă, alături de o fotografie a lui Caitlin, în care îi explica cât de fericit se simte. Atât de multă fericire: nici măcar

mama lui nu l-ar fi crezut în stare să simtă așa ceva. În același plic Jack trimise o a doua fotografie, care îl înfățișa singur, în hainele noi pe care el și Caitlin le cumpăraseră împreună. Nici unul dintre vechii lui prieteni nu l-ar fi recunoscut.

Jack continuă să lucreze zilnic la bibliotecă, însă obsesia muncii îl părăsise pentru totdeauna. Învățase să aștepte cu nerăbdare prânzul, când își închidea dosarele și ieșea la soare. Caitlin îl aștepta în micuța cafenea de pe Rue Chabanais, la masa lor obișnuită, pe care se odihneau cești de cafea și două platouri cu tartine. Beau amândoi cafea și discutau o vreme, după care se întorceau în apartamentul lor din Marais și făceau dragoste. În acea vară pasiunea nu le înșelă așteptările nici măcar o dată.

Cam la două săptămâni după nuntă, într-o seară, când se întoarseră acasă, găsiră apartamentul întors cu fundul în sus. Spărgătorii se concentraseră asupra studiului lui Jack, răsfoindu-i sistematic hârtiile. Mai ciudat însă era faptul că nu lipsea nimic, nici măcar bijuteriile pe care Caitlin le lăsase într-o cutie descuiată, în bucătărie. Tot restul serii ea păru gânditoare, și Jack avu sentimentul că soția lui avea să-i dezvăluie ceva. Un al șaselea simț îi spunea că ea știa cine spărsese casa.

A doua zi, în vreme ce se plimbau, în timpul prânzului, în Jardin du Palais Royal, de ei se apropie un bărbat. Străinul veni drept la Caitlin, o salută și o sărută pe amândoi obraji, ca și cum erau prieteni vechi. Era un bărbat de vârstă medie, bine îmbrăcat și cam sofisticat în opinia lui Jack. Caitlin și cu el discutară cam un minut într-o franceză rapidă, pe care Jack n-o putu urmări. Abia putu distinge câteva cuvinte la întâmplare:

— *Malheureux... peut-être dangereux... ce n'est pas terminé... pas impossible de retrer... nous avons pris nos renseignements...*

Privindu-și nevasta, Jack observă că ea se albise la față. Caitlin nu ridicase vocea, însă tensiunea era evidentă.

— *Je dois m'en aller*, rosti ea, în cele din urmă, luându-l pe Jack de braț.

Străinul nici măcar nu se obosi să-l privească pe Jack.

— Cine era și ăsta? se interesă Jack, în timp ce se îndepărtau.

— Nimeni. Un vechi prieten. Ascultă, nu contează. Uită totul.

Era pentru prima dată când ea se răstrea la el. Mai târziu, Caitlin își ceru scuze și-i povesti că individul era un bărbat pe care-l cunoscuse cu mulți ani în urmă; fusese prieten cu tatăl ei și încercase o dată să aibă o relație cu ea, în vremea când Caitlin era doar o adolescentă.

În acea noapte, în pat, ea îi mărturisi lui Jack că vrea să se întoarcă la Dublin.

— Dar nu mi-am terminat munca aici.

— Va trebui să mai aștepte, rosti ea. Trebuie să ajung în Dublin, ca să îmi reiau lucrul înainte de începerea trimestrului. Poți să îi rogi să-ți trimită microfilmele. Plătesc eu pentru ele. Și... Ea ezită și îl luă de mână. Mai e ceva. O să avem un copil.

CAPITOLUL DOI

Dublin

18 iunie 1988

Scrisoarea sosi cu prima poștă în dimineata de luni. Era a treia dintr-un teanc de șapte misive, așteptându-și rândul după o cerere pentru un microfilm și o invitație la ceea ce părea a fi o recepție plictisitoare la Trinity College. Plicul însuși emana bogăție: hârtia grea, antetul discret și sofisticat, semnătura neglijentă, toate acestea îl determinară pe Jack să creadă că ține în mâini ceva ieșit din comun. Nu recunoscuse numele înscris în capul paginii: Summerlawn.

Nici ștampila poștei nu-i spunea nimic: Dún na Séad. Jack făcu rost de o hartă și descoperi că era vorba de Baltimore, un mic sat de pescari, la sud-vest de Cork. Oare cine din Baltimore putea fi interesat de biblioteca sau de munca lui Jack? Și cine, într-un sat de pescari, își putea permite o astfel de hârtie de scris?

Răspunsul se dovedi a fi un nume: Rosewicz, Stefan Rosewicz. Numele nu-i spunea nimic lui Jack. Ce nație mai era și individul ăsta? Polonez? Ceh? Habar n-avea. Jack era sigur că nu auzise de numele acestui personaj pomenit ca proprietar al unei colecții de manuscrise ebraice sau aramaice pe teritoriul Irlandei. Și totuși, scrisoarea lui Rosewicz era simplă și la obiect: omul deținea o colecție mică, dar valoroasă, de manuscrise care aveau nevoie de atenția unui expert pentru catalogare și recondiționare. Era doctorul Gould interesat să se ocupe de așa ceva? Munca n-avea să fie prea intensă, nu exista un termen limită presant și recompensa avea să fie substanțială. Foarte bine.

Jack își ridică încet mâna cu scrisoarea. Purta o verighetă de aur, fără încrustații, pe un deget. Își strânse și își desfăcu degetele celeilalte mâini, ca și cum ar fi strâns și ar fi eliberat ceva în pumn. Mângâie, absent, hârtia, ca pe o piele.

O vreme rămase nemișcat. Lăsa scrisoarea să i se odihnească în palmă, grea ca mătasea. Simțea că îl așteaptă ceva extraordinar, că acest ceva apăruse în viața lui, în lumea maroniu-cenușie, plină de cărți, a biroului lui, într-o dimineață de luni de la începutul verii.

Aștepta asta de multă vreme, poate din totdeauna – habar n-avea de când anume sau de ce. Însă știa, cumva, că viața lui avea să se schimbe.

Ocupa acum postul de curator adjunct al manuscriselor biblice din prestigioasa Bibliotecă Chester Beatty, de pe șoseaua Shrewsbury, în Dublin. Era coresponsabil pentru una dintre cele mai frumoase colecții mondiale de papirusuri ale Vechiului și Noului Testament, colecție care se compara cu cele din Biblioteca Vaticanului sau din British Museum, fiind, însă, mai puțin cunoscută în afara cercurilor de specialiști. În vreme ce Londra poseda *Codex Sinaiticus* și *Codex Alexandrinus*, iar Roma mai vechiul *Codex Vaticanus*, Dublinul se putea lăuda cu manuscrisele cunoscute sub numele de „Papirusurile Chester Beatty”. Acestea reprezentau o colecție de fragmente biblice descoperite pe șantierul arheologic din Afroditopolis, în Egipt, între 1928 și 1930, ce fuseseră cumpărate, un an mai târziu, de către însuși Chester Beatty. Fragmentele formau acum segmentul central al unei biblioteci importante.

Jack luă telefonul și tastă numărul înscris în capul scrisorii. După ce sună de cinci sau șase ori, la celălalt capăt răspunse o voce cu accent irlandez, aparținând unei femei între două vârste:

— Summerlawn. Vă pot ajuta cu ceva?

Menajera casei, presupuse Jack. În fundal se auzea muzică. Un violoncel și un clavecin. Recunoscui imediat bucata muzicală: partea de adagio din sonata în sol minor a lui Bach. O înregistrare? Sau la Summerlawn fuseseră invitați muzicieni?

— Îl caut pe domnul Rosewicz. E acasă?

— Dacă sunteți amabil să-mi spuneți cum vă numiți, domnule.

— Comunicați-i, vă rog, că e doctorul Gould de la Biblioteca Chester Beatty.

Auzi cum telefonul e pus pe masă, apoi zgomot de pași. Câteva clipe mai târziu, muzica se opri. Alți pași, bărbătești de această dată, fermi și calmi, mai întâi pe piatră, apoi amortizați de covor.

— Rosewicz la telefon. Cu ce vă pot ajuta?

Rosewicz la telefon. Ca un personaj legendar descoperit de un cartograf medieval pe un târâm neexplorat. Accentul era clar est – european.

— Mi-ați trimis o scrisoare, domnule Rosewicz. Mă numesc Gould, de la Chester Beatty.

— Doamne! Femeia aia proastă. A spus că sunteți un doctor din Westmeath. E prea mult. Va trebui să-și cumpere un aparat auditiv. Vocea făcu o pauză. Iertați-mă, doctore Gould. Ați fost extrem de amabil să mă sunați atât de repede. Mi-ați citit scrisoarea?

— Da. A sosit azi-dimineață.

— Ce hotărâre ați luat?

— Hotărâre? Nici n-am avut timp să mă gândesc. Eu v-am sunat doar să vă pun câteva întrebări.

— Întrebări? Da, bineînțeles. Ce întrebări aveți?

Muzica începuse din nou, numai că acum violoncelul se auzea singur. Cu toate astea, în fundal persista și un alt zgomot. Să fi fost marea sau doar imaginația lui Jack? Unde era situat exact acest Summerlawn?

Puse întrebările una câte una, conștiincios, ca și cum prin asta l-ar fi putut elimina pe Rosewicz și tentația oferită de el. Existența unui astfel de mister în inima acestei țări părea frumoasă ca să fie adevărată. Jack era convins că acea colecție, mult lăudată de către posesorul ei, nu însemna decât o adunătură de lucruri neînsemnate. Probabil câteva fragmente culese de pe la vânzările publice, adică nimic care să aprindă forul imaginației și al interesului.

În Rosewicz se dovedi un om serios și informat. Îi explică lui Jack că nivelul lui de cunoștințe fusese depășit; avea nevoie de un expert, de cineva care să-i pună casa în ordine. Deținea peste trei sute de manuscrise, unele din Evul Mediu, altele mult mai timpurii, inclusiv, conform afirmațiilor lui, fragmente din Cairo Geniza și documente de la Nag Hammadi. Interesul lui Jack fusese stârnit. Avea deja sentimentul că Rosewicz poseda o comoară.

Rămânea problema plecării de la bibliotecă. Însă slujba putea fi justificată pe motiv de cercetări.

— Mai e un lucru, rosti Rosewicz la final. Eu nu fac publică existența bibliotecii mele. Nu dau interviuri și nu permit străinilor să aibă acces la materiale. Va trebui să fiți de acord cu păstrarea tăcerii dacă veniți aici. Acceptați?

— Mă voi gândi.

— E foarte important. Altfel, nu puteți lucra aici.

Rosewicz îi propuse lui Jack să vină la Summerlawn în week-end, pentru o vizită preliminară. Avea să-i prezinte biblioteca și să-i explice problemele cu care se confruntase. Jack își dădu acordul. Înainte de a pune receptorul în furcă, auzi voci în fundal, o femeie râzând și un câine lătrând undeva departe.

Ceva mai târziu în acea dimineață, Jack luă cafeaua împreună cu Moira Kennedy, curatorul Manuscriselor Vestice și superiorul direct al lui Jack. Biroul ei era mai friguros, din pricina plantelor de afară, care nu lăsau razele soarelui să pătrundă în încăpere. Afară se vedeau primii turiști din acea zi, care începuseră deja turul cu o vizită la expoziția de miniaturi persane.

— Ai auzit vreodată de un om pe nume Rosewicz? întrebă Jack. Trăiește lângă Baltimore, în districtul Cork. Într-o casă mare, se pare.

Femeia se încruntă, apoi încuviință.

— Da, am auzit de numele ăsta. De ce?

— Vrea să-i cataloghez manuscrisele. Cum se face că eu n-am auzit de el?

Ea ridică din umeri, însă Jack o văzu cum privește o clipă în altă direcție, ca și cum ar fi fost stânjenită.

— Numele lui e menționat din când în când. Până la urmă, l-ai fi auzit și tu.

— Vorbești ca și cum ar exista un fel de secret...

— Secret? Nu, nicidecum. Însă Rosewicz preferă discreția. Ești un privilegiat dacă vrea să-ți arate colecția lui.

— A, deci știi despre asta, nu? Despre colecție.

— Că posedă așa ceva, da. Datorită informațiilor scurse pe la vânzări, cunoaștem o parte din posesiunile lui. De exemplu, are două piese de la Qumran. În cea mai mare parte, însă, el cumpără pe căi obscure. Lumea discută că unele lucruri pe care le are merită să fie studiate de noi toți.

— Atunci, de ce...?

— De ce a chemat pe cineva ca tine? Moira dădu iarăși din umeri. Habar n-am. Probabil că are disperată nevoie de ajutor. De cineva de încredere.

— L-ai întâlnit vreodată?

Jack avu sentimentul că ea va izbucni în râs. Se mulțumi doar să zâmbească, fără plăcere. Era o femeie de patruzeci și cinci, patruzeci și

șase de ani. Lucrau împreună de șapte ani, de când el își obținuse doctoratul, dar încă nu cunoștea mare lucru despre ea. După cum nici Moira nu știa prea multe în privința lui.

— Nici una dintre cunoștințele mele nu s-a întâlnit vreodată cu Rosewicz. Tu vei fi primul. Scoate tot ce poți din asta.

— Dar cum e posibil? Spuneai că el a participat la vânzări.

Femeia clătină din cap. Avea păr cărunt, pieptănat pe spate și strâns într-un coc tare. Purta ochelari cu rame groase. Oare o iubea cineva? Exista vreun bărbat pentru care să-și lase părul să curgă liber? Oarecum surprins, Jack își dădu seama că habar n-are și nici nu vrea să afle.

— Nu personal, răspunse ea. Folosește intermediari. Ți-am spus, e un om foarte discret. Cred că e o ființă misterioasă.

— Are familie?

— De unde să știu?

— Am auzit pe cineva. O femeie, în fundal.

— Nevastă, amantă, cine poate spune?

— Dar casa? De cât timp locuiește acolo?

— De mult, cred. S-a născut în Europa de Est, Polonia sau Cehoslovacia. A ajuns aici prin anii patruzeci sau cincizeci. Un refugiat.

— Cum de are un refugiat polonez atâtia bani?

— Aristocrația e de vină, bănuiesc. Dar, o să afli toate astea când te vei duce acolo. Cred că o să ceri un concediu.

— Dacă nu te superi...

— Ca să fiu sinceră, mă cam supăr. În octombrie o să fie expoziția *Diatessaron*. Am nevoie de cineva care să mă ajute cu colecția de papirusuri care a venit luna trecută din Berlinul de Est. E mult de lucru.

— Ai putea-o socoti ca o cercetare.

Moira ezită. Nu-i era greu să găsească pe cineva în Trinity care să se ocupe cu treburile de rutină la pregătirea expoziției. Colecția lui Rosewicz însemna o ocazie prea bună ca să fie ratată. Gould putea fi spionul ei.

— Ne va ajuta? întrebă ea.

Jack știa sensul întrebării, deși era o chestiune asupra căreia ei doi nu se opriseră niciodată.

Dădu scurt din cap.

— Cred că da, rosti el. N-am fost plecat de când...

— Foarte bine, atunci; dar vreau să mă ții la curent. Rămâne între noi. Înțelegeți?

În acea după-amiază târzie, soarele scălda în lumină întreaga Irlandă. Pentru prima oară după mai bine de un an, Jack Gould își părăsi apartamentul din Ballsbridge și porni pe jos prin oraș. Aștepta deja cu nerăbdare week-end-ul, ca un copil înaintea unei vacanțe mult dorite. Încerca să se autocalmeze, spunându-și că nu se va schimba nimic, că-și va petrece, ca de obicei, vara ocupat într-o bibliotecă, iar în toamnă se va întoarce neschimbat la Dublin. În adâncul sufletului, însă, o voce delicata cerea mai mult.

Se plimbă hai-hui prin razele soarelui, trecând prin St. Stephen's Green, coborând apoi pe strada Grafton, cât mai departe de Trinity College. Constată uluit că nu se schimbase nimic între timp, ca și cum totul îl așteptase pe el. Grădina era plină de flori, de culoarea albă a rochiilor purtate de fete cu ocazia comuniunii. Jack abia își reținea lacrimile în timp ce trecea pe lângă familiile care se jucau sau pe lângă mamele cu cărucioare. Se gândi la un violoncel dintr-o casă pe care n-o văzuse niciodată și își imaginează o faleză cu creste înalte, marea adâncă undeva departe, sub ele, și răsufierea gâtuită de căldura verii.

CAPITOLUL TREI

Căută informații despre Summerlawn în ediția irlandeză a *Burke's Guide to Country Houses*. Reședința fusese construită la mijlocul secolului al optsprezecelea, de către o ramură din Cork a clanului Fitzgerald, în apropiere de o clădire – turn a familiei O'Driscoll, și de atunci fusese supusă la tot felul de calamități și renovări. Un detașament al faimoșilor luptători „Black and Tans” îi dăduse parțial foc în 1919, iar trei ani mai târziu reședința fusese atacată de ambele părți implicate în războiul civil; spre deosebire de multe alte construcții, aceasta supraviețuise. Clanul Fitzgerald continuase să stea acolo și după instaurarea Republicii, însă în cele din urmă, banii și răbdarea se sfârșiseră. Urmași ai unei dinastii al cărei timp trecuse, membri clanului ajunseseră străini în propria țară. Casa fusese vândută, mai întâi unui american pe nume Kelly, mândru de originile lui irlandeze, dar nemulțumit de Irlanda așa cum se prezenta ea în epoca actuală; apoi, câțiva ani mai târziu, proprietarul reședinței devenise Rosewicz. Asta se întâmpla în 1947. Cu zece ani înainte de nașterea lui Jack.

Așezând volumul lui Burke la loc în raft, din neatenție, Jack răsturnă o a doua carte. O luă cu grijă de jos. *Where the Wild Things Are* de Maurice Sendak. Exemplarul lui Siobhan, cel din care îi citise ei noapte de noapte, timp care părea acum că durase o eternitate. Sau o fracțiune de secundă.

Jack se așază pe un scaun și deschise cartea instinctiv, uitând cât de periculoase pot fi amintirile. Ceva alunecă dintre pagini: o foaie de hârtie pe care era schițat un desen în creion. Cu greu se recunoștea în acest desen o pisică. Numele animalului fusese Brian. Sub pisică, cineva scrisese cu litere de copil: *Pentru tăticu, cu dragoste, Siobhan*. Ea avea patru ani atunci. Jack strânse hârtia în mână, abia văzând-o din pricina lacrimilor.

„Trecutul e trecut.” Asta își spunea în fiecare dimineață. Însă nu era adevărat. Trecutul face parte întotdeauna din noi; își face simțită prezența oricând fără avertisment, sub forma desenului unui copil sau a unei fotografii uitate. Asta cât timp suntem treji, căci în somn nu ne

părăsește niciodată, fiind însăși substanța din care sunt plămădite visele noastre.

Trecutul însemna o cafenea în Paris, o fereastră ce dădea spre acoperișurile abrupte, resturi aruncate pe străzi înghesuite, corpul gol al unei femei reflectat într-o oglindă. Tot trecut însemna și o mare nesfârșită la debutul toamnei, pescărușii, mâna unei femei în mâna lui, Dublinul așa cum el nu-l mai văzuse niciodată, razele soarelui în locuri pe care el le crezuse permanent umbrite, plimbarea zilnică prin Green, week-end-urile în munții Wicklow, soare și iarbă, zăpadă iarna, vocea lui Caitlin strigând din altă cameră, râsetul unui copil, o ușă trântită undeva departe.

Rămase nemișcat, cu capul în palme, cu senzația că n-avea să se mai ridice niciodată de acolo.

O scenă îi revine cu regularitate. Pe vremuri o rețrăia la nesfârșit, ca pe o înregistrare care nu poate fi ștersă. Acum seamănă cu o durere veche, care devine acută din când în când. Se află pe o pajiște plină cu flori. O briză ușoară îl învăluie.

Simte razele calde ale soarelui pe față. Cerul e plin de păsările. Șade pe un covoraș, înconjurat de rămășițele unui picnic. O vede pe Siobhan jucându-se cu o minge roșie. Fetița aruncă mingea către Caitlin, aceasta o prinde și i-o aruncă înapoi. Siobhan are șase ani și e tot mai inteligentă. Când ratează mingea, râde și fuge după ea. El stă și o privește. Pretutindeni se văd păsări, păsări albe. El simte soarele pe față și pe mâini. Mingea saltă în aer, e prinsă, aruncată, apoi întoarsă. Se întinde pe spate și contemplă cerul. Nici cea mai vagă urmă de nor. La mică depărtare se aude marea și țipetele păsărilor albe. Brusc, un strigăt; vocea lui Caitlin. El se ridică și o vede pe Siobhan alergând după minge. Caitlin fuge după ea. Fetița nu aude sau nu vrea să asculte. Caitlin aruncase mingea cu putere. Aceasta se rostogolește pe o pantă înclinată, care duce către o stâncă abruptă. Ca într-o mișcare cu încetinitorul, el o vede pe Siobhan atingând marginea stâncii. O învălmășeală albă când păsările se ridică precum un nor. Caitlin o ajunge din urmă; păsările se rotesc, țipând. El se ridică în picioare și le vede pe amândouă împiedicându-se. O scurtă sclipire de culoare, apoi nimic altceva în afara păsărilor.

Știa că lucrurile nu se petrecuseră așa. Însă, în minte, această scenă îi revenea cu regularitate.

După ce se întoarseră de la Paris, găsiră un apartament în Ballsbridge, lângă Chester Beatty, unde el colabora deja la catalogarea unor lucrări. Aveau puțini bani, dar, din când în când, Caitlin scotea câte o mică sumă de bani dintr-o moștenire a ei de circa zece mii de lire sterline. Ea își încetase studiile pentru un an, reluându-le când Siobhan, fiica lor, împlinise un an și câteva luni. Tot în acel an, Jack își terminase doctoratul și fusese angajat cu normă întreagă de către bibliotecă. Cu ajutorul mamei lui, reușiseră să aibă grijă de Siobhan.

Jack nu obosise niciodată de chipul și trupul lui Caitlin, nu urâse niciodată clipele pe care trebuia să le petreacă cu Siobhan, nu regreta nici o secundă schimbările petrecute în el după acea vară din Paris. Acum ședea singur, ținând cartea unei copile în poală, luptându-se cu trecutul lui.

Se auzi soneria. Se încorda instantaneu. Lăsând cartea la o parte, se ridică, ezitând, în picioare. Soneria se auzi din nou, însă el nu se grăbi. Când deschise ușa, văzu chipul unui polițist.

— Doctorul Gould? Îl inunda o transpirație abundentă. Doctore Gould, am vești proaste. Pot să intru? Omul vorbea moale, însă vocea lui îi rănea urechile. Întinse mâna spre ușorul ușii, agățându-se de el. Vă simțiți bine, domnule? întrebă polițistul.

Jack dădu din cap și încercă să se îndrepte. Se simțea rău, era amețit și voia să fie susținut de cineva până ce avea să-i dispară amețeala.

— N-am nimic, murmură el, privind în jur. N-am nimic. Holul era pustiu. Nu se afla nimeni acolo. Nimeni în afară de el și de amintirile lui.

Trecutul face integrantă din noi.

CAPITOLUL PATRU

Jack se hotărâse să meargă la Summerlawn, însă trebuia să mai afle unele lucruri. Se gândi toată dimineața de marți la Rosewicz: cine era acesta și ce voia cu adevărat? Jack avea un vechi prieten din vremea colegiului, Denis Boylan, care lucra acum pentru *Irish Times*. Îl sună în acea după-amiază.

— Cum spui că-l cheamă pe individ?

— Rosewicz. Stefan Rosewicz. Este polonez.

— Nu-mi pasă nici dacă ar fi cimpanzeu. Poți să mi-l rostești pe litere?

Jack se conformă.

— Ai răspunsul mâine sau poimâine, Jack. Sunt vârat până la gât în probleme. Zău că sunt.

Îl sună, însă doar miercuri dimineața.

— Vrei să ne întâlnim la un prânz frugal, Jack? Să fii în strada Bewley's Westmoreland la ora unu.

Cafeneaua era supraaglomerată. Boylan îl duse la o masă în sectorul de fumători. Farfuria lui era plină de plăcintă și cartofi prăjiți. Nu părea să se fi îngășat, în ciuda mâncării pe care o consuma. De jur împrejurul lor se auzeau voci. La masa alăturată, un preot ținea un discurs asupra curselor de cai care avea să se țină în acea lună și în luna următoare. Era obsedat de numele a doi cai.

— Îți pierzi timpul, Jacko. N-am găsit decât niște articole din vremea când a cumpărat casa asta din Cork... cum îi spune?

— Summerlawn.

— Iisuse, ce drăguț nume englezesc. Ei, bine, achiziția n-a prea fost văzută. L-au tolerat pe un american cu dolari mulți, pe nume Kelly, dar pe un polonez...

— L-au...?

— Localnicii, Jack. Pe atunci era un preot paroh, un bărbat pe nume O'Mara: Liga Galică, având înscris micuțul *fáine* pe reverul hainei. *Dia's Muire dhuit și conas taoi?*, știi genul. El a încercat să scrie o petiție, ca să determine statul să cumpere casa. Asta se întâmpla

înainte de vremea lui An Taisce. Nu s-a întâmplat nimic. Omul tău și-a obținut casa și lucrurile s-au liniștit după aceea.

— Asta e? Asta-i tot? Boylan dădu din cap. Alese câteva boabe de mazăre și le înfulecă. Dar e imposibil. Omul e milionar. Casa e adevărată comoară arhitectonică. Una din puținele comori pe care această țară le mai are. Trebuie să fie mai mult de atât.

Boylan clătină din cap. Își lăasă furculița jos și luă o țigară din scrumiera de lângă farfuria lui. Alături, preotul calcula șansele unui cal pe nume Cruachain Aigle.

— Drăguțul tău e un om foarte discret A stat cu capul la cutie mai bine de patruzeci de ani. Îmi pare rău că-ți ofer doar atât, Jack. Ai putea să încerci la Georgian Society sau la oamenii de la Tourist Houses and Gardens. Ei trebuie să aibă ceva date în privința acestui Summerlawn.

— Pe mine nu mă interesează casa, ci doar Rosewicz.

— Atunci, va trebui să afli mai multe chiar de la el.

Boylan trase zdravăn din țigară și o lăasă din nou jos.

— Mă bucur că te revăd, Jack. Ar trebui să ne mai întâlnim. să ne mai vedem cu băieții la Mulligan's.

— Eu nu prea mai ies în oraș, Denis.

Boylan îl privi neliniștit.

— Nu crezi că e destul, amice? Nu e timpul...?

Jack își împinse brusc scaunul și se ridică în picioare.

— Mulțumesc pentru tot ajutorul, Denis. Mai vorbim.

Fără vreo altă vorbă, se răsuci pe călcâie și se îndreptă spre ușă și către siguranța străzii.

În noaptea dinaintea plecării, avu un vis. Nu unul pe care să-l mai fi avut și nici vreun soi de coșmar; cu toate acestea, când se trezi simți teamă – sau, mai degrabă, neliniște – în fața unei lumi pe care o crezuse tristă și încărcată de singurătate, și totuși bună la suflet, dar pe care o descoperise coruptă pe dinăuntru. Visul persistă și după ce se deșteaptă, ca și cum el devenise purtătorul unei infecții: o șoaptă lungă și continuă, buze umede lipite de urechea lui, o răsuflare ca o pală rece de ceață, cuvinte amestecate și incoerente, neterminate, uneori abia auzibile, însă sugestive, rostite de vocea unui copil, o voce care

tremura ușor, nu cea a lui Siobhan, ci o voce rece, pătrunzătoare, răvășită, șoptind toată noaptea, fără încetare.

Se trezi de-a binelea, se spală pe dinți și bău două cești de cafea neagră și fierbinte. Șoaptele persistau, ca o mâncărime rea în abisurile creierului, unde era încă beznă.

Visul întunecat continuă să-l învăluie din clipa deșteptării și până în momentul în care ieși din orașul ascuns în spatele Dolphin's Barn, când, cu un acces brusc de exaltare, văzu drumul deschizându-se dintr-o dată în fața lui, pustiu, scăldat de razele soarelui care sclipeau pe suprafața sticloasă, ca niște picături de ploaie. Soarele și bucuria adusă de el rămaseră alături de Jack toată ziua, ca și cum expunerea la razele binefăcătoare ale astrului zilei ar fi deschis o poartă în el, de mult închisă.

O luă pe șoseaua către Naas, lăsând munții Wicklow, învăluți într-o pâclă albastră, pe stânga și îndreptându-se constant către sud-vest, în ținutul Currgh, printre imensele câmpuri verzi. Pretutindeni se vedeau dealuri și coline, ba chiar, la un moment dat, lângă un tufiș de tisă, un inel de pietre fără vârstă, stând în picioare. Privind ținutul de lângă drum, Jack vedea ruine de castele englezești, cu ferestrele lipsite de geamuri și cu pereții căzuți, înveliți în iederă.

Parcurse sate fără nume, trecu pe lângă cârciumi și biserici jalnice și pustii, urmări zborurile inutile ale păsărilor pe deasupra străzilor uscate, văzu copii fără nume oprindu-se din joacă, un bătrân cu un câine, auzi bătaia unei tobe pe un tăpșan. Simțea copilul din el trăgându-l de mânecă. Walsh, Tobbin, Labor, Byrne, toate nume de vechi magazine pline de marfă de duminică.

Mulți oameni plecaseră din Dublin, ca să simtă că trăiesc, să petreacă o sâmbătă sau un întreg week-end la țară. Văzu tăblițele mașinilor în fața lui sau în spate, în oglinda retrovizoare. Trecu pe lângă un autocar cu turiști îndreptându-se spre vest și pe lângă un altul pe șoseaua îngustă către Monasterevin. Chipurile oamenilor erau lipite de geamurile lungi. Priveau totul cu ochi goi și agitați. Abia aștepta să scape de ei. Aveau să se oprească la hoteluri importante de la baza dealurilor, să mănânce somon și să asculte melodii vechi cântate la flașnetă, toată distracția fiind cumpărată și plătită de vreun agent din Düsseldorf sau Miami Beach. Erau oameni care respingeau

televiziunile, avioanele de deasupra, ambarcațiunile, în afara gondolelor, autocarele cu care călătoreau, ba chiar pe ei înșiși.

Se descotorosi, în sfârșit, de ei și coti spre zona deluroasa după Caher. Urmau munți și păduri până în Cork, întretesute cu ținuturile bogate în vegetație din jurul Mitchelstown. Trecu pe lângă o caravană de căruțe trase de cai; turiști care făceau pe țigani pentru o săptămână, iar trei kilometri mai departe, o familie de excursioniști sadea se juca de-a supraviețuirea. Luă un prânz scurt în Cork, apoi pomi mai departe către coastă, într-o lungă călătorie pe șosele proaste.

În Baltimore se opri la cârciumă și întreabă care era drumul spre Summerlawn. Barmanul îl privi pieziș, însă îi dădu îndrumările cerute. Nu era prea departe.

— Vreți să beți ceva înainte de a pleca?

Jack vru să refuze, nerăbdător să ajungă la capătul călătoriei, să-l vadă în sfârșit, pe Rosewicz; se răzgândi însă și ceru o halbă de Guinness. Rămase în picioare în barul mic și îngrijit, bându-și berea în liniște. În micuța încăpere umbrită se mai găseau doar alți doi băutori, doi bătrâni, cu pipele în gură și rația de bere tare în față.

Barmanul șterse câteva pahare, punându-le deoparte pentru aglomerația de seară.

— Veniți de departe? întreabă el.

Jack încuviință.

— Din Dublin.

— Drum lung și șosele cam rele.

Jack sorbi din lichidul amar și negru. Pe buza superioară îi rămase spumă, pe care o șterse cu o mișcare iute a dosului palmei.

— Sunteți prieten cu dumnealui de pe aici, nu?

— Cu domnul Rosewicz?

— Cu el. Îl știți bine?

Din spatele barului un șir de fotografii îl priveau pe Jack: Papa flancat de John și Robert Kennedy, echipa de fotbal Kerry Gaelic, iar deasupra lor Mântuitorul cu o pată mare de sânge în jurul inimii. Jack sesiză ostilitatea din vocea omului.

— Nu l-am cunoscut niciodată, răspunse el.

Barmanul îl privi chiorâș, ștergând o pată de bere de pe tejgheaua barului cu o cârpă.

— Chiar așa? se miră el.

Jack dădu ușor din cap. În colțul lor, cei doi bătrâni umpleau încăperea cu fum acru.

— Îl vedeți des prin sat?

— Să-l vedem? Barmanul se întoarse să îndrepte un șir de sticle de whisky. Se opri o secundă, apoi se răsuci la loc pe călcâie. Nu pune niciodată piciorul în Baltimore, asta-i adevărul. Și-i p-aici de vreo patruzeci și ceva de ani. Fiică-sa mai trece p-aici din când în când, dar dumnealui îi place să stea singur.

— Ce fel de om e? se interesă Jack.

Barmanul se îndrepta și se trase un pic înapoi, ca și cum s-ar fi îndepărtat de vreo capcană.

— Vă costă o liră și douăzeci și cinci. Mai bine ați bea și ați pleca. Fără îndoială că vă așteaptă la ceaiul de amiază.

Restul drumului, Jack îl parcurse gândindu-se la barman și la inexplicabila lui ostilitate. Sau fusese vorba doar de nervozitate? Pe aici, pe la țară, oamenii erau mai ciudați, însă erau obișnuiți cu cei din Capitală, iar el nu mai întâlnise un asemenea comportament până acum.

Un drum îngust și bântuit de vânturi ieșea din Baltimore către coastă, unde începea să coboare spre Atlantic. Luând o curbă, văzu o întindere de apă liniștită și agitația păsărilor albe în jurul insulei Clear. Apoi, la o nouă curbă, văzu sclipirea insulelor împrăștiate pe suprafața Roaring – Water Bay și vase cu pânze colorate lângă țărmurile insulei Spanish, făcând volte în bătaia ușoară a vântului.

Urcând, atmosfera devenea tot mai limpede, mai tare și mai dulce. Simțea că ar fi vrut să urce așa o veșnicie, ca un om care descoperă fericirea pentru prima dată. Soarele cobora tot mai mult înspre vest, către apele zgomotoase ale Atlanticului. Trecu printr-un tunel de arbori înalți și fucsii sălbatice și purpurii, crescând în tufișuri dese pe ambele părți ale drumului, lăsând șoseaua cufundată în umbră și, din loc în loc, cu pete de lumină.

Ieșind din tunel, fu orbit pe moment de lumina strălucitoare, închise ochii, încetinind involuntar mașina. Când îi redeschise, în fața lui se întindea Summerlawn, în mod neașteptat și amețitor, o casă albă pe un tăpșan cu fața spre mare. Era o clădire cu trei etaje și șapte rânduri de ferestre. Partea frontală era împărțită în trei. În centru se

afla o cupolă înaltă, flancată de coloane în stil doric. Deasupra ei se vedea o fereastră venețiană mare.

Simți că i se strânge inima. Toate ferestrele sclipeau, ca și cum i-ar fi urat bun venit. Un cârd de păsări se lăsă în jos spre un coș, apoi se înălță și se îndreptă către mare. Opri în fața unei porți înalte de fier, așezate între doi stâlpi de piatră. La capătul unei alei lungi, flancate de copaci, aștepta cineva.

Opri motorul și se dădu jos. Briza mării îi deranjă imediat părul. Pe stâlpul din dreapta se vedea un buton, lângă un mic difuzor, iar deasupra lor străjuia o cameră de luat vederi. Apăsă butonul și se anunță. O clipă mai târziu se auzi un bâzâit și poarta se deschise. Privi înspre casă. Aceasta se înălța răbdătoare cu spatele la marea zgomotoasă, ca și cum l-ar fi așteptat pe el.

CAPITOLUL CINCI

Menajera îl conduse printr-o serie de încăperi spațioase, pline de oglinzi, către o terasă lungă în spatele casei, unde Stefan Rosewicz îl aștepta; un bătrân care ședea la o masă cu tăblie din marmură și privea fix marea. Auzindu-l pe Jack apropiindu-se, omul se întoarse. Avea păr alb, tuns foarte scurt, o frunte înaltă, aproape lipsită de riduri; obraji supti, ochi mari și inteligenți, îmbrăcămintea era elegantă și potrivită anotimpului, o cămașă albă, deschisă la gât, sub o haină căptușită, pantaloni asortați și pantofi de pânză.

Rosewicz se ridică în picioare și întinse mâna. Jack observă că vârful degetului mic lipsea.

— Doctore Gould. Sper că ați avut o călătorie plăcută. Astăzi vremea e foarte frumoasă.

— Vă mulțumesc, a fost, într-adevăr, frumoasă tot drumul. Iar aici e splendid.

— Firește; de aceea locuiesc aici. Rosewicz se întoarse către menajera, care aștepta lângă glasvandul de acces spre terasă. Doamnă Nagle, vreți să aduceți oaspetelui nostru un pahar cu ceva rece? Ce doriți, doctore Gould?

— Ce doriți dumneavoastră.

— Constat că posedați tendința irlandeză de autonegare. Pai, atunci, să bem câte o limonada. Menajera încuviință din cap și se făcu nevăzută. E o limonada adevărată, nu fiertura aceea revoltătoare care se vinde sub numele acesta în sticle, aici. Luați, vă rog, loc. După ce Jack se așeză, Rosewicz se uită la el cu o privire directă, pătrunzătoare. Moșteniți timiditatea irlandeză de la mamă, bănuiesc. Tatăl dumneavoastră a fost evreu, nu?

— Da, răspunse Jack. S-a refugiat din Germania. Cum de știți?

Rosewicz înălță din umeri.

— Doar nu credeți că v-am rugat să faceți tot drumul până aici ca să-mi vedeți micile comori, fără să fi efectuat o mică anchetă în privința dumneavoastră? Jack nu replică. Oare ce fel de ancheta făcuse Rosewicz și la ce scara? Nu vă neliniștiți, prietene. Nu cunosc nimic în plus față de ceea ce doriți dumneavoastră să se știe. Un pic din trecut,

asta-i tot. Trebuia să mă asigur că puteți fi omul potrivit pentru această slujbă.

— Și care e slujba?

Rosewicz dădu nerăbdător din mână.

— Mai târziu, doctore Gould, mai târziu. Abia ați venit. Sunteți obosit. Veți bea ceva rece acum, apoi veți lua un ceai dacă doriți, după care doamna Nagle vă va conduce la camera dumneavoastră. Aveți timp să vă odihniți înainte de cină. Vom putea discuta ca lumea atunci. Vă voi arăta puțin din casă. Bineînțeles și biblioteca. O aștept pe fiica mea, Maria, să ni se alăture la masă. Astăzi a trebuit să se ducă în Cork cu afaceri urgente, altfel ar fi fost aici să vă țină companie.

Menajera reapăru cu o tavă pe care se găseau două pahare înalte și o carafă din sticlă. Jack observă că paharele și carafa erau Lalique. Văzuse astfel de obiecte în magazinele pariziene, la prețuri dincolo de posibilitățile lui. După ce gustă limonada, o găsi delicioasă, un amestec perfect de dulce și acrișor.

Rosewicz își ridică paharul.

— Pentru colaborarea noastră.

— Încă nu am fost de acord să lucrez pentru dumneavoastră.

Polonezul îl studie atent.

— O veți face, replică el. N-am nici cea mai mică îndoială.

— Sunteți foarte încrezător în puterile dumneavoastră.

— Am și motive să fiu. Veți înțelege când îmi veți vedea biblioteca. Acum beți și bucurați-vă de soare. Priveliștea de pe această terasă n-are egal în Irlanda. Făcu o pauză. Trebuie să mă iertați, dar am câteva lucruri de rezolvat. Când veți dori să vă duceți în cameră, sunați la soneria de aici și doamna Nagle se va îngriji imediat de dumneavoastră.

Rosewicz se ridică și se înclina din mijloc, de o manieră pe jumătate protocolară. Jack se întrebă câți ani avea omul. Ținuta demonstra o vârstă mult mai mică. Foarte țeapănă, aproape militărească. Jack avea însă impresia că individul era apăsător de ceva sau căuta să se pună la adăpost de un pericol.

Își bău limonada și privi spre mare. Casa îl uluise, prin frumusețea ei greu de ghicit din afară, prin izolare, prin perfecțiunea localizării. Raportul sec pe care i-l făcuse Burke nu îl pregătise pentru așa ceva. Nici măcar în vis nu pusese piciorul într-un loc atât de magic.

Era convins că va fi încântat să stea acolo. Jos, la mare depărtare, marea se spărga de o stâncă ascutită. Soarele învăluia totul cu razele lui. Nu simțea nici un fel de teamă. Nici măcar o clipă nu se gândi la o fetiță jucându-se cu o minge roșie pe marginea falezei.

Înainte de cină se petrecuseră două lucruri, câtă vreme Jack rămăsese în camera lui, odihnindu-se pentru seara care-l aștepta. Bucuria lui, inspirată de soare și sentimentul de libertate dat de șofatul până acolo, dispăruse în mare măsură. Îi revenise obișnuita stare de deprimare. O vreme se plimbase prin dormitor rememorând vechile lui amintiri dureroase, după aceea se ghemuise în pat, adormind și deșteptându-se de mai multe ori.

În jurul orei șase auzi sunetul scos de motorul unei mașini care își croia drum către casă. Urmă o perioadă de tăcere, apoi zgomot de pași, undeva, și de voci camuflate. Probabil că se întorsese Maria. Și-o imaginea ca pe o fată bătrână de vârstă medie sau ca pe o văduvă. La Summerlawn nu existau nici soț și nici familie, deși reședința era în stare să găzduiască multe persoane. Observase deja că viața socială nu ocupa un loc prioritar pe lista de virtuți ale lui Stefan Rosewicz.

Ceva mai târziu auzi muzică. La început slabă, apoi brusc mai tare, ca și cum s-ar fi deschis undeva o ușă. Cineva cânta la pian, fără prea multă tragere de inimă, oprindu-se din când în când, apoi reluând de la aceeași măsură sau mai departe. Câteva dintre bucățile muzicale erau extrem de cunoscute, ca și cum ar fi fost selecționate special pentru el: partea andantino din Sonata pentru pian în la major a lui Schubert, câteva bucăți din Invențiile în două și trei părți ale lui Bach, pe care le auzise ultima oară interpretate la clavecin. Toate acestea îi creau o senzație, aproape fizică, de durere.

Apoi, chiar la sfârșit, după ce se stinseră ultimele ecouri din Bach, pianistul interpretează câteva măsuri din ceva mai recent, o piesă de jazz, pe care n-o recunosc, dar care semăna cu muzica lui Jelly Roll Morton. Deci, existau și aici persoane cu simțul umorului. Însă nu își imaginea că o astfel de persoană putea fi Maria.

Luară cina abia la ora opt și jumătate, oră la care soarele roșu se retrăgea singuratic și obosit dincolo de insulele care se îngrămădeau la gura Atlanticului. până atunci, Rosewicz nu se întorsese să vorbească cu el, așa că senzația de abandonare îi accentuase și mai mult proasta

dispoziție. Începea să se întrebe de ce anume se lăsase condus când răspunsese cu o asemenea iuțeață toanelor unui îngâmfat dornic doar de a găsi pe cineva care să-i admire cele câteva jalnice podoabe din biblioteca particulară.

Puțin înainte de cină doamna Nagle trecuse pe la el să-i reamintească să se îmbrace elegant, însă neceremonios. Se decise să poarte un costum ușor de vară, cu o cămașă albastră deschis și cravată în dungi. Chiar și îmbrăcat cu cele mai bune haine, se simțea un pic stingherit aici, într-un cadru de o asemenea opulență. Nu îl mai încercase un asemenea sentiment de inadaptare de la primul lui curs din Aula de la Trinity.

Dincolo de fereastra dormitorului se găsea un mic balcon. Ieși și se uită la marea care se întuneca la culoare, încercând să-și redobândească senzația de fericire pe care o simțise mai devreme. Aici nu e niciodată liniște, gândi el. Marea se izbește de stâncă toata ziua și toată noaptea. Iama, casa trebuie să fie scuturată permanent de furtuni.

Se uită în jos, atenția fiindu-i atrasă de un zgomot de dedesubt, ca un pas. De unde stătea, se vedea o parte a terasei. Auzi vocea unui bărbat, nu a lui Rosewicz, apoi răspunsul unei femei. O clipă mai târziu, văzu o rochie albastră de mătase, licărind pentru o fracțiune de secunda, apoi dispărând din raza vizuală.

În acel moment, din hol se auzi un gong. Închise ușa balconului și se pregăti să coboare.

Rosewicz îl aștepta la piciorul scării. Era îmbrăcat într-un costum de mătase și purta o cravată Giorgio Armani. Jack văzuse astfel de cravate, o dată, în Elveția, și se strâmbase când citise prețul.

— Doamna Nagle este ocupată în bucătărie, așa că vă voi însoți eu până în sufragerie. Trebuie să-mi cer scuze că v-am lăsat singur atâta vreme, însă am avut de rezolvat niște chestiuni urgente. Vă promit că pe viitor nu veți mai fi atât de neglijat.

— Păi, oricum, plec mâine.

Rosewicz nu răspunse. Îl conduse pe un coridor cu tablouri, în majoritate erau vechi portrete de familie, pe care presupuse că Rosewicz le cumpăraseră o dată cu casa. Sau le salvase din cine știe ce cămin ancestral din Polonia, înainte de venirea comuniștilor? Din comportamentul și ținuta lui Rosewicz, ghicise deja că acesta trebuia

să fi fost un aristocrat care se refugiase. Habar n-avea însă de unde proveneau banii individului. Bănuia că unii oameni descoperiseră diverse modalități de a scoate ilegal fonduri din țară.

Ușa sufrageriei era deschisă, lăsând să se întrevadă doar obscuritate și licărul slab al luminii de lumânare. Rosewicz îl pofti înăuntru.

Masa fusese pusă pentru trei persoane. Lemnul lustruit, cu sclipiri calde, licărul luminărilor, argintărie și cristaluri, albul pur al feței de masă, porțelanuri de cea mai bună calitate, un alb imaculat, înspicat cu auriu. Jack însă nu observă nimic din toate acestea.

— Ea e fata mea, Maria, rosti Rosewicz. Numele ei polonez este Marja; aici însă îl pronunță în manieră irlandeză.

Jack nu-l asculta. Nu-și putea dezlipi privirea de pe chipul femeii, care își împingea acum scaunul înapoi și venea spre el cu mâna întinsă, zâmbind.

Toată durerea din suflet îi dispăru ca prin minune. Abia mai răsufla. Ca și cum această femeie îi luase tot aerul, și prezența ei umplea întreaga încăpere. Nu se gândise niciodată că, după Caitlin, frumusețea unei femei îl putea prinde atât de nepregătit și îl putea face surd și orb. Maria Rosewicz nu semăna deloc, ca aspect, cu Caitlin, și totuși el simțea pentru a doua oară în viața lui acea teribilă bătaie a inimii pe care înainte nu o simțise decât în prezența fostei soții.

În clipa următoare, ea îi strângea mâna. Jack rămăsese fără grai; avea gura uscată și amețeața îi cuprinsese capul. Avea sentimentul că se prăbușește într-un puț întunecat, fără fund.

— Ce plăcere să vă cunosc domnule Gould. Aici, în Summerlawn, rareori avem ocazia să vedem un chip nou. Tata pune toți vizitatorii pe fugă. Nu-i așa?

Între timp, Rosewicz venise în spatele fetei, zâmbind.

— Văd că sunteți ameu, doctore Gould. Maria are darul de a ameți pe oricine o vede pentru prima dată. Nu e frumoasă? E una dintre singurele plăceri care mi-au mai rămas în viață. M-am căsătorit acum treizeci de ani cu mama ei, care, înainte de a muri, mi-a dăruit acest minunat copil.

Jack începuse să-și revină. Schiță un zâmbet și îngăimă:

— Sunt încântat... foarte încântat să vă cunosc. Ați... Pe dumneavoastră v-am auzit cântând la pian mai devreme?

Fata se înroși și încuviință din cap.

— Nu mă prea pricep. Însă exersezi în fiecare zi. Adică, ori de câte ori pot.

— Mie mi-a plăcut foarte mult, replică el. Speră ca ea să înțeleagă că el vorbise din inimă. L-ați interpretat foarte bine pe Bach. Aveți simțirea necesară. Mi-a amintit de...

Jack se întrerupse brusc, stingherit.

— Da?

— Nimic, minți el. Doar că am auzit aceleași bucăți interpretate foarte bine și înainte.

Ea zâmbi și dădu din cap. Preț de o clipă, el crezu că surprinde o privire aparte în ochii ei, ca și cum ar fi știut ce voise el să zică în realitate.

Atunci se deschise ușa și doamna Nagle intră cu o tavă pe care se aflau trei castroane cu supă.

— Cred că ar trebui să ne așezăm, rosti Rosewicz, ținând scaunul lui Jack. Doamnei Nagle nu-i place ca supa ei să se răcească. Chiar și atunci când e servită rece.

CAPITOLUL ȘASE

Cina trecu jumătate în vis, jumătate în trezie. Nu discuta nimic de natură personală sau intimă, și totuși Jack descoperi că, în tot ce spunea el și în cel mai mic gest, gazdele lui găseau ceva semnificativ.

Află că Maria studiasse muzica la Academia di Santa Cecilia din Roma, cea mai veche academie de muzică a lumii. Cânta la mai multe instrumente, dar prefera claviaturile. A doua zi ea avea să-i arate colecția ei mică de clavecine, pe care o păstra în vechiul turn al casei. Colecția includea două instrumente fabricate de familia Rickers și alte câteva lucrute de meșteri italieni de frunte. Jack nu știa nimic despre astfel de lucruri, dar o ascultă fascinat pe Maria vorbindu-i despre ele. Dispoziția începu să i se schimbe din nou. Fata vorbea despre lemn și metal ca despre niște ființe. În opinia ei, atingerea muzicianului le trezea la viață, așa cum un magician poate face copacii să vorbească și pietrele să se urnească din loc.

De câteva ori pe parcursul mesei, Jack o surprinse cu colțul ochiului în timp ce-l studia cu atenție, ca și cum el ar fi fost un vechi prieten pe care nu-l mai văzuse de ani de zile și în privința căruia voia să se reasigure. Era o fată foarte frumoasă. Descoperi că-i vine greu să nu se uite la ea cu aceeași privire insistentă. Avea un păr negru ce-i cădea în valuri pe umeri, ochi verzi care puteau trece într-o fracțiune de secundă de la o expresie de amuzament la una de nefericire, gât lung, umeri albi și catifelati, a căror goliciune îi dădea lui fiori dureroși.

Rosewicz părea agitat. De câteva ori reveni cu conversația la casă, dornic să ofere detalii în privința istoriei și arhitecturii ei. Entuziasmul lui era în stare să dea viață locului.

— Priviți în sus, rosti el la un moment dat Jack își înălță capul și se strădui să vadă prin umbră. Nu veți mai vedea un tavan ca acesta în Irlanda. Stucatura e făcută de Stapleton. E una dintre operele lui cele mai bune. Nu trebuie să știți, insistă Rosewicz. Trebuie să simțiți. Eu nu cunoșteam nimic despre arhitectură când am venit aici și am cumpărat Summerlawn. Pur și simplu, am îndrăgit-o, asta-i tot.

— Cred c-ați ales bine. Casa e splendidă.

— Summerlawn e printre ultimele de acest gen, replică Rosewicz. N-am dat-o statului, pentru că statul n-o merită. El a transformat în ruine prea multe clădiri ca aceasta. Vi se pare că sunt egoist?

Jack clătină din cap.

— Nu, dacă o puteți conserva prin forțe proprii. Dar mi se pare cam egoist să nu lăsați pe nimeni să-i treacă pragul, în afara câtorva prieteni.

— Am motivele mele, doctore Gould. S-o lăsăm baltă.

— E o casă frumoasă, domnule Rosewicz. Nu vă învinuiesc.

— Va aparține Mariei după ce mor. Iar după aceea va aparține copiilor ei, câtă vreme va mai exista cineva care să locuiască aici. În nici un caz, nu se va transforma în muzeu. Un loc unde turiștii să se plimbe, căscând ochii, cu aparatele lor ieftine de fotografiat și cu sporovăiala lor inutilă. Mai degrabă aş vedea-o arsă până la temelii.

Jack nu răspunse. Vocea vehementă a lui Rosewicz semăna cu un bubuit.

— Toate casele mărețe sunt acum ruine: Powerscourt, Desert Court, Castle Morris, St. Anne's at Clontarf, Santry Court, Killester House, Shanbally Castle, Loughcrew. Au fost arse sau lăsate să putrezească, sau au fost jefuite de lemnărie și ornamentele de piatră. Soarta lor au avut-o sute de alte case asemănătoare lor sau mai mici. Dacă mă gândesc, cred că numai aici, în Cork, ar fi vorba de vreo șaptezeci. Moartea marilor case irlandeze este cea mai mare tragedie arhitectonică a secolului.

— Cred că exagerezi, tată. Și ești un pic cam dur. Ar trebui să-ți amintești că oaspetele nostru e irlandez.

Rosewicz se încruntă. Era clar că avuseseră astfel de dispute anterior.

Pe măsură ce trecea seara, Jack avea un sentiment tot mai acut de ireal. O plăcea pe Maria și se simțea bine în compania ei, însă Rosewicz îl irita.

După desertul de căpșuni, li se aduse cafea și coniac. Înainte de a fi serviți, Maria se scuză.

— Trebuie să mă scol devreme, rosti ea. Particip la slujba de dimineață din Skibbereen. Făcu o pauză și-i zâmbi lui Jack. Dacă v-ar plăcea sunteți binevenit.

— Mă tem că nu prea mă duc la slujbă. Poate altă dată.

Era o recunoaștere neintenționată a faptului că era posibil să rămână acolo.

— Tată?

Rosewicz dădu din cap.

— Vin cu tine, bineînțeles. După aceea vreau să-mi petrec ziua cu doctorul Gould. Dumnealui și cu mine avem multe de discutat.

Maria dădu din nou mâna cu Jack și-i ura noapte bună. Tatăl ei o săruta ușor pe obraz. Jack sesiză că cei doi erau foarte apropiați. Există însă și altceva, ceva mai puțin frumos, ca o tensiune sau o prăpastie; ca și cum unul din ei juca un rol.

După plecarea fetei, Rosewicz se întoarse către el.

— Ce-ar fi să vă luați coniacul, doctore Gould? Se face târziu și aș vrea să vă arăt biblioteca înainte de a vă retrage.

— Bineînțeles. Și vă rog să-mi spuneți Jack.

— Ești amabil. Sper că asta înseamnă că vom deveni prieteni. Și tu va trebui să-mi spui Stefan. Te rog urmează-mă. Biblioteca e aproape.

Recunosc imediat mirosul. Cărțile vechi, îmbrăcate în piele, lasă o amprentă puternică, în aerul unei încăperi. Biblioteca era o cameră mare, circulară, cu un tavan înalt și boltit, pe care fuseseră montate panouri de sticlă ce permiteau accesul luminii înăuntru. Pe fiecare perete se ridicau, din podea până la tavan, rafturi încărcate cu cărți. În centrul încăperii, stive de cărți se odihneau pe o masă rotundă, de mahon lustruit. Mobilierul era completat de cinci sau șase scaune din piele, o duzină de busturi clasice, din marmură albă, înălțate pe pedestale, și un set de scărițe de bibliotecă.

— Ce camera minunată, șopti Jack.

— Da, răspunse Rosewicz din spatele lui. Cred că cea mai încântătoare din toată casa. A fost proiectată chiar de Davis Duckart, când a ridicat clădirea în 1768. Veneau oameni tocmai din Dublin ca să vadă această încăpere. O să vezi aici o parte a colecției originale care se află în Biblioteca Națională.

Rosewicz traversa încăperea până la un raft mare, unde se găseau enciclopedii în mai multe limbi. Scoase un volum din *Enciclopedia Judaică*, apoi întinse mâna în spațiul rămas gol și trase de un soi de mâner. Se dădu înapoi și, câteva minute mai târziu, o întreagă secțiune

a peretelui porni să se rotească. Când despărțitura ajunsese cam la treizeci de centimetri, Rosewicz o împinse către stânga, și bucata de perete alunecă peste zidul alăturat. În spațiul rămas se ivi o mică ușă alba.

Rosewicz se întoarse și-i zâmbi oaspetelui.

— Ești un privilegiat, Jack. Foarte puțini oameni, în afară de mine, au pus vreodată piciorul în camera din spatele acestei uși. Am construit-o special pentru a-mi adăposti colecția. Înainte de a intra, vreau să-mi dai cuvântul tău de onoare că nu vei vorbi și nu vei scrie nimănui despre ceea ce vei vedea.

— Ești încrezător. Abia m-ai cunoscut. De unde știi că am să-mi țin cuvântul?

— Tocmai că nu știu. De aceea e atât de important.

Jack ezită. Nu-i plăcea să se angajeze într-o treabă fără să știe cu precizie care erau riscurile. Însă acum ardea de curiozitate. Și, în definitiv, ce avea de pierdut?

— Foarte bine, fu el de acord. Ai cuvântul meu.

Ușa era dotată cu o încuietore electronică sofisticată. Rosewicz tastă un număr pe panoul de acces și apăsă un mâner greu de metal. Ușa se deschise fără zgomot.

Camera în care intrară nu semăna deloc cu cealaltă încăpere. Cu tavanul jos, cu pereții albi, luminată de tuburi fluorescente, înzestrată cu instalație de aer condiționat, semăna mai mult cu o sală de operații decât cu un loc de studiu.

— Aici vei lucra, anunță Rosewicz.

De-a lungul pereților erau aliniate dulapuri metalice, fiecare fiind prevăzut cu o încuietore. Jack nu putea înțelege evidentă preocupare a gazdei sale pentru securitate. Își aminti de camera de luat vederi pe care o văzuse mai devreme montată la poartă. Observase că întreaga casă părea să fie prevăzută cu un sistem de alarmă complicat și toate ferestrele exterioare pe care le văzuse dotate cu bare de siguranță. Fără îndoială, colecția lui Rosewicz era valoroasă, însă un nivel atât de înalt de protecție reprezenta un exces.

Rosewicz deschise primul dulap și scoase un teanc de fragmente de papirus, fiecare protejat de o îmbrăcămintă de plastic. Ducându-le la masa de lângă unul din pereții laterali, aprinse o lampă de birou și o lupă cu bec.

— Uite, zise el, poți să începi cu astea.

Când Jack plecă de acolo, se apropiau zorile. Cu toată oboseala, nu putea dormi. Nici măcar nu suporta gândul de a se băga în pat. Mai bine de o oră rămase așezat într-un fotoliu, muncit de gânduri și înfometat, în ciuda mesei servite cu câteva ore mai devreme. Făcuse câțiva pași pe care acum nu-i mai putea parcurge înapoi. Simțea că ar fi luat-o razna dacă ar fi renunțat la ce descoperise.

Acum știa că Rosewicz nu era diletantul pe care-l crezuse. Orele petrecute cu el în bibliotecă îl dezorientaseră profund. Gazda se dovedise un cărturar capabil, chiar dacă limitat, bine instruit în privința surselor secundare de arheologie biblică și a ultimelor teorii despre originile scripturilor. Era un amator talentat, care avea banii necesari pentru a-și cultiva pasiunea. Jack regreta deja promisiunea de a nu spune nimănui nimic despre ceea ce i se arătase, promisiune pe care se simțea obligat din punct de vedere moral, să o țină. Cunoștea cărturari care, pentru a petrece o lună sau două împreună cu materialele văzute de el în acea noapte, ar fi fost în stare să mintă sau să fure, ba vreo doi chiar să ucidă.

Din sertarele și dulapurile lui, Rosewicz scosese cea mai uluitoare colecție de documente iudaice și creștine timpurii pe care Jack o văzuse vreodată în afara unei instituții publice. Erau acolo cel puțin cincisprezece codice de cărți din Biblia Septuagină, datând de dinainte de secolul al doilea al erei noastre; trei capitole separate, în aramaică, ale *Cărții lui Enoch*, împreună cu o traducere greacă a capitolului nouăzeci și unu, și șapte manuscrise etiopiene ale textului complet; manuscrise din piele de vițel ale Faptelor apostolilor, în coptă; o parte a rarului text străin sirian al operei *Diatessaron* a lui Tatian; exemplare timpurii din Samaritan Pentateuh; evanghelii apocrife; lucrări rare Mishnah, Talmuduri babiloniene și palestiniene; numeroase fragmente a ceea ce păreau a fi texte eseniene.

Jack știa că următoarele câteva luni aveau să reprezinte o perioadă de activitate intensă. N-avea să dispună de timp ca să citească sau să analizeze cum trebuie nici unul dintre documente; Rosewicz nu-l angaja pentru asta. Chiar dacă ar fi fost în stare să le citească, jurământul de tăcere l-ar fi împiedicat să publice vreodată fie și măcar

un scurt articol, fără a mai pune la socoteala un studiu de amploare pe care acea colecție l-ar fi meritat

Nici măcar Rosewicz nu știa cu exactitate ce comoară poseda. Cunoștințele lui de ebraică, aramaică și alte limbi antice erau prea rudimentare ca să-i permită altceva în afara unei vagi conștientizări a conținutului comorilor lui. Însă era suficient de învățat ca să aprecieze însemnătatea majorității colecției și destul de viclean ca să se păzească de furtuna academică și religioasă ce s-ar fi născut dacă ar fi fost dezvăluită existența acestei colecții și dacă ar fi fost făcută publică natura conținutului ei.

Jack ieși pe balcon. Sub el, în întuneric, marea se spărgea nevăzută de stânci. Pe măsură ce ochii i se obișnuiră cu bezna, observă că cerul era plin de stele. Se întindeau deasupra lui: Jupiter, Venus, Marte, Orion, Cassiopeia, toate familiare lui datorită lungilor ore petrecute la telescop în vremea copilăriei.

Ce încerca Rosewicz să facă? Ce voia cu adevărat, și de ce? Nu avea încredere în el. Nu din pricina diletantismului, căci se lămurise în această privință. Exista ceva mai profund, mai grav și mai greu de descoperit. Frumusețea casei și așezarea ei, lumina caldă și blândă de la cină, chiar și aceste stele, toate îl seduseseră. Sau, poate – recunosc el pentru sine – aceste lucruri contaseră mai puțin față de sentimentele pe care Maria le redeșteptase în el, sentimente pe care până acum le urâse. Tot ce găsea aici îl legase în mod prostesc de Rosewicz și de intențiile ascunse ale acestuia.

Mai era și întrebarea lui Rosewicz, care părase întâmplătoare, dar care fusese, evident, bine pregătită. Dintr-un sertar încuiat, bătrânul scosese un plic maro. Înăuntru era o fotografie veche, o reproducere a unei părți a primelor versete dintr-un pergament aramaic.

— Poți să-l citești? întrebă Rosewicz.

Jack se aplecase, mijind ochii. Reproducerea era proastă.

— Nu e ușor, rosti el. Cred că e ceva de genul: „*Nici vuietul apelor zgomotoase și nici arderea focurilor strălucitoare nu mă vor împiedica să mă întâlnesc cu Tine, o Doamne, și nici Fiii Luminii nu mă vor găsi fără credință.*”

— Da. E foarte corect.

Rosewicz se apropie, ca și cum ar fi vrut să mai spună ceva. În cele din urmă, pusese fotografia înapoi în plic și reintrodusese plicul în

sertar, încuindu-l la loc.

— Ai văzut vreodată un pergament aramaic care să înceapă cu aceste cuvinte?

— Nu, niciodată.

— Sau ai auzit de un astfel de pergament?

— Nu. Despre ce e vorba? Ai acces la exemplarul după care s-a făcut această poză, nu?

Rosewicz se încruntase, pârând că ia o decizie. Apoi clătinase din cap.

— Nu e timpul acum. O să vorbim din nou pe tema asta. Îți promit.

Asta fusese tot. Jack rămase pe loc, sub stele, frământat de dubiu între curiozitatea lui și sentimentul că totul avea să fie bine dacă avea să plece dimineța. Vedea spuma albă a apei mării agitându-se pe stânci. În afară de câteva mici insule, nu se mai găsea nimic între acel loc și America de Nord, nimic în afară de un abis de întuneric, și de apa atât de adâncă, încât un om care se îneca putea să coboare până când era zdrobit de presiunea ei.

Brusc, Jack auzi voci pe terasă. Doi bărbați vorbeau încet. Unul era Rosewicz, celălalt era bărbatul pe care Jack îl auzise mai devreme. Nu putea descifra ce se discută, însă era convins că purtau conversația în altă limba decât engleza. Semăna cu germana. Trecură așa câteva minute, apoi se reinstală tăcerea. Tăcerea și marea.

CAPITOLUL ȘAPTE

Marea continuă să se spargă de stânci toată vara, ca un fundal muzical neschimbat al vieții lui la Summerlawn. Marea se găsea acolo dimineața, când se scula și se ducea la fereastră, și noaptea, când se băga în pat, cu gândurile dansându-i sălbatic în minte. Avea să ducă cu el tot restul vieții sunetul mării, așa cum unii dintre noi duc cu ei multă vreme cuvintele cuiva sau o bucată muzicală, chiar după ce vorbitorul a murit sau instrumentul muzical s-a stricat. Jack știa însă că, chiar în absența sa, vocea pe care o auzea în suflet nu se stinsese încă.

Soarele, marea și păsările albe; și o casă peste toate acestea; și Maria: constituenții celei mai fericite veri pe care o trăise, dar și ai celei mai triste.

Munca nu era foarte intensă. Se scula la opt și lua micul dejun cu Rosewicz și Maria, dacă fata se afla acolo. După aceea, în ciuda ardorii lui de a trece la lucru, patronul îl angaja în câte o conversație, plin de întrebări despre teorii contradictorii în învățătura biblică sau despre cei cărora li se atribuiau descoperiri importante. Ca mulți amatori, polonezul deseori cunoștea mai multe despre micile detalii decât un cărturar, iar Jack trebuia, frecvent, să-l amăgească cu aproximări, până când avea ocazia să se întoarcă la Dublin pentru câteva zile, ca să verifice cele afirmate, la bibliotecă.

După câteva astfel de conversații, Jack înțelese că gazda sa nu era un om ușor de înșel. O dată sau de două ori, încercase să-l ametească cu cuvinte lungi sau expresii de jargon, dar se trezise ținut de o privire reprobatoare. Rosewicz știa când e dus cu preșul și ți-o arăta prin câteva cuvinte bine alese. Mai mult din instinct decât din calcul, Jack hotărî că Rosewicz putea fi periculos. De obicei, Jack ajungea, în sfârșit, în bibliotecă abia dimineața târziu. Se închidea în mica încăpere cu manuscrise și lucra. Rosewicz nu era interesat de o simplă etichetare și fișare. Voia ca fiecare dintre manuscrisele lui, fie că era complet sau doar un fragment, să primească un număr de îndosariere, să fie fotografiat și să fie inclus într-un *catalogue raisonné*, cu detalii asupra primului și ultimului rând, asupra

dimensiunilor, stării de conservare, originii și, unde era posibil, un sumar al conținutului.

Drumurile la Dublin erau ca o pedeapsă. De fiecare dată când se întorcea la Summerlawn, avea sentimentul că intră în Grădina Raiului după o perioadă de exil. Trăia cu groaza sfârșitului verii și obligației de a pleca de acolo. Gândul la toamnă și la iarnă în Ballsbridge îl sufoca.

După prânz muncea până după-amiază târziu. Apoi, din când în când, Maria venea la el și îi spunea să lase cărțile și să facă o plimbare împreună cu ea. Oare avea habar că el se îndrăgostise tot mai mult? Ar fi contat pentru ea? Era imposibil de ghicit.

Uneori, sesiza că ea se apropia mai mult de el. Găseau multe subiecte de discutat și el înțelegea că fata se simțea singura aici și avea nevoie de un prieten. Câteodată, o surprindea studiindu-l și atunci avea un sentiment de uluială, căci habar n-avea ce-ar fi făcut dacă ea i-ar fi răspuns la sentimente.

Alteori, ea părea să se retragă într-o cochilie, ca și cum ar fi fost înfricoșata că mersese prea departe. Jack se întreba dacă fata avea deja un iubit. Greu de crezut că nu, după cum era greu de crezut că nu se întreceau deja zeci de bărbați pentru favorurile ei. Iar el ce avea de oferit? Aproape că redevenise acea creatură uscată care fusese cu atâția ani în urmă, în Paris. De atunci, nu căpătase altceva decât oboseală și durere. La ce-i foloseau toate astea unei femei ca Maria?

Jack descoperi curând că, dacă fata nu era amoretată de el, era, în schimb, îndrăgostita de Summerlawn. Explorau amândoi domeniul, el parcurgând amețit, ca orbit de razele soarelui, încăperi de o splendoare inimaginabilă. Se plimbase și înainte prin case impresionante, mai puțin în Irlanda și mai mult în Anglia și Franța; fusese însă întotdeauna în compania altora, turiști cu aparate de fotografiat și sandvișuri la pachet, ca niște ființe ale răului care se bat pentru o pradă de mult moartă, vizitase camere pline de mobilier și tablouri protejate de sfori roșii și tăblițe indicatoare scrise cu litere elegante.

Aici putea întinde mâna și atinge tot ce voia. Sau putea observa totul cu un ochi critic, ca de stăpân, în tăcere, în vreme ce Maria se uita la el. Punea întrebări și fata îi răspundea cu precizie și aproape cu afecțiune. Afecțiune pentru casă și, uneori, după părerea lui, pentru el. În timpul acelei veri lungi și leneșe, ea îl învăța multe lucruri despre pictură, despre sticlă și ceramică, despre stiluri și perioade de

mobulare, dovedind remarcabile cunoștințe în domenii pe care el le cunoștea numai la suprafață.

Casa era înconjurată de grădini, de pajiști și terase, și de ghivece de lemn pline cu flori de vară. Se plimbau pe acolo împreună sau se așezau ca să vorbească. Aici granițele paradisului lui Jack erau bine trasate. Nu prin araci de viță, garduri vii sau caravane de turiști, ci prin firele ascunse, șerpuitoare ale unei rețele de alarmă. În câteva rânduri, Maria îl avertizase în privința acestei rețele, când el era pe punctul de a călca dincolo de perimetrul îngrădit. Ea îi spusese că rețeaua era prevăzută cu ochi electronici așezați la intervale regulate de-a lungul granițelor proprietății. Firele și dispozitivele de avertizare erau reglate astfel, încât să sesizeze orice intrus uman, ignorând, în schimb, vulpile și ale animale sălbatice. Tatăl ei avea o frică îngrozitoare de spărgători și această frică se transformase, în opinia fetei, din simplă precauțiune într-o adevărată obsesie. Jack sesiză însă că ea mințea și că, dincolo de povestea cu siguranța comorilor, exista un mister de altă natură. Își închipui că Rosewicz fusese, probabil, cândva, implicat în activități subversive anticomuniste, posibil într-una din organizațiile finanțate și aprovizionate de Liga Mondiala Anticomunistă, sau chiar activase în cadrul operațiunilor de spionaj ale Vestului în Europa de Est. Cu siguranță însă că zilele de precauții excesive pe această temă dispăruseră.

O alee scurtă îi ducea, pe un drum șerpuitor, către o plajă aflată într-un golfuleț sălbatic și izolat. Se duceau să înoate acolo, în apa limpede ca un cristal și sub razele binefăcătoare ale soarelui. Uneori, dădeau peste un banc de meduze translucide. Maria îi spusese că meduzele erau din specia Aurelias. Înțepătura lor putea da usturimi, însă nu era fatală; el o crezu pe cuvânt și începu să înoate fără teamă printre ele. După aceea se întorceau acasă, unde îl găseau pe Rosewicz așteptându-i, de obicei, pe terasă. Deseori, Jack se întreba dacă el nu-i spiona de acolo.

Nu că ar fi fost ceva de spionat. Pe măsură ce timpul trecea, Jack era tot mai nedumerit de inocența relațiilor lui cu Maria. Căută motivul în el însuși și descoperi că era vorba de propria teamă de implicare. Sau, mai degrabă, de o implicare după tot ceea ce se întâmplase în viața lui. Descoperi că, chiar și în momentele în care se simțeau extrem de relaxați împreună, el evita lucrurile care contau cu adevărat, anume

propriile sentimente și propriul trecut. În același timp, ea, Maria, sesizând sau chiar știind ce anume îl punea în dificultate, sărea peste întrebările care se pun direct în astfel de situații și se concentra pe ceea ce se afla la suprafață. Jack bănuia că Rosewicz știa totul despre el și o pusese și pe fiică-sa la curent în privința asta.

Treptat însă, aproape fără ca el să-și dea seama, totul se schimba. În această vreme, Maria plecă în câteva călătorii inexplicabile, la mare distanță de casă, lipsind mai multe zile, ba chiar o săptămână într-una din ocazii. La întoarcere nu explică niciodată unde fusese, însă Jack bănuia că ea pleca pe continent, probabil în Italia, căci văzuse o dată eticheta aeroportului din Roma pe o valiză pe care ea o aducea în casă. Îi era dor de Maria când era plecată. Ea lua cu ea o mare parte din magia casei.

La întoarcere era taciturnă și retrasă o vreme. O zi sau două treceau fără plimbări sau partide de înot, abia cu o conversație cenușie la cină. În timpul absențelor și perioadelor ei de retragere, Jack muncea mai mult decât oricând, stând până noaptea în fața munților de papirusuri și fișe. Apoi, ceea ce o necăjea pe Maria dispărea pe neașteptate și redevenea ea însăși, reîncepând să-l fure pe Jack de la îndatoriri sau să găsească pretexte pentru a cere să fie însoțită de el până la Skibbereen.

Când Maria se întoarce din călătoria de o săptămână, se dovedi neobișnuit de introvertită, evitând să-l vadă pe Jack timp de două zile, ca și cum el ar fi ofensat-o, fără să-și dea seama. În cea de-a treia zi, veni singură la el după cină, când ședea pe terasă și urmărea cum se întunecă cerul. Rosewicz se scuzase și plecase devreme la culcare. Se auzea numai zgomotul valurilor venind de undeva de jos. O auzi pe Maria apropiindu-se tăcută.

— Trebuie să mă suporti când mă vezi așa, rosti ea.

El se întoarce. Era dintr-o dată enervat.

— Să te suport? Nu trebuie să suport nimic. Nu ești soția sau iubita mea, chiar dacă asta n-are importanța. Nu sunt nici măcar sigur că ești prietena mea. Văzu durerea pe chipul ei și se înmuie imediat. Îmi pare rău, se scuză el. A fost o cruzime din partea mea

— Nu, răspunse ea, clătinând din cap. Ai dreptate. N-ai nici un motiv să suporti ceva din toate astea. Ezită, ca și cum ar fi luat o hotărâre. Vino sus. Vreau să-ți arat ceva.

— Sper că nu gravurile tale?

Ea nu răspunse glumei palide. Fără vreo altă vorbă, se răsuci pe călcâie, așteptându-se ca el s-o urmeze.

După câțiva metri, Jack ghici încotro îl conducea. Apropiindu-se de casă, în prima zi a sosirii lui aici, observase, deasupra aripii de est, o cupolă joasă, acoperită cu cupru. La câțva timp după aceea, chestionându-l pe Rosewicz în privința destinației cupolei, primise o replică scurtă și un înălțat din umeri.

— Un vechi observator, îi explicase gazda. Construit în secolul al nouăsprezecelea îl țin încuiat, căci n-am la ce să-l folosesc.

Ușa observatorului se afla la capătul unui lung coridor pe care Jack nu-l vizitase niciodată înainte; era un coridor slab luminat și încărcat cu tapiserii sumbre. Maria scoase o cheie din buzunar, ca și cum ar fi purtat-o întotdeauna la ea. Observând privirea lui, dădu din cap.

— Vin aici uneori, ca să fiu singură. Tata nu știe.

— Și dacă ne descoperă?

— Are încredere în mine, se mulțumi ea să răspundă. Introduse cheia în broască și deschise ușa. Înăuntru se vedea o scară în spirala, luminată doar de un bec chior. Era surprinzător de răcoare. Ar fi trebuit să-ți spun să-ți iei un pulover, rosti ea. Dacă vrei ne întoarcem.

El clătină din cap. Maria urcă pe scări în sus, către cupolă. Aici luminile erau mai puternice și mai numeroase, activate de o serie de întrerupătoare plasate lângă ușă. Jack văzu patru fotolii, o masă joasă și mai multe rafturi pline de cărți. În centrul încăperii, străjuia un imens telescop din alamă, șlefuit și strălucitor, o mașinărie plină cu oglinzi, mânere, roțițe și pârgii. Lumina îl făcea să sclipească.

Maria îl așeză pe un scaun și îi arătă ocularul.

— Ai folosit așa ceva până acum?

— Așa ceva, nu.

— Poftim, lasă-mă să-ți arăt.

Îi arătă cum să potrivească lentilele. La început, el nu văzu nimic altceva decât întuneric, apoi, brusc, apărură mai multe stele decât văzuse vreodată. Se simți amețit. După aceea, încet și cu grijă, Maria le transformă în planete pentru el.

Șezură unul lângă altul mai bine de o ora.

Fata îi arată mai multe galaxii, însă lui nu îi păsa decât de momentul în care avea să vadă din nou fața ei, cel mai apropiat lucru din universul lui. Învârtea roțița, așa cum îl instruia ea, și telescopul se mișca, concentrându-se mereu asupra vastului întuneric, pentru a scoate din el lumi întregi fabricate doar din lumină. În cele din urmă, obosi de atâta întuneric și lumină care se succedau fără discernământ. Când își luă, în sfârșit, privirea de la cer, Maria plângea încet lângă el, fără ca el să aibă habar de ce.

— Veneam aici cu sora mea, rosti ea. În timpul vacanțelor de vară. Veneam să privim stelele și sfârșeam ciorovăindu-ne.

— N-am știut că ai soră. După cum vorbești voi doi, am crezut că nu mai există altcineva în afara ta și a tatălui tău.

Ea încuviința, ștergându-și obrazul cu dosul palmei.

— Așa e. Sora mea ne-a părăsit. Apoi a murit.

El înțelese sau crezu că înțelege.

— Îmi pare rău.

— Bineînțeles că-ți pare. Tuturor le pare rău. Însă asta nu prea e de mare ajutor. O scutură un fior. N-am mai fost aici de când am aflat de moartea ei. Nimic din... astea... nu s-a schimbat.

Cu un gest pe jumătate disprețuitor al mâinii, arată spre telescop, spre cerul nopții și stele. Regatul perenității.

— Cum o chema pe sora ta?

Maria ezită, ca și cum trebuia să-și scotocească memoria, în vederea unui răspuns plauzibil. Jack se întrebă ce anume voia ea să ascundă despre soră-sa.

— Katerina, răspunse ea.

În gura ei numele răsună șters și fals.

— Ce i s-a întâmplat? Cum a murit?

Ea se depărtă involuntar de el. El simți frigul din încăpere ca pe un avertisment. Apoi ea se așeză la loc, clătind încet din cap. El abia o mai vedea în lumina diminuată din încăpere.

— A plecat de acasă, s-a măritat, a făcut un copil. Apoi s-a petrecut un accident. A murit. Asta-i tot. El plecă de lângă telescop și se așeză în fotoliu, lângă ea. Fața ei era scaldată în lacrimi. Se întoarse spre el. Acum, tu, zise ea. Trebuie să-mi vorbești despre soția ta.

— Soția mea?

— Tata spune că ai fost căsătorit, că soția ta a murit, ca și Katerina. E adevărat?

El nu-i răspunse imediat.

— Da, rosti el, în cele din urmă.

Se simți strivit sub acea cupolă micuță, slab luminată, zdrobit între stele și marea care se zvârcolea dedesubt. Câteva clipe simți că i se taie răsuflarea, ca și cum afirmarea adevărului îi furase tot aerul din plămâni. Nu discutase cu nimeni până acum despre moartea lui Caitlin. Acum însă se simțea obligat să o facă cu Maria. O dată pornit, nu se mai putu opri. Îi povesti totul și ea ascultă, ca și cum viața i-ar fi depins de asta, fără ca el să-și dea seama de ce. Îi vorbi despre anii pe care-i petrecuseră împreună, despre căminul pe care începuseră să-l construiască în Ballsbridge, despre nașterea lui Siobhan, despre planurile lor de viitor.

— Era o minge roșie, zise el, în final. O minge mare și roșie. Am cumpărat-o în dimineața aceea, chiar înaintea plecării lor. Eu a trebuit să rămân în urmă, căci aveam de rezolvat la bibliotecă o problema care nu suferea întârziere. Au plecat cu părinții mei la Howth Head. Aveam un loc favorit acolo unde făceam adesea un picnic.

Se opri. O văzu privindu-l cu atenție și îi ghici preocuparea îi descrise jocul, apoi salturile bezmetice ale mingii, modul în care soția și copilul se prăbușiseră împreună în moarte.

— Văd mereu totul petrecându-se, ca și când aş fi acolo. Tata mi-a povestit detaliile, l-am forțat s-o facă. Mereu în viziunea mea apar păsări. Păsări albe. Cerul e plin de ele. Iar când Caitlin și Siobhan se prăbușesc, păsările se năpustesc în jos. Ca niște îngeri.

După ce termină de vorbit, ea îl privi intens, într-o tăcere pe care el avu impresia că nimic n-o putea sparge. În observator, se lăsase un frig pătrunzător. Răsuflările lor se condensau în aer, provocând mici nori. El avea sentimentul că nimic nu mai avea greutate, că gravitația dispăruse de pe planetă cu ușurința cu care lumina călătorește prin spațiu. Înainte nu înțelesese cât de grea poate să fie moartea unei persoane.

Vocea Mariei avu asupra tăcerii efectul pe care îl are o piatră ce cade pe suprafața liniștită a unei ape.

— Iar acum, zise ea, universul tău s-a spulberat din nou, nu-i așa? Nu fu surprins că ea înțelegea. Doar că nu o mărturisise mai devreme.

Își auzea bătăile propriiei inimi. Te-ai îndrăgostit de mine, continuă ea, și nu știi ce să faci.

El o privea, ca și cum ar fi vrut să nege, însă cuvintele nu-i puteau opri bătăile inimii. Erau foarte aproape unul de celălalt. Nu trebuia decât să întindă mâna. Ea nu se mișcă și nu scoase o vorbă. În tăcere, el o apucă de mână. Ea îl lăsă, răspunse la presiunea degetelor lui și nu scoase o vorbă când el se apropie și își lipi buzele de ale ei. Simpla atingere îi transformase durerea într-o stare cumplită de excitație. O voia cu disperare. Ea închise ochii și el își apăsă buzele pe ale ei, apoi simți cum i se deschise gura, îi simți limba umeda lângă limba lui. Întinse o mână după capul ei, pentru a o trage mai aproape, și se lăsă de pe fotoliu ca s-o poată îmbrățișa.

Brusc, inexplicabil, fata se trase și înfipse o mână fermă în pieptul lui, clătinând din cap.

— Nu, Jack, te rog. Nu putem. Te rog, nu mă forța. Nu întreba de ce. E imposibil.

Jack fusese atât de sigur. Atingerea și sărutul ei îi exprimaseră clar sentimentele sau, cel puțin așa crezuse el. Se dădu înapoi, uluit.

— Nu pricep... Ea îl privea ca printr-o ceață dureroasă. Ce e? o imploră el. E vorba de altcineva? Ce nu e în regulă?

Ea clătină din cap. Se ridică în picioare și pomi către ușă.

— E târziu, Jack. Mi-e frig. Trebuie să mergem.

El se ridică și vru s-o apuce de braț, însă ea deschise ușa și se grăbi să iasă. Împiedicându-se, el o urmă pe treptele întortocheate ale scării spiralate. Jos, o prinse de încheietura mâinii, însă privirea ei îl făcu să renunțe, ca și cum ar fi atins ceva fierbinte.

— Te rog, Jack, să nu mai vorbim despre asta. Îmi pare rău dacă ți-ai închipuit altceva. Acum, nu-ți pot explica. Poate, dimineată. Ai răbdare până atunci. O conduse până în camera ei. Deschizând ușa, ea ezită și se răsuci către el. Preț de o clipă, el crezu că ea se răzgândise și avea să-i dezvăluie motivul respingerii. Jack, îmi pare rău de ceea ce s-a întâmplat în seara asta. N-ar fi trebuit să te duc acolo sus. Doar că... Rămase nemișcată, privindu-l. Avea ochii aburiți. Jack vreau să-mi promiți ceva, dacă ții la mine. Te rog ai grijă cu tatăl meu. Nu te încrede în el. Nu cred că-ți vrea răul, dar e posibil să suferi, oricum.

— Să sufăr? Nu înțeleg. De ce...?

Însă ea nu mai zise nimic. Ușa se închise, și Jack rămase singur pe coridor.

CAPITOLUL OPT

Maria plecă a doua zi, fără a oferi explicația promisă și fără a-și lua la revedere, nelăsând vorbă când se va întoarce. Peste câmp, soarele strălucea printre crângurile de păsări albe. Jack se întoarce la observator, ca să stingă luminile, și descoperi la lumina zilei că locul arăta cenușiu și era plin de praf. În acea zi și în ziua următoare rămase neconsolat în bibliotecă, citind și catalogând, întrebându-se din când în când ce voia Maria să spună prin atenționarea cu privire la tatăl ei.

În după amiaza celei de-a treia zi, ieși la o plimbare prin pădure. Aici chiar și zgomotul crengilor rupte era estompat. Pădurea era plină de păsări. Lumina soarelui cădea în dâre printre mari petice de umbră. La picioarele arborilor înalți, creșteau flori îngemănate în ciorchini. Alte flori își înălțau capul în mici poienițe. Trei zile, și Jack nu înțelegea.

Învăluit în gânduri, trecu dincolo de punctul unde el și Maria porneau în mod normal înapoi. Cărarea continua neîntreruptă, croindu-și drum printre stejari înalți, într-o poiană. Brusc, copacii se subțiaseră, și se pomeni privind câmpul deschis. Totul părea încremenit. pământul părea să absoarbă razele soarelui ca pe o ploaie binefăcătoare.

Înțelese ce imbold inconștient îl adusese la o asemenea distanță de casă abia după ce văzu poarta. O dată, din întâmplare, Maria îi menționase existența unui mic cimitir de familie datând din secolul al optsprezecelea. Aici, fusese îngropata mama ei. Intenția tatălui ei era aceea ca membrii familiei Rosewicz să moștenească nu numai proprietatea, ci și tradițiile predecesorilor.

Acum, poarta era ruginită, dar la vremea ei fusese o adevărată operă de artă. Era lucrată în fier forjat și avea o emblema formată din litera „F” dublată și inversată. Trecu de poartă și porni pe o alee care îl conduse în câteva zeci de secunde la o îngrămădire de morminte. În cea mai mare parte pietrele funerare erau deteriorate, acoperite cu mușchi și erodate amar de briza oceanului. Iarba și buruienile creșteau în voie pe lângă lespezi, iar, din loc în loc, plăcile erau sparte sau crăpate. Era un loc dezolant, asemănător cu dispoziția lui sufletească.

Alături de mormintele familiei Fitzgerald, fusese amenajat un alt loc, mai puțin sălbatic, unde iarba era tunsă îngrijit. O piatră solitară din marmură irlandeză marca locul de odihnă a lui Sinead Rosewicz, soția lui Stefan. Pe mormânt, se găseau flori proaspete, iriși albaștri și crini, aduse din alte locuri.

Caută, în zadar, un al doilea mormânt. Oare Katerina se odihnea în altă parte? Fusese înstrăinarea ei de familie atât de puternică, încât Rosewicz refuzase înmormântarea ei aici? Sau fusese dorința ei?

Nedumerit, porni înapoi, hotărât să-i ceară lămuriri Mariei când avea să se întoarcă. Jack reveni prin pădure, în căutarea umbrei. Brusc, în spatele lui auzi un zgomot. Se întoarse, uluit, și văzu un bărbat urmărindu-l cu privirea de la câțiva pași. Primul lucru pe care-l observă la străin fu arma. Nu era o carabină, ci un pistol mitralieră. O armă cu totul neobișnuită pentru un fermier sau un paznic. De unde naiba răsărise individul? Parcă se ivise din neant.

Îmbrăcămintea era ieșită din comun și nepotrivită cu vremea. Pantaloni negri cu legături din piele la gleznă, bocanci și jachetă din piele neagră. Era un individ blond, proaspăt ras, de vârstă între douăzeci și cinci și treizeci de ani. Ținea arma ca un om instruit s-o folosească. Când vorbi, dovedi un puternic accent străin. Era limpede că nu era localnic.

— Îmi pare rău, rosti el, dar ați încălcat o proprietate privată. Trebuie să vă cer să plecați.

Cuvintele erau destul de politicoase, însă tonul era ferm, anunțând clar că omul nu era dispus să cedeze un pas din poziția lui.

Jack îl privi cu răceală. Nu avea de gând să se sperie de un paznic.

— Sunt perfect conștient că e o proprietate privată, răspunse el. Eu sunt angajat de proprietar. Ca și dumneata. Mă numesc Gould. Vorbește cu Rosewicz.

Un fel de tresărire de recunoaștere mișcă mușchii individului, care purta o stație de emisie la centură. Fără a-și lua privirea de la Jack, ridică stația la buze și vorbi în ea. Se lăsă o pauză cam de jumătate de minut, apoi răspunse o voce estompată. Urmă o scurtă conversație. Omul dădu de câteva ori din cap, acompaniind gestul cu un murmur indescifrabil de aprobare. În cele din urmă, puse stația la loc în locașul ei.

— Domnul Rosewicz garantează pentru dumneavoastră, doctore Gould. Spune că ar trebui să vă întoarceți acasă imediat. Îmi cer scuze dacă v-am speriat.

Scuza nu era însoțită de zâmbet. Jack nu replică. Întorcându-se, o luă înapoi pe poteca pe care venise. Omul în negru rămase nemișcat în urmă, privindu-l.

Rosewicz îl aștepta pe terasă. Pe masă, fuseseră așezate cele necesare pentru un ceai în doi. Doamna Nagle se afla în bucătărie și pregătea cina. De pe balustrada terasei îi privea un pescăruș.

— Ce dracu a însemnat asta? se dezlănțui Jack, venind pe terasă.

Nu își mai putea reține sentimentele, care fierbeau în el de două zile.

Rosewicz îi aruncă o privire îndurerată.

— Te rog, doctore Gould, nu-i nevoie să înjuri.

— Îmi pare rău. Dar nu-mi place să mi se dea ordine de către oameni cu pistoale-mitralieră.

— Sunt sigur că nu ți s-a dat nici un ordin. Te rog ia loc. Vreau să vorbim. Jack vru să refuze, însă sesiză că nu putea s-o facă. Era casa lui Rosewicz, iar el era încă oaspetele și angajatul lui. Pot să-ți ofer un ceai? Acesta e Gui Hua. Poștașul a adus un nou pachet în dimineața asta. L-am comandat la Mariage Frères, în Paris. Poate știi magazinul: e în Marais. Cu siguranță, îmi vei face onoarea să... Jack încuviință. Nu putea fi ușor îmblânzit, dar nici nu se putea arăta bătăran, cel puțin de dragul Mariei. Se așază. Acum, continuă Rosewicz, turnând cu atenție dintr-un superb ceainic chinezesc în cești pe măsură, putem vorbi ca niște oameni civilizați. Se opri și luă o înghițitură din ceașca de porțelan. Trebuie să-l scuzi pe Henryk. Unul dintre defectele lui este acela de a fi dur cu oamenii pe care îi socotește spărgători. Ar fi trebuit să discut cu el înainte. E un câine de pază bine antrenat: extrem de loial, însă fără prea mult discernământ. Îmi pare rău dacă ai crezut că te va ataca. Te asigur că nu ți-ar fi făcut nici un rău. Jack observă un ton fals în explicația bătrânului, o dorință nefirească de a lămuri comportamentul servitorului său. În mod normal, avem foarte puțini vizitatori aici, continuă Rosewicz. Dacă mi-ai fi spus că vrei să te plimbi prin colțul acela de pădure, bineînțeles că l-aș fi avertizat.

— Îmi pare rău, replică Jack, dar ceea ce spui n-are sens. Locul ăsta e acoperit cu senzori și sârme. Maria mi le-a arătat pe câteva. Ai

un om care patrulează pe aici purtând o armă automată. Nu pricep. De ce atâta securitate?

O clipă, Jack crezu că vede mâna lui Rosewicz tremurând. Dar în următorul moment, bătrânul își recăpătă controlul. Ridică ceainicul cu grijă, ca să umple din nou ceștile.

— Privește totul ca pe o toană de bătrân. Iubesc enorm această casă și ce se găsește în ea. Am pierdut mult după război, mai mult decât îți poți imagina, iar acum mă agăț cu toată puterea de ceea ce mai am. Tu însuși știi ce valoroasă e biblioteca mea. Fac tot ce pot să păstrez secretul asupra conținutului ei, însă e imposibil să opresc scurgerile de informații. Au apărut zvonuri. Cunosco oameni care n-ar ezita să dea o spargere la Summerlawn, în speranța de a pune mâna pe colecție. În plus, nu e bine să uităm că bogații sunt mereu în pericol în Irlanda. Nu vreau să fiu prima țintă pentru o tentativă de răpire. Făcu o pauză și se uită drept la Jack. Și nici Maria.

Jack se îmbujoră ușor. Se întrebă cât știa sau ghicea bătrânul din sentimentele lui pentru ea.

Începea să se facă frig. Vremea își pierduse din farmec în ultimele zile. Jack se înfioră. Se simțea prins în cursă pentru prima dată de la sosirea sa la Summerlawn. De ce anume, nu putea spune.

— Doctore Gould, mai este ceva despre care trebuie să discutăm. Cred că știi la ce mă refer.

Pentru prima dată de când se cunoșteau, Jack avu impresia că Rosewicz e stingherit.

— Vrei să vorbești despre Maria. Asta e?

Rosewicz încuviință din cap.

— Nu voiam să ridic acest subiect. Suntem amândoi adulți, iar tu ești văduv; n-am nici un drept să mă amestec în viața ta personală. Însă am observat... să spunem că am observat cum ai început să nutrești afecțiune pentru fiica mea. Nu m-a surprins. Maria e o femeie frumoasă și o companie încântătoare. Ar fi mai greu de înțeles cineva care nu s-ar simți atras de ea. Însă... Se opri, evitând privirea lui Jack. Trebuie să-ți spun că Maria nu e liberă. Există altcineva, o persoană cu care ea se va căsători. Îmi pare rău că nu ți-am dezvăluit asta înainte. Poate că te-ar fi scutit de dureri.

Jack rămase uluit. Credea doar pe jumătate ce auzea.

— De ce nu mi-a mărturisit asta chiar ea? De ce a dispărut așa?

— Cred că s-a temut să nu te rănească. Absențele ei anterioare... Se ducea să-și viziteze logodnicul. Afacerile îi răpesc prea mult timp, momentan, ca s-o viziteze aici.

— Ți-a cerut ea să-mi spui toate astea?

Rosewicz clătină din cap.

— Nu. Dacă mi-ar fi cerut-o, i-aș fi spus că e responsabilitatea ei. Dar de vreme ce ea nu e aici...

— Se întoarce?

Bătrânul clătină iarăși din cap.

— Nu în vara asta. E bine să n-o mai vezi. Cred ca prezența ta aici a dat-o peste cap. Cred... Se opri, privindu-l iarăși drept în ochi. Cred că ar fi cel mai bine dacă ți-ai încheia lucrul. Să spunem, până la sfârșitul săptămânii? Nu se putea răspunde nimic. Într-un fel, Jack se aștepta la concediere. Știa de mai multe zile că sfârșitul era aproape. Cred că-i cel mai bine așa.

— Da, murmură Jack. Poate că așa e. Ezită. Pot să întreb când se va mărita Maria?

— Nu peste mult timp, răspunse Rosewicz. Acum e cu logodnicul ei. Întocmesc ultimele planuri. Dacă situația era alta, ai fi fost invitat. Sunt convins însă că înțelegi. Dintr-un motiv obscur, pe care Jack nu-l putea descifra, vocea lui Rosewicz exprima tristețe. Tristețe sau durere. Ia cina cu mine, ca de obicei, în seara asta, continuă polonezul. Părea a se agăța cu disperare de orice prietenie. O să vorbim despre alte lucruri. Nu vreau să crezi că am fost nemulțumit de tine sau de munca ta. Doar că lumea își vâă coada unde și când nu trebuie.

Ploua torențial în ziua în care se întoarse la Dublin. Pe drumul către casă ducea vara cu el, o amintire însoțită.

CAPITOLUL NOUĂ

Dublin

O dată cu venirea ploilor, turiștii își făcură bagajele și plecară. În câteva zile, Dublinul redeveni orașul obișnuit. Americanii cu sacii lor de crose de golf își luară zborul către Tampa și Orlando. Studenții spanioli și italieni își luară la revedere de la iubitele lor de vară și se îmbarcară în autobuze, ca să se întoarcă acasă. Orașul îmbracă prima din culorile toamnei. Herbert Park rămase cu lebedele sălbatice, iar în Trinity College nu se mai auzeau decât voci irlandeze. Jack Gould hrănea peștii din heleșteul lung și acoperit cu nuferi de la Chester Beatty și se gândea la trecut.

De cele mai multe ori, era mulțumit. Aproape că uitase soarele care-i bătea în parbriz și evadarea lui din lume. Vara trecuse, și el se afla înapoi în Ballsbridge, împărțindu-și timpul între un apartament pustiu și o cameră plină de manuscrise vechi. Nu prea vorbea despre timpul petrecut la Summerlawn. Moira Kennedy revenea mereu asupra subiectului, dornică să extragă orice informație posibilă despre Rosewicz și biblioteca lui. Jack îi spunea mereu aceleași lucruri.

— Rosewicz este un personaj cheie pe piața neagră, afirma mereu Moira. Am făcut cercetări. Multă lume știe de el și de felul în care-și cheltuiește banii ca să obțină ce vrea. Însă nimeni n-a fost atât de apropiat ca tine. Trebuie să-mi spui ce știi, Jack. Datorezi asta celor care-ți plătesc bursa.

— Termină cu chestiile astea, Moira. Nu datorez nimănui nimic. Aici, e vorba de un joc, iar dacă Rosewicz îl joacă mai bine decât alții, atunci bravo lui. Are grijă cum se cuvine de colecția lui, mai bine decât unele biblioteci. De altfel, el plănuiește să permită un acces limitat unor cercetători pe care-i socotește că merită. Asta înseamnă mai mult decât ceea ce a făcut grupul care lucrează la Manuscrisele de la Marea Moartă. Ce îl face pe Rosewicz să fie atât de diferit?

Jack nu știa de ce își apăra cu atâta energie fostul patron. Nu se despărțiseră în cei mai buni termeni. Cu toate astea, voia – sau, cel puțin, o parte a lui voia – să mențină un fel de solidaritate cu acel om și cu colecția lui. Gândea că există posibilitatea ca, după ce Maria avea

să nu mai constituie o problemă, Rosewicz să îl vrea înapoi, ca să-și termine munca. Se gândea deja la publicații importante spre faima lui. Începuse să gândească totul în termeni de compensație. Credea, de asemenea, că poate juca jocul.

După întoarcerea lui Jack, Denis Boylan îl sună de mai multe ori. De fiecare dată Jack îl concedia sub un pretext oarecare sau o pune pe secretară să spună că se afla într-o ședință. Nu că n-ar fi vrut să-l vadă pe Denis; omul era un vechi prieten, un tovarăș de băutură, cineva pe care îl admira. Numai că Denis voia ca el să se întoarcă în lume, iar lumea însemna un loc în mijlocul căreia el nu suporta să meargă.

Într-o zi, întorcându-se de la masa de prânz, îl găsi pe Denis așteptându-l în bibliotecă și urmărind peștișorul argintiu cum zburdă prin apă.

— Nu ești prea ușor de găsit zilele astea, Jacko.

— Îmi pare rău, Denis; sunt extrem de ocupat.

— Pe naiba. Hai, mașina mea e afară. Mergem la Nesbitt's să bem ceva și să vorbim.

— Tocmai am terminat prânzul. Am foarte mult de lucru...

— Poate să aștepte. Am vorbit cu șefa ta, încântătoarea domnișoară Kennedy. O femeie pe cinste și foarte înțeleghătoare. Ai liber de la ore până la ora patru.

Jack capitulă. Era clar că Boylan și Kennedy se înțeleseseră. fără îndoială că schimbaseră de multe ori informații. Oare prietenia îl adusesese pe Denis aici sau era vorba de altceva?

Era puțin de mers până la strada Lower Baggot, unde se afla Doheny & Nesbitt's. Localul era încă plin cu clienți de-ai casei care luau prânzul. Era un refugiu popular pentru jurnaliști și oficialități guvernamentale. Jack recunoscuse câțiva membri ai Parlamentului dezbătând aprig o problemă într-un colț. Denis comandă două beri Guinness și le luă într-unul din separeuri, încăperea era plină de fum și voci.

— Mi s-a spus că ești mai trist decât după terminarea verii, începu Boylan.

— Mai trist? Ce vrei să spui? Cine spune că sunt mai trist?

— Încântătoarea ta șefă. N-ai observat-o niciodată, Jack? Are niște picioare superbe. Ai putea s-o duci la Eblana într-o seară și după

aceea să te distrezi cu ea. Cred că ar fi dispusă la așa ceva.

— Ai discutat cu Moira Kennedy despre mine?

— Evident. Ești subiectul îngrijorării noastre reciproce.

— Habar n-aveam că vă cunoașteți.

Boylan luă o înghițitură din pahar. Pe buza superioară avea spumă albă.

— Oh, ne-am întâlnit din când în când.

— Păi, atunci poate că ar trebui s-o scoți tu în oraș. Dacă ești atât de fascinat de picioarele ei. Ți-ar sta bine. Acum, despre ce voiai să vorbești cu mine?

Boylan își șterse buza.

— Îți amintești când ne-am întâlnit ultima oară că ți-am povestit despre un om pe nume O'Mara? Un preot.

— Omul cu Liga Galică?

— Chiar el. Ei bine, am descoperit un lucru bizar. Se pare că m-am înșelat. Amicul O'Mara a obținut ceva cu protestele lui. A reușit să-l câștige pe parlamentarul local de partea lui, un tip pe nume O'Murchú – poate ai auzit de el, rostea niște discursuri înflăcărâte în Dáil prin 1951. În vremea când Noel Browne ieșeau la lumina cu povestea aceea cu mama și copilul. O'Murchú era de partea bisericii. Se spune că arhiepiscopul îl avea în buzunar. Din punct de vedere politic, avea urechea lui De Valéra și prieteni la toate ministerele potrivite. Pe atunci, se discuta ca omului tău, Rosewicz, să i se ia casa și să fie dată statului. Cu o despăgubire, bineînțeles, departe de a fi satisfăcătoare. S-a plănuit chiar ținerea unei întâlniri în orașul Cork. Biletele de tren le cumpăraseră niște mahări din Dublin. S-a zvonit că vor fi ținute discursuri extraordinare. În irlandeză, Jack. Trebuia să se țină discursuri grozave în irlandeză. Făcu o pauză. Prin fața ferestrei trecu un autobuz plin cu pasageri. Însă nu s-a mai ținut nici o întâlnire. Părintele O'Mara a fost găsit mort, pe un câmp, nu prea departe de Skibbereen. Avea spatele rupt. După toate socotelile, un accident. Se crede că a căzut de pe un cal. Îi plăcea enorm să călărească.

Undeva o ușă se deschise și se închise. Ivărul separeului se trase înapoi și apără o mână cu o tavă cu băuturi prin deschiderea îngustă.

— Crezi că Rosewicz a pus să fie ucis?

Jack abia se atinsese de bere.

— Am spus eu asta? Iisuse, omule, nu cred așa ceva. Și totuși, moartea lui O'Mara a fost stranie. E adevărat că pica foarte bine pentru Rosewicz. După dispariția preotului nu s-a mai discutat nimic despre casă. O'Murchú s-a apucat să pescuiască în altă parte. Numai că... Boylan se încruntă. Părea deranjat de ceva. A mai existat ceva. S-a întâmplat câțiva ani mai târziu. Se pare că O'Murchú a redevenit interesat de Rosewicz. Casa se găsea în circumscripția lui și el avea prieteni în Senat care căutau o proprietate la țară, un loc retras unde să distreze ambasadorii și reprezentanții altor țări. Asta se întâmpla înainte de Comunitatea Europeană, înțelegi. Comerțul Exterior se desfășura greu. S-a discutat întocmirea unei oferte pentru prietenul tău Rosewicz, pe care acesta să nu o mai poată refuza.

— Rosewicz nu e prietenul meu, Denis. Te implor să nu uiți asta.

Berea avea un gust acru în gura lui Jack, iar ochii îl usturau din pricina fumului de la o pipă care era fumată în apropiere.

— Cum vrei. Dar tu îl cunoști pe individ. Ai locuit în aceeași casă cu el. Boylan făcu o pauză. Fusese pe punctul să renunțe la subiect în fine, nu mult după aceea, domnul O'Murchú a făcut o vizită la Summerlawn, ca să-și pună cărțile pe masă, și ce crezi că i se întâmplă?

— Un alt spate rupt, bănuiesc.

Denis țâțâi din buze.

— Măi, dar ai o minte tare suspicioasă, Jack. Îți lipsește spiritul poetic. Un spate rupt ar fi fost o coincidență prea mare. N-a existat așa ceva de această dată, ci un scandal legat de sex. Nu așa cum se petrece în zilele noastre, când în ziarele de scandal apar tot felul de detalii obscene și poze color. Gândește-te că era în 1952. Pe atunci, sexul nu fusese încă inventat în Irlanda. Scandalul a fost cunoscut numai de către anumite părți privilegiate. S-au scurs însă suficiente informații ca să termine cariera lui O'Murchú. Ziarele englezești nu erau atât de bigote ca ale noastre.

— Ce a fost, o actriță?

Denis clătină din cap. Jack observă că părul lui se subția la tâmpile. Aproape că-și terminase halba. Fusese întotdeauna un băutor rapid, un om care ținea la astfel de tăvăleală.

— Nu, un preot. De la Maynooth sau, cel puțin, așa s-a zvonit. Au fost găsiți împreună, goi, într-un cuibușor de pe strada Clanbrassil.

Într-un pat care fusese cumpărat cu zece lire. S-au făcut fotografii. O'Murchú n-a mai avut cale de scăpare. Mi s-a spus că tânărul preot s-a sinucis. Bineînțeles că nu există o dovadă în acest sens.

— Treabă de profesionist.

— Așa se pare. În orice caz, l-a terminat pe O'Murchú.

— Tu crezi că Stefan Rosewicz a fost responsabil.

— Mă abțin, Jack bătrâne. Dar mi-ar plăcea tare mult să aflu mai multe despre acest om. Plănuiesc să-i fac o vizită la noapte. Plec după-amiază într-acolo.

Jack se holbă la el.

— Nu-ți va da niciodată drumul înăuntru.

— Oh, nu-ți face griji în privința asta. Știu câteva șmecherii.

Jack îi explică despre măsurile de securitate. Despre cablurile electrice. Și despre omul care se numea Henryk. Informațiile îl mai temperară pe Denis o vreme, însă după o nouă bere și un pachet de pufuleți cu aromă de șuncă, redeveni războinic. Era un jurnalist antrenat să depășească obstacolele. Jack îi povesti puținul pe care-l cunoștea despre Rosewicz și despre viața pe care bătrânul o ducea la Summerlawn. Nu scoase o vorbă despre Maria și nu menționa nimic despre minunata bibliotecă și colecția inestimabilă din acea casă. Îi datora măcar atât fostului său patron.

Jack își petrecu acea seară cu părinții, în casa lor din Terenure. Trecuseră patru luni de la ultima lui vizită acolo. După moartea lui Caitlin și a lui Siobhan, vizitele lui deveniseră tot mai rare. Regreta că nu-i cunoscuse pe părinții lui Caitlin. O dată, cu ocazia unei vizite în Londra, ea îl dusesese la cimitirul Paddington și îi arătase mormintele lor alăturate. El pusese atunci flori pe flecare mormânt în acea zi, Caitlin păruse ciudat de rece și inertă.

În parte, Jack îi evitase pe părinții săi de teamă ca ei să nu se amestece în durerea lui, ca și cum remarcile lor nevinovate ar fi însemnat gheare scormonind într-o rană vie. Ei își iubiseră nepoata cu pasiune și în tot ce făceau și spuneau se vedea durerea pentru pierderea suferită. Jack nu suporta să-i audă vorbind despre ea sau să se uite la pozele pe care ei le păstrau într-un album lângă televizor.

Un rezultat neașteptat al nefericirii lor fusese acela că se îndepărtaseră unul de celălalt. Mama lui devenise o catolică ferventă, iar taică-său un participant regulat la întrunirile de la sinagoga

Machzikei Hadass de pe șoseaua Terenure. Credința lor redescoperită nu făcea decât să mărească nesiguranța lui Jack.

Copil unic al unui mariaj religios mixt, el adoptase agnosticismul de la vârstă fragedă. Acum, fiecare din părinții lui îl presau să se întoarcă la o credință ancestrală care lui îi era la fel de străină pe cât de străină era credința fiecăruia dintre ei.

Jack încerca să păstreze conversația pe un ton neutru, să vorbească despre munca lui, despre frumusețea unui loc numit Summerlawn, însă mama lui insistă să scoată fotografiile ei și să sondeze amintirile, amintiri pe care el le nega. Nu îl deranja să afișeze o astfel de lipsă de ancorare în trecut. Caitlin își amintea oameni și locuri, își aducea aminte de evenimente cu atâta precizie, încât Jack lăsase ca memoria lui să se lenevească, inutilă. O dată cu moartea lui Caitlin, descoperise că o mare parte din trecutul lui dispăruse, că luni și ani întregi din viața lui însemnau doar niște instantanee care, puse cap la cap, nu însumau nici măcar câteva zile. Mama lui nu putea înțelege asta și credea că el joacă teatru.

— Va trebui să te confrunți odată și odată cu realitatea, Jack. Nu poți pretinde la nesfârșit că nu s-a întâmplat nimic.

Ca și cum el ar fi făcut-o, ca și cum comportamentul lui nu era decât o toană.

Ca să se mai liniștească, se uitară la televizor. Gay Byrne lua un interviu unui preot din Limerick în privința celibatului. Liniile telefonice erau aglomerate datorita celor ultragiați, pentru care virginitatea în tot timpul vieții reprezenta singura pavază împotriva degenerării finale a rasei umane. Jack îi socoti figuri triste pe cei care sunau, așa cum se auzea vocile lor, îndepărtate și, cumva, în afara timpului.

— Maureen Labor a sunat săptămână trecută, îi spusese mama lui la un moment dat. A întrebat de tine.

O vecină nemăritată, o prietenă din copilărie, o iubită la șaisprezece ani, aproape total uitată. Una din armele mamei lui în campania de reabilitare a lui Jack.

Plecă la ora unsprezece, iritat pe sine însuși, fără a ști prea bine de ce. Ducea într-un buzunar o bucată de prăjitură făcută de maică-sa în acea după-amiază, un fel de pandișpan într-un șervețel de hârtie.

Promisese să-i viziteze din nou duminică la prânz. Maureen avea să fie și ea acolo.

A doua zi de dimineață, la lucru, Jack auzi la radio că Denis Boylan murise. Află detalii mai târziu; omul fusese găsit la baza unui deal, nu departe de Carrigatrough, la sud de Baltimore. Avea gâtul rupt. Crainicul spusese că Boylan căzuse pe o distanță mai mare de treizeci de metri. Alunecase pe o potecă îngustă.

CAPITOLUL ZECE

Probabil că obișnuința lui cu moartea sau prea marele lui respect pentru aceasta îl împiedicase pe Jack să alerge la poliție cu o poveste care, la o analiză mai atentă, n-ar fi părut deloc plauzibilă. Mai întâi, habar n-avea cum își obținuse Denis informațiile despre O'Mara și O'Murchú. Mai mult, avea să se afle foarte curând că el însuși fusese, până de curând, în slujba lui Rosewicz și că, din motive pe care polonezul avea, fără îndoială, să le lase ambigue, fusese concediat de către acesta. Denis Boylan fusese un amic de colegiu, poate mai mult. Dacă se comisese o crimă, atunci polițiștii aveau, fără îndoială, să ajungă la un motiv și un suspect fără ajutorul lui Jack. În plus, el știa că potecile montane din acea regiune erau înșelătoare, chiar și în zile fără ploaie.

Când ajunse la bibliotecă, n-o găsi pe Moira în biroul ei. Intenționase să o abordeze în problema conversațiilor ei cu Boylan, însă așa ceva părea, cel puțin momentan, din pricina morții lui Denis, un pic deplasat.

Venise sfârșitul lui septembrie și cerul orașului era plin de nori albi. Vizitatori întârziați se plimbau prin bibliotecă, perechi, căscând gura în fața manuscriselor exotice pe care nu le puteau înțelege. În heleşteu, peștele înota în cercuri. Jack rămase în camera lui și traduse o parte a unui text esenian, un pasaj din Regula Comunitară. Lucra după o fotografie a manuscrisului original Qumran, pe care i-o dăduse Rosewicz. Era, practic, imposibil de obținut vreo fotografie a manuscriselor deținute de echipa internațională care lucra la Ierusalim. El regreta deja ruperea legăturilor cu Rosewicz: polonezul ar fi fost o sursă neprețuită de informații și materiale. Poate că stricăciunea se mai putea încă repara în definitiv, ce se petrecuse cu adevărat rău?

Secretara îl întrerupse din lucru la puțin timp după ora unsprezece. Moira Kennedy încă nu se prezentase la muncă.

— Am încercat la ea toată dimineața, Jack, dar n-am primit nici un răspuns. Sper că n-a pățit nimic.

— N-a spus ieri că trebuie să se ducă undeva?

Mary clătină din cap.

— Ieri, când a plecat, mi-a spus că ne vedem dimineată.
— Nu părea bolnavă?
— Nu, era într-o formă excelentă. Plănuia să se ducă la Gaiety
aseară cu niște prieteni.
— Știi cu cine?
Mary își mușcă buza
— Cu doi membri din conducere, cred.
— Nu cumva cu familia Fallon? Țștia sunt mari admiratori de
teatru.
— Cred că da
— Poți s-o suni pe Meg Fallon și să vezi dacă Moira a apărut
aseară?
Mary apărdu după un minut, clătinând din cap.
— Au așteptat până la ridicarea cortinei, însă ea n-a venit.
Doamna Fallon spune că a sunat-o în pauza. N-a răspuns nimeni.
— Mă duc să văd despre ce-i vorba. Poate că îi e rău.
— Stai așa Jack – îți dau o cheie de la ușa casei ei. O ține în
birou, de teamă să nu rămână încuiată pe dinafară.

Moira locuia în Donnybrook, într-una dintre clădirile înalte,
ridicate în spate, pe partea stângă a Morehampton Road, în sensul de
mers spre centrul orașului. Jack opri mașina pe trotuarul larg din fața
intrării. Aerul mirosea a ploaie.

N-o vizitase niciodată pe Moira acasă. Ea era o fată bătrână
experimentată, care își păstra viața personală departe de ochii
publicului. Jack știa că locuința îi fusese lăsată moștenire de părinți.
Din câteva remarci scăpate de ea, dedusese că Moira nu modificase
multe în acea casă.

O grădină neîngrijită, prea bogată, izola clădirea de stradă. Era o
junglă de buruieni și tufișuri. Ușa de la intrare avea nevoie de vopsea.
Jack sună la sonerie și așteaptă. Nu veni nimeni. Sună de alte trei ori, tot
fără răspuns. Se duse la o fereastră și încercă să privească înăuntru,
însă sticla era plină de praf și murdărie. Nu fusese curățata de ani de
zile. Auzea zgomotul mașinilor pe strada din spatele lui, însă părea un
zgomot ciudat de îndepărtat, ca și cum n-avea nici o legătură cu acest
loc. Pe ambele trotuare, casele erau tăcute.

Cu tremurul firesc pentru oricine care intră într-o casă fără aprobare, strecură cheia în broască și o răsuci. Împinse nervos ușa, temându-se să scoată vreun zgomot și încercând să nu pară un spărgător. Nu voia s-o sperie pe Moira, dacă aceasta zăcea prin casă, bolnavă.

Holul era surprinzător de întunecos pentru o zi luminoasă. Ca și fereastra, geamul de deasupra ușii era mic și murdar, lăsând să intre prea puțină lumină. Bâjbâi și găsi un comutator. Undeva, deasupra capului, se aprinse un bec de 40 de wați.

Se găsea într-un hol strâmt, îngustat și mai mult de rafturi cu cărți, care se ridicau de la podea până la tavan de fiecare parte a holului. Își aminti că Moira menționase o dată că părinții ei fuseseră proprietarii unei librării de mână a doua pe Aston Quay. Ea îi spusese că toate acele cărți fuseseră moștenite de ea o dată cu casa, că locul era supraîncărcat de cărți, dar că nu suporta să se despartă de ele. Sau nu avea energia necesară.

Tăcere. Mai mult ca probabil că acea clădire nu văzuse mătura de la moartea părinților ei. Jack nu credea că rafturile fuseseră șterse vreodată de praf de cineva. Atât cărțile, cât și rafturile erau pline de praf și pânze de păianjeni. Se trezi instinctiv că mergea pe mijlocul holului, cât de departe putea de rafturile lungi, întunecate și murdare. Observă că un miros stătut înconjura totul, o miasmă compusă din mirosuri de mâncare, igrasie și cărți vechi.

Pretutindeni se vedea murdărie și cărți. Dacă acea cheie nu s-ar fi potrivit în broască, ar fi crezut că nimerise la o altă adresă. O cunoștea pe Moira de ani de zile, chiar dacă nu foarte bine, dar niciodată nu-i trecuse prin minte gândul că putea locui într-un astfel de loc, în astfel de condiții mizere.

— Moira, strigă el, cu vocea ridicol de scăzută. Eu sunt, Moira, Jack Gould. Mă auzi?

Nici un răspuns. Încercă din nou, mai tare. Cuvintele se pierdură în aerul stătut, estompate de munții de hârtie. Rămase pe loc, așteptând un răspuns, simțindu-se înfricoșat și neghiob în același timp. Atmosfera casei era neprimitoare. Spera, de fapt, ca Moira să nu fie acolo. Intrase în sanctuarul ei și îi descoperise micul secret murdar; stinghereala ei ar fi făcut relațiile lor aproape imposibile. De undeva, venea un vag miros de gaz.

Intră în fiecare din încăperile de la parter. Nici urmă de Moira. Se întrebă cum putea ea să trăiască aici, cu picioarele ei lungi și părul bine îngrijit. Camere întunecoase, neîngrijite, mobilă veche și păraginită, care părea să dateze din anii '40 sau '50, canapele ruinate, fotolii din piele uzată, mese nesigure, purtând amprenta timpului, draperiile trase, nici o lumină. Pretutindeni își făcuseră cuib păianjeni și existau dovezi ale prezenței șoarecilor. Pete de igrasie pe pereți și tavan. Pânze de păianjen îngroșate de praf. Colțuri lăsate în beznă.

În bucătărie era un dezastru. Chiuveța și tejgheaua de uscare erau pline cu vase nespălate. Într-un colț, un șoarece zăcea prins într-o cursă. Conținutul unui sertar fusese golit pe masă și lăsat acolo: linguri, furculițe, cuțite, un tel, o răzătoare de brânză, un cuțit de pâine rupt. Pe un perete, era agățat un calendar care arăta anul 1974. Mirosul de gaze venea de la aragaz, care părea să dateze din vremuri anterioare aceluia an.

Scara era aproape imposibil de urcat, datorită stivelor de cărți și de reviste National Geographic. Urcând, Jack constată cât de friguroasă era clădirea. La primul etaj se găsea o baie. Aici Moira făcuse un efort de curățenie. Pe rafturile din baie se aflau cutii cu creme, iar într-o ceașcă de porțelan se găsea o periută de dinți nou-nouță. Încăperea în sine era veche și sumbră, iar perdeaua care înconjură cada era unsuroasă și pătată. Scaunul toaletei stătea strâmb din pricina unui șurub lipsă.

La următorul etaj se găseau trei dormitoare. Nici urmă de Moira în vreunul dintre ele. Jack își văzu propriul chip reflectat în oglinzi prăfuite. Unul din paturi era în dezordine, cu cearceafurile albe boțite, în vreme ce pe celelalte paturi cuverturile acumulasera praf și umezeala. În camera pe care o socoti ca fiind folosită de Moira, aerul era încărcat de miros greu de parfum. Dădu draperiile la o parte și văzu dăre de praf atârând în suspensie în lumina soarelui. Încăperea era bizar de rece. Lângă pereți se aflau teancuri de cărți. Razele soarelui creau modele curioase pe tapetul scorjit și șters. Se simțea neliniștit, plin de temeri pe care nu și le putea explica.

Ceva îl atrase înapoi în baie. Un robinet lăsa să curgă picături, monoton, în cadă se formase deja o dâră de rugină pe margine. Sus, un luminator filtra lumina. Dădu perdeaua căzii la o parte. Văzu un robinet vechi, ruginit, gata să cadă. Apa se scurgea la îmbinare. Plăcile de

faianță erau pătate și sparte, iar cimentul dintre ele murdar și pe alocuri absent. Unele pete păreau a fi de sânge.

Simți că i se face rău. Ca și cum această încăpere și această casă ar fi fost infestate de paraziți. Brusc, își simți vezica urinară plină. Ridică colacul toaletei și se descărca. Vasul se umplu cu un șuvoi de urină galbenă. Ceva din compoziția aerului îl amețea. Dincolo de parfumul cremelor de baie și al uleiurilor adăsta un alt miros, deranjant și grețos. Își lăsă palma pe marginea căzii. Se vedea ceva lângă scurgere. Se aplecă și ridică obiectul. Era un mic dinte cu sânge la rădăcină. Îi dădu drumul și acesta căzu cu un pocnet sec.

Moira nu se afla aici. Trebuia să se întoarcă la bibliotecă și să înceapă să dea telefoane. Își încheie pantalonii și trase de lanț. Nu se întâmplă nimic. Ca și cum rezervorul se golise. Se simți stânjenit să lase în urmă o dovadă a prezenței lui în vasul toaletei. Întinzându-se, trase mai tare de lanț.

De această dată rezervorul răspunse, însă cu greu. Apa porni să se scurgă în toaletă și, în același timp, urina începu să fie absorbită în canal, dar reveni imediat la loc, ca și cum canalul ar fi fost înfundat. Țevi vechi, neîngrijite; cum poate trăi așa? își zise în gând.

Apoi apa începu să-și schimbe culoarea. Galbenul se nuanță în roz și curând se întunecă la culoare. Se auzi un gălgâit și ceva forța revenirea pe canal, în vasul toaletei, Privi totul, fascinat. Era o claie de păr, păr uman, lung și ondulat. La capetele lui se vedeau niște coji urâte, ca niște bucăți de piele.

CAPITOLUL UNSPREZECE

Urmără zile reci, când totul părea înghețat și nemișcat, totuși instabil. Imaginea părului închegat cu sânge rămăsese întipărită în mintea lui Jack. Îi venea în fața ochilor chiar și dintre rândurile manuscriselor pe care le studia. Nu mai putea lucra de teama acelor imagini. Îl trezeau la ore din noapte. Se deștepta gol și transpirat într-un pat rece și îmbibat cu sudoare. Trebuia să se ducă la baie, să se spele pe mâini și să stea în lumina dură a corpului de iluminat până ce oroarea dispărea din minte.

O găsiseră pe Moira făcută bucățele în spatele șirurilor de cărți. El nu fusese acolo să vadă, însă în vis retrăia totul, așa cum retrăia și cealaltă moarte la care nu fusese martor. Medicii legiști spusese că măcelul se petrecuse în baie, în spatele perdelei căzii.

Poliția îl interogase serios, dar el nu le putuse oferi prea multe informații. Legătura între Moira și Denis Boylan fusese socotită neimportantă și, deși polițiștii își notaseră această pistă, el observase că aceștia nu-i dădeau un credit serios. Le menționează numele lui Rosewicz și suspiciunile lui Boylan, însă ei erau fixați pe ideea că e vorba de un psihopat, și Jack știa că nu-și vor pierde vremea cu ceva atât de vag. De fapt, nici el nu prea credea în ce spunea.

Abia după trei săptămâni observă că se umblase la hârtiile Moirei. Într-un mod foarte inteligent. Între timp, el își asumase responsabilitățile ei și petrecea un timp, zilnic, studiind dosarele femeii. Nu era o sarcină dificilă, căci Moira, prin contrast cu viața casnică, era aproape fanatic de ordonată la lucru. Tocmai asta îl alertase pe el. Exista o discrepanță vădită între catalogul noilor achiziții ținut în condiții perfecte și dezordinea din materiale, în special dovezile de mânăuire neglijentă a unor manuscrise.

Jack observă că atenția intrusului se concentrase asupra unei vaste colecții de manuscrise creștine timpurii, trimise pentru examinare la Chester Beatty, cu câteva luni înainte, de cineva de la Universitatea Humboldt din Berlinul de Est. Înainte de moarte, Moira lucrase la ele. Își pierdu câteva zile parcurgând dosarele și reuși să se asigure că nu lipsea nimic, deși unele articole fuseseră puse la loc într-un alt dulap.

Singura persoană care mai avea acces la această parte a colecției era el însuși și știa prea bine că nu provocase o asemenea dezordine.

Fusese Moira ucisă în cursul căutării unui manuscris valoros? Se gândi din nou la Rosewicz și o vreme se gândi serios dacă era cazul să-i abordeze pe polițiști cu ceea ce credea a fi o dovadă care-l lega pe polonez de moartea Moirei. Era însă o speculație cam străvezie. În plus, nu credea că Rosewicz ar fi ucis-o pe Moira doar pentru a pune mâna pe manuscris, oricât de valoros ar fi fost acesta.

În primul rând, un manuscris furat de la Chester Beatty era ușor de identificat. Apoi, știa că în lumea populată de cei ca Stefan Rosewicz, existau căi mai ușoare de a procura ce voiai. Petrecu o săptămână studiind cu atenție colecția. Nu lipsea nimic. Căutase cineva un articol care nu se afla acolo? Sau nu-l recunoscuse? Erau moartea Moirei și căutarea prin documentele ei nelegate între ele? Își aminti că și lui îi umblase cineva prin birou când se afla la Paris.

La începutul lui noiembrie, Consiliul de administrație îl abordă, oferindu-i slujba Moirei. Se gândi o săptămână și era pe punctul să accepte când se ivi ceva care-l făcu să se răzgândească.

Era o scrisoare de la Yigael Goren din Ierusalim, care îi oferea o slujba. Jack petrecuse mai mult de un an la Institutul Biblic al lui Yigael de la Universitatea Ebraică, drept parte a muncii sale post universitare. Acum, îi scria Yigael, apăruse un loc liber care trebuia ocupat de cineva cu calificarea lui. În primă instanță, era vorba de un contract pe doi ani, cu posibilitate de reînnoire. Salariul era comparabil sau chiar mai bun decât cel primit în Dublin.

Primul impuls al lui Jack fu de-al refuza pe Yigael. Oricum ar fi fost venită, promovarea lui iminentă însemna ceva. Dar nu suficient. Se gândi la iernile din Dublin, la amintirile verii, la anul care venea și la cel următor, la modul în care viața lui se înțepenise în ceva ce semăna cu cleiul. În acea seară, confuz din pricina noii posibilități, ieși la plimbare pe țărmul mării, privind cum se ridică pescărușii de pe apa golfului Sandymount Strand. Vârfurile munților, aflați dincolo de golf, în depărtare, erau scăldați în lumină aurie. Rămase acolo până la căderea serii.

La întoarcere, trecând pe lângă terenul de rugby de pe șoseaua Landsdowne, avu impresia că vede un bărbat urmărindu-l din umbră.

Când privi mai bine, nu văzu nimic. Nu putea fi sigur, însă ceva îl făcea să creadă că omul fusese paznicul lui Stefan Rosewicz, Henryk.

Întorcându-se în apartamentul lui, simți adierea iernii. Lumina dispăruse dincolo de ferestre. Luă stiloul.

„Dragă Yigael, scrise el, scrisoarea ta a ajuns la mine tocmai la timp...”

Cu două zile înaintea plecării, pomi iarăși spre sud. De această dată soarele dispăruse, iar el nu mai avea nici un sentiment de libertate. Ajunse la Summerlawn într-o zi searbădă a unei luni serbede, fără vreun țel anume. Voia doar să vadă casa. Cel puțin, așa își spunea el.

Parcă aproape de poartă și privi de la distanță, deși nu știa exact la ce să se uite. O dată sau de două ori crezu că vede un chip la o fereastră de la etaj, însă nu putu fi sigur; nici măcar nu putea fi convins că mai locuiește cineva acolo. Dacă Maria era acolo? Dacă avea să treacă pe lângă el, în mașina ei? Nu se gândise ce-ar face într-o asemenea situație. Veni seara. Dincolo de casă, auzi marea fremătând.

PARTEA A DOUA

CAPITOLUL DOISPREZECE

*Institutul catolic de studii biblice
Orașul vechi
Ierusalim*

Părintele Raymond Benveniste își scoase o batistă din buzunar, tuși în ea și și-o puse la loc. Era greu să scape de răceala pe care o căpătase pe faleză cu două săptămâni în urmă. Își puse o pereche de ochelari și îi potrivea în spatele urechilor.

Pe biroul din fața lui se odihnea un fragment de papirus de șaisprezece centimetri pe douăzeci și unu. Acesta conținea treizeci și una de linii de scris aramaic, mânjite ici și colo de găuri sau pete, însă, în general, lizibile. Papirusul fusese datat la începutul secolului întâi, aproape cu siguranță înainte de distrugerea Templului. Jacques de Sacy îl descoperise în urmă cu șase luni, printre alte multe hârtii, în cursul unei excavații sub zidul Templului.

Documentul nu era prea important în sine. Doar o scrisoare de la un corespondent necunoscut, către un funcționar al Templului. În cea mai mare parte, scrisoarea părea să facă referire la un fel de taxe. În mod obișnuit, Benveniste ar fi dat documentul mai departe spre studiu și, eventual, spre publicare într-un număr al jurnalului trimestrial editat de Institut. Un lucru însă îi reținu atenția.

Fragmentul conținea o referire scurtă la „cei care îl urmau pe Iisus”, un grup de persoane ce păreau atașate Templului și respectau cu „zel legile lui Moise”. Bineînțeles, existau câteva interpretări posibile ale pasajului. În sine, el oferea puține indicii.

Directorul era atent să lase documentul să-și urmeze drumul firesc.

Dar la Roma erau persoane care preferau prudența mai mult decât orice altceva. În ultima lui vizită, Della Gherardesca de la Comisia Biblică discutase deschis cu Benveniste. În ultima vreme fusese publicat un număr de cărți care sugerau că Iisus Hristos fusese ceva mai mult decât un hasid, un evreu sfânt, și că tatăl lui fusese cărturar, un naggar – cuvântul aramaic pentru „tâmplar”, folosit metaforic. De asemenea, se sugera tot mai frecvent, și nu numai în

cercurile de învățați, că vechea biserică fusese mai puțin radicală decât voiseră susținătorii Sfântului Pavel să facă lumea să creadă. Primii creștini se consideraseră evrei și urmăriseră cu atenție legea evreiască. Astfel de idei însemnau erezie și puteau conduce la o erezie și mai mare. De aceea trebuia făcut tot ce era posibil pentru a le rezista.

Benveniste privi din nou bucata de papirus. Cu greu putea fi socotită importantă. Însă putea fi considerată o nouă dovadă în sprijinul unor astfel de teorii scandaloase. În mâini rele, un astfel de document putea fi folosit în scopuri malefice.

Scoase o cutie de chibrituri din buzunar. Ca învățat, îi era rușine de ceea ce avea să comită. Ca preot fusese antrenat să se supună. Mâna nici măcar nu-i tremură când aprinse bățul.

CAPITOLUL TREISPREZECE

Dublin

4 noiembrie 1992

Când plecase din Ierusalim, soarele strălucea. În Dublin ploua, la fel cum plouase la plecarea lui, cu patru ani în urmă. Inevitabil, când se dădu jos din avion se întrebă dacă se schimbase sau rămăsese același. Încă nu cunoștea răspunsul. Mai întâi, avea unele treburi de rezolvat. Venise la Dublin să-și înmormânteze mama. O călătorie lungă pentru o astfel de ceremonie mică.

Apartamentul lui fusese închiriat altcuiva, așa că se duse să locuiască cu tatăl său, în Terenure. Părinții lui nu aveau alți copii; el și tatăl lui erau singuri cu durerea proprie. Avea să fie o înmormântare jalnică sau, cel puțin, asta era părerea lui, și se dovedi că gândise corect. Cu excepția lui, toți ceilalți participanți erau bătrâni. Părul lor alb flutura în bătaia vântului din cimitir. Urmărire cu toții, ca niște copii care aud voci pe care alții nu le pot auzi, cum sicriul lustruit alunecă pe locul lui. Erau docili și atenți, chiar grijulii, în vreme ce se îndepărtară în perechi sau singuri. Jack îl susținu pe taică-său de braț, ca și cum se temea de slăbiciunea bătrânului. Nu-i venea să plângă.

Caitlin și Siobhan erau înmormântate în același cimitir, puțin mai la est. Mormântul era îngrijit și înmormântat cu flori de iarnă. Jack îi trimitea bani lui taică-său, ca să se asigure că acolo existau în permanență flori. După încheierea funeraliilor și după ce bătrânul își luă adio, se duseră la mormântul lui Caitlin și Siobhan. Jack adusesse trandafiri. Culoarea lor roșie contrasta puternic cu marmura albă. Jack citi numele gravate în piatră, ca și cum nu-i venea să creadă. Deasupra, o pasăre zbură peste morminte, iar el se gândi la plonjonul pescărușilor în apele de la Howth Head și la viața lui rostogolindu-se pe rocile de dedesubt.

Plecară împreună acasă, unde, izolați, se apucară să rostească rugăciuni evreiești. Jack recită Kaddish-ul cu eleganță, mai mult pentru liniștea tatălui său. În ultimii doi ani, învățase să vorbească fluent ebraica.

— Ce vei face acum? întrebă el, rămânând singuri și căutând cu disperare un subiect de conversație.

— Să fac? Ce-mi rămâne de făcut, Jack? Maică-ta e moartă și eu o s-o urmez în curând. Nu trebuie să fac nimic.

— Țsta nu ești tu, tată. Nu-mi amintesc să fi vorbit așa înainte.

— Înainte, maică-ta era vie. Eu nu eram bătrân.

— Nu ești atât de bătrân. Astăzi, șaptezeci de ani nu mai înseamnă bătrânețe. Ești încă sănătos. Mi-ai spus că erai ca un bătrân când ai plecat din lagăr. Atunci erai, probabil, mai puțin sănătos.

— Aveam douăzeci și trei de ani. Războiul se sfârșise și eram liber, cu adevărat liber, pentru prima dată în viața mea. Simțeam că mă pot duce oriunde și ajunge orice.

De jur împrejur, camera era încărcată cu trecutul lui Jack. Pereții plini cu fotografii, obiecte familiare care ar fi trebuit aruncate de mult, primele cărți pe care le citise el. Într-o inversare nefirească a rolurilor, încercă să-l antreneze pe taică-său în privința durerii.

— Vino înapoi în Israel cu mine, rosti el. Nu-i prea târziu să faci *aliya*. Poate că-ți vei descoperi și câțiva vechi prieteni.

— Toți prietenii mei sunt morți. Eu am fost singurul supraviețuitor.

Răni vechi. Jack n-ar fi trebuit să se atingă de ele, mai ales acum, când se deschisese una nouă.

— Mai gândește-te, rosti el. Ai putea locui cu mine în Ierusalim.

— Nu, Jack. Mă simt obosit. Foarte obosit. Nici măcar Ierusalimul n-ar putea schimba asta.

— O să treacă.

Taică-său ridică din sprânceană. Jack își aminti gestul din copilărie. De la taică-său aflase prima dată despre ironie. Acesta fusese matematician și profesor la Colegiul Stratford.

— Chiar așa? se miră bătrânul.

Jack nu-i răspunse. Și el era obosit.

A doua zi vizită biblioteca. Multe se schimbaseră. Acum exista un nou curator-șef, un nou curator al manuscriselor vestice și un nou personaj în vechiul post al lui Jack, pe nume Carmody. Mary, însă, era încă acolo. Iar peștele continua să înoate în heleșteu.

Luă un prânz plăcut, urmat de o plimbare pe străzi liniștite, apoi petrecu o după-amiază de conversații profesionale cu Carmody. După ce terminară de vorbit, coborâră împreună la parter ca să fumeze. Nu se mai descoperise nimic în privința ucigașului Moirei. Carmody era un tânăr roșcat, din Meath, proaspăt absolvent de colegiu și dornic să placă. Prin aspect semăna cu un fotbalist galez. Produsul unei educații primite de Frații Creștini, atras către limbile orientale prin intermediul irlandezei și latinei.

— Spune-mi, rosti Jack, pe punctul de a pleca, ai auzit vreodată de un bărbat pe nume Rosewicz?

Carmody îl privi fără expresie.

— Ar fi trebuit? întrebă el.

— Am crezut că s-ar fi putut întâmpla. Nu s-a primit nici o scrisoare dintr-un loc denumit Summerlawn? Un loc din ținutul Cork.

Carmody clătină din cap.

— Nimic din Cork, răspunse el. E un prieten?

— Nu, replică Jack, nu mi-e prieten. Doar cineva cunoscut.

În acea seară încercă să sune la Summerlawn. Ceva părea în neregulă cu linia telefonică. După câteva încercări, o sună pe operatoare. Numărul fusese deconectat. Nu, nu-i puteau spune când anume.

În acea noapte o visă pe Maria. Un vis extraordinar de viu. Dimineată se hotărî să plece acolo. Habar n-avea de ce o făcea. Poate știa ceva cineva din Baltimore. Tatăl lui părea mai puțin retras. Avea să ia prânzul cu câțiva prieteni. Jack promise că avea să se întoarcă a doua zi cel mai târziu.

Călătoria se desfășură fără peripeții. Dealuri verzi, acoperite de lumină cenușie, un vânt rece vestind apropierea iernii, păsări ridicându-se de pe copacii goi. După uscăciunea din Israel, peisajul de aici constituia un șoc. Mașina pe care o închiriasse era greu de manevrat, ținându-l încordat. De această dată n-avea de gând să aștepte afară.

În Baltimore fuse tentat să se oprească la Noonan's pentru un pahar, însă după ce străbătuse un drum atât de lung era nerăbdător să-și sfârșească voiajul. Se îndreptă spre coastă. Soarele se ivi din spatele unei perdele de nori înspre vest. Își spunea că totul fusese o

neînțelegere, o confuzie care se putea rezolva Poate că Maria era acolo. Întorcându-se la Summerlawn, se forță să creadă asta.

Ceva era în neregula. O știu din clipa în care apucă pe drumeagul către casă. La suprafață totul părea ca înainte. Nimic nu se schimbase. Și totuși, știa cumva că totul se modificase, înainte de a ajunge la poartă, opri mașina și motorul.

Coborî. În depărtare se auzea marea. Altfel, totul era tăcut. Dând colțul, văzu poarta puțin mai în față. Era deschisă. Văzu priveliștea abia când se apropie mai mult. Nu-i venea să-și creadă ochilor.

Unde se înălțase Summerlawn se afla acum doar o ruină înnegrită. Văzu un cârd de păsări negre ridicându-se dintre zidurile distruse. Păsările înconjură ruinele de două ori, apoi se îndreptară către est.

Nimeni din Baltimore nu-i putu explica ceva. Casa arsese cam cu un an înainte. Flăcările fuseseră vizibile de la mare distanță. Când pompierii din Skibbereen ajunseseră acolo, nu putuseră face altceva decât să urmărească spectacolul. N-aveau nici echipamentul și nici instruirea necesară pentru a încerca să salveze reședința. Acum aceasta nu era decât o altă ruină imensă care aștepta să fie acoperită de licheni.

Întrebă dacă murise cineva în incendiu și fu asigurat că nu existase nici o victimă.

— Unde e acum domnul Rosewicz? se interesă el.

Nu știa nimeni. Sau, chiar dacă știa, nimeni nu spunea. Cineva credea că plecase în Europa. Un altul își exprimă opinia că polonezul cumpărase o mica locuință în Londra.

— Și biblioteca lui. A fost distrusă?

Nimeni nu știa ceva despre o bibliotecă. Dacă manuscrisele se găseau în casă, mai mult ca sigur se transformaseră în scrum, ca tot restul casei. Nimic nu fusese salvat.

Abia pe drumul de întoarcere își dădu seama că nu se interesase cum începuse focul. Fusese un accident sau opera intenționată a unui criminal?

Ajunse în Dublin după ora nouă. Pe tot parcursul călătoriei de întoarcere, simțise cum i se intensifica zbuciumul sufletească la gândul pierderii Summerlawn-ului. Durerea îl făcuse să-și amintească totul din ultima noapte petrecută împreună cu Maria.

În Israel, cerul nopții era plin, uneori cu stele atât de mari, încât își spunea din când în când că ele îl vor vindeca de sentimentul acut de

frustrare cu care părăsise Irlanda în seara asta însă avea impresia că va înnebuni dacă n-o va vedea pe Maria din nou.

Lumina era aprinsă, dar tatăl lui nu se afla jos. Se duse în bucătărie. Pe masă și pe picurătorul chiuvetei zăceau resturile unei mese frugale.

Anunță cu voce tare că sosise, dar nu primi nici un răspuns. Uneori, taică-său se culca devreme. Probabil că se băgase în pat, presupunând că el avea să se întoarcă abia a doua zi.

Ceva mai târziu, ducându-se și el la culcare după o cină scurtă, pentru care nu prea avusese poftă, observă ușa deschisă de la dormitorul tatălui lui și lumina uitată aprinsă în cameră. Se întreabă dacă nu cumva taică-său citea. Câteodată, bătrânul se scula noaptea și se apuca să citească romane polițiste.

Băgându-și capul pe ușă, constată că taică-său dormea. Lăsase aprinsă lampa de pe noptieră. Se strecură înăuntru și păși în vârful picioarelor către cealaltă latură a patului mare. Nu mai intrase aici din copilărie. Tatăl lui avea un chip destins, iar el avu grijă să nu-l trezească.

Aplecându-se ca să stingă lampa observă biletul. Apoi văzu cutia de medicamente goală. Însăimântat, îl privi pe bătrân mai îndeaproape. Ceea ce luase drept destindere era altceva. Eli Gould își făcuse propria *aliya*; plecase când voise el spre propriul său Ierusalim.

CAPITOLUL PAISPREZECE

Rămase în Dublin doar cât să facă ordine în afacerile părinților lui. Mai mult de atât nu suporta. Moștenise o casă și ceva bani, suficient cât să dispună de siguranță financiară. Numai din vânzarea casei putea obține suficienți bani ca să stea în Dublin până se hotăra ce voia cu adevărat să facă. Însă cel puțin pe moment, nu putea lua o asemenea decizie.

Era sigur de un lucru: nu suporta să se întoarcă din nou în Dublin ca să locuiască acolo. Toți cei pe care îi iubise muriseră sau plecaseră. Soția și copilul lui se odihneau alături de maică-sa într-un cimitir, în vreme ce taică-său se afla în altul. Maria se căsătorise și era de negăsit. Irlanda nu mai însemna pentru el decât durere și dezamăgire.

În timpul zborului către Israel descoperi că moartea părinților lui nu îl preocupa tot atât cât pierderea Summerlawn-ului și a tot ce reprezenta acea reședință. Casa și amintirile legate de ea, amintirile unei întregi veri, reveneau constant în gândurile lui, nedorite. Jack fusese dat afară din paradis; cel puțin, așa i se părea uneori. Acum nu exista drum de întoarcere. Peste huruitul motoarelor de avion auzea murmurul valurilor și sunetul scos de tălpile goale pe nisip. Închizându-și la un moment dat ochii, avu senzația că o vede pe Maria fugind de el peste un câmp verde. Alergând, ea aruncă o minge roșie în aer, după care o prinse și o aruncă din nou. Încercă s-o strige și s-o avertizeze de prăpastia din față. Brusc, ea se întoarse și îi zâmbi, cu chipul lui Caitlin.

Când ajunse la destinație, dădu peste o scrisoare care îl aștepta. Purta ștampila poștei din Moscova. Era pentru prima dată când vedea o ștampilă a noii Republici Ruse. Ghici identitatea expeditorului înainte de a desface plicul.

Iosif Șaranskii era profesor de limbi ale Orientului Apropiat la Universitatea din Moscova. El și Jack se întâlniseră la câteva conferințe internaționale. De-a lungul anilor, cunoștința lor devenise o prietenie strânsă, care rezistase în ciuda rarelor contacte. Sub regimul comunist, lui Iosif, care era evreu, îi fusese imposibil să primească aprobarea de a vizita Israelul, din cauza temerilor că nu se va mai

întoarce. În consecință, toată munca de istorie biblică a lui se desfășurase acasă. În ciuda acestui fapt, calitatea scrierilor lui îi adusesse respectul, în principal în afara Rusiei. În afară de articole în propria-i limbă, el contribuise cu articole în mai multe publicații internaționale, precum *Journal of Semitic Studies* și *Zeitschrift für neutestamentliche Wissenschaft*. Toate articolele erau scrise cu atâta fluentă, încât și cel mai arid studiu se bucura de ușurință a lecturii și umor involuntar.

Scrisoarea fusese bătută la o veche mașină portabilă Olivetti, pe care Jack i-o făcuse cadou cu ani în urmă, cu ocazia celei de a patruzecia aniversări a acestuia. Litera „v” fusese înlocuită, așa că Iosif se folosea de „u”. Acest amănunt conferea scrisorilor lui un aspect curios, de ev mediu. Hârtia subțire și dimensiunile inegale ale foi îi dădeau lui Jack sentimentul că în Rusia nu se schimbase nimic în bine față de perioada sovietică.

Dragă Jack,

E mult timp de când nu mi-ai scris. Cred că, poate, nu-ți mai amintești de vechii prieteni. Mă gândesc la tine foarte des, uneori cu lacrimi. Iar acum mă gândesc la tine cum locuiești și muncești în Ierusalim, și sunt convins că voi fi cu tine curând. S-ar putea chiar să-mi fac aliya, dar nu încă. Acum, că sunt liber să plec, nevoia nu mai e atât de mare.

Aici, lucrurile nu sunt foarte bune. Oamenii suferă foarte mult, dar ce putem face? Să avem o altă revoluție? Nu, continuăm să așteptăm, ca întotdeauna. Ca al tău domn Micawber, așteptăm să se ivească ceva. Poate că e mai rău decât înainte, nu știu. Unii așa spun, dar eu cred că se înșală. Înainte nu-mi puteam face aliya, acum chiar și asta e posibil. La ce-ți trebuie mâncare dacă poți râsufla în voie?

Trebuie să vii la Moscova imediat ce primești această scrisoare. E foarte urgent, nu poți să amâni. Nu-ți pot explica. Chiar și acum scrisorile sunt desfăcute. Aici nu e totul cum pare. Te rog să nu aștepti următoarea vacanță, nici măcar week-end-ul. Chiar dacă șefii tăi nu-ți dau aprobare, trebuie să vii. Aici vei înțelege de ce. Iartă-mă că nu-ți explic. Am motivele mele.

Dacă le scrii tatălui sau mamei tale, salută-i din partea mea. Mi-i amintesc perfect de când am stat în Dublin. Ce oraș încântător și ce

păcat că ai plecat de acolo. Și peștele ăla splendid din micul heleșteu. Dar cred că înțeleg. Nu mai insist pe tema asta.

Leah îți trimite dragostea ei. Și micul Sima, pe care nu l-ai văzut. De această dată vei sta cu noi. Fără hotelul Akademiceskaia, fără dejurnaya cumpărată cu ciorapi și ruj.

*Prietenul tău,
Iosif.*

Jack ieși afară, pe balcon. De aici, de pe muntele Scopus, vedea orașul întinzându-se sub el, ca o hartă. Înspre est, la mare depărtare, se vedea Marea Moartă. Soarele după-amiezii scliffea pe Domul Stâncii. Un oraș de domuri și turnuri, strat după strat, ca un tort gigantic înfierbântat.

Iar, dincolo de toate astea, dincolo de lumina soarelui, de pietrele și de secolele de istorie, văzu orașul ars, orașul plin de ruine și cenușa, Ierusalimul căzut. Acolo, în mijlocul lui, înconjurată de ape, se găsea ruina înnegrită a Summerlawn-ului, bătându-și joc de el.

CAPITOLUL CINCISPREZECE

Moscova

Noiembrie 1992

Iosif se schimbase. Nu era atât de mult îmbătrânit, cât ramolit într-un mod greu de definit. Îi amintea de o reproducere foarte bună calitativ a unei picturi îndrăgite, perfectă în toate detaliile, și totuși la mare distanță în conținut față de original. Ca și cum carnea, ca și vopseaua, fusese înlocuită de ceva mai puțin sănătos.

— Jack, rosti Iosif, îmbrățișându-și vechiul prieten, apoi îndepărtându-l un pic spre a-l vedea mai bine. Se aflau în sala de sosiri a aeroportului, în vreme ce o mulțime de călători gros îmbrăcați se vânturau prin jurul lor, aparent fără rost. De ce mă privești atât de ciudat?

Jack zâmbi. Îi venea greu să spună ceva. De la ultima lor întâlnire se petrecuseră extrem de multe.

— Te-ai schimbat, Iosif.

Profesorul izbucni în râs. Era un bărbat scund, cu o față rotundă și ochi extrem de agili. Obrajii și fruntea aveau pielea flască. O dată, Iosif spusese că moștenise chipul tatălui lui, însă susținuse că încearcă să-l remodeleze. Dacă o făcuse, atunci procesul era clar neterminat. Iosif n-avea un ideal în minte, un model la care aspira. Purta o căciulă de blană și un palton, însă amândouă trecuseră de mult de zilele lor bune. Jack fusese cu Iosif când și le cumpăraseră, într-un mic *odejda* de pe Digul Fruzenski. La gât, Iosif se înfofolise cu un fular galben aprins, singura pată de culoare pe care și-o permitea.

— Ne-am schimbat cu toții, Jack. Privește în jurul tău. Vezi? Nimic nu mai e la fel.

— Pentru mine pare totul la fel. Mai puțini milițieni, asta-i tot.

— Nu te uiți ca lumea. Am să te învăț cum mai târziu. Acum însă trebuie să mergem. Familia mea e nerăbdătoare. Întreabă unde e faimosul Jack? Deci, dă-mi bagajele. Mașina mea ne așteaptă în parcare.

Iosif pronunță ultima propoziție pe un ton neutru, însă cu o nuanță detectabilă de mândrie în voce.

— Mașina ta? Atunci chiar că lucrurile s-au schimbat, Iosif.

Rusul pufni, mulțumit de reacția lui Jack.

— Vezi? Exact ce-am spus. Nu vezi nimic.

— De câte ori trebuie să-ți spun, Iosif? În engleză nu există dubla negație.

Iosif râse din nou și o luă înainte spre mașină. Aceasta îi aștepta în parcare cea mai apropiată de ieșirea aeroportului. Un Moskvici mic, verde, care cunoscuse și zile mai bune. Numai că afară ploua, iar în ocazii speciale ca aceasta, Iosif își putea permite să consume benzină ca s-o folosească.

Așezând bagajul lui Jack în spatele mașinii, Iosif se întoarse cu fața spre el. Zâmbetul îi dispăruse de pe chip.

— Jack, mi-a părut așa de rău când am auzit de părinții tai.

Jack îi anunțase lui Iosif vestea proastă când îi confirmase în scris venirea la Moscova.

— Tata nu putea trăi fără ea, știi. Îl înțeleg. M-am simțit și eu așa când...

Se opri. Se hotărâse să nu mai vorbească de trecut. Iosif îl luă de braț.

— Îmi pare foarte rău, Jack. Prea multă tragedie pentru tine.

Se urcară tăcuți în mașină.

Intrară în oraș dinspre nord-vest, pe autostrada St. Petersburg, fostă, până nu de mult, autostrada Leningrad. Iosif se dovedea cel mai prost șofer cu care fusese Jack vreodată în mașină. Se simțea ușurat că viteza maximă a autovehiculului părea a nu depăși șaiszeci de kilometri la oră. Pretutindeni, numele străzilor și clădirilor se schimbaseră.

— Nimeni nu se mai descurcă acum, Jack. Strada Gorki este Tverskaia, Cikalova a devenit Zemleanoi, bulevardul Marx este strada Makhovaia. Schimbam numele, însă străzile sunt la fel.

Trecură de cei trei „arici”, bariere antitanc de culoarea ruginii, care marcau limita atinsă de ofensiva germană în Cel de-al Doilea Război Mondial. Traficul era foarte slab. O parte dintre proprietarii moscoviți de mașini se apucaseră deja să-și pună micile comori la adăpost de iarnă. Alții nu-și puteau permite să meargă cu mașina. Benzina costa enorm.

— Cum ai reușit să cumperi o mașină, Iosif? Credeam că așa ceva e o comoara aici.

— Așa e. Însă e mai folositoare decât o comoară. Sunt foarte norocos, pentru că un prieten a fost forțat să o vândă. Vărul meu Yitzhak, care e acum în Israel, îmi trimite bani ca s-o cumpăr. E pentru Sima, ca s-o scot din Moscova, din poluarea asta atât de rea. Le duc pe ea și pe Leah la țară. Poate că într-o zi o să avem și o casuță. Asfaltul era acoperit cu un strat subțire de zăpadă înghețată, care licărea în lumina puternică a soarelui. Traversară fluviul. Pe ambele părți, clădiri sobre, în stil neoclasic se aliniau de-a lungul drumului. Nu mai durează mult până la venirea adevăratei zăpezi, rosti Iosif. Se spune că va fi o iarnă grea. Bineînțeles, în fiecare an e la fel, dar...

Se opri, privind stingherit la prietenul lui, cu un zâmbet abia schițat pe buze.

— Dar...?

Iosif oftă.

— Anul ăsta va fi mai greu decât de obicei. Nu mă refer atât la vreme. Nu e suficientă hrană pentru atât de mulți oameni. Nimeni nu-și poate permite ceea ce se găsește. Combustibilul pentru încălzit e tot mai rar. Oamenii care vor cheltui pe mâncare, ca să nu moară de foame, vor îngheța de frig. Mulți vor muri în Rusia iarna aceasta.

După ce o serie de gropi în asfalt îi zgudui zdravăn, o cotiră la stânga în dreptul clădirii de sticlă și beton a Institutului Hidroproiect. Un Zaporojeț mic și roșu îi depăși pe interior și se înfipse în fața lor.

— Tinerii, murmură Iosif. Riscă mereu.

Jack încuviință. Și-ar fi dorit să se afle în acel Zaporojeț.

Acum, orașul îi înconjura. Clădiri înalte și cenușii, cu ferestre nespălate, troleibuze cărând pasageri tăcuți, cu fețe pământii, în susul și în josul străzilor aproape pustii, o mână de vânzători la tejghele încercând să-și croiască o existență în cadrul economiei de piață a noii Rusii.

— De ce m-ai chemat aici, Iosif?

— Trebuie să existe un motiv? Nu crezi că e suficient să vezi un vechi prieten?

— În scrisoarea ta ai spus că era urgent. Nu m-ai chemat aici ca să vorbim de vremurile de odinioară.

Iosif schimbă viteza cu stângăcie și încercă să depășească un autobuz. Nu se putea pune însă cu celălalt șofer. Fu nevoit să rămână în spatele lui.

— Am motivul meu, Jack. Dar, te rog, prefer să nu discutăm despre asta acum. Ești obosit, ar trebui să te odihnești. Leah a gătit un fel de mâncare în onoarea ta. Sima crede că-și va întâlni unchiul de multă vreme pierdut. E foarte emoționată de întâlnirea cu tine.

Făcu o pauză. Zăpada lucea în stânga și în dreapta. Orașul îi înghițise complet

— E ceva important, nu-i așa?

Iosif privi în jur. Și el era cam pământiu la față.

— Da Foarte important.

Familia Șaranskii locuia în Stavokokiuskenii Pereulek, o alee din cartierul Noul Arbat, la capătul a ceea ce fusese bulevardul Kalinin și care se numea acum strada Arbat. Se aflau la câteva sute de metri depărtare de podul Kalinin, care conducea, peste fluviu, spre masiva clădire a hotelului Ucraina. Jack îi vizitase la această adresă și înainte, însă pe vremuri cetățenilor sovietici le era interzis să ofere găzduire străinilor. Apartamentul lor, cu patru camere, se situa într-un bloc întunecos, amplasat în jurul unei curți interioare. Construit în timpul erei Hrușciov, la începutul anilor '60, imobilul părea a avea mai mult de treizeci de ani vechime. Nici o rază de soare nu ajungea până în curtea interioară. Vara era dezolant, iarna era o închisoare. Când Iosif își conduse prietenul înăuntru, afară începea să se întunece.

— Vezi, Jack? Iosif dădu din mână, arătând spre fața scorjită și scările întunecoase ce miroseau urât. Acum suntem oameni liberi. Casele noastre sunt castelele noastre.

Intrarea în apartament semăna cu intrarea în altă lume. Camerele mici erau călduroase și blând iluminate. Flăcările lumânărilor se reflectau pe obiectele din sticlă și pe pântecul lustruit al unui samovar. Toate colțurile erau supraîncărcate cu cărți și hârtii. Nu ca în casa Moirei, unde totul era plin de viermi și pânze de păianjeni. Aici, cărțile erau șterse de praf și gata de a fi citite.

Leah făcu un pas în față. Se auzi un zgomot scurt, ca pentru a o anunța. Ochii ei străluceau. Zâmbi cu timiditate. *Ce încântătoare e,* gândi Jack. Avea un păr lung, negru, lăsat liber, piele albă, și un mijloc

subțire. În jurul gâtului purta o eșarfă de mătase, cu un desen al Arborelui Vieții, pe care Jack o cumpăraseră pentru ea de la Liberty's.

Nici n-avură bine timp să se salute, când atenția îi fu atrasă de o mișcare în spatele lui Leah. Zgâindu-se din spatele mamei, se afla cel mai frumos copil pe care-l văzuse Jack vreodată.

— Bună ziua, Serafima Iosifovna, rosti el, în cea mai bună rusă a lui.

Fata nu reacționa, nu chicoti și nu se strâmbă, ci îl fixă cu ochii ei negri imenși, ca și cum ar fi luat o decizie în privința lui. Sima era unul dintre acei copii care refuzau să fie drăguți pentru distracția adulților care intrau și ieșeau din viața lor. La șase ani, ea era deja o persoană stăpână pe sine. Judeca adulții nu după cantitatea de ciocolată pe care ea credea că se găsește ascunsă în buzunarele lor, ci după ceea ce răzbătea la suprafața din sufletele lor. Ochii ei erau extrem de serioși. Fata nu zâmbea gratuit. Dar, când o făcea, nimeni nu uita.

Jack primi un zâmbet. Îl luă pe nepregătite. În inocența ei, Sima deschidea răni profunde. Jack îi întoarse zâmbetul, temându-se tot timpul să nu izbucnească în lacrimi. Își dădu seama că Leah observase.

— Sunt încântată să te cunosc, unchiule Jack, rosti Sima în engleză. Ești foarte binevenit.

Cuvintele sparseră și ultima pojghiță de gheața. Jack fu condus la o masă întinsă pentru cină. Pe o față de masă albă, o mulțime de farfurii și castroane luceau în lumina lumânărilor. Iosif și Leah împrumutaseră veselă de la prieteni, ca totul să fie cum se cuvine. Tacâmurile datau dinainte de revoluție, fiind proprietatea unui coleg, om de știință, care-și putea permite să cumpere antichități.

Mâncarea era delicioasă. În cursul mesei, Jack își dădu seama că acea masă trebuia să fi costat cel puțin salariile lor pe o săptămână. Cei cu studii academice fuseseră prețuiți de statul sovietic, dar nu într-atât încât să fie și bine plătiți. Acum nu existau bani pentru plata nimănui. Un prieten rus din Ierusalim îi spusese că un om cu pregătirea lui Iosif câștiga în jur de douăzeci de mii de ruble pe lună. Părea mult, însă un băiat care vindea ziare pe strada putea scoate o mie pe zi. Jack bănuia că Leah își petrecuse o săptămână sau mai mult cumpărând alimentele pentru această cină și obținând ce putuse de pe piața neagră.

După masă, se așezară confortabil în fotolii, la cafea și votcă, servită din mici pahare aburite. Cafeaua fusese adusă de Jack. Dintr-

una din valize, Jack scoase alte cadouri. Pentru Leah, ciorapi, o eșarfa și un pandantiv încrustat cu numele ei în litere ebraice; pentru Sima, un pandantiv similar, împreună cu o cutie enormă de acuarele, și un teanc gros de hârtie de desen; iar pentru Iosif, programe de computer și o nouă ediție a colecției de poeme a lui Bialik. După ce primi mulțumiri pentru toate acestea, Jack scoase o altă cutie din valiză.

— Asta, rosti el, dându-i cutia lui Iosif, e pentru voi toți.

Iosif desfăcu cutia și scoase la iveală un videorecorder din ultima generație.

— Jack, nu trebuia. Atâția bani...

— Presupun că acum puteți obține astfel de lucruri fără mari probleme în Moscova?

— Bineînțeles că nu, dar...

— Uite, asta face parte tot din cadou. O să încerc să-ți trimit mai multe când o să pot.

Îi dădu lui Leah o casetă video cu înregistrarea capodoperei lui Parajanov *Nran Gouyne* sau *Culoarea rodiilor*.

— Cum...? Leah îl privi uluită. Cum de ți-ai amintit?

Cu ocazia precedentei lui vizite, ea îi povestise că văzuse filmul o singură dată, la Cinematograful Oktiabr și regretase că nu-l mai putuse vedea.

— Acum, te poți uita la el cât de des vrei, rosti Jack.

— Tu l-ai văzut?

Jack clătină din cap.

— Atunci, ne uităm la el în seara asta, dacă nu ești prea obosit.

Iosif o întrerupse

— I-am spus lui Jack că trebuie să se odihnească. Avem lucruri importante de făcut mâine.

— E-n regulă, rosti Jack. Mi-ar face plăcere să urmăresc filmul.

Dar el nu dorea să vadă filmul, ci mai ales fețele gazdelor, când atașară noul aparat vechiului lor televizor Padoga, nervoși că nu vor reuși nimic. Jack avusese un prieten în Dublin, mai degrabă o cunoștință, un bogătaș care își cumpăra câte un televizor și un video noi în fiecare an, doar ca să fie sigur că dispunea de ultimul model și ultimele facilități, butoane pe care nu le folosea niciodată, de fapt, și nici n-avea nevoie să le folosească. Aici, oamenii erau încă privați de necesități de bază, și un aparat video era un lux aproape de neimaginat.

Într-o singură zi, Jack traversase nu numai o distanță apreciabilă în spațiu, ci făcuse un salt înapoi în timp.

Filmul se baza pe viața lui Sayat Nova, poet și călugăr armean din secolul al optsprezecelea. Nu exista nici un dialog, doar citate din poemele și muzica lui. Cuvintele erau în armeană. Nici unul dintre ei nu le înțelegea, însă citeau subtitrarea făcută în engleză. De altfel, vorbele nu contau.

Scenele erau concepute nu ca scenariul unei povești, ci ca niște miniaturi pictate, care prind viață. Apa, sângele și sucul rodiilor umpleau cadru după cadru, ca un liant al vieții poetului. Un bărbat turna cenușă pe îmbrăcămintă. Cochilia unei scoici se odihnea pe sânul unei femei. Un cal necheza.

Era cel mai frumos film pe care Jack îl văzuse vreodată. Timp de mai bine de o oră, stătura împreună în camera micuță, cu pereții goi, transportați într-un târâm magic.

Jack adormi înainte de sfârșitul filmului. În acea noapte, n-avu nici un vis.

CAPITOLUL ȘAISPREZECE

Se trezi devreme în dimineața următoare, în dormitorul lui Iosif și Leah. Ei îi cedaseră patul și se descurcaseră cu niște saltele subțiri așezate direct pe podeaua sufrageriei. Prin fereastra dormitorului pătrundea o lumina săracăcioasă. Jack auzea prin pereții subțiri sunet de voci, o toaletă la etajul superior, un radio cântând muzică pop rusească. Pe jumătate treaz, se îmbracă și își croi drum către baia mică.

Când apăru în camera de zi, bărbierit și pieptănat, gazdele lui luau micul dejun. La măsuta care-i servea lui Iosif drept birou, Sima, care mâncase deja, era ocupată cu pictatul. Zâmbi la apariția lui Jack. Părul îi fusese pieptănat în coadă de cal.

— Îți mulțumesc, rosti Leah. Filmul e splendid. Acum, când îmi vor veni prietenii în vizita, nu va mai trebui să le explic cum este. Îl vor vedea singuri.

— Tu asigură-te că fata ta nu-ți aduce vreo țestoasă ninja acasă.

Leah clătină uimită din cap.

— Țestoasă? Îmi pare rău, eu...

— N-are importanță. Mai bine să nu afli niciodată.

În timpul mesei, Iosif păru preocupat de ceva. Leah aruncă priviri îngrijorate în direcția lui de mai multe ori. Iosif dădu un telefon și vorbi repede în rusă. Jack nu-l putu urmări.

— Am aranjat o întâlnire la Biblioteca de Stat, rosti el, lăsând jos receptorul. Îți amintești de ea ca Biblioteca Lenin. Ne așteaptă la ora zece. Nu-i nevoie să ne grăbim; nu e departe.

Micul dejun consta în *blinciki*, clătite cu brânză, și ceai dulce și negru din samovar. Jack preferă frișca pentru ceaiul lui. Gustul îi era familiar din Israel, însă era mai bun calitativ. Sau poate că era doar plăcerea de a lua micul dejun în compania cuiva apropiat. În ciuda fericirii lui de a fi alături de vechi prieteni, uneori simțea cum îl inundă tristețea.

Înainte de a pleca la școală, Sima îi dădu lui pictura la care lucrase. Hârtia era încă udă.

— Țasta ești tu, rosti ea în engleza ei șovăitoare, iar aici e mami, tati și Sima. Așa îți vei aminti de noi și vei reveni.

Ochii ei îi aminteau de cei ai lui Siobhan. Cenușii, serioși, plini de viață. Se aplecă și o sărută. Leah urmări tăcută scena.

— *Otvezitie menia, pajalista, v zoosad?*

Jack căută din priviri ajutorul lui Leah.

— Întreba dacă vrei s-o duci la grădina zoologică. Trebuie să-i spui că ești mult prea ocupat.

— Bineînțeles că nu. Spune-i că va fi o onoare pentru mine.

Leah zâmbi și traduse. Sima bătu din palme, își luă ghiozdanul și fugi la ușă. Leah o urmă, spunându-i să nu alerge.

Jack le urmări plecând. Avea sentimentul că se îndrăgostise de Sima.

Biblioteca de Stat era situată în celălalt capăt al străzii Arbat, în cinci enorme clădiri cenușii. De sub acoperișul înalt, siluete de piatră priveau în jos la oamenii care treceau dedesubt. Pe un teren mai ridicat, în spatele clădirilor principale, se înălța anexa, o clădire neoclasică cunoscută sub numele de Casa Pașkov, și încorporată în ceea ce, în 1940, se numea Biblioteca Lenin. Iosif intră pe intrarea principală. La poartă, un portar încruntat îi informă că biblioteca este închisă, clătinând din cap și murmurând:

— Sanitarny den.

— Ce s-a întâmplat? se interesă Jack.

— Spune că e zi de curățenie. Biblioteca se închide o dată pe lună pentru curățenie. În realitate, e un pretext pentru obținerea unei zile libere. Și o șansă de a economisi căldură și lumină. Acestea au fost reduse mereu.

Iosif se întoarse către portar și i se adresă cu asprime. Omul păru gata să izbucnească, apoi, gândindu-se mai bine, se duse iute la un telefon aflat în holul din spatele lui.

Câteva minute mai târziu se ivi un bărbat îmbrăcat în costum.

— Iosif! Îmi cer scuze că ai fost lăsat să aștepți. La naiba cu zilele astea de curățenie. Și așa irosim destul timp. Se opri și-l privi pe Jack. Dumnealui trebuie să fie doctorul Gould, continuă el, schimbând-o pe engleză.

Întinse mâna. Pe un deget avea o mică verighetă de argint. Probabil că era însurat. Jack îi strânse mâna. Iosif făcu prezentările.

— Jack, el e Iuri Volnukhin. Iuri este noul director, numit după puciul din 1991. Vorbește engleza foarte bine.

Volnukhin purta papion la costum, într-o încercare inconștientă de a imita, probabil, un profesor din campusurile americane. Semăna cu Prin al lui Nabokov sau Kinbote în mediul lor nativ. Ar fi trebuit să aibă o pipă ascunsă într-un buzunar interior.

— Îmi pare bine să vă cunosc, domnule Volnukhin.

— Doctor Volnukhin, Jack. Iuri are doctoratul în arhivistică. Este eminent în domeniu.

— Doctore Volnukhin.

— Încântat să vă cunosc, doctore Gould. Prietenul meu Iosif mi-a vorbit multe despre dumneavoastră.

— Sper că nu prea multe.

Volnukhin zâmbi. Jack observă că pantofii lui fuseseră proaspăt vopsiți cu cerneală neagră, care nu prea reușea să țină locul cremei de ghete.

— Ba da, totul. Noi, rușii, nu mai păstrăm nici o rezervă acum, să știți. Urmărim doar adevărul. Nu-i așa, Iosif? Iosif se strâmbă, dar nu spuse nimic. În fine, continuă Volnukhin, presupun că Iosif v-a pus la curent cu ceea ce vrem să facem.

Jack clătină din cap.

— Dimpotrivă, nu mi-a spus nimic.

Bibliotecarul privi iute spre Iosif.

— Ei bine, dacă mă gândesc un pic, merge și așa. În această chestiune e nevoie de o anumită doză de... să nu-i spunem secretomanie, căci asta nu mai e un cuvânt decent aici, ci mai degrabă de discreție. Ați fost cerut aici la recomandarea doctorului Șaranskii. El m-a asigurat că sunteți o persoană pe care se poate pune bază.

— În fine, nu știu ce înseamnă toate astea, dar... Jack ezită. Sunt convins că se poate avea încredere în mine pentru păstrarea unei confidențe, dacă asta e ceea ce vă interesează.

— Nu, nu, n-am nici un dubiu în privința asta.

Holul era friguros. Undeva, departe, o ușă se închise, trimițând ecouri până la ei. În fața lor, o scară lată, de marmură, urca la etaj către sălile principale de lectură. Jumătate din becuri fuseseră scoase, aruncând interiorul clădirii într-o stare de permanent crepuscul. O

femeie de serviciu trăgea de un teu pe podeaua de marmură, lăsând în urmă o dâră de apă murdară.

— Ce-ar fi să mă urmați, doctore Gould? Așa voi putea să vă arăt totul. Economisim timpul cu explicațiile. Seifurile de depozitare sunt jos. O scară de metal îi conduse, două etaje mai jos, într-o pivniță. Volnukhin o luă înainte, prin coridoare joase, ale căror tavane erau înțesate de țevi groase. Urmați-mă îndeaproape, vă rog, doctore Gould. Unele pasaje sunt nesigure, în 1985, când a fost inaugurată stația de metrou Borovitskaia, nu s-au luat toate măsurile de precauție și anumite părți ale acestei clădiri au fost șubrežite. Am pierdut peste 40.000 de cărți. În unele camere, zidăria încă mai crapă din când în când. Poate fi extrem de periculos. Dar nu avem bani să reparăm stricăciunile.

Ajunseră, în sfârșit, la o ușă grea de metal. Volnukhin scoase o cheie din buzunar și o introduse în broască. Ușa se deschise șovăielnic, și Volnukhin o împinse cu mâna.

— Până acum câțiva ani, zise directorul, această încăpere și cele aflate dincolo de ea făceau parte din *Spetskhran*, depozitul special. Acces aici aveau doar câteva persoane, aflate pe o listă foarte selectă. Apăsă pe un comutator și deasupra capului lor se aprinseră mai multe lămpi fluorescente. Chiar și acum, continuă el, intrarea nu e permisă oricui. Camera era mare, plină de dulapuri metalice și rafturi. Aici, temperatura era mai blândă decât în încăperile reci de sus. Vă rog, doctore Gould, luați loc. Putem să ne simțim confortabil. Vreți un ceai sau o cafea? Jack clătină din cap. Voia să afle despre ce era vorba. Volnukhin îl cercetă cu privirea, apoi se așeză în fața lui. Foarte bine, rosti el. Atunci, dați-mi voie să încep. Ce vedeți aici e marfă furată. Jafuri din bibliotecile Europei Estice și Germaniei, comori din Italia. La sfârșitul a ceea ce noi numeam Marele Război Patriotic, armatele rusești au cucerit vaste teritorii de la Cel de-al Treilea Reich. În cursul ocupației inițiale, înainte ca lucrurile să se mai așeze la locul lor, o mare cantitate de comori artistice și de altă natură ne-a căzut în mâini și a fost, întâmplător, transportată în Uniunea Sovietică.

Armatele noastre victorioase nu erau, cum sunt convins că înțelegeți asta, motivate de ceva atât de banal ca dorința de a fura sau cupiditatea. Ele au mărșăluit prin Europa, ca să aducă libertate și pace popoarelor mult prea greu încercate, așa cum bine se știe. Când

conducătorii noștri au descoperit atâtea opere superbe, însușite pe nedrept de statul fascist, și-au dorit, firește, să le vadă înapoiate adevăraților proprietari.

Astfel, au fost formate convoaie, și prada fasciștilor a fost adusă în siguranța aici, în Maica Rusie. Pânze de Rubens și Rembrandt, furate de la olandezi, tablouri de Leonardo și Caravaggio din Italia, întregi galerii cu opere ale măștrilor francezi. Noi am eliberat colecțiile private ale lui Hitler și Goebbels. Ele sunt și acum în Moscova. Comoara lui Priam, pe care Schliemann a adus-o în Berlin din Troia, e și ea aici. Nu v-ar veni să credeți câte comori au fost aduse aici ca să fie ascunse.

Și cărți. Mii de cărți. Din Dresda, Leipzig, Berlin, Magdeburg – toate marile biblioteci ale Reich-ului. Manuscrise, incunabule, litografii, cărți și documente de toate felurile. Majoritatea materialelor scrise de mână sau tipărite au sfârșit chiar aici. După ce le-am eliberat din mâinile fasciștilor, ne-am asigurat să fie bine protejate, încuindu-le în aceste încăperi.

Jack îl privi meditativ pe Volnukhin.

— Pot? întrebă el.

— Da, bineînțeles. Pofțiți.

Jack se duse la un raft, plin cu volume de mari dimensiuni, legate în piele. Scoase un tom mare și greu și îl deschise. Pe pagina de titlu era scris *Libro d'Oro*, de Aldus Manutius, tipărită la Veneția în 1497.

— Țsta e singurul volum al lui Manuzio care mai există, rosti Volnukhin. E neprețuit.

Dintr-un raft învecinat, Jack extrase un mic volum învelit în piele de vițel.

— Ce e aceea? întrebă Volnukhin.

— E scris de cineva pe nume Postellus. Titlul e în latină. *De orbis terrae concordia libri quatuor, multijuga eruditione ac pietate referti...*

— Da, da, un volum foarte rar. Guillaume Postel și-a tipărit această ediție la prietenul lui Oporinus din Basel, după ce teologii de la Sorbona i-au refuzat cererea de a publica. Era una dintre primele cărți care făceau apel la o religie universală și la un stat universal. La mijlocul secolului al șaisprezecelea.

Jack puse cartea la loc.

— Aveți multe cunoștințe, domnule doctor Volnukhin. Nu înțeleg de ce m-ați vrut aici. Acestea sunt cărți fascinante, însă incunabulele și edițiile rare nu intră în domeniul meu de activitate.

— Sunt conștient de asta. Vă rog veniți și luați loc. Jack se așează la loc. De ce îl pusese Iosif să facă atâta amar de drum ca să se uite la cărți ale căror titluri și autori Volnukhin le cunoștea pe dinafară? Doctore Gould, ne confruntăm cu anumite probleme cu privire la aceste... să le spunem comori dobândite pe căi ocolite, ele fac parte din moștenirea noastră stalinistă, de care, după cum știți, am vrea să ne debarasăm. Cărțile nu ne aparțin, după cum nu ne aparțin nici tablourile semnate de Goya sau de Rafael. Ele sunt proprietate furată. Problema noastră e următoarea: în multe cazuri nu cunoaștem proveniența lor. Nu există nici un înscris asupra localizării lor originale și nici asupra bibliotecilor în care au fost găsite. Acest fapt ne dă mare bătaie de cap. Vrem să le restituim, dar avem suficient de multe scrupule ca să le dăm înapoi numai proprietarilor legitimi. Deja s-au născut discuții asupra unora dintre tablouri și sculpturi.

— Ce sperați să obțineți din înapoierea lor?

Volnukhin îl privi, ca și cum Jack ar fi spus o obscenitate.

— Să obținem? Nu înțeleg.

— Cu siguranță că doriți o recompensă. Chiar și numai pentru necazurile pe care vi le asumați. Găsitul unei proprietăți, fie ea și furată, poate spera la o recompensă.

— Nu dorim decât bunăvoință. Momentan, aceasta-i la fel de importantă pentru noi ca și banii.

— Foarte bine. Înțeleg. Dar încă nu pricep de ce m-ați adus aici. Volnukhin se uită la Iosif.

— Doctore Șaranskii, poate că ar fi mai bine să explici dumneata.

CAPITOLUL ȘAPTESPREZECE

Iosif se agită stânjenit în fotoliul lui.

— Da, bineînțeles. O să încerc s-o fac cât mai bine. Tuși ușor, pereții plini de cărți absorbau imediat zgomotele. Există, începu el, anumite categorii de materiale pe care le putem atribui unei surse originale, dar care constituie încă o problemă pentru noi. Mă refer la o mare colecție de cărți și documente luate de la Biblioteca Reichsinstitut-ului pentru Istoria Noii Germanii. Ți-e familiar acest nume? Jack clătină din cap încet. Ei bine, acum e o organizație uitată, continuă Iosif. Merită să fie uitată. A fost înființată de naziști în anii '30. Printre subiectele interesante pentru ei e chestiunea evreilor și a istoriei evreiești. Asta e important, în vederea înțelegerii rasiale. Directorul de cercetări în problema evreiască era un bărbat pe nume Wilhelm Grau. El avea un asistent pe nume Karl Georg Kuhn. O vreme, ei lucrează cu von Mildenstein de la departamentul afacerilor evreiești al SD-ului, Sicherheitsdienst. Ai habar de el? Jack clătină din nou din cap. În fine, e mai bine cunoscut de la procesul lui Eichmann. Ulterior, lucrează cu Organizația Todt, așa că el nu ne preocupă prea mult. Mai interesant e asistentul lui, Eichmann, care crede că a devenit mare expert în evrei.

În timpul războiului, multe organizații se iau la întrecere să construiască biblioteci și muzee antievreiești. E un fel de nebunie, ca tot ce se întâmplă atunci. Peste tot se găsesc oameni care spun că-i cercetează pe evrei. Bineînțeles, scopul acestei așa-zise cercetări nu era academic; nu era o astfel de muncă, Jack, așa cum tu și cu mine suntem obișnuiți să facem. Oamenii ăștia voiau să descopere ceea ce ei numeau dovezi pentru teoriile lor rasiste. Care e cuvântul englezesc pentru o astfel de dovadă?

— Bunkum, răspunse Jack. Se uitară amândoi prostiți la el. Sau nonsensuri, continuă el. Sunt cuvinte pe care ar trebui să le știți.

Iosif zâmbi. Avea impresia că știa la ce se referea Jack. În ultimii șaptezeci de ani, limba rusă inventase mai multe cuvinte pentru bunkum decât engleza.

— Așadar, reluă Iosif, în căutarea acestui bunkum, ei au realizat o imensă bibliotecă iudaică, precum și colecții de obiecte religioase. Suluri din Tora, *tefillin*, menorah-uri Chanuka, platouri pentru *seder*, haine Challah. Este... făcu o pauză, căutând cuvântul corect, este o ironie că, după ce au exterminat majoritatea evreilor din Europa, naziștilor li se datorează supraviețuirea unei părți atât de mari din moștenirea noastră. Se opri, dându-și seama că folosisese cuvântul „noastră”. Cu câțiva ani înainte, folosirea unui astfel de cuvânt ar fi fost nerecomandată. Dar acum? Iosif nu era sigur ce să creadă. O mare parte a acestui material a fost confiscată din Europa de Est, majoritatea în zona numită *General gouvernement* a Poloniei ocupate. De asemenea, în Reichsgau Wartheland, în *Regierungsbezirke*. O parte au confiscat-o din bibliotecile rabine din Vilna, în Lituania. De asemenea, de la Yidisher Visenschaftlikher Institut, un centru foarte important de cercetări evreiești din Vilna. Ei au făcut raiduri prin sinagogi și seminarii teologice, prin școlile Tarbut și Yavneh, prin casele rabinilor și *tzaddik*-ilor, prin cluburile evreiești și bibliotecile religioase. Uneori, prin aceste locuri se găsesc documente mult mai incomode decât cele depozitate în *genizas*.

Observând expresia de neînțelegere de pe chipul lui Volnukhin, Jack explică:

— *Genizas* erau magazii unde se păstrau documentele ieșite din uz. Uneori, chiar și cărți scoase din circulație. Dacă nu mai exista spațiu în dulapuri, hârtiile erau îngropate în cimitir. Nu puteau fi distruse, deoarece conțineau numele Domnului.

Iosif continuă.

— Așadar, ei trimit majoritatea acestei prăzi înapoi în Germania, ca s-o păstreze în biblioteca centrală a Institutului sau în biblioteci antievreiești de provincie. Foarte puține astfel de documente sunt citite. Pentru ei, aceste cărți și manuscrise nu sunt decât niște curiozități, produsul bizar al *Untermenschen* evrei. Numai că, Jack prietene, aceste produse nu erau deloc bizare. Și nici bunkum-uri. Multe dintre ele erau manuscrise de maximă importanță. Iar acum ele sunt aici.

— Manuscrise? Manuscrise evreiești?

— Nu în sensul la care cred că te referi, Jack. Bineînțeles, există și exemplare din textele sacre standard. *Tore*, *megillot*, *midrashim*,

diferite ediții ale Talmudului, o mulțime de cărți *siddurs* și *machzor*. Există și exemplare importante din *Pirke de Rabbi Eliezer* și *Yalkut Shimeon*. Majoritatea acestora datează din Evul Mediu și de mai târziu. Mai sunt și altele, într-o stare nu prea bună. Le păstrăm pentru că fuseseră date de către tații lor. Îți voi arăta în curând. Le vei vedea tu însuși. Iosif inspiră adânc. Ajunsese la partea grea sau cât de aproape își permitea să fie în prezența lui Volnukhin. Jack, sunt texte aici pe care nici un cărturar instruit nu le-a citit vreodată. Nu pot fi sigur, n-am avut timp să cercetez nici măcar o fracțiune din ele, așa cum ar fi trebuit; cred însă că avem aici papirusuri care datează din primul secol creștin și chiar dinainte. Aici, sunt exemplare din texte care au fost descoperite doar în Qumran. De asemenea, există multe datând dintr-o perioadă similară și care nu sunt cunoscute de altundeva.

— Asta-i o aberație, izbucni Jack. Cum puteau astfel de descoperiri arheologice să ajungă în Lituania sau Polonia? Tot ce are o asemenea vechime a fost găsit numai în Egipt sau Israel.

Iosif clătină din cap.

— Nu-ți folosești imaginația, Jack prietene. Aceste documente n-au ajuns în astfel de locuri ca descoperiri arheologice. Bineînțeles, ai dreptate, ele provin inițial din Israel. Sau aparțin evreilor din Alexandria sau Bagdad. Cine știe? Însă treptat, ele au ajuns prin intermediul diasporei în locuri ca Vilna. Gândește-te. Evreii care ajung primii în Europa vin în Franța, Spania și Italia. Evreii spanioli sunt expulzați și devin sefarzi. Cei care rămân în nordul Franței și în Germania sunt așkenazi. În cazul multora dintre ei, strămoșii lor au plecat din locuri ca Bagdad sau Antiohia. Mulți ani mai târziu, ei încep să se mute spre est și curând se stabilesc în Polonia sau dincolo de ea. De asemenea, alții au luat-o pe valea Dunării. Aceștia vin din Bizanț.

Acum, Jack, e clar că oricare din acești așkenazi putea avea papirusuri ca acestea, texte pe care tații le-au lăsat fiilor lor, relicve prețioase ale Pământului Sfânt din care au fost alungați.

În încăpere se lăsă tăcerea. Jack începea să înțeleagă ce spusese prietenul lui. Dacă era adevărat, dacă aceste papirusuri erau, într-adevăr, atât de autentice cum pretindea Iosif că sunt, atunci se aflau în fața celei mai importante descoperiri după Manuscrisele de la Marea Moartă. Poate chiar mai importante. Simți că i se uscase gâtul.

— Eu... Se opri, apoi reluă. Iosif, ce vrei să fac eu? De ce mi-ai cerut să vin?

— Ți-am spus că manuscrisele astea sunt o problemă, Jack. Vezi tu, există deja tensiuni în privința altor cărți. Trebuie să fim foarte atenți cum și cui le dăm înapoi. Însă papyrusurile acestea intră într-o altă categorie. Ele nu sunt numai valoroase, pentru ele nu există preț. Trebuie să fim foarte prudenți, Jack. Comunitatea evreiască din Polonia a fost distrusă aproape în întregime. Care e cuvântul bun?

— Exterminată?

Iosif încuviință.

— Da, asta e cuvântul. Ca paraziții, nu? Ca atare, să aflăm cui aparțin aceste documente acum ar fi dificil, poate chiar imposibil. Proprietarii lor au murit la Treblinka și în alte locuri înfiorătoare. La fel și copiii proprietarilor. Deci, eu zic că e imposibil. Le-am putea oferi guvernului statului Israel, dar trebuie să știi că, pentru noi, a face așa ceva este încă o chestiune sensibilă. Și mai e o complicație. Dacă aceste manuscrise ar fi rămas în mâinile proprietarilor inițiali, acei nefericiți care au murit, știi bine că ar zăcea acum înmormântate în acele mici biblioteci, acele magazii geniza. E o mare ironie a istoriei că ele au ieșit la lumină din acea bezna. Iosif se uită la director, apoi iarăși la Jack. Doctorul Volnukhin crede că avem dreptul la un fel de compensație dacă le vom da cuiva. Nu pentru el însuși, știu asta, și te asigur și pe tine, Jack. Ai văzut ce probleme avem aici. Chiar și pentru plata luminii. În unele zile nu e lumină și nici căldură. Cercetătorii nu pot lucra fără aceste lucruri. Și e mare nevoie de cercetare. Chiar și o compensație mica ar fi de mare ajutor. Volnukhin nu zise nimic, însă dădu din cap, ca și cum s-ar fi simțit stingherit să admită că Iosif avea dreptate și că el era, într-un fel, un cerșetor pentru bunurile altora. Înțelegi ceva din tot ce-ți spun, Jack? Ce încerc din răspunderi să-ți spun? Avem nevoie de cineva care să fie intermediar pentru noi, cineva în care să avem încredere. Încredere absolută. E esențial. Trebuie făcut.

— Eu... nu știu ce să zic.

— Nu trebuie să zici. Trebuie numai să te uiți. Mai târziu, poți gândi așa zice. În primul rând însă trebuie să vezi.

În acest moment interveni Volnukhin.

— Doctore Gould, înțelegeți ce vă cerem să faceți? Aș vrea să examinați aceste papyrusuri cu cea mai mare atenție, împreună cu

doctorul Șaranskii. Puteți sta cât veți dori cu ele. Îmi dau seama că poate dura zile, chiar săptămâni, până vă faceți treaba cum se cuvine. Sunteți binevenit să veniți aici cât de des doriți. Asta, bineînțeles, dacă veți ține pentru dumneavoastră ce veți vedea. Doctorul Șaranskii îmi spune că sunteți o persoană de încredere, și eu îl cred.

Aș vrea să faceți o estimare aproximativă a pieții pentru aceste materiale și, de asemenea, dacă veți dori, să întocmiți o listă cu biblioteci și alte instituții pe care le considerați capabile de a avea fondurile necesare pentru achiziționarea lor sau care pot face rost de astfel de fonduri. Noi nu punem nici o condiție, cu excepția celeia că tot ce se vinde trebuie pus la dispoziția cercetătorilor, conform procedurii normale. Nu poate fi vorba de colecții ascunse. Nici de vânzări la colecționari privați.

După ce veți face asta, veți putea, dacă sunteți de acord, începe să testați piața în numele nostru. Nu e necesar să vă mai spun că veți fi bine recompensat pentru efortul dumneavoastră. Să înțeleg că nu aveți obiecții acum?

Jack se uită lung la Volnukhin, fără să zică nimic. Dacă n-ar fi fost Iosif la mijloc și nu l-ar fi adus el acolo, ar fi plecat imediat. Nu-i prea plăcea povestea în care încerca Volnukhin să-l bage. Dacă aceste papirusuri erau, fie și numai pe jumătate, atât de importante precum susținea Iosif, graba de a pune mâna pe ele putea duce la dispute pe scară internațională.

— Mă voi uita la ele, rosti el. Pe moment, pot să vă promit doar atât. Le voi studia și voi discuta cu colegul meu. Sunteți mulțumit?

— Bineînțeles. Nici nu mă pot aștepta la mai mult în această fază. Alte chestiuni le putem discuta și mai târziu. Să înțeleg că am cuvântul dumneavoastră că veți ține tot ce aflați numai pentru dumneavoastră?

— Mi l-am dat deja.

— Da, bineînțeles. Foarte bine, am să vă las, pe dumneavoastră și pe doctorul Șaranskii, cu comorile voastre. Voi fi în biroul meu, dacă aveți nevoie de ceva. Aici e un telefon. Biblioteca vă stă la dispoziție. Cu toate facilitățile ei. Orice ați avea nevoie, nu trebuie decât să cereți.

Își strânseseră mâinile ușor și Volnukhin ieși din încăpere. O vreme, nici unul din cei doi nu rosti nimic. În cele din urmă, Iosif sparse tăcerea.

— E un om bun, Jack. Un om onest. N-a aparținut niciodată nomenclaturii. Și-a petrecut doi ani în pușcărie pentru comportament antisovietic și alte șase luni în Belie Stolbi.

Jack nu auzise acest nume până atunci.

— Era o *psikhol'nița*. Care e echivalentul englez? Un spital psihiatric. I-au dat droguri.

— A avut o cădere psihică?

— Nu, m-ai înțeles greșit. A declarat că vrea să părăsească Uniunea Sovietică. Atunci, un doctor decide că el „a interpretat greșit realitatea înconjurătoare”. Într-un astfel de sistem, dacă te opui, nu poți fi decât criminal sau nebun.

— Rău sau țăcănit.

Iosef zâmbi de plasticitatea frazei.

— Da, rosti el. Dar, Iuri Volnukhin nu e nici una, nici alta. Îl cunosc de multă vreme.

— Acum îi miroase a bani, Iosif. Mulți bani.

Pe chipul lui Iosif apăru o grimasă de durere.

— Și asta e rău? E directorul uneia dintre cele mai mari biblioteci din lume, și totuși n-are nici un ban. Bugetul lui pe anul viitor a fost – care e cuvântul? – măcelărit. Ți-am spus: nu vrea bani pentru el. Ci pentru cercetare.

Jack încuviință din cap.

— Așa e, îmi cer scuze. Ai dreptate. El procedează cum trebuie. Ei bine, de unde începem?

CAPITOLUL OPTSPREZECE

Iosif îl conduse într-o cameră învecinată, luminată cu tuburi fluorescente de mică putere. Din mai multe măsuțe de lemn se crease una singură, mare. Pe ea erau așezate o mulțime de hârtii alandala, într-un rând, întinzându-se de la un capăt la altul al mesei. Suluri, codice, papirusuri și fragmente de pergamente se găseau unele lângă altele fără vreo ordine aparentă. Era o priveliște deloc îmbucurătoare pentru cineva care știa ce volum de muncă presupune organizarea, întreținerea și transcrierea tuturor acelor documente. Iar asta se întâmpla înainte de începerea editării traducerii și scrierii de comentarii savante.

— Nu regreti uneori că nu te-ai apucat de o meserie mai ușoară, Iosif? Ceva ca fizica nucleară?

— De multe ori, Jack. De multe ori. Vino, o să-ți arăt ceea ce am reușit să identific până acum.

Începură cu capătul cel mai apropiat al mesei. Iosif avea un carnețel în care nota amănunte asupra tuturor documentelor principale. Făcu pe ghidul pentru Jack, evidențiind unele texte și trecând peste altele în câteva cuvinte. Pe măsură ce înaintau de-a lungul mesei, Jack făcea tot mai puține remarci. Dimensiunile și calitatea aparentă a colecției îl reduceau la tăcere. Nu existau cuvinte adecvate pentru ce vedea și atingea. Știa, cu siguranța dată de experiență, că, dacă cercetătorii ar avea acces la aceste materiale, cercetarea biblică ar avansa în următorii zece ani cât ar fi putut avansat altfel, în cincizeci de ani sau mai puțin.

— E vorba de accesul la ele, nu-i așa? Asta te îngrijorează. Crezi că asta s-ar putea termina cu un fiasco gen Manuscrisele de la Marea Moartă, cu un mic grup de cercetători autonumindu-se protectori ai textelor, ținând totul pentru ei și dând drumul la informații când și cum consideră ei potrivit. De-asta te temi, nu-i așa?

Iosif încuviință.

— Da, Jack, ai dreptate. Asta-i o chestiune despre care trebuie să discutăm. Iosif ezită. Jack observă că nu era atât de cald cum crezuse

el la început. Undeva, apa picura. Dar nu de asta te-am adus aici, continuă Iosif. Nu din pricina asta sunt eu atât de îngrijorat.

— Nu înțeleg.

Ceva din comportamentul lui Iosif îl îngrijora pe Jack.

— E vorba de altceva, Jack; ceva despre care n-am vrut să vorbesc în fața lui Volnukhin. El nu știe, și cred că n-ar trebui să i se spună.

— Să i se spună? Despre ce?

— Ai văzut puțin din această colecție, Jack. Te asigur că toată e așa, toată de înaltă calitate, toată formată din antichități mărețe. Eu însumi sunt convins că toată e autentică. Chiar și fără obârșie, sunt convins. Cred că și tu ești convins.

Jack încuviință din cap.

— Da. Dacă astea sunt falsuri, atunci sunt remarcabil de bine executate.

— Nu sunt falsuri, Jack. Crede-mă. Există înscrisuri germane, *Aufzeichnungen*. Astea pe care le vezi. Date, locuri, foarte sistematic. Din nefericire, incomplete. Dar ele ne spun că aceste documente vin din locuri unde nimeni n-ar falsifica sau n-ar visa să falsifice. Astfel de oameni n-ar fi falsificat. Nu astfel de lucruri ca acestea. Ar fi fost pentru ei o blasfemie.

Iosif făcu o pauză.

— Ce e, Iosif?

Acesta se scutură, ca și cum ar fi vrut să scape de un gând rău.

— Nu contează, Jack. Nu contează. Există un sul pe care nu l-ai văzut. E aici. Pe o masă separată, lângă perete, fusese așezată o mică colecție de suluri pe un rând. Iosif se aplecă și extrase unul. Îl duse într-un spațiu liber și desfăcu grijuliu un capăt. Nu-i greu de citit, rosti el. Scrisul de mână e lizibil.

Jack aprinse o lampă deasupra sulului. Era scris pe pergament, cu un robust scris aramaic din – de când? – secolul întâi, în cerneală neagră, pătat și rupt pe alocuri, dar, altfel, lizibil, așa cum spusese și Iosif. Jack începu să citească.

*Nici mugetul apelor zgomotoase, nici arsura
focurilor strălucitoare nu mă va împiedica de la*

*Împăcarea cu Tine, O Doamne, nici Fiii Luminii
nu mă vor afla fără credință.*

- Îmi sună familiar, rosti Jack. Ca și cum aș fi citit înainte.
- Nu se poate, replică Iosif fără ezitare. Crede-mă, am căutat paralele. Referirea la Fiii Luminii, asta ți-e, poate, familiară.
- Qumran.
- Da, Qumran. Este mai mult decât atât. Mult mai mult.
- Vrei să spui că acesta este un manuscris Qumran? În fine, cel puțin, un text esenian.
- Citește. Nu pune atât de multe întrebări. Lasă întrebările pentru mai târziu.
- Jack citi.

*Sunt în mijlocul alor mei inamici, și totuși e
ca și cum eu sălășluiesc într-un oraș fortificat,
căci Tu, O Doamne, ești un zid în mine și o
fortăreață. Sunt venit în sălbăticie pentru a locui,
și totuși e ca și cum am o grădină cu ape
curgătoare pentru șederea mea, căci Tu, O
Doamne, ești un râu în mine și o plantație de
cedri, pini și chiparoși.*

- E o linie, apoi ceva care seamănă cu o scrisoare.

*Excelenței sale, Marelui Preot, Nasri, Stăpân
al Sanhedrinului, Joseph, fie ca Domnul să îl
îndrume și să îl facă să fie aproape de Lege.*

- Joseph? Nu bănuiesc...
- Joseph Caiaphas. A fost Mare Preot multă vreme, între anii 18 și 36.
- Ceea ce ne dă o perioadă de timp pentru această scrisoare.
- O să vezi.
- Jack îi prinse privirea lui Iosif. Ce era? Ce îl tulbura?

*Ce a zis profetul: preotul și profetul s-au
rătăcit din cauza băuturii tare.” Scrisoarea ta a*

ajuns la mine astăzi prin mâna vărului tău Simon, fratele soției mele, care e binevenit în casa mea. Un om virtuos care împărtășește această noapte cu Neabătutul de la Cale și mâine pleacă din nou către Ierusalim, în conformitate cu instrucțiunile procuratorului...

Jack ezită.

— Nu sunt sigur de nume. Să fie Valerius?

Iosif dădu din cap.

— Valerius Gratus.

— Știm datele lui?

— Din 16 e.n. până în 26, când Pontius Pilatus a fost numit în locul lui.

— Asta îngustează serios perioada. Iosif, dacă acesta e un text esenian, atunci e unic. Nici unul dintre materialele de la Qumran nu are vreo dată sau un nume.

— Așa e, Jack. Dar, după cum vezi, acesta nu e un document intern. Este o scrisoare adresată lui Joseph Caiaphas spre a-i fi dată prin intermediul vărului său Simon. Autorul vrea foarte mult să fie înțeles. E foarte important pentru el. O să înțelegi.

Jack continuă.

Ne-am rugat împreună peste o oră, cerând Domnului călăuzirea Sa în această afacere. Căci aceste zile sunt zile ale groazei, când se apropie venirea lui Mesia, în vreme ce Orașul Sfânt și oamenii din el au cumplită nevoie de înțelepciune și adevăr. Mulți se abat de la Lege, și e de temut că mâna Domnului se va așeza grea peste ei și că El îi va aduce la distrugere, așa cum El a prefăcut generațiile dinainte în praf. Fii fără teamă, vere Caiaphas, căci Domnul va fi cu tine, dacă vei merge pe calea Lui și vei onora împăcarea Lui, așa cum e onorată de Nozrim.

— Nozrim?

— Vrea să spună *Nozrim ha-Brit*, păstrătorii Legământului. Ar trebui să știi că acesta e un nume pentru esenieni. Așa cum era și Neabătutul de la Cale.

— Da. Da, bineînțeles.

În amabila ta scrisoare îmi ceri să-ți explic tot ce e potrivit să fie cunoscut despre mine. Cine mă consider eu a fi și cum am ajuns să fiu cunoscut aici ca învățătorul Dreptății.

Jack se opri din citit.

— Doamne, Iosif. Înțeleg de ce erai emoționat. Aceasta e de la Moreh ha-Zedek, liderul esenian în persoana. O scrisoare către Marele Preot din Ierusalim.

Iosif nu zise nimic. Jack avu impresia că prietenul lui e alb la față. Ce îl tulbura atât de tare în privința acestei scrisori? Era o descoperire extraordinară, probabil valorând cât tot restul colecției laolaltă, însă Iosif arata ca și cum ceva periculos s-ar fi urcat pe el și l-ar fi mușcat.

Despre familia mea ești bine informat. Îl știai pe unchiul meu, Judas, care a condus Kanna'im împotriva romanilor când eu eram încă un băiat.

— Se referă la Judas din Galilea?

— Cred că da. Țsta e numele atribuit urmașilor lui. Kanna'im.

— A condus o revoltă împotriva romanilor în cât?

— În anul 6 e.n..

— Și învățătorul Dreptății era nepotul lui?

— Așa se pare.

Iar vărul soției tale era tatăl meu rabinul, Joseph, fiul lui Jacob. Mama mea, a fost, de asemenea, înrudită cu tine prin căsătorie.

Jack își ridică privirea.

— E ciudat, nu-i așa? Eu...

Văzu chipul lui Iosif. Văzându-l, simți un sloi de gheață în inimă și fu cuprins de o frică subită, imposibilă.

- Nu, Iosif, doar nu crezi...?
— Citește, Jack. Asta-i tot. Vei vedea.

*Tu însuși ai trimis cadouri la nașterea mea, ca
felicitare, căci eram întâiul născut al tatălui meu și
deci prețios pentru el. Și chiar tu l-ai instruit să-mi
dea numele Yashu', în onoarea fratelui tău cu
același nume.*

Aproape că lăsă manuscrisul să-i cadă din mână. Părea atât de greu. Degetele îi amortiseră și nu mai simțea nimic.

— Yashu', șopti el. Iisus.

— E povestea vieții lui, Jack. Scrisă de el însuși. Am citit-o și știu că nu poate fi nici o îndoială. În mână ta, prietene, ții prima Evanghelie. Adevărata Evanghelie. Singura relatare adevărată a vieții lui Hristos. Scrisă cu propria lui mână.

CAPITOLUL NOUĂSPREZECE

Imediat după aceea, în lumina rece a zilei și cea și mai rece a gândirii, Jack își spuse că frisonul, ba chiar lovitura, primită de înțelegerea a ceea ce era în fapt acel manuscris, fusese nefirească, nedemnă de un cărturar, aproape ca o trădare. Dar tot el gândi: Ce naiba? De câte ori ții așa ceva în mână, câte vieți ar trebui să ai până să atingi din nou ceva asemănător? Înainte de a ajunge atât de aproape? Știa toate astea, dar mai știa, în timp ce lăsa sulul jos, că era înspăimântat. Pur și simplu. Habar n-avea de ce. Nu încă.

— Nu poate fi autentic, rosti el. Părea singurul răspuns onest. Altfel, Jack vedea în fața ochilor doar o coborâre, o pantă abruptă către superstiție și instinct, un ținut al miracolelor. Se simțea purtătorul de cuvânt al generațiilor de cercetători, un căutător ptolemeic în stele bătându-și joc de Copernic, un preot victorian luându-l la rost pe Darwin, un alienat din Leipzig luându-l în derâdere pe Hahnemann. Nu poate fi autentic. Scrie „fals” peste tot

Iosif clătină încet din capul lui mare de rus.

— Nu, prietene, nu e așa. Ai vrea să fie așa, dar te asigur că te înșeli. Doar nu crezi că ți-aș fi dat așa ceva fără să citesc, fără să verific? Am dedicat luni întregi acestei scrisori, am neglijat orice altceva. Nu era primul sul descoperit, fusese îngropat într-un munte de hârtii care păreau a fi socoteli contabile de sinagogă. Crezi că e o contrafacere? Cine ar fi atât de prost încât să-și pună falsul inteligent lucrat într-un astfel de loc? Într-o *geniza* din *shtetl*, în primul rând, unde să fie uitat? Apoi, poate că l-a pus într-o arhivă SS. Un loc foarte chibzuit. Sau, aici, în seifurile încuiate ale Bibliotecii Lenin, unde nu e admis nimeni.

Există încă peșteri în Qumran care n-au fost complet explorate. Peșteri unde au fost găsite suluri, dar care au fost neglijent explorate de către Bedouin. Sunt încă peșteri în deșerturile de lângă Ayn al-Ghuwair, unde există, de asemenea, morminte eseniene; ele sunt încă neexplorate. Sunt sigur că știi multe lucruri excelente, unde cineva ar crede că e bine să ascundă un fals. Jack nu răspunse. Iosif avea dreptate. De ce un asemenea chin ca să se creeze un astfel de document, după care să fie îngropat undeva, unde era foarte probabil

să rămână nedescoperit? L-am citit, continuă Iosif, până l-am știut pe dinafară. Am îndepărtat o foarte mică porțiune și l-am datat cu radiocarbon. I-au fost analizate fibrele, cerneala a fost supusă analizei spectrografice. Nu m-am jucat, Jack. Sulul e autentic. Materialul, cerneala, stilul scrisului. Mai presus de toate, sunt numeroase pasaje care corespund exact expresiilor din Manuscrisele de la Marea Moartă. Vocabularul e la fel. Autorul manuscrisului vorbește de „Cunoștințe”, „Credință”, „Gloria Celor Sfinți”, „Lorzii Răului”, „Fântâna Eternă”, „Secretele Eterne”, „Minunile Puternice”. Se insistă mult pe „Mințind” și „Servitorii întinericului”. Scribe de mai multe ori despre *hesed* și *zedek*, despre iubirea de Dumnezeu și iubirea aproapelui tău. Vei vedea când vei citi. Dar tu știi că astfel de fraze sunt tipice pentru ceea ce s-a descoperit la Qumran. Și mai știi că primele manuscrise de la Marea Moartă nu au fost găsite mai devreme de 1947. E o dată prea târzie pentru ca vreun falsificator din Polonia să știe de ele. Crede-mă, acest sul e adevăratul MacDuff ^[1].

Jack nu-l corectă. Abia începea să digere adevărul. Frisonul se transforma în tremurat.

— Nu-l pot citi acum, zise el. E prea mult dintr-o dată. Ce se mai spune în el?

— Își povestește viața. S-a născut în Galileea, în Capernaum, ca fiu al unui rabin. Familia lui e înrudită cu membrii de frunte ai preoțimii din Ierusalim. Asta ai citit. El se autoconsideră destinat să fie rabin, însă alege să se alăture Sectei Noului Legământ. În timp el devine conducătorul lor, împreună cu fratele lui, Iacov. Toate astea le poți citi, sunt multe detalii.

Scrisoarea însă nu ți-o pot descrie. Trebuie s-o citești tu însuși. E o pledoarie pentru reconciliere. Joseph Caiaphas, el e reprezentant al conducătorilor din Ierusalim, preoți ortodocși care au acceptat să fie conduși de Roma. Dar Iisus și urmașii lui, ei se opun unui astfel de compromis. În scrisoarea lui, el îi explică lui Caiaphas ce l-a condus la această atitudine. El e ceea ce astăzi am numi un evreu fundamentalist. Legea lui Moise, spune el, trebuie respectată în toate amănuntele. Cei care o încalcă și cei care pângăresc Templul Sfânt al Domnului trebuie dați afară din Israel sau lăsați pradă sabiei. Este o chemare la arme. Dacă preoțimea și esenienii își vor alătura forțele, spune el, nici măcar romanii nu vor fi în stare să-i învingă.

Jack ascultă în tăcere. Dacă scrisoarea era, într-adevăr, autentică – și Jack avea mare încredere în capacitatea de cercetare a lui Iosif – ea putea confirma teoriile multor istorici și explica multe lucruri care, altfel, erau inexplicabile în evanghelii. Cum putea altfel decât prin folosirea forței, blândul și bunul Iisus împreună cu o mână de ucenici, să intre în Templu, să-i dea afară pe cămătari (ale căror operațiuni financiare ajungeau la dimensiunile operațiunilor practicate de o bancă națională), să rămână în clădire mai multe zile, apoi să plece nevătămat? Templul fusese un vast complex, cu un personal de douăzeci de mii de oameni, protejat de propria gardă polițienească și de apropiata garnizoană romană din Ierusalim, numărând cinci sau șase sute de soldați. De ce avusese Iisus cel puțin un zelot – pe Simon – printre ucenicii lui apropiați; de ce le spusese acestora să-și vândă mantiile, ca să cumpere săbii, și a declarat că el venise nu ca să aducă pacea, ci războiul; de ce Petru și, după cum păreau să fi stat lucrurile, toți ceilalți discipoli se adunaseră înarmați în grădina Ghetsimani; și, mai presus de toate, de ce fusese Iisus condamnat la moarte, nu sub acuzația de blasfemie, ci pentru instigare împotriva puterii imperiale a Romei?

— Va naște o mulțime de necazuri când va fi publicat, rosti Jack.

— Asta e de la sine înțeles, prietene. Tocmai de aceea te-am adus aici.

— Nu înțeleg.

— Jack, această scrisoare nu trebuie să cadă pe mâini rele. Echipa responsabilă cu studiul manuscriselor de la Marea Moartă a fost constituită în majoritate din preoți catolici și laici. Alte institute sunt conduse de biserici creștine sau sunt înțesate de credincioși, unii catolici, alții protestanți. Astfel de oameni, citind o astfel de scrisoare, ar îngropa-o, ar distruge-o sau ar spune că nu a existat niciodată. Sunt sigur de asta.

— Da, înțeleg punctul tău de vedere. Vrei ca eu să asigur plasarea acestui manuscris în mâini sigure. În mâini de încredere, în acest caz, de ce nu îl ții aici?

— M-am gândit la asta, dar mă tem să procedez așa.

— Te temi?

Era pentru prima dată când între ei se menționase deschis existența fricii.

— Nu înțelegi, Jack. Tu nu trăiești astăzi în Rusia, nu vezi ce se întâmplă. Pe zi ce trece, puterea bisericilor crește din nou. În același ritm crește puterea celor care îi urăsc pe evrei. Cum îi numești tu?

— Antisemiți.

— Exact. Neofasciști. Pamiat și alte grupuri, ei au mulți membri, ei dispun de mult sprijin în popor. Ei dau vina pentru ce e rău, în mare parte, pe evrei. E ceea ce am văzut înainte în Germania sau în țările arabe. Mereu evreii, mereu conspirația, mereu acele minciuni stupide. Știai că lucrarea *Protocoalele înțelepților Sionului* a fost publicată mai întâi în Rusia? Ea a fost scrisă în Franța, dar și-a făcut prima apariție în St. Petersburg, într-un ziar antievreiesc numit *Znamia*. Aici se crede enorm în acest lucru, în această *jidmasonstvo*, această conspirație a evreilor și masonilor.

Așadar, trebuie să te gândești, trebuie să te întrebi, ce se va întâmpla dacă o astfel de scrisoare e publicată și apoi se spune că a fost descoperită aici de un evreu? Că germanii au găsit-o într-o bibliotecă evreiască? Știi ce vor spune acești mășăluitori pentru Pamiat, acești iubitori ai Rusiei? Că evreii îl urăsc pe Iisus Hristos, că nu sunt mulțumiți să-l omoare, acum trebuie să-i păteze numele și să-l facă unul de-al lor.

— Dar, Iosif, așa ceva se va întâmpla cu siguranța oriunde ar fi publicat manuscrisul.

— Înțeleg asta. Dar nu trebuie să fie Rusia. Și cred că nu trebuie să fie Israelul. În America, poate. Sau Irlanda. Biblioteca Chester Beatty a ta e foarte cunoscută, foarte importantă. Există foarte puțină ură împotriva evreilor în Irlanda

Jack clătină din cap.

— Ai habar cât de puternică e biserica catolică în Irlanda, Iosif? Ar fi în stare să închidă biblioteca. Sau ar arde-o până la temelii.

— Ei bine, trebuie să ne gândim la asta. Dar, Jack, vreau să iei sulul acum. De asta te-am adus aici. Trebuie ca sulul să plece din Rusia cât mai curând posibil. Cred că știe cineva că el e aici. Cred că acum îl caută.

Pe măsură ce vorbea agitația lui Iosif creștea vizibil.

— Cum e posibil? întrebă Jack. Credeam că ești unica persoană care știai de existența lui.

Iosif își mușca buza inferioară. Chipul îi era brăzdat de riduri provocate de tensiunea nervoasă

— Am făcut ceva stupid, Jack. Când găsesc acest sul, când înțeleg ce e, vreau să spun cuiva nu gândesc cu prudență, nu mă pot abține. Mă gândesc la tine, la alți colegi din Vest, dar voi toți sunteți departe. Iar eu sesizez deja că e nevoie să fie secret. Volnukhin nu e bine, nu e un semit, sunt atât de multe pe care nu le va înțelege. Așa că vorbesc cu Grigorevici. N-ai auzit de Grigorevici, el e șeful departamentului meu de la universitate, e un specialist în arabă. El știe, de asemenea, multă ebraică și aramaică, el poate pricepe.

La acest moment eu citisem puțin, dar știu că aceasta e viața lui Hristos scrisă de mâna lui, știu ce avem noi. Așa că îi spun. El e foarte mulțumit, nu face nici o critică. În definitiv, el e ateu, era un comunist fidel, pentru el nu contează dacă Iisus Hristos este fiul lui Dumnezeu sau un rabin evreu, ce importanță are? Așa că e de acord să păstreze tăcerea, să nu spună nimănui. Eu sunt foarte insistent și el spune că înțelege, va fi ca o celulă din Lubianka, nimeni nu va auzi un sunet de la el. Dar deja eu sunt nefericit, Jack, deja regret. Sunt sigur că Grigorevici a spus cuiva.

Acum sunt câteva săptămâni de când văd străini lângă apartamentul meu. În stradă, uneori în *kafemorojenoe*, unde o duc pe Sima pentru înghețată. Când vin aici, mă urmăresc. Sunt foarte prudent, am fost evreu în Rusia toată viața, am un simț special pentru astfel de lucruri. Mă urmăresc, Jack. Nu pot veni aici, ai văzut cum e încuiat locul ăsta. Lui Volnukhin i-am cerut să nu permită nimănui să intre. Eu cred că ei știu că a găsi manuscrisul printre hârtiile astea nu e treabă de o oră sau de o zi. Dar vor găsi o cale, sunt sigur de asta. Se gândesc deja cum o pot afla. Grigorevici are mare influență, poate să mă dea afară, știu că e în stare. Așa că ți-am scris ție, te-am cerut aici. Trebuie să iei scrisoarea, Jack, trebuie să scoți sulul din Rusia. Înainte de a fi prea târziu.

Se găseau într-un loc tăcut, o cameră din spatele zidurilor groase, cu amintirile secretelor îndelung păstrate, imprimate pe toată suprafața lor. Răcoarea era impregnată pretutindeni, răcoarea iernii și a unui alt lucru: a întunericului care venea, când o libertate cu viață prea scurtă avea să dispară, lăsând locul unei frici bruște, apropiate de panică. Jack ținuse prea puțin cont de locul în care se afla. Era o pasăre care zburase

un pic prea departe, un pic prea repede. Aripile îi obosiseră. Ieșise din razele soarelui și intrase în ploaie, apoi, întorcându-se pentru scurt timp prin căldura soarelui, pătrunsese într-un ținut unde primele zăpezi începuseră deja să cadă. Dar asta nu era tot, bineînțeles. Vremea era buna doar ca metaforă, iar el avea nevoie de altceva.

— Cine sunt, Iosif? întreba el. Oamenii care te urmăresc. Știi?

Iosif clătină din cap.

Jack privi masa și delicatul pergament, cu scrisul lui de mână fin.

*Nici mugetul apelor zgomotoase, nici arsura
focurilor strălucitoare nu mă va împiedica de la
împăcarea mea cu Tine, O Doamne, nici Fiii
Luminii nu mă vor afla fără credință.*

De ce părea atât de cunoscut?

— Să mergem, Iosif, rosti el. să plecăm de aici. Simt nevoia unui foc cald și a unui pahar cu ceva tare.

La plecare, Iosif stinse luminile, una câte una, așa cum se sparg hublourile într-un vas care se scufundă. Afară, primele semne ale iernii care venea erau evidente pretutindeni.

CAPITOLUL DOUĂZECI

Porniră înapoi pe bulevardul Kalinin, doi oameni care mergeau tăcuți, învăluiți fiecare în gândurile proprii. Câteva perechi de ochi îl depistară pe Jack și se uitară fix, fără jenă, la el, curioși. Străinii erau încă o priveliște neobișnuită pe o stradă moscovită, mai ales iarna. În ce-l privea, Jack nu putea scăpa de senzația că e urmărit, însă deși privea din când în când în jur, nu putea identifica pe nimeni care să aibă atenția concentrată asupra lui. Începu să creadă că Iosif își imaginase totul, neliniștit din pricina descoperirii lui.

Iosif voia să intre la Dom Knigi, imensa librărie de la celălalt capăt al bulevardului. Comandase un exemplar al noii ediții din Biblia aramaică a lui Sperber cu câteva luni înainte și trecea pe acolo aproape în fiecare săptămână, ca să se intereseze dacă-i sosise cartea.

Ajunseră în Piața Arbatskaia, piața din care pornea strada Arbat către sud-vest. Un grup de tineri ședea la piciorul statuii lui Gogol, bând votcă. Iosif îl trase pe Jack departe de ei. Apropiindu-se de restaurantul Praga, într-un colț al pieții, Jack observă că un soi de manifestație avea loc în apropiere. O mulțime de oameni se strânsese în capul străzii Arbat, o stradă care fusese declarată pietonală cu cinci ani înainte. Iosif și Jack se apropiară.

Un bărbat înalt stătea pe o platformă improvizată în mijlocul străzii, între felinarele de pe cele două trotuare. Mulțimea se aduna în jurul lui ca să asculte ce avea de spus, tinere ajutoare împărțeau fluturași sau vindeau ziare. În ciuda frigului, oamenii erau îmbrăcați cu cămăși negre, unele brodate cu ceea ce părea a fi un clopot. Printre cămășile negre și chipurile tinere și luminoase se aflau grupulețe de bătrâni, ținându-se drepti ca o lumânare cu piepturile încărcate de medalii viu colorate, veterani al Marelui Război Patriotic, căutând, încă, în patriotism un fel de răspuns pentru relele îndurate o viață întreagă. Jack observa că o parte din participanți erau cam beți. Unul dintre cei care împărțeau fluturași veni la ei.

— Un exemplar din *Molodaia Gvardia*!

Iosif îl trase pe Jack de braț, luându-l de acolo.

— Ce e, Iosif? Cine sunt ăștia?

— Pamiat. *Molodia Gvardia* e un ziar pentru tinerii naționaliști. Țștia sunt antievreii de care îți povesteam.

Fața lui Iosif se înroșise. Țși reținea cu greu furia. Jack privi în jur. Mulți dintre trecători păreau indiferenți, însă nici unul nu se arăta ostil pe față. Alții păreau atrași de vorbitor. Vocea amplificată a acestuia acoperea zgomotul mașinilor de pe bulevardele Kalinin și Gogol. Jack observa câțiva milițieni stând la marginea mulțimii și privind.

Brusc, în spate se produse o agitație. Cineva ridică o pancartă, apoi apără o alta. Se auziră strigăte puternice.

— Ce se întâmplă?

— Protestează. Nu toată lumea îi sprijină pe acești fasciști.

În acel moment, milițienii intrară în acțiune. Era ca o replica a zilelor de demult, când forțele KGB năvăleau peste demonstrații din Piața Roșie, rupând pancarte și înghesuind deopotrivă bărbați și femei în dube fără nici un însemn pe ele. Transformați instantaneu din ființe pașnice în bătăuși, milițienii se aruncară asupra protestanților, folosind mici bastoane ca să-i lovească. În câteva minute, adunarea Pamiatului putea să continue nestingherită.

— Hai să plecăm de aici, rosti Iosif, trăgându-l din nou pe Jack de braț.

Reintrând pe bulevardul Kalinin, continuară să audă vocea vorbitorului, stridentă și dură, ca un ecou al altor voci, la fel de încărcate de ură.

— De ce nu pleci? întrebă Jack. Acum ești liber s-o faci. Universitatea Ebraică te-ar primi cu brațele deschise.

Iosif se uită furios la el.

— Să plec?! Nu pot să plec! În fiecare zi, două mii de evrei fac cerere de viză. Suntem deja foarte puțini, iar în fiecare an pleacă mai mulți. Fug ca șobolanii de pe vas. Pamiatul ne atacă pe stradă, dă foc apartamentelor evreilor, iar autoritățile fac prea puține. Chiar și ele se tem. Este mult mai ușor să lase Pamiatul să ne facă pe noi țapi ispășitori. Tot ce e rău în Rusia acum, spun ei că e vina evreilor. Există încă o asemenea mare conspirație, imperialiștii, francmasonii și sioniștii. Așa că toată lumea aplaudă și zice „perfect”, lasă-i pe atât de îngrozitorii evrei să plece, lasă-i să fugă cu șmecheriile lor murdare cu tot.

Jack, asta se întâmpla în Germania sub naziști. Ei vor ca evreii să plece. Ei îi ajută să plece. Eichmann, cel de care tocmai am vorbit, se consideră un mare expert în probleme evreiești, își spune sionist, își face prieteni printre sioniști, colaborează cu Aliyah Beth, pentru că oamenii ăștia vor ca evreii să emigreze. Curând însă nu mai e suficient. Dacă nu vor pleca toți evreii, ei îi vor extermina. Știi ce se întâmplă atunci.

Dar, dacă noi plecăm, îi slăbim pe cei care rămân în urmă. Creăm o atmosferă în care acești oameni vor mai găsi mulți țapi ispășitori, mai mulți generatori de necazuri. Noi trebuie să le rezistăm. Așa că eu rămân.

— Cum rămâne cu Leah și Sima? Nu ești îngrijorat pentru ele?

Pe chipul lui Iosif se așternu un nor negru.

— Niciodată să nu-mi spui un astfel de lucru! țipă el. În fiecare zi sunt îngrijorat pentru ele. Mă îngrijorează ca Sima să crească aici, unde există atâta ură. Dar nu vreau ca ea să creadă că răspunsul la asemenea ură este fuga. Gâfâind, Iosif se sprijini de un zid ca să-și revină. Îmi cer scuze, Jack, rosti el, în cele din urmă. Am țipat la tine, iar tu spui numai lucruri de bun-simț, tu nu spui decât ce spun mulți prieteni. Poate că ai dreptate. Poate că nu am dreptul să le forțez pe Leah și pe Serafima să rămână unde există un asemenea risc. Întreaga mea viață am sperat la mai bine decât atât și mă doare să las totul la o parte. Comuniștii s-au dus, există libertate religioasă. Aici, în Moscova, evreilor le e permis să studieze ebraica pentru prima dată după mulți ani. Acum se construiește un muzeu evreiesc, pe care l-au numit Shalom. Tu nu ești un evreu sadea, cred că nu înțelegi ce înseamnă asta.

Jack clătină din cap. Când era mai tânăr, tatăl lui îi vorbise la fel.

— Toți evreii blânzi sunt morți, îi spusese el odată lui Jack. Nu-i vom lăsa să ne facă la fel, de data asta ne vom bate.

— Nu, rosti Jack. Înțeleg. Sunt mulțumit că are cineva curajul să-i înfrunte.

— Nu-i vorba de curaj. E o prostie. Dar, uneori, prostia e singurul lucru pe care-l avem.

Mânia lui Iosif se topi imediat ce ajunse acasă. Jack se minună de efectul liniștitor pe care îl avea Leah asupra lui; de modul în care

simpla ei prezență îl calma și îl înmuia pe prietenul lui. Nu scoaseră o vorbă despre manifestația Pamiatului sau despre discuția care urmasese.

Leah își pierduse ziua căutând de mâncare. Jack n-ar fi ghicit niciodată ce sacrificii făceau prietenii lui ca să-l hrănească. Propunerea lui de a contribui la bugetul casei fusese respinsă imediat. Leah dovedise o enormă imaginație în obținerea ingredientelor pentru cina din acea seară. Acum era iarnă, prețurile începuseră din nou să atingă cifre amețitoare. Ea plecase devreme în cealaltă parte a orașului, în piața colhoznică de pe strada Baumanskaia, de unde ieșise triumfătoare cu doi pui amărâți. Prietena ei, Katia, de la micul magazin de legume și fructe de pe Kuznetski Most, îi dăduse dovlecei georgieni, castraveți ucraineni și o sacoșă cu mere, în schimbul unei sticlute de parfum care îi fusese trimisă cadou lui Leah din Israel, cu ocazia precedentului Rosh ha-Shanah. Pe alte căi, ea obținuse și o sticlă de vin Tsinandali.

În acea seara, Jack se simți extrem de mulțumit. Așa ceva nu mai simțise de multa vreme. Îi spuse micuței Sima că o iubește și că o să se căsătorească cu ea într-o bună zi, iar fata roși și întrebă când avea s-o ducă la grădina zoologică.

— Ce zici de duminică?

Sima medită o clipă, apoi dădu viguros din cap.

— Îmi plac elefanții cel mai mult, rosti ea, folosind ebraica, pe care o descoperiseră toți ca fiind cea mai bună limbă comună de conversație. Favoritul meu e numit Pașa. Tu ai elefanți în Israel?

— Da, răspunse Jack, în grădina zoologică din Tel Aviv.

— Vorbesc ebraica?

— Cine?

— Elefanții.

— Oh, nu. Sunt elefanți indieni. Vorbesc hindi, cred, sau gujarati.

— Asta nu-i bine. Chiar și eu vorbesc ebraica, și eu nu am memoria unui elefant.

Leah interveni.

— Sărută-l pe unchiul Jack de noapte bună. O să-l vezi din nou dimineată.

Fata îl sărută pe obraz și se duse cu Leah la culcare în micul ei dormitor.

— Am vorbit serios, îi zise Jack lui Iosif. O să mă însor cu ea de îndată ce face șaisprezece ani.

Iosif râse.

— Ți-e mai bine acum, Jack? Data trecută, când ai fost aici, erai cam atins de nebunie cred.

— Încă sunt. Numai că n-o mai arăt atât de mult.

— E adevărat?

— Înveți să trăiești cu ea, asta-i tot.

Iosif desfăcu o sticlă proaspătă de Pertsovka și umplu două pahare. Leah se întoarse. Jack observă că era obosită. Lucra trei zile pe săptămână la o galerie de artă de pe bulevardul Kutuzovski. A doua zi era zi de lucru.

— Îl întreb pe Jack cum se simte acum. Cu tristețea lui.

— De ce trebuie să întreb? se miră ea. Se simte la fel. Doar că o ascunde mai bine.

— M-am îndrăgostit, anunță Jack.

Se grăbi să le povestească totul despre Maria și despre Summerlawn. Afara începuse să ningă. Unica soba din încăperea sclică roșietică, împrăștiind puțină căldură. Era greu de crezut că fusese cândva și vară, așa cum lui Jack îi era greu să-și imagineze dragostea altcândva decât în prezent. Fusese îndrăgostit în acea vară și, pentru puțin timp, se crezuse, la rândul lui, iubit.

După aceea, Iosif deveni visător. Când Jack se duse la culcare, amețit de votcă, prietenul lui îl urmă, închizând ușa.

— Individul ăsta, Rosewicz, rosti el. Nu îmi spui cum e?

— Cum e?

— Cum arată.

— De ce vrei să știi?

— Mă gândesc că, poate, am auzit de el. Poate îl întâlnesc cândva.

Jack îl descrie pe bătrân cât de bine putu.

— Și nu știi ce se întâmpla cu el după ce casa asta, Summerlawn, e arsă?

Jack clătină din cap.

— Înțeleg. Bine, Jack. E târziu. Cred că azi a fost foarte greu pentru tine.

— Am avut și zile mai rele.

— Vom vorbi mai multe mâine. Despre manuscris. Ce trebuie să facem.

A doua zi, descoperiră că mașina lui Iosif dispăruse. O parcase pe stradă fără alarmă sau vreun dispozitiv de blocare montate pe ea. Astfel de echipamente nu păreau potrivite pentru marea republică socialistă unde fusese construită mașina.

— Acum suntem adevărați capitaliști, Jack. Avem hoți de mașini. Și avem deja jefuitori.

— A fost parcată ilegal? Avea vreun motiv poliția s-o ridice?

Iosif clătină din cap.

— Nu, e furată. Dar nu-i spune Simei, te rog. Era mândria și bucuria ei. O să-i spun că e adăpostită pentru iarnă, că am dus-o mai devreme acolo din cauza ninsorii din noaptea trecută. Poate până la primăvară voi găsi alta.

După expresia prietenului lui, Jack își dădu seama că așa ceva era improbabil. O luă abătuți, pe jos, înspre oraș.

Irosiră dimineața făcând o vizită la Circa de Miliție 5 de pe strada Arbat. Era o clădire cu trei etaje, din piatră roșu închis. Ofițerul de serviciu ședea în spatele unui gemuleț la capătul unui coridor lung. Ceva mai încolo, coridorul dădea într-o mică sală. De unde stăteau, Jack și Iosif vedeau capătul unei cuști cu bare, în care tocmai se trezeau la realitate bețivii arestați în noaptea precedentă.

Ofițerul de serviciu renunță cu greu la supravegherea cuștii printr-un al doilea gemuleț și ascultă pățania lui Iosif. Îi dădu acestuia o *zajavlenie*, în care Iosif trebuia să raporteze, în scris, jaful, și îi ceru diferite documente referitoare la mașină. Avea puține speranțe de recuperare a automobilului. Jack observă cum atitudinea ofițerului se schimbă în rău imediat ce Iosif își dădu numele evreiesc.

În acea după-amiază avură o lungă întâlnire cu Volnukhin.

— Doctorul Gould a fost chemat pe neașteptate înapoi în Israel, anunță Iosif. Trebuie să plece luni. Vrea să ia unul dintre documente cu el. Ca mostră.

Volnukhin ridică din sprâncene.

— Imposibil. Nu pot permite ca materiale de o asemenea importanță să părăsească biblioteca și cu atât mai puțin țara. Ca să iasă din Rusia va avea nevoie de aprobare de la câteva ministere. Va lua mult timp.

— Nu, Iuri, trebuie rezolvat până luni. Ai relații bune. Tu știi cui să ceri.

— Când se întoarce, va fi gata pentru el, împreună cu toate hârtiile.

— Nu, nu se poate întoarce câteva luni. E o schimbare de planuri și nu există nici o cale de a o evita. Te rog, trebuie să dai urgent telefoane. E posibil dacă insiști.

— De unde știu eu că documentul pe care îl ia va fi în siguranță? E un risc teribil.

— Ai cuvântul meu că putem avea încredere în el. N-are nici un sens pentru el să fure un obiect, când sunt atât de multe pe care le poate avea fiind cinstit.

— Tu crezi că are nevoie să aibă un asemenea document?

— Bineînțeles, e esențial. Altfel, nimeni din Israel nu va crede că astfel de lucruri există în Rusia.

— De ce nu o fotocopie?

Iosif clătină din cap.

— Nu e bună. Ei trebuie să examineze un original. Trebuie să vadă dacă e autentic. Să facă teste, să cerceteze pergamentul și scrisul de mână. Ce am făcut eu. Știi toate astea, doar ești bibliotecar.

Volnukhin ezită. Se uită fix la Jack, ca și cum ar fi încercat să-l măsoare după un standard propriu de probitate sau lăcomie.

— Foarte bine, acceptă el într-un târziu. Puteți să luați oricare document vreți. Numai să fie înapoi până la începutul noului an.

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI UNU

Sâmbătă vizitară sinagoga de pe strada Arkhipov. Jack fu bine primit, ca și cum prezența lui încarna speranța de mult ascunsă. Nici el, nici Iosif nu menționează că maică-sa fusese creștină, iar el nu fusese nici măcar circumcis. Slujba dură puțin. După aceea, Iosif îl prezintă pe Jack unui bărbat înalt, subțire, îmbrăcat cu un palton lung.

— Jack, el este Isaak Moiseievici Bercik. Isaak e un vechi prieten al meu. În seara asta pleacă în Eretz Israel. L-am rugat să vină la noi la prânz.

Vorbiră în ebraica pe toată durata mesei. Bercik era scriitor, el pretindea că e autorul unei serii de zece romane nepublicate. Nu reușise niciodată să devină membru al Uniunii Scriitorilor, publicase doar articole și comentarii în reviste *samizdat* și își câștigase până acum existența ca legător de cărți. Viața petrecută cu legarea romanelor sordide, scrise de autori inferiori lui, îl făcuse o ființă posomorâtă. Sperase că se va găsi un loc și pentru el în noua Rusie, dar editorii îi respinseseră manuscrisele sau se eschivaseră, pretextând criza de hârtie.

Era un om nervos, aprig și lipsit total de simțul umorului. Jack bănuia că petrecuse mult timp împreună cu familia Șaranskii și că membrii acesteia încercaseră să corecteze multele lipsuri din viața individului. Omul locuia singur într-o garsoniera igrasioasă, împărțind toaleta și baia cu alte șapte familii.

Când vorbea, își mișca dezordonat mâinile, cu gesturi nesigure. Jack își putea da seama că îl rodea cumplit ceea ce el socotea a fi tratamentul incorect ce i-l aplicau autoritățile.

— Cei de la *Goskomizdat* spuneau că scrisul meu e infantil și refulat, că vădește neînțelegerea realității socialiste. Acum, editorii sunt independenți, nu mai există nici un *Goskomizdat* care să-i supravegheze, și totuși ei spun că opera mea e prea sumbră, prea ancorată în trecut, un produs tip *Zastoi*. Privi spre Iosif. Nu știu cum să explic asta prietenului tău.

Leah se apleca spre Jack.

— Era perioada stagnării de sub Brejnev. O vreme cumplită pentru scriitori, pentru artiști.

Bercik continuă.

— Acum punem totul la spate, zic ei. Cine are chef să i se amintească de astfel de vremuri? Du-ți poveștile la *Sovietiş Heimland*, ei ți le vor publica”. Eu le spun că scriu în rusă și nu în idiș, iar ei par surprinși.

Apoi, bineînțeles, mai e o nouă obiecție. „Rusia are nevoie de unitate mai presus de orice, spun ei. Totul s-a destrămat, republicile au apucat-o pe calea lor, nu putem lăsa lucrurile să se dezintegreze și mai mult. Separatismul evreiesc reprezintă o amenințare la adresa unității rusești. Romanele tale au un ton cosmopolit.” Eu le explic că n-am scris nimic despre separatism, că sunt un rus ca și ei, un patriot, iar ei clatină din cap și-mi aruncă în față numărul evreilor care părăsesc Rusia pentru Israel. Bercik făcu o pauză. Jack observă că ochii lui cenușii scânteiau și că un nerv îi pulsa pe obrazul drept. Așa că acum le voi confirma prejudecățile. Mă voi duce în Israel și voi lega cărți ebraice. Poate că, acolo, cineva îmi va publica romanele. Dacă e nevoie, le voi traduce singur în ebraică.

Leah turnă vin în paharul lui Bercik.

— Jack, tu mai vrei? Femeia avea o față serioasă. Turnând vinul, i se adresă lui Jack în engleză: Cărțile lui sunt foarte bune, Jack. Le-am citit pe toate. Tot ce se spune despre editorii de aici e adevărat. Nu va fi niciodată publicat în Rusia, căci ceea ce are el de spus e prea jenant, atât pentru vechea gardă, cât și pentru cea nouă. Mă tem pentru el. Poate că îl vei ajuta când te întorci la Ierusalim. Fă-i cunoștință cu niște oameni care pot avea grijă de el.

Jack încuviință din cap.

— Da, bineînțeles. Cunosc câteva tipografii academice. Una dintre ele publică și proză ebraică. Poate că vor fi interesați... În ziua de azi cred că există o mulțime de traducători.

Leah zâmbi și-și turnă vin în propriul pahar.

După prânz, Leah o duse pe Sima la joacă, în parcul Gorki. Familia Șaranskii nu era habotnică și nu respecta cu sfințenie sabatul. În plus, Sima pricepuse cum stăteau lucrurile cu mașina furată și avea mare nevoie să i se ridice moralul.

Jack și Iosif rămaseră în casa, la o cană de ceai cu Bercik. Discutară despre Israel și Jack promise că îi va face cunoștința scriitorului cu diverși prieteni personali. Bercik păru recunoscător, însă nici măcar oferta de ajutor nu păru să-i ridice greutatea pe care părea c-o poartă în spate. Plecă după lăsarea întunericului, când afară era foarte frig. Avea avionul la ora nouă seara.

După plecarea lui, Jack și Iosif folosiră ocazia pentru a trece amănunțit în revistă transcrierea făcută de Iosif manuscrisului lui Iisus. Iosif citea un pasaj din textul original, apoi el și Jack îl traduceau împreună, mai întâi în ebraică, apoi în engleză. Jack păstra un exemplar al versiunii englezești.

Caiaphas, Caiaphas, de ce îi lași să distrugă Templul construit de Solomon? Nu știi că Domnul nu va accepta aici nici un sacrificiu făcut pe acel altar, și nici mirosul ofrandelor arse nu va fi dulce în nărilor Lui până ce scârba dată de devastare nu va fi îndepărtată? Îți spun ție că acest Templu va fi distrus, și distrus va fi tot ce sălășluiește în el.

— Era furios, Jack. Dacă ar fi prevăzut ce îi fac, toți creștinii ăștia, cum îl folosesc ca să-și persecute propriul popor, cum se omoară unul pe altul, ar fi fost și mai furios. Cât de nefericiți ar fi ei dacă l-ar întâlni, toți acești creștini adevărați cu Bibliile lor negre și cu spectacolele lor de televiziune și cu biletele lor pentru Rai. Fără păr blond, Jack, fără ochi albaștri. Nu, un îngrozitor evreu fanatic, materialul din care sunt fabricate coșmarurile lor. Cum l-ar mai crucifica.

Duminică, Jack își ținu promisiunea față de Sima. După ninsoare, afară era o atmosferă limpede, luminată de razele soarelui. Îi lăsară pe Leah și pe Iosif în urmă și porniră pe jos către grădina zoologică, nu foarte departe, pe Bolșaia Gruzinskaia. Pe moment, toți uitară de pierderea mașinii. Sima îl alerga pe Jack de colo-colo, de la pinguini la lei și de la maimuțe la elefanți. Jack găsea că astfel de grădini erau locuri deprimante, unde creaturi nenorocite duceau o viață infectă între barele unor cuști infamante sau în adâncurile unor peșteri de piatră. Grădina zoologică din Moscova era mai rea decât toate. Fusesse lăsată să se degradeze înfiorător de mult. Multe dintre cuști erau pustii,

pretutindeni era mizerie, praf și miros pestilențial. Însă razele soarelui și Sima transformau acest loc într-un ținut magic, unde el putea, preț de câteva clipe, să uite de un alt copil și de alți elefanți.

Sima acceptă o singură înghețată și refuză să mănânce ciocolata, oricât de tentanta fusese oferta. Copiii răsfățați îl întristaseră întotdeauna pe Jack, cu fețele lor nemulțumite și vocile lor plângăcioase. Se rugă în gând ca, dacă prosperitatea va apărea vreodată în Rusia, ea să nu creeze o generație de astfel de creaturi nefericite. Era recunoscător pentru Sima și pentru fericirea ei firească prin simplul fapt că exista.

La un moment dat avu impresia că-l spionează cineva. Își aminti de Dublin și de închipuirea lui privitoare la faptul că-l zărise pe Henryk spionându-l dintr-un colț întunecat.

După Grădina zoologică, se duseră la piața Kalitnikovski. Era drum lung până acolo și înapoi. Luară metroul până la Taganskaia, apoi troleibuzul numărul 16. Jack ceruse voie de la Leah și Iosif, care îi spusese cum să ajungă acolo și ce să caute.

Kalitnikovski era piața moscovită pentru animale de casă, deschisă numai sâmbăta și duminica. Oamenii veneau aici cu sutele ca să cumpere păsări și pești, câini și pisici. Pentru niște oameni care dispuneau de atât de puțin spațiu locativ, era uluitor felul în care erau dispuși să-l împartă cu animalele.

Sima era nebună de fericire. Voise dintotdeauna să vină aici, dar i se spusese mereu să aștepte o „altă zi”, acea dată imposibilă din viitor de care se leagă speranțele copiilor. Mai bine de o oră se plimbă ca în transă printre cuștile mici, mângâind hamsteri și nutrii, fluierând încetișor păsărilor. Se îndrăgosti de o pisicuță negru cu alb și rămase mută de încântare când Jack îi ceru proprietarului să i-o vândă. Sări în sus și în jos, apoi alergă la Jack și îi înconjură mijlocul cu brațele.

— E cea mai minunată pisică din lume, declară ea. O sa-i spun Annuška. Când va fi mare, vom veni și vă vom vizita, pe tine și pe Isaak, în Ierusalim.

Preț de o clipă Jack se simți din nou ca un tată împreună cu copilul lui. Plătind pentru animal, se gândi la un alt copil și la o altă pisicuță, însă ca prin minune, descoperi că nu plângea, ci zâmbea și o ținea pe Sima de mână.

Luni dimineața, Iosif și Jack porniră împreună să viziteze diversele departamente guvernamentale, a căror permisiune era necesară ca Jack să poată scoate legal un manuscris din Rusia. Așteptară două ore la Ministerul Culturii și trei ore la biroul vămii centrale. Trebuia completate formulare în trei, patru și cinci exemplare. Vechile obiceiuri dispar greu, iar obiceiurile birocratice, mai greu decât toate. În ciuda insistențelor lui Iosif legate de faptul că oaspetele lui trebuia să prindă avionul de ora șapte din acea seară, nimeni nu dădu dovadă de câtuși de puțină grabă.

Ultima ștampilă fu pusă pe declarația lui Jack la ora trei după-amiază. Găsiră un taxi gol. Iosif îl avertizase pe Jack să nu se urce în taxiuri care aveau deja un pasager – și se întoarseră acasă.

— Trebuie să sărbătorim, anunța Iosif.

Sima venise acasă de la școală și Leah avusese zi liberă, astfel că toți patru porniră la cafeneaua Rosa de pe strada Arbat, ca să bea cafea și să mănânce prăjituri. Jack își aminti de cafenea: aceasta se găsea chiar lângă pasajul care ducea spre secția de poliție.

Pe drum, Iosif le lăsă pe soția și pe fiica lui să o ia înainte, apoi se întoarse către Jack.

— Jack trebuie să vorbesc cu tine.

Părea serios. Jack se întrebă ce se întâmplase.

— Despre ce?

— Despre Rosewicz. Trebuie să te întreb ceva.

— Dă-i drumul.

— Omul ăsta pe care spui că-l cheamă Rosewicz. Spune-mi, are vreo rană pe care ai observat-o?

— Rană?

— Ceva ce puteai vedea.

Jack încuviință din cap.

— Vârful degetului mic de la mâna dreaptă îi lipsește. Dar asta-i tot, cred.

Iosif încuviință meditativ.

— Ești sigur?

— Da, bineînțeles.

— Atunci, e cum mă gândeam. Este același Rosewicz. Jack, trebuie să știi ceva despre omul ăsta. Este foarte important.

În acel moment, Sima o părăsi pe Leah și fugi înapoi la taică-său și la Jack.

— Priviți, rosti ea, uitați-vă! Păpuși!

Cineva montase un mic teatru de păpuși și oamenii se adunaseră acolo, râzând.

Sima apucă mâna lui Iosif și îl trase către spectacol. Jack îi urmă. Iosif se întoarse spre el.

— Mai târziu, Jack. Ți voi spune mai târziu. Acasă, înainte de a pleca. E important. Trebuie să știi asta înainte de a te întoarce în Israel.

În acea zi, nu se vedeau nenorociți în cămăși negre, nici milițieni și nu se auzeau voci care să acopere murmurul obișnuit al pietonilor. Soarele strălucea încă, iar Jack regretă că trebuie să plece atât de repede.

Își continuă drumul spre cafenea. Iosif comandă bere Jever pentru sine și pentru Jack; Leah și Sima băură Coca-Cola. Mâncară toți sandvișuri cu pește.

— Îmi va fi dor de voi, toți, rosti Jack.

— Te vei întoarce curând, zise Iosif. Când se va termina cu asta, sunt încă multe alte suluri care să fie trimise peste hotare. Nu atât de importante, poate, dar de mare interes.

— Te vei întoarce și-ți vom găsi o soție, îl amenință Leah. O soție rusoaică grasă care să-ți gătească *blinii* și să-ți spele ciorapii. O micuță *khoziaika* dintr-o familie evreiască bună. Vei găsi ceea ce noi numim o muncă iubită, o *liubimaia rabota* și vei avea o duzină de copii.

Jack râse.

— Nu, mulțumesc. Mai bine o aștept zece ani pe Sima. E totul plănuț, nu-i așa Sima?

— Annușca poate locui cu noi?

— Cred că da.

— Și pisoii ei?

Iosif oftă.

— Ce ne-ai făcut bieților de noi? Fiica mea e obsedată de pisici. În curând, o să le prăsească și apartamentul o să devină un hotel pentru pisici.

Jack se uită la ceas.

— Trebuie să plecăm, dacă vreau să prind avionul.

— Pot să vin și eu la aeroport? Întrebă Sima.

— Mi-ar plăcea să veniți cu toți, răspunse Jack. Dacă avem suficient loc în taxi.

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI DOI

În cele din urmă, un taxi se dovedi inutil. Ca prin minune, când se întoarseră, micul Moskvici verde aștepta în stradă, aproape în același loc în care fusese lăsat de Iosif. Un bărbat în palton gri, cu șapcă de milițian pe cap stătea în fața intrării blocului.

— Doctorul Șaranskii? întrebă el când Iosif se apropie. Doctorul Iosif Șaranskii?

Iosif încuviință.

— Ați raportat furtul unei mașini cu două zile în urmă. Am găsit un vehicul care corespunde descrierii dumneavoastră. Dacă vreți, vă rog, să confirmați că asta-i mașina, apoi vor fi doar câteva hârtii de semnat.

Jack veni în spatele lui Iosif. Se uita la milițian. Chipul lui părea familiar, și Jack bănuia că îl văzuse vineri, când vizitaseră secția de miliție.

— S-a întâmplat ceva, Iosif? întrebă el.

Iosif clătină din cap.

— Nu, totul e în regulă, Jack. Tocmai ne-a adus mașina. Omul legii scoase câteva hârtii din buzunar și rosti ceva ce Jack nu înțelese. Iosif se întoarse spre el. Spune că mașina a fost găsită mai devreme, azi după-amiază în Vladikino. Sunt hârtii de semnat, dar, ca să mă scutească de neazuri, le-a adus cu el. Astfel, nu trebuie să mă duc la secție. Asemenea schimbări le-am avut de când cu perestroika, Jack. Poate că acum cred ce citesc.

Teancul de hârtii părea redutabil. Iosif pescui o legătură de chei din buzunar, alege o cheie și îi dădu legătura lui Jack.

— Nu mai avem mult timp de pierdut, Jack. Asta-i cheia mea. Te deranjează să-ți iei bagajele singur?

— Bineînțeles că nu. Nu-i nevoie să urce toți.

Jack împachetase totul în acea dimineață și era gata de plecare. Manuscrisul se găsea în geanta diplomat, împachetat cu grijă în sulul cilindric protector.

Când se pregăti să urce, Sima veni spre el.

— Vin sus să văd dacă Annușka e bine.

Jack zâmbi.

— Stai aici cu mama și tata. N-am multe de cărat. O s-o aduc jos în coșul ei, ca să poată veni cu noi la aeroport. E suficient spațiu ca s-o cari în poală.

Sima făcu ochii mari de plăcere. Bătând din palme, fetița reveni lângă maică-sa, vorbind cu aprindere.

Apartamentul se găsea la etajul al șaptelea și dădea cu ferestrele spre stradă. Ca de obicei, liftul era defect, și Jack trebui să folosească scările. Intră în apartament și strecură cheile în buzunar. Prin pereții subțiri auzi sunetele scoase de familiile învecinate, vocile, televizoarele, iar dintr-un apartament, o vioară la care cineva încerca stângaci să interpreteze muzică de Telemann.

În clipa în care deschise ușa sufrageriei, Annușka începu să miaune jalnic. Jack se duse la ea s-o liniștească, însă creatura se dădu înapoi, sâsâind. Nu fusese așa cu o zi înainte sau în acea dimineață. Jack se întreba ce o deranjase. În acea clipă, observă o pată pe podea. Fostul proprietar îi spusese Simei ca pisica era educată să folosească toaleta, însă Jack își spusese că animalul părea prea mic ca să învețe o astfel de lecție. Găsi câteva șervețele în sacoșa lui de mână și șterse pata cât putu de bine.

— Haide, domnișoară, rosti el. Mergi la aeroport, să-ți iei adio cu lăbuța

Când îl ridică de jos, animalul scuipă și încercă să-l zgârie; însă Jack avea gesturi iuți și în clipa următoare pisica se găsea în siguranță în coșulețul pe care el îl cumpărase special la piață.

Tocmai voia să-și ridice bagajele când își dădu seama că era pe punctul de a pleca fără ceva esențial, versiunea englezească a manuscrisului. Voia să lucreze la ea în timpul zborului, să fie gata de tipărit când avea să ajungă la Ierusalim. În geanta diplomat avea deja o fotocopie a traducerii aramaice a lui Iosif.

Versiunea englezească trebuia să fie pe biroul lui Iosif, împreună cu transcrierea originală în aramaică și un set de fotografii ale manuscrisului. Ei doi lucraseră cu înfrigurare în acea dimineață, înainte de a pleca, și Jack uitase să-și strecoare traducerea în geantă când Iosif îl anunțase că trebuie să plece.

Biroul era, practic, gol. Nici o traducere, nici o transcriere, nici o fotografie. Cu siguranță că Leah nu făcuse ordine. Trăise suficient de

mult lângă Iosif ca să știe că nu era cazul să deranjeze materialele la care lucra el. Iosif nu le-ar fi putut muta, căci fusese cu Jack toată ziua și n-avusese timp să se apropie de birou când se întorseseră să le ia pe Leah și pe Sima.

Jack îngheță. Traversă în fugă încăperea și își luă geanta, încercă, cu degete neîndemânatic, să desfacă broasca Reuși, în cele din urmă, rupându-și o unghie. Privi înăuntru.

Manuscrisul dispăruse. Cuprins de panică, goli conținutul genții pe podea. Dosare, notesuri, laptopul lui, toate căzură grămadă, însă cilindrul metalic, în care fusese băgat manuscrisul, dispăruse.

Desfăcu și valiza, compartimentul principal, apoi buzunarele laterale, scoțând totul afară, pe podea. Nici urmă de manuscris.

În panica lui, alergă la fereastră și-l căută disperat cu privirea pe Iosif, vrând să-i atragă atenția. Abia îl distingea. Iosif, Leah și Sima, mici creaturi pe asfaltul aflat la mare distanță jos, abia vizibile în lumina chioara a unui felinar. Se îndreptau către mașină. Milițianul părea să fi dispărut.

Ca și cum descoperirea furtului i-ar fi ascuțit judecata, Jack își dădu seama că-l deranjase ceva în legătură cu acel milițian, își aminti primirea rece de care avusese parte Iosif la circa de poliție din clipa în care își dăduse numele evreiesc. Își aminti de felul în care intervenise miliția ca să pună capăt manifestației anti Pamiat. În fine, își aduse aminte de lungile așteptări din acea zi prin diferitele departamente guvernamentale.

Asemenea schimbări le-am avut de când cu perestroika, Jack. Poate acum cred ce citesc.

Cu siguranță însă Iosif știa că asta era o prostie. Era clar că ofițerii de miliție nu veneau personal cu niște hârtii, ca să-l scutească pe un evreu de un mic deranj. Tot atât de clar era și faptul că ei nu începuseră brusc să înapoieze mașini furate la ușile proprietarilor păgubiți.

Jack simți inima stându-i în loc. Ofițerul. Își aminti unde îi mai văzuse chipul. Nu la circa de miliție, ci cu o zi înainte, în grădina zoologică. Era acel chip despre care crezuse că-l urmărește.

Dar de ce atâta deranj cu o astfel de șaradă? De ce să se complice furând mașina lui Iosif ca apoi s-o aducă înapoi? De ce să se îmbrace ca milițian? Cu siguranță...?

Privi în jos. Tocmai intrau în mica mașină verde, Sima în spate, Leah și Iosif în față. Privindu-i, Jack înțelese. Nu era suficient să fure manuscrisul. Trebuia să-i ucidă pe Șaranskii și pe el, ca să păstreze toată tărășenia sub tăcere. Cineva umblase la frânele mașinii. Sau...

Gândul îi veni imediat în minte. În definitiv, Jack era irlandez. O bombă era cea mai eficientă modalitate.

Ciocăni în geam, țipând, strigând, încercând cu disperare să le atragă atenția, însă degeaba. Încercă să deschidă fereastra, dar închizătoarea era blocată.

Se întoarse și ieși în goană din apartament, apoi coborî scările, ca un om fugărit de diavol. Indiferent de iuțeala cu care alerga, sărea și se rostogolea pe scări, își simțea picioarele turnate în plumb. Pe drum izbi o bătrână, dezechilibrând-o și aruncându-i sacoșele din mână. Sărea cinci sau șase trepte o data, căzând și ridicându-se, strigând numele lui Iosif și al Simei.

Explozia se produse când ajunse pe ultimul palier. Clădirea se zgudui din temelii. În clipa imediat următoare, auzi un pâraie în urechi, după care urma o tăcere bruscă, totală. Apoi un zgomot ca o prăbușire de piatră și metal. Și o altă tăcere. O tăcere care dură infinit de mult, o tăcere care părea fără sfârșit.

Afară, o voce țipă în rusă. El rămase încremenit pe loc. O altă voce țipă și, brusc, universul deveni compus numai din voci. Atunci, intră în întuneric, într-o beznă totală, în care nimic nu mișca, iar vocile îl înconjurau, o minge săltă, apoi se liniști, păsări albe coborâră în picaj din cer și încremeniră brusc, iar înăuntru inima lui înghețase, și tot înăuntru tăcerea se scufunda ca o stâncă sau ca o fetiță în apă.

PARTEA A TREIA

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI TREI

Lagărul de muncă silnică 296/14

Nijnaia Tavda

Tiumen Oblast

Siberia Orientală

Era o cameră lungă și înalta, lipsită de căldură. Pe ambele laturi se întindeau șiruri de paturi, douăzeci lângă un perete, douăzeci aliniate în fața lor, cu o precizie militară. Părea un salon de spital sau o baracă, însă nu era nici una, nici alta. Semăna doar. Zidurile aveau ferestre lungi, cu geamuri groase și opace, din pricina gheții. Obloanele grele care acopereau ferestrele erau deschise în scurtul răstimp în care afară era lumină și închise când era întuneric. De acum înainte, Sora Gri putea să apară în orice moment cu bățul ei lung, cel cu cârlig dublu la capăt, ca să închidă obloanele pe timpul nopții. Ei abia așteptau sosirea ei, căci asta însemna că încăperea avea să se mai încălzească, permițându-le să doarmă. Și cum le mai plăcea să doarmă. Erau singurele ore, singurele ore...

Sora Gri nu vorbea o iotă englezește, vaca naibii, însă ei o iertau în clipele în care închidea obloanele. Poc, poc, poc, le trântea ea, pe rând. Uneori, se auzea un murmur vag: „Închide obloanele, închide obloanele”, însă ea nu înțelegea.

De-a lungul unei zile se perindau trei surori: Sora Gri, Sora Neagră și Sora Albă, numite așa după uniformele lor. Nimeni nu-și amintea cine le denumise primul așa. De fapt, de-a lungul anilor, se schimbaseră multe. Sora Gri era a zecea sau a unsprezecea cu acest nume, Sora Neagră a paisprezecea și Sora Albă a douăsprezecea. Nu că și-ar fi amintit cineva cu precizie.

Chipurile deveniseră cețoase în amintirea lor. Așa cum zgomotul obloanelor noaptea și dimineața devenise un zgomot cețos. Poc, poc, poc.

Iat-o pe Sora Gri în uniformă ei gri-albastru, cu o bonetă nostimă, a căre-i formă nu se schimbaseră de patruzeci de ani. Obișnuiau să se amuze, încercând să ghicească adevăratul ei nume. În cele din urmă, ea rămăsese Sora Gri. Avea întotdeauna aceeași tură, de la două la zece

seara și două săptămâni de concediu pe an. Sora Albă le începea ziua, deschizând obloanele la ora șase dimineața. Pe Sora Neagră o vedeau doar noaptea, stând la biroul ei din capătul încăperii și citind la lumina unui bec chior. Ea fusese acolo când fusese luat Seymour. Și Bowers. Și Stevenson. Rămăseseră acum numai treizeci și nouă și nimeni nu mai fusese adus ca să ocupe paturile goale.

Discutau întotdeauna despre trecut. Despre neveste sau prietene, despre copii (cei care aveau), despre vechi prieteni. O mare parte din conversația lor se oprea asupra războiului. Erau ca oricare grup de cătane bătrâne care își împărtășeau amintirile. Nu, nu chiar. Căci ei nu se întorseseră niciodată acasă; nici victorioși și nici înfrânți. Trecuseră aproape cincizeci de ani.

Habar n-aveau cine câștigase războiul. Fusese acel film îngrozitor din Friedrichshain, apoi procesele crimelor de război. După aceea apăruseră rușii, și ei pricepuseră că friții își primiseră pedeapsa meritată. Credeau că Stalin luase locul lui Hitler și că Rusia și Marea Britanie începuseră un război între ele. Cu siguranță însă că nici un război nu putea dura atât de mult. Aproape cincizeci de ani.

Era uluitor cât de multe nu știau. Nu auziseră niciodată de armele nucleare, sau de Jack Kennedy, sau de aselenizare, sau de Beatles, sau de SIDA, sau de CD-uri, sau de Elvis, sau de Charles și Diana, sau... Lista celor neștiute de ei avea cincizeci de ani lungime. Își aminteau parolele, codurile și jargonul folosit într-un război uitat. Și cântece atât de demodate, încât nimeni nu le mai cânta.

Ultimul oblon se închise cu zgomot. Acum singura lumină era cea dată de becurile chioare care spânzurau de tavan. Peste o oră avea să vină cina. Apoi un joc de cărți. Apoi înapoi în pat și la noaptea cea lungă.

Într-un colț, Donaldson începu să cânte. O făcea adesea la ora asta. Unul dintre cântecele vechi.

*Ne vom întâlni din nou, nu știu unde, nu știu când,
Dar știu că ne vom întâlni din nou într-o zi însorită.*

Mormăi încă vreo câteva măsuri, apoi se opri. Lewis reluă cântecul de unde-l lăsase Donaldson, apoi Dixon i se alătură.

*Și te rog să-i saluți pe cunoscuți,
Spune-le că nu mai întârzii mult...*

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI PATRU

Era singur. Mai singur decât fusese vreodată. Nu-și putea aminti cum fusese adus aici, cine-l adusese, unde se afla, unde trebuia să plece mai departe. Nici nu conta cu adevărat. Nu voia să facă nimic. Toate energiile rămase și le dedicase unui singur lucru: să uite.

Dar nu putea uita. Oh, da, putea uita toate incidentele, toate acele mărunțișuri care îi dispăruseră din memorie, ca un fum. Dar asta se întâmplase doar fiindcă ele fuseseră înlocuite cu celelalte lucruri, de lucrurile pe care voia să le uite și nu putea.

Ca și cum i se derula o bandă în creier, se trezea la fiecare câteva minute, stând la fereastră și privind-i cum se urcă în mașină, își auzea glasul strigând răgușit și inutil în noapte, își simțea inima bătându-i nebunește în timp ce alerga și se împiedica peste rânduri întregi de trepte de beton, auzea universul transformându-se într-un tunet. Uneori, o vedea pe Sima fugind cu o minge către o creasta înalta, alteori Siobhan era cea care se urca în micul automobil verde. Când se gândea la creastă, aceasta se schimba: nu mai era Howth Head, ci faleza de la Summerlawn și nu Caitlin fugea după Sima, ci Maria.

Camera în care stătea era rece și goală, o celulă cu un pat jos și o singură pătură. Într-un colț, se găsea o găleată de oțel cu capac. Undeva sus, o ferestruică lăsa să intre puțină lumină. Habar n-avea de cât timp se găsea aici. Îi luaseră pantofii, cravata, ceasul și cureaua. Uneori, îi aduceau hrana într-un castron de plastic, o mâncare infectă de care nu se atingea până ce i-o luau înapoi. Uneori, dinspre coridorul de afară veneau sunete, voci discutând într-o limba pe care nu o înțelegea și sunete de pași a căror direcție nici măcar n-o putea ghici.

Adormea, se trezea și adormea la loc. De fiecare dată, visele îl copleșeau și de fiecare dată se trezea scaldat în sudoare și înfricoșat. Putea cu greu să mai discearnă lucrurile. Fața lui Caitlin, fața Mariei, fața lui Leah. Era într-o grădină zoologică, urmărind-o pe Siobhan, apoi era un tigru într-o cușcă, însetat de sânge, și la picioarele lui se găsea o fetiță cu trupul sfâșiat și sângerând. De mai multe ori se trezi plângând în hohote, sufocându-se și simțindu-se îngrozitor de vinovat.

— Doctorul Gould? Numele meu e Scerbițkii. Am fost însărcinat cu cercetarea cazului dumneavoastră. Cum vă simțiți?

— Să mă simt? Nu știu.

— N-ați fost bine. A trebuit să vă dăm medicamente. Pentru binele dumneavoastră. Înțelegeți? Jack îl privi prostit. Cine era individul? Ce voia de la el? Sunteți ținut într-o celulă la sediul central al miliției moscovite din strada Petrovka. Înțelegeți? Știți unde e? Jack dădu orbește din cap. Nu auzise niciodată de strada Petrovka, dar ce importanța mai avea unde-l țineau închis? Așa cum am spus, nu v-a fost bine. Doctorul care v-a avut în grijă spune că v-ați revenit suficient ca să faceți fața interogatoriului. Treaba mea este să vă chestionez. Dacă nu înțelegeți ceva, trebuie să mă anunțați.

Jack nu replică. De ce nu-l lăsau în pace? Să-l lase, pur și simplu, să doarmă.

— Ce medicamente? se interesă el.

— Poftim?

— Ce medicamente mi s-au dat?

— O, nu sunt sigur. Andaxin, cred. Aminodin. Înseamnă ceva numele astea pentru dumneavoastră? Jack clătină din cap. Nimic nu mai avea sens pentru el. Ce-mi puteți spune despre moartea familiei Șaranskii? Trebuie să știu tot ce-mi puteți spune. Ce s-a întâmplat în acea zi, cu o zi înainte.

— Nu știu nimic. Nu-mi amintesc.

— Ați avut un șoc. Înțeleg. Dar, dacă vreți să vă ajut, trebuie să-mi dați informații.

— Să mă ajutați? De ce? De ce aș avea nevoie de ajutor?

Scerbițkii se uită indiferent la el. În spatele capului individului se vedea o gaură ovală în ușă, la nivelul ochilor. Cineva îi observa de acolo.

— E posibil să fiți acuzat de complicitate la asasinarea lor. Mă înțelegeți? Poate chiar de asasinarea lor.

— Asasinare? Eu nu... îmi amintesc. Vă rog, nu vreau să mai vorbesc despre asta. Vă rog să mă lăsați în pace.

Scerbițkii păru că vrea să insiste, însă sesizând iminența unei crize de disperare pe care nu știa cum s-o trateze, o lăsă mai moale.

— Foarte bine, rosti el, ridicându-se. Mă voi întoarce mâine. Gândiți-vă la ce v-am spus. Încercați din răputeri să vă amintiți. Chiar

dacă e dureros. E foarte important pentru dumneavoastră s-o faceți.

Când individul era gata să iasă pe ușă, Jack îl strigă.

— Vă rog, rosti el, cereți-le să înceteze cu medicamentele.

Scerbițkii se încruntă.

— Sunt pentru binele dumneavoastră. Erați extrem de deprimat.

Un pic ieșit din minți.

— Mă amețesc. Vă rog. Dacă vreți să mă ajutați, fără medicamente.

Scerbițkii își mușcă buza.

— Să văd ce pot face. Mă întorc mâine.

În acea noapte puseră capăt cocteilului de medicamente. Până a doua zi, începuse deja să își simtă capul mai limpede, însă pe măsură ce gândurile i se limpezeau, i se accentua durerea. Toată dimineața îl răvăși suferința. Iar dintr-o amară experiență, știa că acesta era doar începutul.

— Cum vă simțiți astăzi, doctore Gould?

Scerbițkii era într-o dispoziție neutră.

— Un pic mai bine, mulțumesc.

— Doctorul a fost de acord să oprească medicația cu titlu de încercare. Dacă dați semne de revenire la starea dinainte, îmi pare rău să vă comunic, tratamentul va fi reluat

— Spuneți-mi din nou, unde mă aflu. Spuneți-mi de ce sunt aici.

Scerbițkii repeta ce zisese cu o zi înainte. Milițianul mai avea puțin până la pensie. Un bătrân printre tineri. Un supraviețuitor al apocalipsei.

Își mută ușor piciorul ca să ascundă o gaură în costumul lui gri și uzat.

— De ce cred ei că am ceva de-a face cu omorurile?

Vocea lui Jack era încordată, cu greu ținută sub control.

Scerbițkii îi spuse. Jack era un agent al statului sionist. Prin îndepărtarea lui Șaranskii spera să fure o colecție neprețuită de manuscrise din Biblioteca de Stat, pe care s-o ducă înapoi în Israel.

— Am crezut că mă aflu în noua Rusie, replică Jack. Nu în Uniunea Sovietică. Am crezut că s-a terminat cu toate astea, cu toată tâmpenia legată de „statul sionist” și de o conspirație internațională. Acum, suntem cu toții prieteni, s-a terminat cu porcăriile.

Scerbițkii clătină trist din cap.

— Nu-i valabil pentru toți. Aici sunt oameni care cred că sioniștii sunt încă marele inamic.

Jack își aminti de o ceată de oameni în cămăși negre, o voce stridentă, un bătrân în uniformă de cazac.

— Am auzit și eu. Sunteți unul dintre ei? Asta credeți?

Scerbițkii clătină cu amărăciune din cap.

— Sunt aici să vă ajut. Vă rog să țineți minte, măcar asta. Acum, trebuie să încercați să-mi răspundeți la întrebări. De ce ați contribuit la uciderea familiei Șaranskii?

Brutalitatea întrebării și faptul că venise atât de neașteptată după simpatia arătată atinseră o coardă extrem de sensibilă. Își privi anchetatorul. Ochii i se umplură de lacrimi. Se simțea pe punctul de a se revolta sau de a se prăbuși; nici el nu știa care din ele mai exact.

— Să-iucid? Oh, Doamne, nu înțelegeți, nu? I-am iubit din tot sufletul.

Dintr-o dată începu să urle. Nu se mai putea opri. Habar nu avea la cine se referea, ci doar că ființele pe care le iubise muriseră. Când urlatul se opri, se aruncă la loc pe pat, plângând în hohote. Scerbițkii nu scoase o vorbă. Nu se aplecă să-l atingă pe Jack. Se duse tăcut la ușă.

Paznicul i-o deschise și Scerbițkii se făcu nevăzut.

În ziua următoare stătură în aceleași poziții, privindu-se reciproc cu îngrijorare. Jack fusese lăsat fără medicamente încă o noapte. Era tot mai deprimat. Amintirile îi erau, de asemenea, deprimante.

Scerbițkii se uită la el cu atenție. Avea să-l mânuiască cu atâta finețe, încât trebuia să se asigure că toate întrebările aveau să fie bine plasate.

— Ei bine, domnule doctor, cum vă simțiți astăzi?

— Rău. Foarte rău. Dar supraviețuiesc. Îmi pare rău că am țipat la dumneavoastră ieri.

— Nu, e-n regulă. Erați supărat. Eu v-am supărat. N-ar fi trebuit să vă pun acea întrebare. Nu așa cum am pus-o. Ar fi trebuit să știu mai bine. Vă înțeleg foarte bine durerea.

— Îmi pare rău.

Scerbițkii schița un zâmbet și clătină din cap.

— Nu ca dumneavoastră, rosti el. Privi celula. Afară, gheara iernii își întărea strânsoarea asupra orașului. Aici, înăuntru, era frig și umezeală. E ciudat, zise el. Într-un fel, dumneavoastră sunteți tot ce mi-a mai rămas în viață. Nevasta m-a părăsit acum trei ani, copiii nu mă mai vizitează niciodată, vechii mei prieteni s-au pensionat sau au fost dați afară. Cam patetic, nu-i așa? Ar trebui să-mi vedeți apartamentul. Două camere în Cimki-Ciovrino. Mă întorc acolo cât de rar pot. Și eu mă voi pensiona peste câteva luni. Va fi o pensie de stat, care nu valorează aproape nimic astăzi. Dar, pe moment, vă am pe dumneavoastră. Trebuie să mă credeți, doctore Gould: de aceea vreau să vă ajut. Privi din nou în jur, la pereții neprimitori. V-ar plăcea o cameră mai bună decât asta? Jack înălță din umeri. Ce mai conta? Nu cred că trebuia să fi fost adus într-o astfel de încăpere ostilă. O să aranjez să vi se dea o cazare mai bună. În schimb, vreau cooperarea dumneavoastră. Ce-mi puteți spune despre ziua în care prietenii v-au fost uciși?

— Încă mai credeți că eu i-am ucis?

Scerbițkii clătină din cap.

— N-am crezut niciodată asta. Dar sunt și dintre cei care o cred. Când o să fie gata, o să facă mutarea lor. Aș vrea să fim pregătiți pentru ei.

Jack se luptă să-și amintească. Reconstrui bucata cu bucată detaliile acelei zile nefaste. Îi povesti lui Scerbițkii tot ce putu, dând la iveală totul, cu excepția identității manuscrisului lui Iisus.

— Ce era atât de important la acest manuscris pe care trebuia să-l luați în Israel, cel despre care spuneți că a fost furat?

— Era o parte a colecției de care v-am povestit. Puteți să-l întrebați pe Volnukhin. El cunoaște totul despre asta.

— Este și el anchetat. Spuneți că acest manuscris n-avea o semnificație aparte?

Jack clătină din cap.

— Nu, din câte știu eu.

— Foarte bine. Dar trebuie să mărturisesc că am o nelămurire în privința acestui manuscris. Dacă n-ar fi fost furat, chestiunea cu bomba ar fi fost simplu de explicat, cred. Atacurile asupra evreilor au devenit ceva obișnuit. Unii dintre ei au fost uciși. Explozia care i-a ucis pe cei din familia Șaranskii ar fi însemnat doar o etapă într-un proces. Jaful

însă sugerează altceva, o legătură de un anumit gen. Nu credeți? Ori asta, ori cele două chestiuni n-au absolut nici o legătura una cu alta.

Scerbițkii își privi ceasul.

— Trebuie să plec. Aveți grijă de dumneavoastră. Încercați să nu vă mai gândiți atâta. Dacă nu i-ați omorât, atunci nu aveți nici o vină. Iar eu nu cred că i-ați omorât. La ușă se opri și se întoarse. Voi vorbi cu cei în măsura să vă dea o cameră nouă.

Noua încăpere avea un pat ca lumea, cu o plapumă caldă, un fotoliu și o masă. Îi aduseră și materiale de citit, exemplare vechi, zdrențuite din *Reader's Digest*. Nedorind ceva mai prețios, Jack le devoră cu aviditate și ceru altele. În locul lor, fu servit cu o stivă de romane de dragoste. Le citi și pe acestea și constată că plângea la părțile triste.

— Cum se simte Annușka? întrebă el când Scerbițkii își făcu din nou apariția.

— Annușka?

— Pisicuța. Pisicuța Si... Simei. Se afla în apartament când...

Rusul clătină din cap. Cu părul lui tuns perie și mustața țeapănă semăna cu un soldat. Sau cu un chirurg. Cu cineva dur și căruia nu-i plac compromisurile, aflat într-o slujbă care cere talent, fără emoții.

— Nu sunt sigur, răspunse el. Dar voi întreba.

— Am cumpărat-o pentru ea. Pentru copilă. N-ar trebui să-i facă rău.

O vreme după aceea, Jack fu înecat în lacrimi. Erau primele pe care le varsă, fără să citească vreo poveste tristă. Scerbițkii se uită și așteptă. Așa își petrecuse și el viața, așa avea să-și mai petreacă și anii până la moarte și până ce avea să fie băgat într-o gaură în pământul din cimitirul Tușino.

— Cum te simți acum, Jack? Pot să-ți spun Jack?

— Jack Amicul, Jack cel Bun, Jack Inimosul. Spune-mi cum vrei. Mă simt îngrozitor.

— Bine. Poate că faci progrese. Lacrimile sunt mai bune decât pierderea memoriei. Acum însă trebuie să discutăm din nou.

— Nu vreau să mai răspund la nici o întrebare de a ta. Ți-am spus tot ce știu. Va trebui să descoperi singur restul.

— Nu, astăzi n-am întrebări, Jack. Vreau doar să mă ascuți. Cu mare atenție. Ai avut noroc că am fost însărcinat cu cazul tău. A fost un accident. S-a întâmplat să fiu în secție când ai fost adus și, întâmplător, vorbesc engleza fluent.

— O engleză foarte bună. O engleză minunată.

— Mulțumesc. În orice caz, de aceea mi s-a dat cazul tău. Atunci nu erai un suspect, ci doar un străin rătăcit și un prieten al victimelor. Și un martor, bineînțeles. Bănuielile au apărut mai târziu, ele m-au luat și pe mine prin surprindere. Și, crede-mă, lucrez în domeniu de multă vreme. Credeam că n-o să mai am parte de nici o surpriză.

— De ce? Cine m-a suspectat? Să mă suspecteze?

— Voi ajunge mai târziu la asta. Sau altădată. Acum, ascultă-mă.

Scerbițkii se opri. Jack observă că dantura lui era parțial stricată și își zise că acasă la el o astfel de dantură putea fi ușor înlocuită. Amintindu-și de casă, Jack se întrebă dacă avea s-o mai vadă vreodată. Gândindu-se la asta, ajunsese să se întrebe ce înseamnă „acasă” și descoperi că în capul lui nu avea nici un răspuns.

— Jack, cred că viața îți e în pericol. Cred că cineva, un grup de persoane, te vrea mort. Nu mă întreba de unde știu asta, mi-e greu să-ți explic. Am lucrat în interiorul sistemului de aici toată viața și mi-am creat un anumit instinct. Rareori mă înșel.

— Credeam că sistemul de aici s-a schimbat. Credeam că toți adepții liniei dure au fost înlăturați.

Scerbițkii se uită aproape uluit la el.

— Asta vi se spune vouă acolo? Că a existat un puci și o reacție populară, și brusc Rusia a devenit un paradis? Crezi că tipii de la KGB au înălțat doar din umeri și s-au dus acasă la neveste? În Rusia există încă mulți oameni periculoși. Și-au schimbat numele și insignele pe care le poartă, dar sunt aceeași oameni, crede-mă.

— Ai vorbit cu consulul irlandez?

— Nu există nici un consul. La două zile după ce ai venit în această închisoare, a apărut un conflict diplomatic cu Irlanda. Consulul a fost obligat să plece.

— Dar... e absurd. Numai Anglia a avut conflicte diplomatice vreodată cu Irlanda.

— Și totuși, s-a întâmplat. Dacă e să fiu sincer, cred că situația asta a contribuit la izolarea ta.

— Dar, desigur... desigur că cetățenii irlandezi sunt reprezentați de o altă ambasadă acum.

— Da, de cea a Italiei. Ciudat însă e faptul că, brusc, consulul italian și-a luat concediu o lună.

Jack simți că îngheață. Până acum știuse că e singur. Însă până în acel moment nu ghicise cât de singur și de vulnerabil era în realitate.

— Ce vrei să fac?

— Te voi scoate de aici, răspunse Scerbițkii. Din nefericire, nu pot face nimic până mâine dimineața. La ora zece un alt agent va intra de serviciu. Acesta îmi datorează câteva favoruri. Ți-am modificat actele, ca să fii transferat într-un centru de detenție din nordul orașului. Numai eu voi ști că ești acolo. Când consulatul irlandez își va relua activitatea, voi aranja o scrisoare să ajungă acolo în numele tău. Atunci, va depinde doar de ai tăi.

— De ce faci asta?

Scerbițkii dădu din umeri.

— Ți-am spus, sunt un om nefericit. Tu ești tot ce există între mine și apartamentul ăla din Cimki-Ciovrino. Vreau să fac ceva util înainte de a-mi împacheta valiza. Sub vechiul regim, am comis fapte neplăcute. Acum, avem un regim nou și aceiași ticăloși încearcă să tragă sforile. Nu mi-au plăcut atunci, nu-mi plac nici acum. Nu-ți face griji. Te scot eu de aici.

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI CINCI

Se trezi, în lumina strălucitoare din cameră, cu doi bărbați stând la căpătâiul patului. Unul din ei era îmbrăcat cu halat alb.

— Vă rog să vă ridicați, doctore Gould. Doctorul Belov ar vrea să vă examineze.

— Ce...? Jack clătină din cap. Ce se întâmplă? Cât e ceasul?

— E ora trei dimineață. Doctorul Belov a avut grijă de dumneavoastră. El vrea să vă examineze acum. Urmează să fiți mutat de aici.

Uluit, Jack se ridică în capul oaselor. Lumina îi ardea ochii. Nu se putea concentra asupra chipului străinului. Nu-și dădea seama decât de faptul că individul purta un costum gros, gri.

— Cine sunteți? Unde e Scerbițkii?

— Scerbițkii s-a dus acasă. Nu mai e implicat în cazul dumneavoastră. Vă rog să vă ridicați.

Fără să aștepte ca Jack să se conformeze, individul se aplecă brusc și îi luă brațul, forțându-l să se ridice. Doctorul, care stătea într-o parte, privi fără să se amestece. De îndată ce Jack fu ridicat, omul păși înainte. Apropiindu-se, Jack observă o pata pe gulerul hainei, o mică pată ce putea fi de sânge.

— Vreau să-l văd pe Scerbițkii. Cer să-l văd. Nu plec nicăieri fără să vorbesc mai întâi cu el.

— Vă rog, doctore Gould, nu vă îngreunați situația.

Cuvintele fură rostite de Belov, un bărbat cu umeri înguști, aplecat de spate și cu sprâncene groase. Jack îi observa mâinile subțiri, ca ale unei femei, doar că dosul palmelor era acoperit cu păr des.

Bărbatul în costum dădu din cap spre Belov. Era un individ musculos, bine clădit, o ființă masivă, de statură modestă. Când mâinile îi atinseră pielea lui Jack, acesta avu senzația că e mângâiat de o reptilă. Avea chipul neted și întins, ca un fund de copil.

Belov se aplecă și luă ceva dintr-o gentuță de piele de pe podea. Jack îi urmări mișcarea.

— I-am spus lui Scerbițkii că nu mai vreau medicamente, protestă el. Mă simt mai bine fără ele. Nu pricepeți? Nu vreau nenorocitele

voastre de medicamente.

Doctorul ridică o seringă și înfipse acul în capacul de cauciuc al unei fiole de sticlă. Jack se luptă, încercând să fugă, însă bărbatul în costum îl ținu pe loc, fără a face vreun efort vizibil. Pe chipul acestuia nu se citea nici emoție, nici încordare.

— Va dura mai puțin dacă nu vă veți agita, murmură Belov.

Nefericirea lui Jack nu părea să-i provoace muștrări de conștiință.

Jack simți acul înțepându-i brațul și alunecând dureros sub piele. Ultimul lucru de care-și aminti fu sunetul făcut de piciorul lui care izbea ritmic piciorul metalic al patului.

— Doctore Gould? Doctore Gould? Mă auzi? Vocea era undeva departe, prea îndepărtată ca să aibă vreo importanță. Jack continuă să viseze. Visul nu era plăcut, însă ceva îl făcea să creadă că trezirea putea fi și mai neplăcută. Trezește-te, doctore. Vreau să vorbesc cu tine.

Visa că se află într-o cameră albă. Încăperea se găsea într-un sanatoriu. Totul era alb: pereții, tavanul, draperiile, cearceafurile de pe pat. Tatăl lui era culcat în pat. Din cine știe ce motiv, tatăl lui se transformase într-o fetiță. Numele ei se putea citi pe o tăbliță la piciorul patului: Siobhan. Însă ea șoptea un alt nume, un nume pe care el nu-l înțelegea, într-o limbă străină. De undeva veneau râsete. Auzi o minge pocnind în timp ce se rostogolea în josul unui șir lung de trepte.

— Trebuie să te trezești acum. Ai dormit suficient.

Simți o mână pe umăr, scuturându-l. Camera dispăru brusc, împreună cu patul, cu tatăl lui și cu Siobhan.

Deschise ochii într-o altă încăpere. Nu semăna deloc cu cea din visul lui; era mai puțin strălucitoare, cu muchiile mai puțin ascuțite. Și nu tatăl lui, ci el însuși stătea întins pe pat.

— Bine. Foarte bine. Mă poți auzi acum? Poți să-mi vorbești?

— Unde mă aflu?

— Mai târziu. Acum, trebuie să te trezești de-a binelea.

Era o voce de femeie. Lipsită de gingășie. Întoarse puțin capul. Era acolo, privindu-l fix, o femeie cu fața îngustă și ochelari mari.

— Cine ești?

— Nu e important. Acum, trebuie să te concentrezi și să te trezești.

— Sunt treaz.

Încercă să se ridice, dar constata că nu poate.

— Ești legat. E pentru binele tău. E necesar să fii imobilizat.

— Unde am fost dus?

Șocul de a se descoperi atât de neajutorat acționase ca o palmă, făcându-l să-și revină brusc. Părea să se găsească într-un soi de cameră de spital, pe un pat tare, înfășat în cearceafuri albe, scrobite.

— Nu e important. Vreau să ascuți cu atenție ce-ți spun.

— Cum să fiu atent dacă sunt legat? Nu e nevoie să mă legați.

— Am fost sfătuiți că e preferabil să rămâi așa. Te rog nu încerca să te lupți. Nu vei face decât să te alarmezi și să faci obligatorie sedarea ta. Acum, te rog să fii atent. Vreau să te întreb despre un document. Știi la care mă refer. Este un sul despre care i-ai spus maiorului Scerbițkii că a fost furat din casa evreului Șaranskii.

— Unde e Scerbițkii? Vreau să-l văd.

— S-a îmbolnăvit. Scoate-ți-l din minte. El nu-ți mai poate fi de ajutor. Te rog să răspunzi la întrebările mele. Dacă mă ajuți, voi cere să fii dezlegat. Acum vreau să-mi spui tot ce-ți amintești despre acest sul. Originea lui, autorii, conținutul. Tot ce știi.

Jack clătină din cap. Cât de amețit se simțea, cât de indiferent față de tot ce-l înconjură. Îi era greață, deși avea stomacul gol.

— Nu-mi amintesc, rosti el.

— Ba da, dacă încerci, poți să-ți amintești. Dacă nu, poți fi ajutat. Vaga amenințare fu lăsată să plutească în aer.

— Era doar ce-ai spus. Un sul. Din secolul întâi sau al doilea, greu de calculat.

— Șaranskii a făcut teste. Trebuie să fi avut o dată mai exactă.

— Chestiile astea nu se lămuresc așa ușor, cum crezi.

— Habar n-ai ce cred eu. Ce știu despre „chestiile astea”. Tu doar răspunde-mi cinstit la întrebări și totul va fi bine. Minte-mă și-ți va fi mai neplăcut decât acum.

— Îți spun ce știu. Ce pot face mai mult de atât? Sulul era un pergament de bună calitate. O scrisoare.

— De cine scrisă?

— Nu era nici un nume. Autorul era un esenian. Asta înseamnă ceva pentru tine?

— Trebuie să presupui că da. Dacă am nevoie de explicații, le voi cere. Spui că omul ăsta era un esenian. Zi-i mai departe.

— Asta-i tot. Esenienii nu-și foloseau numele proprii în scrisorile lor. Ai ști asta dacă ai cunoaște mai multe despre ei.

— Și totuși, tu știi că asta era o scrisoare. Cui îi era adresată?

— Ți-am spus, nu era nici un nume. Ei nu foloseau nume. Asta era adresată „fratelui meu” sau ceva de genul ăsta.

— Precis, cum era adresată? Ce cuvinte erau folosite? Trebuie să-ți amintești. Rândurile de deschidere trebuie să ți se fi imprimat în minte.

— Începea cu o rugă, rosti el.

Inventă câteva rânduri, fragmente de aramaică din cunoștințele pe care le avea stocate în minte.

Rostindu-le, își amintea adevăratele rânduri din deschiderea manuscrisului lui Iisus. Le recită în sinea lui: *Nici mugetul apelor zgomotoase, nici arsura focurilor strălucitoare nu mă va împiedica de la împăcarea mea cu Tine, O Doamne, și nici Fiii Luminii nu mă vor afla fără credință.*

În acel moment ceva reveni la viață în memoria lui. Își aminti unde mai citise aceste rânduri. Nu era un citat și nici o paralelă. Erau rândurile de debut ale unui manuscris despre care îl întrebase o dată Rosewicz.

Ai văzut vreodată un manuscris care să înceapă cu aceste cuvinte?... Sau ai auzit de un astfel de manuscris?

Nu, gândi el. Rosewicz nu-l întrebase din întâmplare. Jack își aminti reproducerea foto pe care i-o arătase bătrânul. Îngheță când își dădu seama că rândurile de început ale fotocopiei fuseseră identice cu cele din manuscrisul lui Iisus.

— Nu te cred, zise aspru femeia. Ții ceva ascuns. Acest sul era suficient de important pentru a forța mâna cuiva, pentru a-l fura și a ucide pe oricine știa de el. De ce? Ce era atât de important în el?

„Ai văzut vreodată un manuscris care să înceapă cu aceste cuvinte?... Sau ai auzit de un astfel de manuscris?”

Ce dracu se întâmplă?

— Foarte bine. Dacă nu-mi spui de bunăvoie, atunci trebuie să te ajutăm în aflarea adevărului.

Femeia se aplecă și apăsă pe un mic buton, pe peretele din spatele patului. Jack observa că avea sâni mici și obraznici, și umeri înguste.

În mai puțin de un minut, ușa se deschise. De unde se afla, ținut de pat, văzu cine intrase în încăperea. Avu loc o discuție rapidă în rusă între femeie și un bărbat. Recunoscu vocea lui Belov. Părea să se certe cu femeia, ca și cum puterea lui de a se opune era inferioară forței ei de persuasiune.

Femeia reapăru la marginea patului. De cealaltă parte se ivi Belov.

— Doctore Gould, o să-ți fac o altă injecție. Te va ameți un pic, însă nu-ți va afecta capacitatea de a vorbi sau de a auzi. Înțelegi? Substanța pe care am de gând să ți-o administrez nu e ceva sinistru, e o soluție de thiopenton de sodiu, un anestezic. Te va ajuta să te relaxezi și să răspunzi la întrebările care-ți sunt puse. Te rog nu încerca să te lupți împotriva ei; asta nu-ți va face bine.

Jack simți înțepătura unui ac în braț. Imediat, simți cum i se injectează substanța. Peste câteva clipe începu să aibă un sentiment de intensă liniște.

— Puteți deschide ochii, doctore Gould.

Femeia stătea din nou aplecată deasupra lui.

— Cum te simți?

— Bine. Mă simt bine.

— Perfect. Atunci, cred că putem începe. Cine era autorul sulului care a fost furat din apartamentul lui Iosif Șaranskii? Cel care începe cu cuvintele: *Nici mugetul apelor zgomotoase, nici arsura focurilor strălucitoare nu mă va împiedica de la împăcarea mea cu Tine, O Doamne, și nici Fiii Luminii nu mă vor afla fără credință.*

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI ȘASE

— Ce a spus Belov?

Vocea ei hârâi neplăcut.

Femeia care-l interogase pe Jack se afla acum într-o încăpere goală de la capătul coridorului. Cu ea se afla bărbatul care îl luase pe Jack din celula lui de la circa de miliție. Se găseau într-o aripă din Psikhbol'nița 3, spitalul psihiatric de pe Matrosskaia Tișina, învecinat cu închisoarea.

Celebru pentru închiderea deținuților politici în regimul comunist, când KGB-ul menținuse o secție separată acolo pentru uzul propriu, spitalul suferise o transformare radicală. Mai precis, radicală în privința foștilor pacienți politici și mai puțin evidentă pentru cei închiși acolo datorită unor dereglări psihice „autentice”. Pe lângă asta, personalul rămăsese, practic, intact.

Căzuseră câteva capete, câțiva doctori își descoperiseră vocație de ginecologi, o mână de surori fuseseră redistribuite ca supraveghetoare la *univermag*-uri. Vechea gardă rămăsese, în majoritate, pe loc. Cine, susțineau ei, avea atâta experiență ca să-i înlocuiască? Cine știa mai bine cum se trag sforile? Sau cine știa să apese mai bine pârghiile necesare și să se descurce cu sărăcia de mijloace?

Belov, membru al Comitetului de odinioară, adept fanatic al medicinei politice, își conducea și acum secția cu aceeași netulburată libertate clinică cu care era obișnuită înainte. Din când în când, mai circumspect, dar, mai puțin eficient, continua să facă favoruri acelor dintre vechii prieteni care se plimbau încă pe coridoarele de securitate ale statului. Vechile obiceiuri mor greu. Unele nu mor deloc.

— Spune că Gould nu mai poate tolera medicamente. Dacă-i mai dai thipenton de sodiu, există un risc serios să intre în insuficiență cardiorespiratorie.

— N-am terminat cu el.

— Nu contează. Nu-ți folosește la nimic mort.

Femeia tăcu. Mica încăpere pe care o aleseseră pentru ședința lor, fusese folosită la depozitarea medicamentelor. Rafturile și dulapurile de acolo erau, practic, goale. Ce nu se folosisese se furase, ca să fie

vândut pe piața neagră. Se găseau într-un loc unde răsuna ecoul. De-a lungul coridoarelor albe, cu pereți scorojiți, pași obosiți și cărucioare scârțâind se deplasau într-o procesiune nesfârșită. Se auzeau uși care se închideau și se deschideau chei care se întorceau în broaște grele, voci ridicate ale pacienților care cântau, se certau sau plângeau. Ecouri. Și fantome lipsite de chip și de nume.

Bărbatul solid se numea Pavliciko. Ucrainean la origine, el avansase rapid în structura KGB. În Harkov, ca tânăr recrut, dovedise ingeniozitate în identificarea și reorientarea potențialilor informatori din cadrul mișcărilor de disidență. Asta se întâmplase la începutul anilor '60. După valul de arestări din 1965, multe dintre ele datorându-se informațiilor scoase de el de la poeți și muzicieni, Pavliciko fusese promovat, trimis la Kiev și însărcinat cu derularea unui program contra disidenților locali. Când Andropov crease cea de-a Cincea Direcție în cadrul KGB, cu scopul expres de eliminare a disidenței, Pavliciko fusese ales să conducă filiala din Kiev. Urmase un al doilea val de arestări în 1972.

Norocos, inteligent, cu un ten neted, Ostap Pavliciko avansase până la primirea unei slujbe în Moscova. Când Direcția a Cincea fusese transformată în Direcția pentru Protecția Constituției Sovietice, el fusese transferat la celebra Direcția Principală a Doua, serviciul de securitate internă, cu rangul de maior în Departamentul 17.

Acum, ca o pasăre phoenix fără aripi, se ridicase din cenușa altor oameni, ca să ocupe o poziție cheie în aparatul de securitate internă al Rusiei postcomuniste. Era ca un vis urât. Nu, poate că nu asta. Mai degrabă, ca un coșmar care avea acces la visele altor oameni. Era ocupat tot timpul. Noua lume în care se mișca nu era foarte diferită de cea veche. El știa, mai bine decât majoritatea celorlalți, că noii lui stăpâni nu stăpâneau, că visul lor se îndrepta către o deșteptare îngrozitoare și că el, ținându-și permanent ochii deschiși, avea să fie gata când sosea vremea unei alte schimbări.

Pentru toate aceste considerente, el se temea de moarte de femeia cu care vorbea. Irina Kossenkova nu servise niciodată oficial în vreo ramură a aparatului de securitate, după cum nici acum nu era oficial angajată a statului. Această independență tehnică față de oficialități îi dăduse un aer de mister ce constituia cea mai mare sursă a ei de tărie și cheia pentru deschiderea unor nenumărate uși închise. Neștiind exact

cine era ea sau, mai exact, câtă putere deținea, unii se temeau și tindeau să-i acorde o influență mai mare decât ar fi posedat ea altfel. Pavliciko știa prea bine cât de periculos era să i te pui de-a curmezișul.

— Nu sunt atât de sigură, rosti ea. Dacă oamenii care mă interesează ar putea fi făcuți să creadă că el a murit în explozie, asta mi-ar servi scopurilor mele. Nici n-ar bănuși că eu sau altcineva a discutat cu el.

— Ar fi foarte dificil. Deja există rapoarte...

— Îl vreau mort, oricum. Știe prea multe. Prea multe și prea puține, o combinație foarte proastă. Nici nu se pune problema să-i dăm drumul. Iar a pune pe cineva la izolare nu mai e la fel de simplu ca pe vremuri. Sunt prea multe riscuri. Nu vreau ca el să apară peste zece ani și să îi povestească vreunui reporter tot ce știe.

— L-ar crede cineva?

— Cred că e posibil, da. Am risca prea mult dacă am presupune altfel.

— Treaba poate fi făcută să arate ca și cum s-ar fi sinucis. Dacă-l arunci în râu acum, nu va apărea la suprafață până la primăvară. Să înțeleg că vrei să poată fi recunoscut?

— Da, e important. Belov ne va ajuta?

Pavliciko clătină din cap. Se gândi că locul acela era mult prea aglomerat cu stafii. Uneori, nu-și putea scoate zile întregi din cap sunetele specifice secțiilor și coridoarelor lui. Vizitele lui aici fuseseră cea mai neplăcută datorie pe care o avusese. Un singur loc îi plăcea și mai puțin: spitalul special din Siberia unde fusese dus de câteva ori de către Kossenkova.

— Prea riscant. Și așa a fost greu să-l aducem pe Gould la spital. Dacă moare aici, o să ceară o autopsie. Tipii ăștia noi sunt foarte duri. Iar o autopsie poate ridica întrebări care nu ne-ar conveni. Corpul lui e încă plin de medicamente.

— Atunci du-l unde crezi că e mai bine și fă-o acolo. Vorbește cu Belov să te sfătuiască în privința medicamentelor. Fă-o să arate ca o sinucidere, dar nu-l arunca în râu. Vreau să fie descoperit în următoarele zile, cât mai repede. Dacă ei cred că s-a răătăcit, o să înceapă să-l caute. Ai înțeles?

Pavliciko încuviință din cap.

— Atunci, ai grijă. Și, Pavliciko... Vreau să-l înlătur și pe Belov. Oamenii au prins gustul trăncănelii în zilele noastre. Femeia se opri, privindu-și țintă interlocutorul. Mă înțelegeți, nu-i așa?

O înțelegea, o înțelegea cu adevărat. Își dedicase întreaga viață unor astfel de înțelegeri. Ele reprezentau singurul lui reper într-un univers tot mai instabil și înșelător.

Veniră după el dis-de-dimineată, ca și înainte, când coridoarele erau tăcute. Nimeni nu se plimba la aceasta oră, cu excepția fantomelor celor sănătoși. Nebunii se odihneau în încăperile lor tăcute, unii dormind, alții așteptând zorile. Adesea, zorile nu se iveau. Sau dacă o făceau, nu aduceau cu ele lumina unei noi zile.

Acolo de unde pe vremuri îi priveau fotografiile lui Lenin se găseau acum icoane agățate de noile surori pioase, chipuri ale unor sfinți și martiri imaginari, verzi-albăstrui în lumina dură a lămpilor cu neon. Ici și colo, ședea câte un om de ordine, citind sau meditănd la problemele proprii. Fantomele ședeau cu ei sau se plimbau de-a lungul coridoarelor pavate cu cărămizi mici și crăpate, cu capetele rase, cu trupurile aplecate, cu limbile scoase.

Jack se trezi când cineva îi desfăcu legăturile care îl țineau ținut de pat. Deschise ochii și întoarse capul. Văzu doi bărbați, îl recunoscă pe Pavliciko, deși nu-i știa numele. Celălalt era doctorul Belov.

— Ce se întâmplă?

— E timpul să mergem, doctore Gould. Ai terminat aici.

— Terminat?

— E timpul să mergi acasă.

— N-am casă. N-am unde să mă duc.

O clipă Pavliciko păru descumpănit.

— Uite, zise el, întinzându-i lui Jack o legătură de haine. Pune-ți astea.

Belov desfăcu și ultima legătură și îl ajuta să își coboare picioarele peste marginea patului. Doctorul zâmbi, ca și cum el și Jack erau complici într-un mic act de trădare. Zâmbetul îl îngrozi pe Jack.

— Unde mă duceți? întrebă el. De ce sunt mutat din nou?

— Ne-ai spus tot ce aveam nevoie să știm, răspunse Pavliciko. Te ducem acasă. Scoate-ți cămașa de noapte și îmbracă astea.

Jack se conformă. Își dădu seama că Pavliciko îi adusese chiar hainele lui, cele care-i fuseseră luate la circa de miliție. Într-un fel,

acest fapt îl mai liniști. Ucraineanul avusese grija ca portofelul și documentele lui să fie la locul lor, în buzunare. Era nevoie de ele pentru certificarea identității cadavrului. La întoarcere, consulul italian avea să fie ocupat.

Jack se îmbracă încet, luptându-se cu fermoarele și nasturii. Puterea lui de coordonare se atrofiase de când fusese arestat. Belov îl ajută să-și închidă nasturii cămășii.

— Vei avea nevoie și de astea. E foarte frig afară.

Pavliciko îi dădu un palton și o căciulă cu urechi.

Aduseră un cărucior pe roțile pentru el, un model vechi, cu cauciucuri solide și un scaun dărăpănat. Pavliciko o luă înainte. Parcurse coridoare slab iluminate, pline de miros de varză și fenol, trecură pe lângă ferestre baricadate cu gratii și uși încuiate, mergând pe podele îmbibate cu pete vechi și întunecate. Într-o încăpere, un pacient vechi le auzi trecerea și se înfioră, amintindu-și orele dinaintea zorilor atâtor dimineți friguroase din trecutul lui.

O mașină îi aștepta afară. De când Jack fusese închis, zăpada pusese stăpânire pe Moscova, nu sub forma unui strat subțire, ca la sosirea lui, ci sub forma unor troiene groase și a unor viscole turbate. Ca și cum o mână albă, nemișcată, înghețată și enorm de puternică se lăsase peste întregul oraș.

Scos din relativa căldură a spitalului, Jack icni din pricina frigului brusc și paralizant. Aerul înghețat îi sfâșie plămânii. Pavliciko îi conduse lângă un troian de zăpadă, unde era mașina. În acea seară fuseseră activate plugurile, care croiseră o cărare pe mijlocul drumului, astfel încât șoferii care se încumetau să conducă să aibă pe unde circula. Belov deschise portiera din spate și îl ajută pe Jack să se strecoare înăuntru. Pavliciko strânse căruciorul și îl introduse în locul rămas, apoi se așeză la volan.

Străzile pe care le parcurseră aveau un aer de irosit, de abandonat, ca și cum blestemul unei vrăjitoare transformase totul într-o lume de sare. Doar câteva lumini erau aprinse. Nu circula nici o mașină și nu se plimba nimeni. Moscova semăna cu un oraș pedepsit. Pe marginile drumurilor se vedeau nămeți care erau, de fapt, mașini îngropate în zăpada. Trecură prin intersecții tăcute, pe sub rețele de sârme de troleibuz înghețate.

— Unde mă duceți? întrebă Jack.

Nu se simțise niciodată atât de pierdut. Se găsea alături de niște străini într-o lume care nu însemna nimic pentru el. Frigul teribil îl deștepta tot mai mult, făcându-l să devină tot mai conștient de situația dificilă în care se găsea.

— Nu mai e mult, doctore. Te plantăm într-un hotel până mâine. Poți să dormi până târziu în dimineața asta, apoi o să te ajutăm la împachetat și o să te ducem la aeroport. Totul e aranjat. Biletele, totul.

Brusc, strada din fața lor se deschise și Jack putu desluși turnurile Kremlinului înălțându-se în spatele zonei plate și vaste, ocupate de Piața Roșie. Recunoscu turnul Arsenalului, cu cupola clădirii Senatului la stânga, și își dădu seama că se îndreptau într-acolo, venind dinspre nord-est.

Câteva minute mai târziu opriră în fața unei clădiri imense, opusă pe diagonală Muzeului Istoriei Statului. O plăcuță montată afară arata că acea clădire era Hotelul Moskva. Jack auzise de acest hotel la prima vizită, când Iosif îl avertizase să nu-și ia cameră acolo. Hotelul Moskva nu fusese niciodată cu adevărat un loc pentru străini, fiind rezervat aproape în exclusivitate oficialităților de partid care vizitau orașul. Clădirea avea un aspect sobru și mohorât, ca și cum ar fi fost hotărâtă să se agațe cu orice chip de privilegiile trecute, împotriva noului val eliberator.

Pavliciko și Belov, împreună, îl ajutară pe Jack să iasă și îl așezară în cărucior. Pe lățimea intrării în hotel fusese croită o cărare în zăpadă. Un bătrân făcea de serviciu în spatele ușilor de sticlă, șezând aplecat de spate pe un scaun. Omul privi în sus când Pavliciko ciocăni în geam. Nu părea surprins de oaspeți la o asemenea ora. Ridicându-se încet, bătrânul veni la ușă și o deschise. Pavliciko nu zise nimic și intra.

Trecură pe lângă restaurantul spaniol de la parter și urcară un rând de trepte din piatră la etajul următor. Nu se afla nimeni la recepție și nici în loja portarului. Imensul hol era pustiu. Belov îl împinse pe Jack până în dreptul celor șase ascensoare și apăsă un buton. Dură mult până ce liftul ajunse. Holul era rece, tăcut, luminat doar de câteva becuri de zece wați. Jack se întrebă de ce se deranjaseră să-l aducă aici ca să-și termine treaba ce o aveau de făcut. Era mult prea complicat. O pernă în camera de spital i-ar fi ajutat la fel de bine.

Liftul sosi. Pavliciko apăsă butonul pentru etajul al cincisprezecelea. Se jucase cu ideea de a înscena o cădere de acolo, dar o respinsese. Kossenkova voia să nu existe nici un dubiu asupra identității lui Jack. Planul inițial al lui Pavliciko continua să fie cel mai bun. Liftul urca încet, însă el nu se grăbea. Își puse o mână pe umărul lui Jack și-i zâmbi.

Ușa se deschise într-un coridor pustiu. Celălalt capăt era invizibil din locul unde stăteau. În fața liftului se găsea un vestibul decorat cu cadre înrămate ale orașului. În spatele biroului ei, *dejurnaia* se bucura de un pui de somn binemeritat. Era o femeie de vârstă mijlocie. Uneori, trezindu-se la ore matinale ca aceasta, în tăcere, se gândea că-și petrecuse întreaga viață acolo, în capătul coridorului, urmărind aceste uși cum se deschid și se închid la loc. Nu se întâlnise niciodată cu femeile de pe celelalte etaje.

Trezindu-se datorită zgomotului făcut de lift, femeia își înălță privirea. Pavliciko îi trecu o legitimație prin fața ochilor. Inițialele KGB însemnau încă respect și supunere. Femeia îi dădu o cheie apoi se lăsă pe spătarul scaunului și închise din nou ochii. Nu voia să știe ce avea să se întâmple.

Era puțin de mers până la camera 1520. Pavliciko deschise ușa și se dădu la o parte, în vreme ce Belov îl împinse pe Jack înăuntru.

Camera era decorată în stilul greu, stalinist al anilor '50. Fotolii supraîncărcate, draperii lungi, pline de praf, întinzându-se de la podea la tavan, fasunguri sculptate pentru becuri, un radio care arăta ca și cum ar fi emis și acum discursuri ale lui Malenkov sau Bulganin. Într-o parte, se afla un pat imens, tapisat cu o cuvertură grea, roșie-sângerie.

Belov îl ajută pe Jack să-și dea jos paltonul și haina.

— Vreau să te întinzi pe pat, rosti el. Nu va dura mult. N-ai de ce să te temi.

Îl ridică din cărucior și îl duseră până lângă pat. Era cel mai tare pat pe care se întinsese Jack vreodată. Voia să se ridice și să fugă, însă picioarele nu-l susțineau deloc. Împreună, cei doi paznici ai lui însemnau prea mult pentru slabele lui forțe.

— De ce e important tot aranjamentul ăsta pentru voi? întrebă el.

Belov ridică din umeri. Pentru el, important era doar să execute ce i se ordona.

Dintr-o geantă diplomat, Pavliciko scoase o cutie mare cu tablete lungi și albe. Jack bănuia că acea cutie conținea cam 200. Pe eticheta rusească scria „Sodium Amital 200 mg”. Belov veni din baie, ținând în mână un pahar cu apă, ca pe un trofeu. Așeză paharul pe noptieră, lângă tablete.

— Haide să ne ridicăm în capul oaselor, rosti el, ajutându-l pe Jack să se sprijine de stinghia de lemn a patului.

Pavliciko desfăcu cutia și scoase mai multe tablete în palmă.

— Doctorul Belov vrea să iei câteva tablete, zise el. Câte două o dată. Nu-i nevoie să te grăbești. Nu vreau să-ți facă rău și să vomیți.

— De ce nu-mi faceți o injecție, ca să terminați mai repede?
Belov clătină din cap.

— E mai bine așa Crede-mă.

Îi dădu paharul lui Jack. Pavliciko îi întinse două tablete.

— Și dacă refuz?

Pavliciko scoase un obiect din buzunar. Era o lamă de ras.

— Te rog să iei tabletele. Va fi mai plăcut pentru tine.

Jack ezită, apoi le luă. Medicamentele pe care le îngurgitase îi luaseră deja orice putere de a rezista. Nu mai avea nici o dorință să lupte. Ce sens avea să se zbată contra inevitabilului? Își introduse tabletele în gură și le înghiți cu o gură de apă. Pavliciko îi dădu alte două. Apoi alte două. Jack

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI ȘAPTE

Nu auziră ușa deschizându-se și închizându-se. Prima dată când Pavliciko pricepu că ceva e în neregulă fu atunci când îl văzu pe Belov tresăltând și căzând pe pat cu fața în jos. Se aplecă și văzu gaura de glonț în ceafa doctorului.

Se întoarse. La circa șase pași de el se afla un bărbat. Purta o căciulă de blana și palton, iar într-o mână ținea un pistol cu amortizor. Arma era îndreptată spre capul lui Pavliciko. Individul o ținea ferm, ca pe o extensie a brațului.

— Nu vreau să folosesc asta a doua oara, rosti străinul. Avea accent slav, dar nu rusesc. Avea cam treizeci de ani și era blond, și foarte calm. Nu lăsa nici un dubiu asupra celui care stăpânea situația. Ridică-te, ordonă el. Încet. Pavliciko se supuse. Acum, scoate-ți pistolul din buzunar cu mâna stângă. Gâfâind, Pavliciko scoase un Tokarev TT-33. Aruncă-l pe pat.

Pavliciko îl lăsă să cadă. Nu-i venea să creadă că se întâmpla așa ceva. Nu lui. Nu aici.

— Știi cine sunt? întrebă el.

— Știu exact cine ești, răspuse individul. „Cine naiba e? se întreba Pavliciko. Bielor? Ceh? Polonez?” Eu n-aș conta prea mult pe asta, în locul tău. Acum, ridică-l pe doctorul Gould și ajută-l să ajungă la baie.

— Doctorul Gould nu e în stare să...

— N-o să-ți cer a doua oara. Te rog să mă crezi. Pavliciko îl ridică pe Jack și îl cără până la baie. Străinul luă cel de-al doilea pistol de pe pat și îi urmă la o distanță sigură. Doctore Gould sunteți încă treaz? Jack încuviință din cap. Începea să se simtă ceva mai bine. Du-l la cada. Acum, bagă-i degetele pe gât până vomita. Și grăbește-te. Ținându-l pe Jack de mijloc cu un braț, Pavliciko îi introduse două degete în gură și apăsă în jos. Jack începu să răgâie, apoi vomită tot ce avea în stomac. Acum, afară. Ajută-l până la cărucior. Pavliciko îi puse un braț în jurul umerilor și îl ajută pe Jack să ajungă la scaun. Cu fiecare pas, Jack simțea cum i se întăresc picioarele. Acum, pe pat. Pavliciko se întinse, protestând. Străinul se postă lângă pat. Ridică-te.

Luând paharul, i-l întinse lui Pavliciko.

— Nu mă poți forța...

Străinul extrase o jumătate de duzină de tablete și i le dădu rusului.

Cu mâna tremurândă, Pavliciko începu să înghită tabletele nervos, înecându-se și înghițind, înecându-se și înghițind.

— Ajunge. Străinul luă paharul și îl puse la loc pe noptieră. Jack observă că acesta purta mânuși subțiri. Deschide gura, porunci necunoscutul.

— Te plătesc, rosti Pavliciko. Orice vrei, îți aranjez. Crede-mă. Sunt un om bogat. Am prieteni puternici.

— Pe moment nu ai decât inamici puternici.

Străinul se aplecă și strecură amortizorul pistolului în gura lui Pavliciko. Acesta făcu ochii mari de groază. Necunoscutul clătină o dată din cap. Apoi trase. Perna pe care se odihnea capul lui Pavliciko se umplu de sânge. Ochii rusului rămaseră deschiși.

Străinul deșurubă amortizorul de titan de pe țeava ghintuită a pistolului. Arma era un Heckler&Koch P9S, proiectat pentru cartușe subsonice. 45ACP. Viteza mică a proiectilelor era esențială pentru eliminarea pocnetului pe care rotirea glonțului ar fi provocat-o la ieșirea de pe țeavă.

Băgând amortizorul în buzunar, omul strecură pistolul în mână lipsită de viață a lui Pavliciko și-i înfășură degetele în jurul trăgaciului. Apoi luă Tokarev-ul de pe pat, verifică magazia de cartușe și și-l introduse în celălalt buzunar. Era treaba milițienilor să se întrebe cum intrase un individ ca Pavliciko în posesia unui pistol H&K. Tot ei trebuiau să-și imagineze de ce îl împușcase el pe Belov și apoi se omorâse după o tentativă nereușită. O analiză patologică amănunțită ar fi dat totul la iveală.

— Veniți, rosti el. Avem mult de mers.

Abia atunci, văzându-l zâmbind, Jack își dădu seama unde-l mai văzuse. Era Henryk, omul de pază al lui Stefan Rosewicz din pădurile Summerlawn-ului.

PARTEA A PATRA

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI OPT

Siberia Orientală

Foarte puține evenimente întrerupeau rutina zilnică. Sora Neagră, Sora Albă, Sora Gri. Cei care erau de serviciu cu cărucioarele lor. Cei care curățau, o dată pe săptămână. Doctorul Vorosilov cu medicațiile lui. Zori, amiază, asfințit. Primăvară, vară, toamnă, iarnă. În principal, iarnă. Iarnă și frig amarnic, gheață pe ferestre, țurțuri atârând de tavan când anotimpul era la apogeu.

Odinioară, existase o cameră de zi. Oamenii de ordine îi duceau acolo în fiecare dimineață. Existaseră și drumurile mai puțin plăcute, pe coridorul cu dale verzi, la biroul doctorilor. Ele însemnau anchete, injecții, băți. Ca și nemții, dar cu un accent diferit. Chiar și bățiile aveau un ritm diferit își mai aminteau o grădină fără flori, unde li se permisesse să se plimbe în perechi în timpul scurtei veri. O copleșitoare singurătate.

Anchetele încetaseră cu timpul, și o dată cu ele bățiile. Și plimbările, și vizitele în camera de zi. Erau prea bătrâni acum, așa că zăceau în paturi și își aduceau aminte. Bunul Blighty. Buna Vera Lynn. Spuneau bancuri răsuflate și cântau frânturi de cântece pe jumătate uitate. Cu ani în urmă, cei religioși se rugau. Acum, nu mai existau credincioși.

Nici acum nu exista vreunul care să înțeleagă ce se întâmplase. N-aveau să uite niciodată acele procese trucate ale crimelor de război. Toți fuseseră acuzați de diverse ofense contra Volk-ului german, găsiți vinovați și condamnați la diferite termene de închisoare sau, în câteva cazuri, la moarte. Dar într-o zi, la un an și ceva după aceea, se auziseră zgomote de luptă în închisoare. Apoi se deschiseseră ușile celulelor și fuseseră toți eliberați de trupele sovietice. Bucuria lor fusese de scurta durată, în ziua următoare se treziseră înapoi în celule.

Urmaseră săptămâni întregi de interogatorii. Noii lor anchetatori fuseseră minuțioși. Era clar că voiau să refacă o imagine a celor divulgate germanilor și, mai important, cât la sută din cele spuse era adevărat. Până atunci, adevărul și minciuna se îngemănaseră atât de

mult pentru ei, încât nu mai erau capabili să dea răspunsuri simple și directe nici măcar la cele mai simple întrebări.

În cea de-a doua lună de interogatorii li se comunicase brusc că urma să fie mutați. În aceeași zi, toți fuseseră scoși din Friedrichshain la lumina soarelui și închiși în partea din spate a unor camioane grele. Urmase o călătorie lungă, confuză, o parte pe șosea, o parte pe calea ferată. La sfârșitul ei, fuseseră cazați acolo unde se aflau și acum, în primele ore ale unei dimineți geroase de primăvară. Cuthbertson, care o rupea pe rusă, le spusese că se găseau în Siberia.

Ușa de la ceea ce era poreclit Sfârșitul pământului se deschise brusc. Se iviră doi doctori, un bărbat – Voroșilov și o femeie – Voznesenskaia. În spatele lor venea o femeie înaltă, îmbrăcată cu o haină de blană lungă până la genunchi. Avea un chip palid, slab, ochelari mari și o atitudine aristocratică ce părea complet deplasată în universul populat de ei.

Urmărită de toți acei ochi scânteietori, femeia parcurse încet culoarul central, ca o regina în vizită sau ca un prim-ministru venit la locul unui cumplit dezastru. Cu patruzeci și șapte de ani prea târziu. Lumina cădea pe ea. Femeia se opri la piciorul patului lui Ramsey și vorbi în șoaptă cu doctorița. În spate venea un soldat, împingând un cărucior încărcat cu dosare. Dosare vechi, cunoscute. Văzându-le, ei auziră în minte pârâituri de oase.

Femeia în haina de blană pocni din degete și soldatul aduse căruciorul până la ea. Fără a se grăbi, necunoscuta frunzări dosarele până ce găsi pe cel pe care-l voia. Ținându-l în față, ca pe un scut, pași către bărbatul de pe pat.

— Domnul Ramsey?

Ramsey se zgâi prostit la ea. Îi dispăruseră cea mai mare parte a dinților. Ce-i mai rămăsese din păr devenise galben. Mâinile se odihneau pe cuvertura apretată a patului, ca niște gheare înțepenite.

— Da, rosti el. Eu sunt. Știți că eu sunt. N-am plecat niciodată.

Chicoti sec de mica lui glumă.

— Foarte bine, domnule Ramsey. Femeia se uită lung la el. Ce-ați zice dacă v-ați duce acasă?

— Mă scuzați. N-aud prea bine.

— Am întrebat dacă v-ar plăcea să vă duceți acasă. În Anglia, în Wolverhampton. La soție și copii.

În acea clipă, pe Ramsey îl cuprinse o frică îngrozitoare. Nu se gândise că îngerul morții putea veni sub forma unei femei într-o haină de blană, cu toate că nimic nu-l mai surprindea. Femeia deschidea dosarul. Ramsey se gândi că era o înregistrare a vieții lui. Tuși.

Kossenkova scoase o fotografie. Era o poză color a unei femei în vârstă, îmbrăcată cu un pardesiu. Îi arătă fotografia lui Ramsey. Acesta nu văzuse până acum o poză color.

— E soția dumneavoastră domnule Ramsey. S-a schimbat mult, știu, dar e Ethel. N-o recunoașteți? Ochii bătrânului se umplură de lacrimi enorme. Nu e drept, protestă o voce înăuntrul său. Să-l ucidă cu cruzime. După tot ce suferise. Iar acesta e fiul dumneavoastră, Eric. Nu l-ați văzut niciodată, nu-i așa? Un bărbat de aproximativ cincizeci de ani, cu chelie și mustață.

— Aceștia sunt nepoții: Mark și Rachel. Bănuiesc că veți fi străbunic în curând.

— Ce... vreți? Ramsey scoase cuvintele cu greu din gură. Nu v-am făcut nimic. Pentru ce faceți asta?

— Vă rog să nu vă supărați, domnule Ramsey. Am venit să vă ajut. Dacă totul merge bine, vă puteți întoarce acasă. Mai întâi însă aș vrea să vă mai uitați la niște fotografii. Apoi aș vrea să vă pun câteva întrebări. Femeia scoase un alt teanc de poze. Nu erau fotografii obișnuite, de familie. Acestea fuseseră extrase din dosarele de informații ale naziștilor, în timpul războiului, înfățișau bărbați și femei care lucraseră în diverse posturi pentru serviciul secret britanic. Acum, domnule Ramsey, rosti Irina Kossenkova, să vedem dacă recunoașteți pe cineva de aici. Apoi vreau să-mi povestiți despre octombrie.

Îi arătă prima poză. El o privi, încă buimac. În minte îi auzea pe toți cântând.

Ne vom întâlni din nou, nu știu unde, nu știu când...

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI NOUĂ

Parisul era învăluit în ceață. Cursele aeriene care trebuia să decoleze erau ținute la sol, cele care veneau la aterizare erau dirijate spre sud. Avionul lor fusese îndreptat spre Lyon și apoi făcut să aștepte încă o jumătate de oră, în timp ce efectuau cercuri sub un cer mohorât, până la primirea permisiunii de aterizare. Jack se trezi cu câteva minute înaintea începerii coborârii. Lângă el, Henryk făcu un semn de victorie cu degetul în sus. Făcea tot ce-i stătea în puteri ca să fie o persoană agreabilă, genul de om cu care să împarți o halbă de bere la sfârșitul unei sâmbete cenușii. Însă Jack îl văzuse ucigând doi oameni fără să clipească și, oricât de mult ar fi încercat, sângele acela nu-i putea ieși din memorie și nici nepăsarea cu care fusese vărsat. Nici măcar recunoștința nu putea curăța pata rămasă.

Pierduseră foarte puțin timp în Moscova. Doar cât Jack să fie verificat amănunțit de un doctor competent. Pe vremuri, n-ar fi ajuns nici măcar până la Krasnogorsk sau Liubertși. Orașul ar fi fost înconjurat de un cerc de foc. Henryk își jucase bine cărțile. Cartea de identitate magică a lui Pavliciko îi garantase imunitate față de atențiile nedorite ale cameristelor și ofițereselor de serviciu. Cadavrele aveau să rămână nedescoperite câteva ore.

Un pașaport britanic, viză, bilete și alte câteva documente îl așteptaseră pe Jack în micul apartament pe care Henryk îl închiriasse prin agenția Vremia Cooperative. După ce Jack se mai întremase, călătoriseră împreună, cu trenul, până la St. Petersburg, în drum către Finlanda. Merseră cu clasa inferioară, pe scaune dure de plastic, traversând un peisaj înghețat și monoton. O mașină ar fi atras prea mult atenția. Nici un străin întreg la minte n-ar fi încercat șoselele pe o astfel de vreme. Zborul ar fi însemnat furcile caudine ale aeroporturilor Șeremetevo I sau II. Henryk nu știa cât de departe ajungea brațul Irinei Kossenkova în ziua de azi, dar crezuse că e mai bine să nu afle.

Henryk n-avea de unde să știe că scăpaseră în ultima clipă. Dispariția încă neexplicată a lui Pavliciko declanșase clopote de alarmă în mintea suspicioasă a Kossenkovei. Ea ordonase o căutare la Hotelul Moskva și trupurile fuseseră găsite.

Jack și Henryk plecaseră din gara St. Petersburg cu trenul Aurora de după-amiază. Trei ore mai târziu, prin holul central al gării circulau deja fotografii ale lui Jack. Henryk avusese dreptate să schimbe trenul la St. Petersburg, în loc să ia o cursă directă spre Helsinki. Toate drumurile Moscova-Helsinki fuseseră brusc lovite de întârzieri neobișnuite la punctul de graniță Luzhaika. Autobuzele circulau încă prin Brusnicinoe. Când grănicerii primiseră copii ale fotografiilor, Jack și Henryk coborau din autobuz în Kotka ca să-și dezmoștească oasele.

Și acum în Franța. Aici îi aștepta Stefan Rosewicz. Jack habar n-avea de ce și nici nu putea ghici. Cu excepția faptului că Rosewicz știa mai multe chiar și decât el despre manuscrisul lui Iisus și că acest manuscris era centrul tuturor celor întâmplare.

Pe Jack îl deranja cel mai mult posibilitatea – pe care o considera certitudine – ca Rosewicz să fi fost în spatele exploziei care ucisese familia Șaranskii. Gândindu-se la trecut, el credea că era foarte probabil ca polonezul să fi fost amestecat în asasinatele comise împotriva lui Denis Boylan și a Moirei Kennedy, cu toate că nu găsea motivul uciderii lor.

Era sigur de un lucru. Dacă Rosewicz fusese, într-adevăr, responsabil de moartea lui Iosif, a lui Leah și a Simei, atunci datoria lui era să-l ucidă. Ba chiar plăcerea lui. Privindu-l pe Henryk, se întrebă cum ar fi putut să reușească.

Aterizară cu hurducături, însă toată lumea aplaudă. Vameșul nu aruncă decât o privire în fugă pe pașaportul britanic al lui Jack. Henryk trebui să parcurgă o altă filieră. Jack se întrebă care era, în realitate, naționalitatea lui.

Irina Kossenkova nu alertase nici o autoritate străină în privința fugarilor pe care îi căuta în Rusia. Se gândise să procedeze așa, însă respinsese ideea ca implicând riscuri personale inutile. Prea multe întrebări în zone greșite s-ar fi putut dovedi supărătoare. Kossenkova regreta, din nou, dispariția vechii ordini.

Avea și un alt motiv pentru a nu-i informa pe britanici, mai ales serviciul de contraspionaj. Cu Jack Gould sau cu manuscrisul în mâini, ar fi avut o monedă forte de schimb. Pe de altă parte, dacă ei puneau mâna pe irlandez, jocul s-ar fi inversat. Ar fi încercat să găsească manuscrisul înaintea ei. Iar asta ar fi lăsat-o pe ea fără nimic.

La aeroport îi aștepta o mașină cu un șofer în uniformă. Sosiră în Paris după ora șapte și se opriră în fața unei clădiri mari dintr-un cartier de bogătași, nu foarte departe de Arcul de Triumf. Era o casă *haute bourgeoisie*, tipică pentru Cel de-al Doilea Imperiu, înaltă de cinci etaje, cu mansardă și bare de fier forjat la toate balcoanele. Ușa de la intrare se găsea în spatele unei porți sofisticate, în negru și auriu, de asemenea, din fier forjat.

Doamna Nagle deschise ușa. Zâmbi și îi strânse mâna lui Jack.

— Ce bine să vă văd din nou, doctore Gould. Cine s-ar fi gândit când ne-am întâlnit ultima dată că ne vom revedea în Paris?

— Încântat să te văd, Noreen. Arăți bine.

— Nici dumneata n-arăți rău. Un pic obosit.

— Da, rosti el. Sunt obosit.

Pe chipul menajerei apăru o expresie de autentică îngrijorare.

— O să avem grijă de dumneata aici. Să nu-ți faci nici o grijă. Dar uite cum mă iau cu sporovăiala, și în timpul ăsta domnul Rosewicz te așteaptă. O să mă ia serios la rost dacă te mai ții aici.

Rosewicz îl aștepta în bibliotecă.

Nu se schimbă. Bătrânii se senilizează uneori repede, însă polonezul părea întinerit. Îl surprinse pe Jack îmbrățișându-l cu căldură din clipa în care intră pe ușă, ca și cum s-ar fi despărțit în cei mai buni termeni.

— Dragul meu Jack, ce bucuros sunt să te văd. După atâta vreme. Atâta vreme irosită. Arăți bine.

— Sunt foarte obosit, reuși Jack să răspundă.

— Nu contează. Vei fi îngrijit aici. Doctorul meu personal te va vizita în seara asta. E un om bun, poți avea încredere în el. Am aranjat să-ți stea la dispoziție cât va fi nevoie. Trebuie să te facem bine. Într-adevăr, trebuie.

— De ce... De ce m-ai adus aici? Cum de-ai știut că sunt în Rusia? Cum a... ?

Rosewicz își ridică mâna, râzând.

— Te rog! Prea multe întrebări. Văd că anchetatorii te-au învățat bine. Mai întâi, te odihnești, apoi întrebi. Întreabă-mă tot ce vrei, eu o să-ți răspund la ce pot. Acum, însă Henryk te va conduce în camera ta.

Cred ca poți să ai încredere în el, nu? Cred că tu și el ați pornit-o rău când v-ați cunoscut.

Jack n-avea chef să se certe. Dar nu suporta să fie trimis la culcare ca un copil.

— Trebuie să-ți pun o întrebare, zise el. Înainte de a mă duce undeva, înainte de a încerca să mă odihnesc. Nu mai târziu. Acum.

Rosewicz înțepeni ușor.

— Foarte bine. Voi încerca să răspund.

— Vreau să știi dacă tu ești responsabil de moartea lui Iosif Șaranskii și a familiei lui.

Rosewicz căscă gura. Părea șocat. Era clar că nu se aștepta la o asemenea întrebare.

— Doamne, Jack! Sunt surprins că poți întreba așa ceva. Ce te-a făcut să gândești așa? Să-l omor? Bineînțeles că nu. Nu-l cunoșteam, dar știam de el, și știam de munca lui. După toate socotelile, era un om bun, un cărturar onest. Am fost îndurerat când am auzit cum a murit. Și soția, și copilul lor. Ai dreptate să fii furios. Rosewicz făcu o pauză. O să vorbim din nou despre asta, dacă vrei. Acum ești obosit și ai nevoie de somn. Un somn bun, odihnitor, fără medicamente.

Îl conduse pe Jack până la piciorul scării. Începând să urce, Jack ezită și se întoarce.

— Ce s-a întâmplat cu Summerlawn? Întrebă el. M-am dus recent acolo. Totul era ars.

Chipul lui Rosewicz se umbri.

— Nu vom vorbi despre asta, zise el. Se întoarce spre ajutorul lui. Henryk, ai grijă ca doctorul Gould să primească tot ce are nevoie.

Jack habar n-avea cât dormise. Camera în care fusese dus n-avea ceasuri. Dormea lungi perioade de timp, asaltat de vise ciudate, apoi se trezea pentru puțin timp înainte de a se întoarce la un somn mai adânc și la vise și mai ciudate. Uneori, când se trezea, găsea camera într-un întuneric complet, încât nu-și putea vedea nici propria mână. În astfel de clipe, era cuprins de panică. Avea sentimentul că era din nou arestat, într-o celulă din Rusia, și că avea să rămână treaz ascultând zgomotul de pași până ce avea să adoarmă din nou. Atunci, auzea pași trecând peste dale de piatră și, o dată cu ei, voci șoptind într-o limbă pe care n-o putea înțelege.

Alteori, pe lângă marginile draperiilor grele intrau dâre de lumină. Atunci știa că nu se mai găsește într-o celulă; cu toate astea, își amintea doar rareori unde se află. Camera avea o baie atașată, pe care o folosea din când în când. Pe masă găsea mâncare ușoară și sucuri de fructe. O dată căută un telefon, dar nu găsi nici unul.

Într-o dimineață, se trezi foarte devreme și îl descoperi pe Rosewicz aplecat deasupra patului, cu o expresie de îngrijorare pe chip.

— Bună dimineața, Jack. Sper că ai dormit bine. Cum te simți?

— Nu... nu sunt sigur. Nu prea bine. Mă doare capul.

— Da. Doctorul Ganachaud spunea că e posibil. Va veni din nou pe aici curând. Sper că te-a îngrijit bine.

Pentru o fracțiune de secundă, prin mintea lui Jack trecu o succesiune nebuloasă de scurte examinări medicale și ingerări de pilule. Își aminti brusc de Belov.

— De cât timp sunt aici? Întrebă el.

— Ai venit acum trei nopți. Ai dormit aproape douăzeci și patru de ore, însă ieri numai câteva, în serii. Astăzi vei rămâne treaz.

— Unde sunt?

— În casa mea din Paris. Ne găsim în arondismentul al șaptesprezecelea. Cred că cunoști orașul.

Foarte bine, gândi Jack. Aproape prea bine. Caitlin îi dăruise Parisul odinioară, fusese primul ei dar pentru el. După moartea ei, jurase că n-o să mai pună niciodată piciorul în acest oraș.

— Parțial, răspunse. Dar nu zona asta.

— Nu contează. Nu ne aflăm departe de Champs Elysées. Lângă parcul Monceau.

— Acum știu.

— Ei bine, poate că o să facem o plimbare împreună când o să te simți mai întreg. Ți voi arata împrejurimile. Pe moment, trebuie să te odihnești. Ai fost foarte bolnav. Ai trecut prin multe și asta și-a spus cuvântul. Însă ești încă tânăr și sănătos. Te vei reface. Doctorul Ganachaud are multe speranțe. Spune că te-ai putea ridica din pat după-amiază. Regimul ți va fi schimbat. Mai puțin somn și un pic de gimnastică. Ai aici o dieta pe care o vei urma cu sfințenie. E pentru dezintoxicare. Întreg corpul ți-a fost injectat cu otrăvuri, însă Ganachaud le va scoate. Ți-a administrat un tratament homeopatic.

Sper că n-ai obiecții. Aici, în Franța, e un procedeu normal. Mulți doctori de aici sunt specialiști în homeopatie. Poate că asta nu e pe gustul tău irlandez.

Jack clătină din cap. Nu era în stare să se certe în privința tratamentului care i se administra.

În ziua următoare, simțea că vrea să trăiască din nou. Ganachaud îl vizita în fiecare dimineață, îl examina și îi dădea un amestec de pilule și prafuri fabricate de o firmă farmaceutică denumită Boiron. Dieta specială făcea minuni. Henryk îl masa de două ori pe zi și îl asista la ușoarele exerciții fizice pe care trebuia să le execute într-o sală de gimnastică mică, dar perfect utilată. Din când în când, apărea și Rosewicz, ca să-l întrebe cum se simte. Bătrânul părea neliniștit și nerăbdător.

În cea de-a treia zi, Henryk îl duse în biblioteca lui Rosewicz, de la parter. Preț de o clipă, când intră în încăpere, avu o senzație de déjà vu, ca și cum ar fi fost transportat înapoi în Summerlawn. Rosewicz ședea în spatele biroului. Purta un costum de casă din mătase verde și ochelari subțiri de aur.

— Arăți mult mai bine, Jack. Sunt, cu adevărat, uimit. Mi s-a întărit acum încrederea în Ganachaud și în micile lui pilule cu zahăr.

— De ce m-ai adus aici?

Bătrânul îi făcu semn să se așeze în fotoliu.

— Te rog, Jack, stai jos. Nu încerca să faci prea multe dintr-o dată.

— Nu mi-ai răspuns la întrebare.

— Ți-am salvat viața. N-ajunge?

— Vreau să știu de ce. Ce l-ai pus pe Henryk să facă n-a fost ușor, n-a fost ieftin și nu te-a privit. Vreau să-mi spui de unde știai că mă aflu în Moscova și unde eram ținut.

— Foarte bine. Stai jos și o să-ți explic ce pot. Am rugat pe doamna Nagle să ne aducă ceai și prăjituri. Ganachaud spune că poți mânca și ceva obișnuit. În acel moment se auzi o ciocănitură în ușă și doamna Nagle intră, ducând cu ea o tavă din argint. Doamna Nagle, rosti Rosewicz, ridicându-se să ia tava. Îți amintești de doctorul Gould, nu-i așa?

— Bineînțeles. Și sunt foarte încântată să văd că arătați mai bine, domnule. N-am spus-o atunci, dar nu prea aveți o mină sănătoasă când ați sosit aici.

— Mă simt bine acum, Noreen, mulțumesc.

Femeia părea stânjenită. Zâmbind, se întoarse spre Rosewicz.

— Asta-i tot, domnule?

— Da. O să te sun când o să vreau să iei tava.

După ce rămaseră singuri, Rosewicz turnă două cești de Gui Hua și îi dădu una lui Jack.

— Ia *financier*, murmura el, arătând spre o farfurie cu prăjituri în formă de canoe. Buna doamnă Nagle se duce la Lenôtre, pe bulevardul Wagram, în fiecare dimineață după ele.

— Nu mi-e foame.

— Totuși, insist. Vei fi surprins de cât de bune sunt.

— Trebuie să știu de ce mă aflu aici.

— Da, bineînțeles. Ai dreptul. Rosewicz mușcă un pic din prăjitura lui și luă o înghițitură din ceaiul auriu. După aceea scoase un cilindru metalic dintr-o cutie de pe birou. Jack simți că i se întetesc bătăile inimii. Rosewicz deschise cilindrul și scoase un pergament în formă de sul. I-l dădu lui Jack. Îl recunoști? întrebă el.

Jack avu senzația că se învârte camera cu el. Trebui să se țină de brațele fotoliului, ca să nu alunece de pe el.

— Nu prea ți-e bine, Jack. Ce s-a întâmplat?

— De unde...? De unde ai luat chestia asta?

— Îți voi spune imediat. Mai întâi, aș vrea să te uiți la el și să-mi spui dacă e sulul care a fost furat din apartamentul lui Șaranskii cu puțin timp înainte de moartea lui.

Jack se forță să-și revină. Desfăcu pergamentul și citi primele rânduri.

— Da, confirmă el. Acesta e. N-am nici o îndoială.

Rosewicz se aplecă peste birou și luă sulul, pe care îl strecura cu grijă înapoi în cilindru.

— Jack, cum ai descrie acest sul?

— Să-l descriu?

— Da. În ce constă el?

Jack făcu o pauză.

— Cu siguranță, l-ai citit tu însuși.

— Da, dar tu ești expertul. Pe lângă tine, talentele mele sunt foarte limitate.

— E o scrisoare. Din primul secol, cred. Conține ceea ce eu cred că poate fi o referire la sinuciderile în masă din Gamala. Asta îl datează după anul 67. Autorul era esenian, ca și cel care a primit-o. Pe moment, asta-i tot ce știu.

Rosewicz îl privi pe Jack în tăcere. Bătu cu degetele în cilindru și-l puse la loc în cutie.

— Sulul ăsta. Unde l-a descoperit Șaranskii?

— În Biblioteca de Stat. Face parte dintr-o colecție mare. Uite ce e, am fost de acord să nu dezvălui nici un fel de detalii. Aș vrea să-mi țin cuvântul dat.

— Bineînțeles. Dar ești sigur că ăsta e sulul furat?

— Da. Tu l-ai furat?

Știa amândoi ce implica întrebarea. Rosewicz clatină încet din cap.

— Nu. Henryk l-a furat de la indivizii care te țineau captiv. Cred că o cunoști pe Irina Kossenkova, femeia care te-a anchetat. Ce nu înțeleg e de ce ea și asociații ei s-au deranjat să-l fure. De ce și-ar asuma cineva o asemenea misiune, nu numai de a-l fura, ci și de-al ucide pe Șaranskii și pe Volnukhin, ca să ascundă jaful.

Jack se îndreptă în fotoliu.

— Ai spus Volnukhin?

Rosewicz încuviință.

— A fost găsit împușcat în apartamentul lui la câteva zile după moartea lui Șaranskii. Îmi închipui că tu urma să fii a treia victimă. De ce ar fi această scrisoare atât de importantă? Jack nu răspunse. Să fie, continua Rosewicz, din cauză că asta e, de fapt, ceea ce căutau ei?

Dintr-un plic mare, polonezul scoase un fotocopie mare. Era aceeași pe care i-o arătase lui Jack în timpul șederii lui la Summerlawn. Îi dădu fotocopia lui Jack. Acesta se uită la ea. Se înșelase. Nu era o reproducere a unei copii. Era o fotografie a însuși manuscrisului pe care îl văzuse ultima dată în Moscova, în apartamentul lui Iosif Șaranskii. Nu scrisoarea decodificată pe care el și Iosif o băgaseră în cilindru și pentru care obținuseră atât de multe aprobări, ci chiar manuscrisul lui Iisus.

CAPITOLUL TREIZECI

— Nu sunt sigur, șopti Jack, încercând cu disperare să nu se piardă cu firea. Eu... mi se pare că-mi amintesc că mi-ai arătat această fotocopie înainte, când stăteam la Summerlawn.

Rosewicz zâmbi.

— Corect. Dar tu ai văzut și originalul. Foarte recent. Mai precis, în Biblioteca de Stat a Rusiei.

Jack dădu din umeri.

— Cred că e posibil. Dar acolo erau atât de multe suluri, încât n-am avut timp să studiez vreunul dintre ele.

— Cu toate astea, ai văzut acest sul. Nu mă îndoiesc că te-ai uitat la el mai mult de câteva minute. Rosewicz oftă. Jack, te rog, n-are sens să vii cu povești de felul acesta. Eu încerc să te ajut. Știu totul despre acest sul. Dacă vrei răzbunare pentru Iosif Șaranskii și pentru familia lui, dacă vrei ca acest manuscris să nu fie furat sau chiar distrus, atunci trebuie să mă ajuți.

— Nu pricep cum de știi despre așa ceva, replică Jack. Dacă, așa cum spui tu, originalul este în Biblioteca de Stat din Moscova. Numai dacă n-ai fost chiar tu acolo.

— Nu era nevoie. Am corespondat cu un om pe nume Grigorevici. Cred că-l cunoști. Era șeful departamentului unde lucra Șaranskii.

Jack clătină din cap.

— Am auzit de numele lui, asta-i tot. Iosif l-a menționat o dată sau de două ori.

— Ți-a povestit despre faptul că l-a anunțat pe Grigorevici de descoperirea acestui manuscris? Șaranskii era singura persoană cu acces în acea încăpere încuiată, care își putea da seama ce era, în realitate, acel manuscris și ce reprezenta el. De-asta ți-a cerut să te duci la Moscova. Și, cred eu, de-asta plănuiai să zbori atât de repede de acolo. Cum ai spus, abia ai avut timp să zgârii la suprafața colecției. Cred că Șaranskii voia să scoți sulul din Rusia, probabil în Israel. Bănuiesc și motivele lui. Însă sulul care a fost furat din geanta ta de voiaj nu e cel pe care ți l-a dat el. A fost înlocuit cu unul mult mai

puțin important, pe care tocmai l-ai văzut, fie de către el, fie de tine. Sunt convins că știi unde se află adevăratul manuscris. Tot ce vreau este să mă ajuți să-l gădesc.

— După aceea?

Rosewicz se încruntă.

— Doamne, de ce mai întrebi? După aceea o să facem ceea ce ai plănuțit tu și Șaranskii. Îl autentificăm, îl depunem în cea mai sigură bibliotecă și îl punem la dispoziția lumii științifice. Poate că înființăm chiar un institut separat pentru cercetarea lui. Un institut sub directa ta conducere.

Preț de câteva clipe, Jack îl crezu. Apoi se uită la mâna cu care Rosewicz ținea ceașca fină de porțelan și observă degetul mic. Ultima falangă lipsea. Jack își aminti ce-i spusese Iosif în acea după-amiază, cu puțin timp înainte de moartea lui... *e așa cum credeam. E același Rosewicz. Jack, trebuie să știi ceva despre acest om. E foarte important.* Acum se întrebă cum știuse Rosewicz sau Henryk că cilindrul furat se aflase în geanta lui de zbor. Fie o cunoșteau perfect pe Irina Kossenkova și afacerile ei, fie aranjaseră ei înșiși explozia.

— Îmi pare rău, roști Jack. Dar nu te pot ajuta. Dacă s-au schimbat două manuscrise, înseamnă că Iosif a fost vinovat. Nu-mi dau seama de ce a făcut-o. Nu mi-a spus nimic despre o astfel de substituie.

Rosewicz era din ce în ce mai frustrat. În mod clar, interviul nu decurgea așa cum anticipase.

— Asta e o mare prostie din partea ta, Jack. Credeam că te cunosc mai bine. Îți admir loialitatea sau cum îi spui tu; nu-ți admir însă lipsa de bun-simț. Știi prea bine la ce mă refer. Știi că te-am ajutat, că ți-am salvat viața. Totuși, cunoscând conținutul aceluși manuscris, cunoscând implicațiile lui, nu întreprinzi nimic ca să te asiguri că va ajunge pe mâini sigure. Trebuie să fii conștient nu numai că e un document extrem de valoros, ci și unul deosebit de periculos. În mâini greșite ar putea provoca rele inimaginabile. După cum, dacă ar intra în posesia unor persoane inocente, acestea ar fi expuse unei imense primejdii. Oricare ar fi situația, tu ai responsabilitatea de a dezvălui toate informațiile pe care le deții.

Jack privi în jur, la pereții plini de cărți neprețuite, la fereastra lungă care dădea spre o grădină pariziană umbrită, la cele două picturi

în ulei, câte una de fiecare parte a încăperii lambrisate cu mahon. Totul respira mai degrabă putere decât cercetare științifică, mai degrabă opulență decât altruism. Ce fel de om era Rosewicz? Cine crezuse Iosif Șaranskii că era? Propria lui fiică se temea de el și îl avertizase. *Te rog ai grijă cu tata. Nu te încrede în el. Nu cred că-ți vrea râul, dar poți suferi, în ciuda acestui fapt.* Ce voise ea să spună? Știuse ceva ce cunoștea și Iosif Șaranskii, ceva din trecutul lui Rosewicz care îl făcea un om periculos? În ciuda tuturor – în ciuda morților preotului O'Mara, a lui Denis Boylan și a Moirei Kennedy, a familiei Șaranskii – Jack nu știa ca acest om să fi comis vreun rău. Nu existau decât zvonuri și speculații.

— Dacă acest sul se găsea într-o cameră încuiată în Biblioteca de Stat, așa cum spui, rosti Jack, cum se face că aveai o fotocopie cu mulți ani înainte de descoperirea lui? O fotocopie veche. Poate de treizeci sau patruzeci de ani.

— Mai exact de patruzeci și nouă de ani, zise Rosewicz. Știi că documentele care ți-au fost arătate nu se află de multa vreme la Biblioteca de Stat Doar de la sfârșitul ultimului război. Înainte de asta, s-au aflat în mâinile SS-ului, iar înainte în bibliotecile și *geniz*-ele evreiești. Deci, ce concluzie tragi? Îți voi spune eu. S-au făcut fotocopii după multe dintre aceste documente, de către arhivarii SS în timpul ocupației Poloniei. Sovieticii nu erau interesați de copii, ci doar de originale. Fotocopiile au fost depozitate într-un loc separat, ca să păstreze ceva din colecția reprezentată de ele în caz de bombardament sau alt dezastru. Atât de multe tragedii se petreceau atunci, încât păstrarea era cuvântul la moda pentru mulți. A fost norocul meu să obțin câteva dintre aceste fotocopii când mai locuiam încă în Polonia. Am avut șansa să reușesc să le citesc și să identific documentul despre care discutăm acum.

— Nu înțeleg, protesta Jack. Dacă știai că se găsește în Biblioteca Lenin, de ce te-ai mai obosit să mă întrebi la Summerlawn dacă l-am mai văzut? Știi că nimeni n-a putut intra în camerele acelea până anul acesta.

Rosewicz zâmbi și clătină din cap.

— Bietul meu prieten mai tânăr, se pare că tratamentul pe care ți l-au administrat rușii ți-a afectat creierul. Habar n-aveam unde fuseseră trimise documentele și nici ce anume intenționau sovieticii cu ele. Într-

adevăr, n-aveam nici o cale de a afla ce supraviețuise și ce se pierduse în acele zile cumplite de la sfârșitul războiului.

Câteodată, pe piață apărea un papirus fără proveniență – pe piața neagră, mai exact – și unii dintre noi presupuneam că venea, poate, din Uniunea Sovietică. Nu puteam fi niciodată siguri, bineînțeles, însă era, întotdeauna cea mai bună posibilitate. Știam că ei au comori uluitoare; în plus, erau flămânzi de valuta forte. E greu de crezut, chiar și acum, că nu încercau să-și transforme averea furată în bani gheață. Se pare însă că nimic sau foarte puțin a ieșit la suprafața până în acest an.

— Poate că manuscrisul pe care-l vrei se află încă acolo, sugerează Jack. Nu cred că Iosif l-ar fi luat fără permisiune. Așa ceva nu-i stătea în caracter. În plus, am avut permisiunea să luăm numai sulul pe care îl ai în acea cutie.

— Nu se găsește în bibliotecă, rosti Rosewicz. Moartea lui Volnukhin i-a dat profesorului Grigorevici intrare liberă la colecție. El și-a luat un coleg, un expert în literatura siriacă, un om pe nume Nabiev, un tadjic. Poate că ai auzit de el.

— Siriaca nu e la fel cu aramaica.

— Cu toate astea e suficient de apropiată pentru scopul la care se gândeau ei. Chiar Grigorevici cunoaște aramaica mai bine decât credea Șaranskii. I-am dat o copie a acestei fotocopii. El și Nabiev știau exact ce caută. Le-a luat două zile să răfoiască totul. Manuscrisul nu se găsea acolo.

Jack se ridică în picioare.

— Îmi pare rău, rosti el. Va trebui să mă scuzi. Mă simt obosit și cred c-ar trebui să mă întind. Doctorul Ganachaud a subliniat să nu mă suprasolicite.

Rosewicz nu făcu nici un gest.

— Jack, zise el cu o voce joasă, ca un părinte care negociază blând cu un copil recalcitrant și pe care nu vrea încă să-l pleznească. Când ne-am întâlnit ultima dată, am fost cam dur cu tine, poate chiar nedrept. Am descoperit că te-ai îndrăgostit de fiica mea. Așa că te-am expedit de acolo. A fost un gest patriarhal din partea mea, actul unui om închis în tiparele morale ale unei generații moarte. Îmi cer scuze. Nu sunt un om modern, nu posed valențe moderne, dacă astea sunt ele. Recunosc de bună voie că n-ar fi trebuit să mă amestec într-o chestiune privată dintre doi adulți. Dacă te consolează, știu că Maria nutrea

aceleași sentimente pentru tine. De asta i-am cerut să plece din Summerlawn în acea dimineață. Ca ea să ajungă iubita sau soția ta ar fi însemnat... ar fi implicat apariția unor complicații.

— Ai spus că era deja logodită cu altcineva.

— Da. Și, curând după aceea, s-a măritat cu el. În ciuda tuturor celor petrecute, Jack simți o lovitură în capul pieptului. Oricum, continuă Rosewicz, căsătoria n-a fost reușită. Maria și soțul ei încă trăiesc de ochii lumii ca soț și soție, dar nu e decât o formalitate. Nu dorm împreună. Ea mi-a spus că n-au mai dormit împreună de multă vreme. El e un om bogat și puternic. La fel ca Maria și ca mine, e un catolic fervent. Cu toate astea, cred că se poate aranja o anulare. De fapt, o pot chiar garanta.

Jack îngheță. Nu avusese niciodată un astfel de sentiment de scoatere la mezat pe piață.

— Ce propui exact, domnule Rosewicz?

— Mai bine să nu fiu prea explicit. Ar fi o stângăcie, iar eu caut mai presus de orice altceva să fiu un om rafinat. În orice caz, dă-mi voie să spun că eu cred că ne putem ajuta reciproc. Tu ești singur. Ai suferit câteva pierderi tragice în decurs de numai câțiva ani. N-ar fi timpul să te gândești la o a doua căsătorie? Cu o femeie pe care o iubești profund? Ar fi atât de ușor...

Putu rosti doar atât. Jack nici măcar nu se deranjă să închidă ușa după el.

CAPITOLUL TREIZECI ȘI UNU

În următoarele zile nu se mai discută nimic pe marginea manuscrisului. Deși Jack era furios pe Rosewicz pentru tentativa lui de a-l subjuga prin cea mai puțin subtilă dintre tentații, rezistența lui fusese profund minată de cunoștința faptului că Maria poate nu era complet pierdută pentru el. Nu o uitase nici o clipă. Acum când era slăbit și avea nevoie de ea, fusese scoasă la lumină, ca o comoară furată, cu atât mai prețioasă, cu cât fusese considerată pierdută.

Avea nevoie cu disperare de ea, acum mai mult decât oricând. Pierzându-i pe Iosif, Leah și Sima, i se intensifica durerea pentru pierderea lui Caitlin și a lui Siobhan într-o asemenea măsură, încât se temea să nu înnebunească. N-avea casă, n-avea simțul locului sau timpului, n-avea pe nimeni pentru care să fie cu adevărat important. Stefan Rosewicz îi oferea o a doua șansă pentru viață.

Ca să profite de acea șansă, Jack știa că nu trebuia decât să-l îndrume pe Rosewicz către manuscrisul lui Iisus. Dacă n-ar fi murit trei oameni din pricina acestui sul, oameni pe care îi iubise, i l-ar fi dat acolo și atunci. În definitiv, acum manuscrisul era al lui și îl putea da oricui. Dar nu unui codoș.

Cu toate astea, era tentat s-o facă din mai multe considerente. Ce ar fi putut face singur cu manuscrisul? Nu-l putea păstra. Rosewicz era un colecționar privat, însă Jack știa că era unul scrupulos. Fără îndoială că ar fi vrut să fie părtaș la descoperire. Jack bănuia că voia chiar să înființeze institutul despre care îi vorbise. Avea să fie Institutul Stefan Rosewicz și avea să-l facă pe fondator faimos, să-i dea un fel de nemurire. Ce rău putea fi în asta, dacă cercetătorii puteau studia acolo, dacă manuscrisul și celelalte materiale erau disponibile lumii științifice?

Exista și un alt motiv de preocupare, unul pe care nu i-l mărturisise lui Rosewicz. Nu-și amintea ce spusese sub influența medicamentului pe care i-l administrase Belov. Își aducea vag aminte că rostise câte ceva despre manuscris și despre identificarea autorului acestuia. Dezvăluise oare și ce se făcuse cu manuscrisul? Dacă da,

atunci o altă viață se afla în pericol și putea fi salvată doar dacă Jack îi povestea totul lui Rosewicz. Chiar și așa, putea fi prea târziu.

A doua zi după întrevvedere cu Rosewicz, i se permise să iasă pentru prima dată afară. Henryk îl luă la o scurtă plimbare prin parcul Monceau. Vremea era aspră și în aer se simțeau primele semne ale Crăciunului, care erau și mai evidente pe chipurile luminoase ale copiilor scoși la plimbare de către bunici. Parcul avea un aer de exclusivitate. Casele, ale căror ferestre dădeau înspre parc, erau imobile cu multe etaje, precum cel în care locuia Rosewicz, decorate cu balcoane elegante. Până și arborii, arbuștii și florile de iarnă păreau să fi dobândit un aer de superioritate cultivată. Totul era elegant și nimic nu era lăsat la voia întâmplării, nici măcar ruinele romane care se găseau în interiorul parcului.

Jack urmări chipurile copiilor. Erau ființe tăcute și atât de bine educate, încât nu și le imagina apucându-se să alerge sau să se tragă reciproc de păr. Acești copii se plimbau și vorbeau ca niște mici adulți. Știa că aveau să crească și să trăiască în apartamente de sticlă, înconjurați de fotografii de familie înrămate în argint, elegante și de neatins. În fiecare an aveau să discute pe tema ultimului câștigător al premiului Goncourt, de trei ori pe an aveau să se ducă la operă, cu ocazia unor spectacole de gală, o dată pe lună aveau să cineze la Le Véfour, în cadrul unor petreceri intime și exclusiviste. Nu îi invidia și nu le invidia nici viața atât de ordonată. În inima fiecăruia dintre ei avea să sălășluiască câte o mare nefericire. Nefericire mascată de maniere rigide și sterile.

Se gândi de mai multe ori la Sima, la vizita lor la gradina zoologică, la acea pată de culoare a cărei existență avea să fie curmă după numai câteva ore. De alte câteva ori, gândul îi fugi la Siobhan, pe care o văzu alergând în întâmpinarea propriei morți.

Henryk îl supraveghea îndeaproape. Bănuia că insul primise instrucțiuni să nu-l lase să evadeze. Oricum știa că era ceva inutil. Chiar dacă ar fi dat peste un jandarm, ce ar fi reușit să obțină? N-avea nici un dubiu că doctorul Ganachaud ar fi explicat cu o mare eleganță că pacientul lui se găsea într-o delicată stare de sănătate mintală.

În acea seară, coborând la cină, Jack descoperi că Rosewicz nu era singur. Îl găsi așezat în mica anticameră, unde-i plăcea să ia un

aperitiv înaintea cinei, alături de un bărbat îmbrăcat în haine preoțești, cu însemnele distinctive, purpurii, de cardinal.

— Intră, te rog, Jack. Dă-mi voie să-ți fac cunoștință cu un vechi și drag prieten al meu, cardinalul Leon Ciechanowski. Bineînțeles, Leon nu era cardinal când l-am cunoscut. Nu-i așa, Leon?

Cardinalul zâmbi. În mod clar, era o glumă pe tema căreia cei doi se distraseră multă vreme.

— Nu eram nici măcar preot.

— Leon, el este Jack Gould. Trebuie să-l tratezi cu blândețe; a fost foarte bolnav.

Ciechanowski făcu un pas înainte și întinse mâna. Era un bărbat scund și burtos, contrastând puternic cu imaginea pe care Jack și-o făcuse despre un cardinal. Dacă ar fi fost să judece numai după aparențe, individul părea total nepotrivit ca să fie prieten cu Rosewicz.

— Am auzit multe despre dumneata, doctore Gould. Îmi pare rău să aflu că ai fost bolnav.

— Mi-e mult mai bine acum, mulțumesc. Domnul Rosewicz m-a îngrijit foarte bine.

— Excelent. Nici nu se găseau mâini mai bune pe care să te afli. Dar trebuie să fii atent. Gazda dumitale e un om periculos.

— Cred că deja am aflat asta, rosti Jack, întrebându-se la ce fel de joc trebuia să facă față.

— Nu, sunt sigur că nu știi. Stefan e un pungaș. Are nenumărate vicii, asta ca să nu vorbesc decât de cele pe care le cunosc. Soarta ne joacă feste crude. Cu mulți ani în urmă, când eram tineri, a avut loc un soi de substituție. El era destinat să fie cardinal, iar eu omul de știință. N-ai impresia că Stefan ar fi purtat cu mare demnitate haina purpurie? În vreme ce eu... se bătu peste abdomen... nu mi-am onorat niciodată așa cum trebuie poziția.

Rosewicz își lăsă mâna pe umărul prietenului.

— Ești nedrept cu tine, Leon. Se uită la Jack. Leon și-a petrecut mulți ani în închisorile comuniste. A fost unul dintre cei care au menținut biserica în viață în Polonia, în vreme ce țara se găsea sub călcâiul tiranilor.

Cardinalul zâmbi. Jack avu impresia că e un pic stingherit.

— Ei, Stefan, cred că exagerezi. Lucrurile nu stăteau chiar atât de rău, după cum nu stau mai bine acum. Libertatea nu e întotdeauna o

binecuvântare pentru Biserică. Uneori, credința devine mai puternică atunci când e oprimată.

— Dar există cel puțin oportunitatea de a-ți manifesta deschis credința.

— Pentru cei care vor s-o facă, da. Însă puterea Bisericii în Polonia nu e la fel de mare astăzi, ca atunci când comuniștii erau la putere. În acele vremuri, noi ne aflam în opoziție. Acum, suntem la guvernare și începem din nou să pierdem teren.

În acel moment, sosi doamna Nagle, care anunță că masa era gata. Conversația continuă în timpul cinei. Jack îl plăcea pe cardinal. Era un om sincer, jovial, modest, care își respecta misiunea sacerdotală. Din câteva remarci scăpate deveni evident că suferise mult, însă el se abținu să facă incursiuni în trecut sau să adopte o poză de martir. Râse mult; avea în minte o mulțime de glume, multe dintre ele amuzante prin dublul înțeles.

Mâncarea era foarte de bună. Doamna Nagle, o bucătăreasă excelentă în condițiile hranei zilnice care putea fi procurată în Baltimore, înflorise în Paris. Având la dispoziție o jumătate de duzină de cuvinte franțuzești de bază și un instinct pentru ingrediente rare, fusese lăsată liberă să colinde magazinele și piețele din arondisment, cu un buget elastic pe mână. Rezultatele se constituiau în mici miracole care ar fi onorat mesele celor mai fine restaurante pariziene. Nu era de mirare că Rosewicz o păstra pe femeie doar pentru sine.

Ajutată de mâncare, de o gamă de vinuri neobișnuite din micul magazin al lui Philip Thustrup de pe strada Laugier – o sticlă rară de Romanée-Conti, un Latour 1928 și, în final, un Château d'Yquem din 1937 – și de jovialitatea cardinalului, seara nici n-ar fi putut fi altfel decât cordială. Jack mănca puțin, dar bine, și își permise un singur pahar de Romanée-Conti. Ceilalți doi băură porto după cină. Data de pe sticlă indica anul 1871. Jack refuză, după o îndelungată ezitare, să guste din licoare.

Luându-și paharele și sticla, Rosewicz și Ciechanowski îl conduseră pe Jack în bibliotecă. Lumina focului din cămin și a aplicelor dădeau impresia unui univers moale, impenetrabil. Afară se întetise vântul. Se auzea izbind ferestrele în rafale neregulate, zguduindu-le aprig o clipă, apoi îndepărtându-se în căutarea unei victime mai puțin solide. În încăpere se găseau trei fotolii din piele,

bine întreținute. După ce luară loc, Ciechanowski își puse paharul pe o măsută de lângă el și se întoarse spre Jack.

— Mi-a făcut plăcere să te cunosc, doctore Gould. Sau poate că e timpul să-ți spun Jack. Am avut o seară excelentă împreună, nu? Sper că nu va fi ultima. Oamenii spun asta atât de des la petreceri, încât aproape că și-a pierdut înțelesul. Însă eu vorbesc serios. Când te întorci în Israel?

Jack îi aruncă o privire lui Rosewicz, dar nu primi nici un ajutor din partea acestuia.

— Nu știu. Presupun că imediat ce Ganachaud mă va declara sănătos. Stefan trebuie să știe mai bine decât mine.

— Pentru mine arăți deja suficient de sănătos. Nu-i lăsa pe doctorii ăștia francezi să te ducă cu preșul, Jack. Cu ale lor *homéopathie* și *phytothérapie*, cu *crises de foie*, cu *modificateurs du terrain*, aici totul pare un soi de junglă. Sunt oameni foarte discreți. Își iau viața lor și pe a pacienților foarte în serios. Ar trebui să pleci de îndată ce simți că poți. Nu ești de acord, Stefan?

— În întregime. Parisul nu e sănătos iarna. În locul doctorului Gould, eu aș porni spre Israel și spre soare. Câteva săptămâni pe plaja de la Eilat i-ar face mult mai bine decât toate pastilele și tincturile lui Ganachaud.

Cardinalul luă o înghițitură de licoare din paharul lui umplut cu generozitate.

— E delicios, Stefan. N-am gustat porto ca ăsta de când... În fine, de când te-am vizitat ultima dată.

— Păstrez cele mai bune sticle special pentru astfel de ocazii, Leon. Asta este ultima din Lotul 1871.

— Nu-ți face griji. Știu unde poți găsi altele. O să vorbesc cu nunțiul dimineată. Ciechanowski se întoarse și îl fixă cu privirea pe Jack. Acesta observă că preotul devenise brusc serios. Când vorbi, din vocea lui nu răzbătea nici urmă de jovialitate. Mă îngrijorează ceva, Jack. Sper că n-o să crezi că mă amestec, însă Stefan mi-a povestit despre tragedia ce s-a petrecut în Moscova și despre cât de aproape ai fost de moarte. Mă îndurerează să aud astfel de lucruri. După sfârșitul Războiului Rece, am sperat că vom ajunge să vedem, în sfârșit, vremuri mai pașnice. Dar acum sunt din nou războaie în Europa și probabil vor mai izbucni și altele. Făcu o pauză. Jack ghici ce avea să

urmeze. Stefan mi-a povestit despre manuscris. Sau ar fi mai bine să spun despre manuscrise? Voi fi foarte direct cu tine. Știu că nu te vei opune. O parte din mine vrea ca tu să nu fi descoperit niciodată manuscrisul pe care Stefan încearcă din răspuțeri să-l localizeze. Scrisoarea scrisă de mîna Domnului Nostru. Ar fi fost mult mai bine pentru noi toți dacă sulul ar fi rămas îngropat într-un loc pe care să nu-l descopere nimeni. Se pare însă că Dumnezeu n-a vrut ca el să rămână ascuns.

Trebuie să mărturisesc că o altă parte din mine este extrem de emoționată. Asta e expresia, nu-i aș ? Când mă gândesc că ai atins cu mâinile tale un pergament care a fost scris de Iisus Hristos și când îmi dau seama că acum posedăm cuvintele M ntuitorului nostru, scrise de propria Sa mână, r m n fără grai.

Totuși, trebuie să spun că mă tem. Mă tem din mai multe și diferite motive. Cea mai mare teamă a mea este aceea că manuscrisul nu reprezintă dec t un fals, o încercare deplorabilă de a tulbura Biserica, ceva creat în vremea lui Stalin. Înainte de orice, am nevoie de asigurarea ta în această privință. Tu ai văzut manuscrisul. L-ai citit. N-am nici o îndoială că, înainte ca tu să-l parcurgi cu privirea, Iosif Șaranskii făcuse deja o serie de verificări în încercarea de a-l autentifica. Aș  că te rog să-mi spui ce crezi. Trebuie să știi. Este un fals?

Jack inspiră ad nc. Era foarte obosit. M ncarea și compania plăcută  i cobor se garda de protecție. Ciechanowski  i c știgase încrederea. Devenise incapabil de a mai face efortul de a minți.

— Nu, răspunse el, cu voce cobor t . Nici unul din ceilalți doi nu scoase o vorbă. Jack repetă cuvântul mai tare. Nu. Este c t se poate de autentic. Iosif și cu mine am căzut de acord în aceasta privință. E posibil să ne fi înșelat, bineînțeles. Timpul va decide. Sunt dispus să jur că e autentic.

Cardinalul închise ochii, ca și cum s-ar fi rugat. Cu colțul ochiului Jack îl văzu pe Rosewicz zâmbind pentru sine. Se simțea răzbunat. Ei bine, gândi Jack, și ce dacă?

Tăcerea continuă multă vreme. Ciechanowski rămase ad ncit în gânduri sau rugăciuni. Când redeschise ochii, aceștia aveau o privire cețoasă. Cu toate că i se adresă lui Jack, vorbi ca și cum ar fi fost singur, ca și cum în încăpere nu s-ar fi aflat nimeni în afara lui.

— Eu sunt un credincios, doctore Gould, cu toate că uneori nici măcar eu nu sunt convins în ce anume cred. Are vreun sens pentru tine ce-ți spun? Tu ești un necredincios și de aceea ți se poate părea lipsit de sens. Când eram tânăr, credeam în Dumnezeu – o credință suficient de convențională, chiar banală, dar îndestulătoare la o anumită vârstă pentru a susține o viață de autonegare, adică exact ceea ce îmi doream în realitate. Nu știu de ce. Tinerii sunt creaturi foarte bizare, de nerecunoscut nici măcar de către ei înșiși când îmbătrânesc.

Cu timpul, o astfel de viață devine tot mai grea. Nu atât datorită faptului că trupul slăbește, cât faptului că sufletul devine tot mai complex, iar mintea este îndemnată să o ia razna. Așa se face că am ajuns la alte credințe și alte viziuni. Un Tată Ceresc absent nu e suficient. Pendulul lui Hume atârână greu. Pe atunci credeam în multe lucruri: în țara mea, în pace, în purificarea prin război, în justiție, în pedeapsă, în ceva denumit umanitate. În câteva dintre acestea am crezut chiar simultan, dacă poți să mă crezi.

Deoarece eram creștin, știam că într-o zi va trebui să cred în Iisus. Nu să-l gust sau să-i urmez exemplul, să-l sorb în timpul mesei, să consimt mental la abstracțiile lui Pavel, nu să mă crucific alături de El într-un fel de negare tinerească a nevoilor mele umane. Nu, eu trebuia să-l devorez, voiam să-l înghit cu totul. Știam că e vorba de ceva mai mult, dar era foarte greu să descopăr despre ce anume era vorba. Credeam în tot ce-mi pica în mână. În sfinți, în moaște, în Sfânta Fecioară, în viața de apoi: în orice, ca să-mi amănesc zilele. În orice, în afară de a mă apropia de acea inimă care bătea. Te înspăimânt? Jack nu răspunse. Focul ardea în cămin. Afară, vântul lăsa grădinile și acoperișurile curate. În cele din urmă, am ajuns acolo; nu știu cum, nu te-aș putea ghida niciodată până acolo, n-am nici o hartă pentru o astfel de călătorie. Poate că nimeni nu are, poate că toți trebuie să-și găsească singuri calea. El era acolo, așa cum știam că o să fie, și mă aștepta. Singur. Mi s-a părut groaznic la sosire să-l văd atât de singur. Nimic nu poate îmblânzi sălbăticia în care trăiește. Nici Biserica, nici rugăciunile înălțate, nici imnurile cântate – nimic. Fiecare trebuie să apară în fața Lui așa cum am apărut eu, solitarul întâlnindu-l pe solitar. Făcu o pauză. Chiar și în lipsa lui de credință, Jack era tulburat de gândul la acea solitudine cosmică. Atingea o coardă sensibilă în el. Deschidea niște răni pe care le crezuse închise de timp. Iar acum, continua

Ciechanowski, vii tu cu asta. Ca și cum mi l-ai aduce chiar pe Iisus. Nu-ți pot descrie cât îmi e de greu, cum mă arde doar gândul. Se uită la Jack. Știi că vei răni mulți, foarte mulți oameni dacă vei publica această scrisoare. Jack încuviință. O faci intenționat? Jack clătină din cap. Atunci de ce ai ales să procedezi astfel?

— Pentru că reprezintă adevărul, răspunse Jack cu voce ezitantă. Dacă e ce pare a fi, atunci nimeni n-are dreptul să-l îngroape din nou sau să-l cenzureze. Ar însemna o nouă crucificare. Biserica va trebui să lase oamenii să decidă singuri. fără îndoială, credința multora va fi distrusă. Dar, dintre toți oamenii, tu ar trebui să știi cel mai bine că nimeni nu renunță atât de ușor la credință. Ce fel de credință e aceea care e zguduită de adevărata față a ei?

Ciechanowski nu răspunse pe loc. Jack habar n-avea la ce se gândea și ce dispută se petrecea în mintea lui. În ciuda umorului, era un om serios și profund în adâncul sufletului.

Cardinalul dădu din cap. Jack observă că în mâna lui apăruse, din senin, un șirag de mătănii și că el înșira mărgelile încet între degetele lui mici și grase.

— Da, rosti preotul, ai dreptate. Ce fel de credință e aceea? A fost un secol greu pentru biserică, dar nu cred că obscurantismul trecutului e o soluție pentru problemele noastre. N-avem dreptul să suprimăm cuvintele Domnului Nostru, așa cum n-avem dreptul să-I ascundem trupul de cei care-L caută.

Ai avut dreptate să fii prudent. Există oameni răi, care ar face din manuscris obiectul propriei lor lăcomii sau care l-ar folosi în scopuri politice. Unii dintre ei și-au făcut deja jocul. Vor apărea și alții. E imperios necesar ca manuscrisul să fie recuperat și pus în mâini sigure. Îți dau asigurarea mea personală că, dacă mi-l dai mie, voi folosi toată puterea mea ca să-l păzesc. Nu voi impune nici o restricție cercetătorilor care vor să-l studieze sau ziariștilor care vor dori să publice detalii din el. Nu voi ascunde nimic. Iar când va sosi vremea, îți garantez că va fi publicat integral sub auspiciile mele. Zâmbi brusc, adăugă: Cu ajutorul banilor lui Stefan, bineînțeles. Se opri și se uită la Jack. Degetele, ca și șiragul de mătănii, își încetaseră mișcarea. Afară vântul se mai domolise. Ei, Jack – e decizia ta. Ce zici?

Jack resimțea oboseala și amărăciunea ca pe o grea povară în spate. Aici, în fața lui, se afla cineva care se oferea să-i preia sarcina și

să-i dăruiască din nou pacea.

— Le-am schimbat, rosti el. Eu trebuia să duc un manuscris obișnuit cu mine, cel pe care Stefan îl ține în cutia de pe birou. Manuscrisul lui Iisus a plecat în Israel cu o zi înainte, cu un prieten al lui Iosif. Un om pe nume Isaak Bercik, care îl va păstra în siguranță până când voi lua legătura cu el.

CAPITOLUL TREIZECI ȘI DOI

Ca o ciudățenie, lui Jack nu-i trecuse prin gând că putea să fie prizonier în casa lui Rosewicz. Circumstanțele salvării sale din Moscova, boala lui ulterioară și familiaritatea mediului în care se afla acum îl ademeniseră să se considere un oaspete, așa cum insistase Rosewicz. Se așteptase, bineînțeles, la o ușoară rezistență dacă ar fi încercat să plece fără să lămurească împrejurările dispariției manuscrisului. După ce se hotărâse să-i spună cardinalului Ciechanowski despre Bercik, nu mai simțea nici un fel de teamă în această privință.

Ca atare, fu extrem de șocat a doua zi dimineață când, după micul dejun, se decise să facă o plimbare de unul singur și descoperi drumul de ieșire din casă barat de un Henryk sumbru și tăcut. Nu se considerase un prizonier care avea nevoie de eliberare sau de evadare. Trimis înapoi în camera lui, până când Henryk avea să primească ordinul de a-l însoți din nou afară, își dădu seama că se găsea exact în postura unui deținut.

O cercetare rapidă a încăperii îi confirmă bănuielile. Ferestrele înguste erau închise și asigurate, iar geamurile erau conectate la sistemul de alarmă. În spatele unei oglinzi mari, descoperi o cameră video mascată în perete, fără îndoială conectată la un ecran de monitor undeva sub scara interioară a casei. Își dădu seama că nu încercase niciodată să deschidă ușa încăperii: avea tot ce-i trebuia în cameră și fusese întotdeauna însoțit, afară și înăuntru, de Henryk sau de doamna Nagle. Încercă mânerul și află că ușa era încuiată.

Bănuielile în privința lui Rosewicz, adormite cu o seară înainte de mâncarea bună și de atmosfera caldă, i se treziră abrupt. Deși ezită să extindă bănuielile asupra lui Ciechanowski, îl încerca o groază teribilă că îl aruncase pe nevinovatul Bercik în mâinile unor indivizi lipsiți de scrupule, poate chiar mânjiți de sânge omenesc.

În acea seara, la cină, după ce eșuaseră toate tentativele de a găsi o scăpare pe cale indirectă, se hotărî să-l înfrunte pe Rosewicz.

— De ce sunt prizonier în casa asta?

Rosewicz, care ducea în acel moment furculița plină cu trufe proaspete la gură, înălță din sprâncene. Apucând delicatеса ușor cu buzele, o mănă încet savurând-o.

— Prizonier? exclamă el, ca și cum cuvântul i-ar fi deranjat gustul trufei. Prizonier aici? Ce te face să crezi un astfel de lucru?

— Am fost împiedicat să ies afară singur azi-dimineață. Henryk m-a oprit. Când m-am întors în camera mea, am descoperit că ușa fusese încuiată și ferestrele zăvorite. Există acolo o cameră video prin care se poate urmări orice mișcare a mea. Din câte știu mai există una în baie. Cred că-mi datorezi o explicație.

Rosewicz își duse la buze o altă trufă mică. Nici acum nu se grăbi să răspundă. Trufele fuseseră cumpărate de la La Maison Truffe în acea dimineață. Delicatesele sosiseră în cursul nopții de la Périgord.

— Îți înțeleg supărarea, Jack. Ai trecut printr-o experiență neplăcută. Ganachaud mi-a spus că nu se aștepta să-ți revii complet în curând. Fizic, ești aproape recuperat, însă mai există cicatrice care necesită o lungă vreme ca să se vindece. Într-o forma sau alta, ele te vor marca tot restul vieții. Cred că știi asta. Nici nu te așteptai la altceva. Nici eu nu te voi mai deranja cu ele, de vreme ce cred că știi mai multe în aceasta privință decât mine, în ciuda vârstei mele înaintate.

În orice caz, Ganachaud m-a avertizat că perioada ta de izolare în sediul central al miliției și interogatoriul din azilul Moscovei se pot dovedi mai traumatice decât îți dai tu seama. Ostaticii, mai ales când au fost supuși la tratamente umilitoare sau torturi, au parte, în general, de o formă de tratament psihiatric la eliberare. Din nefericire, circumstanțele mai degrabă speciale ale închiderii și evadării tale fac ca așa ceva să fie mai greu de aranjat. Ganachaud face tot ce poate, indiferent ce ar spune prietenul meu Leon Ciechanowski la adresa doctorilor francezi; cred că vei descoperi că tratamentul lui e cu adevărat valoros. Nu renunța prea ușor la Ganachaud. Și-a învățat meseria de la Rousson și Zissu. Are cursuri de homeopatie la școala de medicină de la Sorbona.

Dar să ne întoarcem la subiectul așa-zisei tale încarcerări aici. Îmi cer scuze în legătură cu ușa încuiată. Așa ceva n-ar fi trebuit să se întâmple. Ești liber să te plimbi oriunde în această casă. Dacă Henryk se mai dovedește vreodată nepoliticos sau brutal, spune-mi imediat. N-

o să se mai poarte așa, îți promit. Ușa ta a fost închisă cât timp ai fost bolnav, din rațiuni de securitate. De aceea se află acolo și camera video, iar ferestrele sunt conectate la alarmă și geamurile securizate. Nimic din toate astea n-a fost menit pentru a te ține închis, ci pentru a-i ține pe nepoștiți la distanță.

Jack se aplecă peste masă.

— Pe cine, pentru numele lui Dumnezeu? Acesta este Parisul, nu Moscova.

— N-are importanță. Îți amintești de măsurile de securitate de la Summerlawn. Casa asta e la fel de bine protejată. Aici există, mai întâi, colecția mea. Poate că te vei simți ușurat să afli că ea n-a fost deloc afectată când a ars reședința. Și-apoi, sunt alte comori care ar răsplăti timpul și efortul cheltuite de un spărgător.

Problema specială încă o constitui tu, dragul meu Jack. N-ai voie să crezi că ești în siguranța doar pentru că ai ajuns la Paris. Cred că trebuie să afli câte ceva despre femeia care te-a dus la Matrosskaia. Așa cum am mai zis, numele ei e Irina Kossenkova. A fost pe vremuri una dintre cele mai puternice femei din Uniunea Sovietică, putând fi asemuită ca forță cu Aleksandra Kollontai. Numai că numele Kossenkova nu-l vei găsi în nici un dosar oficial. Până acum câțiva ani, ea a fost șefa unei mici organizații de securitate, virtual independentă de aparatul de stat. Răspundea numai în fața Prezidiului Sovietului Suprem sau, mai exact, numai în fața președintelui.

Sarcina ei era aceea de a furniza șefului statului un sistem personal de informații, independent față de KGB sau GRU. Comitetul știa de existența ei, bineînțeles, și mai știa că ea era una dintre puținele persoane din Uniunea Sovietică aflate în afara razei lor de influență. Mai mult, cunoșteau că un simplu cuvânt din partea Kossenkovei putea demite ofițerul KGB cu rangul cel mai înalt. Sau chiar mai rău.

— Cum de știi toate astea?

Rosewicz dădu din umeri. Își terminase trufele. Jack nici măcar nu și le atinsese pe ale sale. Aroma lor înțepătoare, acrișoară, atârna ca un vâl deasupra mesei.

— Probabil, ai ghicit deja ca un om în poziția mea, un polonez cu mulți bani și relații în lumea finanțelor, a avut din când în când ocazia să facă afaceri cu servicii de informații. Am acordat multe favoruri agențiilor din Vest, iar acestea m-au ajutat, ca recompensă, cu

informații și expertize. Cred că e suficient să știi atât. Se opri și privi la farfuria lui Jack. Nu te interesează trufele? Jack clătină din cap. Nu-i era cu adevărat foame și n-avusese niciodată banii sau ocazia să dobândească gustul unor asemenea delicatese. Atunci dă-mi-le mie. Se pot găsi doar pentru o scurtă perioadă a anului. Puse farfuria neatinsă a lui Jack peste a lui. În seara asta luau masa pe farfurii albe de porțelan, pe care trufele stăteau tari și negre. Ridicând o bucată mică la gură, Rosewicz mănca în tăcere, apoi își îndreptă din nou atenția către Jack. Kossenkova a supraviețuit tranziției remarcabil de bine. Ea a văzut cum se va petrece totul înaintea celor mai ascuțite minți din KGB. Unii spun că a manevrat situația când a văzut în ce direcție se îndreptau lucrurile și ce s-ar întâmpla dacă nu s-ar face schimbări radicale. Se spune că a fost apropiata lui Gorbaciov, iar unele zvonuri susțin că a fost una dintre persoanele din culisele loviturii de stat de anul trecut, acționând în numele lui Gorbaciov, în tentativa de a scăpa de adepții liniei dure.

Oricare ar fi adevărul, cert e că a supraviețuit și a făcut-o bine. Mai mult, a fost în stare să-și păstreze intactă majoritatea vechii ei organizații. Să știi că agenții de informații se bucură de imunitate la schimbări. Acesta e un adevăr pe care ar fi trebuit să-l înveți din istorie. Noile regimuri nu-și pot permite să se dispenseze în întregime de talentele și cunoștințele vechii gărzi. Unii trebuie puși la zid, bineînțeles. Printre ei se numără criminali, asasini, torționari, oameni a căror expunere publică slujește drept simbol al schimbării. Sau, mai degrabă, ca un vâl, da? Un mijloc de acoperire a adevărului. Ceea ce înseamnă, bineînțeles, că lucrurile nu s-au schimbat deloc. Nu în esența lor.

Cât despre ceilalți, personajele din spate, eminențele cenușii care s-au concentrat asupra acumulării de cunoștințe, întocmirii de dosare ale oponentilor interni și inamicilor externi – ăștia nu sunt niciodată dați afară și nici puși la zid. Sunt prea valoroși. Irina Kossenkova era prea valoroasă. Este și acum. Făcu o pauză. De jur împrejur, portrete de bărbați cu trăsături ascuțite și de femei languroase îi priveau cum stăteau la masă, un bătrân care mânca și un bărbat tânăr care încerca să-și recâștige controlul asupra vieții proprii. Acum e mai puternică decât oricând, continuă Rosewicz. Singurii ei inamici sunt fantome: Dzerjinskii, Iazov, Beria, OGPU, GPU, KGB. Toți și toate au dispărut

acum, s-au pierdut în negura timpului. Numai ea a rămas. Fără ea, Jack, te asigur că ar fi haos în Rusia. Anarhie, poate chiar război civil. Nu exagerez. Ea și organizația ei reprezintă singurul paravan între ruși și dezastru. Rosewicz se opri ca să-și termine trufele. Cu fiecare pe care o mânca se întreba cât de multe îi mai rămăseseră de savurat. Nu existau decât foarte puține în fiecare an, iar el mai avea atât de puțini ani înainte de a muri. Este posibil ca asta să nu fie suficient. Irina Kossenkova e puternică, dar numai în contextul unui stat care e bolnav cronic. Forțele ei sunt mâinate de slăbiciunile sistemului pe care-l servește. Numai că nu există un alt sistem. Dacă acesta pică, se prăbușește și ea.

Ea caută cu disperare influență, oriunde și din partea oricui, înăuntrul Rusiei poate face ce vrea însă asta nu-i folosește prea mult dacă nu se poate juca decât cu jucării stricate. Ca să capete tăria de care are nevoie, îi trebuie o infuzie din afară. Acum crede că a găsit așa ceva, dar că tu i-ai furat-o.

— Manuscrisul? Cum ar fi putut-o ajuta?

— Oh, ești tare naiv, Jack. Manuscrisul acesta ar însemna totul pentru o astfel de femeie. Dacă l-ar poseda, dacă ar deține controlul absolut asupra lui gândește-te ce putere ar dobândi asupra bisericii din Rusia. Acea biserică la care mulți încep să se întoarcă. Și ce n-ar putea face cu acest manuscris ca să câștige influență din altă parte: poate din partea Vaticanului sau chiar a liderilor mișcării protestante americane. Nu pot decât să ghicesc planurile ei și cum ar putea ea concepe să folosească manuscrisul tău în scopuri politice sau financiare. Nu sunt sigur decât de faptul că acest sul i-ar oferi bula de oxigen de care are atât de mare nevoie. Nimic mai mult, nimic mai puțin.

— Dar... Încă nu pricep...

— De ce ar veni după tine aici? Dragul meu băiat, până acum ea a aflat că eu am furat manuscrisul de la ea și că te-am ajutat să evadezi. Ca atare, eu sunt principala ei țintă, nu-i așa? Însă ea nu îndrăznește să mă lovească câtă vreme nu știe unde se găsește manuscrisul. Ar putea presupune că îl am, dar știe prea bine că n-aș fi atât de prost, încât să-l păstrez aici. Pe de altă parte, sunt convins că n-a aflat încă nimic de substituție. Numai dacă nu... Rosewicz se uită la Jack... Dacă nu i-ai spus tu sub influența drogurilor pe care ți le-a administrat Belov.

— Îmi pare rău. Nu te pot ajuta. Zău că nu-mi amintesc ce am spus atunci.

— Nu contează.

— Dar dacă ea are manuscrisul...

— În acest caz, va trebui să i-l iau. Oricum, viața ta e în pericol. Dacă n-a aflat încă de substituie, dar are motive s-o bănuiască, atunci are nevoie de tine ca să-i spui unde poate fi găsit documentul. Dacă i-ai oferi aceasta informație, ai deveni foarte stânjenitor pentru ea. Știi prea multe. De aceea lui Pavliciko i s-a ordonat să se descotorosească de tine. Manuscrisul nu valorează doi bani pentru ea, dacă lumea îi cunoaște conținutul, înțelegi? Ea ar cita un pasaj aici, o frază dincolo. Ar semăna îndoiala, ar alimenta confuzia, ar determina conducătorii bisericii să vină la ea, adică oameni care ar face orice ca să vadă manuscrisul, să-l îngroape pe vecie sau să-l distrugă.

De aceea avem nevoie de Ciechanowski. De aceea trebuie să fii ținut în siguranță aici, în această casă. Crede-mă, dacă ai pleca de aici singur, viața ta n-ar valora nici doi bani. Pentru Irina Kossenkova, ești o amenințare care trebuie eliminată. Pentru mine, ești o achiziție prețioasă. Poți fi de ajutor la autentificarea manuscrisului și îl poți prezenta lumii. Va exista un institut, Jack, așa cum ți-am promis. Tu vei fi directorul lui. Îți dau cuvântul meu. Când lucrurile vor ajunge în acel stadiu, jocul nu va mai avea nici o miză pentru Kossenkova. Atunci, ea se va retrage, deoarece nu va mai avea nimic de câștigat din urmărirea ta sau a manuscrisului. Va trebui să-și caute salvarea în altă parte.

Așa că îți dai seama, Jack, că a sta aici sub protecția mea, și integrându-te perfect în planul meu, reprezintă singura speranță a ta de a trăi, o viață lungă și rodnică.

Bătrânul zâmbi și își lăsă furculița în liniște pe farfuria albă.

CAPITOLUL TREIZECI ȘI TREI

Ieșea la plimbare în majoritatea zilelor. Henryk stătea în apropierea lui, fără a-l pierde vreodată din ochi. Jack știa că el e înarmat și bănuia că nu era singur. Rosewicz n-ar fi riscat nimic în privința unei chestiuni atât de delicate cum era supraviețuirea lui Jack. fără eminentul doctor Gould și fără legăturile lui dovedite cu Iosif Șaranskii, lui Rosewicz i-ar fi fost foarte greu să explice cum a intrat în posesia manuscrisului lui Iisus.

Jack bănuia ce avea de gând Rosewicz. După ce avea să se anunțe apariția manuscrisului, probabil că rușii aveau să formuleze un protest oficial. Până atunci, Rosewicz și Ciechanowski aveau să aibă institutul gata, chiar și numai într-o formă embrionară: poate o clădire și scheletul unei structuri de personal. Avea să existe o cameră în care să se țină conferințe de presă, un director cu relațiile publice și un computer pe care să întocmească informări. Jack era dispus să parieze că acest institut avea să fie situat în Polonia. Rosewicz avea să găsească o proveniență pentru pergament, fără a-l lega de vreun oraș sau vreo bibliotecă. Manuscrisul avea să fie polonez la origine și evreiesc numai dintr-un punct de vedere confuz (spre a câștiga credibilitate și simpatie prin asociere cu Holocaustul), însă cu siguranță, niciodată german sau rusesc în sens legal. Punctul de vedere al guvernului polonez avea să fie însușit de Vatican, probabil sub forma unei proprietăți mixte, în care biserica avea să fie partenerul activ. Din acest punct de vedere, era de mare ajutor faptul că Papa era polonez.

În plus, Jack era destul de sigur că Ciechanowski se angajase deja în negocieri deschise cu succesorul lui Volnukhin de la Biblioteca de Stat a Rusiei. Probabil că cei de acolo voiau totul. Să confere manuscrisului un context, să organizeze ei structura institutului, să evite riscul de existență a altor fragmente, poate chiar documente întregi, de valoare egală sau similară. Alte scrisori scrise de aceeași mână, scrisori ale altora adresate lui Iisus, documente semnate de fratele lui, Iacob – cine putea ști?

Dar dacă rușii, conduși de Kossenkova, ajunseseră primii la Bercik? Rosewicz nu-i mai spusese nimic despre prietenul și curierul lui Iosif. Jack nu era, oricum, convins că polonezul îi va spune adevărul, mai ales dacă lucrurile merseseră prost Jack se întreba ce ar face Rosewicz dacă Kossenkova l-ar învinge în această privință. Oare cât de puternic era el? îi luase o data pe ruși prin surprindere. Nu se putea aștepta să repete isprava, mai ales dacă ei luau măsuri suplimentare de precauție. Numai că Rosewicz lăsase să-i scape un comentariu: în acel caz, va trebui să i-l iau. Jack era sigur că polonezul nu era un om care să amenințe în zadar.

În scurt timp, Jack simți nevoia să facă ceva. Avea nevoie de ceva care să-i ocupe mintea. Tratatamentul lui Ganachaud se dovedise miraculos, dar, așa cum el însuși îi spusese lui Jack, unele răni doar timpul le putea vindeca bine.

— Timpul, zisese el, și activitatea. Nu e bine să lenevești și să răsucești lucrurile pe toate părțile. Te sfătuiesc să te întorci cât mai curând la lucru.

Jack îi expuse ideea lui Rosewicz, care se declară de acord, dar zise că prefera ca Jack să rămână lângă el până ce institutul avea să fie înființat și gata de funcționare.

— Asta înseamnă că l-ai găsit pe Bercik?

Rosewicz clătină din cap.

— Nu încă.

— Dar ți-am oferit amănunte. Adresa la care trebuia să se ducă în Tel Aviv, departamentul agenției israeliene care se ocupa de imigrarea lui.

— Nu poate fi găsit. Dar sunt sigur că nici el, nici manuscrisul n-a părăsit țara.

Jack se îngrijoră. În ciuda instabilității psihice, Bercik înțelesese importanța misiunii ce-i fusese dată, chiar dacă nu cunoștea identitatea documentului pe care îl luase cu el. Jack era mai convins decât oricând că scriitorul pățise ceva.

— Te rog să întreprinzi tot ce poți. Era doar un curier, nimic mai mult. Habar n-are despre manuscris sau altceva. Te asigur.

— Ai cuvântul meu. O să facem tot ce putem.

— Între timp însă, eu nu pot să stau și să aștept, citind povești polițiste ieftine și uitându-mă la televizor.

— Nu-ți plac programele televiziunii franceze?

— Nu prea vorbesc franceza. Ascultă, Stefan, am nevoie să fac ceva serios. Mi-a spus-o și Ganachaud. Tu ai încă biblioteca. Trebuie să fie mult de lucru acolo.

Rosewicz păru să mediteze o clipă.

— Da, rosti el. La fel mi-a spus și Ganachaud. Susține ca ești mult mai bine. În fine, ai dreptate. Biblioteca e încă aici. Însă cred că ar fi o pierdere de timp pentru tine să te ocupi de catalogare sau de ceva similar. Părerea mea e că ar trebui să începi munca de autentificare a manuscrisului. Da? Sunt multe lucruri pe care le poți face în absența originalului. Am seturile complete de fotocopii pregătite de germani. Tu ai transcrierea ta. Îți pot da un set complet de fotografii ale materialelor de la Qumran, făcute la biblioteca Huntington, ediția de microfișe ale manuscriselor întocmită de Tov, facsimile ale oricăror alte documente de care ai nevoie – fragmente Oxyrhynchus, materialele lui Bodmer și Rylands, codicele Nag Hammadi, textele de la Cairo Geniza. Dețin indexuri alfabetice, dicționare, biblii, texte apocrife. Există un exemplar din indicele alfabetic întocmit de Kiraz asupra Noului Testament siriac – mă îndoiesc că l-ai văzut vreodată până acum – a apărut pe piața doar acum câteva luni. Dacă mai ai nevoie de ceva, știi unde trebuie să ceri.

De asemenea, am dosare privind confiscarea manuscriselor evreiești de către SS. Așa vei putea să faci legături privind originea manuscrisului, a modului cum a ajuns în Polonia și, poate, a locului în care a fost păstrat acolo. Ce zici? Te simți în stare?

Jack încuviință. Rosewicz îl folosea din nou, exact cum intenționase să procedeze de la început, probabil chiar din acea vară petrecută în Irlanda. Ce mai conta dacă astfel Jack avea ocazia să facă ce voia, în circumstanțe care cu greu puteau fi îmbunătățite?

Începu lucrul după prânz. Plimbările în parcul Monceau continuau, dimineața și după-amiaza, conform sfatului lui Ganachaud. El și păzitorul lui deveniră o priveliște familiară. Aveau un itinerar regulat, luând-o spre stânga, către lac și coloana romană, apoi înconjurând piramida și mormintele, apoi traversând terenul de joacă al copiilor, înconjurând rotonda din dreptul porții de la bulevardul de Courcelles și, în fine, înapoi spre casă.

Jack ajunsese să cunoască obișnuiții parcului: bătrânele văduve în haine de blană, doicile cu cărucioare de copii, care își făceau cumpărăturile la Maxipuces și reușeau să arate bine, așa cum orice ființă umană are dreptul, cei care făceau jogging de jur împrejurul parcului, copiii care-l foloseau ca pe o scurtătură după ce ieșeau de la Liceul Carnot. Lui Jack îi plăcea să ajungă acolo cu puțin înaintea orei trei, când putea urmări copii mai mici de la școlile private din apropiere, aduși în parc pentru recreere după orele de școală. Micuții alergau, țipau și se fugăreau ca niște nebunatici, în vreme ce profesoarele sporovăiau între ele, indiferente la hărmălaia iscată. Jack constată că la modă erau blugii și hanoracele negre. Unele fetițe erau drăguțe. O dată, urmărindu-le în timp ce se jucau, se pomeni izbucnind în lacrimi.

Restul timpului și-l petrecea în bibliotecă, citind, fișând și sortind. Textul manuscrisului ajunsese miezul existenței lui. Cu fiecare zi se simțea tot mai apropiat de Iisus din istorie. Iisus cel adevărat, cel uitat, idealizat, feminizat, al cărui chip nu s-ar fi potrivit în nici o biserică sau sinagogă modernă. Pe măsură ce citea alte texte, ce găsea conexiuni, stabilind analogii, integrând fiecare din referirile concrete din scrisoare în contextele elastice ale evangheliilor, apoi în materialele ce nu apăreau în Biblie, precum Evangheliile lui Toma și Petru, Jack avea sentimentul că începe să respire aerul Palestinei din primul secol al erei. Mirosea a praf, a tămâie pentru templu, a piele romană, a Dumnezeu, a profeție și a sfârșitului lumii. Dar mai presus de toate, mirosea a sânge. Sângele sacrificiilor, al porumbeilor cu gâtul tăiat, căzând ca o ploaie pe altarul înalt. Sângele sclavilor, biciuiți întru supunere de stăpânii brutali. Sângele rebelilor întinși în bătaia vântului, pe cruci înalte.

După-amiezile, Jack se devota studiului colecției de materiale germane, adunate de Rosewicz. Treptat, ajunsese să se minuneze de gama extraordinar de largă de documente colecționate de bătrân.

În cursul celei de-a doua săptămâni, Rosewicz lipsi din Paris timp de trei zile, fără a spune unde pleacă. În absența lui securitatea se întări. La fiecare etaj al casei fu plasat un paznic, ceea ce însemna un număr total de cinci. Cât timp Jack lucra în bibliotecă, însuși Henryk se posta de pază în fața ușii.

Începu să ningă. La întoarcere, Rosewicz se încuie în biroul lui timp de mai multe ore. În acea seară, după cină, își făcură apariția doi bărbați în costume. Indivizii fură conduși imediat la Rosewicz. Cei doi rămaseră închiși cu polonezul până după miezul nopții. A doua zi, întorcându-se de la plimbarea de dimineață, observă o mașina Volvo 760 parcată în curba din fața casei. Înăuntru se găseau trei bărbați, inclusiv unul din vizitatorii din noaptea precedentă. Doi dintre ei purtau costume civile scumpe, iar cel de-al treilea o uniformă militară cu grad înalt, de naționalitate incertă. Toți trei erau europeni sau, cel puțin, așa i se păreau lui Jack. Rosewicz nu-și făcu apariția la prânz.

Ceva era în neregulă cu documentele germane. Jack înțelegea foarte bine funcționarea bibliotecilor și a sistemelor de fișare. Era clar că cineva răsfoise sistematic acele hârtii, scoțând toate fișele cu un prefix alfabetic precis, în cadrul unei secvențe, de altfel, foarte clare. Nu putea fi sigur, însă părea a fi vorba de una dintre următoarele variații: CN, DN, CO sau DO. De asemenea, observă că, deși ar fi trebuit să existe înregistrări referitoare la toate orașele importante din Europa de Est în care existaseră sedii SS, nu exista nici un fel de înregistrare de acest gen pentru Croația.

— E timpul pentru plimbarea noastră, doctore.

Henryk apăruse din senin la biroul lui Jack.

— Ce cauți aici, Henryk?

În mod normal, paznicul nu intra în bibliotecă. Rosewicz era cel care-i amintea lui Jack de plimbare.

— Domnul Rosewicz mi-a spus să am grija de dumneata astăzi. Dânsul e foarte ocupat. Are mulți vizitatori. Henryk își privi ceasul. Cred că ar trebui să mergem, altfel se va întuneca înainte de a se termina turul.

O regulă strictă, aplicată de Henryk și sprijinită de Rosewicz, îi obliga să nu iasă sau să nu întârzie afară când se întuneca. Întregul sistem de securitate proiectat de Henryk se baza pe observație vizuală, supraveghere, urmărire și ceva numit CVC – contact vizual constant – pe care fie el, fie unul dintre oamenii lui trebuia să-l mențină cu subiectul protecției lor. Prin firea lui, Rosewicz prefera funcționarea unui astfel de sistem în inima Parisului decât să se izoleze în provincie, unde el și Jack s-ar fi putut da la fund până la stingerea crizei. Din același motiv – firea sa – Rosewicz trăise pe picior mare la

Summerlawn și își luase o casă în cele mai bune districte din Paris. Nici măcar nu-i trecuse prin minte să procedeze altfel. Ce sens avea bogăția dacă nu te puteai bucura de ea? Ce sens avea puterea, dacă pentru a o poseda trebuia să te ascunzi în umbră, temându-te de inamicul tău în fiecare clipă? Prin Henryk, el poseda cea mai bună alternativă posibilă: loialitatea absolută, cuplată cu eficiența maximă.

Jack se uită la ceas. Ziua se apropia de sfârșit. Preț de o clipă, se gândi să renunțe la plimbare. Numai că se obișnuise cu ea și astăzi simțea nevoia de exercițiu fizic, deoarece îl încercau niște junghiuri după șederea mult prea lungă la birou.

— Mă duc să-mi iau haina, zise el. Rosewicz îi dăruise un palton gros și lung, de culoarea pietrei, confecționat de Zegna. O să facem o plimbare rapidă și o să fim gata la timp. Te simți în stare să alergi nițel?

— Va reveniți bine, doctore. N-aș fi crezut, după ce v-am văzut atunci, la hotel. Ca să fiu sincer, am zis că sunteți terminat.

— A fost cât pe-acî.

— V-a explicat despre femeie? Domnul Rosewicz, v-a explicat despre Kossenkova?

Jack încuviință.

— Bine. Ea nu lasă lucrurile neterminate. Nu uitați asta. Stați aproape de mine în parc.

Jack își puse paltonul, fularul și mănușile, după care porniră amândoi la drum. Parcul era o dantelărie de gheață. Copacii sclipeau. Potecile fuseseră măturate, însă pajiștile și zonele rondurilor de flori se găseau sub un strat gros de zăpadă. Jack simți aerul rece în plămâni, înlăturând atât praful acru al Palestinei, cât și atmosfera îmbâcsită de gaze din Polonia ocupată de naziști, pe care le revedea atât de intens cu ochii minții. Începu să alerge ușor, avându-l alături pe Henryk.

Cam la o sută de metri în fața lor, pe o bancă, ședea o femeie. Purta un palton lung, negru, cu un guler larg, îmblănit și o căciulă de nurcă. Apropiindu-se de ea, Jack se încordă, simțind ceva familiar la ea. Distanța dintre ei scăzu cu rapiditate. Încetini, mai convins decât oricând că o cunoștea pe acea femeie și că ea îl aștepta să-i treacă prin față.

— Henryk, șopti el, icnind ușor din pricina aerului rece, cine-i femeia aceea? O recunoști?

Auzi clinchetul unei arme în clipa în care Henryk trase cocoșul pistolului său automat.

— Stați aici, îi ordonă Henryk.

Acesta își scoase arma din buzunar. În dreptul lor, în spatele unei perdele de copaci, se auzi o mișcare ca un ecou.

În acel moment, femeia se ridică și se întoarse cu fața spre ei. Jack simți că se albește la față. Din pricina răsuflării gâfâite avu impresia că o să leșine. Ca și cum era pe punctul să pice de la o mare înălțime; de pe o stâncă sau chiar din cer. Chipul Mariei îl prinsese nepregătit. Așa cum o dâră de lumină poate juca feste unui pilot, făcându-l să se prăbușească cu avionul său, așa și Jack fusese orbit instantaneu și acum se prăbușea cu iuțeală la pământ.

CAPITOLUL TREIZECI ȘI PATRU

— E-n regulă, Henryk, rosti el. Poți să lași arma jos.

Jack continuă să înainteze. Maria așteaptă până când el ajunse la câțiva pași.

— Ce mai faci, Jack? Henryk?

Despre alte femei s-ar fi putut spune simplu: „e la fel de frumoasă”, „n-a îmbătrânit de loc”, „parcă n-a fost plecată decât de câteva clipe, nu de ani de zile”. Toate astea erau clișee, și Maria Rosewicz nu se putea încadra în așa ceva.

Jack nu negă nici o clipă că era încă frumoasă, că frumusețea ei îl încânta și îi produse instantaneu o senzație de arsură, că femeia care stătea în fața lui era aceeași femeie a cărei imagine o purtase în suflet timp de patru ani. Dar nu rezistența ei la trecerea timpului îl izbi mai întâi, sau cel mai tare, ci schimbarea neașteptată pe care o văzu întipărită în fiecare trăsătură a ei, modificare atât de pronunțată, încât Jack își zise că era posibil să fi greșit în aprecieri. Maria era tristă, mai presus de o simplă tristețe. Îi dispăruse complet strălucirea, acea sclipire ca un fulger care o ilumina înainte.

Înțepeni în fața ei, cu mâinile și picioarele înghețate. Maria nu-i zâmbi. Își ținea mâinile în buzunare, trăgând strâns de palton în față, într-un slab gest de apăsare. Respirația ei forma un norișor care i se pierdea deasupra capului. Ea rupse prima tăcerea

— Henryk, vreau să vorbesc cu Jack. Karl e acolo, se plimbă cu Paul.

Arătă dincolo de alee, către un loc, la distanță, unde un bărbat ținea un băiețel de mână.

— De ce n-ați venit în casă, doamnă von Freudiger? întrebă Henryk.

Numele îl izbi ca o măciucă pe Jack, deși se aștepta la așa ceva.

— Abia am ajuns. Știam deja că Jack stă aici, iar tata mi-a zis că-l voi găsi aici, împreună cu tine. Paul a vrut să se joace prin împrejurimi.

Henryk păru descumpănit. În mod evident, sosirea Mariei deranjase simțul lui pentru ordine.

— Cred că locul ăsta nu-i bun. Din motive de securitate.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Henryk, n-am de gând să fug cu el. Vreau doar să vorbesc. Între patru ochi.

Henryk se mișca de pe un picior pe celalalt.

— Foarte bine, rosti el. Dar trebuie să ne întoarcem înainte de lăsarea întinericului.

— Nu-ți face griji. O s-o luăm înainte. Stai în urma noastră, nu mergem prea departe. O să ne îndreptăm spre casă.

Ezitănd, Henryk se conformă. Jack îl văzu vorbind în stația radio, fără îndoială ca să dea instrucțiuni colegilor lui paznici. El și Maria porniră, cu Henryk la zece sau doisprezece pași în spate.

— Ce mai faci, Jack? încă nu mi-ai răspuns.

— Ce-ai vrea să fac? Nu pot... Încercă să-și controleze emoția. Apariția ta m-a șocat teribil. Eu... nu mă gândeam niciodată...

— Că mă vei revedea? Nu, ofta ea. A fost o vreme când credeam și eu asta. Și acum iată-ne plimbându-ne împreună, ca pe timpuri. Numai că azi nu e soare. Buna lume de odinioară.

— Nu era deloc bună. Jack se opri și se întoarse spre ea. Maria, eu...

— Te rog, nu, Jack. Fără incriminări. Ascultă, trebuie să-ți fac cunoștință cu soțul și cu copilul meu. O clipă.

Maria strigă și vocea îi răsună limpede în aerul rece. Bărbatul cu copilul se răsuci pe călcâie și-i făcu semn cu mâna. Maria strigă din nou și cei doi porniră în direcția lor. Jack îi urmări venind, lipsit de puterea de a le opri înaintarea, ca și cum ar fi visat și s-ar fi zbatut în zadar să se trezească.

Băiețelul îl lăsă pe tatăl său și fugi către Maria. Avea cam trei ani și era o copie fidelă a maică-si. Maria îl îmbrăcase cu un paltonaș roșu cu nasturi mari negri, cizme roșii din piele și o căciuliță de schi cu moț. Maria îl luă pe copil în brațe și se roti cu el în aer de câteva ori, sărutându-l. Băiatul râse și căciuliță îi căzu în zăpadă. Maria îl lăsă jos, râzând cu el, apoi îi așează căciulița înapoi pe cap.

Tatăl copilului ajunse lângă ei. Maria devenise imediat serioasă și se întoarse către Jack.

— Jack, el e Karl, soțul meu. Karl von Freudiger. Karl, el e doctorul Jack Gould.

Jack întinse automat mâna, răspunzând prin zâmbet la zâmbetul lui von Freudiger. Hainele, pantofii, pieptănătura, felul cum le purta, totul sugera un om care nu cunoscuse decât o viață de huzur. Era mai înalt decât Jack, avea cincizeci și ceva de ani și un aspect athletic.

— Sunt foarte încântat să vă cunosc, doctore Gould. Soția mea mi-a povestit despre dumneavoastră. Cât de buni prieteni ați fost în trecut.

Accentul era german, însă foarte îngrijit, ca o părere.

— Nu ne-am mai văzut de ani de zile.

— Așa am înțeles și eu. Situația trebuie remediată. După ce socrul meu termină cu dumneavoastră, trebuie să veniți să stați acasă la noi, în Essen. Mi s-a spus că ați fost bolnav.

— Acum, mi-e mult mai bine. Mulțumesc.

— Cu toate acestea, aveți nevoie de odihnă, și bănuiesc că Stefan nu v-a oferit așa ceva. Maria va aranja totul.

— Iar el e fiul meu, Paul.

Ea pronunță numele în manieră germană, ca să rimeze cu „owl”.

— *Komm, Herzchen, sag „bună, ce mai faci”?*

Băiețelul ezită.

— E cam timid, mai ales când îl rog să vorbească în engleză. Nu-i așa, dragule?

Brusc, tatăl copilului se aplecă și se rățoi la el în germană.

— *Also, Paul, tue was deine Mutter dir gesagt hat! Antworte den Herren sofort!*

Băiatul se strâmbă și murmură un salut. Jack se uită la Maria. Era vizibil supărată din pricina acelei admonestări inutile. Jack întinse mâna și o apucă pe cea a băiețelului.

— Sunt încântat să te cunosc, Paul. Sper că putem fi prieteni.

Băiatul zâmbi cu mândrie, însă asprimea tatălui îl adusesese pe punctul de a izbucni în plâns. Jack aștepta ca Maria să facă sau să spună ceva, ca să-l aline, însă ea rămase pasivă, urmărind scena. Jack pricepu că nu era pentru prima dată că-și vedea copilul admonestat.

— Karl, rosti ea, de ce nu-l iei pe Paul să se joace prin jur? Eu vreau să vorbesc cu Jack. Avem multe să ne povestim.

Von Freudiger păru să ezite, apoi încuviință.

— Mi-a făcut plăcere să vă cunosc, doctore. Abia aștept să vă văd. Spuneți-i lui Stefan că sunteți invitat la Essen și că nu are voie să

vă țină nici măcar o zi mai mult decât e necesar.

Luându-și fiul de mână, pomi spre lac. Pe cealaltă parte a lacului exista un mic orașel al copiilor, cu o trăsură, cu un tanc, o mașină de pompieri și alte vehicule. Însă băiețelul nu părea prea dornic să ajungă acolo. Se tot întorcea către maică-sa, ca și cum era disperat că ea nu-i însoțea. Maria îi zâmbi și îi făcu cu mâna, apoi, când ei se îndepărtară, se întoarse spre Henryk.

— Henryk, te rog să nu-mi răsufli în ceafă. Doctorul Gould și cu mine suntem prieteni vechi. Vreau să pot discuta cu el, fără să am senzația că sunt păzită de dădacă. Vezi-ți doar de slujba de a-l proteja pe el.

Henryk se conforma fără entuziasm.

— E un copil încântător, zise Jack.

— Aș înnebuni fără micul meu Paulchen. Maria îi zâmbi, iar el înțelese că nu glumea. Când mă uit la el, uneori mă gândesc la tine și la felul în care ți-ai pierdut fiica. Înainte nu înțelegeam, dar acum... O scutură un fior. N-aș putea să mai trăiesc dacă l-aș pierde pe Paul sau dacă mi-ar fi luat vreodată.

— De ce să i se întâmple ceva? Pare sănătos și în formă. Sunt sigur că ai mare grijă de el.

— Încerc, însă taică-său...

— Am observat. Îmi pare rău.

— Eu sunt aceea care își cere scuze. Karl poate fi câteodată așa un porc... Te-a pus în dificultate vorbindu-i astfel lui Paul. Uneori, el... Se opri o clipă, apoi reluă: Uite-mă, vorbesc deja despre necazurile din familia mea. Ai fost întotdeauna un confident extraordinar.

— Credeam că am fost mai mult decât atât. Ea se îmbujoră și merse o bucată de drum fără a replica. De ce ai plecat? întrebă el. Nici măcar nu m-ai mai contactat.

— Am încercat, dar tata mi-a interceptat scrisorile.

— Puteai telefona.

— N-am vrut să vorbesc. Oricum, era prea târziu. Eram deja măritată. Nunta a avut loc la două săptămâni după ce am plecat din Summerlawn. Tatăl meu a insistat.

— Tatăl tău a insistat? Dar tu ce-ai avut de zis? Ce voiai?

Stânjenită, ea își îndreptă privirile în altă parte.

— Jack, tu trebuie să înțelegi. N-am avut de ales. Trebuia să mă mărit cu Karl.

— Trebuia? Erai însărcinată? Maria se uita șocată la el. Îmi pare rău, murmură el. N-aveam nici un drept să întreb asta.

— Răspunsul meu e nu. Paul are numai trei ani. N-aveam de ales, întrucât tata aranjase deja căsătoria. De când aveam doisprezece ani.

— Doisprezece? Doamne, dar Irlanda nu e Arabia Saudită. Ea dădu din cap. Avea ochii umezi. În jurul lor începu să ningă ușor. Dacă ți-aș fi cerut să nu te măriți cu el? Dacă te-aș fi rugat să te căsătorești cu mine?

— Te rog, rosti ea, nu-mi pune asemenea întrebări. Nu puteam face nimic. Karl era – este – extrem de puternic. Nici măcar tata n-ar fi îndrăznit să-l înfrunte. A fost... o căsătorie de conveniență. Din motive politice. Nu și financiare, asta nu intra în plan. Atât soțul, cât și tatăl meu sunt oameni foarte bogați, nici unul nu are nevoie de averea celuilalt.

— Cine e el?

— Karl? Un industriaș german. Mai precis vest-german, când ne-am căsătorit. E a patra generație dintr-o familie de fabricanți de sticlă din Essen. Produce sticlă pentru o mare parte a industriei farmaceutice din Ruhr. De asemenea, face diverse produse specializate pentru laboratoarele științifice din Germania și din străinătate. Are o fabrică în Dortmund care produce sticlă optică, lentile pentru aparate foto, binocluri, microscopie, lunete. Karl e unul dintre cei mai bogați oameni din Ruhr. În 1980, statul german i-a acordat distincția *Grosses Bundesverdienstkreuz*. O mare onoare pentru un industriaș. De atunci a devenit tot mai bogat și tot mai puternic.

Jack se opri și se uită la ea, forțând-o să stea locului.

— Ce vrei, Maria? Ai plecat fără o vorbă, apoi reapari din senin. Ce nu e în regulă?

— Totul e bine. Hai să ne continuăm plimbarea, Jack.

Îl trase de braț și îl forță să meargă mai departe.

— Nu pari fericită, zise el. Ești fericită?

— Jack, n-am venit aici să discutăm despre mine. Despre fericirea sau nefericirea mea. Ci despre ceva important. Am venit să te scot de aici.

— Să mă scoți?

— Din Paris și din ghearele tatălui meu. Pentru numele lui Dumnezeu, taci și ascultă-mă cu atenție.

— Nu pricep. De ce...

Ea îl întrerupse.

— Lasă-mă pe mine să vorbesc, Jack. După aceea poți să întrebi orice. Nu mă întrerupe acum. De dragul tău și al meu, ascultă-mă. Cam peste un minut o să ajungem la aleea de ieșire în strada Rembrandt. E o stradă cu sens unic, circulația făcându-se înspre parc. La un bloc distanță, ea dă în strada Murillo. Acea e, de asemenea cu sens unic, însă circulația se desfășoară spre dreapta ta, către strada de Courcelles și bulevardul Hoch. În colțul din dreapta al străzii Murillo, parcată în curbă, se afla o mașină Citroën B, albastru închis.

Când ne apropiem de porți, vreau să mărești ritmul. Cât să ne distanțăm mai bine de Henryk. Eu o să dau tonul. La porți, fugi. Folosește poarta din dreapta; celelalte sunt închise la ora asta. Când ajungi la colțul străzii Murillo, îndreaptă-te spre mașină. Vei vedea un bărbat de culoare la volan. Motorul o să fie pornit. Deschide portiera, înșfacă-l pe bărbatul acela și trage-l afară.

Nu-ți face griji, el te așteaptă; fă-o însă să pară o treabă reală. Aruncă-l la pământ, sări în mașină și fugi.

— Și cu tine, cum rămâne?

— Cu mine? Nu-ți face griji. Probabil că ai să auzi țipând în spatele tău, însă nu mă lua în considerare.

— Încotro mă îndrept? N-am condus niciodată prin Paris. Nu mă pot învârti pe străzi dacă vreau să-mi salvez viața.

— Exact asta vei face. Imediat ce pleci, pornește casetofonul. Înăuntru se găsește o casetă. Păstrează viteza la cincizeci sau șaiszeci de kilometri pe oră unde poți. Banda îți va da instrucțiuni. Urmează-le și totul va fi bine.

— Tu ce-ai să faci?

— Uite poarta. Iuțește un pic pasul, nu prea mult. Dacă el strigă sau începe să alerge, ia-o la goană.

Jack nu încercă să priceapă ce se întâmpla. Nu știa decât că vrea să facă un salt în necunoscut, salt ce avea să-i dăruiască moartea sau libertatea. Ajunseră aproape de poartă, când prin minte îi trecu gândul nebunesc că Maria lucra, din naivitate, pentru Irina Kossenkova.

— Doamnă von Freudiger! Mai încet! lătră vocea lui Henryk în spatele lor.

— Maria, trebuie să știu...

— Jack, trebuie să ai încredere în mine. Te rog. Trebuie să mergi până la capăt. După ce treci de poarta aceea, nu mai există drum de întoarcere. E clar? Dacă nu te omoară oamenii tatălui meu, o s-o facă alții.

— Dar...

— Ține-te bine, sâsâi ea, cu toată atenția îndreptată spre poartă și întinzând pasul. Erau acolo. Jack privi prin poartă. Strada era pustie. Se putea vedea intersecția un pic mai jos. Henryk venea repede în spatele lor. Jack trebuia să se decidă în câteva clipe. Acum, du-te, șopti Maria. Grăbește-te, iubitu!

El se întoarce și o luă la fugă înspre poartă. Din spate se auzi un strigat. Vocea lui Henryk la volum maxim. Apoi, un al doilea strigăt, de undeva din fața zonei unde fusese Jack. Și vocea Mariei, strigându-l pe nume.

Alergă pe stradă ca nebunul. Trebuia să aibă grijă să nu-i lovească pe ceilalți pietoni. În spatele lui se auzeau pași pe asfaltul acoperit de zăpadă. Ajungând la colț, se împiedică și căzu, apoi se ridică și reuși să evite, în ultima clipă, o femeie și un copil.

Mașina îl aștepta, exact așa cum îi spusese Maria. Coborî de pe trotuar și goni spre ea. Șoferul își întoarce capul și îi zâmbi. Lăsase deja jos geamul portierei.

— Fă-o să pară o treabă firească, doctore Gould, rosti el în engleză, cu un accent ce putea fi la fel de bine senegalez sau mauritan. Grăbește-te, omule, deschide portiera. Jack acționează automat. Acum, nu mai gândea. Se auzea tot mai multe strigăte. Trase de portieră. Trage-mă afară. Fă-o repede.

Jack îl înșfăcă de marginea hainei și îl trase afară din mașină, apoi îl împinse. Șoferul se clătină, apoi alunecă pe zăpada udă și căzu pe carosabil. Jack se strecura înăuntru, introduse maneta în viteza întâi și apăsă cu putere pe accelerator.

Mașina țâșni, aruncând un jet de zăpadă și gheață în spate și trecu la câțiva milimetri de un biciclist. Portiera era încă deschisă când trecu în viteza a doua.

Luă iute viteză. Motorul fusese perfect reglat. În acel moment, portiera se închise singură. Instinctiv, privi în oglinda retrovizoare, poziționată deja pentru el. Henryk stătea în mijlocul străzii și urla neajutorat într-o stație portabilă. Un alt bărbat se apropie cu iuțeala de el. Câteva clipe mai târziu, cei doi dispărură.

Pe trotuar, o bătrână obosită, încărcată cu sacoșe, își ridică privirea uluită și începu să tremure speriată.

Jack dădu drumul la caseta.

Bună ziua, doctore Gould. Vă îndreptați spre vest, pe strada Murillo. V-aș ruga să încetiniți. Peste câteva clipe veți ajunge în strada de Courcelles. Nu vă grăbiți la intersecție și cotiți la dreapta. Amintiți-vă că sunteți în Paris nu în Dublin. Stați pe partea dreaptă...

Vocea era englezească, citadină, lipsită de orice emoție. Jack abia dacă o auzea. Îl preocupa un singur lucru: ultimele vorbe ale Mariei.

„Grăbește-te, iubitu!”

CAPITOLUL TREIZECI ȘI CINCI

Înregistrarea îl ghidă perfect pe străzile după-amiezii, avertizându-l înainte de intersecții, sfătuindu-l asupra schimbărilor de bandă necesare sau utile, îndemnându-l să conducă cu grijă, în ritm constant. Jack habar n-avea dacă polițiștii erau pe urmele lui sau nu. Probabil că șoferul a cărui mașină fusese „furată” avea să fie obligat să facă scandal și să ceară venirea jandarmilor, dacă nu cumva reușise să se strecoare neobservat în confuzia creată. Poate că vreun trecător telefonase deja la poliție: era o zonă unde se respecta legea. Își spuse că Henryk nu avea să fie prea fericit din cauza celor întâmplute. El nu voia ca Jack să cadă în mâinile jandarmilor, dacă putea evita asta.

Conducând, se întrebă pentru prima dată de ce fusese necesar să treacă prin toată șarada asta. De ce nu existase o mașină cu un șofer care să cunoască Parisul, așteptându-l să sară pe scaunul pasagerului, ca în evadările din filme? De ce tot deranjul ăsta cu un șofer fals, cu o casetă, cu un plan care putea atât de ușor să dea greș?

Peste câteva clipe veți intra în Piața Republicii Ecuadorului. Veți vedea un sediu Crédit Lyonnais pe colțul stâng și un magazin de pantofi Weston pe partea opusă. Traversați intersecția și cotiți la stânga în dreptul magazinului de pantofi, în bulevardul de Courcelles.

Bineînțeles, Maria n-ar fi vrut ca evadarea să pară aranjată. Ceva plănuit și demascat ar fi aruncat bănuielile asupra ei.

Aranjând să pară totul spontan, ea putea pretinde ca nu fusese decât un spectator inocent, în imposibilitate de a acționa, la fel precum Karl, Henryk sau oricare dintre oamenii echipei de supraveghere condusă de acesta din urmă.

Nu încerca încă să înțeleagă motivele Mariei. Ascultând caseta, îi trecu prin minte pentru prima dată gândul că ea nu întreprinsese totul de una singură. Ceea ce se aranjase era foarte complicat și el se afla doar la începutul drumului. Ceea ce însemna că Maria lucra cu sau pentru cineva, sau, mai probabil, pentru vreo organizație cu interese opuse intereselor tatălui ei sau intereselor organizației în numele căreia acționa aceasta. Prin minte îi trecu din nou ideea că în spatele întregii

povești se afla Irina Kossenkova, însă de aceasta dată el o respinsese imediat. Orice avea de gând Maria, ea nu se afla în cârdășie cu rușii.

Ajungeți în Piața de Ternes. Chiar în mijlocul pieței se găsește un mare rond de flori. Veți vedea un bar numit Lorraine pe stânga și o bancă CIC pe dreapta. Cotiți la dreapta... Conformați-vă semnului de circulație de pe stânga, care spune, Porte d'Asnieres, Périphérique”...

Călătoria dură ceva mai mult de cincisprezece minute. Ultimele instrucțiuni îi cerură să cotească pe o strada din districtul Clichy. Acolo avea să dea peste o ușă de garaj roșie. Trebuia să sune din claxon, să aștepte ca poarta să se deschidă, apoi să intre.

Imediat ce respecta indicațiile, se aprinseră lumini, portiera mașinii se deschise din afară și fuse tras afară de un grup de bărbați a căror singură trăsătură era acea că purtau cu toții jachete scurte din piele. Timpul nu-i permitea să se uite mai bine în jur.

În câteva secunde, se pomeni pe bancheta din spate a unei a doua mașini, apoi se deschise o ușă în spatele garajului și mașina ieși în noapte. De această dată, era clar că nu se mai punea problema unei viteze constante. Șoferul apăsă pedala de accelerație până la podea și o ținu acolo.

Se întunecase. Individul de lângă el nu scotea o vorbă. Orașul trecea pe lângă ei în goană, ca un decor pentru un vis, în care el nu se regăsea, deși, cumva, simțea că-i aparține. De fiecare parte a străzii, luminile colorate ale magazinelor și cafenelelor reprezentau mesaje dintr-o lume pe care o putea vedea, dar n-o putea atinge. La asta se adăuga traficul în șuvoi constant și șoseaua, ca un râu, acoperită de gheață, zăpadă și reflexia luminilor. Pe un pom imens de Crăciun, decorat festiv cu becuri galbene și roșii, un înger poleit își înălța aripile în direcția vântului.

Șoferul purta o șapcă din piele și un mic cercel în urechea dreaptă. Uneori, în timp ce conducea, cânta, cu o voce joasă, versurile unor cântece pe care Jack nu le putea identifica.

Quand je m'trimbale

Un p'tit' poupée dans mon tape-cul

C'est comme si je lui faisais

Panpan culcul...

Din când în când, Jack îi zărea chipul în oglinda retrovizoare. Ochi alerti, mobili și o gură cu buze strânse, care corespundea

concentrării cu care conducea. Omul știa străzile, așa cum alți oameni cunosc drumul la cârciumă sau birou. Într-un oraș de șoferi neglijenți, el mânua mașina cu precizie și talent, strecurându-se prin traficul imposibil de după-amiază, folosind fiecare centimetru de spațiu, luând-o pe străzi laterale – totul ca să se asigure că mașina nu era urmărită.

Insul de pe bancheta din spate începu să se relaxeze abia după ce ajunseră la un drum deschis, adică după Gennevilliers. Se lăsă pe spate pe canapea și își scoase o pipă scurta dintr-un buzunar interior.

— Vă deranjează? întrebă el.

Clar, un englez cu accent de școală publică. Jack nu-l vedea foarte bine, însă ghicea că era un om de vârstă și înălțime medie.

— Absolut deloc.

— Unii oameni în ziua de astăzi...

— Sunteți invitatul meu.

Omul își aprinse pipa, după un întreg ritual. În scurt timp, mașina se umplu de fum înecăcios.

— Scuze pentru toata montarea asta dramatică, începu omul, de îndată ce se consideră satisfăcut de faptul că pipa avea să-i rămână aprinsă. De obicei, nu ne desfășurăm astfel acțiunile. Însă când e nevoie...

— N-am făcut încă cunoștință, rosti Jack.

— Îmi cer scuze. O dovadă de tâmpenie din partea mea. Bineînțeles, eu am avantajul de a vă cunoaște. Mă numesc Felix. Sau, cel puțin, așa trebuie să-mi spuneți dumneavoastră.

— Deci, nu te cheamă Felix, nu-i așa?

Omul râse.

— Doamne, nu. Nimeni din meseria asta ticăloasă nu e cineva cu adevărat. Câteodată, mă întreb dacă suntem cu adevărat oameni. V-ați descurcat foarte bine. Mă tem că v-am pus într-o situație periculoasă. Totul a depins de o sincronizare care se poate dovedi înșelătoare. Am fi vrut să vă scoatem noi de acolo, însă era prea riscant să ne trimitem cavaleria. Trebuia să fie cineva pe care-l cunoșteți și în care aveți încredere. Prietena dumneavoastră, doamna von Freudiger – putem folosi numele ei real, întrucât îl cunoșteți deja – a fost de acord să aranjeze scena. Numai că dumneaei nu este chiar un agent liber. A trebuit să-și ia și soțul și copilul la Paris, căci, altfel, el n-ar fi lăsat-o să plece. A trebuit efectuată ceva muncă de organizare. Planul a fost

finalizat abia ieri. Probabil că ați ghicit până acum că a trebuit să înscenăm toată trășenia cu furtul mașinii ca să pară o decizie de moment luată de dumneavoastră. Altfel, ea și-ar fi demascat acoperirea.

— Demascat? Nu înțeleg. Ce dracu se întâmplă?

— Se întâmplă, doctore Gould, că tocmai ați fost salvat de o echipă a serviciilor britanice de informații. Maria von Freudiger e unul dintre agenții noștri și lucrează cu noi într-o operațiune foarte delicată, în care ați fost implicat fără voie.

— Înțeleg că toate astea au de a face cu un manuscris care s-a pierdut în Rusia, rosti încet Jack.

Felix încuviință. Jack îi văzu o clipă chipul în lumina unei lămpi stradale. Era un bărbat cu înfățișare comună, cu o mustață deasă și cu ochelari. Afară, pe un panou mare scria „Cergy – Pontoise”.

— Da, rosti el. Ați pus punctul pe i. Se opri și se aplecă să caute ceva. Apropo, ar fi trebuit să vă întreb – vreți o gură de ceva? Am whisky, de marcă; sau coniac. Și ăsta e bun. Jack ezită. Își dădu seama că tremura încă. Nu trecuse mai mult de o jumătate de oră de la evadarea lui. Vă prinde bine, insistă Felix.

— Bine. Niște coniac, te rog.

Felix aprinse o lumină slabă și se ocupă de sticlă.

— Sec? Cu sifon?

— Sec.

— Mă tem că n-am gheață. Pentru asta ar fi nevoie de un Rolls.

— E bun și fără gheață. Îl beau așa cum e.

— Foarte bine. Mi s-a spus că nu sunteți pretențios.

— De către cine?

— Oh, de către unii. O să vă întâlniți cu cineva mai târziu.

Omul îi dădu un pahar mare fără picior.

— Îmi cer scuze, nu am pahare de coniac.

— Merge.

Jack luă o înghițitură zdravănă. Lichidul îi arse gâtul instantaneu, făcându-l să tușească, apoi calmându-l.

— Încotro ne îndreptăm? se interesă el.

— Nu știu exact. Întrebați-l pe Elvis, acolo în față. Trebuie să vă scoatem cu o mică ambarcațiune. Riscurile sunt prea mari la aeroporturi și în porturi. Probabil că până acum Rosewicz și-a plantat

oameni peste tot. Unii ai lui, iar ceilalți polițiști pe care-i controlează el.

— Am întrebat încotro ne îndreptam, nu cum ajungem acolo.

— Anglia, bineînțeles. Londra. Unde altundeva?

— Păi, poate că mie nu-mi convine. Te-ai gândit la asta?

— Da, bineînțeles. Uitați ce e, lăsați-vă pe mâna noastră măcar o vreme. Nu vă putem duce prea ușor de aici la Dublin sau în Israel, sau în altă parte unde v-ar plăcea. Avem bilete pentru Londra și nici unul dintre noi nu poate face nimic până ce nu ajungem acolo. După aceea, depinde numai de dumneavoastră.

— Zău?

— Mi-ar plăcea să fiți mai încrezător. Știu că ați trecut prin multe, dar nu mi se pare o idee bună să nu aveți încredere în nimeni. Vă transformă într-un paranoic. Nu sunteți prizonierul meu. După ce vom ajunge în Londra, veți fi liber să plecați unde vreți. Va fi doar decizia dumneavoastră. Noi nu vom încerca să vă oprim.

În dreptul localității Chennevières cotiseră pe șoseaua N1, îndreptându-se spre nord, către Beauvais. De jur împrejur aveau câmp liber acum. Bezna se intensificase. În față, drumul era pustiu. Pe câmpul alb, copacii unduiau în bătaia vântului.

— N-ai trecut prin atâtea greutăți, ca să mă vezi dispărând la sfârșit, rosti Jack.

Felix își ciocăni pipa de o scrumieră de cristal. După aceea și-o umplu din nou, scoțând tutun dintr-o punguță mică, din piele.

— Nu, aveți perfectă dreptate în privința asta. Am fi dezamăgiți dacă ați pleca. Dezamăgiți și îngrijorați.

— Îngrijorați? De ce?

— Deoarece viața v-ar fi în pericol și nu v-am mai putea asigura protecția.

— Pericol? Pericol din partea cui?

Felix își puse punguța înapoi în buzunar și se apucă să îndese cu nădejde tutunul în pipă.

— Cu siguranță că știți deja. Sau ați ghicit. Din partea lui Stefan Rosewicz, bineînțeles. Din partea Irinei Kossenkova. Și din partea unor oameni pe care nu-i cunoașteți încă. Prieteni de-ai lui Rosewicz. V-ați amestecat cu niște oameni îngrozitori.

— Înțeleg.

— N-am intenția să par melodramatic, însă noi suntem singura dumneavoastră șansă. Îmi pare rău că v-o spun atât de direct. Un om în poziția dumneavoastră...

— Cum rămâne cu Maria? Ea e în vreun pericol?

— Nu mai mare decât de obicei. Acesta e, desigur, un alt subiect la care trebuie să reflectați.

— Anume?

— Dacă veți rămâne cu noi și ne veți ajuta în câteva probleme, o veți revedea. Cred că țineți cu adevărat la ea.

— Pari să știi foarte multe despre mine. Pentru cineva pe care nu l-am văzut niciodată în viața mea până acum.

— Face parte din meserie. La noi, ignoranța nu iartă.

— Ea ți-a povestit despre sentimentele mele?

Felix aprinse un chibrit și îl ținu în dreptul pipei, aspirând cu furie. Avu nevoie de încă două chibrituri ca să aprindă pipa cum trebuie.

— Mda, da, rosti el, culegându-și o bucățica de tutun de pe limbă. Ca să fiu sincer, mi-a povestit. A crezut că ne va fi de ajutor în montarea scenei evadării. Ne-a zis că e probabil să vă încredeți în ea. Un amănunt esențial. Altfel, ar fi fost posibil să nu vreți să fugiți și totul să se transforme într-un dezastru. Mai era și povestea cu soțul. Ea credea că șocul de a-l vedea, v-ar fi putut determina să fugiți. Să nu mă înțelegeți greșit. Sufla un norișor de fum în fața lui Jack. E foarte îndrăgostită de dumneavoastră. Pe onoarea mea că nu vă mint.

PARTEA A CINCEA

CAPITOLUL TREIZECI ȘI ȘASE

*Biroul Sacrei Congregații pentru Doctrină Religioasă
Cetatea Vatican*

Încăperea era mai mică decât se așteptase și decorațiunile mai puțin somptuoase decât își imaginase. Însă ar fi trebuit să știe că nici un efort nu va fi precupețit ca lucrurile să rămână într-un stadiu rezonabil de neprotocolar. Sacrei Congregații îi plăcea să evite orice asociere cu Evul Mediu sau cu zilele când fusese cunoscută sub numele de Inchiziție.

—Părinte Labrouste, te rog să iei loc.

Cel care vorbea era Bottecchiari, cardinalul prefect al Sacrei Congregații, omul pe care Labrouste îl considera cel mai mare dușman personal de aici. Restul clericilor erau vorbitori de franceză și episcopi aleși dintre cei care serveau la Congregație, precum și unul sau doi din afară. Cu totul mai puțin de o duzină. Nu mai mulți decât un comitet universitar de selecție mediu. Însă considerabil mai redutabil, mai ales când te aflai în fața lui fiind acuzat de erezie. Bineînțeles, termenul nu fusese folosit încă. Congregația trebuia să determine dacă era vorba de erezie sau nu. Dar Labrouste știa de ce fusese chemat acolo.

— Părinte, suntem încântați că ți-ai răpit o parte din timpul dumitale prețios să vii astăzi aici, din Louvain. Vom încerca să nu te reținem mult. Această întâlnire e mai degrabă un colocviu, o conversație destinată să ne ajute ca să ne înțelegem mai bine unii pe alții. Concluziile la care vom ajunge astăzi, vor fi trimise cardinalilor Congregației miercuri, iar decizia lor va fi înaintată Sfântului Părinte vineri. Bineînțeles, asta dacă nu vom crede că e necesară impunerea unei amânări.

În orice caz, n-am nici o îndoială că așa ceva nu va fi necesar și cred că vom primi toate clarificările trebuincioase în această după-amiază. Sper că te simți în largul dumitale. N-am vrea să părem niște oameni înfricoșători.

— Deloc.

Palmele lui Labrouste erau umede de transpirație. Oamenii din această încăpere îl puteau distruge. Bineînțeles, în ziua de astăzi nu te mai ardeau pe rug. Biserica modernă renunțase la auto da fé. Aveau acum alte mijloace de tortură.

— Părinte, continuă Bottecchiari, ne aflăm aici să discutăm o parte din conținutul unei cărți pe care ai publicat-o anul trecut, o lucrare intitulată La foi et la Loi Judaique á l'époque du Temple Hérodien. Consider că avem dreptate să te socotim autorul acestei cărți? Labrouste încuviință. Avea gura uscată. De jur împrejurul mesei, perechile de ochi îl așteau cu privirea. Foarte bine, rosti Bottecchiari. După cum știi, cartea avansează câteva teorii novatoare despre viața Domnului Nostru, teorii care au dat naștere, în anumite cercuri, la agitație. Sunt convins că vederile dumitale au fost greșit înțelese de unii dintre cititori. De aceea te-am chemat aici astăzi, ca să clarificăm toate aceste neînțelegeri. Poate că ți-ar plăcea să începi prin furnizarea, pentru noi, a unui scurt sumar al tezelor dumitale principale, cu cuvintele dumitale proprii. Ca să știm unde ne aflăm.

Știuse că va veni această zi din clipa în care începuse să scrie. Însă se simțise obligat să aștearnă pe hârtie ceea ce investigațiile lui spuneau că e, dacă nu tot adevărul, măcar o aproximare a lui. Continua să creadă în Dumnezeu și să iubească Biserica. Însă știa, cu siguranță, că Biserica își ridica acum brațul și avea să înceapă să-l strivească înainte de apusul soarelui.

Își dresе glasul și începu să vorbească.

CAPITOLUL TREIZECI ȘI ȘAPTE

Îi așteptase o barcă la Ambleteuse, un mic port la nord de Boulogne. Felix îl trimisese pe Jack jos, să doarmă în cabină.

Acesta se întinsese pe patul îngust, obosit, și totuși treaz psihic, pe jumătate dormind, pe jumătate lucid, chinuit de îndoielile lui referitoare la Maria. „Grăbește-te, iubitele.” Oare fusese afecțiune sau o încurajare premeditată?

Din când în când, traversară zone de ploaie cu grindină, care se izbea ca un roi de mici meteoriți pe lemnul micului vas. Era o noapte de frig, o noapte de furtună, și barca era zgâlțâită de valuri, ca o jucărie de hârtie agitată de un copil. Jack rămăsese întins, ascultând lupta dintre apă și aer. Îi amintea de zgomotul făcut de valurile Atlanticului spărgându-se pe stâncile de sub Summerlawn, de toată acea vară dispărută.

Jack avea numai o imagine foarte ștearsă despre Londra, deși vizitase orașul deseori. Majoritatea drumurilor până acolo le făcuse cu vreo afacere sau alta, fiind vorba, în general, de ședințe la Biblioteca Britanică, la Școala de Studii Orientale și Africane sau la Colegiul Evreiesc. Călătorind în majoritatea timpului cu metroul, își crease în minte o hartă deformată, ale cărei repere erau constituite de câteva stații de pe linia Piccadilly, de lifturile din Russell Square, de librăriile de pe și din jurul străzii Great Russell. Cunoștea destul de bine părți din Bloomsbury, din Covent Garden, pe care o vizitase cu Caitlin, din șoseaua Charing Cross, unde se aflau alte librării, și din șoseaua Cromwell, lângă vechiul terminal aerian, unde stătuse o dată într-un hotel ieftin. Despre restul, habar n-avea.

Ajunse în oraș în primele ore ale dimineții, obosit și dezorientat. Clădirile și străzile îi erau în întregime necunoscute, îl puteau duce oriunde, căci, oricum, n-ar fi știut. Nu fusese adus la Londra ca să cerceteze librăriile sau să participe la un seminar, deși încă nu-și dădea seama de adevăratul motiv al operațiunii de salvare. Văzu indicatoare rutiere pe care scria Sevenoaks și Westerham apoi Orpington și Bromley, însă toate acestea nu însemnau decât niște nume pentru el. Pătrundeau tot mai adânc în oraș. Deși miezul nopții trecuse de mult,

pe străzi exista încă un oarecare trafic – mașini, câteva taxiuri, un autobuz de noapte ducând acasă măturătorii de strada din City.

Parcară în fața unei case de pe o strada liniștită, plină cu copaci piperniciți pe o parte. La nici una dintre ferestrele caselor nu se vedea vreo lumină. La fiecare treizeci de metri, strada era luminată de câte un felinar. Casa în fața căreia opriseră era protejată față de stradă de un gard viu, înalt. Construită în anii treizeci, casa avea veranda și o ușă în care era montat un geam colorat. Deasupra verandei ardea o lumină, singura de pe stradă. O inscripție de pe ușă afirma că numele casei era „The Laurels”. Dincolo de gard, o grădină de mărimea unei batiste aștepta, dezbrăcată de podoaba florilor, în lumina de pe verandă, primăvara și ceea ce venea o dată cu ea.

Felix apăsă pe butonul soneriei. Câteva clipe mai târziu se aprinse o lumină în hol și se auziră pași apropiindu-se de ușă. Cineva desfăcu un lanț.

Ușa fu deschisă de un bărbat foarte înalt, îmbrăcat cu pantaloni și o cămașă deschisă la gât. Gâtul subțire și obrajii scobiți sugerau o boală, însă gesturile lui aveau entuziasmul unui elev într-o excursie. Purta ochelari cu ramă de aur.

— Felix, acum trăiesc și respir. Spiritul Dunquerque-ului e sănătos și în viață. Trebuie să ne întâlnim din nou peste patruzeci de ani. Individul se uită la Jack. Iar dumneavoastră trebuie să fiți doctorul Gould. Jack încuviință. Subțirelul întinse mâna. Parker. Am auzit multe lucruri despre dumneavoastră. Intrați, afară e îngrozitor de frig.

Se dădu la o parte, ca să-i lase să intre în holul micuț. Cineva încercase din răsputeri să aranjeze totul cât mai banal cu putință. Lăptarul care venea pentru plata săptămânală n-ar fi văzut nimic care să-i stârnească curiozitatea. Potcoave de cai pe un perete, un peisaj anonim, probabil pictat într-o după-amiază de duminică pe șoseaua Bayswater, flori de plastic într-o vază, pe jos o mochetă cu motiv floral de prost gust. Un cămin englezesc prin excelență.

Parker îl conduse pe Jack într-o bucătărie, în spatele casei și decorată cam la fel ca holul. Jack nu-și putea da seama dacă erau decorațiunile interioare adevărate ale casei, care fusese închiriată sau cumpărată intactă, pentru scopul la care urma să servească, sau era un aranjament făcut de un decorator specializat în stilul de viață al burgheziei mai sărace.

— Asta e ceea ce noi numim o „casă sigură”, rosti Parker, sesizând interesul lui Jack. Poate că ați auzit expresia.

— Din când în când, da. Și este?

Parker îi aruncă o privire nedumerită, apoi pricepu rostul întrebării.

— Da. Chiar este. Foarte sigură.

— Mie nu mi se pare așa.

Parker dădu din umeri.

— Nu, într-adevăr nu pare așa. Ca să fiu sincer, și eu am același sentiment. Însă specialiștii, cei care se pricep în astfel de chestiuni, spun că așa e, iar eu am descoperit că ei au întotdeauna dreptate. Aici suntem, practic, invizibili. Numai Sfântul Duh ne-ar putea găsi.

— Am fost asigurat că nu se vor face nici un fel de presiuni asupra mea. Că voi fi liber să plec oriunde voi vrea.

Parker dădu din cap. Părea bătrân, însă Jack își dădu seama cu surprindere că n-avea mai mult de patruzeci și ceva de ani.

— Sunteți liber. Dar am înțeles că Felix v-a explicat posibilele consecințe ale plecării.

— Da.

— V-aș recomanda să rămâneți aici măcar în noaptea asta. Nu sunteți obligat, dar părerea mea este că nu sunteți în stare să găsiți o cazare mai bună la această oră sau în această zonă. Și mai cred că aveți alte probleme. N-aveți bani, n-aveți acte de identitate și nu cunoașteți pe nimeni care să vă poată ajuta.

— Am prieteni în Londra. La universitate și la Biblioteca Britanică.

— Pot să vă asigur că telefoanele lor se află deja sub supraveghere. Nu de către noi. Contul de la bancă vă e verificat în permanență, astfel încât orice scoatere de bani de acolo va alerta pe cei interesați și îi va conduce până acolo unde vă aflați.

— De ce sunt atât de important?

— Ca om nu sunteți. Însă aveți acces la informații. Ați face bine să petreceți noaptea aici. Dacă veți fi de acord să ne vorbiți, să cooperați la ceea ce încercăm să facem, vă vom transforma șederea într-una foarte confortabilă.

— Și în schimb?

— În schimb, vă vom asigura protecția. Singur, ați fi o țintă mult prea ușoară pentru cei care vor să vă elimine. Aceste chestiuni vă sunt necunoscute, însă dați-mi voie să vă spun că ei știu ce fac. Rămas pe cont propriu, vă garantez că în mai puțin de o săptămână corpul vă va fi pescuit din Tamisa. Pe de altă parte, noi vă putem oferi protecție. Cu puțin noroc, am putea elimina în întregime amenințarea. Gândiți-vă la asta. Nu acționați pripit. Doamna von Freudiger și-a asumat un mare risc personal ca să vă trimită aici. Îi datorați ceva.

— Aș vrea s-o văd.

— Asta nu e posibil.

— Totuși, aș vrea s-o văd.

Parker ezită.

— E foarte dificil. Chiar periculos. Nu vă putem da voie să îi periclitați viața. Cu toate astea, o să văd ce se poate face.

— Mâine?

Parker clătină din cap.

— Nu, nici nu se poate pune problema. Nu cred că apreciați corect poziția ei. Fiecare pas pe care-l face trebuie gândit cu mult înainte. O singură mișcare greșită, și ea vi s-ar alătura în apele Tamisei. Sau, mai probabil, în ale Ruhr-ului. Va veni în Londra cândva între Crăciun și Anul Nou. Voi vedea dacă se poate aranja ceva. Va trebui să aveți răbdare.

— Foarte bine. O să stau aici la noapte.

— Excelent. Ce-ar fi să beți o ceașcă de cacao împreună cu noi?

CAPITOLUL TREIZECI ȘI OPT

A doua zi, după micul dejun, Felix îl duse în sufrageria din partea din spate a casei. Parker se afla deja acolo și se juca cu un proiector de modă veche. Alăturat de acesta se găsea un proiector mai modern, care permitea derularea imaginilor în serie.

— 'neța, rosti el la intrarea lui Jack. Ceva bun la micul dejun?

— Șuncă și ouă.

— Bănuiam eu. Doamna Bidwell crede în mâncărurile gătite. Nu acceptă nimic din prostiile alea cu colesterol scăzut pentru ea sau băieții ei. Veți vedea. Veți pleca de aici de doua ori mai greu decât ați venit.

— Nu m-am gândit că o să stau aici atât de mult.

— N-ați avut de-a face cu mâncărurile doamnei Bidwell. Parker trecu o bucată de film printre două role. E al dracului de greu să bagi filmul pe aici. Poate credeți că suntem avansați tehnologic acum. Din nefericire, e un film vechi. Super 8 sau ceva de genul ăsta. Nu prea cunosc eu chestiunile astea tehnice. Privi spre fereastră. E o zi urâtă afară.

Jack privi și el și văzu o grădiniță. Tufișuri de trandafiri despuiați de podoabă din pricina iernii, iarbă udă, buruieni, un gard, mai multe vase de ceramică.

— Al cui e locul ăsta? se interesă el.

— Habar n-am. Am fost învățat să nu pun astfel de întrebări. Presupun că aparține vreunui departament guvernamental obscur. Mă aștept să existe vreun contract pe undeva, semnat cu un nume fals. Dumnezeu știe. De ce? Vă gândiți să-l cumpărați?

Felix își aprindea o nouă pipă. Jack se întreba cât fuma omul ăsta într-o zi.

— Aveți vești despre Maria? întrebă el. E bine?

— Foarte bine, răspunse Felix. Oamenii noștri supraveghează casa din Paris. Azi-dimineață a plecat la o partidă de călărie cu von Freudiger în pădurea St. Germain. Ea și soțul ei își țin caii acolo, în grajduri. Fiecare are câte unul.

— Sunteți convins că este în siguranță?

Felix înălță din umeri.

— Nu știu. Bănuiesc că da. Situația pe acolo este încă destul de încordată. Familia von Freudiger va pleca înapoi la Essen deseară. Nu pot spune că îi învinuiesc.

— Gata, exclamă Parker, îndepărtându-se de proiector. Să nu dați vina pe mine dacă ia foc.

Pe peretele opus fusese deja montat un ecran.

— Doctore Gould, rosti Parker, sunteți bun să vă așezați pe scaunul ăla, vă rog? Mulțumesc. Vă mai rog să nu puneți nici o întrebare până când nu terminăm. După aceea mă puteți lua la rost. Se întoarse către colegul lui. Fii băiat bun, Felix, și trage draperiile.

Felix se duse la fereastră și o acoperi cu niște draperii de stofă surprinzător de grele. În încăpere se făcu beznă.

Întunericul fu spulberat de un con de lumină albă. Pe ecran începură să deruleze cu repeziciune niște numere. Apoi se auzi muzică. Și, o dată cu muzica, apăru emblema unei tiranii dispărute.

Parker lăsă rola să ruleze în gol după terminarea filmului. Se auzea un fel de fâșâit. Fasciculul de lumină albă continuă să sfâșie întunericul, încărcat cu firișoare de praf. Dintr-un colț al încăperii se auzi vocea lui Felix.

— Un fals, bineînțeles, dar foarte bine executat. A fost nevoie de mult timp pentru a fi realizat. Aproape că era prea târziu când a fost gata. Însă și-a atins scopul.

— Anume? întrebă Jack.

— Întrebările mai târziu.

Felix își întoarse capul spre Parker.

— Următorul, te rog.

Proiectorul se stinse. În încăpere se ivi un nou fascicul luminos, de la al doilea aparat. Se auzi un declic moale, caruselul de imagine se răsuci un pic și un dispozitiv alunecă cuminte la locul lui. Pe ecran apăru un chip.

— Standartenführer-ul SS Wilhelm Klietmann, recită Felix. Trecut necunoscut. În vârstă de douăzeci și nouă de ani la data când a fost făcută această fotografie. Fusese proaspăt numit comandant al închisorii Friedrichshain din Berlin. Închisoarea făcea parte dintr-un complex mai mare, asemănător ca dimensiuni cu buncărul în care

Hitler și acoliții lui s-au ascuns la sfârșitul războiului. Era situată în ceea ce până de curând s-a numit Berlinul de Est. Când Klietmann a fost numit comandant, închisoarea se afla deja de o lună în zona rusească.

— Dar... asta-i imposibil, izbucni Jack.

— Extraordinar, da Imposibil nu. Complexul era foarte adânc și mult mai bine ascuns decât buncărul lui Hitler. Tare-mi vine să cred că nici chiar Führer-ul n-a știut de existența lui. Din întâmplare, și acum e acolo; însă numai câțiva oameni știu că există.

Un alt clinchet, un alt dispozitiv. Un bărbat mai în vârstă, îmbrăcat în roba și toga de judecător german.

— Judecătorul Erwin Oberhauser, președintele tribunalului pentru crime de război constituit în închisoarea Friedrichshain între 24 iunie și 17 August 1945. În boxă se aflau șaptezeci și doi de agenți britanici arestați în diverse momente ale războiului. Printre ei se găseau membri ai unei unități clandestine cunoscute sub numele Octombrie. Procesele se țineau în prezența oficialităților Reich-ului, a membrilor cartierului general german și a reprezentanților magistraturii. E inutil să mai spun că totul era o înscenare. Adevăratele oficialități ale Reich-ului, adevărații ofițeri ai armatei SS-ului, judecătorii și avocații erau cu toții morți, arestați sau se ascundeau.

Un alt declic. Pe ecran apăru poza unei pagini interioare din *The Times*. Imaginea era a primei pagini de știri. Se putea citi un titlu mare: *Curtea germană pentru crime de război se află Berlin. Se așteaptă sentințe cu moartea pentru agenții agresiunii britanice.*

— Acesta e un anunț referitor la prima ședință a procesului privind crimele de război de la Friedrichshain. Ca și procesele, este un fals. Filmul pe care l-ați văzut și acest ziar, împreună cu numeroase alte documente contrafăcute, reprezentau repere esențiale ale unei scheme sofisticate de obținere a unor mărturisiri din partea celor șaptezeci și doi de agenți deținuți la Friedrichshain.

Clic. O instanță de judecată dominată de insigna NSDAP și prezidată de un vultur de doisprezece metri înălțime. În boxă, stătea un bărbat tuns la zero, cu capul aplecat. Cinci judecători îl priveau de pe un podium înalt.

— Prima ședință de judecată. Prizonierii erau aduși separat în fața instanței. Fiecare proces dura mai puțin de o zi. De îndată ce era

stabilită vina principală, sub acoperirea falsei legalități, condamnații erau duși în fața unei comisii judiciare ce avea rolul să determine amploarea crimelor și să extragă informații relative la crimele de război ale aliaților, în ansamblu. O altă înscenare, bineînțeles. Alte fotografii de la proces. O singură poză a unui bărbat spânzurat de un cârlig de lemn. Unii au fost spânzurați. Cei socotiți mai puțin folositori. *Pour encourager les autres*. Vedeți, ceea ce încercau ei să facă era foarte simplu. Voiau informații. Numai că oamenii pe care-i arestaseră erau toți agenți bine instruiți și devotați. Nu trebuie socotiți oameni de oțel, căci nu e bine să idealizăm. Însă erau hotărâți să nu divulge altceva în afara numelui, gradului și numărului lor de serie.

Falsele buletine de știri, ziarele, documentele contrafăcute și, mai presus de toate, procesele erau destinate unui singur scop: să distrugă moralul și rezistența acestor agenți, în vederea unor interogatorii de lungă durată. Noi știm că mulți dintre criminalii naziști de război de la Nürnberg, sau Eichmann în Ierusalim, erau pregătiți să divulge fapte despre ei înșiși și activitățile lor, ba chiar despre colegii lor, fapte pe care le-ar fi ținut ascunse dacă ar fi fost arestați în plină desfășurare a războiului. Același principiu se aplica aici.

Clic. O poartă înaltă, cu o inscripție deasupra, într-o limbă necunoscută. Ușile grele de lemn, parțial deschise. Gardieni de fiecare parte. Sârmă ghimpată.

— Acesta e un lagăr de concentrare din orașul croat Klanjec. Era un centru ustaș de internare a sârbilor în timpul războiului, între 1941 și 1945 acolo au murit o sută de mii de oameni.

Jack era depășit de situație. Nu pricepea care era legătura dintre cele prezentate și problemele în care era implicat el. După cum nu pricepea ce legături se puteau face între procesele înscenate ale unor prizonieri aliați din Berlin și un lagăr de concentrare croat.

Clic. Un tânăr într-o uniformă demodată. Figura i se părea familiară lui Jack.

— Acest bărbat a fost comandantul lagărului Klanjec din septembrie 1941 până în octombrie 1942. În această perioadă, el a fost responsabil de moartea mai multor mii de persoane. Vi se pare ceva cunoscut la el?

— Da, dar nu pot spune de ce.

Clic.

— Un clișeu mărit al ultimei fotografii.

Pe ecran apăru mâna dreaptă a comandantului, ridicată spre aparatul de fotografiat. Între degetul arătător și mijlociu, individul ținea o țigară aprinsă. Jack privi mai bine. Lipsea vârful degetului mic.

Clic. Clișeu mărit al chipului comandantului.

— Stefan Rosewicz, exclamă Jack. Este o fotografie a lui Stefan Rosewicz.

CAPITOLUL TREIZECI ȘI NOUĂ

— Numele lui adevărat este Andrija Omrcanin. Felix rosti numele lui pe litere. Mi s-a spus că așa se pronunța. Prin naștere e croat, însă mama lui vine din Cracovia, așa că el vorbește fluent poloneza și a trecut întotdeauna cu ușurință drept polonez. În timpul Celui de-al Doilea Război Mondial a servit ca ofițer ustaș. Ați auzit de ustași, nu-i așa?

— Vag.

— Era o organizație teroristă, de tip fascist, condusă de un oarecare Ante Pavelici. Au ajuns la putere în Croația în 1941, rupându-se de Iugoslavia. Pavelici a fost proclamat dictator. Țara a ajuns sub dominație italiană, apoi germană, însă naziștii i-au dat lui Pavelici mâna liberă. În cursul următorilor patru ani, ustașii au masacrat o jumătate de milion de persoane. Oponenți politici. Sârbi, țigani, evrei. Toți cei care nu le erau pe plac. Au inventat un soi de purificare etnică. În cele mai multe dintre cazuri, nu își împușcau sau gazau inamicii. Era mult prea complicat. Preferau să taie gâturi, să scoată ochi sau să smulgă membre. A fost cel mai barbar regim al unei epoci barbare.

În timpul războiului, ustașii au organizat o campanie de convertire a sârbilor ortodocși la catolicismul roman. În această cruciadă, Rosewicz a jucat un rol de frunte. Ca și liderul său, Pavelici, el era un catolic fanatic. Evreii și creștinii ortodocși îl ofensau. Așa că a hotărât să-i măcelărească pe primii și să-i convertească pe ceilalți. Cine refuza să se convertească – și au fost mulți – împărțăsea soarta evreilor. Mii de oameni au murit sau au sfârșit în lagăre de concentrare conduse de ustași. Poate că ar fi bine să mai meditați când veți auzi la știri despre atrocitățile comise de sârbi. Lucrurile nu sunt atât de simple cum par în aceste buletine de știri.

După ce a plecat din Klanjec, Rosewicz a fost pus în fruntea Oficiului Ustaș de Reconciliere Națională. Un eufemism pentru convertirile forțate. După sfârșitul războiului, oamenii lui Tito l-au înscris la loc de frunte pe lista de persoane căutate.

Ați putea crede că asta l-a transformat într-un paria, că a fost vânat din loc în loc până ce forțele justiției sau vreo răzbunare

personală l-a ajuns din urmă. Ar fi o naivitate. În lume există foarte puțină dreptate.

Un alt declic. În locul chipului lui Rosewicz apăru fața unui bărbat slab, cu barbă. Stătea în spatele unui birou, iar pe peretele din spatele lui atârna o fotografie înrămată a lui Adolf Hitler.

— Ante Pavelici, liderul croat. Avea și un titlu oficial, Poglavnik. Această fotografie a fost luată în biroul lui din Zagreb, probabil în 1944. Priviți banderola.

Pe jumătatea superioară a brațului lui Pavelici se vedea o banderolă neagră purtând o zvastică.

Clic. Instantaneu cu Pavelici întâlnindu-se cu Hitler. Zâmbete pretutindeni. *Clic.* Instantaneu cu el stând în fața unei mese pe care se vedeau două lumânări, un crucifix și un pumnal încrucișat cu un pistol.

— Asta a fost făcută înainte de război, când ustașii erau doar partizani prin păduri. Aveau ceremonii foarte sofisticate de inițiere.

Clic. Pavelici în uniformă militară, întâmpinând un bărbat în haina preoțească albă. Jack fu surprins.

— Această fotografie a fost făcută în aprilie 1941. Cel de-al doilea personaj este, bineînțeles, papa Pius al XII-lea. Credeți-mă când vă spun că asta nu e un fals. Cu acea ocazie, Ministerul de Externe Britanic a protestat. Un protest în termeni duri, mai ales în limbajul protocolului diplomatic. Răspunsul oficial al Vaticanului a fost acela că lui Poglavnik i se acordase o audiență privată, în calitatea sa de catolic eminent, nu de șef al statului croat. Nu voi comenta acest răspuns, căci iese din sfera mea de competență.

Clic. Alți doi bărbați, tot în sutane, de data aceasta negre.

— Suntem în 1953, în biserica Sfântul John Lateran din Roma. Cei doi preoți celebrează masa la a 500-a aniversare a unui institut ecleziastic roman, Istituto di San Girolamo. Și astăzi se află la aceeași adresa, pe Via Tomacelli, numărul 132.

Bărbatul mai îndesat din dreapta este monseniorul Juraj Magjerec, în acea vreme rectorul și președintele institutului. Celălalt e părintele Krunoslav Draganovici, secretarul primului. Ambii sunt croați. Într-adevăr, Istituto di San Girolamo era centrul oficial al preoțimii croate din Roma.

Clic. Fotografia unei clădiri maiestuoase în lumina strălucitoare a soarelui. O tânără trecea prin față, zâmbind aparatului. Pe trepte, un

preot se uita în direcție opusă.

— Institutul așa cum arată astăzi. Dacă nu vă deranjează, aş vrea ca Parker să vă citească o descriere a lui, datând din 1947, la doi ani după sfârşitul războiului. Descrierea îi aparţine unui spion infiltrat în San Girolamo de Robert Mudd, un agent care lucra pentru contraspionajul american.

În spate, Parker îşi drese glasul.

— „Ca să intri în această mănăstire trebuie să te supui unei percheziţii corporale pentru arme, trebuie să prezinţi documente de identitate şi trebuie să răspunzi la întrebări cum ar fi de unde eşti, cine eşti, pe cine cunoşti, ce scop are vizita şi cum ai auzit de faptul că sunt croaţi în mănăstire. Toate uşile de trecere dintr-o încăpere în alta sunt încuiate, iar cele care nu sunt dispun de un paznic în faţă şi e nevoie de o parola ca să treci dintr-o încăpere în alta. Întreaga zonă este păzită de tineri ustaşi înarmaţi, în haine civile, iar salutul ustaş e folosit în mod continuu.”

Felix continuă.

— Cam în aceeaşi perioadă, un agent al poliţiei secrete italiene descria San Girolamo ca pe „un cuib al naţionaliştilor croaţi şi al ustaşilor”. Se zvonea că pereţii colegiului erau acoperiţi cu pozele lui Pavelici. Felix făcu o pauză. În fundal, proiectorul bâzâia încet. Sper că nu eşti din ce în ce mai nedumerit, Jack, rosti Felix, renunţând brusc la formalisme. Ceea ce-ţi prezint e foarte important. Faptul e că San Girolamo era centrul uneia dintre cele mai mari şi mai încununate de succes reţele de traficanţi de nazişti din Europa. Una dintre numeroasele porcării acoperite de Vatican. Draganovici a ajutat mai mulţi nazişti să ajungă în America de Sud decât au reuşit ODESSA sau Die Spinne^[2] la un loc. Şi nu numai croaţi. Germani, polonezi, austrieci, cehi – oricine avea nevoie de ajutor.

Poţi să-mi pui orice întrebări vrei după aceea. Avem o groază de timp la dispoziţie. Îţi pot arata hârtii, fotografii, materiale publicate, orice vrei. Am dovezi pentru tot ceea ce-ţi spun.

— De unde ştiu că nu sunt şi ele falsuri? De unde ştiu că n-ai inventat voi toate astea?

— N-ai de unde să ştii, Jack. Cel puţin, nu câtă vreme stai aici cu noi. După ce vei pleca eşti liber să cercetezi singur. Du-te la orice bibliotecă mare. La Biroul Documentelor Publice. La Arhivele

Naționale ale Statelor Unite din Maryland. La Biblioteca Wiener. La Yad Vashem. O să ți se arate tot ce vrei să vezi și o să ți se răspundă la orice întrebări ai avea. Pot să-ți dau numele unor cercetători independenți. Profesori universitari. Crede-mă, tot ce vezi e autentic.

Treptat, Jack pricepu exact înțelesul vorbelor lui Felix. Nici măcar Serviciul de Informații Britanic nu putea manipula arhivele din locuri ca Biblioteca Wiener sau Yad Vashem.

— Foarte bine. Te cred pe cuvânt. Deocamdată. Dar ai dreptate, sunt tot mai nedumerit.

— Nu te învinovățesc. De abia am zgâriat suprafața lucrurilor. Dă-mi voie să încerc să le limpezesc un pic. Înaintea ultimului război mondial, Biserica Catolică era adânc implicată în politica dreptei din centrul și estul Europei. Pentru Biserică, marile amenințări le constituiau ateismul comunist și liberalismul. Acestea erau privite ca niște molime puse pe distrugerea civilizației creștine. Conducătorii Bisericii priveau orice măsuri pe care puteau fi forțați să le ia asemenea felului în care doctorii și asistentele privesc măsurile de igienizare. Vaticanul se vedea ca centrul nervos într-o dispută între Dumnezeu și Diavol. Lumea se schimba și, din punctul lor de vedere, nu în bine.

Au existat planuri de înființare a unei federații catolice în Europa de Est. Scopul era acela de a combate propaganda sovietică. Unii prelați voiau să instaureze monarhia habsburgică. Pius al XII-lea și consilierii lui voiau să împartă Europa în două blocuri – unul în vest, ca un câine de pază împotriva Americii, celălalt în Est, ca o fortăreață în calea comuniștilor. Politicienii au înființat Fronturi Creștine în mai multe țări. Acestea erau, în general, naționaliste și violent anticomuniste. În multe cazuri, ele reprezentau principalele baze de recrutare pentru noile partide fasciste.

Una dintre cele mai importante organizații era o alianță a unor asociații de militanți catolici care își propunea, pe termen lung, să unească toate națiunile de la Marea Baltică până la Marea Egee într-o singură federație catolică. Această federație urma să fie cunoscută sub numele de Intermarium, „Regiunea dintre Mări”. Trebuia să devină un nou Sfânt Imperiu Roman.

Jack se agită pe scaun. Pe ecran, imaginea Institutului San Girolamo era singura pată de lumină în încăpere. Oare de ce stătea

preotul cu spatele? Se ascundea de fată sau de aparat?

— Tot nu pricep...

— Te rog, Jack, ai răbdare. Încerc să sar peste detaliile inutile, însă unele sunt esențiale, dacă vrei să mă înțelegi. Să continuu?

— Da, bineînțeles. Doar că... Nu, e în regulă. Dă-i drumul.

— Andrija Omrcanin – mai bine să-l numim Stefan Rosewicz – era un membru activ în Intermarium. El aparținea unei vechi familii catolice din Zagreb. Unul dintre strămoșii lui a fost un personaj important în războaiele împotriva turcilor, fiind ucis în bătălia de la Mohaci în secolul al șaisprezecelea. Fratele lui Stefan, Dragutin, era preot. A fost făcut episcop în 1936. Prin el, Stefan și câțiva dintre prietenii lui au intrat în contact cu un cardinal francez, un bărbat pe nume Tisserant. Tisserant era secretar al secției Vaticanului responsabilă cu coordonarea cruciadei anticomuniste a Bisericii în Est, Congregația Pro-Ecclesia Orientali. Congregația instruisese deja sute de misionari în Roma, după care îi trimisese în Uniunea Sovietică. Tisserant căuta modalități de a-și extinde influența.

În 1938, Rosewicz și fratele lui au avut o întâlnire la Roma cu un grup de catolici selectați din diverse părți ale Europei Centrale și de Est. Printre ei se numărau preoți și laici. La sfârșitul întâlnirii, au înființat ceea ce pot descrie doar ca o cabală într-o cabală. A fost, de fapt, un consiliu secret a cărei funcție principală era de a conduce afacerile Intermarium în numele Congregației. Organizația mai largă avea să servească drept front public pentru programul politic general al Vaticanului în regiune, între timp, Consiliul auto-ales avea să ia adevăratele decizii politice, să încheie înțelegeri cu politicienii și să infiltreze eșaloanele înalte ale societății. Ei s-au autointitulat Crux Orientalis, adică Liga Crucii Estice.

Un alt declic și o nouă fotografie apărură pe ecran. O altă poarta cu o inscripție indescifrabilă.

— Un alt lagăr de concentrare ustaș, de această dată în Karlovaci.

Clic. O grămadă de trupuri, goale, așteptând să fie înmormântate. Picioare, brațe, guri căscate. Imaginea familiară a unui măcel în masă. Moștenirea lui Jack. Moștenirea tuturor.

— Se știe că aici au fost uciși șaptezeci de mii de sârbi și țigani. S-ar putea ca cifra să fie mai mare.

Clic. Capul și umerii unui bărbat cu obraji scofâlciți și ochi ficși. Purta un guler preoțesc.

— Părintele Ljubo Vrancici, comandantul lagărului. Un prieten al lui Stefan Rosewicz. Un criminal de război căutat, încă în libertate. El și Rosewicz au evadat împreună în Occident. Vrancici a fost unul dintre membrii fondatori al Crux Orientalis.

— Un preot?

— Celebra mesa în fiecare dimineață în capela lagărului. Crede-mă, Jack, intri în locuri pe care n-aș fi vrut să ți le arăt.

Jack privi chipul de pe ecran. În viața lui cunoscuse mulți oameni asemănători acelu chip. Îi fuseseră profesori la școală, își mărturisise păcatele adolescenței multora dintre ei, primise iertarea lor.

Clic. Un bărbat în uniformă SS. Foarte țeapăn, cu ochi alerti, nervoși, cu o privire de intensă concentrare.

— Oberführer SS Andreas Buchheim. Comandantul Einsatzgruppe A, situată în Lituania Un membru fondator al Crux Orientalis.

Clic. Clic. Clic. Fotografie după fotografie, toți membrii Ligii. Cehi, polonezi, baltici, croați, germani. Ofițeri SS și SD, oficialități naziste de partid, doi Gauleiteri, un Reichsstatthalter, câțiva SS-iști și Polizeiführeri, un cardinal, un episcop, câțiva preoți, doi pastori.

Clic. Un bătrân cu ochelari, cu păr alb, sârmos la tâmple.

— Profesorul Lucjan Gierек. Șeful Departamentului de Studii Biblice de la Universitatea din Cracovia înainte de război. Un membru fanatic al Ligii.

Felix făcu o pauză. Jack intui că se pregătea să pună totul cap la cap. Și după aceea?

— În 1942, profesorul Gierек a fost însărcinat cu codificarea unei colecții de manuscrise evreiești, jefuite din sinagogile și bibliotecile din regiunea Lodz. Împreună cu o mână de asistenți el intra după Einsatzkommando-uri în ghetouri. Soldații luau oamenii, după care Gierек și acoliții lui își însușeau tot ce rămânea în urma lor.

Într-o zi, la începutul lui 1943 – asta nu va fi o surpriză pentru tine – Gierек și-a dat seama că descoperiseră, din întâmplare, un document de o importanță extraordinară. Nu a spus nimic nici unuia dintre colegii lui, însă a povestit totul superiorilor din Ligă. Unul dintre

acești superiori era episcopul Dragutin Omrcanin. Fratele lui Stefan Rosewicz.

CAPITOLUL PATRUZECI

— Rosewicz manifesta deja un interes de amator în chestiuni biblice. Fratele lui l-a trimis în Polonia, unde a verificat manuscrisul cu Gierek. După ce acesta a acceptat că documentul era autentic, episcopul a vorbit cu prietenii din Vatican. Îți imaginezi cât de emoționați au fost. N-a durat mult până când cineva a atras atenția că astfel de descoperire era cu dus și întors. Aveau nevoie de timp și de control asupra documentului, așa că l-au instruit pe fratele lui Rosewicz să se asigure că Gierek își va ține gura închisă și să aducă manuscrisul la Roma imediat.

Au apărut însă două complicații. Prima era aceea că manuscrisul făcea parte dintr-o importantă colecție înregistrată pe listele SS-ului, așa că scoaterea documentului însemna forțarea unor mâini. O problemă și mai serioasă a fost aceea că, până când Vaticanul și-a dat seama ce se întâmplă, guvernul italian se predase aliaților. Asta se întâmplă în septembrie 1943. După acea dată a fost greu să introducă ceva în Italia. Mai mult de atât, exista riscul ca, dacă aliații aveau să înainteze spre nord, conform planului, Roma să cadă în mâinile lor. Nici episcopul și nici prietenii lui nu erau proști. Ei știau că e foarte probabil ca germanii să fie scoși din țară. Ca atare, pe moment, manuscrisul se afla în siguranță în Polonia.

Nu prea știm ce s-a întâmplat după aceea. Manuscrisul a fost depozitat undeva în Polonia, în mâinile SS-ului, din câte știm. Rosewicz s-a întors în Croația, unde a fost promovat în anturajul intim al lui Pavelici.

La sfârșitul războiului, s-au întâmplat două lucruri aproape simultan. Ambele au legătură directă cu evenimentele din zilele noastre. Primul a fost acela că Stalin a pus mâna pe tot ce a putut din prada nazistă și a transferat-o din Europa Centrală în Rusia. Cred că asta o știi deja. Inițial, planul era de a preda materialul evreiesc cercetătorilor antisemiți din Moscova și Leningrad. Cei din Vatican au înnebunit, pur și simplu, când au aflat. Un tip mai deștept și-a dat seama că sovieticii puteau publica manuscrisul pentru a-l folosi în cadrul propagandei lor antireligioase. Așa că Tisserant a activat unul

dintre agenții lui și a reușit să transfere întreaga colecție la Biblioteca Lenin. Planul prevedea ca totul să fie scos de acolo mai târziu și dus în Italia, însă întreaga rețea de spionaj a Vaticanului din Rusia a fost anihilată câțiva ani mai târziu. Sfârșitul poveștii. Până acum.

Cel de-al doilea lucru a fost supraviețuirea Ligii. Filmul pe care l-ai urmărit la începutul acestei ședințe constituia, așa cum am spus, baza unei serii de procese ale crimelor de război înscenate, „ținute în Berlinul de Est”. Organizația responsabilă pentru ținerea acestor procese era, de fapt, Liga. Nu toți cei implicați în falsificare știau asta, bineînțeles. Soldații de pază făceau parte din armata germană. Ei credeau că întreaga tărașenie era o acțiune oarecare. Dar conducătorii, oameni precum Klietmann, făceau parte de multă vreme din Crux Orientalis.

— Prizonierii, îl întrerupse Jack. Cei care spui că au fost victimele acestor procese înscenate – ce s-a întâmplat cu ei?

Felix nu răspunse imediat. Jack simți că omul nu se așteptase la întrebare.

— Ce s-a întâmplat? Păi, nu sunt sigur. Așa cum am spus, unii dintre ei au fost executați. Cât despre restul – îmi închipui că au fost eliberați, în cele din urmă. Sau poate că au murit în Friedrichshain. Jack bănuia că el mințea, deși nu-și putea da seama de ce. Felix continuă: Informațiile pe care Liga le-a obținut prin acele interogatorii i-au oferit avantaje în Europa postbelică. Bineînțeles, membrii Ligii nu se puteau regrupa în mod deschis. Prea mulți dintre ei erau vânați de CROWCASS sau de alte organizații care urmăreau prinderea criminalilor de război. Însă dispuneau de multe informații strict secrete și de o mulțime de căi de folosire a acestor informații în propriul avantaj. Se pusese deja bazele influenței Ligii în perioada postbelică.

Cei mai mulți dintre conducătorii Ligii au reușit să fugă, grație lui Draganovici și rețelei lui. După terminarea războiului, se putea ajunge pe multe căi la Roma, unde fiecare evadat era primit călduros la San Girolamo. Ca și în cazul multor altor rețele, și cea a lui Draganovici folosea confuzia existentă cu privire la persoanele strămutate. Draganovici conducea comitetul oficial al Comisiei Pontificale de Asistență. Această poziție îi oferea acces la documente autentice și falsificate, cum erau pașapoartele Crucii Roșii.

El l-a dus pe Pavelici în Argentina, unde acesta a pus pe picioare o trupă de elită din ustași, menită să-l ajute pe generalul Peron. Tot el l-a făcut scăpat, prin ochiurile rețelei de vânători, pe Rosewicz, prin Roma, până la Genova, apoi cu o barcă până în Irlanda. Când a revenit la suprafață, Andrija Omrcanin devenise Stefan Rosewicz, având documente care atestau că era polonez.

Dar el nu luase cu el doar documente personale când dispăruse. Ustașii n-au abandonat Croația fără câteva suveniruri. Pavelici a reușit să transfere patru sute de kilograme de aur și Dumnezeu știe câtă valută în Austria. Alți conducători ustași au transportat camioane întregi de comori în aceeași direcție, o parte a acestor comori ajungând pe urmă în Italia. Între timp, fratele lui Rosewicz se instalase la San Girolamo, pe un post de unde a putut avea grijă ca o mare parte a lucrurilor jefuite de el să ajungă în cuferele familiei sale.

Se auzi un păcănit și lumina proiectorului se stinse. Se treziră într-o beznă groasă ca noaptea.

— La naiba, exclamă Parker. Nenorocitul de bec s-a ars din nou.

Câteva clipe mai târziu, se aprinse lumina principală din încăpere.

— Nu contează, rosti Felix. Oricum, am ajuns la capătul poveștii. Se îndepărtă de perete și se așează pe un scaun cu fața la Jack. Parker rămase în picioare lângă proiector. Până în 1960, continuă Felix, Rosewicz și colegii lui stabiliseră filialele Crux Orientalis în aproape douăsprezece țări. Argentina, Uruguay, Paraguay, Brazilia, în America Latină. Franța, Germania, Austria, Italia, Polonia, Cehoslovacia, Ungaria, Iugoslavia, în Europa. Ei au continuat să strângă bani în bănci din toată lumea, așteptând cu nerăbdare ziua în care aveau să reînceapă să aibă o influență directă asupra evenimentelor politice. Există un nucleu central la Vatican. Ai fi surprins dacă ți-aș spune cât de sus merge acest grup. Și ai fi surprins dacă ți-aș menționa numele unora dintre politicienii catolici care sunt membri activi.

Prăbușirea comunismului a reprezentat semnalul pe care îl aștepta Liga. Asta e șansa lor de a pune din nou lucrurile în mișcare și de a înființa acel Sfânt Imperiu Roman de care ți-am vorbit. Nu e nevoie decât de sprijinul Vaticanului și ei și-ar putea planta propriii oameni la putere aproape oriunde au chef. Nu trebuie să-ți explic ce importantă a devenit religia ca factor al politicii moderne. Dar membrii Ligii știu că nu au o veșnicie la dispoziție. O mare parte din imboldul aflat în

spatele revigorării religioase din locuri precum Polonia nu se traducea prin altceva decât sentimente antiguvernamentale. În noile sisteme capitaliste există pericolul ca oamenii s-o apuce pe calea obișnuită de secularizare, ca restul Europei și Americii.

De asta sunt ei atât de disperați să pună mâna pe manuscrisul lui Iisus. Ei știu că, dacă joacă cum trebuie acest as, ar putea obține un avantaj decisiv. În primul rând, ar căpăta libertate în interiorul Vaticanului și ar putea trata de pe picior de egalitate cu papa. Originea poloneză a colecției face ca totul să sune mai atrăgător.

Iar, dacă reușesc să transforme manuscrisul într-un fel de super relicvă, aceasta ar putea ațâța incendiul unei revigorări religioase în Europa Centrală și de Est. Exact ceea ce au nevoie.

Jack clătină din cap.

— Nu va ține. Manuscrisul va avea efect contrar de îndată ce va fi tradus și publicat. Va demonstra doar ce departe a fost biserica de adevăratul Iisus. Acel document a fost scris de un rabin evreu pios, nu de fiul lui Dumnezeu.

Felix încuviință.

— Poate că ai dreptate. În final, asta nu va mai conta. Cred că Rosewicz are un plan și mai bun.

— Un plan mai bun?

— Să prezinte manuscrisul ca parte a unei conspirații evreiești împotriva Bisericii. Europa e coaptă pentru așa ceva S-a început deja masacrul etnic în Iugoslavia. Neonaziștii atacă țiganii și alți străini în Germania Antisemitismul e din nou la modă în Franța. Crux Orientalis înseamnă o afacere. O afacere rea. Avem nevoie de tine ca să ne ajuți să-i oprim.

CAPITOLUL PATRUZECI ȘI UNU

Următoarele trei zile trecură cu ședințe de discuții, dialoguri lungi, întrebările și răspunsurile curgând până ce deveniră un fel de ceață în conștiința slăbită a lui Jack. Fusese de acord să ajute. Ce alternativă avea, din punct de vedere moral? Moștenirea lui ereditara îl obliga parțial la asta. La fel și dragostea pentru Maria în ciuda moștenirii ei ereditare și a ceea ce putea rezulta din această iubire. Felix și Parker dezvăluiseră un mare rău. Implicarea lui în aceasta porcărie era completă și complicată, fără ca el să o fi dorit. Nu era posibil și nici recomandabil să se dezică acum de această implicare.

Procesul de iluminare îl legase de mâini și de picioare față de cei care îl iluminaseră. Era un prizonier. Era legat de Maria pentru libertate, iar de Felix și Parker pentru ceea ce știa din adevăr. Nici măcar pentru o secundă nu crezuse că ei îi spusese tot ce știau sau măcar o bună parte din el; după cum nu credea că ei ar fi avut de gând să-i spună vreodată. Bănuia că Felix îl mințise de mai multe ori, în special în ceea ce privea prizonierii de război, despre a căror soartă întrebuse. Presupunea că așa funcționa lumea lor. Îl copleșiseră cu fapte șocante, nu pentru că se simțiseră obligați să îl lumineze, ci datorită impactului psihologic pe care erau siguri că filmul și fotografiile aveau să-l aibă asupra lui.

Cei doi aveau față de el un comportament, pur și simplu, amabil, corect, iar el avea nevoie de amabilitate mai mult decât oricând altcândva în viața lui; cu excepția, poate, a lunilor ce urmaseră morții lui Caitlin și Siobhan. Visele lui deveniseră din nou întunecate. Bineînțeles, știa că ei îl foloseau, că el și lucrurile pe care le știa erau privite mai degrabă ca niște bunuri de către cei doi. Însă nu se simțea amenințat de întrebările lor, nici fizic, nici moral. Ei nu voiau confesiuni; aveau doar nevoie de ajutor și credeau că el li-l putea da.

Lucrau împreună, vorbind pe rând de-a lungul lungilor ore: Felix, care avea vocea înceată și temeinică, și Parker, care scotea vorbe de duh când voia, și era întotdeauna perceptiv. Ședea alături de el într-o cameră din față, unde se afla un pian și o veche sobă cu gaze, ca niște vechi prieteni dezlegând șarade. Lipsa de formalism și dezordinea

aparentă a încăperii veneau cumva în ajutorul creării unei atmosfere relaxante. El se simțea bine. Cei doi îl tratau ca pe un oaspete onorat. Din fericire pentru liniștea minții sale, el nu era dotat cu un aparat interior de detectare cu raze X. Dacă ar fi fost în stare să vadă prin pereții încăperii până în camera de zi a clădirii învecinate, casa de la numărul 37, imaginea lui despre situația în care se afla ar fi fost profund schimbată.

Ar fi putut vedea acolo doi bărbați, doi tineri în pulovere și pantaloni de lână, ghemuiți lângă mai multe aparate de înregistrare audio. Oglinda de deasupra căminului din casa de la numărul 35 – casa lui Jack – ascundea o gaură mare, prin care o cameră video filma tot ce spunea și făcea. Aranjamentul în aparentă întâmplător al scaunelor din salon ascundea o plasare deliberată a lor, destinată obținerii de unghiuri cât mai bune de filmare.

În fiecare zi, la ora șase fix, un motociclist ducea benzile audio și video, pentru vizionare, la laboratoarele tehnice din strada Baker. Acolo, ele erau copiate și distribuite unui cerc select de oameni, pe baza „nevoii de cunoaștere”, după care erau supuse unor cercetări atente de presupuși experți în nuanțele vocii și expresiilor chipului. Arata Jack semne de stres când menționa cutare lucru sau își lăsa privirea în jos când vorbea de cutare lucru?

Mai curios era că lui Jack nu-i trecuse niciodată prin minte să pună la îndoială referințele anchetatorilor lui. Să fi fost de vină simplul fapt al englezei de înaltă calitate pe care o vorbeau, al perfecțiunii accentelor, al aspectului tipic englezesc al hainelor pentru faptul că Jack era convins de buna lor credință? Sau de vină era binecuvântarea Mariei, care le acordase credit, așa cum confesiunea unui muribund îmbracă totul în haina convingerii?

Felix aborda subiectele tangențial, ca un pescar cu harponul sondând adâncurile apei în speranța găsirii unui banc de pești. Arata ca un director de școală, chiar și comportamentul venind în sprijinul acestei idei, sau ca un lucrător pe târâm social. Sobrietatea lui era compensată de un umor ironic ce răzbătea la suprafață în cele mai nepotrivite momente. Mânca permanent batoane de ciocolată cu lapte, din care îi oferea și lui Jack, ca și cum ciocolata l-ar fi ajutat pe acesta să-și amintească.

Individul avea un aer de om singur, care îl izbise pe Jack de prima dată când îl văzuse. Avea tipicurile cuiva care fusese singur toată viața. Un pic dezordonat în ținută, foarte exact în obiceiuri, mai ales în a rosti „te rog” sau „mulțumesc”, ca și cum nu se despărțise în întregime de copilărie.

Nu era un homosexual, pe care să nu-l intereseze femeile, nici un celibatar din proprie voință, care să se temea de sex, nici măcar un copil adult, lipsit, cum ar fi spus oamenii unei alte generații, „de pasiune”. Părea, pur și simplu, a fi un om singur, care într-un anumit moment din viața lui, în dimineața celei de-a patruzecă sau aproape a patruzeci și una ajunsese să înțeleagă că viața nu-i hărăzise nici o tovarășă de drum. Cel puțin, așa îl percepuse Jack în timpul primei zile și în cea mai mare parte din a doua.

Ca atare, Jack fu extrem de surprins când auzi, în seara celei de-a doua zile, legată de un comentariu al lui, remarca lui Felix că nevasta lui ar fi găsit comentariul amuzant în mintea lui, Jack nu putea împăca starea de om căsătorit a lui Felix cu aparența lui de singurătate și își dădu seama că acum trebuia să caute în altă parte cauzele acestui aer fals de solitudine. Poate în lipsa lui de dragoste pentru nevastă-sa sau în neglijarea, sau disprețuirea lui de către ea. Cu cât reflecta mai adânc, își zise că trebuia să caute un alt motiv.

Parker avea o privire rănită și răătăcită, precum și o față suptă, punctată de doi ochi negri și vioi. Părea un ascet, mai degrabă prin voință decât prin fire. Se tortura sau fusese torturat; însă nu acesta era cuvântul folosit de Jack. În sinea lui prefera să rostească „rănit”, căci acest cuvânt era mai plastic. Ceea ce îl surprinse în scurt timp – înainte de surpriza de a afla că Felix era căsătorit – fu descoperirea faptului că acest rănit putea zâmbi și că zâmbetul îi transforma întreaga ființă. Aceste momente erau destul de rare, dar, când se petreceau, îl surprindeau întotdeauna pe Jack și îl făceau să treacă de partea lui Parker, indiferent care ar fi fost aceasta.

El îi puna lui Jack întrebări în serie despre tatăl lui, la care, deși nu le percepea relevanța, Jack răspundea din toată inima, întrebările se refereau în special la viața dusă de tatăl lui în lagăr. Ce lagăr fusese, cât stătuse acolo, ce se întâmplase cu el după aceea, cât timp trăise ca refugiat? Apoi, întrebări despre familia tatălui lui. Câți membri muriseră în lagăre sau în ghetouri, câți supraviețuiseră, unde trăiau

acuma acești supraviețuitori? În plus, la fiecare întrebare, Jack era interogat asupra sentimentelor pe care le trăia acum cu privire la problema respectivă și a reacțiilor pe care le avusese ca și copil.

Apoi, mai uimitor pentru Jack, interogatoriul trecu de la taică-său la Caitlin. Cum anume se cunoscuseră? Își amintea dacă o văzuse înainte de întâlnire în campusul universitar, chiar și vag? Îl prezentase ea vreodată celorlalți membri ai familiei ei? Ce-i spusese despre părinții ei, despre viața sau moartea lor.

Ședințele nu durau niciodată mult. În pauze ședeau tăcuți, bând ceai sau cafea și molfăind biscuiți. Uneori, în vreme ce Parker conducea interogatoriul, Felix se așeza la o masă și se apuca să-și dea pasiențe cu niște cărți de plastic. Micile lui partide nu păreau niciodată a se termina bine, însă el nu își pierdea nici o clipă răbdarea și nu dădea nici un moment semne de oboseală. Zgomotul moale al cărților amestecate ajunse curând un însoțitor constant al celui alt joc, pe care Jack îl juca cu Parker.

Casa dispunea de o menajeră, doamna Bidwell, o văduvă cu șolduri înguste, de cincizeci și ceva de ani, care le aducea băuturile pe o tavă cromată și le umplea platourile cu sandvișuri. Le gătea micul dejun și le pregătea „mese ca lumea” la prânz și seara, servindu-i în sufrageria din spatele casei. Uneori, în timpul ședințelor, răzbătea până la el sunetul înfundat al televizorului pe care ea îl urmărea în timp ce muncea. Pentru cei care ascultau discuțiile dincolo, acest sunet fusese misterios la început și necesitase o explicație pentru neinițiați.

Jack asculta toate întrebările politicos și tăcut. Parker era urmat de Felix, apoi Felix era urmat de Parker, într-un șir regulat de succesiuni, până când Jack nu-i putea deosebi și nu-și putea da seama de ce era acolo sau de ce se găseau toți trei acolo. Le dezvălui tot ce putu. Nu mințea cu nimic, nu ascundea nimic, totul datorită unei încrederi construite fără alt ciment decât zâmbetele ocazionale ale lui Parker.

— Există două feluri de pasiențe, îi spuse Felix în timpul uneia dintre pauzele primei zile, când îi explică principiile celor mai bune jocuri de acest gen. Unul depinde în întregime de felul în care amesteci cărțile, caz în care pasiența îți va ieși sau nu doar din întâmplare. Trebuie să aștepți și trebuie să încerci mereu. Celălalt fel ținea parțial de amestec, parțial de talent. Aici, dacă faci mișcări greșite, te vei bloca.

Jucă, de două ori, o pasiență denumită Beleaguered Castle, arătându-i lui Jack ce situații pot apărea, și de fiecare dată pasiența ieși frumos; a treia oară, în capul unui șir apăru un rigă, și cum toate cărțile mici erau dedesubt, jocul se blocă și nu permise nici măcar o primă mutare.

„Ce era în hârtiile lui Rosewicz, cele pe care le avea din Germania? Erau incluse rapoarte provenind de la Einsatzgruppen?”

„Cum arată Bercik? E un bărbat înalt și slab? Poarta barbă? De cât timp îl cunoștea Șaranskii?”

„Cam câte manuscrise se găseau acolo? Câte fragmente? Cunoști proveniența vreunuia dintre materiale? „

„Câte fotocopii erau? Originale sau copii la a doua mână? Erau granuloase? „

„Cum se numea cardinalul? Ești sigur? Cum arăta? „

„Tatăl tău știa când a murit mama lui? Câți kilometri au parcurs? Unde se află unchiul tău, Josef, acum? „

„Cum se numea cafeneaua unde spui că ai întâlnit-o pe Caitlin? Tu i-ai vorbit primul sau ea ți s-a adresat mai întâi? Ești sigur? Ce ai făcut înainte de a deveni amant? Cum a murit ea? Ce ai simțit? Ce simți acum? „

De ce puneau atât de multe întrebări? Și de ce aceste întrebări despre lucruri care nu puteau avea nici o legătură cu ceea ce se întâmpla.

— Unde este Maria? se interesă el. Aș vrea să-i vorbesc.

— Va veni aici, îți promit. În câteva zile. După Crăciun.

Noaptea, Jack dormea în dormitorul din față. Ușa încăperii era păzită toată noaptea de un paznic sau, cel puțin, așa presupunea el, întrucât paznicul era acolo când se ducea la culcare și tot acolo îl găsea dimineța, când ieșea să se ducă la baie. Omul se numea Norman. Parker și Felix aveau alte încăperi, tot în acea casă.

Diminețile, Jack se trezea din pricina zgomotului făcut de lăptar. Mai târziu, privind din spatele perdelelor, vedea oameni urcându-se la volan și plecând cu corespondența, copii plecând la școală. Strada avea un aer de deplină normalitate a unei suburbii. Însă jos, la capul scării, Norman ședea pe un scaun în hol, cu un pistol-mitralieră în brațe, ca un copil adormit.

CAPITOLUL PATRUZECI ȘI DOI

Petrecură Crăciunul împreună cu el, ca și cum deveniseră familia lui printr-o minune a geneticii. Ca și cum, mărturisind tot ce știa, Jack ajunsese la partenogeneză.

În Ajun, Felix îl scoase în oraș. O vreme parcurseră străzile ca niște turiști, admirând decorațiunile și vitrinele luminate, pline cu cadouri de Crăciun, ale magazinelor. Strada Oxford și strada Regent erau pline de lume care își făcea cumpărăturile în ultima clipă. Moscova și mizeria de acolo păreau situate la un milion de kilometri depărtare. Peste tot se vedeau copii cu fețe luminoase, care tropăiau ținându-se de mâna părinților. De fiecare dată când întâlneau un copil, Jack se grăbea să privească în altă parte.

— Vrei să cumperi ceva? îl întrebă Felix.

— Aș vrea ceva pentru Maria, răspunse el. Însă n-am nici un ban, iar Parker a spus că ar putea fi periculos să scot bani din cont sau să îmi folosesc cărțile de credit.

— E-n regulă. Te putem împrumuta cu oricât ai nevoie. Te-ai gândit ce ți-ar plăcea să-i iei?

— Nu știu. Nu prea știu care sunt preferințele ei.

— Ce zici de un parfum? Nu greșești niciodată cu așa ceva.

Se duseră la magazinul Harvey Nichols, unde Jack îi cumpără o sticlă mare de Shalimar. Jack își amintea cu precizie că acesta era parfumul cu care se dăduse Maria în acea ultimă noapte din observatorul de la Summerlawn. O întrebase atunci cum se numea parfumul, din întâmplare; acum însă acea sticlă părea aproape un talisman.

Vânzătoarea îi împacheta cutia cu fundițe și îi ura Crăciun fericit. Era o franțuzoaica foarte frumoasă. Mulțumindu-i, Jack simți brusc un val de dorință sexuală. Era pentru prima dată după ani de zile că îl încerca o asemenea dorință puternică. Parfumul, senzațiile de care îi amintea acesta, neașteptata frumusețe a vânzătoarei, toate acestea îl prinseseră nepregătit.

Ieșiră pe strada Sloane. În vitrinele magazinelor îngerii albi își ridicau aripile înghețate. Undeva, în apropiere, o formație cânta

„Noapte de vis”. Când se duse la mașină, constată uluit că obrazii îi erau uzi de lacrimi.

De Crăciun se servi curcan umplut cu castane, budinca de prune de la Marks & Spencer, fursecuri de la John Lewis. Masa îi aminti lui Jack de dezechilibrul pe care-l suportase în educație, când celebra Crăciunul împreună cu mama lui și cu familia ei, și Rosh ha-Shana cu tatăl și cu prietenii acestuia. Nici cal, nici măgar. După masă, apoi a doua și a treia zi, o duminică, se odihniră și se uitară la televizor. Felix îl învăță să joace bridge, folosindu-l pe Norman pe post de al patrulea jucător. Prietenul acestuia, omul al cărui nume Jack nu-l cunoștea, rămase afară, „să vegheze asupra situației”.

Maria apăru în ziua următoare. Îi aduse o felicitare cu o ilustrație pe copertă, care cânta „Jingle Bells” când era deschisă. El îi dădu parfumul, și ea păru copleșita de dar. Îi dădu, de asemenea, o carte pentru Paul, un exemplar din *Where the Wild Things Are*, pe care Felix îl cumpărase la cererea lui. Maria păru mai încântată de carte decât de parfum. La rândul ei, îi cumpărase o cravată din mătase gri, Armani, extraordinar de moale la pipăit.

— E superbă, rosti el. Dar nu știu dacă o pot purta. Nu cred că o să mă lase să plec de aici.

— Nu-i lăsa să te prostească, îl sfătui ea. Trebuie să-ți dea voie să pleci dacă insiști. Nu ești prizonierul lor.

— Nu?

Maria clătină din cap. Încăperea era acum scăldată de razele soarelui, nu de cele aurii ale verii, ci de unele suficient de strălucitoare ca să dea părului ei negru reflexii de foc.

— Nu în sensul la care te referi. Ei vor doar să te protejeze.

— Și tatăl tău voia asta. Henryk servea tocmai la așa ceva. El m-a salvat din Moscova. Probabil că știi. Nu văd de ce situația de acum ar diferi.

— Tatăl meu te-ar fi vândut celui care licita mai mult. Întâmplător, tocmai el se afla în poziția de a licita, astfel încât erai în siguranță câtă vreme erai cu el. Cea mai mică schimbare de strategie a lui te-ar fi făcut neajutorat, ca un copil.

— Felix și Parker nu vor proceda așa? Nu se vor conforma unor schimbări de strategie? De fapt, ei ce urmăresc, știi?

— Vor să distrugă Liga. E un plan important pentru ei, iar manuscrisul e o piesă de bază în întreaga schemă. Asta te face important. Nu cred că situația se va schimba.

Jack îi povestește despre întrebările legate de taică-său și de Caitlin, și vru să afle de la Maria care era semnificația lor. Ea îi răspunse că nu știe, însă ceva din privire lăsa să se întrevadă că știa mai multe decât era dispusă să-i spună.

— Și tu? Cum ai ajuns aici? Mi-au spus că soțul tău nu te scapă din priviri.

— Inexact. Karl e gelos, dar și mândru. Am început să-mi construiesc o carieră de pianistă. De cele mai multe ori cânt aici, în Londra. Uneori, Karl mă însoțește, dar adesea e prea ocupat ca să facă asta. Ca atare, călătoresc singura. Sunt aici pentru trei zile, ca să dau un recital la Purcell Room.

— Îmi amintesc, zise el, de acea primă zi, când l-am sunat pe tatăl tău. Te auzeam cântând în fundal.

Ea râse.

— Pe atunci nu eram prea bună.

— Acum ești bună?

Ea îl privi tristă.

— Da, sunt foarte bună. Dar sunt departe de a fi cea mai bună. Sunt studenți mult mai buni decât mine la conservator, în anul meu. Unii dintre ei vor avea cariere strălucitoare. Alții, nu.

Talentul nu înseamnă totul. Costă mult să pleci în turnee și să cânti înainte de a fi bine cunoscut. Mulți oameni nu au atâția bani și nu pot obține un sponsor, așa că sfârșesc cântând în orchestre, dacă nu câștigă o mare competiție. Sau, în alte cazuri, lucrează ca muzicieni la studio, sau, în fine, renunță cu totul la muzică. Cel puțin, ca profesie. Vezi, deci, că eu fac parte dintre cei norocoși. Tatăl meu e bogat. Soțul meu e și mai bogat. Deci cânt. Prietenii lor bogați vin la concertele mele și mă aplaudă din cu totul alte motive. Ei cred că am fost bună dacă am cântat jumătate din lucrări într-o altă cheie sau de-a-ndoaselea.

— Asta te deprimă?

— Bineînțeles. Știi bine că da. De-asta ți-o mărturisesc, pentru că tu înțelegi. Însă eu vreau să cânt. Sunt suficient de bună pentru scena de concert și sunt destul de bogată ca să mă susțin în primii ani. Acesta

e norocul meu și n-am de gând să-i dau cu piciorul. N-am să fac nici un fel de nazuri, Jack. Nu-mi pot permite nazuri.

— Și Karl? Cu el cum rămâne? Câți pentru el?

Maria clătină din cap.

— Nu, șopti ea. N-are ureche muzicală. Merge la concerte, dar nu pentru muzică. Taică-meu mi-a spus o dată că merge acolo ca să-i audă pe oameni.

— Nu pricep.

— Nu tusea sau aplauzele, nu la asta mă refer. El ascultă alte sunete, pe care numai unul ca el le poate auzi. Banii au un sunet al lor. Știi? Puterea are alt sunet. E asemănător, dar un expert vede imediat diferența. Frumusețe. Sex appeal. Slăbiciune. Susceptibilitate. Vulnerabilitate. Lăcomie. Ambiție. Pentru Karl, fiecare dintre acestea are un sunet aparte; el are un auz perfect și aude melodia acolo unde tu și cu mine n-am detecta decât un biet târșăit de pași.

Maria se opri. Se găseau în camera de zi. Felix le pregătise vin fiert. Fiecare avea paharul lui pe o măsuță joasă. Din când în când, Maria arunca o privire în oglinda de deasupra căminului.

— În seara asta cânt, reluă ea. Mi-ar face plăcere să vii și tu.

— Karl va fi acolo?

Ea clătină din cap. Jack avu impresia că ea roșește.

— În seara asta sunt singură. El se întâlnește după-amiază, în Dortmund, cu niște bancheri.

— Atunci bineînțeles că voi veni.

— Te va aștepta un bilet la intrare.

Se ridică să plece. Se ridică și el și se apropie de ea.

— Maria. Mă simt ca și cum totul ar fi încă suspendat în aer. Acolo unde am lăsat totul în noaptea din observator.

Ea îl privi cu timiditate. Își scoase limba și își linse colțul gurii. Se uită din nou la oglindă și își văzu chipul. Prea multe reflecții gândi ea prea multe oglinzi. Iar uneori nu te privești, ci ești cel privit, nu ești oglinda ci reflexia. Făcu un pas către el. Jack vru s-o ia în brațe, dar ea se dădu înapoi.

— Nu aici, rosti, vorbind încet. Mai târziu. Diseară, după spectacol.

— Ești tristă, observă el.

— Zău? Ca răspuns, el vru să-i apuce mâna De această dată, ea nu se trase înapoi. Însă nici nu se apropie de el. Simțea în spate prezența oglinzii și duritatea sticlei. Dacă ar crăpa, dacă s-ar sparge... Trebuie să plec, zise cu voce tare. Sunt așteptată la o repetiție. Deja am întârziat.

Norman merse cu el la concert. Biletele îi așteptau, așa cum promisese Maria. Ajunseră doar cu câteva minute înainte de începerea spectacolului. Sala era arhiplină. Așa cum prevestise Maria o mare parte din public era formată din bărbați și femei situați pe o treaptă înaltă a societății. Toți sporovăiau și râdeau între ei, ca niște păsărele într-o colivie. Jack își aminti de concertele la care participase împreună cu Caitlin în Sala Națională de Concerte din Dublin; ca și de recitalurile mai mici, precum cel de acum, din Sala de Examinări de la Trinity.

Luminile scăzură în intensitate. Vocile încetară orice discuție. Cineva tuși. Pe scenă se ivi Maria. Purta o rochie lungă, neagră, ce îi lăsa umerii dezgoliți, împodobită doar cu o broșă simplă din argint. Jack nu-și putu lua privirea de la ea. Cea mai mare parte din spectacol fu prea absorbit s-o admire, ca să fie pe deplin conștient de ceea ce cânta. Prima jumătate a concertului consta dintr-un Preludiu și Fuga în Re Minor de Bach, urmate de Sonata Nr. 10 de Schubert, în Si bemol. La sfârșitul fiecărei piese, publicul aplauda îndelung. În a doua jumătate, Maria interpretează patru balade de Chopin, iar pentru bis alege Nocturna în Do minor de Chopin. Treptat, fără voie, Jack începu să-și dea seama că ea nu-i mărturisise adevărul sau, cel puțin, nu în întregime.

Nu era doar bună, era strălucitoare. Ascultătorii erau fascinați nu numai de tehnica degetelor sau de precizia temporizării, ci, mai ales, de faptul că îmbogățea fiecare piesă pe care o interpreta, fiecare pauză, cu o profunzime care lui Jack i se părea de neegalat. Câteva dintre bucăți – mai ales a doua parte a sonatei și Nocturna – fuseseră, evident, alese în acord cu starea ei de spirit, care putea fi concretizată prin cuvintele: blândețe, meditație și tristețe.

Muzica era perfectă pentru acel sezon, pentru acel interval dintre Crăciun și Anul Nou, o vreme a sărbătorilor, când un an întreg își trăia ultimele zile. O vreme de reflecție asupra a ceea ce fusese realizat și a ceea ce mai rămăsese de făcut. Asupra păcatului și a imposibilității de

a trăi. Jack se gândi la Caitlin și la Siobhan, la tatăl lui care murise singur, la Iosif, Leah și la Sima. De fiecare dată când își ridica privirea, o vedea pe Maria acolo, în fața lui.

Alături de bilet, ea lăsase un mesaj, în care îi spunea să vină să o vadă după concert. El își croi drum în culise, acompaniat de tăcutul Norman. Mariei îi fusese repartizată o cabină în care să se îmbrace. Încăperea era plină de prieteni și admiratori. Norman părea deranjat că trebuie să-l protejeze pe Jack în mulțime, așa că se retrase pe coridor, lângă un extingtor ce fusese parțial smuls din perete. Oamenii veneau și plecau, o felicitau, apoi se grăbeau să se strângă în mici grupuri pentru a pleca la cârciumi și restaurante, sărutându-se, îmbrățișându-se și zâmbind.

Jack le ascultă vocile ridicate și țipetele de aclamare, căutând celelalte sunete mai puțin descifrabile, ale banilor, invidiei și prostiei. Se gândi să plece. Se simțea nelalocul lui aici, în afara clasei lui sociale. Intrarea și ieșirea atâtor inițiați nu sublinia decât nepotrivirea dintre el și o femeie ca Maria. Se apropiaseră în acea vară, când fuseseră singuri, despărțiți fiecare de lumea proprie, dar ce îl făcuse oare să creadă că el era genul de persoană care ar putea împărtăși viața ei? Existența Mariei era mult mai deschisă spre lume decât a lui, iar lumea ei era total diferită de oricare altă lume cunoscută de el. Stătea în coridorul rece, simțind cum i se diminuează curajul cu fiecare minut care trecea.

Tocmai se hotărâse să plece când se creă agitație la ușa Mariei, se auziră țipete zgomotoase de „la revedere, dragă” și „ciao!”, apoi o mulțime de spectatori în haine scumpe se făcură nevăzuți prin ușile batante care conduceau spre ieșire. Privind din nou spre ușa ei, o văzu acolo, uitându-se la el.

— Sunt obosită, rosti ea. O să mă ducă înapoi impresarul meu. Stau la Hotelul Brown's. Vino peste o jumătate de oră. Folosește intrarea din strada Albemarle, dar ai grijă: Karl pune oameni să mă țină tot timpul sub supraveghere. Stau în apartamentul 516.

Jack așteptă să treacă o jumătate de oră, într-o stare de neliniște și perplexitate. Norman îl conduse la hotel. El știa ce se întâmplă. Nu era treaba lui să aprobe sau să dezaprobe, dar nu-i plăcea când i se îngreuna misiunea.

— Lasă-mă aici, Norman, n-o să pătesc nimic.

— Știți că nu pot face asta, doctore Gould. Am ordinele mele.

— Atunci, așteaptă în hol. Bea un ceai sau altceva.

Norman păru gata să protesteze iarăși, dar înțelese că situația impunea un fel de discreție.

— Bine, cedă el. Dar dacă se află...

— Nu se va afla. Promit.

Se dăduse cu parfumul dăruit de el. Mirosea la fel ca atunci, în acea seara caldă de vară, când se uitaseră la stele. Când o luă în brațe, simți că se umple cu el. Ca și cum l-ar fi inundat brusc lacrimile. Fusesse atât de pustiit, încât simpla inhalare a parfumului ei îi satură toate simțurile. Atingând-o, avea impresia că întinsese o mână din pustietate, în speranța că undeva, prin molozul și nenorocirile din viața lui, va întâlni mâna ei.

Prima îmbrățișare fuse cea mai lungă pe care fiecare din ei o cunoscuse vreodată. El nu-i dădu drumul, n-o lăsă nici măcar să se dezbrace. Îi era suficient s-o țină, să se umple de ea centimetru cu centimetru și clipă cu clipă. Rochia de mătase foșnea de fiecare dată când se atingea de ea, ca iarba sau ca frunzele în bătaia vântului.

Din când în când, el se dădea un pic înapoi, ca să-i privească chipul. De fiecare dată, ea îi susținea privirea

— Te iubesc atât de mult, șopti ea. Atât de mult.

O mângâie pe obraz. Ca și cum acolo era toată nuditatea ei, și era toată a lui. Acum că era împreună cu ea nu se mai putea vedea în altă parte. Acum, că o voia, nu se putea imagina înfruntându-și dorința.

— Soția ta rosti ea. Caitlin. Ți-e dor de ea?

— Da răspunse el. Tot timpul.

— Nu se va vindeca niciodată?

— Nu. Niciodată.

— Și asta?

— Nici asta nu se va vindeca vreodată, replică el.

Ca și cum ea l-ar fi rănit. Ca și cum ea ar fi fost un cuțit pe care el îl înșfăcase cu mâna deschisă și sângerândă.

Acum, ea se trase mai mult înapoi și își duse mâinile la copcile rochiei, pe care le desfăcu cu repeziciune. Rochia căzu grămadă, ca un val care atinge țărmul. Jack văzu chipul și corpul lui Caitlin, însă acestea i se șterseră din fața ochilor când ea se apropie din nou. Atunci,

Îl părăsi toată încetineala, toată răbdarea și toată nevoia de așteptare, iar când o îmbrățișă de această dată, își dădu frâu liber simțurilor înflăcărate.

CAPITOLUL PATRUZECI ȘI TREI

După ce făcură dragoste, rămaseră întinși în pat, fără ca vreunul să scoată vreo vorba mult timp. Din când în când, se auzeau sunete înfundate de mașini. În încăpere exista un ceas care ticăia ușor, iar în baie un robinet lăsa să cadă picături în chiuvetă. Jack ascultă cum Maria răsufla lângă el; dacă se uita, putea vedea ușoara ridicare și coborâre a sânilor ei. Pielea li se atingeau, picior lângă picior și șold de șold. Atât mâinile ei, cât și ale lui se odihneau pe abdomenul ei. O dorea în continuare. Posesiunea nu distrusese dorința. Ea intrase în ființa lui, prin atingere, prin parfum, prin văz, iar el n-avea nevoie decât să închidă ochii ca să o vadă limpede, să-i vadă chipul și ochii, ca și superbe contururi ale trupului.

După mult timp, Maria rupse tăcerea.

— A meritat așteptarea?

— Renunțasem să mai aștept, răspunse el. Am crezut că nu am ce să mai aștept. Am crezut că nu te voi mai vedea niciodată.

Ea tăcu din nou o vreme.

— Eu am așteptat, rosti ea, în cele din urmă. Știam... că ne vom întâlni din nou și că vom deveni amanți.

— Și a meritat?

Maria îl privi cu ochi serioși. Ca și cum ar fi interpretat din nou o partitura la pian.

— Nu, dacă la asta se reduce totul. La o partidă de sex într-o cameră de hotel. Am așteptat mai mult decât atât. Mult mai mult. Am așteptat totul.

— Totul?

— Să am o viață împreună cu tine.

Se ridică pe marginea patului și se privi în oglindă. Erau atât de apropiați, gândi, dar cel mai mic lucru ar putea distruge totul. De această dată pentru totdeauna.

— Atunci o vei avea, replică el. O viață împreună. Vei divorța. Și ne vom căsători.

— Ce bine ar fi să fie atât de simplu. Karl e un catolic devotat. Nu-mi va acorda divorțul.

— Cu siguranță, asta e problema lui. Poți să obții divorțul pe cale legală.

— Nu e atât de simplu, Jack. Și eu sunt credincioasă. Particip regulat la slujbe. Și mai trebuie să mă gândesc la Paul. El înseamnă totul pentru mine, Jack. Chiar mai mult decât însemni tu. Nu-l pot părăsi pe Karl, pur și simplu. Nu dacă asta înseamnă să trăiesc în păcat.

— Atunci, între noi ce e? Ce e asta?

Ea înălță din umeri.

— E altceva. S-a întâmplat o singură dată. Măine o să mă întorc în Germania. Ar fi cu totul altceva dacă am face-o regulat. Dacă aș trăi cu tine ca și cum am fi soț și soție.

— Dar ai spus că asta vrei. Totul. Sunt vorbele tale.

— Știu.

Vocea ei devenise șoptită, ca și cum nu mai știa ce să spună.

— Îl iubești? Asta încerci să-mi spui?

Ea clătină din cap, însă fără a se uita la el.

— Nu. Nu înțelegi? Nu-l iubesc pe Karl. Te iubesc pe tine, dar asta nu mai are importanța.

— Nu mai are importanță?

— Ți-au explicat? Despre tatăl meu? Despre Ligă?

Jack încuviință.

— Da, puțin. Dar asta nu afectează sentimentele mele pentru tine. Tu nu ești tatăl tău.

— Ți-au spus de ce am venit la ei?

El clătină din cap.

— Nu. Doar am presupus... De fapt, nu sunt sigur ce am presupus.

— Am știut dintotdeauna de Ligă. Nu ceea ce știi tu și ceea ce știu eu acum. Tata mi-a povestit despre ea încă de când eram mică. Așa cum unii tați le spun fiicelor lor că sunt masoni sau membri ai unei frății. Ca și cum ar aparține Legiunii Sfintei Fecioare sau Cavalerilor Templieri. Nu aveam voie să discutăm despre asta în afara familiei. Era un fel de afacere privată, ceva polonez. Nu exista nimic irlandez în povestea asta. Sora mea și cu mine n-am fost duse niciodată la întâlniri sau ședințe.

Apoi, când am ajuns prima dată la Roma, am fost abordată de cineva de la serviciul britanic de informații. Bineînțeles, la început habar n-am avut că persoana respectivă lucra unde lucra. Agenții nu se deconspiră așa ușor. Nimeni n-o să vină la tine zicându-ți: „Bună, mă numesc Brown și lucrez pentru MI6.”

Întâlnirea a fost aranjată ca să pară întâmplătoare. Tipul mi-a devenit prieten. Nu știu cum a apărut între noi subiectul Ligă.

Aparent, tot din senin, dar sunt convinsă că el a regizat totul. Mi-a povestit lucruri pe care nu le auzisem niciodată, despre ceea ce a făcut Liga în război. La început, am refuzat să-l cred, însă el mi-a spus că mă poate pune în legătură cu cineva care cunoștea mai multe și care-mi putea arăta probe. În cele din urmă, m-au convins, dar am refuzat să lucrez pentru ei. Au spus că voiau informații din interior despre tatăl meu și despre activitățile conduse de el în numele Ligii. Mi-au spus că el era unul dintre șefii acestei Ligi. Am refuzat să cred că el putea fi atât de implicat în ceva atât de rău. Făcu o pauză. Apoi m-am măritat cu Karl. Pentru prima dată, Jack sesiză ceva mai mult decât simpla tristețe în vocea ei. Ceva mai apropiat de o adevărată nefericire, ba chiar de o adevărată disperare. Vrei să-ți povestesc despre Karl și despre ce fel de om e?

— Mi-ai explicat că e bogat și puternic.

— Acela nu e soțul meu, ci Herr Karl von Freudiger. Cel prezent în sala de ședințe, la recepții, la târguri și când se întâlnește cu miniștri. Eu m-am măritat cu altcineva. Nu trebuie să crezi că mă tratează rău. Că mă insulta, că mă bate sau că-mi îngrădește personalitatea. N-ar face nimic din toate acestea. Ar însemna un comportament prea burghez din partea lui. El e un snob care crede inflexibil în clasa lui socială. Clasa reprezintă aproape un mit. Comportamentul lui se mulează după cel al clasei. Până în cele mai mici amănunte. Oamenii din clasele inferioare își bat nevestele, cei din clasele mijlocii sunt niște bestii, însă membrii clasei lui știu cum să se comporte și să se înfrâneze. O soție bătută nu va arata bine la o recepție, iar una înfricoșată va fi neîndemânatică la o cină sau un bal. Așa ceva e de neconceput. Aparențele trebuie salvate cu orice preț. Ca atare, el nu mă bate și nu-și dă frâu liber mâniei.

În schimb, este rece. Habar n-ai cât de rece poate fi. Mă înspăimântă cu răceala lui. E ca gheața. Nu mă iubește. Nu m-a iubit

niciodată. Am știut-o încă de la început, de când m-am măritat cu el, dar am sperat că situația se va schimba în timp. Inițial, am încercat să-l iubesc și pot spune că am încercat din răputeri. El se arata amabil și reținut, iar eu am crezut că îi pot transforma amabilitatea în dragoste, dacă duc o muncă susținută. M-am înșelat. El a trecut de starea asta cu mult timp în urmă. A trecut dincolo de iubire. Eșecul lui n-are nimic de-a face cu mine, deși a încercat adesea să mă facă să cred asta.

Tot ce ți-am spus nu e decât o digresiune. Elementul cel mai important este că am început să bănuiesc că ar putea fi adevărat tot ceea ce aflasem despre Ligă și despre tatăl meu. Din întâmplare, am descoperit unele lucruri. Lucruri importante privitoare la tatăl lui Karl, Reinhold.

Karl datorează tot ceea ce are tatălui lui. Reinhold trăiește și încă bine, deși are aproape nouăzeci de ani acum. Anul trecut, la aniversarea zilei lui de naștere, au fost prezenți toți oamenii importanți ai orașului. Președintele Camerei de Comerț, un reprezentant al Ministerului Comerțului de la Bonn, ba chiar un episcop catolic. În timpul ultimului război, Reinhold a fost un *Wehrwirtschaftsführer*. Nu știu exact ce înseamnă asta în engleză. Un fel de „conducător al economiei de război”. Asta înseamnă, bineînțeles, că el a ajutat la continuarea efortului de război nazist. Firma lui fabrica lunete pentru arme și geamuri blindate pentru avioane. El personal a fost decorat cu Scutul Vulturului. Maria se opri. Jack nu voia să discute cu ea pe această temă. Tot ce-și dorea era s-o atingă, să facă dragoste, să stea întins lângă ea până dimineată. În februarie 1933, la mai puțin de o lună după ce Hindenburg l-a desemnat cancelar pe Adolf Hitler, un bărbat pe nume Hjalmar Schacht a invitat douăzeci și cinci dintre industriașii de frunte ai Germaniei la o întâlnire în casa lui Hermann Goering din Berlin. Au fost prezenți atât Goering, cât și Hitler. Schacht tocmai fusese numit președinte al Reichsbank. Era un prieten apropiat al socrului meu. La acea întâlnire, Reinhold și ceilalți au cerut sprijin financiar pentru partidul nazist. Cu acea ocazie Schacht a strâns trei milioane de mărci. Acești bani garantau succesul naziștilor în anii ce urmau.

De fapt, Reinhold era deja membru al Keppler Kreis, un cerc de industriași pronaziști, constituit cu doi ani în urmă. Acești industriași l-au sprijinit pe Hitler să ajungă la putere. O mulțime de bani au fost

depuși într-un cont special, Sonderkonto S, la banca lui Kurt von Schröder.

După război, Reinhold a stat scurt timp într-un lagăr de internare. El a fost acuzat de diverse crime de război, în special de folosirea de sclavi în uzinele sale, drept pentru care a fost condamnat la închisoare pe viață. A fost unul dintre criminalii de război deținuți în închisoarea Landsberg, alături de alți industriași condamnați. În 1951 a fost eliberat, împreună cu Alfred Krupp. Ca și în cazul lui Krupp, el și-a primit averea înapoi. Karl mi-a spus că tatăl lui era mai bogat când a ieșit din închisoare decât fusese când intrase. Uzinele lui erau încă în funcțiune, grație lui Karl și grație faptului că Aliații doreau din răspuț să repună Germania pe picioare.

— N-au fost bombardate aceste uzine în timpul războiului?

Maria clătină din cap.

— Așa crede toată lumea. Adevărul e că bombardamentele aliate n-au distrus mai mult de douăzeci la sută din capacitatea de război a Germaniei. Nucleul industriei germane n-a fost nici măcar zgâriat. Întreprinderile von Freudiger n-au pierdut nici măcar veniturile unei zile de lucru de la începutul și până la sfârșitul războiului. După aceea, totul a fost o afacere obișnuită.

Interveni o pauză în conversație. Maria ajunsese la un punct din viața ei când nu mai știa care îi era destinația și nici în ce direcție să apuce. În această seară, ea era un amestec de iubire și vinovăție. Stătea goală pe un pat, alături de singurul bărbat pe care-l iubise vreodată, încercând să-i justifice acestuia trădarea comisă față de un soț și un tată, încercând să găsească o cale de a-i explica acestui bărbat de ce nu se puteau întâlni din nou. În parte, deoarece era prea periculos, în parte, deoarece se temea că vinovăția o va distruge.

Și mai presus de asta? Ar fi reușit ea să-i spună ceea ce ar fi dorit cel mai mult să-i mărturisească, anume secretul prin care ajunseseră să se întâlnească?

— De asta îl urăști pe Karl? întrebă el. Pentru că tatăl lui era nazist?

— Cum poți crede asta? Nu-l urăsc din acest motiv mai mult decât mă urăsc pe mine însămi, pentru că tatăl meu a fost un asasin ustaș sau pentru că unchiul meu a acordat binecuvântarea trupelor SS înainte ca acestea să înceapă omorârea evreilor. Adevărul e că

Reinhold a fost un membru devotat al Crux Orientalis. El a dat organizației cea mai mare parte a fondurilor de care aceasta avea nevoie la început. Întreprinderile von Freudiger donează încă cinci milioane de mărci anual, iar Reinhold continuă să dețină un rang înalt în cercul interior al Ligii. Karl este Păstrătorul Cheilor secției germane. A fost inițiat când avea șaptesprezece ani.

Pe vremuri, Reinhold și tatăl meu au fost foarte apropiați. Nu știu sigur de ce. În timpul războiului, s-a întâmplat ceva care i-a legat. De aceea a fost aranjată căsătoria dintre Karl și mine. E un soi de uniune politică, menită acoperirii unei falii ivite între ramurile germană și croată ale Ligii. Inițial, Karl trebuia să se fi însurat cu sora mea Katerina. Dar... Ezită, luându-și privirea de la el. Din nou, acea reflexie, chipul și trupul ei pe sticlă. Și dincolo de ele? Mai adânc decât sticla? Dar ea a murit, așa cum știi. Așa că am fost aleasă eu să îi iau locul.

— Dar... asta e o barbarie.

— Oare? E o barbarie mai mare decât atunci când doi oameni se întâlnesc într-o discotecă, beți, și nu-și dau seama ce fac? Sau de cât o nenorocită de agenție matrimonială unde ești taxat cu cincizeci de lire și un computer de mână a treia îți alege tovarășul de viață? Greșești în privința barbarismului lor. L-aș putea ierta pe tata pentru că m-a măritat cu Karl, după cum l-aș ierta pe Karl că m-a luat astfel. N-are nimic nobil, dar acest lucru se întâmplă de secole.

— Eu tot cred că sunt barbari.

Maria dădu încet din cap.

— Da. Dar nu din aceste motive. Asta a fost dintotdeauna tragedia extremei drepte. Ei cred în civilizație, în cultură, în ordine, în disciplină socială. Numai că, încercând să obțină toate astea, ei nu produc decât haos și barbarism.

— Și tu? În ce crezi?

Maria își privi corpul.

— În mine. În fiul meu Paul. În muzica mea. Se răsuci spre Jack. Iar în noaptea asta cred în tine. Ajunge?

— Nu știu, răspunse el. Apoi, schimbând subiectul, o luă de mână. Maria, vreau să fiu singur o vreme. N-am fost singur nici o clipă de când a explodat bomba din mașina lui Iosif. De atunci, am fost cu Kossenkova, apoi cu tatăl tău și acum cu Felix și Parker.

— Acum ești cu mine.

— Știu. Și vreau să fiu cu tine din nou. Măine. Și în zilele care urmează.

Maria nu putu să-i spună că aceasta avea să fie ultima lor întâlnire.

— Măine trebuie să mă întorc în Germania. Nu pot scăpa de asta.

— Foarte bine. Însă în noaptea asta te rog să nu te gândești la nimic. Vreau doar să stau deoparte o vreme, să reflectez puțin. Sunt îngrijorat că vei avea necazuri din pricina mea cu șefii tăi.

Maria clătină din cap.

— Nu-i așa, rosti ea. Ei nu mă plătesc. Nici n-aș accepta bani dacă mi-ar oferi. Le furnizez informații despre Ligă din puținul pe care reușesc să-l aflu. Am ales s-o fac din motive personale. E modul meu de a le spune că exist și că am drepturile mele. Când am fost mică, tata m-a trădat. M-a trimis la biserică și m-a încurajat să devin o ființă religioasă. La un moment dat, credeam că voi ajunge călugăriță.

— Mă bucur că n-ai ajuns.

Maria zâmbi.

— Mă rog. Iar acum aflu că religia lui era un pretext. Sau că credința lui era sinceră și în totalitate contrazisă de acțiunile lui. Ca atare, îl trădez la rândul meu. E de datoria mea. Am avut o viață confortabilă. Am trăit în lux și încă trăiesc așa. Aș putea cumpăra acest hotel dacă aș vrea. Ba chiar întreaga stradă. Crede-mă, habar n-ai cât de bogați sunt ei. Datoresc tot confortul meu unui lucru dezgustător și unor grave abuzuri. Ce-ai face tu în locul meu?

— Mă găsești dezgustător acum?

— Pe tine? De ce?

— Pentru că am devenit parte din toată povestea asta.

Asta e clipa, gândi ea. E momentul să-i spun. Dar n-o putu face, și momentul trecu.

— Nu, rosti ea Nu ești părtaș la toate astea Ești doar un pion fără voie.

Făcură din nou dragoste, nu cu atâta disperare ca înainte, ci încet, cu multă grijă. În oglindă, ea îi privi spatele și capul mișcându-se deasupra, ca și cum trupul lui ar fi fost adânc încrustat în sticlă, ca și cum acea sticlă ar fi avut o viață a ei proprie, ca și cum ea s-ar fi

depărtat de trup și de sticlă, ca o fantomă, adusă la orgasm de un trup crezut până atunci mort.

Îi arată cum să plece, fără ca Norman să observe. Hotelul avea două intrări: una pe strada Albemarle, cealaltă pe strada Dover. Norman ședea în holul primei intrări. Jack n-avea decât să se strecoare prin spatele lui și să iasă pe dincolo.

Maria așteaptă cam o oră, pentru a-i da lui Jack suficient timp ca să dispară din zonă. Îi dăduse suficienți bani pentru câteva zile și îi spusese că, dacă voia mai mulți, n-avea decât să se ducă la sediul Deutsche Bank din Bishopsgate, unde îl așteptau zece mii de lire. Dacă avea nevoie de mai mulți, n-avea decât să ceară. Maria îi dăruia libertatea. Însă amândoi știau ce mică valoare avea aceasta.

Cobori să-i spună lui Norman că Jack dispăruse după ora două. Hotelul era pustiu. În mare parte era cufundat în întuneric. În colțul unde ședea Norman, fusese lăsată aprinsă o lumină și cineva întreținuse focul din cămin. Acesta aproape se stinsese. Norman părea să doarmă. Maria traversă încăperea în vârful picioarelor, pentru a evita să-l trezească brusc pe bietul om, care ședea nemișcat, un pic aplecat în față pe fotoliu, ascuns pe jumătate în întuneric.

— Norman, șopti ea.

El nu se mișcă. Maria îi repetă numele, mai tare de această dată. Îl atinse ușor pe braț.

El căzu pe spate, iar Maria văzu tăietura de la gâtul lui. Linia roșie care începea la urechea stângă și se termina la cea dreaptă.

Imediat văzu că omul era acoperit de sânge. Știa că nu trebuie să țipe și că trebuie să se întoarcă repede în camera ei, fără ca nimeni s-o vadă, unde să închidă ușa și să o încuie. Stând încremenită locului, auzi pași apropiindu-se din afara hotelului.

CAPITOLUL PATRUZECI ȘI PATRU

La plecarea din hotel, Jack nu prea știa ce urma să facă. Știa doar că trebuia să fugă de toată lumea – de Felix, de Parker, ba chiar de Maria – și că trebuia să încerce să-și pună gândurile în ordine. Se plimbă, fără țintă, prin Mayfair, către strada Oxford, apoi spre vest către șoseaua Edgware. Din când în când, un taxi trecea pe lângă el, însă el nu opri nici unul. Încotro să-i ceară șoferului să-l ducă? Dacă Parker avea dreptate, atunci cineva supraveghea casele prietenilor lui. Părea destul de improbabil, dar nu-și putea permite să-și asume riscul. Habar n-avea de ce erau capabili, în realitate.

O dată sau de două ori avu impresia că e urmărit. Crezu că aude pași în spate, dar de fiecare dată nu văzu pe nimeni. În cele din urmă, puse totul pe seama nervilor suprasolicitați și a farselor pe care întunericul și liniștea le pot provoca noaptea pe străzile unui oraș.

Se pomeni pe o stradă plină de hoteluri ieftine. Câteva aveau tăblițe în ferestre pe care scria „Jocuri libere”. Se simțea obosit, rătăcit și îi era frig. Maria părea extrem de îndepărtată, ca un vis de dimineața amintit la granița somnului din noaptea următoare. Urcă treptele unui hotel de pe partea stângă, o clădire ce se numea Goya, și apăsă pe butonul soneriei. Prin ușa de sticlă se putea vedea un hol pe jumătate în întuneric. Desluși o tăbliță pe care erau înfipite hărți și broșuri. Un mic raft cu ghiduri turistice și fluturași cu adrese de teatre. O sobă de încălzit lângă un perete.

Nu veni nimeni să-i deschidă. Sună din nou. Soneria se făcu auzită undeva la capătul holului.

Se aprinse o lumină. Câteva secunde mai târziu, o femeie îmbrăcată în cămașă de noapte roșie și un pulover gri veni alene pe hol. Era o persoană subțire, cu pomeți înalți și păr cărunt. Femeia se zgâi la el prin ușă, apoi scoase lanțul de la locul lui și debloca încuietorea.

— Nu ți s-a dat cheie?

— Cheie? Nu, nu înțelegi. Nu sunt unul dintre oaspeții tăi. Speram doar să obțin o cameră.

— Iisuse. Ai idee cât e ceasul?

— Îmi pare rău. L-am pierdut.

— E trecut de două dimineața, amice. Aproape trei.

— Îmi cer scuze. Anunțul spune că ai locuri libere. Plătesc în avans.

— Păi, altfel nici nu se poate. Intră, pentru numele lui Dumnezeu, afară e un ger de crapă pietrele. Femeia îl împinse într-o mică încăpere din față. Ești irlandez? Întreba ea, aplecându-se să ia registrul.

— Da, răspunse el, sesizând îngrijorarea din vocea ei. E vreo problemă?

Femeia clătină din cap, însă Jack ghici ce-i trecea prin minte. Avea tot dreptul să privească cu suspiciune un irlandez care venea la un hotel londonez, fără bagaje, la o astfel de oră.

— Uite în plus zece lire, rosti el. Pentru că te-am trezit.

Femeia luă banii, fără a mulțumi, și îi îndesă în mânecă.

— Îți dau camera șapte. Te avertizez că o să-ți fie frig.

— E-n regulă.

— Micul dejun e de la șapte la nouă. Nici un minut mai târziu. Eu nu întârzii și nu aștept niciodată: ăsta e motoul meu. Camera e a ta până la ora unsprezece. O secundă mai târziu te va costa încă o zi.

Îi dădu o cheie și îi arată drumul. Când închise ușa, o văzu urmărindu-l. Nu dorea decât să-și fixeze chipul lui în memorie. Pentru cazul în care ar fi apărut cineva cu întrebări. Din nefericire, el știa că era foarte posibil să apară o astfel de persoană.

La început, dormi în cămașă și pantaloni, ca să se încălzească. La mijlocul nopții – probabil în jurul orei patru sau cinci – se deșteptă înfierbântat și asudat, așa că se dezbracă la chiloți, îi fii greu să adoarmă din nou după aceea. Cearceafurile din nailon erau neplăcute la atingere. Dincolo de fereastră, începuse traficul de dimineață. Mai multe motociclete și, din când în când, câte o camionetă. Se gândi la Maria. Ea încercase să-i spună că nu trebuie să se mai vadă. Nu-i fusese greu să ghicească. Era bucuros că ei îi lipsise curajul. Maria nu-i putea refuza o altă întâlnire dacă el decidea să se întoarcă la șefii ei. Era hotărât să o convingă să lase totul baltă, să-și părăsească soțul și să plece în Israel.

La un moment dat, adormi câteva minute și o visă, nu pe Maria, ci pe Caitlin. Când se trezi, nu-și aminti nimic din vis, în afară de sunetul propriei voci rostind numele Caitlin. până în acea noapte, ea

fusese singura femeie cu care se culcase vreodată. Asta îl înfricoșa, întrucât se gândea că putea pierde acum amintirea lui Caitlin, datorită sentimentelor pentru Maria. Și o dată cu Caitlin, putea pierde o mare parte din ceea ce-și amintea despre Siobhan. Așa ceva ar fi fost de nesuportat.

Coborî la micul dejun la opt și jumătate. Proprietăreasa îi împrumută o hartă a Londrei. Își dădu seama că se afla în Sussex Gardens, în apropiere de Gara Paddington. Tocmai voia să împăturească harta la loc când observă că Cimitirul Paddington se afla în apropiere. Brusc, în minte îi reveni visul și atunci își dădu seama ce voia să facă.

Un taxi îl duse până la șoseaua Tennyson. Își aminti că venise acolo cu Caitlin, cu mulți ani înainte, când ea îl dusesese la mormântul părinților ei. Acela fusese singurul lui contact cu familia ei. În noaptea trecută visase că se afla din nou acolo, cu ea, dar că, atunci când se întorsese să îi vorbească, un gropar îi spusese că și ea se afla în groapă. Acum, luptându-se să-și liniștească gândurile, se hotărâse să descopere dacă soția lui avusese frați și surori, mătuși sau unchi. Îl neliniștiseră întrebările lui Felix. Dacă existau rude ale ei în viață, atunci trebuia să le pună întrebări despre femeia cu care se însurase.

Cimitirul era plin de dovezi ale trecerii Crăciunului. Cei vii veniseră cu flori și crengi de brad pentru morții lor. Mormintele aveau un aer festiv, așa cum erau împodobite. Aerul era limpede și tăios, ca sticla. Dacă stătea nemișcat, dacă-și ținea răsuflarea și dacă-și închidea ochii, putea simți sticla spărgându-se, câte un ciob o dată, și pe el împreună cu Caitlin dedesubt, ținându-se de mâini. O crenguță de vâsc pentru mormântul ei. Trecuseră câteva Crăciunuri de când nu-l mai vizitase. Iar Paștele era atât de departe...

Îi trebui aproape o oră ca să găsească mormântul. Inscripția nu se ștersese și nimic nu se adăugase la ea. James Patrick Nualan, născut la 30 mai 1915, decedat la 27 iunie 1975. Iubitoarea lui soție, Mary, născută la 12 Ianuarie 1917, decedată la 17 Octombrie 1977. Cu Iisus. Dedesubt, o sculptura a Sacrei Inimi. De piatra funerară era sprijinită o coroană, fără vreun nume atașat. Cineva fusese aici. Cuiva îi păsa.

Jack luă un alt taxi până la biroul administrației cimitirelor din șoseaua Clifford.

— Vreau câteva amănunte despre un mormânt din Cimitirul Paddington.

Superintendentul era un tânăr cu o tuse groasă.

— Ar putea fi dificil.

— De ce?

Omul înălță din umeri și tuși.

— Păi, noi am recumpărat cimitirul în '86. De la orașul Westminster, cum era pe atunci. Asta se întâmpla înainte ca restul cimitirelor să se vândă pe o nimica toată. Nenorocirea e că înregistrările pentru Cimitirul Paddington sunt păstrate în două locuri – unele, aici, celelalte, într-un cavou din cimitir. N-are nici o logică. Unele, aici, altele, acolo; e o chestie de noroc chiar.

Jack îi dădu detaliile de pe piatra funerară. O scurta cercetare a documentelor nu scoase nimic la iveala.

— Acum câți ani ați spus?

— Unul în 1975, celălalt în 1977.

— Atunci, trebuie să mergem la Paddington. Poate că avem noroc.

Avură. Înregistrările se găseau în cavou, ca și numele rudelor mai apropiate: Terence și Jean Nualan, 16 Eversholt Villas, Camden Town. Terence plătise pentru piatra funerară care fusese furnizată de Kelly's, un pietrar din Primrose Hill.

Un alt drum scurt cu taxiul îl duse la adresa descoperită. Eversholt Villas era un grup de case ce încercau cu greu să supraviețuiască vremurilor modeme. Proprietarii lor făceau adevărate pelerinaje sâmbătă după-amiază prin maidanele din jur, de unde se întorceau cu obloane pentru ferestre și uși. Unul avea un set complet de ferestre victoriene. Adesea, o casă găzduia un amestec de stiluri: Tudor cu Georgian, Victorian cu ultramodern. Jack apăsă pe butonul soneriei de la numărul 16.

Un băiat de circa doisprezece ani deschise ușa. Era un puști ca toți puștii, îmbătrânit înainte de vreme, purtând teniși în picioare și o caschetă americană de base-ball pe cap.

— Mda.

— Domnul Nualan e acasă?

Băiatul se uită la el, răsucindu-și buza.

— Cine vrea să știe?

— Vreau să-i vorbesc. Nu mă cunoaște.
— Ești de la serviciile sociale?
— Arăt eu a așa ceva?
— Mda.
— Mă numesc Jack Gould. Tatăl tău e Terence Nualan?
— S-ar putea.
— Asculta, nu sunt aici să vă fac necazuri. Vreau să-l întreb despre bunicii tăi.
— Care dintre ei?
— Părinții lui.
— Sunt morți.
— Da, știu.
Se auzi un strigăt de pe hol.
— Kevin! Cine e?
Băiatul se întoarse și strigă la rândul lui.
— Un bărbat cu palton. Vrea să te întrebe ceva.
Din ceea ce Jack bănuia a fi bucătăria se ivi un bărbat. Acesta ținea o cană cu ceai într-o mână și o bucată de pâine în cealaltă. Era un bărbat solid, cu gâtul gros, cu abdomenul mărit de bere, cu părul unsuros. Nu semăna deloc cu sora lui. Ceva muri în sufletul lui Jack.
— Terence Nualan?
Omul încuviință din cap.
— Ăsta-i numele meu. Ce vrei?
Jack detectă urme vagi de accent irlandez. Accentul lui Caitlin fusese mai puternic și mai rafinat.
— Numele meu e Gould. Jack Gould. Aș vrea doar să discut cu dumneata, asta-i tot. Despre sora ta. Despre Caitlin.
Individul rămase locului. De pe felia de pâine începu să curgă bulion, pe care el se apucă să-l lingă.
— Caitlin? Cine dracu e Caitlin?
Jack simți că e lovit în moalele capului.
— Ești fiul lui James și Mary Nualan, nu-i așa?
Nualan încuviință.
— A lui James și Mary Nualan care sunt îngropați în Cimitirul Paddington?
— Ia, ascultă, dom'le, despre ce-i vorba? Am treburi de făcut.

— Îmi cer scuze, dar e important. Părinții dumitale au murit în 1975 și 1977 și sunt îngropați în Cimitirul Paddington?

— Ți-am spus că da. Ce-i cu asta? Ești vreo oficialitate?

— Nu, nimic de genul ăsta. E o chestiune personală. Eu... am cunoscut pe cineva care se numea Caitlin Nualan. Ea mi-a arătat acel mormânt, mormântul părinților dumitale, cu ani în urmă. M-a adus aici, în Londra. Mi-a spus că erau părinții ei.

Individul îngustă ochii.

— Vrei să-mi tragi clapa sau ce?

— Ai vreo soră? Poate cu alt nume. Nu Caitlin, ci poate ceva diferit.

— Am fost copil singur la părinți. N-a mai existat nimeni. Nici frați, nici surori. Maică-mea n-a mai putut avea copii. I-ar fi distrus inima. Ce vrei cu toate tâmpeniile astea pe care le spui despre surori? Încerci ceva? Că dacă o faci...

Jack negă. Simțea că-i explodează creierul.

— Probabil că am făcut o greșeală, rosti el. Asta-i tot. Cred că m-am dus la un alt mormânt. Îmi cer scuze că te-am deranjat.

Se întoarce și ieși în stradă. Băiatul închise ușa în urmă, înjurând printre dinți. Jack se îndepărtă pe jos. Știa perfect că nu greșise mormântul. Mergând, începu să creadă că știa de ce fusese mințit.

CAPITOLUL PATRUZECI ȘI CINCI

— Nu mă pot întoarce.

Maria stătea într-o încăpere din casa agentului ei de legătură din Kensington. Împreună cu ea se aflau Felix, Parker și un al treilea bărbat, al cărui nume ea nu-l știa. Agentul ei, Jaques la Charité, era un canadian care fusese în slujba a cel puțin trei servicii de informații, începând cu mijlocul anilor '60. Inițial, fusese recrutat de către serviciile canadiene, cu scopul de a putea infiltra câțiva agenți în culisele teatrului din Toronto, unde avea să vină, pentru o serie de spectacole, echipa teatrului Bolșoi din Moscova. După ce se mutase la Londra în 1974, fusese pasat britanicilor în aceleași scopuri, în vreme ce fluenta lui în franceză îl făcuse util, din când în când, dincolo de Canal. Felix se gândise imediat la el, când își dăduse seama că le trebuia un om care s-o racoleze pe Maria. În plus, el conducea una dintre cele mai bune agenții muzicale din oraș, așa că nu exista nici un conflict profesional.

— Trebuie, draga mea. N-ai de ales.

Felix căuta să-și țină temperamentul sub control. Simțea cum îi este tot mai greu să se stăpânească pe măsură ce discuția avansa. Unul dintre cei mai buni oameni ai lui fusese asasinat mișelește, în circumstanțe care țineau de o greșeală gravă – insultele managerului hotelului îi ardeau și acum urechile. Cel mai important pion din jocul lui dispăruse. Iar acum, un agent pe care se baza complet în privința informațiilor despre activitatea Ligii, îi spunea că nu se poate întoarce în Germania.

— Ba da, replică Maria cu încăpățănare. Am numai de ales. Când a început povestea asta mi-ai spus că, dacă voi avea vreodată chef să ies, n-am decât să-ți spun și treaba va fi rezolvată.

— Nu-i atât de simplu. Am ajuns în cel mai critic punct al întregii operațiuni. Nu ne poți părăsi acum.

— Ai spus că serviciul îmi va da o nouă identitate și o destinație unde să plec. Nu-mi pasă unde. Australia, Noua Zeelandă, nu contează. Atâta vreme cât pot ieși din asta și îl iau pe Paul cu mine. Am bani

într-un cont elvețian. Mai mulți decât îmi trebuie. Am nevoie doar ca tu să te ții de cuvânt. Nu le pot face singură pe toate.

— Mă dezamăgești, Maria. Zău că da. Era rîndul lui Parker. O luau pe rînd, în vreme ce al treilea bărbat privea. N-am crezut niciodată că ne vei abandona așa de ușor.

— Să vă abandonez? Iisuse, vorbim despre viața mea! Dacă mă întorc acolo, sunt ca și moarta. Nu înțelegeți?

— Nu cred că poți presupune asta.

— Nu crezi? Atunci, cine naiba l-a omorât pe Norman?

— Nu știm. Dar sunt dispus să pariez că n-a fost Karl. Ar fi prea evident. Aș paria că a fost unul dintre oamenii Kossenkovei.

— Dar nu știi sigur. Dacă te înșeli, mă vei găsi și pe mine cu gâtul tăiat.

— Maria! Era cel de-al treilea bărbat, cel al cărui nume Maria nu-l cunoștea. Tipul era bine îmbrăcat, iar ea ar fi putut ghici cine îi era croitorul sau confecționarul de cămăși. Probabil că era ultimul descendent al unei lungi serii de seniori. Taică-său, bunică-său, fuseseră oameni care știuseră cum să atragă atenția cu un singur cuvânt. Te rog să mă ascuți. Vorbea aproape leneș, ca și cum se gândea în altă parte, și totuși reușea să lase impresia unei seriozități încordate. Aceasta se datora faptului că manierele implicau importanța vorbelor lui pentru persoana căreia îi erau adresate. Adică, Mariei. Nu trebuie să-ți spun cât de importantă este această afacere. Știi aproape la fel de multe ca și noi. Liga mai are puțin și ajunge într-o poziție pe care n-a mai avut-o din război. Din câte știu, e posibil să fi atins deja această poziție. E posibil ca-n scurt timp Liga să devină impenetrabilă. Nu rostesc cuvinte în vînt. Dar mă întreb dacă înțelegi exact ce vreau să-ți spun. Maria nu spuse nimic. Trebuia să adauge la maniere și ochii lui. Nu erau penetranți, nici reci, nici febrili. Doar triști. Ca și cum ar fi privit într-o oglindă. Își vor plasa oameni unde vor dori. Câtiva la început, alții apoi, când noi ne uităm în altă parte. S-ar putea să nu aflăm niciodată cine sunt. Cunoaștem numai centrul, nu și periferia. Asta e forța, dar și slăbiciunea noastră. Dacă putem distruge capul, caracatița va sucomba singură. Dacă nu, va continua să crească, fără ca noi să știm cu adevărat cum și încotro, până când va fi prea târziu. Făcu o pauză. Felix îl urmărea cu admirație. Se află deja în poziții cheie în Vatican. Suntem destul de siguri în privința asta. Dispun de

industriași ca soțul tău în câteva țări. Au în buzunar primari și parlamentari. E nevoie să continui?

Manuscrisul reprezintă, dintr-un anumit punct de vedere, cheia către succesul lor. Nu contează dacă ei hotărăsc să-l publice sau să-l distrugă. Câtă vreme îl pot controla. Trebuie să aflăm dacă el se află în posesia lor sau nu. Se opri și se uită la Felix. Explică-i.

Felix își îndreaptă cravata, un gest nervos pe care-l dobândise încă din școală.

— Bercik e mort, rosti el. Serviciile secrete israeliene i-au găsit trupul ieri. Fusese ascuns într-o peșteră în Qumran. Poate că acest fapt seamănă intenționat cu o declarație poetică, nu știu. Manuscrisul a dispărut. Apartamentul lui Bercik din Tel Aviv a fost cercetat în amănunt. Rudele lui din Israel au fost interogate discret. Găsirea trupului confirmă temerile noastre. Ori Kossenkova, ori tatăl tău se afla acum în posesia manuscrisului. Suntem siguri că nu mai există un al treilea jucător. Trebuie să știm care dintre ei îl are înaintea ca posesorul să treacă la acțiune.

Al treilea bărbat vorbește din nou.

— Vei fi pusă sub supraveghere permanentă. Va fi urmărit tot ce vei spune sau vei face. La primul semn de posibilă violență îndreptată împotriva ta, o echipă va interveni și te va scoate de acolo. Nici soțul, nici tatăl tău nu va acționa împotriva ta câtă vreme ești lângă copilul tău. Stai cu el cât de mult poți.

— Așteptați de la mine să găsesc manuscrisul în astfel de condiții? Nici măcar nu știu cum arată. Nu l-aș putea deosebi de altele din colecția tatălui meu.

— Nu vrem ca tu să-l găsești, zise Felix. Doar evaluează atmosfera. Poți fi sigură că tatăl tău și Karl vor jubila dacă îl au. Dacă nu, probabil că vor fi încordați și nervoși, întrebându-se ce are de gând Kossenkova.

— Nu e o metodă prea sigură de a afla adevărul.

— Nu, dar e singura pe care o avem.

— Maria, interveni cel de-al treilea bărbat, vocea la fel de moale ca înainte. Dacă nu te întorci, le dai motive să intre la bănuieli. O să-l ducă departe pe Paul și poți să fii sigură că tu n-o să-l mai vezi niciodată. Te las pe tine să ghicești ce-i vor face lui Jack. E

responsabilitatea ta. Tu trebuie să decizi. Noi te putem ajuta. Gândește-te la asta.

— E o amenințare?

— Bineînțeles că nu. Cum ar putea să fie? De ce să te amenințăm?

— De ce nu?

— Nu așa lucrăm noi, Maria. Știi bine asta.

Parker părea indignat, ca și cum ar fi fost insultat personal.

— Zău? Ce știi eu despre modul vostru de lucru?

— Ai dreptate. Cel de-al treilea bărbat încerca în continuare să găsească o cale de mijloc între Felix și Parker. Nu știi nimic despre noi. Însă cunoști multe despre tatăl tău, despre Karl și despre asociații lor. Ai idee de ce sunt ei capabili. Știi că am dreptate în privința lui Paul. El e moștenitorul soțului tău. Moștenitorul imperiului von Freudiger. Cât de departe crezi că vei ajunge cu el fără ajutorul nostru? Sau poate intenționezi să-l abandonezi?

Maria nu răspunse. Chiar și o despărțire de scurtă durată de Paul era o tortură pentru ea. Ca și pentru el. Se agită pe scaun, simțind cum o părăsesc puterile.

— Ați spus o supraveghere permanentă?

— Îți vom da un microfon ascuns. Ca acelea din filme, doar că acesta va fi mai mic și va funcționa. Astfel, oamenii noștri pot supraveghea tot ce se întâmplă. Vrem să insiști să-ți petreci revelionul în casa tatălui tău din Paris. Karl ar putea să vrea să ajungă oricum acolo dacă manuscrisul e în mâinile lor.

— Cum rămâne cu Jack?

— Asta-i mai dificil. Mulțumită ție, habar n-avem unde e.

Ea ezită. Se părea ca trebuia să-l trădeze pe Jack dacă voia să-i salveze viața.

— Avem un aranjament. Un schimb de bilețele. O să fie aici în seara asta, ca să ridice eventual un bilet lăsat de mine. Sau ca să lase el însuși unul.

Cel de-al treilea bărbat zâmbi. Lucrurile merseseră mai ușor decât sperase.

CAPITOLUL PATRUZECI ȘI ȘASE

Serpentina era pustie. Nici o barcă, nici un iaht, nici un pescar. Doar câteva cupluri plimbându-se mână în mână pe aleea care duce de la Dell la Kensington Gardens. Un vânt rece vălurea apa. Bucăți de hârtie se ridicau și cădeau. În depărtare, Londra se înălța tăcută printre copaci.

Maria îl aștepta lângă lac. Micile încrețituri ale apei îi fragmentau imaginea reflectată. Deși îi auzi pașii apropiindu-se, nu se întoarse până când nu ajunsese lângă ea. Îi simți mâna apucând-o pe a ei.

— Credeam că ești în Germania, zise el.

Ea clătină din cap.

— Plec după-amiază. Trebuia să te vad mai întâi. Hai să ne plimbăm.

Ținându-l de mână, porniră pe aleea care înconjura lacul.

— Nu poți fi mereu un fugar, Jack. Ai nevoie de documente, de bani. Eu îți pot da bani, dar fără acte nu-i vei putea scoate din bancă. Iar eu nu-ți pot face rost de documente de identitate.

— Am avut eu însumi grijă de asta, răspunse el. Maria îl privi, surprinsă. M-am dus la ambasada irlandeză, explică el. Le-am spus că mi-am pierdut pașaportul. Mi-au cerut să obțin un certificat de la poliție; asta a fost partea cea mai riscantă. Dublinul îmi va trimite dosarul prin fax. Ar trebui să primesc pașaportul cam într-o săptămână. M-a costat patruzeci și nouă de lire.

— Mai trebuie să-l și ridici, zise ea. Jack se comporta ciudat. Ca și cum îl preocupa ceva. Asta s-ar putea dovedi riscant.

— Tu însăși ai spus că nu există o modalitate simplă pentru mine ca să obțin acte.

Își continuă plimbarea Ca niște îndrăgostiți. Amanți aflați într-un loc public, fără vreo destinație unde să se ducă. Nici o casă sigură, nici un cămin cald. Nici măcar un pat într-o cameră goală

— Ți-a ajuns timpul? întrebă ea.

— Să-mi ajungă?

— Ca să reflectezi. La ce vrei să faci.

— Nu, zise el. Sunt prea multe lucruri la care să mă gândesc.

— Ce fel de lucruri?

El se opri și se întoarse cu fața spre ea

— Printre altele, de ce m-ai mințit în legătură cu sora ta. De ce a mințit tatăl tău. Ați știut amândoi tot timpul.

Maria îl privi uluită, redusă la tăcere. El se uită la ea știind că, în sfârșit, aflase adevărul.

— N... n-am avut de ales, murmură ea. Tatăl meu...

— N-ai avut de ales? O tot ții cu treaba asta că n-ai avut de ales. N-ai avut de ales cu cine să te măriți, n-ai avut de ales cum să îți duci viața. Dar ai de ales, toată lumea are de ales.

Maria înclină capul.

— Continuă să mergi, zise ea. E frig. Se plimbară mai departe. Un bărbat trecu pe lângă ei, plimbându-și câinele. În depărtare, un grup de copii se juca. Cum ai aflat? se interesă ea.

El îi povesti despre vizita de la cimitir și despre întâlnirea lui cu Terence Nualan.

— De ce nu mi-ai spus, Maria? Când eram la Summerlawn. Mi-ai fi putut povesti atunci.

— Te-ar fi ajutat?

El înălță din umeri.

— Nu știu. Poate.

— Știam cine e tatăl meu. Voiam să te scutesc de asta.

— De ce și-a schimbat Caitlin numele? De ce tot misterul ăsta? Și, apropo, cum se numea: Caitlin sau Katerina?

— Caitlin. Acesta era adevăratul ei nume. Îl ura pe tatăl ei. Pe tatăl nostru. Cred că descoperise ceva despre trecutul lui. Nu mi-a povestit niciodată. Acum îmi pare rău că n-a făcut-o, dar era o diferență de câțiva ani între noi și, probabil, ea credea că eram prea mică pentru astfel de lucruri.

A plecat de acasă la optsprezece ani, ca să studieze la Trinity. Cred că a ales intenționat limbile semitice, ca un fel de provocare a ei. El era un orientalist amator, ea urma să devină o specialistă. Nu știu de ce, dar el a disprețuit-o dintotdeauna. Era inteligentă – nu trebuie să-ți spun asta. Lui nu-i plăceau femeile inteligente. Poate aprecia ceva ca talentul muzical, care se potrivește cu prejudecățile lui. Capacitatea intelectuală, talentul pentru munca intelectuală dură, toate astea sunt calități pe care le-a privit mereu ca fiind prerogative masculine. Cu cât

Caitlin învăța mai bine, cu cât erau mai mari notele obținute și laudele profesorilor, cu atât mai mult o ura.

Ultima picătură a fost decizia ei de a studia ebraica și aramaica. Atunci, a dat-o, practic, afară din casă. Cred că asta a fost o ușurare pentru ea. Avea banii ei, lăsați de mama. Atunci, te-a cunoscut pe tine. Știam asta. La început, mi se confesa, ne întâlneam în secret. După aceea el a aflat și mi-a interzis s-o mai văd. Altfel, tu și cu mine ne-am fi întâlnit mai de mult. Se opri și se uită la Jack. Pentru ea situația era deznădăjduită, nu suporta gândul de a-l pierde. Era un bărbat care merita să fie iubit. Tata nu i-a mai vorbit niciodată după ce ea i-a scris că se mărită. A privit-o ca pe o moartă. N-a mai menționat niciodată numele ei în casă și mi-a interzis să fac referiri la ea. Bineînțeles, știa totul despre tine. Și-a pus oamenii să te verifice. Cred că a fost la un moment dat pe punctul de a te ucide.

Jack își aminti de spargerea din Paris.

— Să mă ucidă? De ce? Pentru că m-am căsătorit cu Caitlin?

— Nu, pentru că ești evreu. Pe jumătate evreu.

— Dar el însuși m-a invitat la Summerlawn.

— Caitlin murise deja și el descoperise că-i poți fi de folos. Știa mult despre tine, ba chiar credea că poate avea încredere în tine. Cred că a fost un fel de răzbunare pentru ceea ce-i făcuse ea. El, amatorul, putea prelua controlul, îl putea angaja pe profesionist să lucreze pentru el. Aveai să fii angajatul lui fără să știi vreodată cine era el. Și cred...

Maria se opri. Vântul sufla peste apă, trimițând mici valuri către țărm. Un avion zbura pe deasupra lor, la înălțime, fără a scoate vreun sunet.

— Da?

— Cred că el știa ce se va întâmpla. Că te vei îndrăgosti de mine. Singura eroare în calculele lui am fost eu. Nu cred că i-a trecut vreodată prin minte că aș putea să mă îndrăgostesc de tine. Vezi tu, el m-a văzut întotdeauna doar ca pe o femeie. În opinia lui, femeile nu pot avea niciodată inițiativa. Pentru oameni ca el, noi suntem întotdeauna pasive. Obiecte pentru satisfacerea dorințelor bărbatului, niciodată capabile să avem sentimente proprii sau să acționăm pe seama lor. Își continuă plimbarea. Prin tunel, apoi în Kensington Gardens. Norman e mort, zise ea.

— Norman?

Lângă ei se găsea o bancă. Se așezară, iar ea îi explică.

— Vor să mă întorc, rosti ea, în final. La Karl.

Maria îi explică și restul.

— E prea riscant, zise el.

— Trebuie. De dragul lui Paul.

— Nu vei fi de mare folos pentru el dacă ești moartă.

Brusc, ea se aplecă și-l sărută cu putere pe buze. O clipă mai târziu se trase înapoi. Buzele ei îi mângâiară obrazul și îi șopti ceva la ureche. În clipa următoare Jack văzu un bărbat apropiindu-se din dreapta. Felix. Privi în jur.

Din stânga venea Parker.

— Te rog du-te cu ei, Jack, rosti ea. E cel mai bine așa. Și amintește-ți că te iubesc. La fel de mult precum Caitlin.

CAPITOLUL PATRUZECI ȘI ȘAPTE

Essen, Germania

29 decembrie 1992

Maria termină de citit și lăasă cartea jos. Era păcat că nu-i putea spune cine i-o dăruise. Nu încă. Poate că niciodată, căci nu se aștepta să-l revadă pe Jack. Paul era atât de palid în seara asta, încât ea se întrebă dacă nu cumva urma să răcească. Băiatul se arătase distant încă de la sosirea ei.

— Te simți bine, Paulchen?

— N-am nimic.

Ea vru să-i atingă fruntea, însă băiatul se trase înapoi.

— Ce s-a întâmplat, *Liebchen!* De obicei, nu ești așa cu mine. Noi trebuie să fim prieteni, îți amintești?

— Nu-mi place când pleci, răspunse el.

— Știu. Nici mie nu-mi place. Te-aș lua cu mine dacă aș putea, dar știi că tatălui tău nu-i place să fac asta. O să vorbesc cu el. Poate că o să mergi data viitoare. Sunt foarte multe de văzut la Londra.

— *Mein Vater...* începu Paul, trecând pe germana, cu gândul la tatăl lui, apoi revenindu-și. Tati spune că am de lucru aici. Că trebuie să stau, ca să îl ajut.

— Da, bineînțeles că trebuie să-l ajuți. Dar va trebui să mergi la școală înainte de a începe munca.

— Tati spune că o să am o școală a mea. Că mă va învăța chiar el. Maria îl privi nedumerită.

— Mie nu mi-a menționat nimic despre asta. Nu mi se pare o idee prea bună. Există o școală minunată chiar aici, în Essen, la care o să mergi de la anul. Sunt sigură că tati te va ajuta la teme.

Paul clătină din cap.

— Nu. Nu-i așa El spune că am de lucru, pentru Reich.

Maria simți un gol în stomac.

— Reich? Așa ți-a spus?

Băiatul încuviință din cap.

— Știi ce înseamnă asta?

— Nu, răspunse el. Tati a zis că mă va învăța. Dar eu nu vreau.

— De ce?

— Pentru că ți-pă la mine. Când tu nu ești aici, nu mă lasă să dorm cu lumina aprinsă. Spune că trebuie să fiu bărbat. Mă sperie.

Maria observa că băiatul devenea tot mai agitat.

— Întinde-te, rosti ea, și lasă-mă să te învelesc. Ți-ai spus rugăciunea? El clătină din cap. Atunci s-o spunem împreună.

Însă gândul ei era în altă parte.

Karl se găsea jos, în bibliotecă. Maria nu-l văzuse mai mult de câteva clipe de la întoarcerea ei.

— Am auzit că a mers bine concertul, zise el.

Maria încuviință. Karl părea să fie într-una dintre rarele lui dispoziții joviale. Pe masă se vedeau pahare cu băuturi. Maria își turnă niște gin înainte de a răspunde.

— Jacques spune că a fost un adevărat succes. Au fost vândute toate biletele. Mai mult decât atât însă, am avut parte de critici. Excelente. Ți le-am adus.

Chipul lui păru că se luminează.

— Critici? Ce încântător. *The Times*?

Ea clătină din cap, râzând, deși îi venea foarte greu să râdă acum.

— Nu, n-am avut parte de onoarea asta. Am apărut în *Ham and High*. Și o cronică foarte drăguță în *Standard*.

Lumina de pe chipul său se stinse.

— Păi, să ne asigurăm că *The Times* publică o cronică favorabila data viitoare.

Maria se încruntă.

— O, nu, Karl. Aș prefera să n-o faci. Ți-am mai spus, vreau să mă descurc pe cont propriu. Vreau să fie succesul meu, nu ceva aranjat de tine sau de tata.

— Da, da, rosti el nerăbdător. Mi-ai spus-o de mai multe ori. Însă trebuie să-ți amintesc că succesul nu pică din cer. Este fabricat la fel ca și sticla. Să nu crezi tot ce citești despre artiști necunoscuți care se luptă să ajungă în vârf numai prin talent. Crede-mă, aceștia și-au făcut mulți prieteni pe drum. Dacă sunt femei, poți să fii sigură că s-au culcat cu cel puțin o duzină de bărbați. Dar, deoarece tu nu te vei culca decât cu mine, trebuie să compensăm.

— Și ce va compensa faptul că tu nu te culci cu mine?

Maria avea răspunsul, bineînțeles, dar nu-i putea spune despre ce – sau mai exact cine – era vorba.

Karl refuză să muște din momeală. Un gentleman nu-și lasă nevasta să-l manevreze în astfel de chestiuni. Mai ales într-o cameră în care servitorii pot intra în orice moment.

— Tatăl tău ne-a invitat la Paris de Anul Nou, zise el. I-am spus că te voi întreba imediat ce te vei întoarce. Dacă te simți în stare, plecăm mâine.

Ea zâmbi. Nu mai era nevoie să-l convingă pe Karl.

— Da, bineînțeles. Mi-ar plăcea. Parisul e întotdeauna plin de viață cu ocazia Anului Nou.

— Spre deosebire de Essen, nu?

Maria încuviință.

— Da, spre deosebire de Essen.

— Nu ți-a plăcut niciodată aici, nu-i așa? Găsești că e un oraș plictisitor. Prea industrial.

— Nu-i asta. Era destul de plictisitor și în Summerlawn. Știu cum să mă distrez singură. Totul e foarte încărcat aici. În plus, Parisul e un oraș special. Chiar și Hitler credea asta.

— Zău?

Răspunsul lui era rece. Nu se obișnuia în casa von Freudiger să se menționeze numele fostului Führer.

Maria își mușcă buza. Fusesse o tâmpenie. Sau devenise ea nefiresc de neliniștită, temându-se că ultima ei remarcă putea fi greșit interpretată?

— În fine, nu contează, zise Karl. Tatăl tău va fi mulțumit. O să-l luăm și pe Paul. Dacă vrei, o să mergem la operă într-o seară.

— Mi-ar plăcea.

— Atunci, s-a aranjat. O să-i comunic Magdei să înceapă împachetatul în seara asta. În acel moment se auzi soneria. Ți-am spus că în seara asta îl avem pe tata la masă?

— Nu. Vreun motiv special?

— Oh, cred că vrea să te felicite pentru concert.

Reinhold von Freudiger pleca rareori de acasă seara. Locuia singur, doar cu servitorii, într-o clădire mică, aflată cam la un kilometru de casa lor. De câțva timp, Karl îl presa să vină să locuiască cu el și cu Maria, însă bătrânul refuza. Sustinea că mutarea ar fi un

indiciu al dependenței lui. Era hotărât să rămână unde se afla câtă vreme nu-l părăseau puterile. Și, într-adevăr, forma lui fizică și psihică erau cu mult peste media vârstei.

Apăru o cameristă și îl anunță pe „Herr von Freudiger”. Reinhold o urmă. Traversă încăperea până unde stătea Maria și o sărută jovial pe ambii obraji. Ea se liniști. Se părea că bătrânul era într-o bună dispoziție.

Masa păru să se desfășoare pe două niveluri. Pe de o parte, se purtară obișnuitele discuții în privința chestiunilor de familie – exista regula strictă ca la masă să nu se vorbească niciodată despre afaceri – și se spuseră anecdote. Reinhold vru să afle totul despre concert: ce interpretase, de ce alesese cutare bucată în loc de alta, dacă avusese vreo semnificație faptul că alesese două piese postume, cum fusese primită. Spre deosebire de Karl, Reinhold era un autentic iubitor de muzică, chiar dacă avea gusturi cumva limitate și simțea o veritabilă mândrie în faptul că nora lui era o pianistă recunoscută. Câtă vreme discuția se purta în jurul acestui subiect, cina decurse fără probleme.

Pe de altă parte, Karl și tatăl lui părură că schimbă tot timpul confidențe, aproape ca și cum ar fi vorbit codat. Apărură referințe mascate la „ceva care e în aer”, la o lungă așteptare care se apropia de sfârșit. Toate acestea erau rostite ca din senin, ca și cum Maria n-ar fi fost acolo.

După cină, lucrurile luară o întorsătură neplăcută.

CAPITOLUL PATRUZECI ȘI OPT

Se retraseră în salon pentru băuturi. Maria îi însoți. Era permanent conștientă de micul dispozitiv prins de mijloc. Mai mult decât oricând era recunoscătoare că soțul ei nu mai dormea cu ea.

— Am decis să petrecem Anul Nou la Paris, cu Stefan, îi spuse Karl tatălui său. De ce nu vii cu noi? Știi cât de mult i-ar plăcea să te vadă.

— Sunt prea bătrân ca să călătoresc pe o astfel de vreme.

— Prostii. Oricum... Karl ezită. Cred că are să-ți arate ceva.

Reinhold își privi cu intensitate fiul. Un mic zâmbet îi luminează fața

— O... surpriză de Anul Nou? Maria era convinsă că bătrânul fusese pe punctul de a spune altceva. Karl dădu din cap. Păi, atunci poate că am să merg cu voi. Îmi place să fiu în Paris în vremea asta a anului. Orașul are ceva magic în el.

Karl se uită la Maria.

— Aici ești de acord cu Maria. Mi-a spus cât de mult preferă ea Parisul Essenului.

— Bineînțeles, exclamă Reinhold. Cine ar prefera invers? Sau New York-ul Parisului? Nu poate exista comparație.

— Tot ea mi-a spus cât de mult admira Führer-ul Parisul.

— Da, e adevărat. Iubea Parisul, dar nu și pe francezi. Îl considera cel mai frumos oraș din lume. Champs Elysées era modelul pentru marele bulevard pe care voia să-l construiască prin noul lui Berlin. Führer-ul era un om cu gusturi alese. Un iubitor al artei și al muzicii. Un vizionar. Dacă planurile lui nu ar fi fost distruse de război, am fi avut acum construcții minunate pretutindeni în țara asta. Nu monstruozițiile pe care acești așa-ziși arhitecți moderni ni le vâă pe gât.

— Iartă-mă, îl întrerupse Maria. Știa că era o prostie, dar un drăcușor o împingea de la spate. Eu am înțeles întotdeauna exact pe dos. Că era un om cu gusturi relativ limitate și cu o inteligență limitată.

Era hotărâtă să nu se lase dusă de nas de un bătrân nazist sau de amintirile lui legate de o epocă de aur.

— Greșit! Obrajii lui Reinhold se înroșiseră, însă reuși să se stăpânească. Maria nu-l văzuse niciodată ieșindu-și din fire, nici măcar atunci când era împins către limită. Tâmpiții de britanici își băteau joc de el, pretinzând că nu era altceva decât un zugrav pe nume Schickelgrüber. Ce idiotenie. El era un artist fin. Am văzut multe dintre tablourile lui, mi le-a arătat când i-am povestit de colecția mea. I-am cumpărat chiar câteva.

— Cu siguranță, nu te-ai gândit dacă aveau vreo valoare reală?

— Valoare? Ce naiba înseamnă valoare? Vrei să spui că nu era un mare artist? Ei bine, nici eu nu știu. Sunt doar un amator. Un om de afaceri, nu un critic de artă. Dar tu ești critic de artă?

— Bineînțeles că nu, dar...

— Atunci, suntem la fel. Eu sunt un om de afaceri, tu ești un om al muzicii. Nu spun că Führer-ul era un mare artist, un Van Dyck sau un Rubens. Era competent. Dar nu asta vreau să spun. Vreau să spun că avea o viziune de artist. O viziune adevărată, nu bolnavă. Artă modernă a devenit bolnavă, nu poți pretinde altfel. Picasso, Pollock, Dali, ei văd lumea ca niște nebuni. Unde e frumusețea? Unde e puritatea? Führer-ul avea o viziune autentică, sănătoasă, chiar dacă tehnica lui nu era întotdeauna adecvată. Se poate spune că adevărata lui viziune a fost Germania. Sau Europa Sau lumea.

Maria se înfioră.

— Lumea nu e doar o pânză pe care cineva să picteze. Tu...

Fără vreo vorbă, bătrânul se ridică și traversă încăperea până la un mic dulap lăcuit. Scoase o cheiță din buzunar și o folosi ca să deschidă ușile. În spatele lor se vedeau rânduri întregi de sertărașe. Scoase din unul o ramă de argint... Se întoarse și aruncă rama în poala Mariei.

Rama încadra o fotografie în alb și negru, care înfățișa doi oameni ce-și strângeau cu căldură mâinile. Unul era Adolf Hitler. Maria nu trebuia să ghicească cine era celalalt.

— Timp de cincizeci de ani, rosti Reinhold, eu și zeci de alți oameni ca mine am fost forțați să îngropăm fotografii, ca aceasta în sertare sau seifuri. Îți poți imagina ce înseamnă să negi tot ce ai fost odată? Să trădezi cea mai bună parte a ta? Nu, bineînțeles că nu poți. Nu-ți poți imagina ce înseamnă o asemenea loialitate, ce înseamnă ea și cum te-ar distruge dacă o trădezi. Se așeză pe scaun. Părea că obișnuita lui oboseală îl părăsise. Acum e timpul să mă ascuți,

continuă el. Am tăcut timp de aproape cincizeci de ani. Toți am tăcut. Rușinați de noi înșine și de trecutul nostru. Gropari ai propriilor noastre firi. Tu n-ai fost acolo, n-ai văzut, nu știi. Generația ta a fost crescută cu minciuni. Germanii au fost niște ticăloși. Hitler a fost un om malefic. Asociații lui erau asasini, monștri, criminali în masă. Habar nu ai de adevăr, de ce au făcut ei pentru umanitate, pentru ce s-au luptat și ce au obținut. Nu știi de cine au fost împiedicați să dobândească. De către evrei. De comuniști. De francmasoni.

— Nu poți crede asemenea bazaconii. Despre conspirațiile evreilor. Nu după...

Reinhold se întoarce către fiul lui.

— E soția ta. Spune-i să aibă grija cum vorbește. Fă-o să arate un pic de respect.

Karl se repezi la ea.

— Taci, Maria. Ascultă-l pe tata.

— Nu vreau să ascult porcării. Eu...

— Îți vei ține gura închisă și vei asculta. Altfel, îți promit că te trag de păr de pe scaunul ăla și te biciuiesc până te supui. Până te porți ca o femeie din clasa ta. Am fost limpede? Am fost?

Era pentru prima dată când o amenința cu violența. Maria își dădu seama că el vorbea serios. Nu-i veni nici o replică în minte. El luă tăcerea ei drept supunere.

Reinhold continuă:

— Pe atunci, exista o viziune. Toți am avut o viziune, până când ne-a fost luată. O nouă Germanie. O nouă Europă. Nu o republică de mucava, construită de americani. Nu această monstruoasă Comunitate Europeană, care pune botnița suveranității naționale, care nu permite unui stat să-și făurească propriile legi și să acționeze pe baza lor. Adevărata măreție – acesta a fost visul Führer-ului nostru. Adevărata prosperitate. Nu era o viziune a bunăstării materiale, ca visul american. Bineînțeles, ne gândeam la bunăstarea fizică, dar noi visam la mai mult. Viziunea noastră era spirituală. Visam la o nouă rasă de oameni. Eram copii ai jumătății de lumină, dar știam că se vor ivi și zorile. Când aceasta s-ar fi întâmplat, lumea ar fi fost populată cu o rasă pură, o rasă de femei și bărbați dedicați virtuții. Adevăratei virtuți creștine și integrități rasiale. Disprețuiești aceste lucruri, Maria, ca restul generației tale? Privești de sus la toate astea, la noțiunea de puritate

fizică împreună cu tăria interioară? O privi cu duritate. Maria nu răspunse, în fine, nu mai contează. Generația ta a avut șansa ei. Germania e o groapă de rahat. Europa e o groapă de rahat. America e o groapă de rahat. Dar noi o să le curățăm pe toate. N-ai văzut ce se întâmplă? Cum își fac oamenii auzite din nou vocile? Tinerii cer o nouă cale, un nou sistem, o nouă ordine. Comunismul i-a înșelat. Socialismul nu e altceva decât un slogan. Oamenii privesc înapoi acum și se întreabă cum au putut fi atât de proști, cum au putut arunca la gunoi lumea pe care o construiau noi atunci. Pace. Stabilitate. Dreptate. O urmări cu privirea. Maria tremura, incapabilă să absoarbă enormitatea vorbelor pe care le auzea. Ceea ce fuseseră doar niște cuvinte într-un dosar căpăta consistență, devenea o realitate oribilă. El reluă: Voi liberalii, vă credeți sarea pământului, ca și cum opiniile voastre detestabile ar fi naturale, legi date de Dumnezeu pentru cârmuirea statului. Ei bine, te asigur că nu sunt. Te asigur că oamenii buni, cu mintea pură și temători de Dumnezeu vă vor huidui și vă vor trage un șut în fund. Oamenii obișnuiți, cinstiți, simpli, care disprețuiesc lucrurile de care faceți voi atâta caz. Ei vor îngrădirea capitalului și sentințe dure pentru criminali. Vor sfârșitul tratamentului cu mânuși. Vor ca poliției să i se dea puterea de a elimina drogații și violatorii. S-au săturat de inactivitate. S-au săturat de perversi, de feministe cu gura mare, de profitori ai sistemelor de asistență socială, de imigranți ilegali și de toată banda asta de lipitori care sug sângele societăților noastre. Crede-mă, fetițo, se vor ridica milioane de oameni împotriva voastră. O să vă sfâșie. Ține minte vorbele mele: Veți fi puși la zid. O să vezi că o să ne luăm înapoi ce a fost al nostru, chiar dacă va trebui să luptăm cu unghiile. Vom lua totul, asta-i sigur. Atunci, negroteii, turcii, evreii, perversii, travestiții, drogații și toate celelalte gunoaie sociale se vor duce acolo unde le e locul. Îl avem pe Dumnezeu de partea noastră, acesta e cel mai important lucru.

Maria îl ascultă tot mai oripilată, știind că, în ciuda vorbelor îngrozitoare, el avea dreptate. Pretutindeni oamenii se revoltau împotriva lucrurilor pe care nu le înțelegeau. Maria se gândi la irlandezi, la obsesiile lor de provincialism și bigotism, la legile lor antice privitoare la avort, contracepție și divorț, la ura lor profundă împotriva femeilor. Se gândi la englezi, cu secretomania lor, cu rasismul lor instituționalizat, cu cultura lor politică a lăcomiei și a

egoismului, cu profundul lor simț de intoleranță, cu jargonul lor populist, cu comportamentul lor violent în grup. Se gândi la francezi, cu antisemitismul lor permanent, cu rasismul lor ca o tumoare niciodată extirpată, Le Pen și adepții lui obținând tot mai multe voturi cu fiecare noi alegeri, cu svastici pe mormintele evreiești și pe ușile căminelor de nord-africani. Se gândi la germani, cu neostoita lor ură împotriva străinilor, a turcilor, sau a românilor, sau a evreilor, dând foc la aziluri și omorându-i în bătaie pe țigani. La toată cearta lor, urlând la lună, cerșind sânge, sfâșiind continentul la nesfârșit. I se puse un nod în gât și își dădu seama cât de puțin clarvăzătoare fusese și cum Reinhold și profețiile lui despre ascendența extremei drepte concordau cu noua modă a zilei.

Pentru unii oameni, o astfel de stare de lucruri reprezenta un indiciu pentru vise apocaliptice, pentru minuni, pentru promisiuni milenare, pentru mântuitori pretutindeni, strigând „sunt aici, sunt aici”, egoismul pozând în milă și penitență în autodafeuri, în incendierea cărților și a istoriei. Maria începea să înțeleagă de ce aveau nevoie de manuscris. Acesta juca un rol clar în schemele lor, acela de drapel, de emblemă pe care aveau s-o poarte în bătălie.

Se ridică în picioare. Nu mai putea lupta.

— Vă rog să mă scuzați, zise ea. Aș vrea să mă culc. Sunt foarte obosită.

Karl încuviință repede din cap.

— Bineînțeles, draga mea. Ora ta de culcare a trecut deja.

— Reinhold, continuă ea, cu un gol în capul pieptului, îți mulțumesc că ai venit la cina. E întotdeauna o plăcere să ne ții companie.

Bătrânul se ridică țeapăn, așa cum fusese instruit să procedeze când o femeie stătea în picioare. Karl se ridicase deja.

— Noapte bună, draga mea, rosti el. Iartă-mă dacă m-am lăsat purtat de val. Sunt bătrân acum și nu mai am mult de trăit. Trebuie să spun ce cred. Poate că te vei gândi la asta.

Zâmbind, Maria se duse la ușă. După ce o închise, izbucni în lacrimi.

CAPITOLUL PATRUZECI ȘI NOUĂ

Ajunsă sus, Maria se repezi la baie, unde rămase până ce i se uscară lacrimile. După ce se calmă, se gândi la Paul. Probabil că dormea acum. Cel puțin, așa spera. Ar fi ajutat-o enorm să-și revină la normal, dacă ar fi stat lângă el. Oricare ar fi fost acel normal.

Se duse la camera copilului, în capătul îndepărtat al coridorului. Deschise ușa, încercând să facă un zgomot cât mai mic. Lampa de noapte de lângă pat era încă aprinsă. Își aminti disputele legate de cumpărarea ei. Paul se temuse mereu de întuneric. Nu de moft, ci cât se poate de serios. Dacă dormea în întuneric, avea vise urâte, ba chiar coșmaruri. Karl insistase că fiul lor ar fi crescut prost dacă el, Karl, ar fi cedat în fața a ceea ce el socotea a fi doar o teamă copilărească. Maria se certase cu el pe această temă, primind, drept recompense, insulte. În cele din urmă, ea apelase la medicul familiei, care fusese de acord cu ea, că o lampă de noapte era în interesul băiatului. Tot el vorbise și cu Karl. În urma acestor discuții, nimeni nu mai avusese nimic de zis. Maria cumpăraseră ea însăși lampa dintr-un magazin din Essen. Coșmarurile se atenuaseră și dădeau semne în ultimul timp că vor dispărea complet. Cu toate astea, Karl nu recunoscuse nici o clipă că soția lui avusese dreptate. S-ar fi sufocat dacă ar fi făcut așa ceva. Se părea că singurul lucru pe care-l mai făcea acum era să interzică folosirea lămpii când ea nu era acasă.

Se strecură în vârful picioarelor până la pat. Privirea se adaptă luminii scăzute. Se uită în jos. Ceva era în neregulă. Paul nu se afla acolo. Alergă la ușă și găsi comutatorul principal de lumină. Un șuvoi strălucitor de lumină inundă camera. Înnebunită, căută peste tot. Patul era făcut, ca și cum nimeni nu dormise acolo. Iar Paul nu se vedea nicăieri. Karl și tatăl lui se găseau încă în salon, bând schnapps și vorbind. Uneori, stăteau până noaptea târziu. La începutul căsătoriei lor, Karl îi spusese că orele târzii ale nopții erau pentru bărbați. Femeile nu puteau arăta bine dacă nu dormeau suficient. În timp, ea învățase că nopțile lui târzii reprezentau o modalitate de a evita sexul. Sau, cel puțin, sexul cu ea. Uneori, el era plecat toată noaptea, și ea

bănuia că în aceste ocazii el se vedea cu alte femei. Curve sau amante, nu mai avea importanță.

— Unde e Paul, se repezi ea.

Lăsase ușa deschisă. N-o mai interesa ce auzeau servitorii.

Karl de abia catadicsi să miște capul.

— Închide ușa, Maria.

— Te-am întrebat unde e Paul? Nu e în camera lui. Nici Magda nu e în camera ei.

Magda era doica lui Paul, aleasă chiar de ea la nașterea fiului ei.

Karl se ridica în picioare. Abia dacă o privi cât timp se duse la ușa și o închise. După ce își termină treaba, se întoarse spre ea.

— Paul e foarte bine îngrijit. Nu trebuie să-ți faci griji în privința asta.

— Vreau să-l văd.

Karl își privi ceasul.

— Probabil că acum se află la o sută cincizeci de kilometri de Essen. L-am trimis la niște prieteni care-l vor îngriji cum trebuie.

— Prieteni? Ce dracu spui acolo? E fiul meu. De ce n-am fost consultată? Ce se întâmplă?

— Am avut multă răbdare cu tine, Maria. Ți-am acordat numeroase șanse. Mai presus de toate, am avut răbdare în privința felului în care ai ales să-mi crești fiul. Acum am decis că ajunge. Cu cât ar rămâne mai mult în compania ta, cu cât ar fi mai mult sub influența ta, cu atât ar deveni mai moale. N-am de gând să-mi văd fiul ajungând homosexual sau afemeiat. Înțelegi? Timpul tău alături de el s-a sfârșit. Poți să-l vezi anul viitor de Crăciun, și în fiecare an după aceea. Asta-i tot.

Maria făcu ochii mari și căscă gura, incapabilă să înțeleagă vorbele lui. Cu siguranță, el nu putea face asta, nu-i putea fura, pur și simplu, copilul.

— Nu cred asta! Știa că vocea îi devenise stridentă, dar nu și-o putea controla. Doar asta o oprea să nu sară asupra lui. Nu poți să mi-l iei!

— Maria, cred că devii isterica. Ar fi mai bine să te întorci în camera ta.

— Blestematule! N-ai nici un drept să faci asta. Ești un nazist împuțit. Nu-mi poți lua fiul. Nazist împuțit.

— Du-te în camera ta, Maria! Imediat!

— Nu mă duc nicăieri. Vreau să-l aduci înapoi. Mă auzi?

El o plesni cu putere peste obraz. Cu pricepere. Cu precizie. Atât. Era prima și ultima dată când făcea așa ceva.

Luptându-se cu lacrimile, Maria îl sfida cu privirea.

— Tata o să afle despre asta, amenință ea.

Karl clătină din cap.

— Nu-i nevoie. Știe deja. Și e de acord cu mine. Ai o influență nesănătoasă asupra băiatului. Subiectul e închis. Te-am avertizat mai devreme că te voi biciui. Crede-mă că o voi face. Voi aduce servitorii în camera asta te voi dezbrăca de tot ce ai pe tine și-ți voi smulge pielea de pe spate. E limpede?

Deasupra poliției căminului ticăia un ceas, însă Maria avea impresia că timpul stătuse în loc. Își auzea răsuflarea își auzea inima bătându-i cu putere în piept, auzea secunde lovind aerul, dar adânc, înlăuntrul ei, nu se mișca nimic.

— E limpede?

Brusc deveni conștientă că gura i se umpluse de salivă. Avea un gust rău. Inspiră adânc pe nas și-l scuipă pe Karl drept în fața fără vreo altă vorbă, se duse la ușă și ieși în coridor. Trânti ușa după ea foarte tare.

Trecu destulă vreme până auzi ușa de la camera ei deschizându-se. Pierduse noțiunea timpului. Lângă pat ardea o lumină slabă. Nu dormise. Din când în când, alunecase într-un soi de semi-somn, din care ieșise de fiecare dată cu dureri înfiorătoare. Voia să moară. O mână o atinse pe obraz. Pielea însă o ardea de la palma pe care i-o trăsesese Karl.

— Vei vedea că-i cel mai bine așa. Karl vorbea cu voce joasă și intenționat blândă. Ea se îndepărtă. Îmi pare rău că te-am lovit. Dar m-ai provocat. Știi că nu suport să fiu provocat. Ea nu răspunse. Ai adormit? Nici un răspuns. Îmbrăcată ? Nu te poți simți bine așa.

— E fiul meu, rosti ea, șoptind cuvintele în pernă.

Dar el înțelese.

— Da, știi asta. Dar tu nu ai fost o mamă bună pentru el. L-ai iubit, o știi. Dar l-ai făcut și prea slab. În timp ar fi devenit moale, ca mama lui. Stă în firea femeii să fie moale, însă nu și a bărbatului. Mai

ales, în cazul lui. El are un destin. Nu e un copil obișnuit. Viața lui nu poate fi expusă unor influențe ca influența ta Nu-ți pot explica, nu acum. Poate cu timpul. Maria își aminti vorbele fiului ei: *El spune că trebuie să muncesc pentru Reich*. Karl își puse din nou mâna pe obrazul ei, mângâindu-l. Aceeași palmă care lovise cu puțin timp înainte. Vei înțelege cu timpul, rosti el. S-ar putea chiar să-mi mulțumești.

Avea o voce surprinzător de blândă. Ea nu mai auzise atâta blândețe în vocea lui de ani de zile. Aceeași voce care o amenințase cu biciuirea.

Mâna lui continua să o mângâie. Când se uită în sus, îi întâlnește privirea El se aplecă să o sărute. Nu-și amintea de când nu mai fusese sărutată. Simți că i se strânge ceva în ea Nu credea că va mai putea îndura dacă el voia mai mult. Încercă să se eschiveze însă el își introduse palma sub ceafa ei și o sărută pe buze, nu atât cu brutalitate, că cu o asemenea insistență că o împiedica să respire.

— Nu te-ai dezbrăcat, zise el. Maria îi simțea răsuflarea pe obraz, mirosind a alcool. Știa însă că nu era beat. Mi-ar plăcea să stau cu tine în noaptea asta. Vreau să te fac să uiți. Ea clatină din cap, încercând să se îndepărteze. Maria, încă suntem soț și soție. În ochii Domnului suntem un singur trup. N-are nici un sens să dormim mereu separat.

Nici un sens? După ceea ce făcuse? Ce avea de-a face sensul aici? Se gândi la Jack. La mângâierile lui. La penetrarea lui însoțită de un amestec de bucurie și tremur. Simți cum i se face greață. El o răsuci cu fața în sus și începu să-i descheie rochia, în acest timp, buzele îi atinseră pielea, mișcându-se încet de la gât spre sâni.

Atunci, ea își aminti de microfonul lipit de mijlocul ei.

PARTEA A ȘASEA

CAPITOLUL CINCIZECI

Londra

Joi, 31 decembrie 1992

Vântul rece care sufla pe străzile Londrei de cinci zile se întetea tot mai mult, nemulțumit cu subțierea sângelui sau cu înțeparea pielii oamenilor. Lumea începea să se plângă de tuse și un gen special de gripă, care își trimitea victimele la pat săptămâni întregi sau le ucidea de-a dreptul. Crăciunul nu adusese o ameliorare a urgiei. Pe fiecare stradă se aflau case în care existau bolnavi. Chipurile oamenilor întâlnite pe stradă sau în metrou erau invariabil marcate de această grijă. Nimeni nu aștepta Anul Nou sperând într-o schimbare în mai bine. Promisiunea zilelor de primăvară părea mai îndepărtată decât oricând. Guvernul rezista ca prin minune. Se vorbea deja de noi alegeri. Vântul părea să fie prezent peste tot, permanent.

După asasinarea lui Norman, casele sigure din Battersea fuseseră abandonate. Urma să fie vândute prin negocieri pe piață. Peste noapte se efectuaseră toate reparațiile necesare. Gaura din zidul comun al celor două case fusese acoperită cu pricepere. Peste gaura astupată se zugrăvisse, apoi se lipise tapet, care arata ca nou. În grădina casei de la numărul 35, vântul agita ușor vârfurile plantelor.

Îl mutaseră pe Jack într-un mic hotel de lângă King's Cross, genul de loc pe care un trecător l-ar evita dacă nu ar căuta o prostituată gata să execute un număr rapid. În fereastra prăfuită a imobilului se vedea o tăbliță pe care scria „Nu avem locuri libere”. Hotelul nu părea a avea alți oaspeți. Înăuntru era mai curat decât lăsa să se vadă aspectul exterior, iar încălzirea centrală funcționa la fel de ireproșabil ca oriunde în restul țării.

Jack era bine tratat, însă mica lui excursie până la Cimitirul Paddington nu fusese pe placul protectorilor lui. Între ei și el se ivise o prăpastie sesizabilă. În ciuda declarațiilor făcute, Jack știa că ei nu prea aveau chef să-l socotească un om liber. „Liber ca vântul” ar fi spus Felix, sau „Liber ca o pasăre”. Astfel de fraze nu mai aveau nici un rost pentru el, căci începuse deja să se socotească închis între ziduri de piatră și metal.

Începea să învețe cum cuvintele puteau, în lumea noilor lui paznici, fi întinse ca un elastic, uneori puțin, alteori enorm de mult. I se dăduse un televizor și o mulțime de cărți. În majoritatea zilelor, fie Felix, fie Parker trecea pe la el pentru o mică șuetă. Se terminase cu interogatoriile. Avea senzația că trăia într-o sală de așteptare. Ca pentru a intensifica această senzație, noaptea auzea sunetul trenurilor trecând prin King's Cross sau St.Pancras.

Mai exista o casă. Aceasta se afla în Chelsea, în World's End, destul de aproape de locul unde membrii Fundației Koestler se adânceau în studiul misterului norocului și sincronității. Felix și Parker înființaseră un mic centru de operațiuni, care serveau drept punct nodal pentru Operațiunea Papyrus. Era un nume absurd, și amândoi știau asta, însă le slujise destul de bine scopurilor, iar în decursul timpului, acest nume căpătase o anumită patimă, aproape mistică. Bineînțeles, din punct de vedere oficial, nu exista nici Operațiunea Papyrus, nici centrul de operațiuni. Dacă vreun băgăreț ar fi vrut să afle mai multe, ar fi descoperit doar că Parker și Felix erau trimiși în misiune în altă parte – Kuweit, Arabia Saudită sau Bahrain. Existau motive întemeiate pentru a ține afacerea ascunsă în locuri ciudate, în mici case din suburbii, departe de orice priviri iscoditoare.

În World's End, dimineața se auzea muzică de Bach. După-amiaza răsună de acordurile melodiilor lui Telemann, înregistrate de Maurice André. Seara se cânta Schubert. Ca o ciudată perversitate pentru un om de clasă și vârsta lui, Parker nutrea o afecțiune deosebită pentru muzica lui Ravi Shankar, cu care făcuse cunoștință fără să vrea în universitate, prin intermediul unei prietene cu gusturi mai exotice. Fata plecase în căutarea unui guru, însă Parker rămăsese cu dragostea pentru strunele țiterii. Asculta bucăți din înregistrările maestrului într-o cameră separată, unde muncea singur. Sindhu Bhairavi era melodia lui preferată, pe care o puneă la nesfârșit. Deși, prin interpretare, melodia era destinată dimineții. Parker nu acorda atenție acestor finețuri și o asculta oricând în timpul zilei. Era singura concesie, din viața lui ordonată și conservatoare, acordată cosmopolitismului.

Masa fusese aranjată pentru o întâlnire. Pe ea se găseau pahare, mici sticle de apă minerală, carnețele și creioane ascuțite. Parker luase deja loc la masă. Părea nervos și bătea ritmic în tăblie cu creionul.

Felix stătea în picioare, privind afară, pe King's Road. „Nesfârșita procesiune”, rostea el în gând. De ce ar crea Dumnezeu toate acestea? Cu ce scop?

Felix nu era un obișnuit al meditației asupra deșertăciunilor vieții sau inferiorității materiei. În sinea lui, nu era un om spiritual. Doar că simțea că orice mișcare trebuia direcționată, că totul trebuia văzut ca un pelerinaj, în vreme ce venirile și plecările oamenilor din această lume erau evenimente banale, ca fluxurile și refluxurile.

— Dacă nu vine? întrebă Parker, rupându-și creionul.

— O să vină.

Felix nu se mișcă din postul lui de observație de la fereastră.

Parker găsi o ascuțitoare și începu să-și ascută creionul.

— Își asumă un risc.

— Doar unul mic, te asigur.

Tăcere. Parker reîncepu să bată cu creionul în masă.

— Cum e cu Maria? A apărut ceva?

— Am primit benzile azi-dimineață. Situația nu e prea plăcută în Essen. Karl a trimis băiatul de acolo.

Parker se așează mai bine pe scaun. Creionul rămase nemișcat.

— Zău? Ar fi trebuit să-mi spui mai devreme. De ce a făcut asta?

Felix îi explică. Și tu îl crezi? Ești sigur că ăsta e motivul?

Felix încuviință.

— Destul de sigur. Totuși, ea era cât pe-aici s-o dea în bară.

— Cum?

— El a vrut să facă dragoste. L-a apucat din senin. Ea purta microfonul. Din câte am aflat, el a apucat să-i descheie rochia pe jumătate.

— Iisuse!

— Ea s-a prefăcut că se simte rău. Apoi i s-a făcut cu adevărat rău. El s-a întors în camera lui. Dar dacă se întâmpla din nou...

— Crezi că el bănuiește ceva?

— N-are nici un motiv. S-a repezit la ea. A plesnit-o. Cred că asta l-a excitat. E genul ăsta.

— Nu există un loc sigur pentru microfon?

Felix clătină din cap.

— Ne-am gândit la un implant chirurgical, dar atunci ar trebui să fie internată în spital. Pur și simplu, nu merge. Privi afară pe fereastră.

O mașină parcase în apropiere. Iat-o că vine, zise el.

— Crezi că facem o greșeală?

— Acum e prea târziu să ne gândim la asta. Ne descurcăm noi.

Peste câteva minute ușa se deschise și Irina Kossenkova intră în încăpere. Era singură.

— Doamnă Kossenkova. Felix își asumă rolul de gazda. E o mare onoare să vă întâlnesc în persoană după atâta timp. Sunt Jeremy Latham. Dați-mi voie să vi-l prezint pe colegul meu. El e Simon Worsely. Parker se ridicase deja în picioare. Își strânseseră toți mâna. Parker lua haina Kossenkovei și o atârna pe cuierul din spatele ușii. O astfel de haină din blană de nură părea nefirească în acel loc. Doriți ceai sau cafea? întrebă Felix.

— Nimic, mulțumesc. Am mâncat în avion. Domnule Latham, timpul meu este extrem de prețios. Dacă nu vă supărați, aș vrea să trecem imediat la afaceri.

— Firește, vă înțeleg. Vă rog, acesta-i scaunul dumneavoastră.

După ce se așează, Kossenkova aruncă o privire prin încăpere.

— Am asigurarea dumneavoastră că această încăpere e sigură?

— Absolut. Trebuie să înțelegeți că este în interesul nostru ca această întâlnire să rămână confidențială. Tot ce se întâmplă astăzi, aici, este neoficial.

— Nu sunt convinsă că interesele noastre sunt atât de asemănătoare. Oricum, nu văd nici un motiv să fac din asta o problemă. Mă las pe mâna dumneavoastră. Care e expresia voastră?

— O mână o spală pe alta?

— Exact.

Felix și Parker se așezară într-un capăt al mesei, cu fața spre oaspetele lor. Felix aranjase totul în așa fel, încât ea să joace rolul celui care cere sau a celui care este interesat. În ciuda acestui fapt, prezența ei domina încăperea. Nu era o femeie care să fie deranjată de aranjamentul scenic al altcuiva.

Felix începu negocierea.

— Doamnă Kossenkova. Vă mulțumesc că ați răspuns atât de prompt invitației mele. Venind azi aici, cred că puteți împiedica criza care ne paște.

— Este criza dumneavoastră, domnule Latham.

Felix clătină din cap, ca și cum ar fi ezitat.

— În fine, rosti el, n-aș fi așa de sigur în privința asta. O să ne întoarcem mai târziu la această problemă. Mai întâi, cred că ar trebui să vă informez că am primit confirmarea că Rosewicz se află acum în posesia manuscrisului. Kossenkova ridică puțin din sprâncene, însă nu răspunse. Confirmarea noastră este, deocamdată, provizorie, continuă Felix. Așteptăm un rezultat sigur mâine sau poimâine.

— Pot să vă întreb de unde știți asta?

Felix clatină din cap.

— Asta va trebui să rămână un secret. Vă spun doar că viața unuia dintre agenții noștri s-ar pierde dacă s-ar afla ceva.

— Intenționați să întreprindeți vreo acțiune?

— Mai întâi, trebuie să știm sigur că Rosewicz are manuscrisul. Apoi trebuie să aflăm unde îl ține. După aceea, lucrurile se complică. Cred că știți de ce.

Ea încuviință.

— Pentru că vă are la mână cu ceva.

— În principal, da. Tocmai de asta v-am rugat să veniți aici.

— Vă pot oferi doar un ajutor limitat.

— Ce oferiți?

— Am douăzeci și nouă de angajați britanici. Am dosare proaspete pentru fiecare, ilustrând diverse grade de colaborare. Cunosc adresele familiilor a șaptesprezece dintre ei și sunt convinsă că voi obține mai mult. Securitatea din jurul unității speciale a fost întărită. Dacă e nevoie, ei pot fi mutați de acolo într-o oră.

De asemenea, am pregătit un dosar foarte detaliat, din care reiese clar că serviciile de informații britanice postbelice și-au folosit foștii eroi ca pioni într-un joc foarte neplăcut după cum bine știți, publicarea unui astfel de dosar în Vest ar genera un scandal parlamentar. Deja stânga politică face presiuni pentru dezvăluirea publică a activității serviciilor de informații. Acest fapt s-ar putea dovedi un cui final în coșciugul dumneavoastră. Acum cred că ar trebui să-mi spuneți ce aveți pentru mine.

Felix o privi cu atenție. Fusese ea de vină pentru moartea lui Norman? Juca pe mai multe fronturi simultan? Știa că totul e posibil. Din fericire, se putea dispensa de un soldat ca Norman. Un preț mic de plătit într-un joc în care miza era atât de ridicată.

— Mai întâi, rosti el, trebuie să știu ce garanții îmi oferiți. În definitiv, ceea ce ați spus reprezintă o formă de șantaj.

— Suntem împreună în afacerea asta, domnule Latham, vă rog să nu uitați. Vi se va permite să trimiteți o echipă mică de inspectori. Toate dosarele existente vor fi deschise. După ce identitățile vor fi stabilite, dacă vom cădea la înțelegere, restul e simplu. Dosarele originale împreună cu noile mele dosare, vor fi înmânate sau, dacă preferați, distruse în prezența dumneavoastră. Oamenii în chestiune vor fi scoși din unitate. Aveți cuvântul meu că nu-i veți vedea niciodată. Unitatea va fi închisă. Problema va lua sfârșit.

— Foarte bine, zise el. Cred că ne înțelegem reciproc. Domnul Worsely vă va prezenta oferta noastră. Dacă o acceptați, cred că pot spune că am ajuns la o înțelegere.

CAPITOLUL CINCIZECI ȘI UNU

Paris

Joi, 31 decembrie

— Ești sigur că nu este un fals?

Karl von Freudiger savura un pahar cu șampanie în biblioteca socrului său din Paris. El și Reinhold tocmai citiseră, pentru prima oară, manuscrisul lui Iisus.

Rosewicz dădu viguros din cap.

— Absolut. Tânărul nostru prieten Gould a făcut o treabă excelentă pentru mine, căutând proveniența sulului. Când se vor apuca și alți experți de lucru nu va mai exista nici un motiv să ne îndoim asupra autenticității.

— Vei avea nevoie de Gould ca să-ți susțină afirmațiile. Asta dacă va dori să coopereze.

— Nu cred. Britanicii l-au luat din nou sub aripa lor. Chiar dacă l-am putea smulge de acolo, mă îndoiesc că ar vrea să ne servească. Aș prefera să-l văd dat la o parte pentru totdeauna.

— Se poate?

Rosewicz încuviință.

— Oamenii mei lucrează acum la această chestiune. Nu putem ieși în public cu manuscrisul până nu rezolvăm cu el, ar fi prea riscant. Ciechanowski a pregătit totul în Varșovia, însă eu i-am spus să-mi aștepte semnalul. Între timp, manuscrisul va fi dus în Polonia sub cea mai severă pază. Ne-am asigurat serviciile câtorva cărturari catolici, care au depus un jurământ de păstrare a secretului absolut. Nu prevăd nici o scurgere de informații. Mă aștept ca lucrurile să se miște cu iuțeală după ce vom publica anunțul nostru.

Reinhold sorbi o ultimă înghițitură și lăsă paharul jos.

— Excelentă șampanie, zise el.

— E un Dom Pérignon de lux, cumpărată de mine în 1943. Producția aceluia an a fost scoasă din Franța și vândută câtorva cumpărători capabili să o aprecieze. Poate că și ție ți s-a oferit o sticlă sau două.

— Da, pe atunci beam mult vin francezesc.

— Asta a fost ultima mea sticlă. Am luat-o din Croația cu mine și am jurat că o voi deschide doar când manuscrisul va fi la locul lui și Liga se va afla din nou pe picioarele ei. Sunt bucuros că ți-a plăcut.

— Enorm. Mă simt foarte privilegiat. Ca să fiu sincer, n-am crezut niciodată că o voi trăi suficient ca să apuc ziua asta.

— Nici eu. Însă am trăit-o. Mă simt acum ca și cum viața mea ar începe din nou.

Reinhold râse.

— Te-ai născut din nou, nu-i așa?

Rosewicz încuviință, fără a părea că se bucură de glumă.

— Da, zise el. Exact. Asta e o treabă extrem de serioasă. Toți ne-am născut din nou. Curând vom sărbători renașterea unui Europe catolice unite. Când nepotul nostru va ajunge de vârsta noastră, va avea de condus un Imperiu Sfânt.

— Asta dacă va avea binecuvântarea Sfântului Părinte.

— Sunt convins că o va avea.

— Stefan...

Reinhold ezita. Era prea bătrân și între ei se întâmplaseră prea multe. Totuși...

Rosewicz îl privi. Sesiza că bătrânul lui prieten avea să-i spună ceva dureros.

— Da, ce e Reinhold?

— E vorba de Maria.

— Ce-i cu ea? Rosewicz se întoarse spre Karl. Am crezut că o ai sub control.

Karl dădu din cap.

— Nu-i vorba de asta, rosti Reinhold. E mai serios. Rosewicz simți un ghimpe în inimă. Doar nu era adevărat?

De la evadarea lui Jack, începuse să o bănuiască pe fiică-sa. Doar că evadarea păruse atât de spontană, încât îi fusese imposibil să-și dea seama de existența vreunui plan.

— Stefan, trebuie să hotărâm ce avem de făcut.

— Nu Maria.

Von Freudiger dădu din cap. Ce avea de făcut îl durea mai mult decât orice altceva în viața lui. Știa cât de mult își iubea Rosewicz fiica. Însă n-avea de ales.

— Nu mai este o chestiune de poate sau probabil, Stefan. Dacă i se permite să rămână în libertate, îi va conduce direct la Ligă.

— Nu știe nimic.

— Știe totul. Am pus să fie urmărită la Londra. S-a întâlnit cu Gould acolo. El era însoțit de un agent britanic. Oamenii mei a trebuit să-l ucidă pe agent ca să nu-i piardă urma lui Gould. Noaptea trecută Maria a intrat în biroul lui Karl. Credem că a făcut microfilme după dosare. E destul acolo ca să ne distrugă.

— Atunci, luați-i-le.

— Nu-i așa de simplu.

— De ce?

Karl interveni.

— Poate că e cazul să explic eu.

CAPITOLUL CINCIZECI ȘI DOI

Orașul mirosea a întuneric. Bulevarde largi, lumini, lăsarea nopții. În casa lui Stefan Rosewicz, un servitor aprindea luminile. Văzută din stradă, întreaga fațadă începea să strălucească. Apoi, una câte una, se traseră draperiile.

La o stradă distanță, o mare camionetă Mercedes era parcată lângă o casă. Se găsea acolo din ziua precedentă și încă nu i se lipise nici un tichet de amenda pe parbriz. Spatele nu avea geamuri. Înăuntru, patru bărbați ședeau la posturile de lucru. Fiecare avea pe cap un set de căști. Trei supravegheau situația din casa lui Rosewicz, dintre care unul prin intermediul unor alte microfoane, pe care ea reușise să le planteze în locuri strategice.

Cel de-al patrulea bărbat, Ronald Harris, era liderul grupului și coordonatorul echipei de oameni înarmați care supravegheau discret casa din afară. Echipa fusese antrenată să pătrundă în forță și să o scoată pe Maria de acolo dacă existau motive întemeiate de a crede că ea se afla într-un pericol iminent. Camioneta era echipată cu o legătură directă prin satelit cu Londra.

Unul dintre oamenii de la consola de supraveghere a casei își scoase căștile și comută semnalul pe care-l primea la un difuzor central. O lumina din fața fiecărui ascultător îi avertiză pe aceștia să își scoată căștile, ca să asculte difuzorul. Harris vorbi repede în microfonul lui:

— Toate unitățile să fie pregătite. Comutăm pe canalul principal.

Harris își scoase căștile și se așeză mai bine pe scaun. Omul care comutase pe difuzor îi explică montajul:

— Asta e intrarea de la microfonul cinci. Se găsește în bibliotecă. Mama l-a pus acolo noaptea trecută, când a băut cu bătrânu'. Calitatea nu e prea bună.

Nu mai e o chestiune de... sau probabil, Stefan. Dacă i se permite să rămână în libertate, ...direct la Ligă.

Nu știe nimic.

Știe totul. Noaptea trecută a biroul lui Karl. Credem că a făcut microfilme după dosare. Simt.... ca să ne distrugă.

Atunci.....-i-le.

Nu e așa de simplu.

De ce?

Operatorul privi în jur.

— Iisuse, vor s-o înhațe.

Din difuzor se auzi vocea lui Karl.

Lucrează pentru altcineva. Mai mult ca sigur pentru britanici. Probabil, au recrutat-o la Roma.

Nu cred

Mă tem că e adevărat, Stef... Casa e supravegheată. Deja i-am spus lui Henryk să....

Operatorul se întoarse spre Harris.

— Spune-le oamenilor tăi să o scoată de acolo, acum. Spune-le să aibă grijă. Țintele știu că sunt urmărite.

Harris își trase căștile înapoi pe cap și comută un buton roșu pe consola lui.

— Către toate unitățile! Toate unitățile! Alertă maximă! Vă rog confirmați pozițiile. Dădu drumul butonului. Un pârâit zgomotos îi răsună în urechi. Răspunde-ți, toate unitățile de supraveghere. Avem alertă roșie.

Nu răspunse nimeni. Pârâitul din căști era puternic și dureros. În celălalt capăt al camionetei, cineva închise difuzorul principal. Un om continua să supravegheze conversația din bibliotecă.

— Unitatea unu. Mă auziți?

Tăcere.

— Unitatea doi. Mă auziți?

Tăcere. Unul câte unul, ceilalți oameni se întorseseră spre Harris.

— Unitatea trei. Răspunde, unitatea trei.

Operatorul care supraveghea microfonul din bibliotecă interveni:

— Microfonul cinci tocmai a murit.

Harris se ridică în picioare.

— Lewis, uită-te afară. Vezi ce se întâmplă. Ia o armă cu tine. Lewis, cel care o supraveghea pe Maria, scoase un pistol dintr-o cutie de pe peretele de deasupra consolei lui.

— Ce e cu femeia?

— O s-o supraveghez. Vreau doar întăriri, își ridică stația și vorbi în ea:

— Unitatea unu, te rog să răspunzi. Răspunde, unitatea unu. Lewis se duse la ușă și trase de mâner. Era blocat. Încercă din nou, mult mai tare de această dată.

— Ușa e închisă.

— Ce? În următorul moment, se auzi zgomotul unui motor trezit la viață, apoi cei doi bărbați care stăteau în picioare căzură când camioneta se puse în mișcare. Ce dracu'? Harris se ridică repede și se repezi la peretele care separa spatele autovehiculului de compartimentul șoferului. Camioneta se deplasa tot mai repede, luând curbele în viteză. Hei! Deschide-ți. Suntem încă în spate!

— Cine e? Chris? E genul lui de cascatorie.

— Asta nu e cascatorie. Peter, mai încearcă să iei legătura cu echipa. Mack, vreau să stabilești legătura cu Londra. Și fă-o repede.

Aflat la consola principală, Mack începu să apese pe butoane. Harris continuă să împingă în ușă.

— Lewis, scoate și restul armelor. S-ar putea să avem nevoie de ele.

Luară o nouă curbă, apoi camioneta prinse și mai multă viteză.

— Semnalul de la satelit e mort.

— Nu se poate.

— Ba da.

— Încă nimic de la echipă.

— Continuă se încerci.

Se auziră cauciucurile scrâșnind. Luară o nouă curbă. Harris izbi iarăși ușă. Lewis începu să distribuie pistoalele.

— Vezi dacă ușile din spate sunt deschise, ordonă Harris.

Lewis încercă una, apoi pe cealaltă. Ambele erau blocate.

Continuă să meargă cam o jumătate de oră. Când camioneta se opri își ziseră că ieșiseră mult din oraș. Motorul se opri. Afară tăcerea era mormântală. Doi oameni se ghemuiră cu fața spre ușile interioare și alți doi cu fața spre ușile din spate. Trecură așa câteva minute, timp în care nu se întâmplă nimic.

Ceva pocni pe peretele lateral al camionetei. Câteva clipe mai târziu, auziră pași pe acoperiș. Trecu așa un minut, apoi se auzi zgomotul unui motor. O bormașină de mare putere. Burghiul scotea sunete foarte înalte mușcând din metal. Câteva clipe mai târziu, în acoperiș apăru o gaură largă. Ceva greu apăsa peste gaură. Curând prin

aceasta se ivi un cilindru îngust, care se transforma în două duze orizontale.

— Ce dracu e și asta?

Se auzi un sâsâit și duzele începură să se rotească.

— E gaz!

Harris își puse puloverul peste cap, înșfacă cel mai apropiat scaun și se repezi să astupe duzele. Imposibil. Se roteau mult prea repede. Gazul începuse deja să umple interiorul camionetei.

CAPITOLUL CINCIZECI ȘI TREI

În Londra, întâlnirea cu Irina Kossenkova se apropia de sfârșit. Se ajunsese la o înțelegere al cărei rezultat imediat avea să fie moartea a douăzeci și nouă de bătrâni. Nu conta. Bătrânii mor în fiecare zi, iar alții îmbătrânesc pentru a le lua locul. Mai important pentru cei aflați în acea mică încăpere din World's End era faptul că unele secrete stânenitoare aveau să moară o dată cu bătrânii. Sperau cu toții să nu apară secrete noi care să ia locul celor vechi.

— Sper, doamnă Kossenkova, că aceasta va fi prima dintr-o serie de multe întâlniri. Acum am îngropat diferendele dintre noi. După ce am lămurit aceste mici chestiuni, cred că avem multe subiecte pe marginea cărora să discutăm. Lumea nu e încă un loc ușor.

— Așa e, aveți dreptate. Deși e încă mai ușor pentru dumneavoastră din Vest decât pentru restul lumii.

— Nu la asta mă refeream.

— Nu, dar asta contează. Aveți încă probleme de perspectivă. Voi credeți că, după ce se va termina marea recesiune, totul va fi bine. Lumea o să fie din nou un loc fericit. Un loc unde se va trăi ușor. Uitați cât de grea poate fi viața pentru alți oameni. Pentru majoritatea oamenilor. Această uitare vă va distruge, în cele din urmă.

— Trebuie să mărturisesc că mă așteptam la o replică mai bună din partea dumneavoastră. Ceea ce ați rostit făcea parte din limbajul durilor dumneavoastră. Doar nu mai puteți crede în prostiile astea, nu? Noi participăm încă la joc. Voi sunteți cei care ați dat faliment.

Felix era într-o formă extraordinară. Se părea că lucrurile aveau să iasă bine până la urmă.

— Cred că intenționat nu vreți să înțelegeți. Comuniștii nu se înșelau, cel puțin în privința asta. Problema lor, ca și a voastră, era ipocrizia. Însă nu greșeau în privința suferinței sau a nedreptății. Ce facem noi aici e o nedreptate... O nedreptate care să o mascheze pe alta. Vestul e falimentar în chestiunile care contează cu adevărat. Sunteți lacomi, sunteți egoiști, nu vă pasă decât de putere și de bani și aveți politicieni care profită de pe urma dorințelor voastre. Toată frumusețea civilizației voastre se află în trecut. Ce aveți acum? Staruri

pop, hamburgeri și băuturi răcoritoare. Disneyworld-ul e mai vizitat decât Luvrul. Acum nu mai aveți inamici care să vă țină în șah. Așteptați și o să vedeți. Rosewicz nu e singurul barbar care stă la cotitură. Există și alții. Și așteaptă.

În Paris, Stefan Rosewicz o aștepta singur pe fiică-sa. Era tulburat și trist. Șampania i se păruse searbădă, la fel cum fuseseră anii cât așteptase să fie deschisă. O iubea pe Maria, o iubise întotdeauna și nu suporta să trăiască fără ea, mai ales acum, când bătrânețea începea să-și arate colții cu atâta intensitate. Reinhold insistase – cu circumspecție și, în același timp, cu fermitate, ca ei să nu i se mai dea voie să trăiască. Rosewicz îi ținuse piept cu tărie, susținând că stătea în puterea lor să facă în așa fel, încât Maria să nu mai comunice cu nimeni. N-avea să mai aibă nici un contact cu vreo persoană din afara familiei. Niciodată. Fusesse o bătălie dură, pe care Rosewicz o câștigase. Deocamdată.

Se auzi o bătaie în ușă.

— Intră, rosti el, luptându-se cu sine pentru a-și ține vocea sub control.

Ușa se deschise și Maria intră în încăpere.

În World's End, se auzi o bătaie repezită în ușă, urmată aproape instantaneu de intrarea unui tânăr care lucra în camerele de ascultare de jos.

— Sir, domnul Hudson spune că trebuie să coborâți imediat, sir. Se întâmplă ceva.

Felix sări în picioare.

— Ce vrei să spui? Prin jur?

— Parisul, sir. Ceva a mers prost. Nu știu exact ce, dar domnul Hudson e într-o stare teribilă.

Brusc, în ușă se ivi Hudson.

— Mai bine veniți repede jos, sir. E vorba de Paris. Cred că au fost descoperiți. Am auzit un strigăt de ajutor de la Broasca Unu – Broasca Unu era camioneta – și cam atât. Nici un mesaj. Semnalul a murit. Cred că au fost lichidați.

Felix nu mai pierdu nici o secundă. I se adresă lui Parker, folosind numele lui real:

— Roger, du-te la King's Cross. Scoate-l imediat pe Gould de acolo. Sună înainte și spune-i lui Bill să-l ia pe sus. Întâlniți-vă la gară. Luați primul tren către Glasgow, apoi ascundeți-vă în Balquhiddel.

Dacă operațiunea din Paris fusese cu adevărat descoperită, atunci Rosewicz putea dispune și de alți oameni în Londra. Parker nu pierdu nici o clipă. O mașină îl aștepta deja pe King's Road.

— Stai jos, draga mea, aș vrea să-ți vorbesc.

— Ce s-a întâmplat, tată? Pari supărat. Ți-a spus ceva Karl?

Pe masa din spatele lui Rosewicz, munca lui de o viață se odihnea într-o cutie. În fața lui, singura persoană cu adevărat frumoasă și iubită din acea viață îl aștepta să vorbească, iar el cu greu știa cum să i se adreseze. O sacrificase deja o dată măritând-o cu von Freudiger. Acum trebuia să facă același lucru, însă cu o durere mult mai mare în suflet.

— S-a sfârșit, Maria. Știu. Jocul s-a încheiat. E timpul să te relaxezi acum, draga mea. E timpul să-mi spui ce se întâmplă. Nu vreau să știu de ce. N-ar face decât să mă rănească. Voi crede că ai fost înșelată. Acum s-a terminat. Cu toate decepțiile. Cu toate temerile.

În casa conspirativă, Felix încerca s-o liniștească pe Irina Kossenkova.

— Aduc o mașină în spate. Nu vă faceți griji, casa asta e atât cât se poate de sigură.

— La fel de sigură ca echipa dumneavoastră din Paris?

— Nu știu dacă au fost prinși. Noi luăm doar măsuri de precauție.

— Eu recunosc panica atunci când o văd. Dacă ați pierdut legătura cu echipa dumneavoastră din Paris, puteți fi sigur că Rosewicz a pus mâna pe toți. Dispune de cei mai buni oameni din branșă.

— Sunt de acord. Însă casa asta e sigură. Nici măcar cei de la sediul central nu știu despre ea. Am oameni pretutindeni în jur. O luă de braț. Pe aici. O să folosim scările din spate.

Aveau de coborât trei etaje. Kossenkova nu avusese timp să-și îmbrace haina de blană.

— Să verific dacă vă e mașina afară, rosti Felix. Încercă ușa. Aceasta nu se deschise. Pe scări se auzi un sunet de pași. Nu grăbiți, ci încetți, metodici. Hudson, tu ești? Ușa asta e blocată. Nici un răspuns. Hudson?

Nu era Hudson. Nu era cineva cunoscut. Omul nu purta mască. Nici n-avea nevoie: n-avea să existe supraviețuitori care să-l recunoască.

Maria nu negă nimic. Fără a scoate o vorbă, rămăsese locului și îi ascultase acuzațiile. El încercase s-o facă să-și recunoască vina și să-i spună care îi era misiunea, însă ea rămăsese tăcută și încăpățânată. Acea tăcere era mai rea decât recunoașterea vinovăției. Îl ardea, îi lăsa semne în carne, ca un stigmat. Îl durea enorm că propria lui fiică, fata pe care o iubise atât de mult, devenise Iudă. În cele din urmă, tăcu și el. Pe vremuri, crezuse că ea putea să ajungă călugăriță, făcându-l astfel mândru. Cât de bine ar fi fost să fie așa, în loc de muzica și trădarea pe care i le dăruise.

Gândindu-se mai bine, își zise că poate asta ar fi cea mai bună soluție. Închiderea într-o mănăstire, sub regim strict. I-ar fi ușurat ultimii ani din viață, iar ea avea să-și găsească iertarea printr-o viață de rugăciuni.

— Asta-i tot tată?

El o privi. Se pierduse în gânduri, privind în gol spre locul din cămin. Răsuflând greu, se ridică în picioare.

— Doar atât ai de spus? Întrebă el.

Ea lăsa capul în jos. N-avea nici o dorință de a lupta. Tăcerea era singura ei replică. Moartea ar fi fost cea mai potrivită soluție, însă Maria nu știa cum să procedeze. Nu câtă vreme Paul trăia și avea nevoie de ea.

Tatăl ei se apropie. Ea îl văzu ridicându-și palma, gata să o lovească. obrazul îi ardea încă de la palma primită de la Karl.

El se uită la ea, știind că, dacă o pleznește, nu s-ar mai fi putut opri. În Klanjec, o copilă evreică îl privise ca pe un mântuitor. El o pleznise, nu o dată, ci de nenumărate ori. Totul se întâmplase într-o stare de uitare de sine, astfel încât, la sfârșit, el nu-și mai amintise deloc de lovituri. Nu de copilă, nu de ochii ei, nu privirea lor rugătoare. Doar de lovituri. Mâna îi coborî încet, tremurând ușor.

— Tată aș vrea să mă duc la confesiune. După-amiaza asta se ține confesiunea la Sf. Charles.

Confesiune? Da, de ce nu? Ar fi fost un început. Un pas în direcția bună. Rosewicz se gândi să facă cercetări asupra mănăstirii

chiar din acea seară. Ciechanowski avea să aranjeze problema.

— Foarte bine, zise el. Te va duce Henryk. O să aștepte afară. Înțelegi, sper, că va trebui să faci asta. Dar nu va trage cu urechea, ai cuvântul meu. Confesiunea e sacrosanctă.

Maria se ridică și se duse la ușă.

— Maria.. Te rog, copila mea, nu încerca să evadezi. Karl și Reinhold ar vrea mai degrabă să te vadă moartă. Ei nu te iubesc ca mine. Nu le da ocazia să o facă.

— Regret că nu sunt moartă.

— Nu trebuie să spui asta E un păcat.

— Un păcat? Tu trebuie să știi multe despre păcate, nu-i așa?

Cât pe ce ca el să muște din momeală. Însă nu putea suporta să vadă cât îl ura ea. Mai bine Maria și-ar fi petrecut restul vieții rugându-se pentru el. Ar fi fost o legătură între ei, suficient de puternică pentru anii cât îi mai rămăseseră de trăit.

— Și nu încerca să intri în contact cu prietenii tăi, o avertiză el. S-a avut grijă. Nimeni nu va veni să te salveze. Trebuie să te resemnezi cu asta. Făcu o pauză. Când îți faci confesiunea, asigură-te că nu vei lăsa nimic nespus.

Căci știa, cu toată speranța într-o viață de rugăciuni și contemplare din partea ei, că viața Mariei nu mai valora nimic acum și că Liga i-ar fi strivit pe amândoi ca pe niște gândaci dacă ar fi îndrăznit să i se opună.

Parker frână cu putere și opri în fața hotelului. Era o parte mai puțin animată a zilei. Serrat venise cu el. De câțva timp nu se mai ducea nicăieri fără Serrat. Parker putea avea grijă de el însuși, însă era mai bine să-i dea această misiune lui Serrat. Serrat era un bărbat extrem de bine legat, fără a arăta deplasat pe un ring de dans. Nu abandonase nici grația și nici stilul în fața exigențelor cerute de dobândirea și menținerea unui fizic puternic. Forța nu rezida doar în tăria mușchilor. Constituția lui era cea a unui dansator care ridică greutatea mari, nu a unei amărâte victime a culturismului și a steroizilor. Această grație fizică era completată de agilitate mentală și un temperament liniștit. Parker se simțea bine chiar și numai avându-l în preajmă.

Parcară la câteva uși de hotel. Parker privi în sus și în jos. O stradă banală și potolită. O târfă într-un colț, o familie de asiatici cu un prunc, studenți negri părăsind un hotel de mâna a șaptea. Un taxi negru trecu în drum spre gară. Nimeni nu cobora sau nu lua taxiul aici. În hotel, totul părea liniștit.

— Stai aici, rosti Parker. Păzește ușa din față. Bill spunea că va pregăti totul. Ar trebui să revin într-o jumătate de minut.

Serrat clătină din cap. Avea comportamentul unei gărzi de corp. Politicos, dar ferm.

— Eu sunt mai bine echipat ca să mă descurc cu necazurile, obiectiv vorbind. Nu vreau să vă văd înăuntru, distrăgându-mi atenția din pricina grijii pentru dumneavoastră. Păziți dumneavoastră hotelul. Dați-mi un semnal dacă se mișcă ceva pe strada.

Omul avea păr buclat și un zâmbet larg.

Parker îl urmări strecurându-se de-a lungul trotuarului, alert, prudent, puternic. Era genul de bărbat de care orice târfa ar fi fugit imediat, temându-se pentru ea. El nu făcea nici un efort anume ca să pară periculos, însă forța care emana din membrele lui îi avertiza pe cei care ar fi avut nevoie de ea. Parker păzi cu atenție ambele laturi ale străzii. Nici o mișcare suspectă. Îl văzu pe Serrat verificând fațada hotelului. Economie și mișcare, la care se alătura grația pentru o eficiență maximă. Privirea lui Parker o urmări pe cea a lui Serrat până la ferestrele de la etajele superioare. Nici o mișcare. Nimic ieșit din comun.

Parker îl urmări pe Serrat urcând treptele către ușa din față, îl urmări apăsând butonul soneriei și așteptând. Numără secunde, întrebându-se de ce nu venea nimeni. Serrat sună din nou. Parker ieși din mașină. Ceva era în neregulă. Ușa din față era întredeschisă. Dacă Serrat intra, avea nevoie de ajutoare. În ciuda asigurărilor lui anterioare. Îl văzu pe Serrat împingând ușa.

Unda de lumină ajunse la Parker înainte de bubuitură. Un val de aer fierbinte îl aruncă peste mașină, cu brațele ridicate ca să se protejeze. După aceea, auzi o succesiune rapidă de bubuituri, când o serie întreagă de explozii răvășiră fiecare etaj pe rând, transformând hotelul în pulbere.

CAPITOLUL CINCIZECI ȘI PATRU

În întuneric era lumină, iar în lumină o promisiune de mântuire, mică și îndepărtată, ca o stea la marginea galaxiei. La început a fost Cuvântul. Ei transformaseră cuvântul lor în carne și îl atârâaseră sus, deasupra capetelor, pe lemn, ca obiect al adorației. Maria tremură, gândindu-se la asta. La aroganța gestului. La ura care emana din el. Transformaseră o rasă inocentă de oameni în ucigași ai lui Dumnezeu, îi omorâseră și îi exilaseră până ce Dumnezeu lor murise de milioane de ori.

Din copilărie, Maria venea în întunericuri parfumate ca acesta. Primele ei amintiri erau acelea ale tatălui ei ținând-o de mână, ale rugăciunilor lui murmurate într-o limbă neînțeleasă, ale mătăniilor în genunchi, ale momentelor când pleca de lângă ea, învăluit în mister. Maria se gândi la sângele care pătase mâinile lui, acele mâini și degete blânde care o mângâiaseră. Sângele femeilor și copiilor evrei, sângele sârbilor, a căror singură crimă fusese aceea că venerau același Dumnezeu în haine diferite. Își mărturisea el păcatele când venea aici? Era conștient că făcuse mult rău? Sau era în continuare micul lui secret murdar, o afacere urâtă, pe sub masă, între el și divinitatea lui iubitoare a croaților și protectoare a fasciștilor?

Pe bancheta de lângă ea, o bătrână și o copilă așteptau la rând confesiunea. Copila avea să mărturisească tot felul de mici păcate, să se simtă contrariată și apoi să rostească o rugăciune, ca pe o lecție de școală, rapid și fără a se gândi la ea. Cu timpul, avea să devină mai înțeleaptă, ascunzându-și păcatele până avea să învețe să le ascundă chiar și de ea însăși. Vizitele ei aici aveau să se rărească până la încetare, iar viața avea să meargă înainte, până când un moment de criză avea să o aducă înapoi, pentru a-și găsi salvarea. Însă atunci avea să fie prea târziu. Răul va fi fost comis, rana va fi fost adâncă, iar otrava deja amestecată în sânge. Bătrâna se ridică și intră în cabina de lemn. Maria auzi ușa închizându-se și prinse începutul imposibil de deslușit al spovedaniei. Își zise că inimile bătrânilor sunt doar o masă de cicatrice. Ca și inima tatălui ei. Nimic n-ar mai fi putut-o înmuia

sau alina. Nici rugăciunea, nici confesiunea și nici participarea zilnică la slujbă. Dar inima ei? Ce ar îndepărta cicatricile de pe ea?

Henryk ședea la o mică distanță și o urmărea ca un vultur. Maria nu putea scăpa de el, așa cum reușise Jack atunci, în parc. Acum, el era în stare de maximă alertă. Maria știa că el avea oameni postați afară, câte unul la fiecare ieșire. N-avea cum să scape, decât, poate, dacă i-ar fi crescut aripi.

Bătrâna ieși și în locul ei intră fetița. Maria n-o putea auzi și nici nu voia să o audă. Se gândea la Jack, incapabila să se concentreze la altceva. Chiar și aici, el o însoțea, prin amintirea trupului lui, a atingerilor și fiorilor datorite de el. Se regăsea în lumânările care pâlpâiau, în chipurile statuielor, urmărind-o cum se dezbracă în lumina roșie a altarului, trezind-o la viață.

Fetița ieși, privind timidă în jur. Maria se ridică. Era ultima la rând. Cu coada ochiului, îl văzu pe Henryk mutându-se, ca să aibă o privire mai bună asupra confesionalului.

„Bénissez-moi, mon Père, parce-que j’ai peché. Je ne me suis pas confessée depuis six semaines.”

Începutul era extrem de greu. Îi venea să verse totul dintr-o suflare. Nu numai păcatele ei, ci și pe ale lor. Aceste păcate erau justificarea ei.

— Mă simt confuză, părinte. Înfricoșată.

— E în regulă. N-ai de ce să te temi. Asta e casa lui Dumnezeu.

Nu era preotul obișnuit, părintele Seurel. Judecând după voce, era un bărbat mult mai tânăr.

— Părintele Seurel nu e astăzi aici?

— Nu, e bolnav. I-am luat eu locul. Sunt părintele de Galais. Continuă, te rog.

Maria se forță. De ce era atât de greu? Când era mică, simțea o adevărată plăcere în confesiune.

— Sunt vinovată de trădare, părinte. A soțului meu. A tatălui meu. I-am trădat pe toți.

Maria știa că nu trebuia să vorbească despre marea ei trădare. Făcuse totul de dragul unui viitor mai bun. Păcatul era al lor. Să și-l mărturisească ei.

— Zi mai departe.

— Sunt vinovată de adulter, părinte. Eu... m-am culcat cu un bărbat care nu e soțul meu.

— S-a întâmplat o dată sau de mai multe ori?

— O dată, părinte. O singură dată.

În voce i se citea un ușor regret.

— Înțeleg. Ai fost sedusă?

— Nu, eu... E foarte dificil. Greu de explicat. Ne-am cunoscut acum câțiva ani. Apoi eu... Tatăl meu a aranjat să fiu măritată cu un bărbat mai în vârstă. Părintele Seurel știa despre asta. Am discutat înainte.

— Continuă.

— Nu mi-am iubit niciodată soțul. Nici el pe mine. Simțeam nevoia de iubire. Și... acest bărbat, adică celălalt, mă iubea. Asta-i tot.

— E și el însurat? Celălalt?

— Nu. A avut o soție care a murit. Era sora mea.

— Înțeleg. Cumnatul tu.

— Nu asta contează. El nu știa. E... greu de explicat.

— Te-ai hotărât să nu-l mai vezi pe acest om? Sau, cel puțin, să nu i te abandonezi?

— Dar nu m-am abandonat. N-a existat nici o constrângere. A fost o explozie reciprocă. Ne voiam unul pe celălalt. N-ați înțelege.

— Așa e. Însă trebuie să încerc și pot înțelege tentația. Chiar și acest gen de tentație. Crede-mă.

— Tentația este un lucru atât de rău?

— Dacă sfârșește în păcat, da.

— Acesta e un păcat? Să iubești pe cineva? Să arăți că iubești?

— Presupun că nu e un păcat să iubești. Dar să dormi cu cineva care nu ți-e soț, da, e un păcat. Poate nu în ochii societății, dar, sigur, în ochii bisericii. Știi că nu trebuie să îți explic asta.

— N-a fost un păcat pentru biserică să mă cunune cu un bărbat pe care nu-l iubeam?

— Puteai spune nu. În timpul ceremoniei...

— Chiar credeți că aș fi mers atât de departe din proprie voință?

— Nu, presupun că nu. Îmi cer scuze. Dar nu pot vorbi decât ca preot. Dacă ai fost cununată în biserică, vei rămâne cununată până când unul dintre voi moare.

— Nu poate fi anulată căsătoria ? Vă rog să spuneți că da.

— Nu stă în puterea mea să-ți spun așa ceva.

— Atunci, dați-mi iertarea, pentru asta am venit.

— Foarte bine. Te căiești din inimă pentru ceea ce ai făcut?

Ea ezită.

— Nu. Nu pot s-o fac. Nu-mi pare rău pentru ce s-a întâmplat

— Atunci, de ce ai venit aici?

— Nu știu. Îmi pare rău. V-am irosit timpul. Aveam nevoie de cineva cu care să vorbesc.

Se ridică și vru să deschidă ușa.

— Maria. Când se întoarse, văzu fața preotului în plină lumină.

— Maria, te rog să ieși din nou loc. Trebuie să vorbesc cu tine.

— Cum de-mi știți numele?

— Nu-ți pot explica Nu acum. Ascultă-mă cu atenție. Nu mai poți sta mult, căci, altfel, Henryk va deveni bănuitor. Vreau să te ajut. Câțiva oameni din Vatican știu ce se întâmplă. Facem tot ce putem ca să distrugem influența Ligii tatălui tău. Dar avem nevoie de ajutorul tău. Ți-a spus cineva că ești în pericol? Că echipa britanică trimisă să te protejeze a fost lichidată?

— Da, am aflat. M-a anunțat tata cu mai puțin de o oră în urmă. Cred că soțul meu vrea să mă vadă moartă. Mi-a luat fiul de lângă mine, pe Paul.

— Da, am aflat. Vrem să te ajutăm să îl obții înapoi. Ți-a spus tatăl tău ce plănuiesc să facă cu tine?

— Nu, nu încă. Știți unde e Paul?

— Da. Oamenii mei afirmă că e într-o casă din Amstorf, lângă München. Nu-ți face griji, e în siguranță. E bine îngrijit. Prioritatea noastră e să te salvăm pe tine. Mai e și problema cu prietenul tău, doctorul Gould. Ai idee unde e?

— În Londra. Dar nu vă pot spune decât atât. Britanicii au grijă de el.

— În acest caz, e în mare pericol.

— Nu înțeleg.

— N-am timp să-ți explic cum trebuie. Ai încredere în mine. O să văd ce putem face. Ar trebui să pleci acasă acum. Nu face scandal. Rămâi calmă. Imediat ce afli planurile lor, spune-i doamnei Nagle. Ea mă știe. Și ți-e devotată. O să-mi aducă orice mesaj pe care i-l dai. Ai încredere în ea. Când vom fi gata să acționăm, o să-ți trimit

instrucțiuni prin ea. Acum, vreau să spui zece rugăciuni și să donezi niște bani. Te absolv de păcate în numele Tatălui, Fiului și al Sfântului Duh. *Allez en paix, mon enfant.*

Maria văzu mâna lui făcând semnul crucii, apoi peretele despărțitor se închise. Când ieși, Henryk aștepta încă.

CAPITOLUL CINCIZECI ȘI CINCI

— Urcă în mașina Repede!

Parker privi în jur. Jack Gould stătea în spatele lui, cu mâna pe portiera din dreptul scaunului pasagerului. Nu era timp de întrebări. Parker se întoarse și se urcă la volan. Jack se așeză lângă el.

— Am crezut că ai murit, rosti Parker.

— Și eu. Să plecăm naibii de aici.

Parker apăsă pe accelerator. Îndepărtându-se, auziră sunetul unei sirene undeva la distanță. Parker își imagina deja titlurile ziarelor. Se întreba cine va primi misiunea de a explica cele întâmplate și pe cine se va arunca vina. Probabil că pe vreun biet polițist, ca de obicei. Și pe IRA, ca țap ispășitor.

— Cum ai scăpat? se interesă el.

— Bill Blair. A primit avertismentul tău cu trei minute înainte de atac. N-a pierdut nici o secundă. A venit la mine și m-a tras afară cum mă vezi. Jack era îmbrăcat doar în cămașă și pantaloni. Apoi m-am trezit la jumătatea unei scări de incendiu. După aceea s-au auzit împușcături, și Bill s-a întors înăuntru. Mi-a spus să dau colțul și să mă ascund undeva până apari tu. Asta am făcut. Ce naiba se întâmplă?

— Aș vrea să știu. Bănuiesc că Liga își arată mușchii. Tocmai am încercat să-mi chem baza din World's End; linia e moartă. Ne-au lichidat echipa din Paris. Am primit ordine să te duc în Scoția.

— Ce e cu Maria? E bine? Unde e?

— În Paris. Nu știu cum se simte. După ce am să restabilesc contactul cu Felix...

— Cum adică, nu știi? Ai trimis oameni să o protejezi. Asta a fost înțelegerea cu care ea s-a întors acolo. Aceea e echipa care a fost lichidată?

— Îmi pare rău. Nu putem prevedea totul. Nimeni nu se aștepta la asta

— Rahat. Mă poți duce la Paris?

— Paris? Ți-am spus, am ordin să te duc în Nord. După ce ajungem acolo, o să restabilesc comunicațiile.

— Trage pe stânga, comandă Jack.

— Ce?

— M-ai auzit

Se aflau în mijlocul unei circulații intense, îndreptându-se către autostrada A1. Parker găsi o breșă și trase la marginea drumului. Jack se repezi la portieră.

— Te rog, doctore Gould. Rămâi unde ești.

— Voi, ticăloșilor, ați trimis-o înapoi la soțul ei. Și acum îmi spuneți că nici măcar n-o puteți proteja?

— Jack, asta e un război. Lucrurile care se petrec acum sunt o continuare a evenimentelor din anii '40. E greu să înțelegi ce se întâmplă.

— Înțeleg că Maria e în pericol. Trebuie să mă duc acolo.

— Nu fi prost. Cum crezi că ai să ajungi la Paris? N-ai bani. N-ai acte. N-ai nici măcar un palton. Îți promit că treaba nu s-a sfârșit aici. Maria va fi în siguranță.

— Ai spus-o și înainte.

Jack deschise portiera și vru să iasă. Se auzi un clic în spatele lui. Întoarse capul și îl văzu pe Parker ținând un pistol.

— Ți-am spus să nu fii prost. Ai un rol de jucat în toată povestea asta. Încă ne datorezi o favoare.

Jack îl privi țintă câteva clipe.

— Du-te dracului, rosti el.

Ieși din mașină și trânti portiera.

CAPITOLUL CINCIZECI ȘI ȘASE

— Maria, ea e sora Zofia. A făcut tot drumul din Czestochowa într-o noapte, ca să fie cu tine astăzi. Mă tem că vorbește doar poloneza. Va trebui să-ți dai toată silința. Când erai mică, vorbeai o poloneză excelentă. Nu va mai conta când vei ajunge în Polonia. Acolo, ți se va cere să faci un jurământ al tăcerii.

Călugărița stătea într-o parte. Veșmântul ei lung, demodat, părea deplasat în camera frumos mobilată cu stofe bogate și ornamente neprețuite. Avea privirea pierdută a cuiva care a întors spatele vieții. Era clar că mediul în care se afla nu conta pentru ea.

— Știe că nu vreau să merg?

— Nu o interesează ce vrei tu. Tot ce știe, tot ce vrea să știe, e că un cardinal care, întâmplător, e patronul special al ordinului ei, a rugat-o să te însoțească în călătoria ta din Paris înapoi la Czestochowa. O să trimit pe unul dintre oamenii mei cu voi, ca să ajungeți acolo în siguranță. Și ca să mă asigur că nu vei încerca nici o tentativă de a evada. Când vei ajunge la mănăstire, vei intra în responsabilitatea maicii superioare. Numele ei e maica Alice. Este un așezământ fondat în 1646 de către Matilda din Radomsko. Ordinul e cunoscut sub numele de Surorile Penitenței.

— Tată, tu chiar nu-ți dai seama? Ce faci tu e grotesc. E o bătaie de joc a adevăratei vocații religioase.

— Ce ai făcut tu a făcut obiect de batjocură din tot ce e sacru pentru mine.

— Sacru? Există ceva sacru pentru tine, în afara propriei persoane?

— Maria, te rog să nu te cerți cu mine. Asta este singura cale pe care am deschis-o. Karl te va ucide. Înțelegi? Știe despre relația ta cu Jack Gould. Te vrea moartă. Ar trebui să te consideri norocoasă că am sprijinul lui Ciechanowski. El a reușit să-l convingă pe Karl și pe tatăl lui că așa va fi cel mai bine pentru toată lumea.

— Cât timp trebuie să petrec în locul acela?

Taică-său o privi. Se uită la ea cu o privire sălbatică, privire care dezvăluia mai multe decât intenționa el să se vadă.

— Cât timp? Avea o voce uscată, fără nici un fel de afecțiune, încă nu ai înțeles? Nu vei mai ieși de acolo niciodată. Va fi închisoarea ta. Te vor îngropa acolo.

Maria făcu ochii mari. Se aflau într-o cămăruță din spatele casei. Pereții erau plini de oglinzi înrămate. Ori încotro privea, Maria își vedea chipul holbându-se la ea.

— Vreau să te rogi pentru mine, dragostea mea. Noapte și zi. Fie că trăiesc, fie că sunt mort. Tu...

O prinse când ea leșină. În ochii lui apărură lacrimi. Mâinile îi tremurau când o luă în brațe și o sărută.

Se trezi noaptea, udă de transpirație. O sudoare rece, care se năclăise deja pe pielea ei. Ganachaud îi dăduse niște tranchilizante puternice și avusese un somn agitat sub influența lor.

Când privi în jur, văzu că lângă pat ședea cineva, citind la o lumină de noapte. Era doamna Nagle.

— Noreen. Ce faci aici?

— Tatăl tău m-a rugat să te veghez. E foarte îngrijorat.

Maria încercă să articuleze câteva vorbe.

— Poți să mă ajuți să mă ridic în capul oaselor, Noreen? Mă simt înțepenită.

— Biata de tine. Ești leșinată de ore întregi. Tatăl tău spune că trebuie să fii gata de călătorie dimineață. O să fie o mașină jos la ora opt. Doamna Nagle înălță capul Mariei și o ajută să se ridice, să se sprijine pe perne. E mai bine?

Maria încuviință.

— Mă simt îngrozitor.

— Ei bine, trebuie să spun că nu arăți prea bine.

— Ți-a spus tatăl meu ce se întâmplă?

— Nu chiar. Mi-a spus doar că pleci în Polonia și nu te vei întoarce o vreme.

— Mă trimite la o mănăstire, Noreen. Pentru tot restul vieții mele.

Doamna Nagle căscă gura cu uimire, apoi pufni dezaprobator.

— Nu poate face asta. N-o să i se dea voie.

— A și făcut-o. Au fost făcute toate aranjamentele. Te rog, Noreen, poți să-i duci un mesaj părintelui de Galais?

— Fii convinsă că da. Mă duc să-ți aduc hârtie și creion.

CAPITOLUL CINCIZECI ȘI ȘAPTE

Paris

Luni, 4 ianuarie 1993

Jack supraveghea casa deja de două zile, însă nimic nu se întâmplase încă. Câțiva oameni intrară și ieșiră, nimeni cunoscut, în afara de Henryk. Jack era din ce în ce mai nerăbdător și mai înfricoșat, îngrozit că putea să înceapă să comită greșeli. Nu era loc pentru greșeli în acțiunea lui.

Nu-i fusese foarte greu să plece din Londra. Suferind enorm din pricina frigului, parcursese pe jos toată distanța din Kentish Town, unde îl lăsase pe Parker, până la Ambasada Irlandeză din piața Grosvenor. Era un drum lung, la capătul căruia ajunsese epuizat

Din ambasadă își ridicase pașaportul pe care-l ceruse anterior. Funcționarul îl recunoscuse și nu-i făcuse greutăți. Jack îi mulțumise și se pregătea să plece.

— Nu puteți ieși așa, îl oprise funcționarul.

— O să rezolv problema când o să fac rost de niște bani pentru un palton. Cu pașaportul pot să scot bani din bancă

— Dar o să înghețați până acolo. N-aveți nici un fel de haină de iarnă. Așteptați. În câteva minute omul se întoarse cu un palton de mărimea lui Jack. O să vă vină bine. Îl puteți aduce înapoi când vă veți cumpăra altul. Jack rămase fără grai în fața generozității gestului. Îi era aproape imposibil să creadă că cineva îi putea oferi ceva, fără a vrea altceva în loc. Aveți vreun ban? Jack clătinase din cap. Era încă prea epuizat ca să vorbească. O să faceți răni mergând pe jos. Unde trebuie să ajungeți? Jack menționase Filiala Băncii Irlandei din strada Queen, deși n-avea intenția de a ajunge acolo. Și așa riscase enorm venind la ambasadă. Poftim zece lire pentru taxi. Mi-i puteți da înapoi când aduceți paltonul.

— Nu știu cum să vă mulțumesc.

Omul îl privise semnificativ.

— Îmi puteți mulțumi plecând împreună cu problemele dumneavoastră din Anglia. Habar n-am ce se întâmplă și nici nu vreau să știu. Știu doar că unii oameni vă caută, doctore Gould. Și nu sunt

oameni drăguți. Mă înțelegeți? Acum, plecați. O să am mare nevoie de paltonul acela diseară, când o să plec de aici.

Jack se dusesse direct la Deutsche Bank de pe Bishopsgate. Patruzeci de minute mai târziu, după ce-i demonstrase directorului adjunct al băncii că era cine pretindea a fi, ieșise pe trotuar mai bogat cu zece mii de lire decât intrase în bancă.

Din Bishopsgate se duse la „Dickins and Jones”, în strada Regent, de unde-și cumpărase un schimb de haine, un hanorac îmblănit, o borsetă pentru bani și un rucsac. Trimisese, prin curier, paltonul, banii împrumutați și un bilet de mulțumire prietenului lui de la ambasadă, iar el luase primul tren către coasta sudică.

Un student de la Trinity îi povestise odată cât de ușor era să se urce pe o barcă ce traversa Canalul. La punctele mici de ancorare de-a lungul coastelor franceză și engleză, controlul vamal e inexistent. Responsabilitatea pentru declararea sosirii și plecării aparține căpitanului bărcii: formularele sunt ținute în birourile căpităniilor porturilor, unde sunt completate de cei conștiincioși și ignorate de ceilalți. Porturile mai mici nici măcar nu au birouri.

Cu zece mii de lire sterline în buzunar, nu-i fusese deloc greu să găsească pe cineva în localitatea Dymchurch dornic și capabil de a-l debarca incognito pe coasta franceză, la mică distanță de gara din Le Tréport. De acolo fusese ușor să ajungă la Paris.

Își cumpărase trei camionete mijlocii de mână doua, de culori și mărci diferite, fiecare de la un negustor diferit de *voitures occasions*. Găsise spațiu de parcare de închiriat într-un garaj în apropiere de gara St. Lazare. Lăsase două camionete acolo și o folosea pe cea de-a treia, schimbându-le la fiecare două ore și parcând într-un loc diferit de fiecare dată când se întorcea să supravegheze casa din strada Fortuny. Era greu, dar nu putea proceda mai bine în astfel de circumstanțe. Își cumpărase un binoclu Zeiss, pe care îl reglase pe ușa din fața casei lui Rosewicz. Nu știa cât de bine pus la punct era sistemul de securitate al lui Henryk, însă bănuia că nu le va trebui mult până ce vor pune ochii pe una dintre camionete.

Rosewicz ieși, escortat de Henryk și de un alt bărbat. Se urcară într-o limuzină neagră Citroen și lipsiră vreo două ore. Pe timpul absenței lui Rosewicz, împrejurimile casei rămaseră liniștite. Nimeni nu intră, nimeni nu ieși. Unul dintre oamenii lui Henryk stătea lângă

ușă, vorbind din când în când într-o stație radio portabila. Jack habar n-avea dacă Maria se mai afla acolo sau dacă mai trăia. Cu fiecare minut petrecut acolo, incapabil să acționeze, neliniștea îi sporea. Mânca și bea în partea din spate a camionetei, și folosea o toaletă portabila, ca să reducă la minimum minutele când se îndepărta de casă. O aștepta pe doamna Nagle să plece la cumpărături.

Rosewicz se întoarse. O mică figura cenușie, cețoasă în lentilele binoclului lui Jack. Intră în casă, fără a se opri. Jack regreta că nu se putea instala într-un punct de observare direct opus casei, ca să poată vedea printr-o fereastră, ce se întâmplă înăuntru. Singurele două clădiri de unde se putea efectua o asemenea supraveghere erau două reședințe particulare, și Jack era sigur că Henryk găsisese o cale de a se asigura că nu puteau fi folosite de inamici. Din observațiile lui, bănuia că într-o casă locuia o familie de cinci persoane, iar în cealaltă un cuplu de vârstnici.

Trecu și prânzul. Străzile deveniră tăcute o vreme, ca și cum toata lumea își făcea siesta. Jack mânca un sandviș cu șuncă și bău cafea dintr-un termos. În curând, trebuia să plece ca să schimbe camioneta.

O mașină trase lângă casă, un Mercedes negru cu geamuri fumurii. Jack regla lentilele pe portierele din spate, dar nimeni nu se dădu jos. Își mută binoclul și îl văzu pe omul lui Henryk vorbind în stație. Din mașină continua să nu iasă nimeni. În acel moment, se deschise ușa casei și apărură Henryk, însoțit de alți doi bărbați. În vreme ce acești doi indivizi priviseră în toate direcțiile, Henryk se duse la mașină și deschise portiera din spate. Jack privi într-acolo.

Cobori un singur pasager, un bărbat. Fața lui era îndreptată spre Henryk, exact în direcție opusă față de Jack și, preț de o clipă, se păru că omul va intra în casă înainte ca Jack să apuce să-l vadă bine. Apoi, tocmai când pășea peste pragul casei, „individul” întoarse fața către o tânără femeie în haină de blana. Jack prinse doar o imagine fugară, dar care îi ajunse. În următoarea clipă, bărbatul pe care Jack îl cunoștea sub numele de Parker dispăru înăuntru cu Henryk.

CAPITOLUL CINCIZECI ȘI OPT

Doamna Nagle apăru douăzeci de minute mai târziu, cu un coș pentru cumpărături. Era îmbrăcată ca pentru o zi de piață în Baltimore, cu o haină din postav verde și o eșarfă purpurie. Pe moment, Jack era nesigur pe ceea ce urma să facă s-o urmărească pe doamna Nagle sau să aștepte reparația lui Parker. Dându-și seama că nu putea rezolva nimic în privința lui Parker, indiferent dacă acesta apărea sau nu, porni motorul și rulă încet în josul străzii, menținându-se la câțiva metri în spatele doamnei Nagle. Ea mergea cu un pas constant, impunând străzilor din Paris ritmul din Cork-ul ei natal.

Dădu colțul și intră pe strada de Prony. Văzu o parcare și trase pe dreapta. Opri motorul și plecă în grabă după femeie.

— Doamnă Nagle.

Îi rosti numele încet, nedorind s-o șocheze.

Femeia se întoarse calmă.

— Ei bine, mult v-a mai trebuit să ajungeți aici, zise ea.

— Pot să vă vorbesc?

— Sunt convinsă că o veți face, fie că vreau, fie că nu. Cu toate astea, va trebui să mergeți împreună cu mine. Trebuie să pregătesc cinci feluri la cină în seara asta și nu prea am timp de cumpărături.

I se alătură. Abia făcură câțiva pași și izbucni cu ceea ce-l durea mai tare.

— Doamnă Nagle, Maria e bine?

— Bine, e bine. Vă puteți liniști, nu i s-a făcut nici un rău. Nu până acum. Mi-a spus că s-ar putea să mă trezesc cu dumneavoastră aici, deși nu știa când veți apărea. Am aflat că dumneavoastră și cu ea sunteți mari prieteni în zilele astea.

— Ce v-a spus?

— Să-mi spună? Oh, nu prea multe. Nu contează ce mi-a spus, ci ceea ce a ascuns de mine. O cunosc de o viață, așa că o citesc ca pe o carte. Acum, eu nu zic că aprob ceea ce aveți voi de gând; ea fiind o femeie măritată și toate astea. Dar nici nu pot spune că țin prea mult la soțul ăla german al ei.

— E încă în Paris sau s-au întors în Essen?

— Nici una nici cealaltă. Doamna Nagle îi explică despre mănăstirea Częstochowa. Înainte de a pleca, mi-a dat un bilețel pe care să vi-l înmânez.

Oprindu-se, menajera scotoci într-o imensă poșetă de piele ce părea fără fund, o geantă pe care Jack și-o amintea că o văzuse în Summerlawn. Biletul fusese adânc ascuns, sub un maldăr de pixuri, perii de păr și obiecte religioase.

Maria nu irosise timpul cu sentimentalisme: „*Du-te la părintele de Galais. Doamna Nagle îți va spune unde să-l găsești*”. Acesta era singurul lucru care conta.

De Galais aranja să se întâlnească cu Jack la Les Cinq Étoiles, un loc de modă veche de pe Guy Moquet, în apropiere de liniile secundare de cale ferată. Când Jack intră în bar, îl văzu așteptând cu chipul palid și cu ochelari ieftini, piele și os, un cleric ascetic cu privirea detașată a omului care-și dobândise cunoștințele despre viață din cărți și din experiențele altor oameni. Preotul comandă două pahare de Armagnac. În vreme ce Jack ascultă, el încercă să-i explice ce se întâmplase cu Maria.

— O putem scoate de acolo? întrebă Jack. Nimeni nu poate fi ținut într-o instituție religioasă împotriva propriei voințe. Nu mai suntem în Evul Mediu.

— Aveți dreptate, bineînțeles, zise de Galais. Aș putea face cerere la Vatican, unuia din subsecretariatele Congregației pentru Institute Religioase și Seculare. Ei au autoritatea să acționeze în astfel de chestiuni. Sunt sigur că prefectul poate ordona o investigație. Dar mă tem că, în clipa în care Ciechanowski va prinde de veste, Maria va dispărea într-o altă mănăstire. Vă asigur că el are multe mănăstiri la dispoziție. De aceasta dată, n-am ști unde a fost dusa. Am putea-o pierde pe vecie. Credeți-mă, domnule doctor, unele dintre aceste locuri sunt ca niște puțuri. Puțuri fără fund.

— Dar n-o putem abandona acolo!

— Nu, bineînțeles că nu. Nici nu sugerez asta. Dar, dacă vrem să obținem eliberarea ei, mă tem că va trebui să folosim canale neoficiale. Între timp însă alte chestiuni sunt mai presante.

— Mai presante? Maria...

— Maria e în siguranță deocamdată. Credeți-mă. Au dus-o unde au vrut și am impresia că nimeni altcineva nu știe. Așa că lăsați-o acolo până când vom putea acționa.

Jack examinează preotul mai îndeaproape. Un cap aproape ras, degete lungi, obrații înfundați. Ceea ce luase drept detașare era altceva: conștiință de sine.

— Cum v-ați implicat în toate astea? Întrebă el.

Ca răspuns, preotul își băgă mâna în buzunar și scoase un portofel subțire. Din el extrase o fotografie pe care o așeză pe masă, cu fața către Jack. Era un portret alb-negru al unui călugăr bărbos, care părea că fusese făcut cu multă vreme în urma

— Se numea Kolbe. Maximilian Kolbe. Era un franciscan polonez. Un călugăr polonez care a murit la Auschwitz. S-a oferit singur să moară, ca să salveze viața unui coleg evreu, un om căsătorit. A fost canonizat acum câțiva ani.

Doctore Gould, probabil că ați auzit diverse lucruri îngrozitoare despre ceea ce au făcut preoții în timpul sau după război. N-am de gând să-mi cer scuze în numele lor. Nu stă în puterea mea să o fac. Aceste lucruri s-au întâmplat în circumstanțe similare, n-am nici o îndoială că se pot întâmpla din nou: aceleași lucruri sau unele foarte asemănătoare. O parte din mine se teme că astfel de evenimente s-ar putea petrece destul de curând. Biserica nu este o comunitate de sfinți, domnule doctor. Suntem cu toții păcătoși. Preoții nu sunt mai buni decât oamenii obișnuiți, deși multora dintre ei le place să se comporte ca și cum ar fi. Oftă și închise ochii. Jack sesiză cât era de obosit. Cred că ei ar trebui să fie mai buni sau, cel puțin, să încerce. Cred că Maximilian Kolbe a fost mai bun decât mulți dintre semenii lui. Sacrificiul lui răscumpără în foarte mică măsură ororile comise de Krunoslav Draganovici și de ceilalți. Îmi dau seama că balanța nu e echilibrată. Ar trebui să fie o mulțime de Maximilien Kolbe ca scorul să fie egal, și mă tem că sfinții nu apar așa de des precum am vrea noi. Dar poate că dumneavoastră nu credeți în sfinți.

— N-am întâlnit nici unul. Poate că am fost doar ghinionist.

De Galais făcu o pauză și luă o înghițitură din pahar. În jurul lor se auzeau voci puternice și răgușite. În comparație cu ele, vocea preotului era subțire și ușor tremurată. Cu toate astea, Jack îl auzea foarte bine.

— Ce știți despre teologia eliberării, domnule doctor?

Jack înălță din umeri.

— Aproape nimic. Sunt un bun cunoscător al textelor, nu al teologiei.

— În fine, n-am intenția să vă țin o predică. Numele provine de la o carte scrisă de Leonardo Boff, un preot peruvian. Este o tentativă de a adapta teoria marxistă la scopuri creștine. Cu excepția faptului că oamenii care propovăduiesc nu sunt comuniști. Ea duce la credința că creștinii ar trebui să adopte ceea ce Boff numește „o opțiune pentru cei săraci”. Ca și Iisus, susține el, ar trebui să-i punem pe săraci înaintea celor bogați. Pe cei slabi înaintea celor puternici. Nu e de crezut că o astfel de teorie poate agita spiritele, însă așa s-a întâmplat. În țări ca Argentina, Brazilia sau Chile, ea a supărat clasele conducătoare. Biserica fusese, în mod tradițional, asociată cu statul și cu armata. Legătura dintre preoți și episcopi, pe de o parte, și masele populare, de cealaltă parte, consta în predicarea supunerii din partea primilor față de cei din urmă. Acum, începuseră să apară brusc preoți care se duceau în mahalale și cereau un pic de dreptate în numele oamenilor forțați să locuiască în acele condiții.

Actualul papă a urât toată viața comunismul, așa că a crezut că teologia eliberării nu e altceva decât o tentativa de a introduce comunismul în Biserică prin ușa din dos. A condamnat această teologie și o condamnă încă. Nu vă pot spune cât de mult mă întristează acest fapt. În Lumea a Treia, Biserica lui Hristos este încă asociată cu juntele conducătoare, nu cu cei săraci sau suferinzi. Cu ucigașii, nu cu victimele lor. Ca rezultat, oamenii obișnuiți își pierd credința și întorc spatele Bisericii. Se opri din nou, privindu-și imaginea reflectată de metalul lustruit al barului. Unii dintre noi cred că trebuie să existe o cale mai bună. Noi credem că viitorul Bisericii, poate chiar supraviețuirea ei, se află în mâinile celor oprimați, nu în cele ale agresorilor. Noi vrem să ne aliem cu oamenii obișnuiți și cu lupta lor pentru dreptate și libertate. Hristos nu poate fi găsit în palatele dictatorilor, ci în *barrios*, alături de săraci.

Acum câțiva ani, un grup de preoți din Vatican, în rândurile căruia m-am numărat și eu, au format o asociație al cărei scop era acela de a supraveghea tendințele extremei drepte din sânul preoțimii. Am întocmit rapoarte de situație asupra activităților diverselor congregații

și comisii, mai ales asupra Secretariatului de Stat și a Congregației pentru Doctrina Credinței.

Ca o scurgere de informații acolo, o dezvăluire dincolo, am fost în stare uneori să avertizăm în timp util vreun activist religios din Venezuela sau un episcop din Filipine. Am construit o rețea de prieteni în jurul lumii, și informațiile au început să călătorească în ambele direcții. Uneori, eram informați că ierarhia locală se mișca într-o direcție periculos de conservatoare, și atunci trimiteam vorbă unuia sau mai multor cardinali liberali, cuiva care era în poziția de a întreprinde o acțiune privată sau, cel puțin, de a-i avertiza pe alții în privința planurilor acelei ierarhii.

Apoi, în 1985, am început să primim rapoarte din Europa despre o organizație denumită Crux Orientalis. Presupun că știți la ce mă refer. Jack încuviință, dar nu spuse nimic. Puțin câte puțin, rapoartele noastre s-au constituit într-un model. Acum, știm că există o conspirație la înalt nivel în sânul Bisericii, pentru a reface legăturile cu diverse organizații fasciste de pe teritoriul Europei. Un număr mare de preoți conservatori au fost inițiați în Crux Orientalis. Organizația dispune de episcopi și cardinali gata să acorde tot sprijinul pentru îndeplinirea țelurilor ei. Noi credem că documentul cunoscut ca manuscrisul lui Iisus va juca un rol important în reînvierea fascismului catolic.

— Cred că manuscrisul se află acum în mâinile lui Rosewicz.

— Da. Asta e aproape sigur. Va trebui ca noi să acționăm acum dacă vrem să i-l smulgem în timp util.

— Noi?

— Câțiva dintre noi au format un al doilea cerc, mult mai mic decât primul. Îi spunem Societatea Maximilian Kolbe. El e simbolul idealurilor noastre. El și-a dat viața pentru un evreu. Cu alte cuvinte, el a văzut în Biserică o instituție ca o misiune universală. Ciechanowski, Rosewicz și toți ceilalți vor să folosească Biserica drept rampă de lansare pentru un naționalism bolnav. Ei vor o Biserică poloneză. O Biserică lituaniană, o Biserică slavă, o Biserică baltică, o Biserică ariană. Noi respingem toate astea. Și vrem să-i învingem. Dacă nu reușim...

Rămase tăcut o vreme. La televizorul de deasupra barului se vedea un meci de box. Oamenii obosiți urmăreau loviturile fără a privi

sau a le păsa cu adevărat. Alții priveau fix în paharele goale sau se certau cu prietenii. Jack prinse frânturi din conversațiile lor.

Ce salopard de raton m'a roulé! J'ai casqué une fortune pour du toc.

Ils sont tous des salauds.

Qu'est que veux? C'est un trou, ce quartier. Rien que des bounoules.

Rien que des maricauds.

Pretutindeni, discuțiile erau pigmentate cu cuvinte ca *raton* și *noraf*, termeni înjositori pentru nord-africani. „Cârțițe”, „arabi împuțiți”, „rahați de algerieni”, „șlepări” – ura și disprețul curgeau ca un șuvoi de vomă, fără nici un fel de efort. Aici se găseau ciocanele, cuiele și lemnele care cu timpul aveau să înalțe eșafoduri și gardurile înalte ale lagărelor de concentrare.

— Părinte, am nevoie să-mi explicați ceva.

Jack îi povesti lui de Galais despre faptul că-l văzuse pe Parker în acea după-amiază.

— Sunteți surprins?

Preotul se lăsă pe spătarul scaunului.

— Păi, da. Bineînțeles că sunt. El și Felix mi-au spus că lucrau împotriva lui Rosewicz, că încercau să oprească Liga. Credeam că știți asta.

Urmă o pauză în timpul căreia de Galais comandă alte băuturi. Părea deplasat în încăperea plină de fum, dar nimeni nu părea să-i acorde vreo atenție. Acesta era barul lui obișnuit, ori de câte ori venea în Paris. Venea aici încă dinainte de a se face călugăr, împreună cu tatăl lui. Și cândva, își amintea deseori cu amărăciune, cu o femeie.

— Probabil că v-ați dat seama până acum, domnule doctor, că nimeni care e implicat în această afacere nu poate fi creditat cu o încredere totală. Nici măcar Biserica. Eu nu vă cer să aveți încredere în mine; cel puțin până când mă veți cunoaște mai bine. Nu-i mai puțin adevărat că sper că veți crede ceea ce am să vă spun. Dacă nu, există o mulțime de surse independente pe care le puteți verifica. Cel puțin, în privința informațiilor de bază.

Adevărul este că, după Cel de-al Doilea Război Mondial, serviciile de spionaj occidentale au ajuns să depindă serios de rețelele înființate odinioară de naziști. Era nevoie de agenți care să poată

penetra noile aparate comuniste din Est. Bărbați și femei care să poată fi socotiți anticomuniști convinși. Cine putea îndeplini mai bine condițiile dacă nu ex-naziștii, foștii agenți ai spionajului german? Sau alții care doreau să fie instruiți.

Unul dintre principalele canale prin care britanicii își recrutau agenții din Europa de Est era Crux Orientalis. În 1946, poliția secretă est-germană a primit o informație anonimă despre o operațiune ex-nazistă în Berlin. Poate că prietenii tăi britanici ți-au povestit despre asta.

— Afacerea cu închisoarea Friedrichshain? Da, știu.

— Dar poate nu vi s-a spus ce s-a întâmplat după aceea. Serviciul de informații britanic a prins de veste că securitatea est-germană plănuia un raid. Englezii aveau deja oameni plantați în Berlinul de Est, dar voiau mai mult. Friedrichshain reprezenta cheia întregii rețele Crux Orientalis. Britanicii n-au putut face nimic pentru oamenii arestați în închisoare, dar puteau oferi ajutor membrilor rețelei rămași pe dinafară. Rămăsese timp foarte puțin înainte de închiderea lațului. Un colonel britanic de informații, pe nume Saunders, aranjase deja o rută de evadare prin Berlinul de Vest. El a făcut cunoscut faptul că ruta era disponibilă pentru membrii rețelei Crux Orientalis. Au scos peste cinci sute de foști naziști într-o singură lună, una dintre cele mai mari operațiuni de acest gen. Dar șase luni mai târziu au început să-i trimită înapoi. Numai că de aceasta dată ei lucrau pentru britanici.

— Ce s-a întâmplat cu prizonierii aliați deținuți în Friedrichshain?

— Au fost duși în Rusia. Atunci au fost văzuți ultima dată. Britanicii n-au făcut nici un gest să-i scoată de acolo, deoarece ar fi putut da peste cap întreaga operațiune de spionaj centrată pe Crux Orientalis. Există o rețea britanică denumită Octombrie. Câțiva dintre agenții șefi ai ei se găseau în Friedrichshain. Octombrie funcționase în Iugoslavia, împreună cu partizanii lui Tito. Dacă li s-ar fi permis să se întoarcă în Marea Britanie, ar fi putut îngreuna situația lui Rosewicz și a prietenilor lui. Ca atare, rușii au fost lăsați să-i ia.

Am aflat de curând că au fost ținuti într-un spital din Siberia, unde erau interogați. Cu timpul, rușii și-au dat seama de valoarea lor. Atunci, au fost folosiți ca mijloc de șantaj și ca sursă de verificare a muncii de informații practicate în Vest.

Prietenul dumneavoastră, Felix, a sperat să rezolve situația cu ajutorul Irinei Kossenkova. Se pare însă că Rosewicz a ajuns primul. Acest fapt îi pune pe britanici într-o situație extrem de delicată. Dacă prizonierii sunt eliberați, se va naște un scandal de proporții imense. Nu se va rezuma la dezvăluirea legăturilor dintre serviciul secret de informații și Crux Orientalis. Oamenii vor afla că propriile autorități au convenit să-i țină în stare de detenție pe eroii de război britanici.

Cred că acesta e motivul pentru care domnul Parker al dumneavoastră se află aici astăzi. El vrea ca Rosewicz să-l scoată din porcărie. În schimb, va fi gata să încheie un nou pact cu Crux Orientalis. Un pact care să-i ducă în secolul al douăzeci și unulea.

De jur împrejurul lor se auzeau vocile noului secol, șoptind deja. Focuri care ardeau, și cărți, și cadavre de bărbați, de femei și de copii. Vocile deveneau tot mai tari, până ce urletul lor avea să se facă auzit în toata lumea. Prețul unui om avea să se măsoare în calitatea pielii lui.

— E prea târziu să-i oprim? Întrebă Jack.

De Galais înălță din umeri.

— Poate că da. Nu suntem foarte puternici. Putem face puține lucruri. Dar eu vreau să încerc. Vreau să încerc la noapte.

— La noapte?

— O să încerc să intru în casa lui Rosewicz. Ca să fur manuscrisul. Dumneavoastră cunoașteți drumul. Și știți cum arată documentul. Vreți să mă ajutați?

CAPITOLUL CINCIZECI ȘI NOUĂ

Częstochowa, Polonia

— „Să ne rugăm pentru cei care n-au timp de rugăciuni; să credem pentru cei care nu mai pot crede; să-i alinăm pe cei pierduți în durere; să acceptăm moartea ca ei să trăiască.” Maica stareță puse cartea jos, pe biroul din lemn negeluit și o privi pe Maria în ochi. Coperta din piele neagră a cărții era uzată după ani de zile de folosire; părea să fie făcută din secole și vină. De aceea suntem aici, zise maica Alice. De aceea ești tu aici. Existența noastră nu servește vreunui alt scop. E ușor de spus, dar foarte greu de trăit. Nici una dintre noi nu a fost aleasă, nu suntem alesele Domnului. Ne străduim să obținem o stare de grație în care rugăciunile noastre să aibă efect.

Ai fost adusă în această casă în circumstanțe neobișnuite, despre care nu vreau să vorbesc. Nici ție nu-ți voi da voie să vorbești despre ele. Contează că ești aici și că vei rămâne aici. Ești mai în vârstă decât majoritatea novicelor și mai obișnuită cu viața lumească. Asta va da naștere la probleme, însă o să le depășim. În anii care vin, vei învăța să te supui regulilor noastre. Dacă nu, rezistența îți va fi înfrântă. Mă înțelegi? Vei fi trasă pe roata penitenței. Așa procedăm.

Maria nu spuse nimic. În ultimele zile, tot ce trăise i se păruse un vis. Înainte de a părăsi Parisul, Karl vorbise cu ea, scurt și fără emoție, avertizând-o că nu se putea aștepta la nici un fel de mila dacă încerca să părăsească mănăstirea. Fără a rosti explicit, înțelesul cuvintelor lui fusese acela că, dacă ar fi evadat, ar fi fost vânată, dusă în Essen și omorâtă.

— Mai bine te resemnezi cu ce te așteaptă, o sfătuiuse el. Nu te ajută cu nimic să te zbați. Protestele nu vor schimba ceva. N-ai face decât să-ți înrăutățești situația. Cei de acolo vor ascultare și, crede-mă, știu cum să o obțină. Aceste surori au secole de experiență în spate. Te poți zbate cât vrei, ele te vor doborî, în cele din urmă. Dacă aș fi în locul tău, aș hotărî să mă supun din prima zi. Tu ți-ai bătut joc de misiunea ta de soție și mamă. Nu mi-ar plăcea să aud că vei eșua și aici.

Maria se găsea într-o încăpere zugrăvită în alb, fără decorațiuni, în afara câtorva litografii vechi și decolorate ale unor sfinți și a unui mare crucifix pe un perete. Mobila era simplă și cu un aspect neconfortabil. Scaune cu spătar drept, un birou ordonat, un dulap încuiat. Podeaua, bine lustruită, de lemn era rece sub picioarele-i goale. Numai surorilor vârstnice și infirmierelor li se permitea să poarte pantofi. La sosire, fusese dezbrăcată, îmbăiată și îmbrăcată într-un veșmânt de novice din aba neagră. Cele două surori care o asistaseră tăcuseră tot timpul operațiunii. Încercase să le angajeze într-o discuție, însă ele îi răspunseseră cu priviri de gheață, așa că, în cele din urmă, tăcuse și ea.

— Aici e un ordin contemplativ, continuă maica stareță, aici vei fi învățată să contempli și să te rogi. N-avem nici o altă funcție. Regula noastră este tăcerea continuă, tăcere care poate fi ruptă doar în confesional sau când ești chemată la mine, sau în caz de urgență. Această tăcere se extinde și asupra muzicii. Aici nu există muzică, în afara cântecelor interpretate de corul nostru. Trebuie să încetezi cu orice gând la altfel de muzică. Nu vreau să te aud fredonând sau cântând. Când ești singură în chilia ta, trebuie să te concentrezi prin rugăciuni asupra Fecioarei nu a recapitulării de piese muzicale.

Maica stareță vorbea bine germana, cu accent din sudul Poloniei. Era în vârstă, dar nimic din ea nu sugera fragilitatea. Chipul îi era parțial ascuns în spatele unui coif apretat. Surorile Penitenței fuseseră neatinse de recomandările celui de al doilea Consiliu de la Vatican; ele rămăseseră cu obiceiurile din secolul al șaisprezecelea, fără nici o modificare, împreună cu regulile și convențiile aferente. Mănăstirea nu avea curent electric, nu avea telefon și nici radio – nimic care să amintească de secolul al douăzecilea. Ca și cum timpul încremenise, ca și cum clădirea în sine era o mașină a timpului, în care toți călătorii erau transportați într-un trecut aspru, întunecat.

— Te vei scula în fiecare dimineață la ora cinci. Când sună clopotul, sari din pat și te pregătești pentru slujbă. Îți vei imagina că așternutul ți-a luat foc. Dacă permiți somnului să te tragă înapoi în mrejele lui, acesta îți va deveni stăpân. După slujbă, se ia micul dejun, compus din pâine și apă fierbinte. Noi nu bem ceai, cafea sau alte stimulente. Mâncarea noastră nu e condimentată. Mâncăm ca să trăim

și trăim ca să ne rugăm. Să-ți amintești asta. Nu te repezi să mănânci și nu irosi nici o bucată. Irosirea e un păcat care va fi aspru pedepsit.

După micul dejun te vei duce în capelă pentru serviciul divin. Vor fi două ore de exegeză, urmate de o lectură spirituală care durează o oră. Apoi prânzul și binecuvântarea.

Vocea stareței continuă pe același ton, abia auzită de Maria în starea ei de transă. Oră după oră la slujbă, la culcare la ora nouă, în picioare din nou la miezul nopții pentru slujba de noapte până la ora două, un pic de somn, din nou în picioare la ora cinci, hrana doar cât sufletul să nu se despartă de trup, vară și iarnă la fel, niciodată variind, niciodată luând sfârșit. Un tipar de zile și luni care aveau să ducă, în cele din urmă, la un mormânt fără semne distinctive.

— Când vei depune jurămintele, vei vedea că primul dintre ele este sărăcia. N-ai adus nimic cu tine în această casă, așa că nu vei ieși cu nimic. Trebuie să ceri tot ce ai nevoie. Săpunul și pasta de dinți sunt raționalizate. Ți se permit două batiste pe săptămână și două prosoape sanitare în fiecare lună, dacă vei avea nevoie; ai grijă să vii la mine pentru ele. Dacă-ți trebuie medicamente, trebuie să-mi dai de știre înainte și să vii la mine ori de câte ori ele sunt necesare. Între aceste ziduri, sunt permise doar medicamentele indispensabile. Nu suntem aici să ne cocoloșim. Nu ți se vor permite analgezice, somnifere sau droguri de genul ăsta.

Camera nu avea ferestre. Era o lume a pereților. O lume rece, neprimitoare, fără nici o undă de căldură fizică sau spirituală. Maria sosise în Czestochowa în acea dimineață, traversând frontiera la Gorlitz, apoi călătorind spre sud, prin Wroclaw. După un scurt drum prin mijlocul naturii, ajunseseră la periferia unuia dintre cele mai urâte orașe pe care le văzuse vreodată. Pretutindeni, coșuri de oțelării și fabrici textile aruncau fum toxic în aerul cenușiu. Drumul către centrul orașului era presărat cu inele de blocuri păcănite și urâte, ca niște întărituri din beton cenușiu, menite să protejeze orașul de invazie. În centru, sus pe deal, se afla celebra mănăstire Jasna Gora, unde Madona Neagră își aștepta pelerinii. Deasupra ei, ca niște creneluri, se înălțau zidurile mănăstirii, construite ca niște fortificații, menite să stăvilească valurile de cuceritori suedezi, ruși sau germani.

Depășiseră dealul și parcul Staszica, apoi o luară spre nord pe strada Starucha, unde mănăstirea aștepta în spatele unor ziduri și mai

înfricoșătoare. Aici, garda de corp își luase rămas-bun de la ele. Maria și tăcuta soră Zofia fuseseră lăsate înăuntru printr-o intrare laterală îngustă și apoi imediat despărțite. Maria intrase pe mâna unei călugărițe cu chip sever, care era, după cum avea să afle ulterior, șefa novicelor. Zgomotul porților închise rămase insuportabil în urechile ei, ca și vocea unui judecător condamnând-o la închisoare pe viață.

— Ți se va da o chilie la primul etaj. Trebuie s-o menții permanent curată. Nici o altă soră nu va fi invitată în ea, după cum nici ție nu-ți este permis să vizitezi alte chilii. Prietenii nu sunt îngăduite. Ai voie să îți pui doar tablouri religioase în chilie. Nu vei găsi oglinzi nicăieri în această casă; nu vei avea nevoie de așa ceva.

Maria se uită la ea. În ochi nu i se citea nici un fel de compasiune. Doar oțelul născut de o viață de autocontrol riguros de zi după zi, de castitate și supunere, de rugăciune neîncetată și de suprimarea oricărui sentiment uman, în afara urii de sine.

— Nu sunt aici din voința mea proprie, rosti Maria.

— Asta nu intră în preocupările mele. Dacă ai venit cu o voință aici, te asigur că va fi înfrântă. Dacă nutrești gânduri de a te întoarce în lume, te sfătuiesc să le lași deoparte. În scurt timp, îți vei începe noviciatul. Patru ani, după aceea îți vei face legământul final. Vei fi o mireasă a lui Hristos, vei purta verigheta lui pe deget și numele lui în inimă.

— Deja am un soț.

Stareța clătină din cap.

— S-au făcut deja pași către anularea acestei căsătorii. Poate nu vei fi virgină, dar vei fi învățată semnificația castității ca oricare novice neprihănită. Se auzi un clopot care sună singuratic și ciudat în tăcerea din jur. E timpul de slujbă. Șefa novicelor te va instrui după aceea. Te rog să nu-i dai ocazia de a te aduce în fața mea. Dacă o vei face, te avertizez de pe acum că te vei gândi serios înainte de a repeta gestul.

Pentru Maria nu conta ce pedepse o așteptau. Un singur gând îi trecea încontinuu prin minte, anume că, în ciuda tuturor, în ciuda vigilenței lor, în ciuda vânătorilor lor de pe străzi, ea era stăpână pe situație. Avea un mijloc de a evada și intenționa să se folosească de el la momentul potrivit. Atunci nimeni nu va putea să o urmărească.

Stareța se duse la ușă. Când atinse clanța cu degetele, se întoarse și zise:

— Copila mea. N-aș vrea să mă judeci prea aspru. Sunt dură, deoarece viața noastră aici e dură. Dacă n-aș fi așa rugăciunile noastre ar însemna doar mult zgomot pentru nimic. În spatele acestor ziduri, noi nu facem parte din lume. Pentru cele dintre noi care ne-am trăit aici toată viața lumea nu există. Noi nu știm nimic din ce se întâmplă acolo și nici nu vrem să știm. Îmi dau seama că-ți va fi greu aici. Știu că fiecare zi va fi un chin. În adâncul sufletului, te compătimesc. De aceea te voi disciplina. Căci disciplina, mentală și trupească, e singura ta speranță. Austeritatea și abnegația de sine te vor face, în cele din urmă, puternică Te voi ajuta cu tot ce pot; restul depinde de tine. Făcu o pauză. Acum e timpul să te pregătești. E timpul să-ți începi viața de rugăciuni.

CAPITOLUL ȘAIZECI

Jack își verifică ceasul. Acesta arata ora 3:05 a.m. Lângă el, în întuneric, părintele de Galais tremura de frig. Sau de frică? Norocul era cu ei. Luna depășise de zece zile faza de lună plină și cerul era acoperit cu nori. Cu salopete și încălțări negre, cu fețele înnegrite, Jack și preotul erau aproape invizibili. Alături de ei, un al treilea bărbat supraveghea spatele casei, cu ajutorul unui binoclu. Bărbatul se numea Mélac.

Doamna Nagle îi oferise lui de Galais o descriere detaliată a sistemului de alarmă din casă; unde se găseau senzorii, ce tip erau aceștia, unde erau situate panourile de control, câți oameni stăteau în casă noaptea. Ea folosisese o cameră miniaturală de luat vederi ca să înregistreze detalii din interiorul casei, ca supliment la descrierile pe care Jack reușise să le furnizeze.

Apoi de Galais îl vizitase pe Antoine Mélac, un fost admirator al preotului din zilele în care acesta slujise ca preot paroh în nord-vestul orașului. Acum, în vârstă de aproape șaizeci de ani, Mélac făcuse în acele vremuri mai multă pușcărie decât slujise Galais ca preot. Un spărgător care nu-și imagina altă cale de a-și câștiga existența, venise regulat la bisericuța St. Joseph des Épinettes ca să se confeseze și, în timp, el și de Galais începuseră să se întâlnească serile la Cinq Etoiles. Prietenia lor nepotrivită, întreruptă de perioadele în care Mélac era închis la le Petit Nanterre și, ulterior, de plecarea lui de Galais la Vatican – se consolidase cu vremea.

În ciuda meseriei lui, Antoine Mélac era un om cinstit. Nu intra niciodată în clădiri locuite dacă avea de ales, nu fura niciodată pâinea de la gura altora, nu se ocupa niciodată de droguri sau arme, nu-și bârfea niciodată colegii, nu purta niciodată armă, nici măcar un cuțit, și nu opunea niciodată rezistență când era prins. Chiar și polițiștii nutreau un soi de respect pentru el.

Mélac răspunsese imediat cererii de ajutor a lui de Galais. Nu i se oferise nici o răsplată, însă nici el nu ceruse vreuna: lui Mélac i se spusese că treaba pe care o avea de făcut era să ajute Biserica, că era vorba de o proprietate furată din Vatican care nu putea fi înapoiată pe

căi legale. Atât îi fusese de ajuns; religiozitatea lui se ocupase de rest. Descrierile doamnei Nagle, fotografiile și schița sistemului de alarmă fuseseră transformate de Mélaç într-un plan de atac.

Doamna Nagle le explicase în amănunt aranjamentele nocturne din casa lui Rosewicz. Pentru ea, ca și pentru Mélaç, faptul că ajuta Biserica era suficient ca să-i liniștească conștiința. În plus, de Galais îi menționase de mai multe ori că așa o ajuta și pe Maria. În acea noapte, ea avea și un alt rol de îndeplinit.

Conform spuselor ei, rutina nu diferea substanțial de la o zi la alta. Deși introdusese premeditat iregularități în toate evenimentele ce se petreceau în afara casei, Henryk stabilise tipare interne de o exactitate extremă și nimeni – nici chiar Rosewicz – nu avea voie să le modifice fără anunț prealabil. Astfel, orice eveniment neprevăzut, orice deviere de la rutină putea fi imediat remarcată, cercetată și – dacă era vorba de o amenințare – anihilată fără alte necazuri.

Rosewicz dormea la etajul al doilea, unde avea un apartament numai al lui. Nu existau oaspeți. O mare parte din etajul al treilea era ocupată de servitori, inclusiv de doamna Nagle. Pe fiecare dintre aceste etaje staționa câte un paznic înarmat, care dormea, dar era conectat, prin interfon și alarmă, cu camera de control de jos. Aici, doi bărbați făceau de gardă toată noaptea. Camera lui Henryk se afla în apropiere, lângă bibliotecă.

Camera de control era centrul nervos al casei. Trăsătura ei principală consta într-un banc de monitoare, fiecare dintre acestea fiind conectate la o cameră de luat vederi mobilă. Fiecare cameră era dotată cu un fascicul de raze infraroșii, care îi permitea să „vadă” prin beznă, și era montată în așa fel, încât să acopere o singura ușa, o singură scară sau un singur pasaj din interiorul casei, precum și secțiuni din exterior. Erau zece oameni cu totul. Unui intrus îi era imposibil, dacă trecea de sofisticatul sistem de alarmă, să parcurgă vreun metru prin clădire fără a fi detectat de o cameră video.

Dacă se declanșa alarma sau dacă un intrus era depistat vizual, unul dintre oamenii de serviciu din camera de control putea izola toată zona cu pricina, dacă prin asta nu amenința securitatea altcuiva aflat în acea zonă. Acest fapt permitea trezirea și chemarea celorlalți paznici la locul intruziunii, înarmați până în dinți și gata să se ocupe de intrus.

Mélac era încrezător că o să reușească, dacă doamna Nagle își făcea treaba ei înăuntru. De Galais îi procurase o fiolă plină cu bacterii de salmonella, crescute pe orez; adăugate la masa de seară a doi paznici, bacteriile aveau să le provoace o toxiinfecție alimentară severă. Astfel, se eliminau o parte din dușmani, fără a se naște bănuieli.

A doua ei sarcină fusese mai dificilă. La intervale regulate de-a lungul zilei, ea își asumase riscul de a dezactiva detectorii pasivi infraroșii prin stropirea lor cu un lac incolor. Lacul împiedica senzorii să detecteze sursele de căldură sau să răspundă la schimbările de temperatura provocate de închiderea unei uși sau a unei ferestre.

Hotărâseră să intre prin ușa din spate. Totul era nemișcat. Casa zăcea în întuneric. Mélac îi conduse, oprindu-i când ajunseră în raza camerei de luat vederi fixate pe perete, deasupra capetelor lor. Aceasta era fixată pe planul lor cu numele de „camera unu”.

Ca și în cazul celorlalte, tot ce vedea camera unu era înregistrat pe o bandă cu durată lungă de funcționare. În absența incidentelor, banda era rebobinată de două ori pe zi. Doamna Nagle reușise să schimbe trei dintre benzi cu unele contrafăcute. Benzile originale îi fuseseră înmânate lui de Galais în acea după-amiază. Ele conțineau o imagine a ușii din spate, noaptea. Scena încremenită era factorul cheie în favoarea lor. Mélac încărcase banda într-un camcorder pe care îl purta în geanta lui.

Din camcorder ieșea un cablu lung, având capătul desfăcut. Mélac porni camcorderul. Îl lăsă pe pământ și se întoarse spre Galais, ținând capătul cablului în mână..

— Ridică-mă, rosti el. Ai grijă să nu-mi dai drumul în fața obiectivului. De Galais îl ridică. Într-o singură mișcare, Mélac tăie cablul camerei de luat vederi cu o lamă ascuțită, dezveli capetele sârmelor și le înnodă la capătul liber al cablului legat de camcorder. De Galais îl lăsă la loc jos. Probabil că au văzut ecranul stingându-se câteva clipe, zise Mélac, apoi revenindu-și cu o imagine identică. Fiți gata să o ștergem, în caz că apare cineva să verifice. Probabil că n-o vor face.

Cinci minute mai târziu, totul continua să fie liniștit. Camcorderul derula încet, trimițând imaginea falsă în camera de control. Se

întoarseră la ușă. În mai puțin de trei minute Mélac descuie ambele încuietori. Își ținu respirația.

— Dacă sună alarma, fugiți, șopti el.

Oțelindu-se, împinse ușa.

Nu se întâmplă nimic.

Câteva trepte conduceau spre un coridor întunecat. Se găseau în apropiere de bucătărie. Erau în siguranță până la capătul coridorului, dacă nu venea nimeni la bucătărie. În secțiunea centrală a casei nu existau senzori pasivi infraroșii tocmai spre a permite deplasarea liberă a personalului de securitate în cursul nopții.

O a doua cameră de luat vederi dădea înspre un coridor bine luminat, în unghi drept cu cel în care se găseau ei. Henryk nu se obosise să pună o cameră mobilă aici, de vreme ce coridorul era suficient de îngust ca să fie acoperit cu un obiectiv fix. Mélac se aplecă și scoase un mic dispozitiv metalic din geantă. De Galais îl ridică din nou în spatele camerei. Cu îndemânare, spărgătorul strecură ceva în vârful camerei.

Ținută pe loc de un magnet, o ramă apăru în fața camerei, puțin mai sus de ea. În ramă era prinsă o fotografie. Distanța fusese calculată cu exactitate. Unul dintre prietenii lui Mélac făcuse fotografia după un cadru al filmului video. Oricine ar fi supravegheat monitoarele din centrul de urmărire, ar fi văzut imaginea de pe ecran tremurând o clipă sau două, însă șansele erau ca privirea lui să fie în altă parte când se petrecea schimbarea. După fixarea fotografiei, imaginea de pe ecran avea să fie la fel ca întotdeauna. Se conta din nou pe factorul plictiseală. În plus, se conta pe faptul că supraveghetorul cel mai experimentat al lui Henryk se afla în spital, cu niște insuportabile dureri de stomac.

Mélac efectua aceeași șmecherie cu ultima cameră, poziționată să aibă perspectivă asupra coridorului care conducea spre bibliotecă. Camera de control se găsea la numai două uși distanță și ei trebuia să păstreze absolută tăcere dacă nu voiau să fie trădați de banalul auz uman, după ce reușiseră să scape de toate capcanele electronice. Mélac părea nervos. Nu era o spargere pe placul lui. Casă de locuit, oameni înăuntru, prea multă securitate. Nu era un om superstițios, dar îl încerca un sentiment rău.

Disponerea bibliotecii semăna cu cea din Summerlawn; o anticameră descuiată precedând o cameră interioară singură, unde erau ținute manuscrisele. Tăcerea stăpânea totul. Își ținu răsuflarea, ca și cum senzori ascunși le-ar fi putut detecta. Ajunși înăuntrul primei încăperi, se simțiră ceva mai în siguranța. Căutările doamnei Nagle nu dezvăluiseră nici o cameră și nici vreo alarmă pasivă în această zonă.

Mélac începu să lucreze la panoul de lână camera interioară, în vreme ce Jack îi ținea o mică lanternă îndreptată asupra obiectivului. Spărgătorul le explicase că aceasta parte a operațiunii se putea dovedi cea mai lungă și cea mai tensionată. Jack și de Galais urmăreau nervoși cum tovarășul lor forma secvențe de numere întâmplătoare pe panou.

Treaba dură douăzeci de minute. La sfârșitul ei, aveau toți nervii întinși la maximum și mâinile lipicioase de sudoare. Resimțeau cu intensitate tăcerea, ca pe o greutate fizică ce îi apăsa de sus, ca și cum casa era confecționată din tăcere și orice sunet, indiferent cât de mic, era ca o bubuitura care amenința să dărâme totul. Ușa se deschise și intrară.

Mâna lui Jack se duse drept la comutator și deasupra lor un întreg șir de tuburi fluorescente prinse viață. Camera era exact așa cum și-o amintea el; sertare înguste de lemn, fiecare cu numărul propriu inscripționat, menite să adăpostească manuscrise desfăcute; vitrine pentru pergamente derulate și articole mai voluminoase; rafturi încărcate cu dicționare și indexuri, multe dintre ele achiziționate la cererea lui Jack; alte rafturi cu lupe, foarfeci și alte instrumente de lucru, două birouri cu lămpi de citit și clasoare; și o masă joasă de lucru, pe care două fragmente de pergament se odihneau sub geamuri.

Rosewicz nu făcuse nici o tentativă de a ascunde ceea ce căutau ei. Din contră, obiectul fusese așezat la vedere, în mijlocul biroului cel mai mare, un obiect înalt, cilindric, de fabricație bizantină, decorat cu icoane și pietre prețioase. Jack și Mélac rămaseră pe loc, iar preotul înaintă cu pași înceți spre birou, ca și cum ar fi fost împins de la spate de firea lui umană mai degrabă decât de vocația lui preotească. În mișcări nu i se citea nimic din tensiunea care-l stăpânise până în acel moment. Toată nervozitatea îi dispăruse în prezența a ceea ce credea că e singura relicvă adevărată a Mântuitorului lui. Într-o fracțiune de secundă, de Galais se transformase din spărgător în preot, din hoț în

oficiant, ca și cum mergea nu spre un birou banal, ci spre un altar plin de flori și încărcat cu tămâie, pe care sălășluia Dumnezeuul lui.

Aspectul obiectului era simplu. În formă de cutie, el reprezenta o mică raclă, menită inițial, probabil, adăpostirii moaștelor unui sfânt sau rămășițelor uscate ale vreunei inimi. Două ușițe din fața raclei erau, evident, destinate permiterii accesului spre comorile dinăuntru. Depinzând de modul în care alesese Rosewicz să expună manuscrisul, era posibil ca ușițele să lase un spațiu mai mare de manevră, în vederea punerii înăuntru a unui alt manuscris de dimensiuni și aspect similare (Jack știa vreo câteva astfel de manuscrise care îndeplineau condiția) fie a unui cilindru de metal ca acela în care fusese transportat inițial manuscrisul lui Iisus.

De Galais întinse mâna cu evlavie spre ușițe. O deschise pe una, apoi pe cealaltă.

Chiar și de unde se afla, Jack auzi icnetul. Apoi de Galais se dădu în spate, ținându-și mâinile în față, ca și cum s-ar fi ferit de o lovitură. Mélac îl prinse în brațe și îl echilibra.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Jack.

De Galais nu-i răspunse, ci dădu din brațe arătând, cu o expresie de groază pe chip, spre birou și obiectul de pe acesta. Ușițele umbreau interiorul raclei, ascunzându-i conținutul. Jack îl lăsă pe de Galais în grija lui Mélac și se duse la birou.

Înăuntrul micii racle, ca o monstruoasă efigie a Babilonului sau Egiptului, cu limba neagră, cu ochii ieșiți din orbite, se afla un cap de om. Capul doamnei Nagle, retezat de la gât, secăt de sânge, holbându-se îngrozit spre restul încăperii, cu chipul o expresie desăvârșită a panicii.

CAPITOLUL ȘAIZECI ȘI UNU

Rosewicz îi aștepta în camera exterioară, împreună cu Henryk și alți doi oameni. În afară de Rosewicz, toți ceilalți aveau arme.

— V-ați pierdut timpul, rosti Rosewicz.

Jack păși în față, oprindu-se când unul din paznici îi înfipse o armă în piept.

— A fost nevoie s-o omori? întrebă el.

— Pe Nagle? Țineam enorm la ea, răspunse Rosewicz. M-a slujit multă vreme. Mi-a iubit familia, îndeosebi pe Maria. Presupun că pe ea a iubit-o prea mult. Numai loialitatea poate explica atitudinea ei. Oricum aş spune-o, în final se ajunge tot la trădare. E ceva contagios. Eu nu știu nimic împotriva bolilor contagioase în afara măsurilor dure. Infecțiile trebuie retezate înainte de a se extinde.

— Iubirea e o infecție? se miră Jack.

— Genul rău de iubire, da. Iubirea prost condusă, pervertită. Generația ta n-ar înțelege. Voi puneți iubirea mai presus de toate celelalte valori; însă greșiți. Există lucruri mai importante. Unul ar fi loialitatea. Să rămâi credincios, în ciuda tuturor. Gratitudinea, onoarea, demnitatea, puritatea sufletului, curajul. Tot ce e disprețuit acum. Tot ce s-a uitat.

— Mă minunez că tocmai tu îmi vorbești despre astfel de lucruri.

Jack nu se simțea furios, doar trist. El încerca o tristețe devastatoare. Era păcat ca viața unui bătrân să se sfârșească prin astfel de acțiuni. Ca sfârșitul lui să fie atât de asemănător cu începutul. Se gândi la toți oamenii care își încrucișaseră drumurile cu Rosewicz și care fuseseră asasinați: Denis Boylan, Moira Kennedy, Iosif, Leah și Sima Șaranskii, după toate probabilitățile, Isaak Bercik, Noreen Nagle. Câți alții fuseseră, despre care el habar n-avea?

— Îmi pare rău, Jack. N-am vrut niciodată să se ajungă aici. Soarta a vrut ca drumurile noastre să se intersecteze tot timpul. Te rog crede-mă când spun că te-am admirat enorm, ba chiar te-am invidiat. Îmi pare rău că totul se sfârșește așa. Se întoarse spre preot, care era încă vizibil cutremurat de ceea ce descoperise.

— Dumneata ești părintele de Galais?

— Da.

— De tine nu-mi pare rău. Mi-e rușine pentru tine. Un om al lui Dumnezeu, un preot, să ajungă într-un asemenea hal. Ai venit aici să furi, ai încălcat una dintre poruncile Domnului. Ei bine, va trebui să-ți ispășești păcatul. Știi asta? De Galais nu-i răspunse. Rosewicz nu i se adresă lui Mélac și nici măcar nu-l învrednici cu o privire, ca și cum acesta nu s-ar fi aflat acolo. Foarte bine, zise el în încheiere. S-a sfârșit. Speram altceva. Am gustat amărăciunea toată viața și o gust și acum. Însă am în posesie și dulceața dinaintea morții. Voi trăi să văd începutul adevăratei sfințenii. Voi muri ca Simeon, liniștit

— Dumnezeu să te ierte, rosti de Galais cu voce coborâtă.

Rosewicz îl privi cu dispreț, apoi se întoarse către Henryk.

— Ia-i de aici, comandă el.

Afară, întunericul era la fel de dens. Noaptea stăpânea încă orașul, împreună cu un frig pătrunzător și rău. Se urcară în două mașini. În garaj, li se alăturară alți trei paznici. În prima mașină, Jack și de Galais erau făcuți sandviș între Henryk și un om de-al lui; un al treilea conducea. În cealaltă mașină, se găseau restul oamenilor, alături de Mélac. Spărgătorul era distrus. Îl urmăriseră cum implora iertarea, știind că era inutil și dorind ca el să tacă. Toată stăpânirea de sine a omulețului dispăruse. El știa mai bine decât Jack sau de Galais ce fel de oameni erau cei care-l capturaseră. Văzuse astfel de oameni în închisoare și învățase să-i evite.

Nimeni nu scoase o vorbă și nici măcar nu tuși. Esența călătoriei o reprezenta tăcerea. Lui Jack i se făcuse cumplit de rău. Mai îngrozitor decât toate era sentimentul de neajutorare. Se întoarse pe jumătate către Henryk, care ședea impasibil în luminile pasagere ale lămpilor de stradă.

— Știu că nu mă placi, Henryk, zise el, și nu mă aștept la nimic de la tine. Dar omul ăsta e preot. Ai comite un păcat de moarte să-ți mânjești mâinile cu sângele lui. Dă-i drumul, Henryk. Eu îți ajung.

Henryk nu se obosi să-l privească sau să-i vorbească. Treceau pe străzile pustii, golite de oameni și de mașini. Străzi fără milă. Afară, turturi atârnav de acoperișurile clădirilor. Henryk privea orașul. Era plictisit. Fusesse binecuvântat de un cardinal și simțea fermitatea mâinii acestuia pe capul lui aplecat; un preot în plus sau în minus nu mai

conta pentru el. Avea o înțelegere perversă a lui Dumnezeu. Pe scara lui sucită de valori, un cardinal se afla mai aproape de divinitate decât un preot, așa că un preot putea fi omorât fără remușcări dacă o cerea un cardinal.

Jack își simți stomacul revoltându-se. Mâinile i se lipeau de sudoare. Era înghesuit pe bancheta din spate, cu coapsa stângă presată de coapsa lui Henryk. Nu putea face nimic. Nimeni nu-i putea salva. Mașina își continua drumul.

Coborâra pe bulevardul Niel. Jack bănuia încotro se îndreptau. Îl durea capul și voia să vomite. Din când în când, luminile străzii îl izbeau drept în ochi. În dreapta lui, de Galais ședea nemișcat, rugându-se.

La Étoile cotiră pe bulevardul Foch, îndreptându-se spre Bois de Boulogne, un vast spațiu verde, de peste două mii de acri, pe flancul vestic al orașului. Când trecură pe sub Porte Dauphine, o mașină gri trecu pe lângă ei. Locul era pustiu. Era prea târziu și prea frig pentru dezmațul care ținea de obicei în Bois mult după miezul nopții. Travestiții și prostituatele se aflau acum acasă sau în patul altcuiva.

Cea mai pustie zonă a pădurii se afla înspre sud, între hipodromurile de la Longchamps și Auteuil. Ajunși acolo, încetiniră până când, brusc, Henryk ordonă oprirea. Mașina din spatele lor se opri și ea.

Șoferii stinseră motoarele și se dădură jos. Fiecare ținea o lanternă. Henryk ieși și le ordonă, lui Jack și de Galais, să-l urmeze. Coborând, Jack își simți genunchii tremurând. Descoperi că îi trec cele mai ridicole gânduri prin minte: că ar fi fost jenat să leșine, să facă pe el sau să înceapă să urle, ce fac oamenii în clipele dinaintea morții. Ca și cum ar fi contat.

Prin fața ochilor nu-i trecu întreaga viață și nu se gândi la oamenii pe care-i iubise; la Caitlin, la Maria, la Siobhan sau la el însuși. Toate acele lucruri și toți acei oameni dispăruseră. Se gândi la trivialități, la mâncăruri pe care nu le gustase niciodată, la filme pe care nu le văzuse, la cărți pe care nu le înapoiase la bibliotecă. Simți o mână apucând-o pe a lui. De Galais îi spuse să rămână calm.

Se regrupară, cu prizonierii strânși în centru, trei paznici în față, trei în spate, apoi porniră pe una dintre *allées cavalières*, cărările rezervate pentru călăreți. De fiecare parte a cărării, copacii se înălțau

ca niște martori solemni. Parcurseră așa doar o bucată mică de drum, după care Henryk le ordonă să iasă de pe cărare și s-o ia printre copaci. Gândurile lui Jack o luau din ce în ce mai mult razna. Avea atât de puțin timp și atât de multe lucruri la care să mediteze. Ar fi fost în culmea fericirii s-o mai vadă pe Maria măcar o dată, chiar și de la distanță.

Se gândi s-o rupă la fugă, dar își dădu seama că n-ar fi reușit să facă decât doi sau trei pași înainte de a fi doborât. De Galais îi strânse mâna și mai tare. Jack îi fu recunoscător pentru căldura transmisă de acel simplu contact fizic. Mélac venea în spatele lor, împleticindu-se și înjurând printre dinți. pământul de sub picioare era dur ca piatra. Undeva departe, la grajduri, un cal necheză.

— Aici e bine, rosti Henryk.

Despărțindu-l pe Jack de preot, îi ordonă să îngenuncheze în fața unui copac. Pe Galais îl îngenunche lângă el, apoi pe Mélac lângă preot.

Prin mintea lui Jack roiau tot mai multe gânduri. Erau alte amintiri pe care creierul lui le procesa, nici una dintre ele familiară – ca și cum ar fi rememorat viața unui străin. Simți o țeavă de armă rece ca gheața atingându-i gâtul. Îl auzi pe de Galais rugându-se în franceză cu cuvinte pe care el nu le înțelegea.

Se auzi o împușcătură. Jack înțepeni și făcu pipi pe el. Își pierduse controlul. O a doua împușcătură. Inima începu să-i bată nebunește în piept, ca și cum ar fi vrut să se smulgă de acolo și să o ia la goană. Alte trei împușcături urmară într-o succesiune rapidă. O scurtă tăcere, apoi o altă împușcătură. Apoi liniște. O liniște totală.

O mână atinse umărul lui Jack.

— E în regulă, doctore Gould. Vă puteți ridica acum.

Vocea lui de Galais, nevătămată. Un spasm îngrozitor scutură trupul lui Jack. Pe gură îi țâșni un jet de vomă acră și fierbinte.

Simți mâini ajutându-l, apoi se trezi pe picioare, într-un cerc de lumini mișcătoare. La început, nu își dădu seama de nimic. Apoi, puțin câte puțin, mintea începu să dezlege enigma. Pe pământ, cadavrele lui Henryk și ale oamenilor lui zăceau ca niște păpuși dezarticulate. Zăpada era amestecată cu sânge. Henryk rămăsese cu fața în sus, cu ochii larg deschiși, cu o mână încremenită în gestul strângerii unui obiect.

— Jack, zise de Galais, îmi cer mii de scuze, dar nu-ți puteam spune. Trebuia să fim precauți, ar fi fost riscant să îți dezvălui totul. Sper că înțelegi. Jack nu răspunse. Amuțise. Dă-mi voie să ți-i prezint pe ceilalți. El e părintele Gabriel McBride. E din Dublin, ca și tine. McBride dădu din cap. Era un bărbat solid, cu barbă și cu ochii triști. Îl apucase cu un braț de umeri pe Mélac. Micul spărgător tremura și sughița. De Galais se întoarse spre omul de lângă McBride. El e părintele Günter Erzberger. Din Berlin. Iar el e părintele Kazimierz Galczyński, din Wrocław.

Toți preoții țineau în mâini puști dotate cu lunete de noapte. Fiecare îl salută din cap pe Jack.

— Nu pricep, zise Jack. Cum ați...

— Supravegheam casa, răspunse McBride. Augustin purta un microemițător, așa aveam idee de ce se întâmplă. Am urmărit mașinile lor de la distanță.

— Dar sunteți preoți. Cu siguranță...

— Vorbim mai târziu despre asta, Jack. Trebuie să plecăm de aici. Împușcăturile puteau fi auzite de cineva. Barăcile Gărzii Republicane Călare nu sunt departe de aici.

Lăsară cadavrele pe loc, ca vreun călăreț ghinionist să le găsească în zori. Pe șosea îi aștepta o mașină gri. O parte se urcară în ea, iar ceilalți luară una din mașinile lui Rosewicz. Când porniră, începu să plouă.

CAPITOLUL ȘAIZECI ȘI DOI

Roma

Luni, 11 ianuarie 1993

În liniștita cameră din spate a unui restaurant de pe Via Monterone, în Roma, un grup select de persoane era angajat într-o conversație aprinsă. Restaurantul cunoscut sub numele de L'Eau Vive e o curiozitate într-un oraș al curiozităților. În primul rând, nu e condus de un *padrone* italian, ci de un ordin religios francez. În al doilea rând, mesele nu sunt deservite de *cameriere*, ci de călugărițe franceze și africane, albe și negre, toate îmbrăcate în veșminte sobre. Călugărițe adevărate, nu chelnerițe îmbrăcate special pentru un rol.

Nu-i surprinzător că nouăzeci la sută din clientela restaurantului este constituită din preoți și înalte oficialități ale Bisericii, mulți dintre ei membri ai Curiei Vaticanului. Ceilalți zece la sută sunt, în principal, turiști care ajung acolo din întâmplare sau din curiozitate. Într-un colț al restaurantului există o mică grotă, în care se află statuia Fecioarei. În fiecare seară, exact la ora zece și jumătate, în acest loc se cântă Ave Maria. Nu se știe dacă vreunul dintre lucrurile de mai sus mărește apetitul sau ajută digestia celor care iau masa.

Încăperea din spate este, în mod normal, rezervată pentru cardinalii din Vatican. În această seară însă, grupul care luase în stăpânire exclusivă camera era compus nu din cardinali oarecare, ci dintr-un cerc special de prelați, cu rangurile cele mai ilustre. Printre ei se numărau șapte dintre cei unsprezece cardinali care conduceau Congregația Sacră pentru Doctrina Credinței, corpul ecleziastic responsabil cu perfecționarea doctrinei ortodoxe și a moralei clericale. Anterior, acest corp fusese cunoscut sub numele de „Congregația Sacră a Inchiziției Universale”. Își schimbase acest nume, în 1908, în „Sfântul Oficiu” (fără vreo schimbare practică) și i se dăduse denumirea actuală în 1965 de către papa Paul al VI-lea, care, simultan, abolise celebrul Index al cărților interzise..

Sub Paul al VI-lea, Congregația fusese întrucâtva liberalizată, însă în timpul lui Ioan Paul al II-lea această tendință ca și alte tendințe

liberale din interiorul Bisericii, fusese brusc inversată. Câinelui de pază îi crescuseră dinți noi și mulți teologi liberali începuseră să simtă pe pielea lor acest fapt. Sub noul său prefect, Cardinalul Vincenzo Bottecchiari, Congregația devenise mai riguroasă în privința judecăților emise în cazurile de divergențe doctrinare și morale. Umbra ei putea fi simțită, sumbră și periculos de tăcută, până în zone îndepărtate ca Filipine și America Latină.

Bottecchiari fusese cel care sugerase această primă întâlnire – neoficială – între cardinalii din subordinea lui și câțiva dintre colegii lor. Întâlnirile ținute în spatele zidurilor Vaticanului nu treceau niciodată neobservate. Pretutindeni, pereții aveau ochi și urechi. Surorile de L'Eau Vive, pe lângă faptul că preparau cele mai bune mâncăruri din Orașul Etern, erau adepte ale unui adevărat cult al discreției, de negăsit în altă parte.

Printre cei care participau la întâlnire se găsea cardinalul Zeffirino Della Gherardesca. Era șeful adjunct al Comisiei Biblice Pontificale, un corp religios total separat, care împărțea birourile cu Congregația Sacră în privința Sfântului Oficiu, înființată în 1903 de către Leon al XIII-lea, Comisia era responsabilă de judecarea chestiunilor privitoare la paternitatea textelor și la supravegherea burselor catolice. Directorul ei era Bottecchiari.

Printre ceilalți participanți se numărau cardinalul Jacques-Bénigne, Despréaux, președintele francez al Comisiei Pontificale pentru Arheologie Sacră, absolvent al seminarului de la Saint Sulpice și fost director al Școlii Biblice din Ierusalim; cardinalul Francis Freedman, pe vremuri profesor la Notre Dame, acum șef al Comisiei Pontificale pentru Științe Istorice; episcopul Giangiacomo Amendola, secretar al Congregației pentru Evanghelizarea Popoarelor, fosta Congregație de Propaganda Fide; monseniorul Tullio Mucchetti de la Comisia pentru Biserici Orientale; și doi cardinali polonezi de la Secretariatul de Stat, Sienkiewicz și Kochanowski.

Toți acești oameni se cunoșteau și lucraseră în diverse momente unii cu alții, uneori strâns. Conform tradiției, majoritatea slujeau în consiliile altor congregații, formându-se astfel o rețea deasă de prietenii și alianțe. Bottecchiari își selectase, cu multa grijă, micul lui grup. Problema în discuție nu permitea nici cea mai mică indiscreție.

— El chiar susține că au avut loc miracole?

Vorbitorul era cardinalul Pierluigi Sabbatucci, unul dintre cei mai vechi membri ai consiliului Congregației Sacre, un om recunoscut pentru inflexibilitatea lui în chestiuni de doctrină. Vederile lui generaseră un curent de dezbateri în privința ereziei ultimelor decenii, inclusiv cele implicate de scrierile lui Küng, Schillebeeckx și Boff. Era un ascetic al cărui singur viciu cunoscut îl reprezentau țigările subțiri franțuzești pe care le fuma de dimineață până noaptea târziu. Chiar acum ținea o astfel de țigară între degete și o flutura spre Sienkiewicz, care-l privea din cealaltă parte a mesei.

— În legătură cu asta nu pot fi sigur, răspunse Sienkiewicz. El afirmă ceva de genul acesta, însă nu e atât de prost, încât să facă o declarație formală. Îl cunosc pe Ciechanowski de mulți ani. Ceilalți dintre dumneavoastră îl cunosc mai mult sau mai puțin. Nu cred că ar exista cineva care să afirme că e un prost.

— Dar vorbește despre miracole?

— Vorbește de... evenimente. *Avvenimenti*. Cred că o dată a spus chiar *avvenimenti sacri*. Un băiat s-a vindecat de o tumoare la măduva spinării. O fată oarbă care poate vedea acum chipul mamei ei. Psoriazisul îndepărtat ca o piele uscată.

— *Sciocchezze!*

Sabbatucci scoase această exclamație și trase cu sete din țigară. Sienkiewicz folosi ocazia pentru a-și goli paharul de restul de *grappa* și pentru a-l umple la loc.

— Astea-s povești din spectacolele cu vrăjitori, continuă Sabbatucci. Maurice Cerullo poate face la fel de multe. Oricare sudist inițiat din America execută acest număr de două ori, duminică. Și încă mai susțineți că Ciechanowski nu e prost?

Sienkiewicz inspiră adânc aer în piept

— El știe că nu poate vorbi de miracole până la efectuarea unei investigații și a unei verificări oficiale. În acest moment, el menționează niște întâmplări și lasă restul în seama Bisericii. Se vorbește de o copilă care are viziuni cu Sfânta Fecioară. Poate că există și alți copii în aceeași situație. O altă Fatima. Astfel de lucruri nu sunt cu totul necunoscute la Czestochowa. În definitiv, acolo este un important centru de pelerinaj. Madona Neagră de acolo este foarte venerată. N-ar fi surprinzător dacă Sfânta Fecioară și-ar face câteva apariții.

— Centrele de pelerinaj sunt notorii pentru înșelăciune.

— Cu toate astea, Ciechanowski știe ce cărți să pună pe masă și ce cărți să țină ascunse la piept. Zvonul despre minuni se va răspândi, indiferent dacă Vaticanul aprobă sau nu. Vor apărea cereri din partea laicilor, manuscrisul trebuie să rămână în Czestochowa și trebuie construită o racla pentru a-l adăposti; Sfântul Părinte trebuie să vină ca să pună piatra de temelie, iar mai târziu, pentru a sfinți clădirea terminată. După cum îl cunosc eu pe Sfântul Părinte, îi va veni foarte greu să refuze o astfel de cerere. Mai ales că vine din Polonia.

— O manevră inteligentă, comentă un bărbat de la stânga lui Sienkiewicz, Amendola.

— V-am spus, Ciechanowski este inteligent. Își cunoaște oamenii. Și, dacă îmi permiteți să-mi exprim astfel un fel de respect, îl cunoaște pe Sfântul Părinte. Au fost trimiși la Roma împreună cu Sapieha și au studiat împreună la Angelicum. El știe că Czestochowa este importantă pentru papă. Este cel mai important lăcaș polonez al Fecioarei. Asta face ca alegerea lui Ciechanowski să fie inspirată.

— Crezi asta? Din nou Sabbatucci, evident încă iritat. Că a fost inspirat să ducă manuscrisul acolo?

Sienkiewicz dădu din cap.

— Ar fi prematur să vorbim de vreo formă de inspirație divină. M-am referit numai la faptul că a făcut o alegere inteligentă. Dacă Sfântul Părinte se duce acolo, așa cum Ciechanowski îl va ruga s-o facă, el va sfinți cel mai mare altar al Domnului nostru din afara Țării Sfinte. Czestochowa va dispune atât de un altar al Fecioarei, cât și de un obiect asociat cu însuși Domnul nostru.

— Mai întâi, va trebui să se declare satisfăcut că manuscrisul e autentic. Asta va necesita multă muncă, zise cardinalul Freedman.

— Cred că putem presupune că e un fals.

Sabbatucci îl privi cu severitate.

— Oare? Tu ai examinat deja manuscrisul, presupun? Eu nu tolerez minunile neconfirmate. Deplâng datul în spectacol. Însă îl cunosc și pe Ciechanowski. Sienkiewicz are dreptate. Omul e deștept, iar eu personal mă îndoiesc că el și-ar pune în pericol reputația publică de dragul unei contrafaceri neîndemânatică. El afirmă că are documentația care să demonstreze că manuscrisul e autentic. Puținul pe care l-am văzut m-a impresionat favorabil. Cred că ar trebui să

presupunem că restul probelor lui vor fi de o calitate comparabilă. Aproape sigur, acestea vor rezista oricărei investigații pe care o veți face. Asta înseamnă că, autentic sau nu, documentul va da naștere în mod sigur la controverse. Iar dacă, la sfârșit, se va dovedi că e autentic sau există probabilitatea să fie autentic, dacă Biserica îl declară scris de mâna Domnului Nostru, controversa nu se va stinge. Din contră, va deveni și mai aprinsă. De aceea v-a invitat cardinalul Bottecchiari pe toți aici în seara asta.

Aruncă o privire spre capătul mesei, unde ședea Bottecchiari, cu mâinile pe masă, ascultând cu atenție discuția. Bottecchiari dădu din cap, dar continuă să tacă.

Cardinalul Della Gherardesca, de la Comisia Biblică, ridică o mână. Sabbatucci era superiorul lui și un om pe care nu era bine să îl contrazici.

— Eminența voastră, mă tem că nu vă înțeleg pe deplin. Spuneți că această controversă se va amplifica dacă manuscrisul se va declara autentic. Nu pricep de ce s-ar întâmpla așa ceva. Cu siguranță că o declarație a Sfântului Scaun poate pune capăt chestiunii.

Sabbatucci se uită la Della Gherardesca cu una dintre privirile lui șirete. Cardinalul mai mic în rang era el însuși un om de șaptezeci și ceva de ani, însă Sabbatucci îl privea ca și cum el era profesorul și Della Gherardesca elevul prost.

— Eu aș fi zis că o singură privire aruncată traducerii asupra acestui document ar fi lămurit pe oricine în privința naturii sale explozive. Va servi doar pentru a da apă la moară iudaizanților care încearcă să facă din istoria sacră un teren de bătălie pentru disputele sordide. Mă refer, bineînțeles, la cei învățați, și regret că trebuie să spun, aceștia lipsesc cu desăvârșire în Biserică – care susțin că Mântuitorul Nostru n-a fost decât un învățător evreu, un rabin galileean, un extremist politic, un esenian – orice le trece lor prin minte.

Toate acestea n-au nevoie decât de așa-zisa dovadă solidă, și ei o să înceapă în curând să-și răspândească teoriile în toate colegiile teologice din Europa și America. Nu veți mai putea respira din pricina controverselor iscate. O să ajungă să taie păduri întregi ca să-și tipărească monografiile și cărțile. Toți jurnaliștii de mâna a doua și toți semidoctii își vor publica o carte despre „Dezbaterea privind

manuscrisul lui Iisus”. O să apară cărțile broșate cu „Scandalul Manuscrisului lui Iisus”. Nu se va sfârși niciodată. Se va naște o adevărată industrie.

Și, credeți-mă, evreii vor râde copios de noi. „După tot acest timp, o să cârâie ei, sunteți forțați să recunoașteți că prețiosul vostru Iisus Hristos a fost tot timpul unul de-al nostru. Nu fiul lui Dumnezeu, nu Cuvântul încarnat, nu cea de a doua persoană din Trinitate, ci doar un simplu vizionar evreu și un rebel al cărui singur scop în viață a fost să promulge și să respecte Legea lui Moise.” Sabbatucci își stinse țigara cu forță în scrumiera de sticlă din fața lui. Dacă aveți impresia că Biserica poate rezista unei astfel de controverse, atunci ești un prost mai mare decât admite în mod normal Curia în sânul ei. Ascultă-mă pe mine, acest manuscris este o bombă cu ceas. Ar putea spulbera Biserica. Fiecare rând din el atacă însăși fundamentele tradiției noastre. Opinia mea categorică este că trebuie să luăm măsuri pentru a-l distruge.

CAPITOLUL ȘAIZECI ȘI TREI

Se lăsă o lungă tăcere, întreruptă în cele din urmă de o voce acidă și moale a lui Bottecchiari.

— Mulțumesc, Pierluigi. Ca de obicei, nu te temi să scoți spada când ești provocat. Tot ce ai spus a fost corect. Însă cred că greșești când insinuezi că ne e permisă o singură opțiune. Asta este o chestiune importantă. Una căreia trebuie să-i acordam cea mai mare considerație. Cred că sunt anumite aspecte pe care trebuie să le examinăm bine înainte de a ajunge la vreo concluzie.

Făcu o pauză. Sabbatucci nu răspunse. Nici măcar el nu avea tupeul să-l întrerupă pe prefectul Congregației Sacre.

Bottecchiari era un bărbat scund, dar se ridica deasupra tuturor prin prestanță. Mitra îi stătea într-un echilibru precar pe capul lui perfect chel și neted. Semăna cu un om modelat din ceară. Pe față și pe mâini nu-i creștea nici un fir de păr. Buzele erau încordate, ca și cum ar fi fost confecționate din cauciuc.

Micul cardinal ședea comod pe scaunul lui. Avea o aură de autoritate absolută ce dispărea numai în prezența papei. Chiar și atunci, nu dispărea cu totul, ci era doar diminuată. Existau unele persoane, în orice caz, nu cele mai lipsite de încredere, care spuneau că el va fi succesorul lui Ioan Paul. Iar acest eveniment părea foarte probabil dacă nu avea loc o revoluție antiliberală în Biserică între timp.

— Distrugerea manuscrisului reprezintă, cu siguranță, o posibilitate. N-ar fi prea dificil să îl substituim cu un alt papirus, iar la timpul respectiv să-l deschidem public pentru a dovedi că nu conține altceva decât o evanghelie scrisă chiar de mâna Domnului Nostru. Ciechanowski nu va protesta: știe că prin proteste nu și-ar provoca decât rău. Cred că este un fiu suficient de loial Bisericii ca să înțeleagă care ar fi datoria lui într-o astfel de chestiune.

Oricum, cred că avem alte probleme de înfruntat. Una dintre ele este Stefan Rosewicz. Alta Karl von Freudiger. Și mai e chestiunea acestui bărbat Gould, cărturarul irlandez. Ciechanowski are hârtii semnate de Gould prin care confirmă că manuscrisul este perfect autentic, în ceea ce privește vechimea și proveniența. Se întoarce către

Della Gherardesca. Zeffirino, tu știi câte ceva despre Gould. I-ai citit articolele. Se poate conta pe el?

Della Gherardesca încuviință.

— Jack Gould este eminent în domeniul lui. Îi place să cerceteze asiduu. E un umanist, dar munca lui e foarte solidă. Oamenii ar asculta ce are el de spus. Ar fi crezut.

— Și, bineînțeles, este evreu.

— În parte. Mama lui e catolică.

Pe chipul lui Bottecchiari se citi o undă de dispreț.

— Nu contează. Evreii se vor lua după el. Va trebui să găsim o cale de a trata cu domnul Gould. Dar, mai întâi, vreau să parcurg celelalte opțiuni care ne stau în față. Putem, bineînțeles, decide să acceptăm varianta lui Ciechanowski. Totuși, în schimbul cooperării politice și financiare pe care el o caută putem insista să-și mute institutul la Roma. Comisia Biblică își va asuma atunci autoritatea directă asupra manuscrisului și a materialelor înrudite. Înțeleg că rușii se dovedesc foarte cooperanți în ceea ce privește vânzarea restului colecției din care provine manuscrisul. Mi se pare că profesorul Grigorevici a dat o mână mare de ajutor.

Imediat ce manuscrisele vor ajunge la Roma, vom putea numi oameni aleși de noi la conducerea institutului – cărturari catolici de încredere, oameni de o loialitate dovedită, capabili să stingă orice dispută posibilă, prin eliberarea de mostre și de mici fragmente din manuscris într-o ordine determinată de ei. Institutul va îngropa semnificațiile textului sub un munte de comentarii și de presupuneri. Alte materiale vor putea fi puse la dispoziția învățaților din toată lumea: recunoștința lor pentru tratamentul favorabil din partea institutului va fi suficient de puternică pentru a compensa orice critică posibilă care ar putea apărea în legătură cu timpul îndelungat, necesar pentru publicarea manuscrisului lui Iisus sub orice formă. Mă grăbesc să declar că nu agreez soluția asta. Sunt prea multe elemente care pot merge prost.

Abordarea pe care v-aș recomanda-o este mai drastică, dar mai probabilă să aibă succes. Dacă o veți aproba, o să discut despre ea cu Sanctitatea sa mâine dimineață. Pe scurt, iată cum sună: Ciechanowski și oamenii lui doresc ajutorul Sfântului Scaun pentru a-și atinge anumite țeluri politice. Eu propun să le întâmpinăm dorințele la

jumătatea drumului; în schimb, ei vor depune manuscrisul spre păstrare în mâinile Sfântului Părinte. Documentul va fi pus în arhivele Vaticanului, unde va fi catalogat, ca din întâmplare, greșit și, peste câțiva ani, totul va fi dat uitării.

Cardinalul Freedman, americanul, se ridică pe jumătate de pe scaun.

— Dar... e monstruos. E la fel de rău ca planul lui Sabbatucci de a distruge manuscrisul imediat. Mai rău chiar, pentru că susțineți că ar trebui să dăm sprijin papal unei bande de fasciști.

Bottecchiari abia catadicsi să-i arunce o privire lui Freedman.

— Stai jos, te rog, cardinale, și încearcă să reacționezi la propunerile mele cu mai puțină emoție și cu mai multa gândire. Vreau să vă gândiți toți foarte bine la ceea ce propun.

Mai întâi, aș prefera să nu distrug manuscrisul, dacă nu de altceva, măcar pentru faptul că orice scurgere de informații din partea oamenilor lui Rosewicz sau a rușilor ar putea da Bisericii mare bătaie de cap. Autentic sau nu, publicul va fi imediat interesat de manuscris și ne va condamna pentru distrugerea deliberată a înseși cuvintele lui Iisus Hristos. Se va deschide câmp liber unor nesfârșite speculații privind adevăratul conținut al manuscrisului. Nu trebuie să vă mai descriu ce fel de agitație se va naște.

Problema e că acest manuscris e cu adevărat periculos pentru Biserica doar în contextul actualei învățături. În situația altei generații sau a mai multora de studii atente, conduse de către cărturari catolici serioși, s-ar putea ca scrisoarea să se dovedească o armă valoroasă în arsenalul Bisericii. În acest moment, este imposibil de afirmat asta. Eu prefer să nu forțez lucrurile scăpând de manuscris acum. El poate rămâne îngropat în seifuri un secol sau chiar un mileniu. Acesta e un amănunt important. Contează doar ca existența lui să fie ținută secretă acum. Distrugeți-l și oamenii vor vorbi. Păstrați-l, oricât de ascuns, și se va ajunge la o înțelegere. În timp, toate amintirile despre existența manuscrisului se vor estompa. Cardinalul privi împrejurul mesei. Știa că le captase atenția, dar voia mai mult. Avea, de asemenea, nevoie de absoluta lor încredere. În orice caz, adevărul e că eu nu cred că manuscrisul va deveni principala preocupare a Sfântului Părinte. Are probleme mult mai serioase pe cap. Domnilor, o să vă spun unele lucruri pe care unii dintre dumneavoastră s-ar putea să le găsiți

deranjante. În mod normal, nu aş menţiona nimic despre astfel de chestiuni, dar acum simt că nu am de ales. Îşi ţinu o vreme răsuflarea. Simţea că îl ia cu frig pe dinăuntru. Fusese purtat către acest moment, către acest loc, către această încăpere de un destin aflat cu mult dincolo de controlul lui. Un băiat de stradă din Napoli smuls din ghearele vieţii şi transformat în prinţ al Bisericii. Unii oameni din această încăpere proveneau din lungi generaţii de aristocraţi şi prelaţi, şi totuşi el se ridicase mai sus decât ei. Pentru ce? Pentru asta. Crezu o clipă că aude şoapte într-un hol imens. Şi o uşă deschizându-se. O uşă mare, pe care nici o mână omenească n-o putea împinge. Domnilor, Biserica are în faţă cea mai gravă criză din istoria ei. Sănătatea Sfântului Părinte e proastă. A îmbătrânit enorm după operaţia de anul trecut. Când a vizitat Santo Domingo pentru Conferinţa CELAM din octombrie, numai zece mii de oameni au venit să-l vadă. Noi ne aşteptam că o să vină cel puţin o sută de mii. În alte părţi ale Americii Latine, sectele protestante fură din ce în ce mai mulţi credincioşi ai Bisericii, lucru care nu s-a mai întâmplat pe o asemenea scară înainte. În Africa, misionarii islamici câştigă suflete, în vreme ce bisericile noastre se golesc. În Rusia şi în alte ţări ale Europei de Est, bisericile ortodoxă şi unită cuceresc terenul pe care noi l-am pierdut cu decenii în urmă. În Irlanda, creşte sprijinul popular pentru contracepţie, avort şi divorţ – chestiuni care nici măcar nu puteau fi puse în discuţie cu puţin timp în urmă. *Magisterium*-ul Bisericii e provocat din ce în ce mai des. În fiecare an, după cum ştiţi, mii de preoţi şi alţi clerici îşi abandonează vocaţia. În multe zone au apărut presiuni pentru hirotonisirea femeilor. Au apărut mai multe cereri ca să terminăm cu legea celibatului. Şi nu trebuie să vă mai povestesc de mişcările populare care ne cer să tratăm viciul sexual şi perversiunea ca normale, nu numai în lume, ci şi în interiorul sfintei Biserici. Făcu o pauză. Ceilalţi încercau să-i priceapă cât mai bine cuvintele. Nu rostise nimic din ce ei să nu fi cunoscut deja, dar situaţia părea cu atât mai gravă dacă era prezentată de cineva care avea poziţia lui în sânul Bisericii. Colegii noştri de la Secretariatul de Stat ştiu că superiorul lor, cardinalul Di Rienzo, a pregătit un document care va fi prezentat în scurt timp Sfântului Părinte. Mi-a fost prezentat şi mie, ca să verific existenţa unor erori de doctrina. E un document tulburător. Di Rienzo susţine că Biserica are de înfruntat probleme cum nu a mai înfruntat de la Reformă. El crede că

amenințările îngemănate ale liberalismului secular și modernismului se pot dovedi prea puternice pentru noi dacă nu reușim să luăm contramăsuri eficace, iar eu trebuie să mărturisesc că sunt perfect de acord cu el. Dacă nu acționăm rapid, există toate șansele ca Biserica pe care o cunoaștem noi să fie distrusă până în secolul viitor. Asta nu e fantezia unui alarmist, ci opinia bine documentată a unuia dintre cele mai inteligente creiere din Vatican. Se auzeau sunetele scoase de tacâmurile folosite în celelalte încăperi. În camera din spate nimeni nu mișca. Ca și cum toți erau în transă. Domnilor, cardinalul Ciechanowski și asociații lui ne oferă tocmai o astfel de contramăsură. Dacă o refuzăm, s-ar putea să nu mai avem o a doua șansă. Se uită la Freedman. Francis, tocmai ai folosit cuvântul „fascist”. Erorile tale sunt de înțeles și de compătimit, dar cred că nu își au locul aici. Fascismul este o filosofie politică discreditată. Zilele lui s-au terminat. Cele câteva grupuri de așa-numiți neofasciști din Germania și din alte părți sunt ne semnificative. Organizațiile cu care suntem rugați să ne aliem nu sunt fasciste, indiferent de definiția acestui cuvânt, ci mai degrabă conservatoare. Sper că nici unul dintre dumneavoastră nu consideră asta un lucru rău. Eu cel puțin nu cred. Din contră. Cred că numai printr-o asociere strânsă cu dreapta politică din Europa vom avea șansa de a salva mult iubita noastră credință din abisul în care este ea acum azvârlită.

Crux Orientalis este o frăție laică, înființată de mult timp, ce nu are alt scop decât de a servi Biserica Catolică și de a duce la îndeplinire restaurarea unei Europe creștine unite. Mie nu mi se pare un vis deplasat. Fără Europa, Biserica nu înseamnă nimic. Acolo a devenit puternică credința creștină pentru prima oară. Oricât de solidă ar fi prezența noastră în Lumea a Treia, salvarea trebuie s-o căutăm tot în Europa. Aici este fortăreața Bisericii. Dacă trebuie să ne retragem în spatele zidurilor acestei fortărețe pentru o perioadă, atunci cel mai bine e să procedăm așa, fără întârziere.

Comuniștii au dispărut, dar, dacă noi nu ne grăbim să ocupăm vidul lăsat de ei, vom vedea în curând credincioșii părăsind în masă Biserica, chiar și în țări ca Polonia. Oamenii s-au întors spre noi ca spre un punct de concentrare a opoziției lor față de statul ateu. Acum încep să se întoarcă spre zeul materialismului. Cred că, dacă pot prinde din urmă Vestul, o să ajungă în Paradis. Avem nevoie de o viziune

pentru ei, de o viziune și de un țel. Crux Orientalis poate oferi ambele popoarelor Europei.

Amendola, a cărei muncă îl adusese în contactul cel mai strâns cu necatolici și cu sensibilitățile care puteau fi stârnite de tentativele de propagare a credinței catolice, își dresе glasul:

— Eminența voastră, trebuie să spun ceva. Nu-i nevoie să vă amintesc de râul imens făcut în trecut de grupări ca Intermarium sau Action Française. A devenit din ce în ce mai cunoscut faptul că mulți preoți au binecuvântat criminalii de război. Mai există încă oameni care susțin că Pius al XII-lea a eșuat în a-și îndeplini datoria de a-i salva pe evrei. Acestea sunt realități neplăcute cu care trebuie să trăim. Mă îngrijorează enorm orice posibilitate de a ne întoarce la astfel de alianțe. Așa cum spuneți, Biserica se confruntă cu o criză majoră. Eu văd în asta un motiv în plus pentru a evita astfel de oameni. Ei ne vor mânji din nou cu crimele lor. În actualul climat politic, un atac antisemit ar fi echivalent cu explozia unei dinamite.

Bottecchiari încuviință cu înțelepciune din cap.

— Te asigur, episcopo, că nu vor mai exista Hitleri sau Ante Pavelici. Doar urmași loiali lui Hristos, lucrând în cadrul sistemului democratic pentru o reformă extrem de necesară. E timpul ca Biserica să întocmească din nou un calendar. Teologii liberali și-au făcut mendrele timp de două decenii și uite unde ne-au adus. Cu un sprijin financiar adecvat și o rezervă suficientă de oameni instruiți, Stefan Rosewicz poate garanta locuri pentru candidații catolici în toate alegerile generale și locale ce vor avea loc în Polonia, Germania, Cehia și Statele Baltice. Cu binecuvântarea papei și sprijin deschis din partea fiecărei biserici, Crux Orientalis poate transforma fața politicii europene. Trecutul e trecut. Acum, avem nevoie de o politică de unitate și de vindecare. Trebuie să punem capăt luptei etnice din Bosnia. Trebuie să ne asigurăm că reunificarea Germaniei nu va sfârși într-o baie de sânge. Comunitatea Europeană nu reprezintă o supapă de siguranță suficientă împotriva divizării continentului.

— Ce vreți de la noi? întrebă Sabbatucci.

— Vreau sprijinul vostru pentru recomandările pe care intenționez să i le prezint Sfântului Părinte. Superiorii Congregației mele s-au gândit deja la cheștiunea manuscrisului și au căzut de acord că trebuie trecut urgent la acțiune, pentru a evita scandalul. Cu binecuvântarea

voastră, intenționez să recomand Sfântului Părinte ajungerea la un compromis cu cardinalul Ciechanowski și înființarea unei Comisii Speciale care să examineze propunerile lui de extindere a lucrărilor Crux Orientalis. Evident, veți putea face comentarii proprii. Să înțeleg că avem un acord de principiu?

Nimeni nu obiectă. Cardinalii își goliră paharele, se ridicară și se pregătiră să plece. Mașinile lor particulare îi așteptau în apropiere

Părăsiră încăperea în grupuri mici, unii discutând cu animație, alții meditativi. Sabbatucci și Bottecchiari rămaseră în urmă.

— Ei bine, rosti Bottecchiari, s-a rezolvat.

— Mă rog să fi luat decizia corectă. Dacă lucrurile merg prost acum...

În încăperea intră o călugăriță, ducând un telefon pe care-l conectă la o priză din perete.

— Mai aveți nevoie de ceva, Eminența Voastră?

Bottecchiari zâmbi și clătină din cap.

— Nu soră. Nu mai stau mult. Poți începe să încui. După plecarea ei, Bottecchiari apucă receptorul și formă un număr de Paris. Îi răspunse Stefan Rosewicz. Stefan? Aici e Bottecchiari. Ești singur?

— Dă-i drumul. S-a terminat întâlnirea voastră?

— Acum câteva minute. Totul a mers așa cum mă așteptam, însă e posibil să avem neazuri cu Freedman și Amendola.

— Nu-ți face griji. O să am eu grijă de ei. Ai încredere în mine. Nu va exista nici o greșeală.

PARTEA A ȘAPTEA

CAPITOLUL ȘAIZECI ȘI PATRU

Paris, 13 ianuarie

Cineva lăsase un șir de mătănii atârând de marginea chiuvetei. Jack îl balansă și-l urmări până acesta se opri din mișcare. Se privi în oglindă în timp ce se bărbiera. Ca din senin, pe obraji și pe frunte îi apăruseră semne de bătrânețe. Se gândi că în ritmul acesta avea să încărunțească și să se rideze tot înainte de atinge cincizeci de ani. Își mai dădu o dată cu lama pe obraz, se spălă de cremă și se uscă. Părintele de Galais voia să le vorbească. Își privi ceasul. Era timpul.

Apartamentul consta din cinci camere și era situat deasupra unei mici *épicerie* în Marais. Ferestrele dădeau spre o curte veche și spre zidurile clădirii din spate. De o sârmă improvizată de-a latul băii atârna lenjerie proaspătă. Chiuveta de la bucătărie era plină cu vase murdare. Pe podea se găsea un castron cu hrană pentru pisici, însă nu se vedea nici o pisică. Cele trei dormitoare erau pline cu paturi. Nu exista o cameră de zi. Mâncau și discutau în bucătărie. Totul semăna mai mult cu un cuib de teroriști decât cu un cămin pentru preoți.

Jack era de nouă zile împreună cu de Galais și cu prietenii lui și nici acum nu reușea să-i înțeleagă mai bine decât îi înțeleșese în acea primă noapte din Bois de Boulogne. La început, îi asemuise cu niște ucigași: eficienți, calculați, nemiloși. Titlul de „părinte” pus în fața fiecărui nume păruse doar o ironie, ca și cum adevăratul lor nume ar fi fost „nașul”. Le era profund recunoscător pentru că îi salvase viața și nu simțea nici un fel de tristețe pentru soarta lui Henryk și a oamenilor acestuia. Însă recunoștința lui se îngemăna cu teama și uimire; căci se dovediseră apocaliptici în acea noapte.

În zilele ce urmaseră, ei îi dezvăluiseră alte fațete ale personalităților lor. În special McBride se străduise să se împrietenească cu Jack, descoperind cunoștințe comune și locuri familiare despre care să discute. În scurt timp, Jack descoperise că irlandezul era un om decent, cu simțul umorului, fost jucător de fotbal din County Clare, un produs al școlilor Maynooth și al colegiului irlandez din Roma, o persoană caldă, placidă și un ghid infailibil al cârciumilor din Dublin. Ura vinul și disprețuia cafenelele franceze, iar

cel mai mare dor al lui era să fie acasă, într-un local denumit Tobin's, pe jumătate bombă pentru bețivi, pe jumătate întreprindere funebră. Tobin's avea două uși: una se deschidea spre bar, cealaltă ducea către capela funerară locală.

Pe ceilalți, Jack îi găsea mai distanți, la fel de placizi ca și McBride sau, mai degrabă, suficienți. Se simțea în siguranță când îi vedea în jurul lui. Erzberger vorbea puțin, în parte, pentru că engleza lui era proastă; însă o dată sau de două ori, Jack surprinsese expresii ale ochilor lui care spuneau mai multe decât cuvintele. Determinare, convingere, un fel de sfințenie apăsătoare care îi servea suficient de bine treburilor zilnice de a da un sens lucrurilor.

În ciuda jovialității lui McBride, atmosfera dominantă din apartament era de seriozitate. Micul grup avea un scop, către care Jack se simțea atras împotriva propriei voințe.

— Nu suntem ucigași din fire sau din plăcere, Jack, îi spusese McBride în prima lor dimineată împreună, la o cafea. Nu cu mult timp în urmă, mai degrabă mi-aș fi tăiat mâna decât să omor un om. Jur că e adevărat. Însă am văzut lucruri pe care tu nu le-ai crede, Jack, și care m-au convins. Acesta este un lucru rău care trebuie oprit. Într-o formă sau alta, direct sau indirect, Biserica a sprijinit oameni răi, iar pe alocuri continuă să procedeze la fel. Am văzut același lucru în Irlanda, unde am prieteni care au fost implicați în cursa înarmării și chiar mai rău. Nu pot să-ți spun unde se află vina, Jack, sau cât de sus se găsește ea pe scară ierarhică, deoarece nu știu.

Știu însă că trebuie să se sfârșească acum. Milioane de persoane vor muri din nou dacă nu lichidăm Crux Orientalis. Așa că eu sunt dispus să fac uz de forță ca să-i opresc. Aș prefera să nu fie așa, dar dacă trebuie...

Dar nu argumentele lui, oricât de bine fuseseră repetate înainte, fuseseră cele care îl convinseseră pe Jack, ci sinceritatea și incapacitatea lui de a fi fals. Uneori, Jack gândea că vorbește cu un copil, dar atunci se uita în acei ochi încărcăți și vedea un adult, și durerea unui adult, iar uneori mai mult decât atât.

— Avem încă nevoie de ajutorul tău, Jack, îi spuse de Galais. Dacă găsim manuscrisul, o să avem nevoie de tine ca să-i confirmi autenticitatea. Să ne spui dacă este cel care ne trebuie.

Așa că el rămase împreună cu ei, așteptând.

În bucătărie, de Galais și ceilalți așteptau împreună, cu un al cincilea bărbat, un străin.

— Îmi cer scuze că am întârziat, zise Jack.

— N-ai întârziat deloc. Ia-ți un scaun, dacă găsești vreunul. Și dă-mi voie să ți-l prezint pe părintele Masolino Bounamici. Părintele Bounamici tocmai a sosit din Roma. Are ceva important să ne spună.

Bounamici era un bărbat scund, semănând cu o păpușă. La această impresie contribuia pielea lui care avea luciul porțelanului. Numai ochii dezmințeau aspectul exterior, aceștia păreau bătrâni și dureros de umani.

— În sfârșit, am unele știri, zise el. Cardinalul Bottecchiari a avut o audiență privată la Sfântul Părinte ieri. Am cu mine o stenogramă a conversației lor, pe care o veți putea studia mai târziu. Deocamdată, o să fac un sumar. Au stat împreună mult timp, mai bine de două ore. S-au discutat o mulțime de probleme. Cardinalul i-a explicat Sfântului Părinte consecințele publicării manuscrisului lui Iisus. Avea cu el o copie a traducerii doctorului Gould pe care a parcurs-o aproape paragraf cu paragraf. La sfârșit, Sfântul Părinte părea convins că publicarea documentului nici nu putea fi pusă în discuție.

Acest fapt l-a condus pe Bottecchiari direct spre următoarea lui problemă, anume nevoia de a oficializa relația dintre Crux Orientalis și Biserică. Soluția propusă de Bottecchiari a fost ca papa să transfere Liga direct sub patrimoniul lui, ca Opus Dei. Asta i-ar conferi Ligii un statut asemănător unei dioceze, deoarece ar consta din preoți și laici, din bărbați și femei. Spre deosebire de o dioceză obișnuită, aceasta n-ar avea limite teritoriale. Sfântul Părinte a spus că se va gândi serios la propunere.

Bottecchiari a trecut în revista diferitele alianțe care s-ar putea naște pentru Biserică în urma acestei recunoașteri. La plecarea lui, Sfântul Părinte a fost, practic, de acord cu toate.

În orice caz, acesta nu e sfârșitul poveștii. După plecarea lui Bottecchiari, papa l-a chemat pe Sienkiewicz.

De Galais ridică mâna ca să-l întrerupă pe Buonamici.

— Jack, rosti el, cardinalul Sienkiewicz e unul dintre cardinalii aflați de partea noastră. E membru al Societății Maximilian Kolbe de

câțiva ani și e una dintre principalele noastre surse de informații din interiorul Vaticanului.

Bounamici reluă:

— Sfântul Părinte a fost foarte direct. I-a explicat lui Sienkiewicz care e dilema lui. A spus că n-are nici un motiv să acorde vreo favoare Ligii, dacă manuscrisul poate fi smuls din mâinile membrilor ei și distrus sau ascuns. Se pare că nu are încredere în ei. Dar, dacă manuscrisul rămâne în mâinile lor, nu va avea de ales. Va trebui să fie de acord cu termenii lor. Dacă e nevoie, el chiar e de acord să lucreze cu ei. Sentimentul lui e că le datorează ceva pentru opoziția lor împotriva comunismului.

În încăpere se lăsă tăcerea

— Cât timp avem? întreba Erzberger.

Bounamici ridică din umeri.

— Aș zice că e o chestiune de zile. Nu știu exact. O să țină cu dinții de manuscris până ce lucrurile se precipită.

— Eu nu cred că va fi așa. Vocea lui Augustin de Galais era coborâtă, dar distinctă. Bottecchiari nu e prost. O să îl aducă pe Sfântul Părinte împreună cu Congregația Sacră la ceea ce vrea el, printr-o ofertă legată de manuscris; dar el știe că o dată ce manuscrisul va pleca din mâinile Ligii, va dispărea pentru totdeauna și cu el va dispărea mare parte din influența lor în cadrul Vaticanului. Va exista întotdeauna timpul și ocazia ca Sfântul Părinte să se gândească de două ori la Crux Orientalis și la politica ei. Sau, dacă nu acest papă, atunci următorul.

Nu, ceea ce vor ei e o influență continuă. Asta înseamnă că trebuie să păstreze manuscrisul. Cred că Liga va fi de acord cu suprimarea lui dacă obține puterea pe care o urmărește și câtă vreme manuscrisul rămâne într-un seif, undeva, sub controlul lor direct. Acesta ar fi compromisul ideal.

Bounamici încuviință.

— Aș spune că ai dreptate. Ceea ce înseamnă că, dacă vrem să oprim această porcărie, trebuie să punem mâna pe manuscris în următoarele câteva zile, dacă nu cumva am întârziat deja prea mult. Din fericire, am o veste bună pentru voi. Cred că știu unde e ținut manuscrisul.

CAPITOLUL ȘAIZECI ȘI CINCI

Wroclaw, Polonia

Manifestația se sfârși fără violență. După aceea, pe străzi se petrecură câteva încăierări, însă nimic serios, nimic de care să nu se poată avea grijă: câteva capete sparte și câteva coaste rupte. Un rezultat minor. Ziarele de dimineață aveau să scrie despre mulțimile de participanți și despre comportamentul bun al oamenilor. Imaginea curată se datora, mai mult decât orice altceva, participării cardinalului Ciechanowski și altor demnitari ai Bisericii. Că oamenii cu care ei împărțiseră tribuna erau extremiști notorii de dreapta era un fapt trecut sub tăcere de cei implicați. Sloganul la modă era „politici noi pentru o Polonie nouă”. Bineînțeles, ziarele aveau să relateze că, ici și colo prin mulțime, fuseseră agitate steaguri cu zvastici.

Ciechanowski vorbise scurt și cu un mare efect. Era un erou național, un lider al opoziției față de comunism, un instrument al puterii vechii gărzi. În scurtul lui discurs, el aplaudase lupta celor care se bătuseră pentru a recâștiga libertatea Poloniei și amenințase, în termeni voalați, pe toți trădătorii care voiau să submineze viitorul țării prin atragerea filosofiilor liberale și ateiste ale Vestului decadent în țesătura încă instabilă a vieții politice poloneze. Vorbitorii de după el găsiseră calea deschisă. Unul câte unul se ridicaseră și își vărsaseră veninul în urechile ascultătorilor. La sfârșitul serii, se întocmise deja o agendă de lucru a extremei dreapta. Puține chestiuni fuseseră lăsate la voia întâmplării.

La acea oră, cardinalul se găsea în Częstochowa și întâlnea un emisar din partea lui Bottecchiari.

— Spuneți-i Eminenței sale, zise Ciechanowski, că sunt de acord cu propunerile lui. Dar nu-i pot înmâna manuscrisul. Nici nu poate intra în discuție.

— Înțeleg. În acest caz, sunt împuternicit să vă spun că Excelența sa cardinalul Bottecchiari a anticipat asta. Mi-a cerut să vă informez despre disponibilitatea lui de a ajunge la un compromis. Nu veți arata manuscrisul, nu-i veți confecționa o raclă care să-l găzduiască și nici nu-l veți ține în compania alor relicve. Nu-i puteți atribui puteri

miraculoase, de vindecare sau de credință și nici nu puteți propovădui existența lui. Eminența sa nu e interesată de locul în care îl țineți câtă vreme îl asigurați că e în siguranță și că secretul existenței lui va fi restrâns la cel mai mic număr de persoane posibil.

În schimb, el garantează cooperarea absolută a Sfântului Părinte în privința programelor voastre religioase și politice. Crux Orientalis va fi luată sub aripa lui ocrotitoare, iar în Europa de Est i se va da prioritate în privința banilor și a oamenilor față de Opus Dei. Va trebui să dați asigurări personale că politicienii pe care-i selectați pentru a vă sprijini și pentru munca Ligii vor fi oameni mai presus de orice bănuială și catolici devotați. Sfântul Părinte nu va tolera o repetare a exceselor comise de Ligă în zilele ei de început. Intoleranța nu poate reveni.

— Bineînțeles. Aveți toate asigurările din partea mea. Nu va exista nici un motiv de scandal. Candidații noștri vor fi oameni de înaltă virtute. Aveți cuvântul meu în privința asta.

Ciechanowski zâmbi și își răsuci alene inelul de cardinal în jurul degetului. Se gândi că în timp actualul papă avea să moară. Poate chiar în scurt timp. Atunci nici măcar subterfugiul folosit acum n-avea să mai fie necesar.

CAPITOLUL ȘAIZECI ȘI ȘASE

Częstochowa, Polonia

Joi, 14 ianuarie

Bătrânii și infirmii se vedeau pretutindeni. Hotelurile și casele de oaspeți erau pline, adăposturile bisericii îi respingeau chiar și pe bolnavi, iar porțile spitalelor afișau semne care stipulau refuzarea accesului pentru străini. Cu toate astea, ei veneau în continuare, cu autobuzul sau cu trenul, pe jos, în cârje, în scaune cu roțile împinse de rude cu fețe întunecate. Mutilații, paralizații, invalizii, impotenții, cardiicii își duceau trupurile schilodite și viețile ruinate, tumorile și rănilor deschise, protezele și cârjele, inimile îndurerate, pustietatea din suflet, lacrimile. Voiau vindecare, voiau liniștire, voiau toate acele lucruri pe care nu le avuseseră niciodată; copii, mântuire, bucurie, o mână în întuneric, ușurare de durere; la ei ajunseseră zvonuri că puteau găsi o parte din ce doreau aici și că cea mai măreață dintre relicve, ascunsă de ei de către comuniștii fără Dumnezeu și acum readusă la lumină, făcea minuni în fiecare zi.

Dar acum alte zvonuri agitau mulțimea. Anume că Sfântul Părinte ordonase distrugerea relicvei; că aceasta urma să fie dusă înapoi în vechea ei ascunzătoare; că fusese furată; că în jurul ei avea să se construiască o raclă. Cozile de la intrarea micii capele în care era ținut manuscrisul fuseseră nesfârșite toată ziua. Mulțimile care odinioară urcau dealul spre Jasna Gora, ca s-o adore pe Madona Neagră, acum se duceau acolo ca să se zgâiască de la distanță la un document pe care nimeni nu-l putea citi.

Chiar și după ora nouă seara, când fuseseră admiși ultimii pelerini, cei rămași pe afară nu plecaseră, ci se apucaseră să cânte imnuri și să aprindă lumânări, veghind asupra obiectului de care își legaseră atât de multe speranțe. Un bilet prins de porțile mănăstirii anunța prezența cardinalului Ciechanowski a doua zi, pentru a ține o slujbă. Multă lume credea că el urma să facă atunci un anunț privitor la relicvă.

În biserica mănăstirii aerul era încărcat de miros de tămâie. Luminile principale fuseseră stinse, însă ici și colo o aplică sau o

lumânare ardea printre umbre. Statuia Madonei, virtual ignorată pentru prima dată de secole, fusese ascunsă în spatele ecranului protector din Capela Binecuvântatei Fecioare. Pașii răsunau pe podelele de marmură. Voci șoptite se auzeau printre stâlpii înalți.

În capela laterală din fața celei în care se păstra manuscrisul, Gabriel McBride, Augustin de Galais și Kazimierz Galczyński vegheau la rândul lor. În spatele lor, Jack Gould aștepta nervos, ascuns în umbră. Auziră ușile mari închizându-se în depărtare, apoi diferite ecouri plutind prin spațiile pustii ale bisericii până dispărură cu totul. Dinspre intrare se auziră pași grei. Se iviră doi paznici care luară poziție de o parte și de alta a capelei manuscrisului. Paznicii erau dotați cu pistoale-mitralieră Uzi și purtau uniforme militare. Influența lui Ciechanowski se întindea în multe direcții.

De Galais dădu din cap. Cei trei preoți, îmbrăcați în sutane, ieșiră din capela laterală și intrară în cor. Degajați, sporovăind între ei, doar trei oameni care-și vedeau de treaba lor. Paznicii se uitară o clipă la ei, apoi își îndreptară privirea în altă parte.

Galczyński se detașă de grup și se duse la paznici.

— *Dobry wieczor*. Îmi poate spune vreunul dintre voi ce se întâmplă? Mie și prietenilor mei ni s-a spus să stăm în biserică în noaptea asta, în caz că este nevoie de noi. Nimeni nu ne-a explicat de ce. Noi credem că este în legătură cu relicva pe care o păziți. Aveți vreo idee?

Paznicul căruia îi adresase remarcile abia catadicsi să înalțe din umeri.

— Știu la fel de multe ca și dumneavoastră, părinte. Noi avem ordin să veghem locul și să avem grijă să nu intre nimeni nepoftit. Fără îndoială că ați văzut mulțimile care au intrat aici mai devreme. Ar fi distrus toată biserica dacă ar fi avut ocazia.

Celălalt paznic se apropie.

— Părinte, am auzit pe cineva spunând că se plănuiește mutarea relicvei la noapte. Nu foarte departe – la Wrocław, Cracovia, sau ceva de genul ăsta. Așa am auzit.

— Aveți idee când? Aș vrea să știu cât de mult trebuie să așteptăm aici.

Soldatul înălță din umeri.

— Îmi pare rău. Va trebui să așteptați ca și noi.

Galczynski îi chemă pe de Galais și pe McBride cu un gest al mâinii. Aceștia se apropiară. Nu se grăbiră, deși inima le bătea de două ori mai repede decât în mod normal, iar palmele li se lipeau de transpirație. *Mergi încet, fă să pară ca și cum ai tot dreptul să fii aici.* Nimic alarmant și nimic amenințător în privința lor. Nimeni nu se află mai la locul lui în biserică decât un preot. Ei erau de-ai casei aici, iar soldații intrușii. Cel de-al doilea paznic își lăsă arma să-i atârne neglijent pe umăr.

— Prietenul nostru spune că o să stăm aici toată noaptea, glumi Galczynski, tot în poloneză.

Neînțelegând o iotă, de Galais zâmbi și se apropie de omul din dreapta sa. În clipa următoare, dădu din cap, și, într-o fracțiune de secundă, el cu Galczynski își scoaseră armele și le îndreptară spre capul paznicilor.

— Nu vrem nici un pic de zgomot, zise Galczynski. Nici violență. Am prefera să nu vă facem rău, mai ales în casa Domnului; dar vă vom împușca dacă va trebui.

Paznicii încremeniră, în vreme ce McBride îi ușură de pistoalele automate și de celelalte arme ascunse. Apoi, cu un gest, McBride făcu semn spre cealaltă capelă. Îmbrăcat tot în preot, Jack ieși din umbră și li se alătură. McBride se întoarse spre el.

— Du-te și adu manuscrisul, Jack. O să ținem perechea asta frumoasă aici până când o să verifici totul. Grăbește-te, pentru numele lui Dumnezeu. Nu se știe când apare cineva.

Înainte de a intra în biserică, ei conveniseră ca Jack să examineze manuscrisul *in situ*. Dacă se dovedea a fi un fals sau un înlocuitor – fie plasat acolo de la început, fie ca diversiune pentru mutarea adevăratului sul – aveau să știe că nu se încheiase căutarea. Poate mai rămânea timp să ajungă la seifurile de sub mănăstire, cel mai probabil ascunziș pentru astfel de comoară, înainte de pornirea vreunei alarme.

Ca să nu atragă atenția prin aprinderea luminilor din capelă, Jack purta cu el o mică lanternă. Fasciculus îngust, străpungând umbrele, trecu peste obiecte sclipitoare și misterioase; degete de aur, ochi de ametist, argintul coroanelor sfinților, perle la marginea aripilor unui înger. Mirosul de tămâie era pronunțat aici, iar efectele îi erau amețitoare.

Stătuse deghizat în întuneric împreună cu ceilalți, urmărind lungul șir de pelerini târându-și picioarele. Îi văzuse pe muribunzi transpuși de speranța unui ultim refugiu, le văzuse mâinile subțiri ridicate spre o prezență de dincolo de umbre, le auzise vocile slabe înălțate în rugă, urmărisese cum cei care-i cărau îi așezau la câțiva zeci de centimetri de manuscris. În sufletul lui, Jack nu putea crede, deși știa cel mai bine cât de autentic e pergamentul și cât de reală era cerneala în care amărâții investeau atâta credință și atât suflet. Văzuse însă pe câțiva ridicându-se și plecând pe propriile picioare, văzuse un orb ținând și dansând într-o clipă de recăpătare a vederii, auzise un surd cântând. Acel cântec îi rămăsese încă în minte, ca o melodie de leagăn. Nu fuseseră minuni, ci doar intensificări extreme ale speranței. Dar Jack ajunsese să se îndoiască și de asta.

Fasciculul de lumină se opri asupra unei cutii de sticlă deasupra unui altar îmbrăcat în mătase brodată. În cutie, fusese pus un sul pentru papirusuri într-un capăt inima lui Jack începu să bată nebunește. Îl trecu un fior. Chiar și de la o asemenea distanță nu se putea înșela. Găsiseră ce căutaseră.

Avea deja cu el o cutie pentru manuscris. Scoțând-o dintr-un sac pe care-l purta pe umăr, o puse jos. Era clar că cutia de sticlă fusese confecționată pentru o galerie de artă sau pentru un muzeu. Marginea de jos era prinsă în cornier strălucitor de metal iar un lacăt zdravăn îi asigura securitatea. Baza cutiei era bine prinsă de altar. Jack nu se așteptase la asta. Fortărea lacătului sau spargerea geamului putea declanșa o alarmă care să aducă imediat acolo alți paznici.

Știa că vor avea doar câteva secunde ca să se hotărască.

Spargerea geamului nu intra în discuție. Zgomotul ar fi atras, oricum, atenția. În plus, exista riscul serios ca greutatea jumătății superioare a cutiei să se prăbușească peste manuscris și să-l facă praf.

Se întoarse grăbit la intrare, ca să-i spună lui de Galais ce se întâmplase. Francezul se întoarse împreună cu el.

— Jack, zise de Galais, pierzi timpul. Ai o șurubelniță în sac. Nu trebuie decât să scoți din șuruburi întreaga cutie. O putem lua pe toată cu noi.

Jack clătină din cap.

— M-am gândit deja la asta. N-o putem face fără a strica manuscrisul. E extrem de fragil. Nici nu-ți imaginezi cât de fragil.

Doar agitându-l acolo ar fi suficient ca să se fărâme. Trebuie să descuiem lacătul.

— Mélac ar fi știut cum s-o facă. Însă nici unul dintre noi nu se pricepe.

Se întoarseră la intrare. Paznicii negară că ar fi avut vreo cheie sau acces la vreo cheie. Se auziră pași la distanță, venind înspre ei.

— În capelă! Repede! șopti Galczyński.

Se adăpostiră în zona mai întunecată, luând și paznicii cu ei.

— Ce o să facem? întrebă Jack.

— Cred că am găsit, zise McBride. Dând arma lui de Galais, îl trase pe Jack mai adânc în capelă. Dă-mi repede lanterna aceea, exclamă el, aproape smulgând-o din mâna lui Jack.

Câteva clipe mai târziu, scoase un mic țipăt de triumf. Jack îl văzu întinzându-se după un mic relicvariu ce se găsea într-o nișă din peretele lateral.

— La naiba, omule, nu poți sparge sticla, încerca Jack să-l oprească.

— Nu fi atât de prost. N-am nici o intenție să fac asta. Vrei să-mi ții lanterna?

În vreme ce Jack lumina zona, McBride scoase un cuțit cu lama groasă din buzunar. Relicvariul era încrustat cu pietre prețioase, toate așezate în monturi de argint, fixate în lemn. Era o chestiune de câteva clipe să găsească un diamant și să-l scoată din montură.

Se apropie de cutia de sticlă. Zgomot de pași în biserică și sunet de voci. McBride le ignoră. Pe Jack îl apucă teama. A doua oară, n-aveau să mai scape.

— Ei bine, dacă-ți amintești vreo rugăciune, zise McBride, atunci acesta e momentul s-o zici.

Puse diamantul pe o față a geamului și apăsă.

— Fii atent...! exclamă Jack.

— Nu-ți face griji, m-am gândit la asta.

Continuă să apese, mergând cu diamantul în sus, în linie dreaptă, circa șapte centimetri. Făcu o a doua tăietură paralela cu prima, cam la cincisprezece centimetri, și uni cele două incizii cu linii orizontale, formând un mic dreptunghi. Împinse scurt dreptunghiul, care căzu în cutie. Nu se auzi nici o alarmă. Jack se rugă ca acea cutie să nu fi fost dotată cu alarmă tăcută.

— Uite, zise McBride, trăgându-l pe Jack mai aproape. Asta e partea cea mai grea. Ține de asta, îi arată marginea superioară a spațiului dreptunghiului rămas, în vreme ce eu o să tai restul.

Jack ținu geamul în timp ce preotul decupa un al doilea dreptunghi, mult mai mare. De această dată, la împingere, Jack împiedica răsturnarea geamului peste manuscris. Scoaseră amândoi, cu grijă, panoul de sticlă și îl așezară pe podea.

Jack băgă mâna cu atenție. Scoase extrem de încet și de prudent, manuscrisul afară. Îl ținu preț de o clipă în mâini și îl examinează la lumina lanternei ținută de McBride. Îi trebui câteva secunde ca să fie sigur. Nu exista nici cea mai mică îndoială. Obiectul din mâinile lui era cel autentic.

CAPITOLUL ȘAIZECI ȘI ȘAPTE

Mănăstirea Surorilor Penitenței Częstochowa

De Galais obținuse un fel de permis ecleziastic de la cardinalul Sienkiewicz pe baza căruia putea să intre în mănăstirea Surorilor Penitenței. Permisul îi cerea stareței să i-o aducă lui de Galais pe cea mai recentă novice, Maria von Freudiger și, dacă novicea își exprima dorința de a pleca din mănăstire, îi permitea s-o facă fără nici un fel de restricție. Termenii permisului erau clari și neechivoci.

Maica Alice se supără. Permisul îi contesta autoritatea și autonomia. Era pusă în pericol însăși relația ei specială cu cardinalul Ciechanowski.

— Îmi pare rău rosti ea, înapoiindu-i documentul lui de Galais, dar îmi este imposibil să mă conformez. Cardinalul n-are nici un drept aici. Orice astfel de încălcare a obiceiului cere aprobarea expresă a cardinalului Ciechanowski. V-aș ruga să vorbiți direct cu el.

— În acest caz, cred că ar trebui să vă uitați și la asta.

De Galais scoase o a doua hârtie din buzunar, pe care i-o înmână, fără nici un comentariu, stareței. Aceasta o despături și o parcurse rapid cu privirea; chipul îi păli vizibil. Fără a scoate un cuvânt, împături documentul la loc și îl dădu înapoi preotului. Prin hârtia groasă se putea vedea greul sigiliu papal.

Veniseră numai de Galais și Jack. Ceilalți, însărcinați cu paza manuscrisului, se refugiaseră în apropiere, în casa unui membru al Societății. Știau că ar fi trebuit să plece din Częstochowa și să pornească drept spre graniță imediat ce obținuseră ceea ce căutaseră. Jack însă insistase și nimeni nu se simțise în stare, din punct de vedere moral, să-l respingă.

— Sunt sigur, zise de Galais că Sfântul Părinte se va dovedi indulgent în privința reformei vieții religioase de aici. Presupunând, bineînțeles, că știe sau că e conștient de dorința dumneavoastră de a coopera în alte chestiuni.

— Vă pierdeți timpul, părinte, răspunse maica Alice. Maria von Freudiger nu se mai află aici. Soțul ei a luat-o acum două zile. Puteți

cerceta această casă, dar vă asigur că nu veți da de urma ei. Regret ce s-a întâmplat. O să regret din toată inima. Și-mi pare foarte rău pentru tânăra femeie. Dar nu mai pot schimba nimic. Sper că nu vor exista repercusiuni pentru această mănăstire.

De Galais se ridică în picioare. O privi pe bătrână, nesigur pe ceea ce avea de făcut. Ca multe alte persoane înainte, ea se supusese doar ordinelor. Fără îndoială, în fundul sufletului acționase perfect motivată. Nu putea fi vorba aici de vină, de răzbunare sau de ciudă. Totuși, într-un anume sens, pe care de Galais nu-l putea defini, se simțea acum în prezența răului.

— Nu, rosti el. Nu vor fi repercusiuni. Făcu o pauză, uitându-se la ea și încercând să înțeleagă. Nu în această viață.

CAPITOLUL ȘAIZECI ȘI OPT

Częstochowa

Vineri, 15 ianuarie

Pe oricare drum ar fi apucat, ca să ajungă la Roma, ar fi însemnat traversarea a cel puțin trei frontiere, Cehia, Austria și Italia într-o direcție, Germania, Austria și Italia într-o alta sau Germania, Elveția și Italia într-o a treia. Nici măcar nu se gândeau să încerce prin teritoriul a ceea ce fusese cândva Iugoslavia. Călătoria aeriană era cea mai simplă cale, dar și cea mai periculoasă. Nu îndrăzneau să încredințeze manuscrisul altcuiva, nici poștei, nici unui serviciu de curierat.

— Ce ironie, nu-i așa? zise de Galais. El și ceilalți se ascundeau într-o casă sigură din Cracovia. Afară ploua. Exact cu cincizeci de ani în urmă, când Rosewicz și ceilalți a trebuit să facă aceeași călătorie, n-au întâmpinat nici un necaz până la Roma. Poate ne vom descurca și noi pe cont propriu.

— Uiți, zise McBride, că Europa era inundată atunci de refugiați. Haosul era omniprezent. Exact condițiile propice pentru ticăloși ca ăștia să scape.

— Există o mulțime de refugiați și acum, comentă Galczyzynski.

— Putem face asta? întrebă Erzberger. Să pozăm în refugiați, ca să ajungem în Germania sau Austria?

De Galais clătină din cap.

— Am convenit că cel mai bun plan e să rămânem aici în Polonia până când lucrurile se calmează, apoi să ieșim prin Suedia.

— Acum nu mai sunt atât de sigur, zise Erzberger. Nu contasem pe atenția care se va acorda manuscrisului aici. Ar putea organiza o poteră uriașă ca să ne prindă. Din ușă în ușă.

De Galais nu fu de acord.

— N-o s-o facă. Ultimul lucru pe care-l vrea Ciechanowski e ca Vaticanul să afle că manuscrisul a dispărut. Asta ar însemna un dezastru pentru Ligă. Fără manuscris, nu mai au aceleași argumente, mai ales față de Sfântul Părinte. Nu-și pot permite să facă zgomot. Cel mai bun lucru pe care-l pot face e să închidă granițele cât pot de bine,

folosind vreo poveste ticluită despre comori ale bisericii, furate. Suntem în siguranță cât stăm ascunși.

— Dar nu și Maria, interveni Jack.

Stătea separat de ceilalți, privind pe fereastră la strada inundată de ploaie.

— Încearcă să nu-ți mai faci griji, Jack. I-am rugat deja pe oamenii noștri din Germania să se ocupe de problemă. Măcar pentru a afla ce s-a întâmplat cu ea. Dacă există fie și o șansă infimă de a o salva, te asigur că o să încercăm.

Jack nu răspunse. Urmărind ploaia curgând pe geam, o simțea pe Maria scăpându-i printre degete. Și iubirea. Tinerețea, poate. Orice din trecut care însemna ceva pentru el – Caitlin, Siobhan, progresul lui în lumea științifică – culminase în Maria, și, prin ea, se rupsesse de el. Tot ce însemna manuscrisul și descoperirea lui pentru el (și, cum nu-și mai putea imagina viața fără el, după ce îl ținuse din nou în mâini, îl văzuse și îl atinsese) nu părea decât o valoare pusă în balanță cu viața Mariei. Dacă era nevoie, trebuia să facă schimbul.

Jack se deștepta în tăcere și întuneric. Împărțea o cameră cu Gabriel McBride. Dormeau umăr lângă umăr pe cearceafuri subțiri, cu păături prea mici. Avusese un vis, un vis în care urmărea cum se umple o încăpere cu suluri arzând; arzând, și totuși rămânând intacte, ca focul de pe Sinai. Focul care vorbea.

Acum, în întuneric, amintirea focului i se părea o amintire a desfrâului. Se gândi la Hristos. Nu la galileanul palid din rugăciunile mamei, un lucrător minune, cu ochi albaștri, închipuit în praful imperiului de către europeni reci, ci un fariseu cu nas coroiat, cu piele închisă la culoare, pentru care focul și desfrâul făceau în aceeași măsură parte din nemaipomenitul plan al lui Dumnezeu, un visător de vise periculoase, fratele tatălui lui Jack.

Jack și văzu Hristosul mergând, clătinându-se printr-un ghetou ca un bețiv, cu cârlionții atârându-i, cu boneta alunecându-i de pe cap, cu un sul din Tora sub brațul lui subțire, scuipat, lovit cu pietre, izbit cu picioarele, înconjurat de fețe ariene urâte, înconjurat de ochi albaștri și păr blond, fugind de o cruce de mărimea întregii lumi. Îl văzu îmbrăcat în haină și pantaloni cu dungă, cu un număr tatuat pe antebrațul stâng, împleticindu-se sub loviturile unui baston. În fața lui, rânduri, rânduri

de bărbați și femei în pielea goală, cu coroane de spini pe capete, cu urme de bici pe spate, târându-se în tăcere printre ușile căscate ale unor camere de gazare, suficient de mari ca să încapă în ele întreaga umanitate.

Se gândi la încredere și la trădarea încrederii, la focul care ardea și la focul care nu ardea. Între sufletul lui și cer nu se găsea nimic, în afara unor mulțimi de fantome care se învâртеau în jurul lui.

Se dădu jos din pat, tremurând. Era îngrozitor de frig. Casei îi lipsea o încălzire potrivită. Era deja îmbrăcat în pantaloni și pulover. McBride dormea profund. Îi auzi respirația regulată, ca într-un somn fără vise. Preotul era împăcat cu el însuși, în mod sigur, Dumnezeu n-avea să-l trimită în focul iadului.

Își găsi pantofii și îi încălță.

Manuscrisul se afla unde îl lăsase mai devreme, în acea zi, după ce-l examinase cu atenție, într-un dulap încuiat din capul scărilor. Cheia se odihnea încă în buzunarul lui. Deschise dulapul cu grijă și scoase cilindrul. Acesta cântări ciudat de greu preț de o clipă, ca și cum secolele i-ar fi adăugat greutatea lor, apoi reveni la fel de ușor ca înainte.

În acel moment, se aprinse o lumină. Era Augustin de Galais care ținea un pistol în mână.

— Jack. Credeam că am auzit un sunet. Ce faci?

Păru că observase cilindrul abia în acea secundă.

— Te rog, nu încerca să mă oprești, Augustin.

Preotul se uită trist la el.

— De ce aș vrea să te opresc? Jack nu încercă să răspundă. N-o va lăsa să plece, Jack. Nici măcar pentru asta.

— Cred că greșești. Trebuie să încerc.

De Galais reflectă câteva clipe.

— Da, acceptă el. Trebuie să încerci. Dar nu cu manuscrisul. Nu e al tău, ca să te târguiești cu el.

Jack clătină din cap.

— N-are un proprietar, replică el. Nici eu, nici tu și nici papa nu suntem proprietarii lui. Tu îl vei îngropa dacă îl vei păstra. Sau vei avea grijă să fie îngropat. Asta ar fi o crimă. Mai mare decât jaful.

— Vreau să-l văd publicat, Jack. La fel de mult ca și tine.

— Nu, nu-i adevărat. Trebuie să-l dai papei. Orice s-ar întâmplă, el trebuie să știe că originalul e în siguranță, că Crux Orientalis nu mai poate pune mâna pe el. O să-i spui că ar trebui să fie publicat, dar el nu te va asculta. Oamenii în poziția lui nu ascultă niciodată voci ca a ta sau a mea, căci n-au auzul acordat. O să ascundă manuscrisul undeva. Sau o să-l ardă.

— Dar tu îl vei da lui von Freudiger. Sau lui Rosewicz. Știi cum plănuiseră ei să-l folosească. Ce putere le va oferi. Ești pregătit pentru asta? E conștiința ta pregătită pentru asta?

— Conștiința mea mă privește.

— Da. Nici nu pretind altfel. Dar nu și când e vorba de manuscris. Asta e treaba mea.

De Galais ridică arma.

Jack se mișcă iute, folosindu-se de ezitarea instinctivă a preotului de a trage. Îl izbi cu toată forța de care era în stare, cu pumnul, în plexul solar. Acesta icni, apoi se înăbuși. Clătinându-se înapoi, brațul i se ridică, și Jack îl apucă, înșfăcă arma și i-o smulse din mână. Îi dispăcea ceea ce făcea, dar mai mult de atât nu-i plăcea să se gândească la Maria speriată și murind într-un coșmar pregătit de Karl.

Lovi preotul cu putere peste tâmplă. De Galais căzu fără o vorbă la podea, cu o expresie de surpriză și trădare pe chip.

CAPITOLUL ȘAIZECI ȘI NOUĂ

Amstorf, Germania

Paul nu-și mai amintea când fusese ultima oară fericit și nu putea concepe că ar mai putea fi fericit vreodată. Era prea tânăr ca să se gândească la sinucidere, chiar prea tânăr ca să știe că există o asemenea opțiune. Dacă ar fi știut, ar fi îmbrățișat ideea cu dragă inimă, ca un prizonier căutând cu disperare o spărtură în zidul celulei. Cu excepția unui lucru: speranța cotidiană că își va vedea din nou mama aplecându-se deasupra lui a doua zi, când se va trezi. Începuse din nou să ude patul și în fiecare dimineață era dat jos cu brutalitate și bătut. Leni, femeia care avea grijă de el, îl făcea bebeluș și îi freca fața de cearceaful ud, apoi îl băga sub un duș rece ca gheața. La început, plânsese când îl bătea, însă de curând lacrimile nu-i mai veneau așa ușor. Altceva lua locul lor, ceva pentru care el nu avea cuvinte de descris. Nu știa decât că era un sentiment rău, care n-avea să-l părăsească.

Aici nu existau jucării, nici jocuri și nici alți copii. Își inventase un prieten, pe nume Pieter, cu care discuta îndelung noaptea în pat; însă continua să-i fie un dor cumplit de maică-sa. Mesele reprezentau momente solemne, ca niște afaceri între adulți, cu instrucțiuni aspre privind terminarea mâncării din farfurie. Petrecea mult timp afară, chiar când ploua sau era ger. Leni spunea că trebuia „să se întărească”. Lui nu-i plăcea ideea de a fi întărit. Taică-său îi spusese că asta avea „să facă un bărbat din el”. Mai degrabă n-ar fi devenit bărbat, dacă la atâta se reducea acest fapt. Carapacea pe care începuse să și-o construiască, încă din Essen, acea carapace pe care numai maică-sa fusese în stare să o penetreze, devenea cu fiecare zi mai dură și mai groasă. Uneori, și-o imagina ca pe o lespede grea de piatră, care împiedica pătrunderea oricărei lumini și oricărui sunet, ținându-l în siguranță față de vocea ascuțită a lui Leni.

Ușa se deschise și Leni intră. Intra întotdeauna fără să bată la ușă, ca și cum ar fi încercat să-l prindă făcând ceva rău sau gândindu-se la ceva rău. O dată îl prinsese vorbind cu Pieter și îl bătuse pentru „visare

cu ochii deschiși”. Lui nu-i plăcea deloc când ea intra fără să bată la ușă.

— Ridică-te, Paul. Trebuie să cobori imediat. Ai un vizitator.

Preț de o clipă, inima îi bătu cu putere.

— E mami?

Leni nu răspunse. Paul știa că ar fi fost plesnit dacă întreba a doua oară. Leni n-avea preferințe în privința locului unde lovea sau a forței loviturii. Ajunsese să se teamă de ea mai mult decât de oricare altă ființă umană, cu excepția tatălui său. Și, bineînțeles, de Führer, al cărui chip serios îl privea din fotografii înrămate, aflate pe fiecare perete și pe care el trebuia să-l iubească și să-l onoreze. Se dădu jos din pat și se duse la ușă cu capul drept și rigid, ca un mic soldat, așa cum i se spusese.

Karl von Freudiger aștepta jos, în biblioteca în care Paul era dus doar pentru pedepse. Văzându-și tatăl acolo, crezu că avea să fie pedepsit pentru cine știe ce greșeală.

— Bună, Paul. Ce mai faci?

— Foarte bine, tată. Dar tu?

— Te rog să stai jos, Paul. Am vești neplăcute pentru tine.

— Despre mami?

Von Freudiger ezită.

— Mama ta e moartă, Paul. Nu o vei mai revedea. Înțelege ce-ți spun?

În vocea lui Karl nu se citea nici un pic de emoție. Nu se aplecă să-și atingă fiul sau să-l liniștească. Băiatul îl privi fără să priceapă.

— Poate că o să vină săptămână viitoare, zise el.

Karl clătină din cap.

— Nu, Paul. Mama ta e moartă. Când mor, oamenii pleacă. Pentru totdeauna. Mă ai pe mine acum. Pe mine, pe Iisus, pe Führer.

Ceva din vocea sau maniera lui Karl, ceva din cuvintele folosite sau din gesturi, chiar dacă sărace, care acompaniaseră vorbele, ajunse până la copil.

— Nu, țipă el. Nu te vreau. Nu-l vreau pe Iisus. Nu-l vreau pe Führer. O vreau pe mami.

Karl se ridică și se duse la ușă.

— Leni, strigă el. Cred că e timpul ca Paul să alerge. Se întoarce și se uită la copil. Amintește-ți, Paul, că Iisus te urmărește tot timpul.

El îmi spune când faci rele. Iar Führer-ul ne privește din ceruri, unde e și mama ta. Trebuie să plec acum, Paul. Am niște afaceri importante în Essen. Dar mă voi întoarce curând.

CAPITOLUL ȘAPTEZECI

Cracovia, Polonia

Jack avu nevoie de două ore ca să găsească ce căuta: un hotel bun și modern. Hotelul Grand, de pe strada Slawkowska, se deschisese cu numai câteva luni în urma și strălucea încă de noutate, în contrast cu atât de multe din clădirile mai vechi ale orașului, roase de ploaia acidă care cădea peste ele de la oțelăria Nowa Huta, din apropiere.

Avea încă mulți bani la el, majoritatea în mărci germane. Nu putea spera că sosirea lui la o oră atât de neobișnuită, fără bagaj și ducând cu el un pașaport irlandez ca singur mijloc de identificare, va putea trece neobservată. Cel mai mare risc pe care-l înfrunta era ca poliția să aibă deja descrierea lui, pe care s-o fi trimis hotelurilor și caselor de oaspeți. Gândindu-se mai bine, își zise că n-aveau de ce să se deranjeze atât. În plus, el n-avea intenția să rămână acolo mai mult decât era necesar.

Recepționera se arată încântată de mărci. O clipă, crezu că ea avea să-i spună: „Este de ajuns, domnule”. Îi putea citi cu ușurință stinghereala.

— O cameră domnule? Da... da, bineînțeles. Pentru... cât timp?

— Nu mult. Doar astăzi. Până la prânz.

— Eu... Va trebui să plătiți pentru întreaga noapte, domnule. Suma e de două milioane de zloți.

Se dovedi că uriașa sumă nu însemna, de fapt, decât un pic mai mult de o sută de lire sterline. Jack scoase trei sute de mărci.

— Ajunge?

Fata calculă rapid, îi dădu restul în zloți și îl întrebă dacă mai dorea ceva.

— Da, zise el. Vreau să nu mă deranjeze absolut nimeni.

Operatoarei internaționale îi trebui doar câteva minute ca să găsească numărul și să-i facă legătura cu Karl von Freudiger. Dură încă puțin până când Karl veni la telefon. Jack bănuia că întârzierea se datora punerii sub urmărire a telefonului lui.

— Aici e von Freudiger. Cu ce vă pot ajuta, doctore Gould?

— Puteți să o aduceți pe soția dumneavoastră la telefon și să mă lăsați să-i vorbesc?

— Soția mea? Cu siguranță că ați greșit. Eu nu am soție.

— Vă rog să nu vă jucați cu mine. Când v-am văzut ultima dată aveți soție. Numele ei era Maria.

— Da, știu la cine vă referiți. Acea femeie a intrat într-o mănăstire. Acum e mireasa lui Hristos sau va deveni în curând.

— V-am cerut să nu vă jucați cu mine. Știu deja că ați scos-o din mănăstire acum două zile.

— Doctore Gould, ce vreți, de fapt?

— Cred că știți. Bănuiesc că ați aflat că în posesia mea se află un lucru pe care-l doriți. Poate fi al dumneavoastră din nou, cu câteva condiții foarte simple.

O scurtă pauză, apoi vocea lui von Freudiger, schimbată.

— Adică?

Jack detecta nerăbdare în răspuns. Germanul nu se mai juca.

— Mai întâi, o veți elibera pe Maria. În al doilea rând, dacă ea se decide să plece cu mine, nu vom fi urmăriți și nici împiedicați. Nici acum și nici pe viitor. În al treilea rând, dacă ea îl cere pe fiul ei, Paul, i se va da voie să meargă împreună cu ea.

La celălalt capăt se lăsă tăcere. Jack se întrebă dacă îl depistaseră până acum.

— V-am mai spus, doctore Gould. Maria a ales haina monahală.

— Nu pot crede că sunteți atât de prost. Am să vă explic mai clar. Dacă Maria pățește ceva din partea dumneavoastră sau din partea altcuiva, voi da foc manuscrisului. Este o promisiune. N-aveți de ales dacă vreți să intrați în posesia papirusului. Trebuie să-i dați drumul.

— De unde să știu eu că aveți manuscrisul?

— Veți ști când vi-l voi da.

— Cum rămâne cu asociații dumneavoastră? Nu-mi imaginez că vor coopera în privința asta.

— Nu vă faceți griji în privința lor. Habar n-au unde mă aflu sau unde am pus manuscrisul.

Urmă o altă tăcere, mai lungă decât prima. Crezu că von Freudiger vorbește cu altcineva. Avu impresia că aude șoapte. Când vorbi din nou, von Freudiger se arătă încordat.

— Este de necrezut ce cereți. Nu pot permite. Dar vreau manuscrisul. De aceea vă ofer un milion de mărci germane pe el. Asta dacă e în stare bună și...

Jack trânti receptorul. Îi tremura mâna. Rămase șezând pe marginea patului, încercând să-și recâștige controlul asupra respirației. să i se ofere bani, ca și cum von Freudiger l-ar fi crezut în stare de așa ceva. Dar, dacă von Freudiger trăgea de timp? Dacă n-o putea aduce, într-adevăr, pe Maria, la telefon?

Cu mâna încă tremurându-i, ridică din nou receptorul.

De această dată îi răspunse chiar von Freudiger. Jack i-o reteza imediat.

— Să lămurim un lucru încă de la început. Aici nu e vorba de bani și de oferte de bani, oricât de mari ar fi. O fac pentru Maria. Libertatea ei e singurul lucru care contează pentru mine. Acum, vă rog să mi-o dați la telefon.

— Dacă v-aș spune că e moartă? Că am scos-o din mănăstire ca s-oucid?

Jack simți că i se face rău.

— Voi distruge manuscrisul, răspunse el, încercând să nu-și piardă controlul. Veți pierde totul.

O pauză. Pentru Jack păru o veșnicie.

— Nu e aici. Nu e în casa asta. Am nevoie de timp s-o aduc.

Jack simți o ușurare imensă.

— N-avem timp. Dacă e în viață, putem ajunge la o înțelegere. Am cuvântul dumneavoastră că nu i-ați făcut rău?

O pauză lungă. Jack simțea că joacă un joc periculos. Se auzi un pârlăit pe linia telefonică. Și sunetul unei respirații.

— Aveți cuvântul meu, răspunse, în sfârșit, von Freudiger. Vă va fi predată. Nimeni nu vi se pune în cale. Dar nu cumva să mai menționați numele fiului meu dacă vreți să scăpați cu viață din povestea asta. Deci, când puteți aduce manuscrisul aici?

— Nu merge așa. Ascultați-mă cu mare atenție. Nu dispunem de aceleași forțe. Aveți avantaje cu care eu nu mă pot pune: bani, oameni, arme. Asta înseamnă că, dacă vreți să faceți un târg, trebuie să jucați așa cum vă spun eu. Dacă mă simt amenințat, dispar. Iar manuscrisul dispăre o dată cu mine. Acum, vă spun cum o să facem.

O nouă pauză, apoi von Freudiger reveni.

— Foarte bine. Ce vreți să fac?

— În primul rând, am să fiu lăsat să plec liniștit din Polonia. Nu încercați să mă opriți și nu puneți să fiu urmărit. N-aș fi în stare să mă mășor cu dumneavoastră, dar nici nu sunt lipsit de resurse. Voi lăsa manuscrisul în Polonia. Va fi în păstrarea unei terțe persoane, cu care am aranjat să intru în contact la fiecare patru ore. Dacă nu reușesc să vorbesc cu această persoană timp de opt ore, manuscrisul va fi distrus. S-a înțeles?

— Da. Și apoi?

— O veți pregăti pe Maria să se întâlnească cu mine, când și unde decid eu, în următoarele câteva zile. Dacă ea nu va veni la întâlnire, voi ordona ca manuscrisul să fie ars. E limpede?

— Perfect Ce se va întâmplă după aceea?

— Deocamdată ajunge cât știți. O să vă caut eu.

Jack lăsa receptorul jos. În încăperea nu era deosebit de cald, însă el transpira. Voia o baie și un somn bun, dar știa că asta ar fi fost o greșeală fatală. Avea lucruri mai importante de făcut

Karl von Freudiger lăsa receptorul jos, apoi îl ridică și formă un număr.

— Von Freudiger. Ei bine?

— Grand Hotel din Cracovia. Camera 319.

— Faceți tot ce puteți.

Lăsa din nou receptorul în furcă și se întoarse spre un bărbat așezat lângă birou.

— Ce crezi? Spune adevărul?

Parker înălță din umeri.

— Poate. Am aflat multe despre el câtă vreme a fost în Londra. În esență, e cinstit. Însă miza e mare pentru el.

— Te poți descurca?

Parker încuviință din cap.

— Cred că da. Dar tu?

CAPITOLUL ȘAPTEZECI ȘI UNU

Dublin

Luni, 18 ianuarie

Intră în Dublin dimineața, urmărit de amintiri, aruncând priviri în stânga și în dreapta, ca un criminal care se întoarce la locul crimei. Crima tuturor. Trecând prin nebunia din aeroport, de jur împrejurul lui oamenii vorbeau cu voci ca a lui, cu intonații din Ballsbridge, Sandymount sau Howth; cu toate acestea se simțea străin printre ei. În taxi urmări orașul alunecând pe lângă el ca o metropolă ciudată, ca o localitate a altcuiva. Un oraș faimos pentru ușile sale, a cărui realitate consta în pereții vârâți în pereți. Un oraș labirint, plin de alei înfundate și cotituri întortocheate. Undeva, în cadrul lui, erau înmormântate soția și fiica lui. Iar cu ele era înmormântat și trecutul.

Îl aștepta o cameră la Hotelul Buswell, pe care o rezervase prin telefon înainte de a pleca de pe aeroportul Heathrow. Singurul lui bagaj era valijoara în care ținea manuscrisul. Ar fi fost o prostie, ba chiar un lucru periculos să lase manuscrisul în Cracovia. N-avea de gând să-l scape de sub ochi. După ce încuie ușa, dormi până la mijlocul amiezii.

Magazinul Brown Thomas de pe strada Grafton se găsea aproape. Își cumpărase de acolo două schimburi de haine. După aceea intră la Bewley ca să bea o cafea, privind în tot acest timp în jurul lui ca să-și dea seama dacă e urmărit. Valijoara nu-l părăsi nici o clipă.

Îl sună pe von Freudiger dintr-o cabină telefonică, în apropiere de parc, lângă care o flașnetă cânta „An Londubh is an Cheirseach”. Soarele asfințise. În seara care se lăsa, muzica părea mai degrabă magică decât omenească.

— Măine dimineață, rosti el. Ora zece, la poarta din față de la Trinity College. Să nu întârzii. Tu și Maria, fără nimeni altcineva. După ce Maria și cu mine vom fi în siguranță, o să-ți spun unde e manuscrisul.

— De unde știi că nu mă vei trișa?

— Va trebui să ne asumăm amândoi acest risc. Eu am mai mult de pierdut. Așa că o să facem după regulile mele.

— Nu pot s-o rezolv atât de repede.

— Ba poți. Am verificat orarele. O poți face, lejer.

— Spune-mi unde e manuscrisul acum? Maria va fi acolo mâine dimineată. Promit.

Jack lăsă receptorul jos.

E greu să vezi direct poarta din față de la Trinity College dintr-un ascunziș, în afară de cazul că treci prin fața ei într-o mașină sau într-un autobuz. Jack trecu pe acolo de trei ori pe puntea superioară a câte unui autobuz, pe care-l lua de fiecare dată de pe strada Pearse. La cea de-a treia trecere îi văzu.

Nu se aștepta să fie păcălit de Karl înainte ca acesta să se asigure în privința manuscrisului. Nu-și imagina însă că Liga îi va scăpa din ochi, pe el sau pe Maria. Iar o dată ce manuscrisul avea să ajungă din nou în mâinile lor...

Cobori din autobuz pe strada Nassau și intră în colegiu prin noua intrare laterală, care nu existase pe vremea când lucra el acolo. Ajunse în timp în curtea din față. Era aproape zece și jumătate.

Karl cerceta nervos mulțimea. Purta o haină scurtă verde și ducea cu el o umbrelă. Lângă el, Maria stătea la fel de nemișcată ca statuile lui Burke și Goldsmith care-i încadrau. Jack o privi o vreme, ca în transă, neobservat în vestibulul întunecos de lângă cabina portarului. Și-o aminti pe sora ei stând în același loc cu mulți ani în urmă, îmbrăcată cu o rochie de vară, așteptându-l după curs sau la prânz, sau seara înainte de a merge împreună la teatru. Cercul se închidea. Peste câteva clipe avea să afle și el unde ajunsese.

Ieși din umbră. Maria îl văzu prima. Nu țipă și nici nu alergă spre el. El nu se așteptase la asta. Însă văzuse suficient de mult în ochii ei ca să știe că făcuse ce trebuia, indiferent de ce s-ar fi întâmplat. Era palidă și obrajii i se scofâlciseră în câteva săptămâni. Se duse la ea și o luă de mână.

— O să găsești manuscrisul în Rubrics, îi spuse el lui Karl. A treia ușă. Dar va trebui să te grăbești înainte ca vreun tip cu ochiul mai ager să dea peste el și să-l înșface.

— Rubrics?

Karl se holbă la Jack, neînțelegând.

— Interesează-te la portar, îl sfătui Jack, începând să fugă împreună cu Maria.

Acesta era momentul cel mai potrivit pentru un glonț, dacă li se pregătise așa ceva.

Parker îi văzu venind. Își poziționase oamenii în toate colțurile dinspre gradina colegiului: unul în fața Băncii Irlandei, unul în colțul străzii College, unul în poziție opusă, pe diagonală. El însuși stătea la piciorul statuii lui Grattan, în imediata apropiere a porții colegiului.

Văzându-l pe Jack și pe Maria începând să traverseze strada, vorbi repede într-o stație portabilă.

Jack închiriasse o mașină de la firma Boland's pe strada Pearse. Se baza pe emoția cauzată de manuscris, ca să obțină timp pentru a dispărea împreună cu Maria. Mașina era parcată în fața băncii: amenda pentru parcare ilegală fusese cea mai mică problemă dintre grijile lui Jack.

Îi văzu venind chiar în clipa în care atinsese portiera. Erau patru oameni cu totul, care se apropiau cu rapiditate. Îl recunoscă imediat pe Parker. Ținea o armă în mână, ascunsă sub faldurile paltonului.

— Te rog să nu faci scandal, Jack. Nu vreau să-i alarmăm pe alții. Dacă va trebui, o să te executăm aici.

Maria se întoarse spre el.

— Simon, ce se întâmplă? Unde e Jeremy?

— Jeremy e mort.

Jack o mângâie pe mână.

— Acum lucrează pentru ei. L-am văzut vizitând casa tatălui tău din Paris.

Maria îl privi alarmată pe Parker,

— E adevărat, Simon?

— Nu pentru ei, preciză Parker, în loc de răspuns. Cu ei. Îmi pare rău, însă sunt prea multe în joc. Aș vrea ca tu și Jack să veniți cu noi în tăcere.

— Simon, nu trebuie să faci asta. Ai ceea ce vrei. Karl tocmai s-a dus să-l ia. Eu și Jack nu vrem decât să scăpăm de toate astea. Te rog.

— Îmi pare rău, Maria, răspunse Parker. Nu e așa de simplu. V-aș da drumul dacă aș putea. Dar n-am de ales. Karl vă vrea morți. Vrea ca eu să vă omor. Trebuie să se convingă că poate avea încredere în mine. Încercați să nu îngreunați situația și mai mult.

Acestea fură ultimele lui cuvinte. Din senin, lângă ei opriră două mașini în scrâșnet de frâne, aproape provocând un ambuteiaj. Din

fiecare mașină se iviră oameni mascați. Parker și oamenii lui se întoarseră, scoțând armele de sub paltoane.

Nu avură nici o șansă. Mascații deschiseră focul imediat, lichidându-i pe toți patru, prin împușcare în cap.

— Pentru numele lui Dumnezeu, omule, urcă-te în mașina ta și șterge-o de aici.

Unul dintre pistolari îl apucă pe Jack de braț. Vocea avea accent irlandez.

Pistolarii se urcară înapoi în mașini, demarară în trombă înainte de a apuca să închidă portierele. De jur împrejur, se opreau mașini și alergau pietoni, unii cât mai departe de locul accidentului, alții apropiindu-se din curiozitate. Șoseaua era plină de sânge. Jack îl văzu pe Parker încercând să se ridice, apoi recăzând pe asfalt. Maria îngenunche lângă capul lui Parker. Prea târziu însă. Viața îl părăsise.

Un bărbat se detașă din mulțime și veni repede spre Jack și Maria. Jack își înălță privirea. Era Gabriel McBride.

— Du-o de aici, Jack. Plecați cât mai puteți.

— De unde știai că vom fi aici?

— Ai fost urmărit, Jack. Am pus sub observație telefonul lui von Freudiger.

— Ce naiba se întâmplă?

— Vei afla din ziarele de seară. Acum, șterge-o înainte să apară copiii.

Rubrics este o clădire de la începutul secolului al optsprezecelea din cărămidă roșie, nelalocul ei în peisajul de piatră cenușie care se ridicase de atunci în jurul ei. Se intersectează cu Trinity College în cruce, în spatele clădirilor principale. Cilindrul cu sul se afla într-o cutie de carton la piciorul celui de al treilea rând de scări. Karl deschise și extrase cu grijă ce se afla înăuntrul; un sul de papirus. Irlandezul se ținuse de cuvânt. Lui Karl aproape îi părea rău că fusese nevoit să-l omoare. Zâmbind, strecură manuscrisul la loc în cilindrul lui.

CAPITOLUL ȘAPTEZECI ȘI DOI

Jack și Maria părăsiră Dublinul cu primul zbor. Lufthansa opera zboruri directe la München, vinerea și în week-end-uri, astfel că fură nevoiți să zboare la Londra pentru a prinde o cursă de prânz spre München. Undeva, în zona Canalului, Jack prinse un buletin de știri BBC.

În Republica Irlanda a fost organizată o potervă pentru a găsi pistolarii IRA responsabili de moartea a patru oameni de afaceri englezi în Dublin, azi dimineată. Împușcăturile au avut loc lângă sediul Băncii Irlandei din centrul Dublinului, la puțin timp după ora zece, când un grup de teroriști mascați a deschis focul de la mică distanță. Victimele, care n-au fost încă identificate, au murit imediat din cauza gloanțelor primite în cap. În declarația INLA, Armata Irlandeză de Eliberare Națională, s-a afirmat că cele patru victime fuseseră membri importanți ai serviciilor de spionaj britanice, trimiși în Dublin pentru sabotaj politic. Autoritățile britanice nu au negat încă această afirmație.

Jack îi explică Mariei de Gabriel McBride și despre prietenii acestuia. Îi mai povesti tot ce știa despre Felix și Parker. Destul de curios, buletinul de știri continuă cu un anunț care se potrivea de minune cu ceea ce trebuia el să mărturisească. Anunțul fusese introdus în buletin mai mult ca o curiozitate.

Un bătrân, care pretinde a fi locotenentul Peter Ramsey, un ofițer al serviciului de spionaj britanic în timpul Celui de-al Doilea Război Mondial, a apărut în Londra în această dimineată. El a sosit fără nici un fel de documente, cu o cursă Aeroflot de la Moscova. Conform unei declarații pe care a dat-o presei, în curând vor apărea și alți agenți britanici dispăruți.

Soția locotenentului Ramsey, Ethel, o văduvă de război care locuiește în Birkenhead, a leșinat când a auzit vestea. Soțul ei a fost dat dispărut în acțiune în 1944 și a fost declarat oficial mort la sfârșitul războiului. Peter Ramsey, dacă acesta e numele omului de pe aeroportul din Londra, ar putea fi unul dintre cei aproximativ 30.000 de prizonieri aliați, eliberați de trupele sovietice la sfârșitul Celui de-

al Doilea Război Mondial, despre care se crede că au fost ulterior mutați în lagăre de muncă din interiorul Uniunii Sovietice. Vara trecută, președintele rus Boris Elțin a recunoscut existența în această țară a unor prizonieri de război americani din Vietnam, Coreea și fostele teritorii ocupate de naziști. Se așteaptă ca doamna Ramsey să se întâlnească cu bărbatul care susține că este soțul ei, în cursul acestei seri.

— Kossenkova a fost ucisă la Londra împreună cu Felix, zise Jack. Fără ea, care să controleze situația în Rusia, probabil că cineva a decis să ridice capacul cutiei cu secrete. Parker voia să încheie un târg cu tatăl tău. Un fel de încercare de limitare a stricăciunilor. Cred că așa ar fi denumit-o el.

Maria vorbi foarte puțin. Îl ținea pe Jack de mână și îi zâmbea din când în când, însă gândurile ei erau în mare măsură în altă parte. Știa că, dacă n-avea să ajungă la Paul acum, Karl putea duce băiatul undeva unde ea n-avea să-l mai găsească niciodată. Cu imensele resurse pe care le avea la dispoziție, soțul ei nu trebuia decât să ridice un deget ca să-l facă pe Paul să dispară fără urmă.

Rămaseră în München câteva ore, ca să rezolve unele chestiuni esențiale. Contul bancar al Mariei nu fusese înghețat, așa cum se temuse ea. Scoase din bancă o sumă mare, deschise un cont separat sub un alt nume și dădu instrucțiuni ca în acest cont să i se verse tot ce mai rămăsese din contul din Essen.

După aceea vizitară pe unul dintre avocații de frunte din München, un bărbat pe nume Hassler, care-și avea biroul în Königsplatz. Hassler era un bărbat masiv, bărbos, căruia îi plăcea decorul luxos. Era clar că el își crease o existență plăcută din suferințele altor oameni.

— *Grüss Gott*, rosti el, ridicându-se în picioare când Maria și Jack intrară în biroul lui.

— Vă mulțumim că ne-ați primit atât de repede, zise Maria.

Știa foarte bine că numele și banii ei transformaseră o așteptare de trei săptămâni într-una de numai trei minute.

— Draga mea Frau von Freudiger, sunt la dispoziția dumneavoastră. Vreau doar să știu de ce ați venit până la München ca să găsiți un avocat. Stați jos. Și dumneavoastră, Herr...?

— Gould. Doctor Gould.

— *Es freut mich. Bitte nehmen Sie Platz.*

Hassler ascultă cu detașare profesională descrierea pe care i-o făcu Maria în legătură cu răpirea lui Paul. În schimbul unei recompense grase (și prin prisma altor recompense ce aveau să vină), avocatul declară că era dispus să demareze măsurile necesare pentru începerea acțiunii legale împotriva lui Karl.

— În orice caz, până când cazul va ajunge la tribunal, zise el, nu putem face prea multe. Bineînțeles că vom cere să vi se permită accesul temporar la băiat. Din nefericire, fără o astfel de regulă, autoritățile nu pot face nimic pentru dumneavoastră. O s-o pun pe secretara mea să pregătească o petiție prin care vom cere soțului dumneavoastră să coopereze în privința oricărei cereri rezonabile pe care ați avea-o în perioada interimară. În petiție voi sublinia că orice refuz din partea lui de a se conforma cererii se poate întoarce împotrivă-i când cazul va ajunge în fața unui judecător. E suficient?

Maria clătină din cap.

— Vreau să-l văd pe Paul și să mă asigur că soțul meu nu încercă să-l ducă în altă parte. Petiția dumneavoastră are suficientă forță legală pentru așa ceva? Soțul meu este un om puternic. Chestiunile legale nu prea constituie un obstacol pentru el.

— Ați putea cere poliției să vă dea pe cineva să vă însoțească. Dacă băiatul își exprimă dorința de a merge cu dumneavoastră, soțul nu prea are cum să-l oprească. Însă nu sunt convins că poliția locală va dori să se amestece într-o dispută casnică. Dacă sunteți dispusă să așteptați până mâine dimineată, voi contacta un prieten de la sediul poliției de aici, din München.

— Sunteți foarte amabil. Dar vreau să-l văd pe Paul azi, dacă e posibil. Dumneavoastră scrieți scrisoarea. Nu va rezolva nimic cu Karl, dar poate fi de ajuns să-i convingă pe oamenii care îl supraveghează pe Paul.

Cincisprezece minute mai târziu, documentul era gata. Hassler îi conduse până la ușă.

— Reveniți dimineată dacă n-aveți noroc, zise el. O să vă dăm fiul înapoi în grijă cel mai târziu până mâine la ora asta. Maria clătină din cap și se întoarse să plece. Frau von Freudiger. Nu vreau să par deplasat, dar dacă va fi... Avocatul făcu o pauză. Dacă va fi vorba de

un divorț, vă rog să țineți minte că eu vă pot garanta discreție maximă. Clienții mei provin din cele mai bune pături ale societății. Mă pricep la genul de probleme pe care le poate întâmpina o femeie în poziția dumneavoastră. Vă rog să vă gândiți foarte serios la această chestiune.

Maria îi mulțumi și plecă.

După ce se întoarse în cabinet, Hassler rămase multă vreme la biroul lui, contemplând tabloul de pe peretele din fața lui, un Balthus pe care îl cumpărase cu zece ani înainte în Geneva. Nu ajunsese în poziția pe care o deținea astăzi fără să știe câte ceva despre persoanele importante din Germania și despre puterea deținută de aceștia. Își privi ceasul de pe birou. Ziua de lucru se terminase, la ora opt avea o întâlnire la cină.

Apucă telefonul și vorbi cu secretara lui.

— Domnișoara Schneider, vreau să-mi obțineți o legătură telefonică. Numele e von Freudiger. Herr Karl Freudiger. Locuiește în Essen. Dacă nu e acolo, află unde e: trebuie să aibă un telefon mobil.

De Galais îi dăduse Mariei o adresă a casei unde era ținut Paul. Îi spusese că se găsea într-un perimetru de cinci acri de grădină izolată, la periferia localității Amstorf, aflată pe drumul îngust dintre cele două orășele Simbach, în apropiere de frontiera austriacă.

Închiriară o mașină și o porniră drept într-acolo. Când plecaseră de la Hassler, afară se întunecase deja. Jack conduse cât de repede putu. În Amstorf, Maria întrebă la un han unde se găsea casa lui von Freudiger. fără a ezita, femeia din spatele teighelei îi dădu indicații precise. Ieșiră din sat și intrară pe un drum de țară cu multe meandre.

Cinci minute mai târziu, Jack se opri în fața unor porți grele, montate între doi stâlpi înalți. La capătul unei alei lungi se vedea o mare vilă bavareză, cu acoperiș ascuțit, cuibărită într-un semicerc de copaci înalți. Ferestrele erau luminate. Jack cobori din mașină. Spre surprinderea lui, porțile nu erau încuiate, împinse una până la capăt și se întoarse la mașină. Pe ambele laturi ale porților se vedeau camere de luat vederi.

Parcară mașina în fața ușii de la intrare și coborâră. În fața casei se mai găsea o mașină, un mic Mercedes.

— Țsta e a lui Karl, șopti Maria. Îl ține la München, ca să-l folosească în călătoriile de afaceri.

Jack se aștepta să fie întâmpinat de paznici, dar atmosfera era pașnică.

— Nu-mi place, rosti Maria. E prea multă liniște.

Ușa era descuiată. Jack descoperi soneria și apăsă pe buton. O dată, de doua ori. Nu veni nimeni. Împinse ușa și intrară amândoi într-un hol imens, lambrizat cu stejar. Ferestrele înalte de deasupra scării reflectau lumina. De jur împrejur, pereții erau decorați cu diverse însemne naziste: steaguri, insigne SS, portrete ale lui Hitler. Casa era tăcută.

— S-a întâmplat ceva Jack. Ceva nu e în regulă. Karl a ajuns înaintea noastră aici.

— Mă duc să văd. Tu stai aici.

— Nu, vin cu tine. Dacă e Karl aici, trebuie să-i vorbesc. Să apelez la bunul lui simț.

— Crezi că o să te asculte?

— Îi voi spune că am fost la Hassler.

Jack era sceptic în privința impactului pe care această veste l-ar fi avut asupra lui Karl, însă nu zise nimic. Intrară în prima cameră pe stânga, un mic salon luminat de fotografii color ale lui Hitler și Himmler. Era goală. A doua încăpere era o mică sală de gimnastică, dotată cu spaliere, cal cu mânere, inele și paralele. Era o cameră friguroasă. În spațiile libere rămase pe pereți, cineva atârnase fotografii de copii germani practicând exerciții de gimnastică.

Traversară holul și deschiseră ușa încăperii din dreapta. Era o mică bibliotecă. Ca și holul, era decorată cu amintiri ale Celui de-al Treilea Reich; însă aici obiectele aveau o notă mult mai personală. Se vedeau pe pereți câteva fotografii ale lui Reinhold von Freudiger, în uniformă de gală SS, în compania mai multor demnitari ai Reichului; vitrine de sticlă conținând arme; câteva pumnale de ceremonie atârând de panglici de mătase; o baionetă; o șapcă SS cu insigna de cap de mort.

În mijlocul încăperii, se găsea un birou mare de mahon. Pe el erau aranjate stive de dosare, toate protejate de învelitori verzi. Nu dosarele atraseră atenția lui Jack. Pe birou, se vedea un cilindru de metal. Era recipientul pe care Jack îl lăsase în Rubrics, la Trinity College în acea dimineață. Lângă el zăceau fragmentele unui papirus, rupte și împrăștiate peste tot.

Jack se duse la birou și întinse mâna să ia unul dintre fragmente. În aceeași secundă, privirea lui fu atrasă de ceva din spatele biroului. O baltă mare de sânge acoperea covorul.

— Rămâi pe loc, zise el.

— Cee?

Jack înconjură biroul. Cu fața în jos, într-o baltă de sânge se vedea cadavrul unui bărbat. Era clar că individul murise. Ceafa îi fusese aproape despicață. lângă trup se găsea arma crimei, o spadă lungă, armă care era folosită de unele frății studențești de extremă dreaptă pentru duel. Probabil că spada fusese un ornament care decorase pereții.

Jack îngenunche lângă cadavru și îl întoarse cu fața în sus. O auzi pe Maria țipând în spatele lui. Mortul era Karl von Freudiger.

CAPITOLUL ȘAPTEZECI ȘI TREI

Se auzi un sunet la ușă. Maria se răsuci pe călcâie. În cadrul ușii se găsea o femeie care tăcea și privea spre ei cu o expresie amestecată de frică și ură pe chip. Avea cam patruzeci de ani. Părul îi încărunțise și era tăiat scurt. Purta o rochie lungă, neagră. Chipul, hainele și mâinile îi erau acoperite cu sânge uscat. În mâna dreaptă ținea un pistol îndreptat spre Maria.

— A spus el că o să veniți. Credeam că ajungeți mai devreme. Dacă ați fi ajuns, poate că ați mai fi putut face ceva. Acum e prea târziu.

— Tu ai făcut asta? întrebă Maria.

Nu simțea nimic pentru Karl; moartea lui nu îi afecta cu nimic viața. Simțea însă cum i se instaura groaza în suflet, groaza că acela care îl omorâse pe Karl îl atacase și pe fiul ei.

Femeia făcu ochii mari.

— Eu? Să-l omor? Drept ce mă luați? Asta e opera tatălui dumitale.

Maria se uită la ea, refuzând să-i creadă spusele. Jack părăsi cadavrul lui Karl și veni lângă Maria, înconjurându-i umărul cu brațul.

— Nu pricep. Ce legătură a putut avea tata cu asta? Nu știu ce vrei să spui.

— Nu? Ei bine, eu am fost aici când s-a întâmplat. Dacă aș fi avut arma asta cu mine, l-aș fi împușcat pe loc.

— Unde-i Paul? întreba Maria. Ce ai făcut cu el.

— Eu? Eu n-am făcut nimic. Tatăl dumitale e vinovat de tot.

Maria era pe punctul de a izbucni într-o criză de isterie, întrebă din nou, cu voce tremurândă:

— Te-am întrebat unde e. Trebuie să-mi spui. A pățit ceva?

— L-a luat tatăl dumitale. Acum mai bine de o oră. Asta-i tot ce știu. Dacă nu v-ați fi amestecat, nimic din toate astea nu s-ar fi petrecut.

Femeia continua să țină pistolul îndreptat spre Maria.

— Cum s-a întâmplat? se interesa Maria. Ce a făcut tatăl meu? De ce l-a luat pe Paul?

— Tatăl dumitale a venit aici în jurul prânzului. Eu i-am dat drumul înăuntru, bineînțeles; voia să-și vadă nepotul. Herr von Freudiger lăsase ordin ca dânsul să fie oricând primit. A petrecut ceva timp cu Paul, apoi l-a așteptat în bibliotecă pe soțul dumitale. A ascultat radioul o vreme. Eu i-am dat ceva să mănânce. Era foarte nerăbdător, părea să ticluiască ceva. Se tot uita la ceas.

Herr von Freudiger a venit cam cu două ceasuri în urmă. L-am întrebat dacă vrea ceva sa mănânce, însă el a venit drept aici, în bibliotecă. „Așteaptă afară, Leni, mi-a zis el. O să bem șampanie, ca să sărbătorim.” Astea au fost ultimele cuvinte pe care mi le-a spus. Cam la un minut după ce a intrat a început cearta îi auzeam țipând tocmai din bucătărie, unde mă dusesem să scot șampania de la frigider. S-au certat multă vreme. Apoi s-a auzit un zgomot de ceva greu căzând, după care s-a lăsat liniștea.

— Ai idee pentru ce se certau? întrebă Jack.

Abia putea să înțeleagă câte ceva din conversație cu cunoștințele lui limitate de germană.

— Pentru acelea răspunse femeia arătând cu mâna liberă spre rămășițele unui papirus de pe birou.

— Cred că acum pricep, zise Jack.

— Ce pricepi?

Maria nu-și lua privirea de la femeie și de la arma din mâna ei.

— De ce tatăl tău era atât de furios. Și-a dat seama că a fost tras pe sfoară. Că acum nu mai exista o a doua șansă. Făcu o pauză. Manuscrisul pe care l-a adus Karl din Dublin nu era cel al lui Iisus, chiar dacă semăna cu el. Eu am intrat în Chester Beatty noaptea trecută; e surprinzător de ușor dacă știi cum să eviți sistemul de alarmă, pe care nimeni nu l-a schimbat de când lucram acolo.

Am luat un manuscris din primul secol, similar în dimensiuni și scris de mâna cu manuscrisul la care se aștepta Karl. Cred că un cilindru gol ar fi mers la fel de bine, însă nu m-am așteptat să fie atât de ușor să-l duc pe Karl de nas.

Probabil că tatăl tău și-a ieșit din minți când a văzut ce i-am făcut. Karl n-ar fi ghicit niciodată că manuscrisele au fost schimbate, însă tatăl tău a observat imediat. El cunoștea manuscrisul lui Iisus pe dinafară.

Maria se întoarse către femeie.

— De ce l-a ucis tatăl meu pe Karl? Numai pentru că se lăsase păcălit de Jack? Menajera păru să ezite. Haide. Spuneai că ți-pau. Trebuie să fi auzit.

— Tatăl dumitale voia să-și ia nepotul. A spus că s-a terminat totul, că pierduseră totul. Herr von Freudiger a încercat să discute cu el. Spunea că manuscrisul nu era important, că puteau câștiga și fără el. Apoi tatăl dumitale l-a ucis. După aceea, l-am văzut ieșind ca o furtună din bibliotecă și urcând scările. Am intrat aici și l-am găsit pe soțul dumitale zăcând. N-am știut ce să fac. Am găsit arma asta și m-am dus după el, însă nu știam ce trebuia să fac. Nimeni nu-mi dăduse vreun ordin și nu puteam lua legătura cu nimeni în timp util. Eram înfricoșată.

L-am văzut pe tatăl dumitale coborând scările cu Paul. Era... Ezită. Părea ieșit din minți. Țipa și blestema tot timpul. Un nebun. Ținea strâns băiatul. Nu puteam face nimic, din pricina fricii de a nu-l răni pe Paul.

— Unde l-a dus?

Maria intrase în panică. Se temea îngrozitor pentru fiul ei.

Femeia clătină din cap.

— Habar n-am. Pur și simplu, a ieșit, l-a pus pe Paul în mașină, după care și-a luat zborul. Nu știu unde s-au dus.

— Gândește-te, femeie, o presa Jack. A spus ceva? Se întorcea la Paris? În Polonia? Încotro, pentru numele lui Dumnezeu?

— Irlanda, șopti femeia. Acum îmi amintesc. În timp ce se certau, el a spus că avea să-l ducă pe Paul în Irlanda. Într-un loc denumit Summerlawn. Are sens?

— Summerlawn, exclamă Jack. Îl duce la Summerlawn. Dar de ce? Nu înțeleg. Locul acela e ars până la temelii. Acum nu mai e nimic acolo.

Maria privi în jur cu ochi îngroziți.

— Oh, Doamne, Jack. Cred că știu. Nu știai ce s-a întâmplat, cum a ajuns să ardă Summerlawn?

Jack clătină din cap. Se simțea amorțit; totul ieșise de sub controlul lui.

— Au încercat să-i ia casa. Urma să fie o achiziție forțată. Eu eram plecată; el locuia singur acolo. În noaptea incendiului m-a sunat. A spus că nu-i va lăsa să pună etichete pe acel loc, că mai bine ar vedea

totul ars decât să-i lase pe idioții aceia să transforme locul într-o atracție pentru turiști. I-a dat chiar el foc, Jack. A scos de acolo mobila cea mai bună, tablourile, cărțile, manuscrisele. Apoi a luat o canistră de benzină și a dat foc Summerlawn-ului. Se uită la Jack. Ochii i se umplură de lacrimi. Nu pricepi? continuă ea. Eu îl cunosc, Jack. Îl cunosc mai bine decât oricine. Vrea să procedeze la fel cu Paul. Nu poate suporta gândul că planurile lui s-au dus naibii și că nepotul lui nu mai beneficiază de destinul pregătit. Mai degrabă l-ar ucide decât să vadă că se întâmplă așa ceva.

CAPITOLUL ȘAPTEZECI ȘI PATRU

— Dă-mi arma, rosti Jack, întinzând mâna. Te rog.

Era clar că femeia era pe punctul de a exploda. Nervii îi erau întinși la maximum. Fără un superior, fără ca cineva să-i dea ordine, ea nu însemna nimic. Deci era cu atât mai periculoasă. În nimicnicia lor, Leni-ile acestei lumi sunt gata să lovească fără a mai gândi.

— Știi cine ești, zise ea, înaintând cu un pas și îndreptând revolverul spre Jack. Tu ești evreul, jidanul împutit care s-a culcat cu mama lui Paul.

— Cine ți-a spus asta?

— Herr von Freudiger, bineînțeles. El a știut tot timpul. Probabil că l-ai crezut idiot; însă el știa. Știa totul.

— Acum nu mai are nici o importanță, replică Jack. Von Freudiger e mort. Însă mai e timp să-l salvăm pe Paul. Trebuie să ne lași să plecăm. Noi îl mai putem opri pe Rosewicz.

Leni clătină din cap.

— Dumneata poți să pleci, doamnă von Freudiger. Acum nu mai însemnați nimic. Însă nu și evreul. El e vinovat de toate astea. Trebuie să plătească.

Ar fi fost atât de ușor se gândi Jack, atât de ușor, să spună:

Nu, nu sunt evreu, nu jidan, nu iudeu împutit. Sunt catolic ca și tine. Ascultă, pot recita rugăciunile la fel de bine ca oricine. Vrei să mă auzi?

Dar lucrurile nu mai erau atât de simple. Jack ajunsese la o răscruce. Conta mai puțin ceea ce simțea el că e și mai mult conta ce îl făcea femeia cu arma din fața lui să fie, și motivele care o împingeau la această atitudine. Ea reprezenta doar o picătură într-un ocean de ură, însă avea destulă forță să-l lichideze. N-avea de gând să-și nege originea pentru ea. Acum, această origine părea să aibă o mare însemnătate.

— Pleacă, Maria, rosti el. Găsește-l pe tatăl tău. Ia un avion din München; mai e timp.

Maria clătină din cap. Întinse mâna stângă pentru a o găsi pe a lui.

— E mort, Leni, spuse ea. S-a terminat. El ar înțelege.

— Nu, se încăpățână Leni. Nu pot. Cineva trebuie să plătească.
Începu să ridice arma.

Jack abia văzu ce se întâmplă după aceea. O mișcare ca o părere lângă el. Maria își scoase mâna dreaptă din buzunar. În ea ținea un pistol, cu care trase. Trase o singură dată: o lovitură perfectă, care străpunse fruntea femeii și ieși cu un jet de sânge prin ceafa ei. Leni nici măcar n-apucă să apese pe trăgaciul armei ei.

Când totul se termină, Jack luă arma Mariei și o cuprinse pe iubita lui în brațe. Ea scânci ca un copil, apoi se liniști.

— Trebuie să plecăm, zise ea. N-avem timp de pierdut.

Îndepărtându-se de casă, Jack se întoarse către ea.

— De unde ai făcut rost de armă? Nu-mi dau seama unde ai fi putut-o găsi.

— Am luat-o de la Parker, răspunse ea. Imediat după ce a fost împușcat.

— Dar cum...?

Jack își aminti că ea îngenunchease și ridicase capul mortului. Probabil că sustrăsese pistolul în vreme ce el era ocupat cu McBride.

Merseră o vreme în tăcere spre München.

— Tot nu pricep, zise Jack la un moment dat. Cum ai trecut arma lui Parker prin filtrul de securitate de la aeroport?

— Am avut ajutoare, replică ea. Deschizându-și geanta, scoase o legitimație din plastic. Prietenul nostru Felix a insistat să port cu mine o armă de câte ori este posibil. Dacă trebuia să mă deplasez cu avionul, aveam un permis de liberă trecere prin punctele de control. Îl țineam ascuns în casa noastră din Essen. Când am plecat de acolo, l-am luat cu mine. Pentru orice eventualitate. A fost ușor la plecarea din Dublin. Ei fuseseră doar alertați că patru agenți britanici fuseseră împușcați în plină zi în College Green. Eu eram ultima persoană care ar fi fost oprită.

Jack acoperi cei o sută de kilometri până la aeroport în mai puțin de o oră. Lăsară mașina la biroul de închirieri și intrară în sala principală a aeroportului.

— Avem nevoie de un avion particular. Un turboreactor.

Maria era genul de femeie care se putea duce la biroul de informații al unui aeroport ca să ceară informații despre așa ceva fără

să pară ridicolă. Fata de la ghișeu nici măcar nu clipi. Le indică un mic birou din spate, sub o tăbliță pe care scria „Chartere pentru Afaceri”.

— S-ar putea să nu fie nimeni acolo, mai zise fata în spatele lor.
Avură noroc.

Era un bărbat de cincizeci de ani, cu un aspect bine îngrijit și cu un început discret de burtă. Avea acea privire detașată a cuiva care petrece mai mult timp în aer decât la sol.

— Irlanda? exclamă el când Maria îi spuse ce dorește. Vorbea germana cu un accent est-european greu de definit. Ce se întâmplă? În noaptea asta toată lumea vrea să zboare în Irlanda.

Un bărbat corespunzând descrierii lui Rosewicz plecase cu o oră în urmă cu un avion închiriat, îndreptându-se spre Cork.

— Avea și un copil cu el, un băiețel?

Pilotul încuviință.

— Da. Bătrânul spunea că e nepotul lui. Puștiul a zis ceva că s-ar întoarce la mama lui. Individul avea toate actele în ordine. Ce puteam face?

— Eu sunt mama băiatului, explică Maria. Bărbatul care a închiriat avionul este socrul meu. Tribunalul vrea să mi-l dea mie în custodie pe Paul, așa că soțul meu l-a pus pe taică-său să plece în Germania. Priviți.

Scoase scrisoarea lui Hassler din buzunar și i-o arătă omului. Acesta i-o dădu înapoi.

— Nu prea mă interesează treburile dumneavoastră, doamnă. Dacă aveți banii necesari, vă duc oriunde doriți.

— Numai până la Cork.

Pilotul dădu din cap.

— Apropo, numele meu e Zamfirescu. De ce nu vă odihniți câteva minute? Stați jos. Înainte de a decola, trebuie completate niște documente.

Fiecare minut care trecu până la decolare li se păru o veșnicie. Zamfirescu se lăsă cuprins de dispoziția sufletească a Mariei și făcu tot ce-i stătu în putere să scurteze birocrăția și să obțină aprobările necesare în jumătate din timpul obișnuit. Cu toate astea, lor li se păru că durase o veșnicie.

Avionul era un turboreactor Hansa. Exact înaintea decolării, Zamfirescu veni să se asigure că pasagerii stăteau bine.

— I-am cerut unei operatoare radio de aici să îl contacteze pe partenerul meu Schneider. El pilotează avionul din față, cel care îl are la bord pe puștiul dumneavoastră. Am rugat-o să-i spună să mai întârzie un pic și să amâne aterizarea în Cork. Poate aveți noroc.

Când erau în aer, Zamfirescu îl rugă pe Jack să vină în față. După ce acesta intră în cabină, pilotul trecu pe engleză, limbă pe care o vorbea fluent.

— De fapt, ce se întâmplă? se interesa el.

— Ceea ce v-a spus doamna.

Zamfirescu clătină din cap.

— Oi fi eu mai greoi, dar nu sunt idiot. Exact înainte de a decola, poliția a alertat aeroportul. Un avocat din München le-a spus polițiștilor că unul dintre clienții lui importanți, un industriaș, a dispărut. Un om pe nume von Freudiger. Ați auzit vreodată de el?

Jack clătină din cap.

— Chestia e, continuă Zamfirescu, că acest von Freudiger și o femeie au fost găsiți morți acum o oră într-o mică localitate denumită Amstorf. Nu știți nimic despre asta, nu?

Jack se agita pe scaun. Ce bănuia Zamfirescu? Și ce voia în schimbul tăcerii?

— Nu, răspunse Jack. De ce aș ști?

— Păi, poate că prietena dumneavoastră din spate știe. Are acte de identitate pe numele von Freudiger. Poate că nu ați observat. Eu aș numi asta o coincidență prea mare.

— Chiar este. Sau sugerați că nu e?

— Nu am de unde să știu.

Se lăsă o scurtă tăcere. În fața lor se agitau tot felul de luminițe pe panoul de comandă.

— Înțeleg că vreți bani în plus, zise Jack, în cele din urmă.

Zamfirescu clătină încet din cap. Își ținea privirea ațintită pe instrumentele de pe bord.

— Din fericire pentru dumneavoastră, zise el, eu știu câte ceva despre acest Herr von Freudiger. Despre ce mare individ e și așa mai departe. În afacerea asta cu care mă ocup auzi despre o mulțime de oameni ca el. De asemenea, știu câte ceva despre politica. Nici nu e mare secret. Tatăl lui a fost nazist, prieten cu Hitler. O persoană simpatică. A stat vreo doi ani la închisoarea Lindsberg și a ieșit de

acolo mai bogat decât oricând. Fiul îi sprijinea pe față pe extremiștii de dreapta. Nu-i o mare pierdere.

— Nu, rosti încet Jack. Bănuiesc că nu e.

— Nici măcar pentru familia lui, bănuiesc. Cu excepția poate a lui taică-său.

Jack dădu din cap.

— L-ați putea include aici și pe socrul lui.

— Cel care este cu Schneider?

Jack dădu din nou din cap. Urmă o scurtă pauză.

— Eu sunt român, reluă Zamfirescu. Am venit în Germania acum patru ani împreună cu Liviu, fratele meu mai mic. El și-a adus familia, eu am venit singur; sunt văduv. Anul trecut Liviu a fost ucis. Ieșise într-o noapte prin München. Doar ca să se plimbe. Niște fasciști l-au înjunghiat în plină stradă. Poliția îi caută și acum, dar nu-i va găsi. Și dacă o fac... Înălță din umeri. Acum, cumnata mea și copiii ei sunt forțați să locuiască într-un azil de refugiați. Luna trecută, o bandă de fasciști a încercat să le dea foc. Eu zic c-ar fi bine să se ducă dracului cu toții. La dracu cu von Freudiger. Îl privi pe Jack. Mai bine v-ați întoarce la locul dumneavoastră. S-ar putea să avem parte de turbulențe. Ne așteaptă vreme proastă în față.

Jack rămase alături de Maria, încercând s-o liniștească pe cât putea fără cuvinte. Avionul huruia în noapte. Pe hublou nu se vedea decât beznă. Întreaga lume fusese făurită din beznă. Parcă erau complet izolați de restul universului. Îi povesti Mariei despre suspiciunile lui Zamfirescu. Ea dădu din cap, dar nu rosti nimic.

La un moment dat, îl privi lung.

— Doare, șopti ea. Groaznic.

— Nu e mort, o asigură el. Sunt sigur că tatăl tău nu i-ar face niciodată rău.

La început, ea nu replică, însă el îi văzu lacrimile în ochi. Când Maria vorbi, o făcu cu voce sparta.

— Va face mai mult de atât. Nebunia lui e profundă și veche.

— Cu siguranță că nu chiar atât de profundă.

Maria oftă. Își șterse lacrimile de pe obraji. Bezna ținea avionul captiv în ghearele ei.

— În lagăr, rosti ea. Lagărul din Klanjec. Era specialitatea lui.

— Nu pricep.

Jack își simțea vârfurile degetelor reci.

— Execuția copiilor, reluă Maria. Și torturarea lor.

Mai mult nu putu rosti. Intrară într-o furtună serioasă. Jack nu se putea gândi la nimic care să o liniștească. Mâna ei era amortită, ca un lemn, fără nici un pic de vlagă.

Se deschise ușa cabinei. Zamfirescu apăru în cadrul ei. Puse avionul pe autopilot.

— Cred c-ar fi bine să știți, anunță el. Avionul lui Schneider tocmai a aterizat în Cork. Suntem cu patruzeci de minute în urma lor.

CAPITOLUL ȘAPTEZECI ȘI CINCI

Pe măsură ce se apropiau de coasta irlandeza, furtuna creștea în intensitate. Coborau acum prin straturi de nori denși, izbiți de rafale puternice de vânt și biciuiți de ploaie. Brusc, sub ei apărură luminile Cork-ului, ca și cum ar fi fost create de vânt și ploaie. Aterizară sub rafale puternice, care aproape îi scoaseră de pe pistă și îi aruncară pe câmp.

Zamfirescu veni la ei imediat ce opri motoarele.

— Mai am unele lucruri de făcut aici, rosti el. Vă descurcați?

— Cred că da, răspunse Jack. Ați fost de mare ajutor.

— Să-mi dați de știre dacă băiatul e în siguranță. Vă așteaptă o mașină: am comandat-o eu prin radio. Poate știe Schneider încotro a luat-o omul pe care îl urmăriți.

— E-n regulă, zise Maria. Știm unde se duce.

Legitimația Mariei îi ajută să treacă repede prin vamă. Vameșii nici măcar nu verificară bagajul lui Jack, cel pe care îl căra încă de când plecase din Dublin. La celălalt capăt îi aștepta Schneider, care le spuse că Rosewicz închiriasse o mașină, un Ford Granada. Îl informase pe Schneider că „se ducea acasă”. Asta era tot ce știa pilotul.

Ieșiră în ploaia torențială. O mașină îi aștepta. Auzind că era vorba de un avion de afaceri, un întreprinzător le făcuse rost de un Jaguar.

La volan se așeză Maria. Cunoștea drumul mai bine și condusul avea să-i distragă atenția de la alte preocupări. Se îndepărtară de aeroport înspre sud, pe lângă orașul Cork, apoi intrară pe drumul N71 la Ballinhassing, după care o luară spre vest, prin Bandon. Peisajul era luminat din când în când de fulgere.

— Există riscul de revărsare a râului Bandon, rosti Maria. Suntem terminați dacă el trece și noi vom găsi drumul închis.

— Ne vom face griji în privința asta când ajungem acolo.

Mașina se descurca bine, însă drumul era măturat de vânt și înșelător. Pe alocuri, vârtejurile îi făceau să derapeze pe asfaltul ud. Ploaia curgea din cer în șuvoaie, făcând vizibilitatea extrem de proastă. Aproape că erau singuri pe șosea. Toată lumea se adăpostise în case.

Se opriă o singură dată la un garaj de la periferia localității Clonakilty, de unde Jack cumpără două lanterne puternice. Se gândi că probabil vor avea nevoie de ele după ce vor ajunge la Summerlawn.

Ajunseră în Baltimore după miezul nopții. Aici, lângă coastă, furtuna se simțea și mai puternic. Satul dormea. Îl traversară în viteză, îndreptându-se spre bucata de pământ pe care fusese Summerlawn.

— De ce a venit aici, Jack? Într-o astfel de noapte? E o nebunie. Poate că s-a dus în altă parte. Aici nu mai e nimic.

— I-a spus lui Schneider că se duce acasă. Doar dacă nu cunoști vreo altă casă...

Maria clătină din cap.

— Nu, rosti ea moale. Nu cunosc nici o altă casă. N-a existat decât Summerlawn.

Drumul îngust era inundat de apă. Aproape că nu exista nici o diferență între cer și pământ. Nu puteau auzi marea. Singurul zgomot era urletul furtunii.

Brusc, lumina farurilor căzu peste porțile deschise. Acestea zăceau larg desfăcute, pe jumătate smulse din balamale. Maria frână și începu să manevreze Jaguarul prin deschiderea îngustă, în acel moment, un fulger brăzdă cerul, luminând peisajul. O fracțiune de secundă din beznă se ivi scheletul reședinței. O clipă mai târziu, bezna reveni.

Maria conduse cu prudență, menținându-se pe aleea acum năpădită de buruieni. În numai câțiva ani, natura luase în stăpânire aleile și cărările care încercuiseră vechea casă. Farurile se loveau doar de iarbă și tufișuri, un amestec sălbatic de vegetație liberă care crescuse acolo unde pe vremuri se lăfăiau grădini bine îngrijite.

— Privește! exclamă Jack, arătând înainte.

Undeva sus, în întuneric, vedea o luminiță roșietică. În timp ce o priveau, lumina tremura și părea să dispară, apoi reapărea mai strălucitoare. Maria oftă. Doar tatăl ei nu dădea din nou foc casei. Imediat se gândi însă că nu mai exista nimic care să ardă.

— Pompierii au reușit să salveze câteva încăperi, zise ea. Sau, cel puțin, le-au salvat de la completa distrugere. Mai există câteva podele și tavane în aripa de vest. Le-am văzut când am vizitat casa după incendiu.

— Putea să urce cineva acolo?

— Da, dar punându-și viața în pericol. Cea mai mare parte a camerelor sunt complet arse.

Privi neliniștită luminița tremurândă, luptându-se cu lacrimile și cu tentația de a ceda panicii care i se insinuase în suflet. Tot timpul se ruga în sinea ei ca Paul să nu fi pățit nimic.

Fordul Granada era parcat strâmb lângă ceea ce pe vremuri fusese intrarea principală. Jack își luă bagajul din spate și ieși din mașina. Maria cobori și ea. În acel moment, un al doilea fulger luminează fațada casei. Zidurile fuseseră luate deja în stăpânire de iedera. În jurul ferestrelor se mai puteau vedea urmele lăsate de foc.

În câteva secunde, ploaia îi udă la piele. Apa era biciuitoare și amarnic de rece. Rafalele de vânt îi înghețau și încercau să-i dea de-a berbeleacul. Jack apucă brațul Mariei.

— Ia lanterna asta, țipă el.

Își aprinseră amândoi lanternele. Fasciculele de lumină străpunseră ploaia și bezna, dezvelind fațada înnegrită a casei. Spartă și ruptă, vechea ușă atârna jalnic în cadrul ei de piatră. Zăcea pe jumătate deschisă, dând la iveală un interior întunecat, neprimitor. Se strecurară prin spărtură, alunecând pe un strat gros de noroi și frunze ude.

Incendiul izbucnise în hol. Impozanta scară de odinioară nu mai era acum decât o adunătură de bârne negre și contorsionate. Pereții pe care atârnaseră portretele strămoșilor lui Rosewicz erau topiți și pătați. Podeaua era crăpată și plină de smocuri de buruieni. Undeva sus, deasupra lor, acoperișul era plin de găuri prin care ploaia intra nestingherită.

Își croiră drum printre resturi, către spatele casei, unde o arcadă căscată marca intrarea într-un coridor. Aici, ploaia se simțea mai puțin, fiind împiedicată de încăperile de deasupra. Jack și Maria pășeau printre mormane de cenușă și resturi de lemne arse. Pretutindeni exista sticlă spartă și bucăți de tencuială căzute de pe pereți și din tavane.

Singurele zgomote erau cele ale ploii și ale tunetelor. Furtuna părea să se estompeze, apoi revenea cu intensitate sporită. Maria era în față. I se părea corect să se afle aici acum, în inima ruinei provocate de tatăl ei.

Un rând de trepte ducea la primul etaj. Erau rupte, dar se putea călca pe ele. Stricăciunile erau mai mici în această zonă. Porțiuni de

tapet rămăseseră lipite de pereți. Pe alocuri se vedeau rămășițe înnegrite din covorul gros care acoperise scara. Pretutindeni, apa băltea. În timp ce urcau, un trăsnet care pătrunse printr-o fereastră, îi îngheță.

Intrară în două încăperi de la primul etaj. Nici o urmă a trecerii cuiva pe acolo. Camerele erau întunecate și triste, jefuite de comorile care le împodobiseră odinioară. Cineva scosese un cămin de marmură dintr-o cameră, lăsând în urmă o rană proaspătă. Oricum, nu mai conta.

Focul distrusese mai rău scările care duceau la cel de-al doilea etaj. Le urcară cu prudență, câte o treaptă o dată, căutând cu lanternele găuri sau alte locuri subrede. La un moment dat, Maria se aplecă. Se îndreptă, ținând ceva în mână.

— Ce e? șopti Jack.

Ea îi arată ce descoperise. Era o pagină dintr-o carte, încă uscată. O pagina din *Where the Wild Things Are*.

Își continuă urcușul către etajul al doilea. Din spatele unei uși din dreapta lor licări o lumină. Podeaua era spartă. La fiecare pas, Jack se temea că aveau să se prăbușească. Lipindu-se de zid, el se strecură până la ușă. Maria îl urmă.

Era vechea încăpere de muzică a Mariei. Instrumentele dispăruseră, iar pozele compozitorilor și pianiștilor fuseseră date jos de pe pereți. Fumul înnegrirea zugrăveala rocco, iar ploaia desăvârșise dezastrul. Pe vremuri, fusese socotită una dintre cele mai frumoase încăperi din Occident.

Rosewicz strânsese bucăți de lemn în cămin și aprinsese focul. El și Paul ședeau în fața căminului, încercând să se usuce și să se încălzească. Paul tremura. Nu avea nici măcar o haină sau o pătură. Rosewicz privea țintă flăcările. Acestea îi lumineau chipul și îi alungeau umbra în încăpere, ca o pată de întuneric.

Ținea un pistol în poală. Din când în când, își muta privirea de la foc asupra armei, ca și cum ar fi citit un mesaj secret în luciul roșietic al oțelului.

CAPITOLUL ȘAPTEZECI ȘI ȘASE

Fasciculul lanternei lui Jack căzu asupra lui Rosewicz, ca o rază luminând un actor bătrân, ieșind la rampă pentru a juca ultimul lui rol. Văzând lumina, Paul înălță capul și privi în jur în întuneric. Nu-și recunoscuse mama, care stătea ascunsă în umbra aruncată de lanterna ei. Habar n-avea dacă mama lui murise sau nu; taică-său îi spusese una, iar bunică-său alta. Fusesse adus în acest loc îngrozitor sub pretextul de a o găsi, însă descoperise că fusesse din nou înșelat.

— Paul, strigă Maria, luând-o la fugă.

Jack încercă să o rețină.

— Atenție, o avertiză el. Are o armă.

Paul se ridică în picioare.

— *Mutti!*, striga el. *Mutti, ich bin hier.*

Rosewicz întoarse mânios privirea, uluit de intruziune. Văzând luminile, sări în picioare și înșfăcă băiatul.

— Tată! Eu sunt, Maria. Te rog dă-i drumul lui Paul. A trecut și așa prin destule.

— N-ai nici un drept să vii aici! strigă Rosewicz. Băiatul e al meu acum. Ambele mele fiice au murit. Din cauza ta va trebui să moară și băiatul. După asta totul se va termina.

Maria încercă să se smulgă din strânsoarea lui Jack.

— Nu, Maria. Nu câtă vreme are arma. O va folosi. Lasă-mă pe mine să discut cu el.

— Dar îl are pe Paul. Trebuie să-l opresc.

— Nu așa. Nu vei ajunge niciodată la el. Te-ar împușca, apoi l-ar ucide pe Paul. Lasă-mă să procedez cum știu eu.

Jack înaintă câțiva pași. Maria îl urmă, nedezipindu-și privirea de pe fiul ei.

— Poți avea manuscrisul, rosti Jack. Îl am cu mine în această geantă. Adevăratul manuscris, nu un înlocuitor. Ia-l. Nu-mi pasă ce faci cu el, câtă vreme îi dai drumul lui Paul.

— Doctore Gould. Căile noastre au părut destinate să se îngemăneze. Rosewicz părea să-și recâștige cu iuțea controlul de sine. Ești foarte insistent. Nu te credeam în stare. Un om atât de slab, și

totuși atât de insistent Evreul din tine dublat de originea celtă. Însă insistența nu ajunge. E nevoie și de materie cenușie. Ceea ce posezi tu nu ți-e de ajuns.

— Acum știi de ce aveai nevoie de manuscris. Și sunt pregătit să-l negociez. Mi se pare un târg cinstit.

Rosewicz izbucni în râs. Îl ținea pe Paul strâns pe după gât

— Un târg? Viața unui băiat pentru o bucată de hârtie? Un papirus mânjit cu cerneală? Mi-am petrecut toată viața printre hârtii ca acesta. Niciodată nu mi-au adus altceva decât durere. Crezi că aş negocia băiatul pe așa ceva?

— Ți-am spus, acesta e originalul. În geanta asta am manuscrisul lui Iisus. Îl poți examina. Ți-l aduc eu.

Bătrânul râse din nou, întărindu-și strânsoarea în jurul gâtului lui Paul.

— Nu vreau manuscrisul tău, rosti el. Am terminat cu povestea asta. M-ai înțeles total greșit. Ce se întâmplă acum n-are nimic de a face cu prețiosul tău manuscris.

Jack nu pricepea. Rosewicz părea complet ieșit din minți.

— Atunci ce vrei?

— Ce vreau? Nu vreau nimic. Am terminat-o cu vrutul. S-a terminat, nu pricepi? S-a terminat. Făcu o pauză. Pe o voce mai coborâtă, reluă: I-au dat drumul. Ramsey. L-au eliberat.

— Nu înțeleg...

Jack nu pricepea nimic din vorbele lui Rosewicz.

— Ramsey, Jack, interveni Maria. În avionul de la Londra, nu-ți aduci aminte? Prizonierul de război englez.

— Dar cum...?

Apoi își aminti. Vocea lui Leni, descriind evenimentele care precedaseră moartea lui Karl. Și-a petrecut o vreme cu Paul, apoi l-a așteptat în bibliotecă pe soțul dumitale. A ascultat radioul un timp.

— Despre ce e vorba? întreba Paul. Ce e cu Ramsey? De ce e atât de important?

— Octombrie, răspunse Rosewicz. O unitate britanică ce a lucrat cu partizanii lui Tito spre sfârșitul războiului. Au fost trimiși în Croația de Comandamentul pentru Operațiuni Speciale în octombrie 1944, luna în care Belgradul a căzut în mâinile lui Stalin. Ceva mai devreme, în acel an, britanicii își retrăseseră sprijinul acordat cetnicilor lui

Mihailovici și s-au dus cu arme și bagaje în tabăra lui Tito și a comuniștilor lui. Ramsey conducea unitatea Octombrie. Misiunea ei era de a face legătura între unitățile din Croația și grupurile de partizani din restul Iugoslaviei.

La acea vreme, eu eram șeful securității lui Ante Pavelici. Poziția mea era subordonată șefului Gestapoului din Zagreb. Practic, aveam foarte multă libertate de acțiune. Puteam să mă întâlnesc cu oameni care n-aveau nimic de-a face cu germanii. Uneori, încheiam diverse înțelegeri în spatele Gestapoului. Știam cu toții că Reich-ul german era terminat și că era doar o chestiune de zile până când nemții aveau să-și retragă trupele și să ne lase de izbeliște. Eram conștient că, pentru a supraviețui, trebuia să ne asigurăm viitorul. În Europa, toată lumea proceda așa.

Liga decisese deja că nu exista nici o îndoială încotro aveam să mergem dacă se punea problema alegerii între britanici și comuniști. Ca atare, când m-a contactat Ramsey cu o propunere de înțelegere, n-am ezitat o clipă. Am fost de acord să mă întâlnesc cu el în secret. Am petrecut o după-amiază împreună într-o bisericuță de lângă Zagreb. Era la începutul lui decembrie. Propunerea lui era legată de un papirus, un manuscris de la începuturile creștinismului, aflat în posesia Serviciului de Informații Britanic din Roma.

Jack simți că se învâрте totul cu el. Afară, ploaia se întetise. Un tunet cutremură ceea ce mai rămăsese din casă.

— Dar e imposibil, rosti el. Manuscrisul n-a fost niciodată...

— Ai fost condus pe un drum greșit, îl întrerupse Rosewicz. Felix nu ți-a povestit întreg adevărul despre manuscris. Ți-a zis că el n-a fost niciodată la Roma, nu-i așa?

— De unde știi?

— Mi-a spus Simon, bineînțeles. Omul pe care tu îl cunoști sub numele de Parker. Simon și cu mine ne cunoaștem de multă vreme.

— E mort, zise Jack. Parker e mort.

— Îmi pare rău să aud asta. În orice caz, acum nu mai contează. Dă-mi voie să continuu. Nu mai avem mult timp.

Felix ți-a spus că am încercat să trimitem manuscrisul la Vatican însă condițiile nu ne-au permis. Incorect. Manuscrisul a fost dus acolo și păstrat o vreme la San Girolamo. Atunci, Aliații controlau Italia. Serviciul de Informații Britanic a mirosit ceva și unul dintre agenții lui

a furat manuscrisul de acolo. Aflaseră despre fratele meu și despre mine.

Ramsey mi-a oferit un târg. Fusese informat despre manuscris înainte de a pleca din Italia; superiorii lui știau că el poate fi folosit ca legătură cu Liga. Vezi tu, și ei priveau spre viitor. Comunismul era în plin marș. Știau că după sfârșitul războiului cu Germania aveau să fie obligați să-și îndrepte atenția asupra Uniunii Sovietice. Cine îi putea ajuta mai bine împotriva noului inamic dacă nu oamenii care luptaseră deja împotriva sovieticilor? Politica noastră nu conta pentru ei câtă vreme eram anticomuniști. Un fulger ilumina încăperea și dispăru. Rosewicz nu slăbea nici o secundă strânsoarea asupra băiatului. Târgul oferit de Ramsey era foarte simplu, continua el. Aveau să aranjeze evadarea pentru mine, pentru fratele meu și pentru toți membrii Ligii care voiau să meargă cu mine. Ne așteptau noi identități în Europa de Vest. Manuscrisul avea să fie trimis de la Roma la Zagreb prin fratele meu.

În schimb, Ramsey voia liste cu nume. În special, ustași, dar și câțiva gestapoviști și SS-iști. Îndatoriri, orare, parole. Tot felul de detalii. Tot ce avea nevoie pentru a distruge regimul lui Pavelici. Eu știam că Pavelici e, oricum, terminat. Așa cum am mai spus, priveam deja spre viitor. I-am dat tot ce voia. N-am păstrat nimic ascuns. Pe Ramsey nu-l interesau banii, dar eu i-am dat informații despre unii dintre cei mai mari bogătași din Zagreb. De unde crezi că veneau banii mei? Vezi tu, era vorba de sfârșitul jocului. Nu se mai putea face nimic. Cel puțin, așa credeam eu. Făcu din nou o pauză. În spatele lui, focul din cămin scăzuse. Curând încăperea avea să fie luminată doar de tăciuni. În acel ianuarie, s-a pornit o vânătoare sistematică a ustașilor în toată țara. Ramsey și oamenii lui și-au făcut bine treaba. Eu am așteptat manuscrisul în Zagreb. Acesta reprezenta cheia. Nici măcar Ramsey nu pricepuse asta. El credea că era doar un fetiș, un accesoriu care se putea negocia. Eu însă știam că îl puteam folosi ca să ne construim puterea după sfârșitul războiului. Fratele meu a plecat din Roma, avându-l ascuns printre alte documente similare, toate luate din biblioteci evreiești din Polonia.

A căzut într-o ambuscadă a comuniștilor la Metlika. El și șoferul lui au fost uciși, iar documentele găsite în mașină au fost trimise la Belgrad, în atenția comandantului militar rus. Acesta e responsabil de

aducerea lor la Moscova, o dată cu rechemarea lui de la sfârșitul războiului. Imediat, manuscrisele au dispărut în Biblioteca Lenin. Acest fapt l-am aflat doar de puțin timp.

Iosif Șaranskii a comis două greșeli. Prima a fost aceea că a dat peste manuscris. A doua a fost aceea că te-a implicat și pe tine. Știam că vei fi în stare să faci legătura cu fotografiile manuscrisului pe care ți le-am arătat aici. Șaranskii auzise diverse zvonuri legate de persoana mea. În bibliotecă existau documente care ar fi dus la mine și la faptul că manuscrisul se aflase pentru o vreme în Iugoslavia. Nu-mi puteam asuma acest risc. Bomba vă era destinată numai ție și lui. Nu și femeii, și copilului. Jack încremeni de furie și groază. Deci Rosewicz fusese de vină pentru moartea lui Iosif și a familiei sale. Probabil că bomba fusese pusă de Henryk. Voia să-l strângă de gât pe Rosewicz. Se stăpâni, pentru a nu provoca o tragedie mai mare. Cât despre Ramsey și unitatea Octombrie, aceștia au avut un mare ghinion. Eu dispuneam de libertate, însă puterea mea era tot mai mică. Gruparea Octombrie a fost descoperită de Gestapo. Cei care au supraviețuit ambuscadei au fost arestați și duși la Zagreb. Croații au fost executați, contingentul britanic a fost menținut în viață. Din Germania a venit ordinul ca prizonierii să fie expediați din Zagreb la Berlin. Asta se întâmplă în ultimele zile ale războiului, când totul devenise un haos.

Am reușit să-i transfer pe toți în Friedrichshain. Deja ramura germană a Ligii hotărâse ținerea unor false procese de crime de război. Intenția noastră era să obținem toate informațiile pe care le puteam scoate de la ei, apoi să-i omorâm și să îngropăm pentru totdeauna acele informații. Din nefericire, așa cum ai aflat, lucrurile n-au mers bine. Ramsey și colegii lui au fost duși în Siberia și închiși acolo aproximativ cincizeci de ani. Îmi pare rău pentru ei. Au fost oameni curajoși; meritau o soartă mai bună. Rosewicz făcu o pauză. Degetele lui mângâiau cu blândețe gâtul nepotului. Acum, Ramsey s-a întors acasă. Eroul cuceritor. În fine, poate că nu. Îl vor urma prietenii lui, cei care mai trăiesc încă. Va veni o vreme în care mulți oameni se vor simți stingheriți dacă Ramsey nu va fi redus la tăcere. Pentru noi, acesta e sfârșitul.

Contingentul ustaș reprezintă o parte vitală a sistemului de alianțe al Ligii. Dacă se află că am încheiat un târg cu britanicii, o să înceapă represaliile. Liga nu va rezista nici șase luni. Totul s-a terminat. Poate

că nu peste câteva zile sau câteva luni. Însă s-a terminat. Mai bine să-i punem capăt acum. Se aplecă asupra lui Paul, mângâindu-l pe păr. Paul ar fi trebuit să devină liderul nostru cu timpul. Acum, n-a mai rămas nimic pentru el de condus. Eu am făcut întotdeauna planuri de viitor. Numai de viitor. Dar acum nu mai există acel viitor.

Jack văzu disperarea în ochii băiatului și auzi resemnarea din vocea lui.

— Dar Paul poate avea un viitor, interveni Maria, făcând un pas în față. Pentru tine e prea târziu, însă nu și pentru el. Dă-i drumul.

O clipă, Maria crezu că tatăl ei se luptă cu el însuși. Bătrânul care îl ținea pe fiul ei era același om care o ținuse pe ea pe genunchi când fusese o copilă, care îi aducea cadouri și care îi pieptăna părul. Făcu un alt pas înainte. Cu siguranță că el avea să se înmoaie.

Dar era prea târziu. Rosewicz apucă încheietura mâinii lui Paul și îl trase spre o ușă din peretele din spate. Într-o secunda întunericul îi înghiți.

CAPITOLUL ȘAPTEZECI ȘI ȘAPTE

Jack o luă la fugă după ei. Tocmai ajunse lângă ușă când se împiedică de un morman de moloz și căzu. Maria își croi drum până la el și se aplecă deasupra lui.

— Ai pățit ceva?

Jack se ridică. Era doar amețit.

— Ușa, găfâi el. Încotro duce?

— E o scară din spate. Coboară către grădina din spate.

Maria îl ajută pe Jack să stea pe picioare. Alergară împreună spre ușă. Aici focul făcuse ravagii mai mari. Pereții erau înnegriți și porțiuni întregi de scară arseseră complet. Rosewicz reușise cumva să-l tragă pe Paul peste o gaură din scară. Lemnul era fragil și pe alocuri rupt.

Jack ajunse în dreptul găurii și se pregăti să coboare, ținându-se de o bucată de balustrada care rămăsese intactă. În acea clipă, scara și balustrada cedară, aproape trăgându-l în hăul de dedesubt. Maria îl prinse de braț și-l trase înapoi. Spărtura nou creată era prea mare pentru a fi sărită. Rosewicz și Paul dispăruseră în beznă.

— Repede. Există vreo cale de a ajunge jos?

Maria încuviință.

— Scările pe care am urcat noi. Apoi prin spatele casei către terasă, dacă putem trece.

Alergară, știind că Rosewicz căpătase un avans substanțial și se putea face ușor nevăzut. Alunecând pe treptele înșelătoare, ajunseră întregi jos și o luară din nou pe coridor.

Centrul clădirii fusese cel mai rău afectat de incendiu. Bârne și pari de lemn se vedeau pretutindeni, îngreunându-le înaintarea. Se cățărară și se strecurară printre resturi. Deși cunoștea casa încă din copilărie, Maria era uluită și dezorientată. De afară venea până la ei urletul furtunii. Vântul sufla cu mai multă putere decât oricând.

Ajunseră, în sfârșit, pe terasă și coborâră treptele de piatră până în grădină. Erau acum în spațiu deschis, biciuiți de ploaie și vânt. Vuietul mării făcea aproape imposibilă orice comunicare între ei.

— Pe aici, strigă Maria, arătând spre aripa vestica.

Alergară la ușa care dădea spre scara din spate, pe care coborâse Rosewicz. Nimic nu mișca acolo. Jack intră și își plimbă lanterna în sus și în jos, strigând numele lui Paul. Nici un răspuns. Se întoarse la Maria.

— Probabil că au coborât deja, țipă el. Încotro putea să o fi luat-o?

— Nu știu. S-ar putea să încerce să înconjoare casa, ca să ajungă la mașină.

— Nu cred. Cred că fuge în altă parte.

Brusc, vântul își schimbă direcția, începând să sufle dinspre coastă. O rafala zdravănă aproape că îi dărâmă. O dată cu ea se auzi un țipăt sau un urlet, care încetă la fel de brusc.

Jack n-avea nevoie să i se spună dincotro venea țipătul. Locuise suficient de mult timp în Summerlawn ca să știe. Aici nu exista altceva în afara falezei. Iar dincolo de faleză, nu exista decât marea.

O luară la goană prin grădina sălbatică, luptându-se cu vântul. Se auzi un al doilea țipăt, de această dată mai ascutit. Maria strigă, însă vocea îi fu înăbușită de vânt.

— Fii atent, zise ea. Suntem aproape de margine.

În ploaie și întuneric le era greu să deslușească meandrele solului pe care pășeau. De acum, se auzeau valurile spărgându-se pe stâncile de dedesubt cu o forță incredibilă.

— Paul! Unde ești? Unde ești, Paul?

Maria continuă să strige, plimbând fasciculul lanternei, în tentativa de a-și descoperi tatăl și fiul.

Brusc, lanterna lui Jack îi găsi. Rosewicz îl trăsese pe Paul la marginea falezei. O simplă pală zdravănă de vânt îi putea arunca în hău.

Jack se opri, tremurând. În mintea lui vedea o altă faleză. La marginea ei o minge roșie se rostogolea prin iarba verde. O fetiță alerga, neștiind de pericol, după ea în spatele ei, se vedea Sima, alergând și ea

— Ține asta, rosti el, punând lanterna în mâna Mariei. Ține-o la distanță de a ta, ca să creadă că suntem încă împreună.

Se deplasă repede în stânga Mariei, îndepărtându-se de fasciculele luminoase. Razele îi luminau pe Rosewicz și pe Paul clătinându-se pe marginea falezei. Pe neașteptate, se auzi o împușcătură, apoi încă una,

când Rosewicz încercă să stingă luminile. Jack înaintă, apropiindu-se cât putea de mult de margine. În afară de lupta cu vântul, trebuia să se lupte cu teama care i se insinuase în suflet, văzând acea faleză înaltă. I se redeșteptară coșmarurile și toate se uniseră într-o singură panică monstruoasă.

Era acum la numai câțiva pași. Întunericul îl ascundea de Rosewicz. Dar ce putea face? Cum îl putea smulge pe Paul din ghearele bătrânului, fără să-l alerteze pe Rosewicz și să provoace saltul acestuia în gol, împreună cu băiatul? Se lăsă în patru labe și începu să se târască. La un moment dat, privi peste marginea falezei și văzu berbecii albi ai valurilor spărgându-se de stânci. Zgomotul făcut de valuri era mult mai puternic aici; aproape că acoperea hurelul vântului. Privind înapoi, văzu că Rosewicz se apropia tot mai mult de margine. Doar câțiva pași îl despărțeau, pe el și pe băiat, de prăpastie. Trebuia să acționeze acum.

Se ridică în picioare și fugi direct la Paul. Îl apucă pe băiat de mijloc și îl smulse din strânsoarea lui Rosewicz, ca la o placare de rugby. Căzură amândoi pe solul noroios, apoi se rostogoliră până se opriră, cam la doi metri mai încolo. Înălțându-și privirea, Jack îl văzu pe Rosewicz clătinându-se pe muchie, luptându-se să-și recâștige echilibrul. În următoarea clipă, nu se mai văzu decât beznă. Avu impresia că Rosewicz scoase un urlat, o înjurătură sau o rugăciune, oricum, nu mai conta. Apoi urlatul fu înghițit de vânt și de mugetul mării.

CAPITOLUL ȘAPTEZECI ȘI OPT

Qumran, Israel

Plecară din Ierusalim imediat după prânz, trecând pe lângă Muntele Măslinilor, în drum spre Bethany. De acolo, se îndreptară spre Jerichon și înapoi, cotind spre sud, o luară pe drumul care trece pe lângă Marea Moartă, spre Eliat și Golful Aqaba. La mare depărtare, înspre est vedeau Iordania și munții Moab, ascunși de o ceață roșietică. Depășiră o mulțime de camioane care se îndreptau spre nord, către Ierusalim, și un convoi de vehicule militare cu steaguri albe și albastre. Un autocar încetini, lăsându-i să treacă; din spatele ferestrelor murdare, se holbară la ei chipuri palide. Drumul străbătu mai departe peisajul uscat, dealurile ascuțite și golașe, aproape lipsite de vegetație. În fața lor, marea devenea tot mai vizibila cu fiecare cotitură.

Coborâseră dintr-un oraș aflat pe înălțimi în cel mai jos loc de pe suprafața pământului. Din când în când, Jack întorcea capul și se uita la Maria, uneori zâmbind, alteori cu o expresie serioasă. Ea îi întorcea privirea sau își punea mâna încet pe coapsa lui, atingându-l scurt înainte de a și-o retrage.

Paul rămăsese în Ierusalim cu o familie de prieteni apropiați, familia Perlman. Băiatul se trezea încă brusc noaptea, țipând și udând cearceafurile. Un psiholog de copii îi asigurase că avea să-și revină repede, acum că era din nou cu mama lui. Maria se întreba ce cicatrice aveau să rămână și cât de profunde aveau să fie. Paul nu întreba nimic despre tatăl sau bunicul lui, iar Maria prefera să nu deschidă o astfel de discuție.

Curând după ce ajunseră la limita nordică a mării, se urcară pe o terasă aflată cam la treizeci de metri deasupra drumului. Ajunseseră la Qumran. Parcară pe platou și se dădură jos din mașină. Pe un umăr, Jack purta un mic sac și un aparat de fotografiat. De jur împrejurul lor se vedeau ruinele dispărutei comunități eseniene, secta de evrei din care făcea parte Iisus Cristos și în sânul căreia își petrecuse majoritatea scurtei sale vieți. Aici și nu în Betleem sau în Ierusalim se găseau pietrele pe care pășiseră picioarele lui. Legătura sufletească, pe care o căutau miile de pelerini care se plimbau în fiecare an pe pavajele

medievale sau își înclinau capetele în locuri sfinte „descoperite” de împărăteasa Elena la trei sute de ani după moartea lui Iisus, se găseau aici, într-o mână de ruine arse de soarele deșertului.

Lângă restaurantul turistic, parcase o mașină de patrulă militară. Jack se duse până acolo și ceru să vorbească cu comandantul patrulei. Aici era un ținut de graniță și armata era permanent în alertă. Îndepărtarea de zona imediat înconjurătoare a ruinelor ar fi dus la suspiciune și, poate, chiar la arestare. Jack prezentă actele de identitate și explică motivul pentru care venise aici. Avea cu el o scrisoare de la Departamentul de Arheologie al Universității Ebraice care confirma că Jack avea dreptul să cerceteze dealurile de lângă Qumran.

Părăsind platoul, el și Maria coborâră o pantă abruptă care ducea spre baza dealurilor ce înconjurau ruinele. Jack îi arătă Mariei câteva dintre peșteri, indicându-i care dintre ele conțineau cele mai importante descoperiri. Merseră mai departe, evitând lungile extremități de piatră ale dealurilor și descoperind noi peșteri. Rocile erau împeștrite de deschizături, unele minuscule, altele suficient de largi ca să lase un om adult să intre fără dificultate.

Picioarele Mariei stârneau mici nori de praf și aruncau pietricele în toate direcțiile. Solul era plin de așa ceva.

— Spune-mi tu ce să cred, zise ea.

El o privi cu neliniște. Aerul era încărcat de sare a cărei înțepătură se simțea teribil. Abia putea să respire. Lumina de aici modifica totul. Uneori nu era lumină, ci doar prezența a ceva greu și imens.

— Nu pricep...

— Este Iisus Hristos... Maria făcu o pauză, nesigură cum să continue. A fost el un Dumnezeu? Un simplu om? Ce să cred?

— Nu-ți pot răspunde. Știi că nu pot

— De ce nu? Tu ai citit scrisoarea, propria lui biografie. Ce crezi că era el?

— El nu credea că e Dumnezeu, sunt convins de asta. Avea propriile îndoieli și incertitudini. Însă nimic din toate astea nu contează. Orice ar spune manuscrisul, Bisericile își vor crea propriul Iisus, ba chiar un întreg trib de Iisusi care să le satisfacă trebuințele și prejudecățile. O să găsească modalități de a răstălmăci tot ce a spus el, ca să se potrivească cu ceea ce cred ele. Așa că ar trebui să crezi în continuare ce crezi acum.

— Dar nu mai știu ce cred acum.

El o privi cu blândețe. Soarele îi strălucea în ochi. Era neasemuit de frumoasă.

— Atunci, suntem la fel, zise el.

Peștera pe care o aleseră se afla la înălțime și era greu de atins, una dintre zecile care fuseseră explorate superficial. Maria scoase o lanternă mare, în vreme ce Jack extrase manuscrisul din cilindru. Adusesse cu el o oală mare de lut, un obiect datând cam din aceeași vreme cu papyrusul, de genul celor folosite pentru depozitarea materialelor scrise. Fusesse găsit la vreo cincisprezece kilometri spre sud, la 'Ayn al-Ghuwair. Manuscrisul se potrivea cu ușurință înăuntru. Jack legă strâns capacul la loc și îngropă vasul sub o grămadă de pietre.

După un an sau doi, când avea să i se pară că sosise vremea, avea să se întoarcă aici cu o întreagă expediție. Aveau să exploreze toate peșterile din această porțiune. Era convins că aveau să se facă și unele descoperiri autentice. Dar aici, sub această grămadă de pietre, avea să se petreacă cea mai mare descoperire din toate timpurile.

Se gândise să înapoieze manuscrisul lui Augustin de Galais și prietenilor acestuia, însă în cele din urmă, se răzgândise. Știa că ei aveau să fie extraordinar de presăți să îngroape sau să distrugă documentul. Nu se îndoia în privința sincerității lor, dar se distanțase considerabil de valorile lor morale. Era convins că Maximilian Kolbe fusese un om bun și sfânt; însă nu se putea împăca cu faptul că Biserica alesese, din sutele de mii de oameni care muriseră la Auschwitz, tocmai un creștin pe care să-l facă erou și sfânt. Muriseră șase milioane de evrei, ale căror nume fuseseră aproape complet uitate. Biserica fusese spectatoare, uneori ajutând victimele, uneori ajutându-i pe ucigași. Jack nu putea tolera o asemenea discrepanță. Manuscrisul aparținea umanității, nu Bisericii.

Făcu fotografii peșterii din diverse unghiuri, ca să știe ulterior cum să se ghideze. Ca să termine filmul o așeză pe Maria printre ruine. Ea îi zâmbi, ca și cum ar fi în vacanță și i-ar zâmbi iubitului ei. În fundal, marea se întindea inertă. Soarele după-amiezii se scufunda spre vest, dincolo de Ierusalim și de mare. Tăcerea era intensă. În jurul lui, Jack simțea toate fantomele care îi aparțineau: Caitlin și Siobhan, Iosif,

Leah și micuța Sima, ba chiar Denis Boylan și Moira. Oare își găsisese vreunul dintre aceștia liniștea?

Habar n-aveau când și cum avea să vină lovitura. Poate niciodată. Puterea Ligii fusese serios știrbită. Ciechanowski căzuse în dizgrație. Reinhold von Freudiger se sinucisese când aflase despre moartea fiului lui. Alți prizonieri englezi fuseseră eliberați din Rusia și unii dăduseră deja interviuri presei. Jack și Maria își luaseră măsuri de precauție, însă refuzaseră să ducă o viață de animale hăituite. Maria dăduse primul ei concert din Israel, în Wise Auditorium din universitate. Fusese un succes răsunător. Paul începuse să se ducă la grădiniță și progresa repede cu ebraica. Îl trimiseseră la o școală mixtă, unde se jucau împreună evrei, creștini și musulmani. Băiatul își crea legături fragile care puteau rezista până la maturitate, care puteau să se sfărâme în condiții neprevăzute. El era singura lor speranță.

— E timpul să plecăm, Jack. Ne așteaptă Paul.

Ea se ridică și îl luă de mână. Dacă își încorda auzul, auzea valurile spărgându-se de un alt țarm.

- Sfârșit -

TESTAMENTUL LUI IUDA

Descoperirea unui manuscris de acum 2000 de ani pune în mișcare forțele bisericii, dar și pe politicieni, din America pînă la Moscova. Secretul acestei decoperiri trebuie păstrat cu orice preț, iar miza este atît de mare încît și unii și alții nu s-ar da înapoi nici de la crimă...

„Aș dori ca exercițiul meu de ficțiune să alerteze cît mai mulți cititori în privința trădării comise după război de către lideri politici și religioși... Din nefericire, exista mai puțină ficțiune în aceste pagini decît ne place să credem.“

Daniel Easterman

editura rao

---

^[1] De obicei se folosește expresia „adevăratul McCoy” în sensul „ceva care nu e imitație și nici substitut”. Provine din Scoția, unde adevăratul șef al clanului era o persoană foarte importantă.

^[2] Nume conspirativ al unei rețele de traficanți de naziști.

Table of Contents

[PROLOG](#)

[MULȚUMIRI](#)

[PARTEA ÎNTÂI](#)

[CAPITOLUL UNU](#)

[CAPITOLUL DOI](#)

[CAPITOLUL TREI](#)

[CAPITOLUL PATRU](#)

[CAPITOLUL CINCI](#)

[CAPITOLUL ȘASE](#)

[CAPITOLUL ȘAPTE](#)

[CAPITOLUL OPT](#)

[CAPITOLUL NOUĂ](#)

[CAPITOLUL ZECE](#)

[CAPITOLUL UNSPREZECE](#)

[PARTEA A DOUA](#)

[CAPITOLUL DOISPREZECE](#)

[CAPITOLUL TREISPREZECE](#)

[CAPITOLUL PAISPREZECE](#)

[CAPITOLUL CINCISPREZECE](#)

[CAPITOLUL ȘAISPREZECE](#)

[CAPITOLUL ȘAPTESPREZECE](#)

[CAPITOLUL OPTSPREZECE](#)

[CAPITOLUL NOUĂSPREZECE](#)

[CAPITOLUL DOUĂZECI](#)

[CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI UNU](#)

[CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI DOI](#)

[PARTEA A TREIA](#)

[CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI TREI](#)

[CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI PATRU](#)

[CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI CINCI](#)

[CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI ȘASE](#)

[CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI ȘAPTE](#)

[PARTEA A PATRA](#)

[CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI OPT](#)

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI NOUĂ
CAPITOLUL TREIZECI
CAPITOLUL TREIZECI ȘI UNU
CAPITOLUL TREIZECI ȘI DOI
CAPITOLUL TREIZECI ȘI TREI
CAPITOLUL TREIZECI ȘI PATRU
CAPITOLUL TREIZECI ȘI CINCI
PARTEA A CINCEA
CAPITOLUL TREIZECI ȘI ȘASE
CAPITOLUL TREIZECI ȘI ȘAPTE
CAPITOLUL TREIZECI ȘI OPT
CAPITOLUL TREIZECI ȘI NOUĂ
CAPITOLUL PATRUZECI
CAPITOLUL PATRUZECI ȘI UNU
CAPITOLUL PATRUZECI ȘI DOI
CAPITOLUL PATRUZECI ȘI TREI
CAPITOLUL PATRUZECI ȘI PATRU
CAPITOLUL PATRUZECI ȘI CINCI
CAPITOLUL PATRUZECI ȘI ȘASE
CAPITOLUL PATRUZECI ȘI ȘAPTE
CAPITOLUL PATRUZECI ȘI OPT
CAPITOLUL PATRUZECI ȘI NOUĂ
PARTEA A ȘASEA
CAPITOLUL CINCIZECI
CAPITOLUL CINCIZECI ȘI UNU
CAPITOLUL CINCIZECI ȘI DOI
CAPITOLUL CINCIZECI ȘI TREI
CAPITOLUL CINCIZECI ȘI PATRU
CAPITOLUL CINCIZECI ȘI CINCI
CAPITOLUL CINCIZECI ȘI ȘASE
CAPITOLUL CINCIZECI ȘI ȘAPTE
CAPITOLUL CINCIZECI ȘI OPT
CAPITOLUL CINCIZECI ȘI NOUĂ
CAPITOLUL ȘAIZECI
CAPITOLUL ȘAIZECI ȘI UNU
CAPITOLUL ȘAIZECI ȘI DOI
CAPITOLUL ȘAIZECI ȘI TREI

PARTEA A ȘAPTEA

CAPITOLUL ȘAIZECI ȘI PATRU

CAPITOLUL ȘAIZECI ȘI CINCI

CAPITOLUL ȘAIZECI ȘI ȘASE

CAPITOLUL ȘAIZECI ȘI ȘAPTE

CAPITOLUL ȘAIZECI ȘI OPT

CAPITOLUL ȘAIZECI ȘI NOUĂ

CAPITOLUL ȘAPTEZECI

CAPITOLUL ȘAPTEZECI ȘI UNU

CAPITOLUL ȘAPTEZECI ȘI DOI

CAPITOLUL ȘAPTEZECI ȘI TREI

CAPITOLUL ȘAPTEZECI ȘI PATRU

CAPITOLUL ȘAPTEZECI ȘI CINCI

CAPITOLUL ȘAPTEZECI ȘI ȘASE

CAPITOLUL ȘAPTEZECI ȘI ȘAPTE

CAPITOLUL ȘAPTEZECI ȘI OPT

[1]